СТІВЕН
КІНГ

STEPHEN

DOCTOR SLEEP

A NOVEL

СТІВЕН КІНГ

ДОКТОР СОН

РОМАН

ХАРКІВ
2014
КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111(73)
ББК 84.7СПО
К41

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
King S. Doctor Sleep : A Novel / Stephen King. —
New York : Scribner, 2013. — 544 p.

Переклад з англійської та коментарі
Олександра Красюка

Дизайнер обкладинки *IvanovITCH*

© Stephen King, 2013
© Vincent Chong, ілюстрації, 2013
© arcangel-images.com / Matthew Pugh, обкладинка, 2014
© Hemiro Ltd., видання українською мовою, 2014
© «Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»», переклад та художнє оформлення, 2014

ISBN 978-966-14-6184-9 (PDF)

Коли я ще грав свої доволі примітивні партії на ритм-гітарі у гурті, що звався «Рештки на глибокому дні», незрідка разом із нами виступав Воррен Зівон[1]. Воррен любив майки сірого кольору та фільми на кшталт «Царини павуків»[2]. Він наполягав, аби в тому розділі наших концертів, що зветься «на біс», саме я співав його фірмову пісню «Лондонські вовкулаки». Я заперечував, кажучи, що негодящий. Він мене переконував, що навпаки. «Тональність соль-мажор, — казав Воррен, — і голоси, вий щосили, від щирого серця. Найголовніше — грай, як Кіф».

Мені ніколи не грати, як Кіф Ричардс[3], хоча я завжди щосили старався, і з Ворреном поруч мене, який, регочучи, мов скажений, підпирав мене голосом нота в ноту, я завжди отримував шалений кайф.

Воррене, це моє виття для тебе, де б ти зараз не був. Я за тобою сумую, друзяко.

---

1 «Rock Bottom Remainders» (1992—2012) — спорадичний рок-гурт (окрім Стівена Кінга, в ньому грали також інші відомі американські письменники, а іноді й популярні фахові музиканти), який своїми концертами зібрав загалом понад 2$ млн на благодійність; Warren Zevon (1947—2003) — близький друг Стівена Кінга, рок-гітарист і співак, відомий своїми саркастично-макабричними піснями, зокрема його хіт «Werewolves of London» (1978) також входить до репертуару багатьох інших рок-зірок.

2 «Kingdom of the Spiders» (1977) — фільм жахів про напад павуків із космосу на маленьке американське містечко.

3 Keith Richards (нар. 1943 р.) — співзасновник, гітарист і композитор гурту «Rolling Stones» з відчайдушно-розгойданою, часто наслідуваною іншими зірками манерою гри і поведінки на сцені.

**

Ми зупинились на поворотному пункті. Півзаходи не давали нам нічого.

Велика книга Анонімних Алкоголіків[1]

**

Якщо нам судилося жити, ми мусимо бути вільними від злоби. (Вона є) сумнівною розкішшю нормальних чоловіків і жінок.

Велика книга Анонімних Алкоголіків

---

[1] «Велика книга Анонімних Алкоголіків: Історія про те, як багато тисяч чоловіків і жінок видужали від алкоголізму» (1939) — твір засновників АА, біржового маклера Вільяма Вілсона (1895—1971) та доктора Роберта Сміта (1879—1950), у якому, окрім реальних історій п'яниць, вперше описано широко тепер використовуваний «12-кроковий метод» позбавлення залежності від алкоголю чи наркотиків; перекладена багатьма мовами світу, регулярно перевидається з доповненнями; загальний наклад перевищує 30 млн примірників.

ВСТУПНІ ЗАСНУВАННЯ

СТРАХ — сліпо тікай, раз атасна халепа.

Старовинна приказка
Анонімних Алкоголіків

Скринька

1

Другого дня грудня одного з тих років, коли певний арахісовий фермер із Джорджії керував бізнесом у Білому Домі, у Колорадо згорів упень один з уславлених курортних готелів[1]. «Оверлук» було оголошено втраченим назавжди. Після проведеного розслідування пожежний інспектор округу Хікарілля[2] визнав причиною несправний котел. Коли стався цей інцидент, готель стояв закритий на зиму і в ньому були присутніми лише четверо осіб. Врятувалися троє. Доглядач готелю в період міжсезоння Джон Торренс загинув під час безуспішних (і героїчних) спроб скинути в котлі тиск пари, який завдяки несправному запобіжному клапану піднявся до руйнівно високого рівня.

Серед тих, хто врятувався, були дружина і малий син доглядача. Третім був шеф-кухар «Оверлука» Ричард Хеллоран,

---

[1] Мається на увазі період 1977—1981 рр., коли президентом був Джимі Картер (нар. 1924 р.), який до входження в політику відзначився тим, що, отримавши у спадок від батька маленьку ферму в штаті Джорджія, розвинув її в успішний арахісовий бізнес.

[2] Jicarilla — одне з племен індіанців апачів, яке колись мешкало на відрогах Скелястих гір.

який, покинувши свою сезонну роботу у Флориді, приїхав перевірити, чи все гаразд із Торренсами, бо, як він пояснив, «потужне прозріння» підказало йому, що їхній родині загрожує небезпека. Обох уцілілих дорослих під час вибуху було тяжко поранено. Тільки дитина залишилася неушкодженою.

Фізично принаймні.

2

Від корпорації, яка володіла «Оверлуком», Венді Торренс із сином отримали відшкодування. Сума була не захмарною, проте достатньою, щоб їм протриматися ті три роки, поки пані Торренс через свою ушкоджену спину не була здатна працювати. Юрист, з яким вона консультувалася, сказав, що, якщо їй стачить волі витримати жорстку гру, вона може отримати набагато-багато більші гроші, бо зазначена корпорація надзвичайно прагне уникнути слухання в суді. Але вона, як і зазначена корпорація, бажала тільки одного — забути про ту трагічну зиму в Колорадо. «Я видужаю», — сказала вона й так і зробила, хоча ушкоджена спина мучила її до кінця життя. Потрощені хребці й поламані ребра зрослися, але скаржитися ніколи не припиняли.

Вініфред і Деніел Торренси жили якийсь час на Середньому Півдні, а потім перекочували ще південніше, до Тампи. Подеколи з Кі-Весту[1] провідати їх наїжджав Дік Хеллоран (той, що з «потужним прозрінням»). Головним чином, щоб відвідати Денні. Між ними зберігався доволі міцний зв'язок.

Якось рано-вранці в березні 1981 року Венді зателефонувала Діку й запитала, чи не зможе він приїхати. «Денні, —

---

[1] Географічне поняття «Середній Південь» охоплює штати Теннессі, Арканзас та Міссісіпі; Tampa — засноване 1823 р. місто на західному узбережжі півострова Флорида, фактично становить єдиний мегаполіс з містами Сейнт-Пітерсберг та Клірвотер; Key West — місто на однойменному острові Флоридського архіпелагу, найпівденніша точка континентальної території США.

сказала вона, — розбудив мене серед ночі й наказав не заходити до ванної кімнати».

А після того він взагалі відмовився розмовляти.

3

Прокинувся він тому, що захотів пісяти. Надворі дув сильний вітер. Було тепло — у Флориді майже завжди так, — але йому не подобався сам цей звук, і ніколи не подобатиметься, гадав він. Цей звук нагадував йому про «Оверлук», де несправний котел був найменшою з небезпек.

Вони з матір'ю жили в доволі тісній орендованій квартирі на другому поверсі. Денні вийшов із маленької кімнати, що сусідила з кімнатою його матері, і рушив по коридору. Вітер задував поривами, і помираюча пальма поряд з їх будинком вигримувала листям. Звучало скелетно. Вони завжди залишали двері ванної кімнати відчиненими, коли ніхто не користувався душем або унітазом, бо клямка там була поламана. Цієї ночі двері стояли зачиненими. Утім, не тому, що у ванній наразі перебувала його мати. Завдячуючи травмам обличчя, отриманим нею в «Оверлуку», вона тепер хропла — делікатними такими схлипами «*кхір-кхір*», — і він чув зараз ці звуки з її спальні.

«*Ну, вона зачинила двері випадково, от і все*».

Проте він уже тоді все чудово зрозумів (бо й сам був обдарований потужним прозрінням й інтуїцією), але інколи мусиш пересвідчитися. Інколи мусиш *побачити*. Це було те, що йому відкрилося в «Оверлуку», в готельному номері на другому поверсі.

Сягнувши рукою, що здавалася занадто довгою, занадто витягнутою, занадто *безкостою*, він клацнув клямкою і прочинив двері.

Як то він уже знав, там була та сама жінка з Номера 217. Вона сиділа гола на унітазі, розчепіривши ноги з набухлими

мертвотно-блідими кульшами. Її зеленуваті груди звисали, мов пара спущених гумових м'ячів. Під черевом стирчав жмут сивого волосся. Очі в неї були також сиво-сірого кольору, як у сталевих дзеркал. Вона побачила його, і губи її розтягнулися в посмішці.

«*Заплющ очі,* — колись, за давніх-давен, був радив йому Дік Хеллоран. — *Якщо побачиш щось погане, заплющ очі і скажи собі, що нічого такого там нема, а коли розплющишся, воно пропаде*».

Проте це не подіяло тоді, у Номері 217, коли йому було п'ять років, не подіє воно й тепер. Він це розумів. Він чув її *запах*. Запах гниття.

Ця жінка — він знав її ім'я, її звали місіс Мессі, — важко зіп'ялася на свої синюшні ноги, так само тягнучи до нього руки. Плоть з цих рук звисала, майже стікала донизу. Вона посміхалася так, як то роблять, побачивши старого друга. Або, скажімо, якусь добру їжу.

З виразом на обличчі, який помилково можна було сприйняти за незворушність, Денні м'яко причинив двері й відступив на крок. Він дивився, як клямка смикнулась раз… другий… ще посмик… а тоді втихла.

Тепер уже восьмирічний, він до певної міри навіть у жаху був здатен на раціональне мислення. Почасти тому, що в якомусь закутку в глибині його мозку жило очікування саме такого. Хоча він завжди думав, що тим, хто нарешті з'явиться, буде Горес Дервент. Або бармен, той, котрого його батько називав Ллойдом. Утім, він вважав, що ще до того, як це трапилося, він мусив би здогадатися, що з'явитися має саме місіс Мессі. Бо з усієї нечисті в «Оверлуку» вона була найгіршою.

Раціональна ділянка в його мозку запевняла, що вона — це лише якийсь фрагмент неспогадного сновидіння, що послідкував за ним з його сну по коридору аж до ванної кімнати. Та ділянка наполягала, що, якщо він знову відчинить двері, за ними нічого такого не виявиться. Звісно, там нічого не буде, оскільки він зараз не спить. Але інша частина його єства, та

частина, що *сяяла*, знала краще. «Оверлук» його не відпустив. Щонайменше одна з його мстивих примар послідкувала за ним аж до самої Флориди. Одного разу він уже був натрапив на цю жінку, вона тоді лежала, розкинувшись у ванні. Потім вона вибралась звідти і намагалася його задушити своїми риб'ячо-драглистими (але жахливо сильними) пальцями. Якщо він зараз відчинить двері ванної, вона закінчить ту справу.

Він дозволив собі компроміс, притулившись вухом до дверей. Спершу там нічого не було. Потім він дочув легесенькі звуки.

Мертві нігті дряпали деревину.

Денні наче несвоїми ногами пішов до кухні, виліз на стілець і попісяв у раковину. Потім він розбудив матір і сказав, щоб та не заходила до ванної кімнати, бо там ховається дещо погане. Зробивши ці справи, він повернувся до ліжка і глибоко зарився під ковдри. Йому хотілося залишатися там завжди, встаючи лише для того, щоби попісяти в раковину. Тепер, коли матір він попередив, у нього не було жодного бажання з нею розмовляти.

Його матері був знайомий цей його *нерозмовний* стан. Таке вже траплялося після того, як Денні був ризикнув завітати до Номера 217 в «Оверлуку».

— А з Діком ти поговориш?

Лежачи в своєму ліжку, дивлячись на неї, він кивнув. Мати зателефонувала, попри те, що була тільки четверта ранку.

Дік приїхав під кінець того ж дня. Він з собою дещо привіз.

Подарунок.

4

Після того як Венді подзвонила Діку — вона зробила це так, щоби почув син, — Денні знову занурився в сон. Хоча тепер йому було вісім років і він уже ходив до третього класу, він так само смоктав собі великий палець. Їй було боляче таке

в ньому бачити. Вона підійшла до дверей ванної кімнати і зупинилася, дивлячись на них. Вона відчувала страх — її налякав Денні, — але їй було туди треба, і вона не мала наміру скористатися кухонною мийкою, як це зробив він. Картина того, який вона матиме вигляд, балансуючи на краєчку робочої стійки з дупою, завислою за вінця керамічної раковини (навіть якщо нема нікого, хто міг би це побачити), змусила її наморщити носа.

У руці вона тримала молоток зі свого маленького вдовиного ящичка для інструментів. Натискаючи клямку і прочиняючи поштовхом двері ванної кімнати, вона тримала його піднятим. Звісно, ванна кімната виявилася порожньою, але кільце унітазного сидіння було опущене. Вона ніколи не залишала його в такій позиції, перед тим як піти до ліжка спати, бо знала — якщо туди забреде бодай на десять відсотків несонний Денні, він напевне забуде підняти кільце і геть його обпісяє. А ще там був запах. Поганий запах. Такий, ніби пацюк здох десь між стінами.

Вона зробила крок досередини, потім ще два. Помітила якийсь порух і крутнулася вихором, з піднятим молотком, готова вдарити, хто б

(що б)

там не ховався за дверима. Але то була лише її власна тінь. Лякається власної тіні, інколи фиркають люди, але хто має більше на це право за Венді Торренс? Після того, що вона бачила, крізь що пройшла, вона знала, що тіні можуть бути небезпечними. Вони можуть мати зуби.

Нікого не було у ванній кімнаті, але на унітазному сидінні був якийсь блідий мазок, і ще один на шторі душу. Екскременти, перше, що їй подумалось, але ж лайно не жовто-синюшне. Венді придивилася зблизька і побачила шматочки плоті й гнилої шкіри. На килимку біля ванни воно теж було, у формі людських ступень. Їй подумалося, що сліди ці надто маленькі — надто *делікатні*, — щоби бути чоловічими.

— Ох, Господи, — прошепотіла вона.

Закінчилося тим, що вона все ж таки скористалася кухонною раковиною.

5

Венді витрутила свого сина з ліжка опівдні. Вона спромоглася згодувати йому трохи супу і півсендвіча з арахісовим маслом, але потім він знову заліз до ліжка. Як і перше, він не розмовляв. Хеллоран приїхав невдовзі по п'ятій годині, сидячи за кермом свого тепер древнього (але ідеально доглянутого і сліпуче наваксованого) червоного «Кадилака». Венді не відходила від вікна, чекаючи й виглядаючи, як колись вона, стоячи біля вікна, було чекала і виглядала свого чоловіка з надією, що Джек прийде додому в доброму гуморі. І тверезий.

Вона кинулася вниз сходами і відкрила двері якраз тієї миті, коли Дік вже збирався натиснути кнопку дзвінка з позначкою ТОРРЕНС 2А. Він простягнув руки, і вона враз кинулася йому в обійми, бажаючи, щоб вони не розкривалися щонайменше годину. А краще дві.

Він відсторонив її, тримаючи за плечі на відстані витягнутих рук.

— Ви маєте гарний вигляд, Венді. А як наш маленький чоловічок? Він заго'орив?

— Ні, але з вами поговорить. Принаймні, навіть якщо не говоритиме вголос, ви зможете…

Замість того, щоби закінчити фразу, вона виставила палець пістолетом і націлила його Діку в лоба.

— Нема потреби, — заперечив Дік.

Його усмішка продемонструвала новий набір фальшивих зубів. Тієї ночі, коли вибухнув котел, «Оверлук» позбавив його більшості з попереднього комплекту. Себто молотком, який зруйнував зубні протези Діка і забрав у Венді здатність ходити ритмічно, без накульгування, розмахував Джек Торренс, але вони обоє розуміли, що насправді тоді діяв «Оверлук».

— Він дуже потужний, Венді. Якщо захоче мене заблокувати, йому це запросто. З досвіду знаю. Крім того, краще буде, якщо ми з ним побалакаємо ротами. Краще для нього. А тепер розкажіть мені про все, що тут у вас трапилося.

Все розповівши, Венді повела його до ванної кімнати. Плями там вона залишила, щоб він побачив їх на власні очі, як той патрульний коп, що зберігає недоторканним місце злочину перед приїздом команди криміналістів. А тут таки *стався злочин*. Злочин проти її хлопчика.

Дік довго дивився, нічого не торкаючись, а потім кивнув:

— Нумо, давайте подивимося, чи прокинувся Денні, чи він в по'ядку.

Денні ще спав, але на серці у Венді полегшало від виразу радості на обличчі сина, коли він побачив, хто сидить біля нього на ліжку і трусить його за плече.

(«*привіт, Денні, а я привіз тобі подарунок*»)

(«*сьогодні не мій день народження*»)

Венді дивилася на них, розуміючи, що вони балакають, але не знаючи про що.

Дік промовив:

— Вставай, золотко. Ми прогуляємося з тобою по пляжу.

(«*Діку, вона повернулася, місіс Мессі з Номера 217 з'явилася тут*»)

Дік знову струснув його за плече:

— Говори вголос, Дене. Ти лякаєш свою ма.

Денні промовив:

— А який мені подарунок?

Дік усміхнувся:

— Отак вже краще. Мені подобається це чути, і Венді також.

— Так, — це було все, що вона наважилась вимовити. Інакше б вони почули тремтіння в її голосі й занепокоїлися. Цього вона не хотіла.

— Поки нас не буде, ви могли б зробити у ванній чистку, — сказав їй Дік. — Ви маєте кухонні рукавички?

Вона кивнула.

— Добре. Надягніть їх.

6

До берега було дві милі. Стоянку оточували незграбно розмальовані пляжні спокуси — кіоски з продажу тортів-мурашників[1], ятки з хот-догами, сувенірні крамнички, — але зараз, під самий кінець сезону, усякий бізнес там майже вщух. Пляж майже цілком належав тільки їм. Поки вони їхали сюди з квартири, Денні тримав на колінах свій подарунок — якийсь загорнутий у сріблястий папір довгастий, доволі важкенький пакунок.

— Ось побалакаємо троха, і тоді можеш його розпаковувати, — сказав Дік.

Вони вирушили просто вздовж прибою, там, де пісок був твердим, мерехтливим. Денні йшов повільно, бо Дік уже доволі постарішав. Колись він помре. Можливо, навіть скоро.

— Мене вистачить ще на кілька років, — промовив Дік. — Нехай це тебе не турбує. Розкажи мені тепер про минулу ніч. Нічого не пропускаючи.

Це не забрало багато часу. Найважчим виявилося добирати слова, щоб пояснити той жах, який він переживає зараз і як той переплітається з удушливим відчуттям упевненості: тепер, коли вона його знайшла, вона вже ніколи не залишить його у спокої. Але оскільки це був Дік, він не мав потреби в словах, хоча й знайшов деякі.

— Вона прийде знову. Я знаю, вона повернеться. Вона приходитиме й приходитиме, аж поки мене не дістане.

— Ти пам’ятаєш, як ми познайомилися?

---

[1] Одна з найулюбленіших у США ярмаркових страв голландсько-німецького походження: прокручене крізь м’ясорубку тісто смажать в олії з маслом і засипають горіхами, цукром, фруктами тощо.

Хоча й здивований такою переміною курсу, Денні кивнув. Саме Хеллоран показав і розказав усе, що треба, йому і його батькам у їхній перший день в «Оверлуку». Здавалося, це було так давно.

— А пам'ятаєш, як я вперше заговорив усередині твоєї голови?

— Звичайно ж, я пам'ятаю.

— І що я тоді сказав?

— Ви спитали мене, чи хочу я поїхати з вами до Флориди.

— Так, правильно. А як тобі почувалося, коли ти взнав, що ти більше не самотній? Що ти не єдиний такий на світі?

— Стало просто чудово, — відповів Денні. — Просто чудовезно.

— Йо, — погодився Хеллоран. — Йо, звісно, так.

Вони пройшли далі, трохи помовчавши. Маленькі пташки — мати Денні називала їх цвіріньками[1] — забігали у хвилі й спурхували назад.

— Ти коли-небудь чудувався з того, як я завше з'являюся тоді, коли я тобі потрібний? — поглянув він униз, на Денні, і посміхнувся. — Аніже. Ніколи. Та й чому б? Ти був усього лиш дитинчам, але зараз ти троха постаршав. А в деяких смислах став *набагато* старшим. Слухай сюди, Денні. Цей світ має змогу якось тримати все в рівновазі. Я у це вірю. Є така приказка: «Коли учень готовий, учитель об'явиться». Я й був твоїм учителем.

— Ви значно більший за це, — сказав Денні. Він узяв Діка за руку. — Ви мій друг. Ви врятували нас.

Дік це проігнорував… або вдав, ніби проігнорував.

— Моя бабця теж мала сяйво — ти пам'ятаєш, я тобі про це вже був розказував?

— Йо. Розказували, ви розказували, що вели з нею довгі розмови, навіть не відкриваючи ротів.

---

[1] Stint (Peep) — піщаний кулик, поширений на північноамериканських узбережжях дрібний птах.

— Так і було, правильно. Вона мене навчила. А її навчила її прабабця, давно, ще у рабські часи. Колись, Денні, настане твоя черга стати учителем. Учень з'явиться.

— Якщо мене спершу не дістане місіс Мессі, — промовив Денні понуро.

Вони підійшли до лавки. Дік сів.

— Далі я вже не насмілююся. Можу не повернутися назад. Сідай поряд мене. Хочу розповісти тобі одну історію.

— Не хочу я ніяких історій, — заперечив Денні. — Вона повернеться, як ви цього не второпаєте? Вона повертатиметься *знову*, і *знову*, і *знову*.

— Закрий свого рота й відкрий вуха. Отримаєш деякі настанови.

Після цих своїх слів Дік вищирився, демонструючи блискучі нові зуби.

— Гадаю, тобі дійде. Ти далебі не дурник, золотко.

7

Мати матері Діка — та, що мала сяйво — жила у Клірвотері[1]. Вона була Білою Бабунею. Не тому, що належала до білої раси, звісно, а тому, що була *доброю*. Батько його батька жив у штаті Міссісіпі, у сільському містечку Данбрі неподалік від Оксфорда[2]. Його дружина померла задовго перед тим, як народився Дік. Для людини його кольору в той час і в тій місцевості цей чоловік був заможним. Він володів поховальним салоном. Дік зі своїми батьками відвідував його чотири рази на рік, і малий Дік Хеллоран ненавидів ті гостини. Енді

---

1 Clearwater («Чисті води») — місто, засноване 1891 р. у Флориді на березі Мексиканської затоки.

2 Oxford — засноване 1837 р. містечко, назване на честь британського університетського міста й з прицілом на академічне майбутнє, що й справдилося: 1848 р. там було відкрито штатний Університет Міссісіпі, тепер широко відомий під неформальною назвою «Стара Місс».

Хеллоран сповнював його жахом, і малий називав його — тільки подумки, бо вимовити таке вголос означало заробити собі стусан по губах — Чорним Дідом.

— Ти знаєш про паскудників дітей? — запитав Дік у Денні. — Отих, що шукають дітей для сексу?

— Щось ніби таке, — промовив Денні насторожено. Звичайно, він знав, що не можна балакати з незнайомцями, і ніколи не сідати з кимсь таким до машини. Бо вони можуть зробити з тобою своє дільце.

— Ну, старий Енді був чимось більшим за просто паскудника дітей. Він був ще й клятим садистом.

— А що це?

— Це той хто радіє, коли комусь робить боляче.

Денні кивнув, миттєво зрозумівши.

— Як Френкі Ліструон у школі. Він мучить дітей, роблячи їм «індіанські опіки» та «голландські тертушки»[1]. Якщо когось він не може змусити заплакати, тоді перестає. А якщо може, тоді він не перестає *нізащо*.

— Це погано, але там було гірше.

Дік запав у те, що випадковому перехожому здалося б мовчанкою, але його розповідь продовжила розгоратися серією картинок і фраз, що їх зв'язували. Денні побачив Чорного Діда, високого чоловіка в костюмі чорнішому, ніж він сам, якогось особливого фасону

(*федорі*)[2]

капелюсі на голові. Він побачив, як у нього пуп'янками слини завжди мокріли кутики рота і які в нього почервонілі, в припухлих повіках очі, ніби він втомлений або щойно

---

[1] Дитячі знущальні прийоми: 1) одночасно крутити врізнобіч шкіру на руці; 2) швидко терти якусь місцину на волосяній частині голови жертви.

[2] Фетровий капелюх з увігнутим наголовком і загнутим донизу передом крисів, названий за п'єсою «Fedora» (1888) французького драматурга Віктор'єна Сарду (1831—1908), де саме в такому капелюсі грала зіркова актриса Сара Бернар (1844—1923); незмінний атрибут гангстерів і детективів у голлівудських фільмах 1940—1950-х рр.

подолав ридання. Він побачив, як він садовить Діка — молодшого, ніж тепер Денні, либонь, такого віку, як Денні був тієї зими в «Оверлуку», — собі на коліна. Якщо вони були не самі, він міг його хіба що полоскотати. Якщо самі, він клав свою руку Діку між ноги і стискував йому яєчка, аж поки Дікові не здавалося, що він ось-ось зомліє від болю.

— Тобі подобаєсся? — сопів дідо Енді йому у вухо. Він тхнув сигаретами і віскі «Білий Кінь». — Свіссно, шо так, кожному хлопу се подобаєсся. Та якщо тобі навіть і не подобаєсся, ти нікому не росскажеш. А якшо росскажеш, я зроблю тобі боляче. Я тебе спалю.

— Свята срака, — промовив Денні. — Це капець.

— Були ще й інші штуки, — сказав Дік, — але я розкажу тобі лиш про одну. Після того як вмерла його дружина, дідо найняв одну жінку, щоб поралася по хаті. Щоби прибирала й готувала їжу. В обідній час вона зразу метала на стіл все разом, від салату до десерту, бо саме так подобалося Чорному Діду. Десертом завше був або пиріг, або пуддін. Він завжди лежав або в маленькій тарілочці, або на блюдечку поряд з твоєю великою тарілкою, щоб ти міг на нього дивитися і хотіти його, поки копирсаєшся у тих, інших, помиях. Дідо твердо й непорушно тримався цього правила — щоб ти *дивився* на десерт, поки не доїси смаженого м'яса з вареними овочами й картоплею пюре все, до останнього шматочка. Ти мусив навіть підчищати підливу, що була глевкою і доволі несмачною. Якщо не вся підлива була доїдена, Чорний Дідо тицяв мені шматок хліба і казав: «Повимачуй оцим, Дікі-Пуцьвіріньку, зроби, щоб тарілка сяяла, ніби її собака облизав». Це він так мене називав, Дікі-Пуцьвіріньок. Іноді я не міг змусити себе доїсти ніякою силою, отже, тоді я не отримував пирога або пуддіна. Він забирав мій десерт і з'їдав його сам. А іноді бувало таке, що я міг *через силу* доїсти весь обід, аж тут бачу — він топче недопалок сигарети в мій кусень пирога або в мій ванільний пуддін. Йому було зручно таке робити, бо він завше сидів поряд мене. Він вважав це вельми

вдалим жартом. «Упс, промазав у попільницю», — зазвичай вигукував він. Мої ма і тато ніколи не намагалися покласти цьому край, хоча мусіли розуміти, що навіть якщо це й жарт, то небезневинний, щоб таким чином розігрувати малу дитину. Вони теж просто робили вигляд, ніби це жарт.

— Це дуже, дуже погано, — сказав Денні. — Ваші рідні мали б стати на ваш захист. Моя мама завжди стає. І тато мій став би також.

— Вони буялисся його. І мали підстави буятисся. Енді Хеллоран був поганим, поганим мотосцикилем[1]. Він приказував: «Нумо, Дікі, об'їж кругом, воно те' не втруїть». Якщо я було відкушу шматочок, він наказує Нонні — так звали його доморядницю — принести мені свіжий десерт. Якщо я не куштував, той так там і стояв. Виходило так, що я ніколи не міг завершити свій обід, бо мені шлунок аж вивертало.

— Вам треба було переставити той пудинг або пиріг по інший бік своєї тарілки, — сказав Денні.

— Я пробував, аякже, не дурником народився-бо. Він просто переставляв його назад, кажучи, що десерт мусить бути правобіч. — Дік помовчав, дивлячись на воду, де вздовж роздільної лінії між небом і Мексиканською затокою повільно сунувся довгий білий корабель. — Іноді, коли я залишався з ним сам на сам, він мене кусав. А одного разу, коли я сказав, що, якщо він не облишить мене в спокої, я все розкажу татові, він загасив сигарету мені об босу ступню. Він сказав: «Розкажи їм ще й про сеє, й побачиш, чи на добро воно тобі піде. Твій татусь давно знає про мої звички і ніколи й слова не вимовить, бо він миршавець і хоче отримати ті гроші, що я їх тримаю в банку, коли я помру — чого я не збираюся робити скоро».

Денні слухав зачаровано, з широко розплющеними очима. Він завжди вважав найстрашнішою в світі, найстрашнішою

---

[1] Розпусник (сленг афроамериканців).

з можливих історією казку про Синю Бороду, але ця була гіршою. Бо вона була правдою.

— Іноді він казав, що знає одного поганого чоловіка на ім'я Чарлі Менкс, і якщо я не робитиму те, чого він від мене бажає, він подзвонить по міжміському Чарлі Менксу і той приїде у своїй крутій машині й забере мене у те місце, де тримають поганих дітей[1]. А потім дідо пхав руку мені між ноги і починалося те стискання. «Атож, нікому ти й слівцем не прохопишся, Дікі-Пуцьвіріньку. А якщо скажеш, тоді приїде друзяка Чарлі й відвезе тебе до всіх інших дітей, яких він уже покрав, і житимеш ти там, аж поки не помреш. А коли помреш, ти потрапиш до пекла, де тіло твоє горітиме вічно. За те, що наговорив. І то байд'же, чи тобі хто повірить, а чи ні, наговір є наговором». Я таки довго вірив старому курвалеві. Я навіть не розказував моїй Білій Бабуні, тій, що із сяйвом, бо боявся, що вона подумає, ніби я сам винен. Якби я був тоді старшим, я б розумів краще, але ж я був усього лиш дитиною. — Він зробив паузу. — Та було й ще дещо інше. Ти знаєш, що то було, Денні?

Денні надовго задивився в обличчя Діка, зондуючи думки і картинки, що ховалися за його лобом. Нарешті він сказав:

— Ви хотіли, щоб ваш батько отримав ті гроші. Але він їх так і не отримав.

— Так. Чорний Дідо всі їх залишив якомусь притулку для негритянських сиріт в Алабамі, і я можу закластися, що знаю чому. Але тут це ні до чого.

— А ваша добра бабуня так ні про що й не знала. Вона так і не здогадувалася?

— Вона розуміла, що там *щось* відбувається, але я все те хував подалі, затаєним, тож вона до мене з цим не в'язла. Тільки сказала мені, що, коли я буду готовим побалакати,

---

[1] Чарлз Менкс — антигерой роману «NOS4A2» («Носферату»), випущеного у квітні 2013 р. сином Стівена Кінга Джо Гіллом; вампір, який їздить на вінтажному «Роллс-Ройсі» і ловить дітей, відвозячи їх до страшного світу, що зветься Крістмасленд.

вона буде готовою мене вислухати. Денні, коли Енді Хеллоран помер — у нього стався крововилив у мозок — я почувався найщасливішим хлопцем у світі. Мама сказала, що мені не конче тра' їхати на похорон, якщо хочу, я можу залишитися з бабунею Розою — моєю Білою Бабунею, — але мені хотілося поїхати. Ще й як хотілося. Я хотів на власні очі побачити, що мій старий Чорний Дідо насправді мертвий. Того дня йшов дощ. Навкруг могили усі стояли під чорними парасольками. Я дивився, як його труна — я не мав сумнівів, що найбільша і найкраща з його крамниці — опускається в землю, і думав про всі ті рази, коли він крутив мені яєчка, і про всі ті сигаретні недопалки, погашені в моєму пирогу, а один з них мені об ногу, і як він керував за обіднім столом, наче отой божевільний король у тій п'єсі Шекспіра. Але більше всього я думав про Чарлі Менкса — якого дідо, певна річ, сфабрикував на порожньому місці — і про те, як Чорний Дідо так ніколи й не зміг подзвонити Чарлі Менксу по міжміському, щоби той приїхав вночі й відвіз мене своєю крутою машиною жити разом з іншими вкраденими хлопчиками й дівчатками. Я зазирнув за край могили («Хай хлопчик подивиться», — сказав мій тато, коли мама спробувала відсмикнути мене назад) і простежив його труну до самого дна тієї сирої ями. Я тоді подумав: «Тут ти вже на шість футів ближче до пекла, Чорний Дідо, а дуже скоро опинишся цілком там, і я надіюся, диявол надає тобі тисячу гарячих своєю палаючою рукою».

Дік поліз рукою собі в кишеню штанів і видобув пачку «Марлборо» із заткнутою за целофан книжечкою сірників. Вставивши до губ сигарету, він потім змушений був ловити її сірником, бо й рука в нього тремтіла і губи тремтіли також. Денні був приголомшений, побачивши сльози, що забриніли Діку в очах.

Зрозумівши вже, куди хилиться ця історія, Денні запитав:

— Коли він повернувся назад?

Дік глибоко затягнувся, а потім видихнув дим крізь усміхнені губи.

— Тобі не тра' було зазирати мені до голови, щоби це второпати, еге ж?

— Так.

— За шість місяців. Одного дня я прийшов додому зі школи, а він лежить на моєму ліжку голий, зі своїм настовбурченим плюсклим, напівзогнилим прутнем. І каже: «Ходи-но сюди, сідай на цю штуку, Діку-Пуцьвіріньку. Ти мені тисячу пообіцяв, а я тобі *дві* тисячі дам». Я заверещав, але нікому було почути мого крику. Мама і тато, вони в мене обоє працювали, ма в ресторані, а тато на друкарському пресі. Я вибіг і захрьопнув двері. І чую, що Чорний Дідо підводиться… *чалап*… через кімнату… *чалап-чалап-чалап*… а далі я почув…

— Нігті, — прошепотів Денні майже всуціль відсутнім голосом. — Дряпають двері.

— Якраз це. Я не заходив туди знову аж до самого вечора, поки додому не прийшли мама з татом. Він пропав… але там залишилися покидьки.

— Авжеж. Як і в нашій ванній. Бо він уже розкладався.

— Якраз це. Я сам поміняв постіль, я вмів уже, бо ма показала мені, як це робиться, ще за два роки до того. Сказала тоді, що я вже занадто дорослий і не потребую більше хатньої робітниці, що хатні робітниці — то для маленьких білих хлопчиків і дівчаток, як ті, за якими вона сама доглядала, поки не отримала роботу управительки у стейк-хаусі Беркіна. Приблизно за тиждень бачу я клятого Чорного Дідо в парку, сидить верхи на гойдалці. Він був одягнений у свій костюм, але той був весь покритий якоюсь сірою паддю — пліснявою, що наросла на ньому там, під землею, в труні, я гадаю.

— Йо, — відгукнувся Денні. Це прозвучало якимсь ніби склянистим шепотом. На більше він не спромігся.

— При тім ширінка в нього була розкрита, і все його хазяйство було вивалене надвір. Вибач, що я тобі все це розказую, Денні, ти надто юний, щоби чути про такі речі, але тобі тра' про це знати.

— А тоді ви вже пішли до Білої Бабуні?

— Мусів. Бо розумів те, що розумієш ти: він буде приходити, вертатиметься ввесь час. Не як… Денні, а ти бачив коли-небудь мертвих людей? *Надійних* мертвих людей, я хотів сказати. — Він розсміявся, бо це прозвучало смішно. І для Денні також. — Привидів.

— Кілька разів. Одного разу троє їх стояли біля залізничного переїзду. Двоє хлопців і дівчина. Підлітки. Я думаю… може, вони саме там загинули.

Дік кивнув.

— Здебільша вони тримаються поблизу того місця, де перейшли в інший світ, допоки врешті не звикнуть бу'и мертвими, і рухаються далі. Дехто з того люду, що ти бачив в «Оверлуку», були якраз такими.

— Я знаю. — Полегшення від того, що він може про це говорити з тим, хто *розумів,* було несказанним. — А то ще була жінка в ресторані. У такому, знаєте, де столики стоять на вулиці.

Дік знову кивнув.

— Хоча крізь неї мені не видно було наскрізь, але ніхто більше її не бачив, а коли офіціантка підсунула той стілець, на якому вона сиділа, та леді привид зникла. І ви їх бачите інколи?

— Вже багато років ні, але ти сильніший у сяйві, аніж я був. Воно троха послабшає, коли ти постаршаєш…

— Це добре, — палко відгукнувся Денні.

— …але все'дно в тебе його ще повно залишиться, навіть коли ти станеш дорослим, я так гадаю, бо ти розпочав з таким великим запасом. Надійні привиди не такі, як та жінка, яку ти бачив у Номері 217, а потім знову у вашій ванній кімнаті. Так же, еге ж?

— Так, — сказав Денні. — Місіс Мессі *реальна*. Після неї залишаються її шматки. Ви їх бачили. І мама також… а вона ж в мене не сяє.

— Ходімо назад, — промовив Дік. — Час уже тобі побачити, що я тобі привіз.

8

Повернення до автостоянки було довшим, бо Дік засапувався.

— Сигарети, — сказав він. — Навіть не починай, Денні.

— Мама курить. Думає, що я не знаю, але я знаю. Діку, а що зробила ваша Біла Бабуня? Вона ж мусила щось зробити, бо ваш Чорний Дідо вас так і не дістав.

— Вона зробила мені подарунок, такий самий, як я збираюся зробити тобі. Це те, що робить учитель, коли учень готовий. Навчання саме собою вже є дарунком, щоб ти знав. Це найкраще з усього, що будь-хто може подарувати або отримати. Вона не називала Діда Енді на ім'я, казала про нього просто, — Дік вишкірився, — «*той ззабоченець*». Я сказав те саме, що ти мені щойно, що він не привид, що він реальний. А вона мені: «Авжеж, так воно й є, бо це ти сам *робиш* його реальним. Своїм сяйвом». Вона сказала, що деякі душі — злі душі здебільша — не йдуть з цього світу, бо знають, що деінде на них чекає щось набагато гірше. Більшість з них такі злидні, що від голоду поступово щезають, але деякі знаходять собі їжу. «От цим-то для них і є сяйво, Діку, — сказала вона мені. — Їжею. Ти годуєш того *ззабоченця*. Не хочеш, а робиш. Він — як той москіт, що кружляє й кружляє поряд, а потім сідає по нову порцію крові. І нічого з цим не поробиш. Але ти можеш обернути те, по що він приходить, проти нього».

Вони вже повернулися до «Кадилака». Дік відімкнув дверцята і нарешті, полегшено зітхаючи, сів за кермо.

— Були часи, коли я міг пройти десять миль, а тоді ще п'ять бігом пробігти. А тепер отака маленька прогулянка бережком, і в спині мені таке відчуття, наче по ній куняка навибрикувалася. Нумо, Денні. Розгортай свій подарунок.

Денні обірвав срібний папір, і його очам відкрилася зроблена з пофарбованого зеленим кольором металу скринька. Спереду на ній, під клямкою, містилася кнопкова панель.

— Ух ти, кльово!

— Йо? Тобі подобається? Добре. Я дістав її у «Вестерн Авто»[1]. Чисто американська сталь. Та, яку мені була подарувала Біла Бабуня, мала навісний замок з маленьким ключиком, який я носив у себе на шиї, але то було дуже давно. Зараз уже вісімдесяті, модерна ера. Бачиш кнопкову панель? Все, що тобі тра' зробити, це набрати п'ять цифер, які ти певен, що не забудеш, а потім натиснути оту маленьку кнопочку, де написано КОД. А потім, у будь-який час коли тобі схочеться відкрити скриньку, набираєш свій код і готово.

Денні був у захваті.

— Дякую, Діку! Я буду в ній тримати мої приватні цінності!

До них належали його найкращі бейсбольні картки, його зароблений в бойскаутах-«вовченятах» почесний значок «Компас», його щасливий зелений камінець і його фотографія, на якій він знятий з батьком у Боулдері на галявині перед тим домом, де вони жили колись в орендованій квартирі, іще до «Оверлука». До того, як все обернулося на зле.

— Це чудово, Денні, я хочу, аби так ти й зробив, але я хочу, щоб ти зробив іще дещо.

— Що?

— Я хочу, аби ти вивчив цю скриньку геть усю зсередини і ззовні. Не просто роздивися на неї; обмацай її. Відчуй її всю цілком. А потім і носа до неї всередину засунь, понюхай, як саме вона там пахне. Вона мусить стати твоєю найближчою подружкою, принаймні на якийсь час.

— Чому?

— Тому що іншу, таку само, як ця, ти помістиш у себе в умі. І та буде навіть більш особливою за цю. І наступного разу, коли поблизу з'явиться та сучка Мессі, ти вже будеш до неї готовим. Я тобі розкажу, як саме, так само, як мені була колись розказала моя рідна Біла Бабуня.

---

[1] «Western Auto» — заснована 1909 р. компанія з роздрібної торгівлі автозапчастинами й різним механічним реманентом, мала 590 крамниць по всіх штатах; припинила існування 1998 р., хоча окремі дрібні дилери й зараз незаконно, але вперто використовують традиційний бренд компанії.

Дорогою назад до квартири Денні залишався небагатослівним. Йому багато про що треба було подумати. Подарунок — зроблену з міцного металу скриньку — він тримав у себе на колінах.

9

Місіс Мессі повернулася приблизно за тиждень. Вона знову чекала у ванній кімнаті, але цього разу лежачи в самій ванні. Денні не здивувався. Вона ж, врешті-решт, колись була й померла у ванні. Цього разу він не тікав. Цього разу він зайшов і причинив за собою двері. Вона, усміхаючись, поманила його до себе. Денні підійшов, також усміхаючись. Він чув звуки телевізора. Мати у себе в кімнаті дивилася «Компанію трьох»[1].

— Привіт, місіс Мессі, — промовив Денні. — Я вам дещо приніс.

В останню мить вона зрозуміла й заверещала.

10

За якусь хвильку у двері ванної кімнати постукала мати.

— Денні? З тобою все гаразд?

— Все добре, мамо. — Ванна була порожня. У ній залишилося хіба що трішки якогось слизу, але Денні гадав, що легко його прибере. Просто змиє водою до каналізації. — Тобі треба сюди? Я скоро виходжу.

— Ні, я просто… просто мені почулося, що ти мене кличеш.

Денні вхопив зубну щітку і відчинив двері.

---

[1] «Three's Company» (1977—1984) — комедійний серіал, який починається з того, що дві подружки під час вечірки знаходять парубка, який лежить зомлілий у ванні їхньої орендованої квартири, пізніше він стає їх співмешканцем і другом.

— Зі мною все на сто відсотків в порядку. Бачиш?

Він широко їй усміхнувся. Зробити це було неважко — тепер, коли місіс Мессі пропала.

Занепокоєний вираз покинув мамине обличчя.

— Добре. Не забудь почистити кутні. Саме там люблять ховатися рештки їжі.

— Почищу, ма.

Зсередини своєї голови, з далекої глибини, де на особливій полиці стояла дублета його особливої скриньки, Денні чув приглушені крики. Він не переймався. Він вважав, що скоро вони припиняться, і виявився правим.

11

Через два роки, в останній день перед вихідними Дня подяки, на середині безлюдних сходів у початковій школі «Алафі»[1], перед Денні Торренсом з'явився Горес Дервент. Плечі його костюма були всипані конфеті. З його зогниваючої руки звисала маленька чорна маска. Він противно смердів могилою.

— Чудова вечірка, хіба ні? — запитав він.

Денні відвернувся і пішов геть, і то дуже швидко.

Коли закінчилися уроки, він зателефонував по міжміському Діку прямо в той ресторан, в якому Дік працював у Кі-Весті.

— Наступний з насельців «Оверлука» знайшов мене. Скільки скриньок я можу мати, Діку? У себе в голові, я хотів сказати.

Дік захихотів.

— Стільки, скільки тобі потрібно, золотко. У тому-то й полягає краса сяйва. Чи ти гадаєш, ніби мій Чорний Дідо був *єдиним*, кого мені довелося назавжди замкнути?

— Вони там помирають?

---

[1] Школа названа за іменем річки Alafia, яка тече на півострові Флорида, впадаючи до затоки Тампа.

Цього разу хихотіння не прозвучало. Цього разу в голосі Діка була так холодність, якої хлопчик ніколи до того не чув.

— Тобі це не байдуже?

Денні було байдуже.

Коли невдовзі після Нового року колишній володар «Оверлука» з'явився знову — цього разу у шафі в спальні Денні — Денні був готовим. Він увійшов до шафи і причинив за собою двері. Скоро по тому на високій ментальній полиці поряд зі скринькою, в якій утримувалася місіс Мессі, з'явилася друга ментальна скринька. Знову чулося грюкання, а також вигадлива лайка, яку Денні запам'ятовував для власного пізнішого використання. Доволі скоро це припинилося. Зі скриньки Дервента, як і зі скриньки Мессі, не чулося нічого, крім тиші. Чи були вони ще живі (на свій упирський манер), більше не мало значення.

Що мало значення, так це те, що їм звідти ніколи не вибратися. Він був у безпеці.

Так він думав тоді. Звичайно, він також думав, що ніколи не питиме, ніколи після того, як бачив, що випивка зробила з його батьком.

Інколи ми просто помиляємося.

Гримуча змія

1

Її звали Ендрія Стайнер, і їй подобалися кінофільми, але не подобалися чоловіки. Що не було дивним, оскільки рідний батько вперше зґвалтував Ендрію, коли їй було вісім. І ґвалтував її надалі впродовж такої ж кількості років. Потім вона поклала цьому край, спершу проткнувши йому яйця, одне по одному, одною з в'язальних шпиць її матері, а потім встромивши ту саму, скрапуючу червоним шпицю своєму предку-

ґвалтівникові у ліву очницю. З яйцями було легко, бо він спав, але біль виявився достатнім, щоби його розбудити, попри її особливий дар. Утім, вона була вже доволі величенькою дівчиною, а він був п'яний. Навалившись на нього всім тілом, вона змогла притримати його якраз стільки часу, скільки вистачило, аби зробити coup de grâce[1].

Тепер вона вже мала чотири рази по вісім років і була скитальницею на лиці Америки, а арахісового фермера у Білому Домі замінив колишній актор. Цей новий парубок мав акторське, неправдоподібно чорне волосся, акторську чарівливість та не гідну віри усмішку. Енді бачила один з його фільмів по телевізору. У ньому чоловік, який потім стане президентом[2], грав хлопця, що втратив ноги після того, як його переїхав потяг. Їй сподобалася сама ідея чоловіка без ніг; чоловік без ніг не може тебе догнати і зґвалтувати.

Кіно — це таки штука. Кіно тебе захоплює цілком. Можеш покластися на попкорн і щасливий кінець. Треба знайти чоловіка, щоби пішов з тобою разом, тоді це буде побаченням, а отже, платитиме він. Цей фільм виявився цікавим, з бійками і поцілунками, з гучною музикою. Називався він «Шукачі втраченого Ковчега»[3]. Рука її поточного кавалера перебувала в неї під спідницею, високо на її голому стегні; все ж таки рука — це не прутень. Вона зустріла його в барі. Більшість чоловіків, з якими вона потім ішла на побачення, Енді зустрічала в барах. Він пригостив її чарочкою, але безплатна випивка це не побачення; це просто зйом.

---

1 «Удар милосердя» (*фр.*) — завершальний смертельний удар, що позбавляє поранену жертву мук.

2 Роналд Рейган (1911—2004) — 40-й президент (1981—1989) до свого приходу в політику був відомим кіноактором; у кращому фільмі Рейгана «Kings Row» (1942) ноги його герою відрізає без наркозу й без потреби саме такої операції хірург-садист, бо цей пацієнт був залицявся до його доньки.

3 «Raiders of the Lost Ark» (1981) — перший із серії пригодницьких фільмів режисера Стівена Спілберга про археолога Індіану Джонса, якого грає актор Гаррісон Форд (нар. 1942 р.).

— *А що це означає?* — спитав він у неї, проводячи кінчиком пальця по її лівій руці вище ліктя. На ній була блуза без рукавів, тому татуювання було добре видно. Вона любила демонструвати своє тату, коли виходила на пошуки того, з ким проведе побачення. Вона хотіла, щоб чоловіки його бачили. Вони вважали його збудливим. Вона зробила його собі у Сан-Дієго[1] того ж року, що вбила свого батька, невдовзі після того.

— *Це змія,* — відповіла вона. — *Гримучка. Хіба не бачиш ікла?*

Звісно, він бачив. То були великі ікла, непропорційно великі, порівняно з головою. З одного стікала крапля отрути.

Він належав до бізнесменського типу, в дорогому костюмі, з пишним, зачесаним назад президентським волоссям і мав решту дня вільну від перекладання папірців, чи яке там іще лайно називалося в нього роботою. Волосся в нього замість чорного було здебільшого білим і на вигляд він мав років близько шістдесяти. Приблизно вдвічі більше за її вік. Але для чоловіків це не мало значення. Його б не турбувало, аби їй замість тридцяти двох було шістнадцять. Або вісім. Вона запам'ятала фразу, яку одного разу був промовив її батько: «*За віком пісяти як здатна, значить, і мені придатна*».

— *Звісно, я їх бачу,* — сказав цей чоловік, сидячи вже біля неї, — *але що це означає?*

— *Можливо, тобі відкриється,* — відповіла Енді. І торкнулася язиком собі верхньої губи. — *Маю ще й інше тату. Деінде.*

— *І я зможу його побачити?*

— *Можливо. Ти любиш кіно?*

Він нахмурився:

— *Що ти маєш на увазі?*

— *Ти ж хочеш сходити зі мною на побачення, хіба не так?*

Він зрозумів, що це означає — або що це мусило б означати. У цьому закладі були й інші дівчата, і коли вони говорили

---

[1] San Diego — засноване іспанцями 1602 р. місто, друге за кількістю мешканців у Каліфорнії, розташоване на мексиканському кордоні.

про побачення, вони мали на увазі одне. Але не це мала на увазі Енді.

— *Авжеж. Ти симпатяга.*

— *Тоді веди мене на побачення. На* справжнє *побачення. У «Ріалто» показують «Шукачів втраченого Ковчега».*

— *Взагалі-то я думав про той готелик, що за два квартали звідси, милочко. Номер з міні-баром і балконом, як воно тобі звучить?*

Вона прихилилася губами близько до його вуха, дозволивши своїм грудям притиснутись до його руки.

— *Можливо, потім. Спершу поведи мене в кіно. Купи мені квиток і попкорн. Темрява робить мене еротичною.*

І ось вони тут, з Гаррісоном Фордом на екрані, він великий, як хмародер, і хвиськає довгим батогом серед пустельної пилюки. Старий із президентською зачіскою запустив свою долоню їй під спідницю, але вона міцно примостила відерце з попкорном собі в потрібному місці, так, щоби він міг дістатися до лінії третьої бази, але домашнього центру зась. Він не припиняв намагань забратися вище, що її дратувало, бо вона хотіла додивитися фільм до кінця й дізнатися, що ж там таке було у тому «*Втраченому Ковчезі*». А отже…

2

О другій дня в робочий день тижня у кінозалі було майже порожньо, але троє людей все ж таки сиділи за два ряди позаду Енді з її кавалером. Двоє чоловіків, один доволі літній, а другий на вигляд близько середнього віку (проте вигляд буває оманливим), і поряд з ними надзвичайної вроди жінка. Вилиці мала високі, очі сірі, а колір обличчя вершковий. Хмара її пишного чорного волосся була перев'язана на потилиці широкою оксамитовою стрічкою. Зазвичай вона носила капелюх — такий собі старий, пошарпаний циліндр, — але цього дня залишила його в своєму автодомі. Не годиться

ходити до кінотеатру у високому циліндрі. Її ім'я було Розі О'Гера, але мандрівна сім'я, з якою вона подорожувала, звала її Роза Циліндр.

Чоловік, що наближався до середнього віку, звався Баррі Смітом. Хоча на сто відсотків білий, завдяки своїм трохи зизим очам, він у тій самій сім'ї був відомий як Баррі Хінець.

— А тепер дивіться, що буде, — промовив він. — Це цікаво.

— Тут *фільм* цікавий, — пробурчав старий, ім'я якого було Дідо Флік. Але то була його звична незгідливість. Він також спостерігав пару, що сиділа за два ряди попереду.

— Краще б уже почалося цікавіше, — мовила Роза, — бо жінка щось зовсім не розжарена. Хіба що трішечки, але…

— Ось зараз вона, ось зараз вона, — перебив Баррі, в той час як Енді нахилилася, приклавшись губами до вуха свого кавалера. Баррі вишкірявся, вже зовсім забувши про коробочку «глейких ведмедиків»[1] у своїй руці. — Я тричі вже бачив, як вона це робить, але кожного разу кайфую, наче вперше.

3

Вухо містера Бізнесмена було заповнене очеретинням цупкого білого волосся й забите сіркою кольору лайна, проте Енді не дозволила цим речам себе зупинити; вона хотіла гайнути з цього міста, але її фінанси перебували на небезпечно низькому рівні відпливу.

— Хіба ти не втомився? — прошепотіла вона до цього бридкого вуха. — Хіба не хочеться тобі прилягти поспати?

Голова чоловіка вмент упала йому на груди, і він захропів. Енді сягнула собі під спідницю, висмикнула звідти його

---

[1] «Gummy Bears» — створені 1920 р. у Німеччині різнокольорові мармеладні цукерки у формі крихітних ведмедиків, у США випускаються з п'ятьма різними фруктовими смаками.

розслаблену руку і поклала її на поручень крісла. Потім вона полізла до дорогого на вигляд піджака містера Бізнесмена і почала там нишпорити. Гаманець знайшовся в його лівій внутрішній кишені. Це вже було добре. Їй не доведеться підважувати тіло, щоб підняти йому сраку. Коли вони западали в сон, совати їх було ризиковано.

Вона розкрила його портмоне, висмикнувши звідти кредитні картки, вона кинула їх на підлогу, а тоді якусь хвильку роздивлялася фотокарточки — містер Бізнесмен з отарою інших гладких містерів Бізнесменів на гольфовому полі; містер Бізнесмен зі своєю дружиною; набагато молодший містер Бізнесмен стоїть перед різдвяною ялинкою зі своїм сином і двома доньками. Доньки були в шапках Санта-Клауса і відповідних платтячках. Він їх, либонь, не ґвалтував, але це ще питання. Чоловіки ґвалтують, коли їм це сходить з рук, це вона твердо завчила. На колінах рідного батька, так би мовити.

У відділенні для грошей знайшлося понад двісті доларів. Вона сподівалася на ще більшу суму — бар, у якому вона з ним познайомилася, постачав повій класу вищого за тих, що купчилися біля аеропорту, — але й це було непоганим для денного сеансу у вівторок, до того ж завжди є інші чоловіки, що залюбки зводять дівчину приємної зовнішності в кіно, де трохи інтенсивного петингу лише прислужиться для розігріву апетиту. Чи то так вони сподіваються.

4

— Гаразд, — промурмотіла Роза, починаючи підводитись. — Ви мене переконали. Ходімо тоді, спробуємо.

Але Баррі, поклавши долоню жінці на передпліччя, притримав її.

— Ні, зачекайте. Дивіться. Зараз буде найкраща частина.

5

Енді знову наблизила губи до бридкого вуха і прошепотіла:

— Засинай міцніше. Міцно, як тільки можеш. Біль, який ти відчуєш, буде лише сном. — Вона розкрила свою сумочку і дістала звідти ніж з перламутровою колодкою. Маленький, але з гострим, як у бритви, лезом. — Чим буде біль?

— Лише сном, — промурмотів містер Бізнесмен собі у вузол краватки.

— Правильно, солоденький.

Вона завела руку за нього і хвисько вирізала йому на правій щоці глибоке подвійне V — на щоці такій жирній, що невдовзі вона вже мусила перетворитися на воло. Якусь мить вона дозволила собі помилуватися власною роботою в непевних відблисках сповненого примар кольорового снопа світла з проектора. А тоді потоком ринула кров. Він прокинеться з палаючим вогнем обличчям, з просякнутим кров'ю правим рукавом свого дорогого піджака і потребою терміново звернутися до пункту невідкладної швидкої допомоги.

«І як ти поясниш це своїй дружині? Щось та й вигадаєш, я певна. Але без проведення курсу пластичної хірургії, ти бачитимеш мої позначки кожного разу, як дивитимешся у дзеркало. І щоразу, коли зайдеш до якогось бару нашукати собі маленьку незнайомку, ти згадуватимеш, як тебе покусала одна гримуча змія. Така собі, в блакитній сукенці й білій блузі без рукавів».

Вона засунула дві п'ятдесятки і п'ять двадцяток до своєї сумочки, клацнула застібкою і вже було збиралася підвестись, коли на плече їй лягла чиясь рука і до вуха замуркотів жіночий голос: «Привіт, милочко. Додивишся цей фільм якось іншим разом. А зараз ти підеш з нами».

Енді спробувала вивернутися, але руки вхопили її голову. Найжахливішим у цьому було те, що вони були *всередині* її голови.

Після цього — аж поки вона не прийшла до тями в «Ерф-Крузері»[1] Рози на занедбаному, порослому травою майданчику кемпінгу десь на околиці певного міста на Середньому Заході — все залишалося темрявою.

6

Коли вона прокинулась, Роза подала їй чашку чаю і потім довго з нею розмовляла. Енді все чула, але майже всю її увагу захопила сама її викрадачка. Поставна жінка, але це лише звільна кажучи. Роза Циліндр була на зріст шість футів, з довгими ногами у звужених унизу білих штанях, її високі груди ховалися всередині майки з логотипом ЮНІСЕФ і гаслом: *«За Всяку Ціну Врятувати Дитину»*. Обличчя мала спокійної королеви: незворушне й безжурне. Її волосся, тепер розв'язане, спадало хвилями до середини спини. Деякий розлад вносив посаджений на її голові набакир витертий циліндр, але у всьому іншому вона була найвродливішою жінкою, яку Енді Стайнер бодай колись бачила в своєму житті.

— Ти розумієш, про що я тобі оце тут розповідаю? Я пропоную тобі тут і зараз певну можливість, Енді, і ти не мусиш поставитися до цього легковажно. Вже минуло років двадцять чи й більше відтоді, як комусь пропонували те, що я пропоную тобі.

— А якщо я скажу ні? Що тоді? Ви мене вб'єте? І заберете той… — Як вона те була назвала? — Той психодух?

Роза усміхнулася. Губи в неї були розкішні, коралово-рожеві. Енді, що вважала себе асексуальною, тим не менше загадалася, якою може бути на смак ця помада.

---

[1] «EarthCruiser» — автодім класу люкс, підвищеної прохідності, розроблений однойменною австралійською компанією спеціально для експедицій у дикі місця планети.

— Ти не маєш такої кількості духу, щоби нам з цим марудитися, милочко, та й той, що ти маєш, далебі не смачний. Смакуватиме, як жорстке м'ясо старої корови *мугиреві*.

— Кому?

— Не переймайся, просто слухай. Ми тебе не вб'ємо. Що ми зробимо, якщо ти скажеш «ні», так це зітремо в тебе з пам'яті спогад про цю маленьку бесіду. Ти прийдеш до тями на узбіччі дороги біля якогось вбогого міста — може, Топіки або Фарго[1] — без грошей і не маючи гадки, яким чином ти там опинилася. Останнє, що ти пам'ятатимеш, як ходила в кінотеатр з чоловіком, якого ти пограбувала і знівечила.

— Він заслуговував на нівечення, — випалила Енді.

Роза зіп'ялася навшпиньки, потягуючись, її пальці торкалися даху її автодому.

— Це твої проблеми, медова лялечко. Я не твій психіатр. — На ній не було бюстгальтера; Енді ясно бачила, як змістилися всередині майки пунктуаційні знаки її сосків. — Але є дещо для роздумів: разом із грішми і твоїм безсумнівно фальшивим посвідченням особи ми заберемо і твій талант. Наступного разу, коли ти в притемненому залі кінотеатру запропонуєш якомусь чоловікові заснути, він обернеться до тебе й запитає, про що це ти таке к бісу говориш.

Енді пройняло холодним струменем переляку.

— Ви не можете такого зробити.

Але вона пам'ятала ті жахливо сильні руки, що сягнули всередину її мозку, і відчула цілковиту впевненість, що ця жінка таки може. Їй може знадобитися невеличка допомога її друзів з отих жилих фургонів та автодомів, що тулилися навкруг цього «ЕрфКрузера», немов поросята до цицьок свиноматки, але, о так, вона зможе.

Роза на це не звернула уваги.

---

[1] У США є три міста з назвою Topeka, одне з них столиця штату Канзас; Fargo — засноване 1871 р. найбільше місто в штаті Північна Дакота, яке славиться своїм жорстким кліматом.

— Скільки тобі років, милочко?

— Двадцять вісім.

Вона ретушувала свій вік, відтоді як досягла великого числа «три нуль».

Роза поглянула на неї, усміхаючись, не кажучи ані слова. Енді зустрілася з тими її гарними сірими очима на п'ять секунд і змушена була опустити погляд. Але при цьому її очі вперлися в ті розкішні груди, незагнуздані, але без жодних ознак провисання. А коли знову глянула вище, очі її не сягнули далі губ цієї жінки. Тих її коралово-рожевих губ.

— Тобі тридцять два, — промовила Роза. — О, це лише потрошку проявляється — тому що ти жила важким життям. Життям втікачки. Але ти все ще гарненька. Залишайся з нами, живи з нами, і за десять років від сьогодні тобі насправді буде двадцять вісім.

— Це неможливо.

Роза усміхнулась.

— Через сто років від сьогодні ти виглядатимеш і почуватимешся на тридцять п'ять. Поки не приймеш духу, тобто. По тому тобі знову стане двадцять вісім, тільки почуватимешся ти на десять років молодшою. І ти прийматимеш дух часто. Живи довго, залишайся молодою, харчуйся добре: це ті три речі, які я пропоную. Як вони тобі?

— Надто гарно, щоби бути правдою, — сказала Енді. — На кшталт отих рекламних оголошень, що обіцяють тобі застрахувати життя за десять доларів.

Вона не зовсім була неправа. Роза не сказала жодної брехні (принаймні поки що), але були речі, про які вона не розповідала. Як, скажімо, інколи гостро не вистачає духу. Як не кожний пережив Навернення. Роза припускала, що ця зможе, і Волоський Горіх — лікар-аматор Правдивих — обережно з цим погоджувався, проте справжньої впевненості не існувало.

— І ви з вашими друзями називаєте себе…

— Вони мені не друзі, вони моя сім'я. Ми — Правдивий Вузол. — Роза, сплівши разом пальці, простягнула руки до

обличчя Енді. — І що пов'язане, того ніколи не можна розв'язати. Тобі варто це зрозуміти.

Енді, яка вже знала, що зґвалтована дівчина ніколи не зможе стати незґвалтованою, прекрасно це розуміла.

— А хіба маю я якийсь інший вибір?

Роза стенула плечима:

— Тільки лихі, милочко. Але було б краще, якби ти цього захотіла. Так Навернення пройде легше.

— А це боляче? Те Навернення?

Роза усміхнулася і промовила першу відверту брехню:

— Зовсім ні.

7

Літній вечір на околиці певного міста на Середньому Заході.

Десь люди дивилися, як хвиськає своїм батогом Гаррісон Форд; десь президент-актор безсумнівно усміхався своєю сумнівною посмішкою; тим часом, як Енді Стайнер у таборі автокочовиків лежала на придбаному в крамниці дешевих цін м'якому шезлонгу, купаючись у світлі фар «ЕрфКрузера» Рози і ще чийогось «Віннебаго»[1]. Роза пояснила їй, що, хоча Правдивий Вузол володіє кількома кемпінговими теренами, цей автотабір не належить до їх числа. Але її передовий агент здатен викуповувати право ексклюзивного використання подібних цьому місцин у бізнесів, які манячать на межі банкрутства. Америка переживала рецесію, але для Правдивих гроші не були проблемою.

— Хто цей передовий агент? — запитала Енді.

— О, він вельми пробивний парубок, — усміхаючись, відповіла Роза. — Здатен очарувати пташок, щоб ті злетіли з дерева йому в руки. Ти з ним невдовзі познайомишся.

---

[1] «Winnebago» — один із найпопулярніших брендів автодомів різної класовості, які будує на шасі легких ваговозів однойменна компанія в штаті Айова.

— Він ваш особливий хлопець?

На це Роза розсміялася й погладила Енді по щоці. Доторк її пальців породив гарячого черв'ячка збудження в животі у Енді. Щоб їй сказитися, але той дійсно в ній ворухнувся.

— Тебе пройняло, правда? Гадаю, все з тобою буде гаразд.

Можливо, але, лежачи зараз тут, Енді більше не відчувала збудження, лише страх. У голові їй ряхтіли новинні репортажі отого кшталту, де повідомлялося про тіла, знайдені в канавах, тіла, знайдені на лісових прогалинах, тіла, знайдені на дні висохлих колодязів. Жінки і дівчата. Майже завжди жінки і дівчата. Ні, не Роза її лякала — не дуже-то вона — крім неї, там були ще й інші жінки, але були також і чоловіки.

Роза опустилася на коліна поряд з нею. Сліпуче світло фар мусило б перетворити її обличчя на різкий і потворний чорно-білий ландшафт, але справдилося протилежне: натомість воно зробило її ще вродливішою. Вона знову погладила Енді по щоці.

— Не бійся, — промовила вона. — Не бійся.

Обернувшись до однієї з присутніх жінок, невиразно миловидої істоти, яку вона назвала Тихою Сарі, Роза кивнула. Сарі кивнула їй у відповідь і увійшла до монструозного автодому Рози. Тим часом інші почали формуватися в коло навкруг садового шезлонга. Енді це не сподобалося. Щось у цьому було *жертовне*.

— Не бійся. Скоро ти станеш одною з нас, Енді. *Одною з нами*.

«Якщо, — подумала Роза, — *не зациклишся нанівець. У такому випадку ми просто знищимо твій одяг у сміттєспалювачі за громадською вбиральнею і завтра вирушимо в дорогу. Спиток не збиток»*.

Але вона сподівалася, що такого не трапиться. Ця їй подобалася, і її талант усипляння може придатися.

Сарі повернулася зі сталевим, схожим на термос балоном. Вручила його Розі, і та зняла з нього червоний ковпачок.

Під ним виявилося сопло і вентиль. Енді цей балон здався якимсь не позначеним написами отруйним аерозолем проти комах. Майнула думка підхопитися з шезлонга й кинутися навтьоки, та тут же їй згадався кінотеатр. Ті руки, що сягнули всередину її голови, утримуючи її на місці.

— Дідо Флік? — запитала Роза. — Ти поведеш нас?

— Радо.

Це відгукнувся той старий, з кінотеатру. Зараз, увечері, він був одягнений у бахматі шорти-бермуди рожевого кольору, білі шкарпетки, підтягнуті вгору на його кістлявих гомілках аж до колін; і в пласких біблійних сандаліях. Енді він здався схожим на Дідуся Волтона[1] після того, як той два роки просидів у концентраційному таборі. Він здійняв угору руки, й услід за ним всі решта скинули вгору руки. Зчеплені таким чином, висвітлені силуетами у перехресних променях фар, вони скидалися на вервечку якихось потойбічних паперових ляльок-витинанок.

— Ми Правдивий Вузол, — проголосив він. Голос, що виходив із цих западистих грудей, більше не тремтів; зараз звучав глибокий і лункий голос значно молодшого чоловіка.

— *Ми Правдивий Вузол,* — відгукнулися вони. — *Що пов'язане, тому ніколи не бути розв'язаним.*

— Ось ця жінка, — промовив Дідо Флік. — Чи приєднається вона до нас? Чи пов'яже вона своє життя з нашим життям і стане одною з нас?

— Кажи «так», — підказала Роза.

— Т-так, — спромоглася Енді. Серце в ній вже не билося; воно бриніло, як струна.

Роза повернула вентиль на своєму балоні. Почулося тихе, покаянне зітхання і вилетіла хмарка сріблястої імли. Замість того щоб розвіятися на легкому вечірньому вітерці, вона

---

[1] Дідусь Зеб Волтон — персонаж телесеріалу «The Waltons» (1972—1981) про життя і пригоди членів американської сільської родини в часи Великої депресії та Другої світової війни.

просто зависла над балоном, ніби чекаючи, поки Роза нахилиться, зшилить оті її чарівливі коралові губи і делікатно подує. Хмарка імли — трохи на вигляд, наче той клубок, в яких містяться діалоги у коміксах, тільки наразі в ньому не було жодних слів — попливла, поки не зависла над оберненим вгору обличчям і широко розплющеними очима Енді.

— Ми Вузол, і ми тривкі, — проголосив Дідо Флік.

— *Саббатха ханті,* — відгукнулися решта.

Імла почала знижуватися, дуже повільно.

— Ми обрані.

— *Лодсам ханті,* — відгукнулись вони.

— Дихай глибоко, — сказала Роза і ніжно поцілувала Енді в щоку. — Я зустріну тебе на іншому боці.

«*Можливо*».

— Ми щасливці.

— *Каханна різоне ханті.*

А тоді всі разом:

— Ми Правдивий Вузол, і ми…

Але на той момент Енді вже їх не чула. Срібляста хмарка сіла їй на обличчя, і якою ж вона була холодною, холоднющою. Коли Енді зробила вдих, та мрячна штука ожила і почала кричати всередині неї. Якась дитина, явлена із туману, — вона не знала, чи то був хлопчик, чи дівчинка, — борсалася, намагаючись вибратися, але хтось різав. Це *Роза* різала, в той час як решта, стоячи тісним колом (вузлом) навкруг неї, світили десятками ліхтариків, осяваючи це уповільнене мордування.

Енді спробувала підхопитися з шезлонга, але в неї вже не було тіла, яким вона могла б підхопитися. Її тіло пощезло. На його колишньому місці лишився тільки біль у формі людського єства. Біль помираючої дитини і її власний.

«*Наберися його,* — ця думка була наче холодна ганчірка, прикладена до тієї палаючої рани, якою стало її тіло. — *Це єдиний наскрізний шлях*».

«*Я не можу, я тікала від цього болю все своє життя*».

«Можливо, й так, але ти вже цілком поза можливістю втечі. Наберися його. Проковтни його. Прийми дух або помри».

8

Правдиві стояли зі здійнятими вгору руками, виспівуючи древні слова: «*Саббатха ханті, лодсам ханті, каханна різоне ханті*». Вони дивилися, як у тому місці, де в Енді Стайнер були груди, сплющилася її блузка, як, наче закриваючи рота, зітхнула і вляглася її спідниця. Вони дивилися, як перетворилося на опалово-склисте її обличчя. Втім, очі її залишилися плавати, немов крихітні повітряні кульки на тонесеньких ниточках нервів.

«*Але вони скоро теж пропадуть,* — подумав Волоський Горіх. — *Вона не досить сильна. Я от гадав був, що є ймовірність, що вона сильна, але я помилився. Вона може ще повернутися разів зо два, але потім її пересмалить у наступнім циклі. Не залишиться нічого від неї, крім одягу*». Він намагався згадати власне Навернення, але зміг пригадати лише, що тоді був повний місяць і замість автомобільних фар світило багаття. Було багаття, форкання коней… і той біль. Чи можна насправді пам'ятати біль? Він так не думав. Знаєш, розумієш, що біль був і що ти від нього страждав, але це зовсім не те саме.

Знов оприявнилося суще лице Енді, немов лице якогось духа над столиком медіума. Перед її блузи сповнився рельєфними опуклостями, набухла її спідниця разом із поверненням у цей світ її стегон і сідниць. Катована Енді пронизливо верещала.

— *Ми Правдивий Вузол, і ми тривкі,* — виспівували вони в перехресних променях фар своїх домів на колесах. — Саббатха ханті. *Ми обрані.* Лодсам ханті. *Ми щасливці, каханна різоне ханті.*

І так вони продовжуватимуть, допоки все не закінчиться. У той бік чи в інший, але це не триватиме надто довго.

Енді знову почала щезати. Її плоть перетворилась на матове скло, крізь яке Правдиві бачили її скелет і кістляву усмішку черепа. У тій усмішці мріли кілька срібних пломб. Звільнені від тіла очі скажено оберталися в її очницях, яких більше не було. Вона так само кричала, але тепер цей звук уже стоншився, став власним відгомоном, так ніби він долітав звіддаля якогось довжелезного коридору.

9

Роза вирішила, що вона вже здалася, саме це вони робили, коли біль ставав надто сильним, але ця бейбі виявилася міцною. Вона вихором повернулася до буття, крик її не вщухав. Її новоявлені руки вчепилися в Розу й зі скаженою силою потягнули її до себе. Роза подалася вперед, ледь зауважуючи біль.

— Я знаю, чого ти бажаєш, медова лялечко. Повертайся, і ти це матимеш.

Нахилившись ротом до рота Енді, вона почала пестити верхню губу Енді своїм язиком, поки та губа не перетворилася на імлу. Але очі залишилися, поглядом вчепившись в очі Рози.

— *Саббатха ханті,* — виспівували вони. — *Лодсам ханті. Каханна різоне ханті*.

Енді повернулася назад, вирощуючи собі обличчя навкруг невідчепних, сповнених болю очей. Потому з'явилося її тіло. Якусь мить Роза ще могла бачити кістки її рук, кісточки пальців, що вчепилися в неї, а тоді вони знову одяглися у плоть.

Роза знову її поцілувала. Навіть серед свого болю Енді їй відповіла, і Роза дихнула своєю власною субстанцією прямо в горло цій молодій жінці.

«*Я хочу цю. А все, що я хочу, я отримую*».

Енді почала щезати знову, але Роза відчувала, як вона проти цього бореться. Переймає контроль. Підживлюю-

чись тією верескливою життєвою силою, яку вона вдунула їй у горло, і навіть ще глибше — в легені, замість того, щоб відштовхнути її.

Уперше прийняла дух.

10

Найновіша соратниця Правдивого Вузла провела ту ніч у ліжку Рози О'Тери, де вперше у своєму житті знайшла в сексі щось інше, окрім жаху і болю. Їй саднило горло від того крику, яким вона була заходилася на садовому шезлонгу, але вона кричала знову, в той час як нове відчуття — насолода, що мало не дорівнювала болю її Навернення — проймала її тіло, котре, здавалося, знову ось-ось розтане до прозорості.

— Кричи скільки завгодно, — сказала Роза, поглянувши вгору з-між її стегон. — Вони удосталь чули криків. Як добрих, так і поганих.

— То секс для всіх такий? — Якщо так, що вона проґавила! Що той проклятий батько у неї вкрав! А люди думали, це *вона* злодійка.

— Такий він для нас, коли ми приймаємо дух, — сказала Роза. — Це все, що тобі треба знати.

Вона опустила голову і розпочала знову.

11

Близько півночі Мітка Чарлі з Бабою Росіянкою сиділи на східцях «Баундера»[1] Мітки Чарлі й курили траву, передаючи косячок одне одному. З «ЕрфКрузера» Рози знову полинули крики.

---

[1] «Bounder» — дизельні й бензинові автодоми класу «А», які випускає заснована 1950 р. компанія «Fleetwood RV».

Чарлі й Баба, вишкірившись, скинулися очима.

— Декому таке подобається, — зауважила Баба.

— А чом би й не бі, коли лесбі? — мовив Чарлі.

12

Енді прокинулася з першим світлом дня і з головою, що замість подушки лежала на грудях Рози. Вона почувалася абсолютно інакшою; інакшою вона абсолютно не почувалася. Підвівши голову, вона побачила, що Роза дивиться на неї тими своїми неймовірними сірими очима.

— Ти врятувала мене, — промовила Енді. — Ти змусила мене знову прийти у світ.

— Я не змогла б цього зробити сама. Ти сама хотіла приходу. «*У більш як єдиному сенсі цього слова, медова лялечко*».

— Те, що ми робили після… ми не зможемо більше такого робити, чи як?

Роза похитала головою, усміхаючись.

— Ні. І це добре. Деякі переживання абсолютно неможливо перевершити. Крім того, сьогодні повертається мій мужчина.

— Як його ім'я?

— Він зветься Генрі Ротменом, але це лише для мугирів. Його справжнє ім'я Татко Крук.

— Ти кохаєш його? Кохаєш насправді, авжеж?

Роза посміхнулася і, притягнувши Енді до себе, поцілувала. Але не відповіла.

— Розі?

— Так?

— А я… я так само людина?

На це Роза відповіла точно так, як одного разу Дік Хеллоран відповів юному Денні Торренсу, і таким самим холодним тоном:

— Тобі це не байдуже?

Енді вирішила, що байдуже. Енді вирішила, що вона вже вдома.

Мама

1

Плутанина кошмарних сновидінь — хтось, розмахуючи молотком, переслідує його безкінечними коридорами, якийсь ліфт, що сам собі їздить, живоплоти у формі ожилих тварин намагаються його оточити — і насамкінець єдина ясна думка: «*Краще б мені було вмерти*».

Ден Торренс розплющив очі. Крізь них у його болючу голову, загрожуючи займанням мозку, стрельнуло сонячне світло. Похмілля було — всім похміллям похмілля. Лице в нього аж сіпалося. Ніздрі були цілком забиті, окрім крихітної, ніби голкою проколотої дірочки в лівій, крізь яку можна втягнути бодай цівку повітря. У лівій? Та ні, це ж права. Він міг би дихати ротом, але той тхнув смородом віскі й сигарет. Шлунок справляв враження заповненої всяким непотребом свинцевої кулі. «*Похмільний сміттєживіт*», — називав це скорботне відчуття котрийсь із його старих друзів по п'янках.

Поряд із ним гучне хропіння. Попри протестуючий скрик шиї, Ден повернув голову в той бік, і чергова нестерпно болюча блискавка прохромила йому скроню. Він знову розплющив очі, проте лише трішечки; будь ласка, не треба більше того сліпучого сонця. Поки що ні. Він лежав на голому матраці, кинутому на голу підлогу. Гола жінка горілиць розпласталася поряд нього. Ден опустив очі й побачив, що він також гольцем голий, як із фрески знятий.

«*Її звуть… Долорес? Ні. Деббі? Це вже ближче, але не зовсім…*»

Діні. Її ім'я Діні. Він познайомився з нею в барі, який називається «Молочний Шлях», і все розгорталося доволі безтурботно, поки не…

Він силувався пригадати, проте один погляд собі на руки — обидві напухлі, шкіра на кісточках пальців правої здерта і взялася струпами — спонукав до думки, що згадувати йому не хочеться. Та хіба це мало якесь значення? Базовий сценарій завжди залишався незмінним. Він дедалі п'янішає, хтось щось не те каже, а потім хаос і класична барна кривава бійня. Якийсь небезпечний собака живе в його голові. Поки тверезий, він може тримати його на шворці. Коли нап'ється, шворка зникає. *«Рано чи пізно я когось вб'ю»*. Хтозна, чи не зробив він цього вже минулого вечора.

«Агов-но, Діні, помняцькай ми в пахвині».

Невже він насправді таке говорив? Він не на жарт перелякався, що дійсно таки говорив. Дещо з учорашнього почало йому зараз надходити, і навіть оцього «дещо» було вже занадто. Грав у «вісімку» на більярді. Хотів було хвацько підкрутити биткову кулю, але кіксонув, і та, вимазана крейдою мала сучка, тільки черкнула через край столу і покотилася, підскакуючи, аж до джукбоксу, з якого якраз звучала — та що ж іще інше з нього могло грати — кантрі музика. Пригадалося, начебто Джо Діффі[1]. Навіщо він так несамовито крутонув того кия? Тому що був п'яний, а ще тому, що в нього за спиною стояла Діні, нижче краю столу Діні якраз мняцькала йому отого в пахвині, і він приндився перед нею. Всяко добра була забава. Але потім той парубок у кашкеті «Кейс»[2] і химерній шовковій ковбойській сорочці взяв та й розреготався, і в тім була його помилка.

Хаос і кривава барна бійка.

---

[1] Joe Logan Diffie (нар. 1958 р.) — співак у стилі кантрі, відомий своїми гумористичними текстами.

[2] «Case» — заснована 1843 р. корпорація з виробництва сільськогосподарського і будівельного реманенту, особливо уславлена своїми тракторами, які вона, зокрема, вже з 1899 р. постачала до Російської імперії.

Ден торкнувся свого рота і відчув надуті сосиски там, де були ще нормальні губи, коли він учора вдень виходив із того закладу, де міняють чеки на готівку, з більш як п'ятьма сотнями баксів у передній кишені штанів.

«Всі зуби в мене принаймні, здається…»

Раптом йому різко булькотнуло в шлунку. Відригнулося повен рот якоїсь кислої гидоти зі смаком віскі, і він проковтнув її назад. Аж запекло, поки вона падала на місце. Скотившись із матраца, він укляк на колінах, мало не втратив рівноваги, підводячись на ноги, а потім став, хитаючись, серед кімнати, яка погойдувалася в лагіднім танго. Його мучило похмілля, розривалася голова, кишки були забиті всяким дешевим харчем, яким він закидався учора ввечері, аби лиш якось трамбувати пійло… але крім того він також все ще залишався п'яним.

Підхопивши з підлоги свої труси, він, з чіпко затиснутими в одній руці трусами, пішов зі спальні, не те щоби зовсім кульгаючи, але явно надаючи перевагу лівій нозі. Йому туманно пригадалося — картина, що ніколи, як він надіявся, цілком не проясниться в пам'яті, — як ковбой у кашкеті «Кейс» кидає стілець. Це було вже тоді, коли він з Діні-помняцькай-ми-в-пахвині йшли звідти геть, не те щоби бігом тікали, але регочучи, немов навіжені.

Знов відригнулося з його нещасного нутра. Цього разу в супроводі спазму, що вчувся, ніби чиясь рука у слизькій гумовій рукавичці. Це звільнило всі пускачі блювоти: оцтовий запах круто зварених яєць у великому скляному слоїку, смак і дух підгорілих шкварок зі свинячої шкірки, вигляд смаженої в олії картопляної стружки, потопаючої в наточеному ніби з кровоточивого носа кетчупі. Усе те лайно, що він його пхав учора собі до рота між чарками. Він збирався трохи зблювати, але ті самі картини не переставали надходити, крутячись на якомусь кошмарному призовому колесі з вікторини.

«Що ми маємо для нашого наступного конкурсанта, Джонні? Ну, Бобе, це велика тареля, повна чудових МАСНИХ САРДИН!»[1]

Ванна кімната була навпроти, по той бік крихітних сіней. Її двері стояли прочинені, сидіння унітаза підняте. Ден рвонув уперед, упав на коліна і видав із себе потужний потік жовто-коричневої рідини прямо на плаваючий кавалок лайна. Відвернувшись убік, він потягнувся до важеля змиву, намацав, натиснув. Стрімко ринула вода, але звичайних звуків стікання до каналізації по тому не почулося. Він знов поглянув туди і побачив дещо тривожне: лайно, ймовірно його власне, спливало поверх моря напівперетравлених барних закусок до забризканих сечею берегів унітаза. За мить до того, як йому перелитися, додавши завершеності банальним жахам цього ранку, щось в унітазовому горлі прокашлялося і всю ту масу всмоктало геть. Ден знову вирвав, потім сів навпочіпки, спершись спиною на стіну ванної, похиливши свою стугонливу голову, чекаючи, поки наповниться бачок, щоби змити знову.

«Більше ніколи. Присягаюся. Більше ніякого алкоголю, ніяких барів, ніяких бійок».

Сотий раз обіцянка самому собі. Чи, мо', й тисячний.

Одне було напевне: йому треба забиратися з цього міста, бо інакше йому світить ускочити в халепу. Нічого неймовірного нема в припущенні, що вскочить він у *серйозну* халепу.

«Джонні, який головний приз у нас для сьогоднішнього переможця? Боб, це ДВА РОКИ В ШТАТНІЙ В'ЯЗНИЦІ ЗА НАПАД І ПОБИТТЯ З ЗАВДАВАННЯМ УШКОДЖЕНЬ!»

І… аудиторія в студії шаленіє.

Унітазний бачок затих, завершивши своє шумливе заповнення. Він потягнувся до важеля, щоби змити «Плоди По-

---

[1] Тут і далі видіння й цитати з дотепер існуючої телевікторини «Справедлива ціна» («The Price Is Right»), якою від її започаткування 1972 р. довго керували популярні ведучі різноманітних ігрових шоу Боб Баркер і Джонні Олсон.

хмілля, Частину Другу», а потім зупинився, зазираючи до чорної діри у своїй короткотерміновій пам'яті. Чи пам'ятає він власне ім'я? Так! Деніел Ентоні Торренс. Чи знає він ім'я тієї ціпки, що хропе на матраці в кімнаті? Так! Діні. Прізвища він не пригадував, але цілком імовірно, що вона його йому зовсім не називала. А ім'я поточного президента він знає?

Дена вжахнуло, що не знає, спершу ні. У цього парубка хвацька, як у Елвіса, зачіска і ще він грає на саксі — доволі поганенько. Але як його звати?..

«А чи знаєш ти, де саме ти зараз?»

Клівленд? Чарлстон? Як не те, то інше[1].

З усією розкішною ясністю ім'я президента зринуло йому в голові, коли він уже натискав важіль змиву унітаза. І Ден був не в Клівленді й не в Чарлстоні. Він у Вілмінгтоні[2], що в штаті Північна Кароліна. Працює санітаром у шпиталі Благодатної Діви Марії. Чи працював. Настав час рухатись далі. Якщо він переїде до якогось іншого місця, якогось *доброго* місця, можливо, йому вдасться кинути пити і розпочати все спочатку.

Він підвівся і подивився у дзеркало. Ушкодження були вже не такими й страшними, як він боявся. Ніс набряклий, але наразі не зламаний — принаймні йому так гадалося. Кірка засохлої крові над здутою верхньою губою. Був синець на правій вилиці (ковбой у тракторному кашкеті, мабуть, був шульгою) з кривавим відбитком каблучки в центрі нього. Ще один забій, цей величенький, розповзся у суглобовій западині його лівого плеча. Цей, як йому пригадувалося, був від більярдного кия.

Він зазирнув до аптечної шафки. Серед макіяжних тюбиків і безладдя флакончиків із безрецептурними засобами знайшлося три слоїки тих, що продають тільки за приписом лікаря. Найперше — «Дифлюкан», який зазвичай виписують

---

1 В США близько півсотні міст із цими назвами.

2 Wilmington — засноване 1733 р. портове університетське місто.

при грибкових інфекціях. Побачивши його, Ден знов порадів, що він обрізаний. Другим був «Дарвон суміш 65». Відкоркувавши флакон, він побачив там із півдюжини капсул і три з них поклав собі до кишені для пізнішого застосування. Останній рецепт було виписано на «Фіорицет», і цей флакончик, на щастя, виявився майже повним.[1] Ден проковтнув три пігулки, запивши їх холодною водою. Від нахиляння до раковини біль у його голові став ще гіршим, але він подумав, що полегшення настане вже незабаром. Створений проти мігрені й головного болю при внутрішньочерепному тиску, «Фіорицет» був гарантованим убивцею похмілля. Ну… майже гарантованим.

Він уже мало не причинив дверцята аптечки, але вирішив наостанок ще раз озирнути її вміст. Посовав усе те лайно, що там лежало. Вагінального колечка немає. Можливо, воно лежало у неї в сумочці. Він сподівався, що так, бо сам гумок при собі не носив. Якщо він її трахав — хоча напевне він цього не пам'ятав, але, мабуть, таки так — він робив це незагнузданим.

Одягнувши труси, він почалапав назад до кімнати, де на мить затримався у дверях, дивлячись на жінку, яка привела його вночі до себе додому. Розчепірені руки і ноги, все на видноті. Вчора увечері у своїй тісній шкіряній сукенці до середини стегна, обрізаному топіку, в сандаліях на коркових підборах і сережках-кільцях вона виглядала, як богиня Західного світу. Зараз, уранці, він побачив обвисле біле тісто її майбутнього пивного черевця і друге підборіддя, що вже почало намічатися під першим.

Він побачив дещо гірше: зрештою, вона не була жінкою. Можливо, не малоліткою (прошу, Боже, тільки не сцикавкою

---

[1] «Diflucan» — одна з торгових назв протигрибкового препарату «Fluconazole»; «Darvon Comp 65» («Dextropropoxyphene») — анальгетик опіоїдної групи, снодійне; «Fioricet» — анальгетик, схожий за дією й смаком на «Екседрин» (улюблені пігулки батька Дена в Кінговому романі «Сяйво»), але потужніший, оскільки замість аспірину в ньому міститься барбітурат.

кримінального віку), але їй напевне було не більше двадцяти, а можливо, й менше вісімнадцяти років. На одній стіні висів тремтливо дитячий плакат «КІСС»[1], на якому Джин Сіммонс вивергав із себе вогонь. На іншій — гарнюнє кошеня з настраханими очима вчепилося в гілку дерева. ЧІПКО ТРИМАЙСЯ, БЕЙБІ — радив напис на цьому плакаті.

Він мусив звідси вшиватися.

Їхній одяг жужмом валявся в ногах матраца. Він виплутав свою майку з її трусиків, насмикнув її собі через голову, потім вліз у джинси. І, не довівши наполовину догори блискавку, застиг, раптом второпавши, що його ліва передня кишеня зараз значно пласкіша, аніж вона була вчора вдень, коли він виходив з того закладу, де чеки перетворюють на готівку.

«Ні. Цього бути не може».

У його голові, яка лишень почала на найдрібнішу крихточку почуватися краще, знову застугоніло наввипередки з серцем, що набрало темпу, а коли він сягнув рукою до кишені, та виринула звідти всього лиш з десятидоларовою банкнотою і двома зубочистками, одна з яких встромилася йому під ніготь, у самісіньке чутливе м'ясо під ним. Він це ледь завважив.

«Ми ж не пропили п'яти сотень доларів. Жодним чином не могли. Ми б померли, якби випили так багато».

Його портмоне залишилося на своєму місці, у задній кишені. Він його витяг, плекаючи безнадійну надію, але де ж пак. У якийсь момент він певне переклав десятку, яку зазвичай тримав у ньому, до передньої кишені. Передня кишеня складніша для барних щипачів, що наразі здавалося гірким жартом.

Він подивився на розпластану навзнак на матраці хропучу дівчину-жінку і вже було зробив порух до неї, збираючись струсонути, розбудити і запитати, що вона зробила з його

---

[1] «KISS» — заснований 1973 р. рок-гурт, уславлений своїми яскравими шоу: зухвалі «космічні» костюми, «балаганний» грим, вибухова піротехніка.

клятими грошима. *Придушити* її, аби прокинулася, якщо цього буде треба. Але якщо вона його обібрала, чому тоді вона привела його до себе додому? Та й чи не було там чогось іще? Якоїсь іншої пригоди, після того, як вони полишили той «Молочний Шлях»? Тепер, коли в голові почало прояснюватися, йому зринула згадка — туманна, але, ймовірно, правильна — про те, як вони ловлять таксі до залізничного вокзалу.

«Любий, я знаю хлопця, який там тусується».

Вона насправді таке казала чи це все тільки його уява?

«Вона це казала, гаразд. Я у Вілмінгтоні, Білл Клінтон[1] *президент, і ми поїхали на залізничний вокзал. Де дійсно знайшовся якийсь хлопець. Того типу, що воліє робити свій бізнес у чоловічому туалеті, особливо якщо покупець має трохи опрацьоване обличчя. Коли він спитав, хто на мені повправлявся, я сказав йому…»*

— Я сказав йому, щоби не пхав носа до чужого вулика, — пробурмотів Ден.

Коли вони з ним увійшли туди вдвох, Ден мав на меті купити хіба що грам, аби лиш його краля залишалась щасливою, але не більше, і тільки якщо там не розбодяжено уполовину манітолом[2]. Може, кокс і личить Діні, але то був не його кайф. Ден чув, як його називають «анацином[3] багатіїв», а він був далеким від багатства. Але потім хтось вийшов з одної з кабінок. Якийсь бізнесового типу чолов'яга з кейсом, що постукував йому об коліно. І коли той містер Бізнесмен пішов до рукомийників, збираючись помити собі руки, Ден побачив, що по його обличчю повзають мухи.

---

1 Bill Clinton (нар. 1946 р.) — 42-й президент (1993—2001), період служби якого в Білому домі відзначався економічним зростанням у США, непогано грав на саксофоні, 1998 р. уславився сексуальним скандалом, у результаті якого було розпочато пізніше перервану процедуру імпічменту.

2 Манітол — натуральний харчовий додаток білого кольору, що використовується, зокрема, у фармацевтиці.

3 Anacin — винайдений 1916 р. один із найстаріших анальгетиків на основі аспірину й кофеїну.

Трупні мухи. Містер Бізнесмен був ходячим мерцем, сам того не знаючи.

Тому замість зайти з маленької, він пішов з великої. Хоча він тоді міг би й передумати в останню мить. Така ймовірність існувала; він так небагато чого пам'ятав.

«*Утім, мух я пам'ятаю*».

Авжеж. Вони йому запам'яталися. Алкоголь притлумлював сяйво, нокаутував його до несвідомого стану, але Ден не мав певності, що мухи взагалі бодай якось стосувалися його сяйва. Вони з'являлися, коли з'являлися, хоч по п'яні, хоч йому тверезому.

Він знову подумав: «*Я мушу звідси вшиватися*».

Він знову подумав: «*Краще б мені було вмерти*».

2

Звільна схропнувши, Діні відвернулася від безжального ранкового світла. Якщо не рахувати матрац на підлозі, загалом кімната була позбавлена меблів; у ній не було навіть бодай якогось комода із секонд-хенду. Двері стінної шафи були відчинені, і Ден міг бачити більшу частину вбогого гардероба Діні — одягом було напхано два пластикових кошики для праної білизни. Кілька речей, що висіли на плічках, мабуть, були її барно-вихідним вбранням. Він побачив червону майку з написом лелітками на грудях СЕКСІ ДІВЧИНКА і джинсову спідничку з по-модному обстріпаним подолом. Там стояли дві пари кросівок, дві пари балеток і одна пара ремінних туфель на високих підборах типу «трахни мене». Проте сандалій на корковій платформі не вбачалося. І жодних ознак його стоптаних кросівок «Рібок» також, до речі.

Ден не міг пригадати, щоби, зайшовши до хати, вони скидали з себе взуття, але, якщо так, то це могло статися, коли вони були у вітальні, яка йому *пригадувалася* — ледь-ледь. Там також могла знайтися її сумочка. Він міг віддати їй на

зберігання ту решту своєї готівки, що могла ще лишитися. Малоймовірно, але не неможливо.

Він проніс свою болісну голову крізь короткий передпокій до, як йому здавалося, єдиної іншої кімнати в цій квартирі. У дальнім кінці була кухонька, вигоди якої становили портативна плитка і запхнутий під робочу стійку маленький холодильник. У житловій зоні містилася з явленими світу тельбухами набивки, підперта з одного кінця парою цеглин канапа. Дивилася вона на великий телевізор із розколеним екраном. Цю тріщину, що йшла посеред екранного скла, було підлагоджено шматком пакувальної стрічки, край якої вже відклеївся і обвис. До стрічки прилипло двійко мух, одна ще слабенько борсалася. Ден зачепився за неї поглядом з хворобливим зачаруванням, відзначивши собі (не вперше), що похмільне око має химерну здатність у будь-якому пейзажі знаходити для спостереження найбридкіші об'єкти.

Перед канапою стояв кавовий столик. На ньому помістилися попільниця, заповнена недопалками, пакетик з білим порошком і журнал «Люди»[1], по якому також була розсипана понюшка. Поряд з ними, завершуючи картину, лежала все ще більш-менш скручена доларова банкнота. Він не знав, скільки вони занюхали, але судячи з того, скільки ще залишилося, свої п'ять сотень доларів він хіба що міг поцілувати на прощання.

«Курва, я ж навіть не люблю *коксу. Та й як я його міг нюхати? Я ж ледве дихаю».*

Він і не нюхав. *Вона* нюхала. Він втирав його собі в ясна. Все це почало йому доходити. Він би радо утримався подалі від цих спогадів, але вже було пізно.

Ті трупні мухи у вбиральні, які залазили до рота містера Бізнесмена і вилазили назовні, які повзали по вологій поверхні його очей. Містер Дилер спитав Дена, на що він так

---

[1] «People» — заснований 1974 р. популярний тижневик, що висвітлює пригоди знаменитостей, а також друкує життєві історії різних людей.

дивиться. Ден йому відповів, що ні на що, що це не має значення, давай подивимося, що там у тебе. Виявилося, що в містера Дилера повнісінько товару. У них зазвичай так. Потім насунулася поїздка до неї додому в іншому таксі, Діні тоді вже пирхнула з тильного боку своєї долоні, така пожадлива — чи така спрагла, — що не могла зачекати. Вони вдвох намагалися співати «Містера Робото»[1].

Її сандалії разом з його «Рібоками» вигулькнули перед очі прямо в дверях, а до купи ще й низка нових спогадів. Вона не скидала з себе сандалій вибриком, вони з неї просто спали, бо на той момент його руки міцно тримали її за дупу, а її ноги обплели йому талію. Від її шиї пахло парфумами, а з віддиху — підгорілими свинячими шкварками. Вони лигали їх жменями, перед тим як перейти до більярдного столу.

Взувши кросівки, Ден вирушив до кухоньки, сподіваючись, що в тамтешній єдиній шафці може знайтися розчинна кава. Кави він не знайшов, але побачив на підлозі сумочку. Йому здалося, він пригадує, як Діні жбурнула її на канапу і розреготалася, коли зрозуміла, що не поцілила. Половина мотлоху з неї висипалося, включно з червоним гаманцем зі штучної шкіри. Він згріб усе знову до сумочки і поніс її на кухню. Нехай він збіса добре розумів, що його гроші тепер живуть у кишені дизайнерських джинсів містера Дилера, душа його певною мірою наполягала, що бодай *щось* іще може залишитися, просто тому, що він украй потребував, аби щось лишилося. Десяти доларів вистачить на три чарки або дві шестизарядні упаковки пива, але сьогодні явно знадобиться більше.

Виловивши її гаманець, він його розкрив. Там лежало кілька фотокарток — парочка знімків Діні з якимсь парубком, що виглядав занадто схожим на неї, щоби не бути її

---

[1] «Mr. Roboto» — пісня гурту «Styx» з рок-опери «Kilroy Was Here» (1983) про ув'язненого музиканта, який тікає з футуристичної тюрми, поборовши робота-охоронця і перебравшись у його корпус.

родичем, парочка Діні з немовлям на руках і одне фото, де Діні у випускній сукні стояла поряд з якимсь вовкозубим хлопцем у кошмарному синьому піджаку. Грошове відділення було пухкеньким. Це втішало Дені надією, поки він його не розтулив і побачив пачку харчових купонів[1]. Малася там також і деяка готівка: дві двадцятки і три десятки.

«Це мої гроші. Те, що від них залишилося, принаймні».

Він все чудово розумів. Ніколи він не віддав би свою тижневу заробітну плату на збереження якійсь ужертій в дупу зйомній кралі. Це її гроші.

Так, але хіба кокс не був її ідеєю? Хіба не вона є причиною того, що він зустрів цей ранок банкрутом і в той же час з важким похміллям?

«Ні. Похмілля в тебе просто тому, що ти п'яниця. А без грошей ти, бо побачив отих трупних мух».

Можливо, воно й так, але якби вона не наполягла, що їм потрібно з'їздити на вокзал, догнатися, він не побачив би тих трупних мух.

«Їй напевне необхідні ці сімдесят баксів, щоби купити собі їжі».

Правильно. Банку арахісового масла та банку суничного джему. А ще буханець хліба, щоби було на що все те намазувати. Для всього іншого вона має харчові купони.

«Або щоб заплатити за квартиру. Гроші їй можуть бути потрібні на це».

Якщо їй необхідні гроші на квартплату, вона могла б комусь впарити цей, бодай і надколотий, телевізор. Можливо, його взяв би той її дилер — де крек, там і колеться і все таке. Сімдесяти доларів далебі недостатньо для місячної плати за квартиру, міркував він, навіть за таку паскудну, як ця.

---

[1] За федеральною програмою допомоги малозабезпеченим громадянам США видаються купони, за які вони можуть купувати будь-які готові харчі і неалкогольні напої за власним вибором у крамницях, але не в ресторанах (з кінця 1990-х у деяких штатах допомога надається через спеціальні електронні картки).

«Це не твої гроші, доку».

То був голос його матері, останній з усіх, які б йому хотілося почути за такого дикого похмілля й з такою страшенною потребою випити.

«Відчепися нахер, ма», — промовив він голосом тихим, проте душевним.

Він узяв гроші, запхнув їх собі до кишені, поклав її портмоне назад до сумчоки і обернувся.

Позаду нього стояв хлопчик.

На вигляд йому було роки півтора. Одягнутий у майку «Атланта Брейвз»[1]. Майка сягала йому аж до колінок, але знизу все одно виглядав підгузок, бо він був завантажений і звисав малюкові ледь не до щиколоток. Денове серце скажено стрибнуло в грудях, а в голові бабахнуло так, немов сам Тор вгатив по ній своїм молотом. Якусь мить він був абсолютно впевненим, що зараз його розіб'є інсульт, вхопить інфаркт або і те, й інше одночасно.

Потім він зробив глибокий вдих і видихнув.

— Звідки це *ти* сюди прийшов, малий герою?

— Мама, — промовив хлопчик.

Що, до речі, абсолютно мало сенс (Ден також прийшов зі своєї мами), але не було надто допоміжним. У його гудучій голові намагався сформуватися якийсь жахливий умовивід, але він не мав жодного бажання з ним погоджуватися.

«Він бачив, що ти забрав гроші».

Можливо, й так, але це не умовивід. Якщо хлопчик бачив, як він їх забрав, то й що з того? Йому й двох років нема. Діти такого віку сприймають, як належне, все, що роблять дорослі. Якби він побачив, що його мама ходить по стелі і з кінчиків її пальців вистрілює вогонь, він сприйняв би й таке.

— Як тебе звуть, герою?

---

[1] «Atlanta Braves» — одна з найстаріших професійних бейсбольних команд у США, логотип якої включає зображення томагавка (кам'яного молотка).

Голос у Дена пульсував в одному ритмі з серцем, яке все ще ніяк не могло заспокоїтися.

— Мама.

«Справді? Інші хлопці з цього матимуть неабияку розвагу, коли ти станеш старшокласником».

— Ти прийшов від сусідів? Чи звідкілясь далі по коридору?

«Прошу, скажи «так». Бо умовивід ось який: якщо цей хлопчик син Діні, тоді вона ходить тусуватися по барах, залишаючи його замкненим у цій задрипаній квартирі. Самого».

— Мама!

А тоді хлопчик примітив на кавовому столику кокаїн і подріботів туди, промоклий підгузок матнею метлявся йому між ніг.

— Цукейки!

— Ні, це не цукерки, — сказав Ден, хоча чому ні, звісно ж, це і є цукерки: цукерки для носа.

Не звертаючи уваги, хлопчик потягнувся рукою до білого порошку. І тоді Ден помітив синці в нього на плечі. Такі, як ото залишають по собі чиїсь жорстокі пальці.

Він ухопив хлопчика за талію і між ногами. Вихнувши дитиною вгору і геть від столу (з намоклого здавленого підгузка йому крізь пальці залопотіла на підлогу сеча), Ден побачив у себе в голові коротку, проте нестерпно яскраву картинку: схожий на Діні парубок з тієї фотокартки у її портмоне хапає цього хлопчика і трясе. Залишаючи на ньому сліди своїх пальців.

(*«Агов, Томмі, коли тобі сказано* геть звідси нахер, *що саме тобі не ясно?»*)

(*«Не треба, Ренді, він же ще дитина».*)

Невдовзі ця картина зникла. Але той, безсило протестуючий другий голос належав Діні, і він зрозумів, що Ренді — це її старший брат. Логічно. Не кожний бузувір обов'язково мусить бути бойфрендом. Подеколи ним буває брат. Подеколи дядько. Подеколи

(*«виходь, щеня негодяще, виходь і отримай свою кару».*)

ним є дорогий, рідний Татусь.

Він поніс дитину — Томмі, його звуть Томмі — до спальні. Малюк побачив матір і моментально почав пручатися: «Мама! Мама! *Ма*ма!»

Щойно Ден його опустив, Томмі подріботів до матраца і заповз до неї під бік. Не прокидаючись, Діні його обняла і пригорнула до себе. На хлопчику задерлася майка «Брейвз», і Ден побачив, що синців у нього доволі ще й на ногах.

«Її брата звуть Ренді. Я міг би його знайти».

Ця думка була такою ж холодною і яскравою, як озерна крига у січні. Якби він дістав з гаманця фотографію і сконцентрувався, ігноруючи бемкання в своїй голові, він, либонь, *зміг би* знайти цього великого брата. Він таке вже робив колись.

«Я міг би залишити на ньому власноручні синці. Міг би сказати, що наступного разу я його вб'ю».

От тільки не буде наступного разу. З Вілмінгтоном покінчено. Він не збирався знову колись побачити Діні й цю її безпорадну маленьку квартирку. Він не збирався бодай колись знову повертатися думкою до минулої ночі або цього ранку.

Цього разу пролунав голос Діка Хеллорана:

«Ні, любесенький. Можливо, речі з «Оверлука» ти й можеш замкнути до скриньок, але не спогади. Їх ніколи. Вони-то й є справжніми привидами».

Він затримався у дверях, дивлячись на Діні та її вкритого синцями сина. Малюк уже також поринув у сон, і на вранішньому сонці ці двоє виглядали майже янгольськими істотами.

«Вона не янгол. Може, вона й не залишає на ньому синців, але ходить на гульки, залишаючи його вдома самого. Якби тебе тут не було, коли він прокинувся і приблукав до вітальні…»

— *Цукейки*, — промовив хлопчик, тягнучись до кокаїну. Погані справи. З цим щось треба робити.

«Можливо, але ж не мені. Нічогенько виглядатиме, якщо я з такою пикою з'явлюся у відділку соціальної служби зі скаргою про нехтувану дитину, еге ж? Коли сам тхну алкоголем і ригаками. Пересічний добропорядний громадянин виконує свій громадянський обов'язок».

«Ти можеш покласти назад її гроші, — сказала Венді. — *Бодай це ти можеш зробити».*

Так він майже й зробив. Насправді так. Він витяг їх з кишені й затиснув у руці. Навіть вирушив з ними до її гаманця, і, мабуть, цей відрух був йому на користь, бо зринула нова ідея.

«Забери кокс, якщо мусиш бодай щось забрати. Ти можеш продати те, що там залишилося, за сотню баксів. Можливо, навіть за дві сотні, якщо він не дуже розбодяжений».

От тільки якщо його потенційний покупець виявиться поліцейським агентом — що цілком припустиме з його щастям, — тоді він опинитися у в'язниці. Де може так статися, що йому заразом прицвяшать і оте дурне лайно, що було заварилося в «Молочному Шляху». Готівка незмірно безпечніша. Сімдесят баксів усього.

«Я їх поділю, — вирішив він. — *Сорок їй і тридцять мені».*

От лишень тридцять не вельми йому допоможуть. А там же ще є харчові купони — така товста пачка, що кінь би вдавився. Дитину вона може прогодувати й на них.

Він підібрав кокс і запорошений журнал «Люди» і поклав їх на стійку в кухоньці, подалі від дитячих рук. Побачивши в раковині губку, він витер нею кавовий столик від натрушених залишків. Переконуючи себе, що, якщо вона приплентається сюди зараз, поки він це робить, він віддасть їй ці чортові гроші. Переконуючи себе, що, якщо вона так і дертиме там хропака, тоді вона заслужила те, що заслужила.

Ден закінчив витирати столик, кинув губку до мийки, і йому майнула коротка думка, чи не залишити записку. Але що в ній можна написати? *«Піклуйся краще про свою дитину, і, до речі, я забрав твої гроші»?*

Гаразд, ніякої записки.

Він вирушив геть з грошима в лівій кишені і, вже виходячи з квартири, обережно, щоби зайве не грюкнули, прикрив за собою двері. Він переконував себе, що зробив так з делікатності.

3

Близько полудня — похмілля залишилося в минулому, завдяки «Фіорицету» з аптечки Діні та її «Дарвону» навздогін — він підійшов до закладу, що називався «У Ґолдена: Спиртні напої та імпортне пиво за зниженими цінами». Той стояв у старій частині міста, де будівлі були цегляними, хідники здебільшого порожніми, а ломбарди (кожна вітрина демонструє захопливу колекцію класичних бритв) численними. Ішов він з наміром купити дуже велику пляшку дешевого віскі, але те, що він побачив перед собою, перемінило його наміри. Там стояв магазинний візок якогось бомжа з усім його несамовито різноманітним майном. Сам означений бродяга перебував усередині, щось гаряче доводячи крамареві. Згори на візку лежала згорнута рулоном, перев'язана мотузкою ковдра. Ден помітив кілька плям, але в цілому вигляд вона мала непоганий. Він ухопив ковдру собі під пахву і хутко пішов геть. Після того, як він украв сімдесят доларів у наркозалежної матері-одиначки, поцупити чарівний килим у якогось бомжа здавалося лайно-проблемою. Через що він, мабуть, і почувався ще пригніченішим, аніж звичайно.

«Я Неймовірна Маліюча Людина, — подумав він. — *Украду ще кілька речей і зникну цілком з очей».*

Він дослухався, очікуючи прокльонів того бродяги, — що більш вони божевільні, то голосніше каркають, — але позаду не було нічого. Ще один поворот, і він зможе себе привітати зі вдалою втечею.

Ден завернув за ріг.

4

Той вечір застав його сидячим у створі великого зливового тунелю на схилі під Меморіальним мостом Кейп-Фіер[1]. Він мав кімнату, але там існувала невеличка проблема з накопиченим за житло боргом, який він стовідсотково обіцяв сплатити не пізніше п'ятої вчорашнього вечора. Але й це було не все. Повернувшись до своєї квартири, він міг отримати запрошення зробити візит до певної, схожої на фортецю муніципальної будівлі на Бесс-стрит, щоб відповісти там на запитання стосовно певної барної суперечки. Беручи все це до уваги, безпечнішим здавалося триматися звідти подалі.

У центрі міста був притулок, що звався «Дім Надії» (який пропойці, звісно ж, прозвали «Безнадійним Домом»), але Ден не мав наміру йти туди. Там можна безкоштовно переспати, але якщо маєш при собі пляшку, її в тебе заберуть. У Вілмінгтоні повно всяких нічліжок і дешевих мотелів, де всім насрати, чи ти п'яний, чи обколотий, чи нанюханий, але навіщо переводити варті доброго пійла гроші на ліжко і дах, коли надворі тепло і сухо? Про ліжка й дахи він зможе почати турбуватися, коли вирушить на північ. Не кажучи вже про те, щоб непомітно для хазяйки забрати своє майно з квартири на Берні-стрит[2].

Над рікою сходив місяць. Під Деном лежала розстелена ковдра. Невдовзі він на неї ляже, загорнеться в неї, як у кокон, і засне. Він уже якраз набрався достатньо, щоб почуватися щасливим. Зліт і набір висоти були важкенькими, але тепер, у стані польоту, всі ті низовинні турбуленції залиши-

---

[1] Сталевий міст у Вілмінгтоні, до якого сходяться кілька федеральних автострад, через річку Кейп-Фіер («Мис Страху»), що впадає в Атлантичний океан поряд з однойменним мисом.

[2] Вулиця (як і кілька інших місць у Північній Кароліні) ще за його життя названа на честь бойового ветерана Джона Берні (1926—2010), який після Другої світової війни служив прокурором, сенатором і, зокрема, домігся набуття Вілмінгтонським коледжем статусу штатного університету.

лись позаду. Він погоджувався з тим, що не вів те, що правильна Америка називає зразковим життям, але наразі все було чудово. Він ще мав пляшку «Старого сонця» (придбану в крамниці, що містилася обачно віддалік від «Знижених цін Ґолдена») і половину геройського сендвіча[1] на завтрашній сніданок. Майбутнє здавалось туманним, але зараз яскраво світив місяць. Все було, як мусить бути.

(*«Цукейки»*)

Він побачив це з такою болючою ясністю, що їй далеко було до сяйва. І понад те. Діні лежить на спині, хропе. Червоний гаманець зі штучної шкіри. Пачка харчових купонів зі штампами МІНІСТЕРСТВО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА США на них. Її гроші. Сімдесят доларів. Які він забрав.

«Думай про місяць. Думай про те, який безжурний вигляд він має, сходячи над водою».

Якийсь час він намагався, але потім побачив Діні на спині, червоний гаманець зі штучної шкіри, пачку харчових купонів, зіжмакана жалюгідна готівка (більшість якої вже пішла геть). Найясніше з усього він побачив малюка, що тягнеться до понюшки схожою на морську зірку долонькою[2]. Сині очі. Рука в синцях.

«Цукейки», — сказав він.

«Мама», — сказав він.

Ден навчився трюку відмірювання собі порцій; так пійло тривало довше, кайф вчувався соковитішим і біль у голові наступного дня був легшим, стерпнішим. Проте подеколи відмірювання розладжувалося. Лайно траплялося. Як у «Молочному Шляху». Там тоді була більш-менш випадковість,

---

1 «Fat Old Sun» — регіонально популярне пиво, що випускається у штаті Колорадо; «геройський», або «субмарина», «футлонг» — назви сендвіча завдовжки з фут (30,48 см) з різними видами м'яса, сиру і зелені.

2 Терміном «долоня морська зірка» в американській неврології називають симптом парезу, коли (зазвичай у результаті ураження головного мозку) пальці руки розчепірені й трохи відігнуті назад, про що мусить знати санітар Ден Торренс.

але цього вечора він навмисне прикінчив пляшку чотирма довгими ковтками. Розум — чорна дошка. Алкоголь — стирка.

Він ліг і щільно загорнувся у крадену ковдру. Чекав на непритомність, і вона прийшла, але ще раніше прийшов Тоні. У майці «Атланта Брейвз». З промоклим підгузком. Сині очі, рука в синцях, долонька, як морська зірка.

«Цукейки». «Мама».

«Я ніколи нікому про це не розповідатиму, — сказав він собі. — *Ніколи й нікому».*

Коли місяць високо зійшов над Вілмінгтоном у штаті Північна Кароліна, Ден Торренс запав у безпам'ятство. Снилося щось про «Оверлук», але він не пам'ятатиме того, коли прокинеться. Що він пам'ятав, коли прокинувся, — це сині очі, рука в синцях, рука, що тяглася по…

Йому вдалося забрати своє майно і вирушити на північ, спершу до штату Нью-Йорк, потім до Массачусетсу. Минуло два роки. Інколи він допомагав людям, здебільшого старим людям. Він мав хист до цього. Багато траплялося п'яних ночей, коли той малюк був останнім, про що він думав, і першим, що приходило йому до голови, коли він прокидався з похміллям вранці. Про цього малюка він думав завжди, коли обіцяв собі, що кине пити. Можливо, наступного тижня; наступного місяця це вже точно. Малюк. Очі. Рука. Долоня, як морська зірка, тягнеться.

«Цукейки».

«Мама».

ЧАСТИНА ПЕРША
АБРА

Розділ перший
Ласкаво просимо до Тінітавна

1

Після Вілмінгтона щоденне пияцтво припинилося.

Він обходився тиждень, а іноді й два чимсь не міцнішим за дієтичну колу. Він прокидався без похмілля, що було добре. Він прокидався спраглим і мізерним — *жага*, — що не було добре. Потім приходив якийсь вечір. Або вікенд. Інколи то була реклама «Бадвайзера» по телевізору — молоді люди зі свіжими обличчями, і жодного пивного черева серед них, п'ють холодненьке після запальної гри у волейбол. Інколи то була побачена ним пара симпатичних жінок, котрі випивають після роботи на веранді якогось маленького симпатичного кафе того типу, в яких французькі назви і багато висячих рослин. Напої майже завжди були того кшталту, що їх подають із крихітними парасольками. Інколи то була якась пісня по радіо. Одного разу то були «Стікс», що співали «Містера Робото». Коли він був сухим, він був абсолютно сухим. Коли він випивав, він напивався. Якщо він прокидався поряд з якоюсь жінкою, він думав про Діні й малюка в майці «Брейвз». Він думав про ті сімдесят доларів. Думав навіть про вкрадену ковдру,

яку він тоді залишив у зливовому тунелі. Можливо, вона й досі там. Якщо так, то вже й зопріла.

Інколи він напивався так, що пропускав роботу. Його тримали якийсь час — він добре робив свою справу, — але потім надходив певний день. І коли такий день надходив, він казав «красно вам дякую» і сідав на автобус. Вілмінгтон перемінився на Олбані, а Олбані на Ютику. Ютика стала Новим Палцем. Новий Палц поступився Стербриджу, де він напився на парковому фолк-концерті й наступного дня прокинувся у в'язниці зі зламаним зап'ястком. Далі був Вестон, після того надійшла черга будинку престарілих на Мартас Вайньярд, і, чорт забирай, *цей* його виступ протривав недовго[1]. На третій день старша сестра дочула в його віддиху спиртне, і тоді — прощавай, бувай щасливий. Одного разу він перебіг шлях Правдивого Вузла, сам про те не здогадуючись. Щоправда, не у найвищому розумовому стані, хоча під сподом — тією частиною, що *сяяла,* — щось він таки відчув. Якийсь ніби сморід, відлітаючий і неприємний, як запах горілої гуми на тому відтинку автостради, де нещодавно була трапилася жорстока аварія.

З Мартас Вайньярда Ден автобусом Массачусетських ліній доїхав до Ньюберіпорта[2]. Там він знайшов собі роботу у ветеранському шпиталі штибу «начхати-якось-воно-буде», де подеколи всіма покинутий старий солдат міг сидіти в інвалідному візку перед порожнім оглядовим кабінетом, аж поки в нього із сечоприймача не починало переливатися на підлогу. Паскудне місце для пацієнтів, трохи краще для таких безщасних пройдисвітів, як Ден, хоча він і ще кілька осіб нама-

---

[1] Albany — засноване 1614 р. одне з найстаріших міст США, столиця штату Нью-Йорк; Utica — засноване 1773 р. місто в центральній частині штату Нью-Йорк; New Paltz — засноване 1678 р. французькими гугенотами місто на півдні штату Нью-Йорк; Sturbridge засноване 1729 р. місто в штаті Массачусетс; Martha's Vineyard (Виноградник Марти) — великий острів біля мису Код у штаті Массачусетс.

[2] Newburyport — засноване 1635 р. портове місто, за 56 км на північний схід від Бостона: всі вищезазначені невеличкі міста нині є популярними курортами.

галися таки доглядати за старими вояками, наскільки це було можливо. Там він навіть допоміг декому перейти межу, коли надійшов їх час. На цій роботі він утримався досить довго, щоби президент-саксофоніст передав ключі від Білого дому президенту-ковбою.

Ден мав декілька п'яних ночей у Ньюберіпорті, але завжди перед вихідним днем, тож все було гаразд. Після одного такого міні-запою він прокинувся з думкою: «*Принаймні я залишив харчові купони*». Ця думка привела за собою той старий біснуватий дует із телевікторини.

«*Вибач, Діні, ти програла, але ніхто не йде з порожніми руками. Що там у нас для неї мається, Джонні?*

Ну, Бобе, наша Діні не виграла жодних грошей, але залишилася з нашим новим домашнім призом, кількома грамами кокаїну і великою, товстою пачкою ХАРЧОВИХ КУПОНІВ!»

Ден досяг того, що цілий місяць протримався без питва. Здогадувався, що це він так чудернацьки себе карає. Не раз і не два йому зринала думка, що якби він знав адресу Діні, то давно вже відіслав би їй ті срані сімдесят доларів. Він послав би їй удвічі більше того, аби лиш міг таким чином перестати згадувати про малюка у майці «Брейвз», який тягне свою схожу на морську зірку долоньку. Але адреси він не мав, отже, натомість залишався сухим. Карав себе батогами. Батожив *тверезістю*.

А тоді одного вечора, проходячи повз шинок під вивіскою «Відпочинок рибалки», він крізь вітрину помітив приємного вигляду білявку, що сиділа одна біля бару. На ній була сукня з картатої шотландки, яка закінчувалася посередині стегна, вигляд дівчина мала самотній, тож він зайшов, там виявилося, що вона нещодавно розлучена і, ох, який сором, можливо, вона не буде проти, якщо він складе їй компанію, а через три доби він прокинувся з тою ж самою чорною дірою у пам'яті. Ден пішов до ветеранського центру, в якому він займався тим, що мив підлоги і вкручував електричні лампочки, сподіваючись на ласку, але зась. «Начхати-якось-воно-буде» зовсім не

означало «начхати-й-*геть*-забути». Ідучи звідти з тими небагатьма речами, що лежали в його шафці, він пригадав стару фразу Бобкета Ґолдтвейта: «Моя робота тривала, але її там уже робив хтось інший»[1]. Тому він знову сів на автобус, цього разу рейсом на Нью-Гемпшир, але перед тим купив скляний балон із задурливою рідиною.

Всю дорогу він просидів позаду, на П'яному Місці, на тому, що біля туалету. Досвід навчив його: якщо маєш намір їхати в автобусі, напиваючись до нестями, займай саме це сидіння. Він поліз рукою до коричневого паперового пакета, послабив ковпачок на скляному балоні з задурливою рідиною і відчув коричневий запах. Цей запах умів промовляти, хоча єдине, що мав сказати: «*Привіт, старий друже*».

Він подумав: «*Цукейки*».

Він подумав: «*Мама*».

Він подумав про Томмі, який зараз уже ходить до школи. Завжди припускаючи, що старий добрий дядечко Ренді його не вбив.

Він подумав: «*Єдиний, хто може ввімкнути гальмо, це ти*».

Ця думка багато разів приходила до нього раніше, але цього разу вслід за нею надійшла ще одна. «*Ти не мусиш отак жити, якщо тобі не хочеться. Звісно, ти* можеш *так жити… але не мусиш*».

Цей голос був таким дивним, таким несхожим на його звичайні внутрішні діалоги, що спершу він подумав, що десь, у когось його підчепив — він умів це робити, але більше майже не приймав непроханих сигналів. Він навчився їх блокувати. Тим не менш, він подивився уздовж проходу, майже впевнений, що побачить там когось, хто на нього оглядається. Не побачив нікого такого. Там усі спали, балакали з сусідами по сидіннях або витріщалися у вікна на сірий новоанглійський день.

---

[1] Robert «Bobcat» Goldthwait (нар. 1962 р.) — актор, чий кар'єрний злет розпочався з серії популярних фільмів «Поліцейська академія», сценарист і кінорежисер, відомий своїм уїдливим почуттям гумору (бобкет — мала американська рись).

«Ти не мусиш отак жити, якщо тобі не хочеться».

Якби ж то це було правдою. Тим не менше, він закрутив ковпачок на пляшці й поклав її поряд з собою на сидіння. Двічі він її брав до рук. Першого разу поклав назад. Другого разу він сягнув рукою до пакета і відкрутив ковпачок знову, але якраз тоді автобус перетнув кордон штату і заїхав на відпочинковий майданчик вже у Нью-Гемпширі. Ден пристав до решти пасажирів, що вирушили до «Бургер Кінга»[1], затримавшись лише на хвильку, щоби викинути паперовий пакет до сміттєвого бака. На борті високого зеленого контейнера містився трафаретний напис: ЯКЩО ВАМ ВОНО БІЛЬШЕ НЕ ПОТРІБНЕ, ЗАЛИШТЕ ЙОГО ТУТ.

«Як було б гарно, — подумав Ден, почувши «брязь», коли пляшка приземлилася. — *Ох, Господи, як би це було гарно».*

2

За півтори години автобус проминув щит із написом: ВІТАЄМО У ФРЕЙЖЕРІ, ДЕ Є РЕЗОНИ ДЛЯ ВСЯКОГО СЕЗОНУ! А нижче на ньому було написано: РІДНИЙ ДІМ ТІНІТАВНА!

Автобус зупинився біля Громадського центру Фрейжера, щоб забрати пасажирів, і з вільного місця поряд із Деном, на якому першу частину поїздки була спочивала пляшка, заговорив Тоні. Ден відразу впізнав цей голос, хоча Тоні до нього не говорив так ясно вже багато років.

(*«ось воно, те місце»*)

«Авжеж, не гірше за інші», — подумав Ден.

Вихопивши з верхньої полиці свій речовий мішок, він вийшов. Він стояв на хіднику і дивився, як від'їжджає автобус.

---

[1] «Burger King» — заснована 1954 р. у Маямі світова мережа фастфудів, характерна тим, що в кожному штаті чи країні намагається створювати меню, відповідне регіональним смакам.

Обрій на заході був надпилений Білими горами[1]. В усіх своїх блуканнях він уникав гір, особливо тих зазубрених монстрів, що ділили його країну на дві частини. Тепер йому подумалося: «*Я знову врешті-решт повернувся на верховину. Я завжди здогадувався, що це колись станеться*». Проте ці гори були ласкавішими за ті, які все ще подеколи являлися йому у снах, і він подумав, що з цими він зміг би зжитися, принаймні на якийсь час. Якщо він зможе перестати думати про того хлопчика у майці «Брейвз», тобто. Якщо зможе зав'язати з алкоголем. Надходить час, коли ти розумієш, що рухатися кудись далі немає сенсу. Що куди б ти не вирушив, себе завжди забираєш з собою.

У повітрі танцював сніжок, легесенький, наче фата нареченої. Ден побачив, що розташовані вздовж широкої головної вулиці крамниці здебільша розраховані на задоволення потреб лижварів, які прибувають у грудні, та літньої пори гостей, які приїздять сюди у червні. У вересні й жовтні сюди також напевне приїздять листогляди, але зараз тут те, що на півночі Нової Англії[2] вважається за весну: вісім дошкульних тижнів, приоздоблених холодом й сирістю. У Фрейжері явно поки ще не вирахували резону для цього сезону, бо головна черпальниця цього міста — Кренмор-авеню — лежала майже геть порожньою.[3]

Ден перекинув через плече речовий мішок і неспішно вирушив у північному напрямку. Він зупинився проти залізної кованої огорожі, щоб роздивитися на якийсь розлогий вікторіанський будинок із двома новішими цегляними флігелями по боках. З Вікторіанцем їх з'єднували криті галереї.

---

1 White Mountains — рельєфний, зубчастий гірський хребет, який перетинає чверть Нью-Гемпширу, трохи заходячи на територію штату Мейн, північна частина гірської системи Аппалачі.

2 New England — географічний регіон на північному сході США, що охоплює шість штатів: Мейн, Нью-Гемпшир, Вермонт, Массачусетс, Род-Айленд і Коннектикут.

3 Cranmore — назва гори й популярного лижварського курорту на віднозі Білих гір біля селища Північний Конвей.

Дах головної будівлі зліва вінчала баштиця, але справа такої не малося, що надавало всій садибі чудернацьки розбалансованого вигляду, який Денові чомусь імпонував. Це було так, ніби ця велика стара дівиця каже: «*Йо, частина мене відпала. Та й кий чорт. Колись те саме трапиться з тобою*». Він було заусміхався. Та потім його усмішка зав'яла.

У вікні баштиці стояв Тоні й дивився вниз, на нього. Він побачив, що Ден дивиться вгору, і помахав. Накотила та сама тьмяна хвиля, яку Ден пам'ятав із дитинства, коли Тоні приходив часто. Ден заплющив очі, а коли він їх відкрив, Тоні вже не було. Та й взагалі його там не могло бути, як би він зміг? Те вікно було забите дошками.

Щит на галявині, золоті літери на зеленому тлі того ж відтінку, що сам будинок, повідомляли: ГЕЛЕН РІВІНГТОН ХАУС.

«*Там у них живе кицька,* — подумав він. — *Сіра кицька, яку звуть Одрі*».

Як виявилося, він був почасти правий, а почасти ні. Там дійсно жило сіре створіння, але то був кастрований кіт і звали його не Одрі.

Ден доволі довго дивився на щит з цим написом — достатньо довго, щоб хмари розійшлися і згори було послано мало не біблійний промінь, — а потім він вирушив далі. Хоча сонце тепер світило достатньо яскраво, щоб зблискувати у хромованих деталях кількох автомобілів, косо припаркованих навпроти закладів «Олімпія Спортс» і «Спа Свіжий День», сніжок не переставав кружляти, що нагадало Денові фразу, котру якось промовила його мати, давним-давно, коли вони ще жили у Вермонті: «*Диявол лупцює свою дружину*».

3

За пару кварталів після того хоспісу Ден зупинився знову. По інший бік вулиці проти муніципалітету розкинулася громадська толока — парк у спільному володінні мешканців

міста Фрейжера. Пару акрів там займав моріжок, який лише щойно почав зеленіти, була там естрада, поле для софтболу, баскетбольний напівкорт, стояли пікнікові столики і навіть була галявина з лункою для гольфу. Все таке гарненьке, але що найбільше його зацікавило, то це щит з написом:

ЗАВІТАЙТЕ ДО ТІНІТАВНА
«МАЛЕНЬКОГО ЧУДА» ФРЕЙЖЕРА
І ПОКАТАЙТЕСЯ НА ТІНІТАВНСЬКІЙ ЗАЛІЗНИЦІ!

І далебі не геній зрозумів би, що Тінітавн — це крихітна копія Кренмор-авеню. Була там методистська церква, повз яку він проходив, її шпиль здіймався вгору на цілих сім футів; а також кінотеатр «Музична скринька»; «Найласіше Морозиво»; «Гірська книгарня»; «Сорочки & Різне»; «Міська галерея»; «Якісний друк — наш фах». А ще чудова мініатюрна модель будинку Гелен Рівінгтон заввишки по пояс, хоча два бічних цегляних флігелі тут були відсутні. Мабуть, подумав Ден, це тому, що вони такі жахливо почварні, особливо у порівнянні з центральною будівлею.

Поза Тінітавном стояв мініатюрний потяг, чиї позначені написом ТІНІТАВНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ пасажирські вагони були вочевидь занадто маленькими, щоби вмістити бодай когось більшого розміром за дитину дошкільного віку. З яскраво-червоної труби над його локомотивом пихкав дим, а сам локомотив був завбільшки з мотоцикл «Хонда Золоте Крило»[1]. Ден дочув гуркотіння дизельного двигуна. На борту локомотива золотавими лелітками старомодним шрифтом було виведено ГЕЛЕН РІВІНГТОН. Патронеса міста, здогадався Ден. Тут, у Фрейжері, десь мусить бути також вулиця, названа її ім'ям.

Він застиг на місці, хоча сонце вже знову сховалося і день знову набрався холоду так, що Ден бачив власний віддих.

---

[1] «Honda Gold Wing» — потужний японський мотоцикл туристичного класу, особливо популярний у США.

Коли був малим, йому завжди хотілося собі іграшкову електричну залізницю, але він її так ніколи й не мав. І ось тут, у Тінітавні, він побачив її дебелішу версію, яку вподобали би діти будь-якого віку.

Перекинувши речовий мішок на інше плече, він перетнув вулицю. Знову почути Тоні — ба навіть побачити його — це дещо стривожило Дена, але саме зараз він був радий, що зупинився тут. Може, це дійсно те місце, яке він шукав, те місто, де він врешті знайде спосіб виправити своє небезпечно збочене життя.

«Куди б ти не вирушив, себе завжди забираєш з собою».

Він запхнув цю думку до ментальної комори. У цім ділі він був майстром. Багацько різного вже містилося в тій коморі.

4

Обидва боки локомотива були прикриті капотом, але, помітивши під низеньким карнизом Вокзалу Тінітавн ослінчик, Ден підніс його і став на нього. У кабіні машиніста було два покритих смушком ковшоподібних сидіння. На Денів розсуд, їх було виколупано з якоїсь старої потужної машини детройтського виробництва. Сама кабіна і її начиння також скидалися на щось модифіковане з ери Детройту[1], за винятком Z-подібного важеля коробки передач, що стирчав з підлоги. На ньому не було схеми перемикання швидкостей; його оригінальну головку замінили на оскалений череп у бандані, яка від багаторічного тертя об неї долонь перетворилася з червоної на блякло-рожеву. Верхню частину кермового колеса було відрізано, і тому те, що залишилося, більше скидалося на штурвал якогось легкомоторного літака. На приладовій

[1] Detroit — засноване 1701 р. французькими колоністами місто, найбільше в штаті Мічиган; до 1980-х рр. вважалося світовою столицею автомобілебудування, яке почало там занепадати вслід за збільшенням у світі ринкового попиту на економічніші машини.

панелі виднівся напівстертий, проте ще розбірливий напис чорною фарбою: МАКСИМАЛЬНА ШВИДКІСТЬ 40[1] НЕ ПЕРЕВИЩУВАТИ.

— Подобається? — голос прозвучав просто в нього за спиною.

Ден різко обернувся назад усім тілом, ледь не звалившись з ослінчика. Велика, обметана рука вхопила його за передпліччя, утримавши від падіння. Вона належала дядькові десь під чи трохи за шістдесят, одягненому в джинсову куртку на товстій підкладці та в картатому червоному мисливському картузі з опущеними навушками на голові. У вільній руці він тримав інструментальну скриньку зі зробленим рельєфними пластиковими літерами написом на кришці: ВЛАСНІСТЬ МУНІЦИПАЛЬНОГО ВІДДІЛКУ ФРЕЙЖЕРА.

— Агов, вибачте, — промовив Ден, сходячи з ослінчика. — Я не збирався…

— Та ’се гаразд. Люди повсякчас тут зупиняються, щоб роздивитися. Зазвичай фанати моделей поїздів. Це для них, немов мрія, ’тілена наяву. Ми їх намагаємось не підпускати близько влітку, коли у нас тут ’се аж гуде і *«Ріва»* бігає ледь не щогодини, але о сій порі року тут нема «нас», є лиш самодин я. А я не проти. — Він простягнув руку. — Біллі Фрімен. Міська експлуатаційно-ремонтна команда. А *«Ріва»* — це моя дитинка.

Ден потис запропоновану долоню.

— Ден Торренс.

Біллі Фрімен позирнув на речовий мішок.

— Щойно зійшов з автобуса, я так собі ’адаю. Чи ти їздиш великим пальцем?

— Автобусом, — відповів Ден. — А що в цієї штуки за двигун?

— Ну, скажімо, це цікаве питання. Ма’ть, ніколи не чув про «Шевроле Веранейо», а чи не так?

---

[1] 40 миль/год = 64,37 км/год.

Ден ніколи не чув, але все одно знав. Бо це знав *Фрімен*. Денові подумалося, що він вже багато років не мав такого яскравого сяйва. Разом із собою воно принесло і привид того задоволення, яке він відчував зовсім малюком, іще до того, як відкрив для себе, яким небезпечним може бути сяйво.

— Бразильський «Сабурбен»[1], авжеж? Турбодизель.

Кущасті брови Фрімена злетіли вгору, і він заусміхався.

— Правильно, чорти забирай! Кейсі Кінгслі, він наш бос, купив його минулого року на одному аукціоні. Чисто тобі трактор-ваговіз. Тягне, як той сучий син. Приладова панель також від «Сабурбена». А сидіння я сам ставив.

Сяйво вже пригасало, проте Ден устиг вловити останню думку.

— Від «ГТО Джаджа»[2].

Фрімен розквітнув.

— Істинно так. ’Найшов їх на звалищі, там, на шляху до Санапі[3]. Важіль коробки передач від «Мака»[4] 1961 року. Дев’ять швидкостей. Гарний, нє? Ти роздивляєшся, бо шукаєш собі роботу, чи просто роздивляєшся?

Ден аж кліпнув від такої раптової зміни напрямку. *Чи* шукає він собі роботу? Подумалося, що так. Той хоспіс, який він проминув, неспішно гуляючи по Кренмор-авеню, був би логічним місцем для початку, і Ден мав упевненість — не знати, чи то було сяйво, чи просто ординарна інтуїція, — що його там візьмуть, але він не був певним, що бажає йти туди

---

1 «Veraneio» («Літо» португальською) — модифікація позашляховиків, котрі збирали в 1960-х рр. у Бразилії на базі великих, повноприводних «Chevrolet Suburban» («Приміський»), які, постійно їх модифікуючи, компанія «Шевроле» випускає з 1935 р.

2 «Judge» («Суддя») — модель 1969 р. із знаменитої серії спортивних машин «GTO», яку в 1964—1974 рр. випускала компанія «Pontiac».

3 Sunapee — засноване 1768 р. містечко на однойменному мальовничому озері, що лежить біля гірського кряжа тієї ж назви.

4 «Mack Trucks» — заснована 1900 р. компанія, що випускає потужні вагови, тягачі та спецавтомобілі.

прямо зараз. Тоні, побачений там у вікні баштиці, його збентежив.

«А також, Денні, тобі хочеться трохи віддалитися на шляху від своєї останньої пиятики, перш ніж з'явитися туди й попрохати бланк заяви про прийняття на роботу. Навіть якщо в них є єдина вакансія — тягати підлогонатирач у нічну зміну».

Голос Діка Хеллорана. Господи. Ден так давно не згадував про Діка. Мабуть, жодного разу після Вілмінгтона.

З наближенням літа — сезону, для якого у Фрейжері беззаперечно малися всякі резони, — людей почнуть наймати на всякі роботи. Але якби він мав вибір між «Чіліз»[1] у місцевому торговельному центрі й Тінітавном, він беззаперечно вибрав би Тінітавн. Він уже було відкрив рота, щоби відповісти на запитання Фрімена, але раніше знову заговорив Хеллоран.

«Ти наближаєшся до великої цифри три-нуль, любасику солоденький. Скоро в тебе може поменшати шансів».

Тим часом Біллі Фрімен дивився на нього з відкритою, щирою цікавістю.

— Так, — промовив Ден. — Я шукаю роботу.

— Але, знаєш, робота у Тінітавні не 'ротриває довго. Тільки-но настає літо й кінчається школа, містер Кінгслі наймає місцевих. Від вісімнадцяти до двадцяти двох, здебільша. Цього очікують тутешні виборні. Ну, й дитячий труд дешевший. — Він вищирився в усмішці, демонструючи дірки там, де колись у нього сиділи зуби. — Але однаково є набагато гірші місця для заробляння баксів. Робота надворі зара' вигляда не вельми приємною, але так холодно, як зара', ще недовго буде.

Ні, довго не буде. Багато об'єктів на цій толоці ще були під брезентовими накривками, але невдовзі їх познімають, виставивши на огляд інфраструктуру маленького курортного

---

[1] «Chili's Grill & Bar» — заснована 1975 р. у Далласі мережа фастфудів, більшу частину меню яких становлять страви техасько-мексиканської кухні.

містечка: ятки з хот-догами, кіоски з морозивом, щось кругле, що, на око Дена, мусило бути каруселлю. І, звісно ж, тут був цей потяг, потяг з маленькими пасажирськими вагончиками і великим турбодизельним двигуном. Якщо він утримуватиметься подалі від пійла і проявить себе вартим довіри, Фрімен або його бос — Кінгслі — можуть дозволити йому покермувати потягом разок, а то й два. Йому б це сподобалося. А на потім, коли вже муніципальний відділок найматиме місцевих хлопців щойно зі школи, завжди є той хоспіс.

Якщо він вирішить тут залишитися, тобто.

«*Краще б ти уже десь зупинився,* — промовив Хеллоран, схоже, для Дена це був день голосів і видінь. — *Краще б ти уже десь нарешті зупинився, а то не будеш здатен зупинитися ніколи ніде*».

Він здивував сам себе, розсміявшись.

— Для мене це звучить добре, містере Фрімен. Дійсно дуже добре звучить.

5

— До надвірного впорядкування коли-небудь брався? — спитав Фрімен. Вони неспішно йшли вздовж вагонів потяга. Їх верхівки сягали Дену лише по груди, через що він почувався велетнем.

— Я вмію саджати квіти, полоти бур'яни і фарбувати. Даю собі раду з листяздувальною машиною і мотопилою. Я вмію ремонтувати невеликі двигуни, якщо проблема не дуже складна. А ще я спроможний їздити на газонокосарці й не давити нею малих дітей. А потяг… ну, щодо цього не знаю.

— Для цього тобі тре' буде отримати дозвіл Кінгслі. Страховку і все таке інше лайно. Слухай-но, а рекомендації якісь в тебе є? Містер Кінгслі тебе без них не візьме.

— Є трохи. Здебільшого прибиральницькі й санітарські зі шпиталів. Містере Фрімен…

— До мене краще — Біллі.

— Гаразд, Біллі, не схоже, щоби цей ваш потяг міг катати бодай якихось пасажирів. Де їм сидіти?

Біллі радісно вищирився.

— Зачекай-но. Подивимося, чи й тобі воно видасться так само кумедним, як мені. Мені це ніколи не набридає.

Фрімен пішов назад до локомотива і нахилився в його кабіну. Двигун, що працював до того на холостому ходу, почав набирати оберти, випускаючи ритмічні клуби темного диму. По всій довжині «*Гелен Рівінгтон*» пролунало жалібне виття гідравлічної системи. Раптом дахи пасажирських вагонів і жовтого кондукторського — загалом дев'ять вагонів — почали підійматися. Для Дена це виглядало так, ніби одночасно почали здійматися вгору дев'ять ідентичних автомобілів-кабріолетів. Він нахилився, зазираючи до вікон, і побачив, що по центру кожного вагона тягнеться ряд твердих пластикових сидінь. По шість у пасажирських вагонах і два в кондукторському. Загалом п'ятдесят.

Коли Біллі повернувся назад, щирився вже Ден.

— Ваш потяг мусить мати дивовижний вигляд, коли в ньому повно пасажирів.

— Йо, авжеж. Люди регочуть до всирачки, фільмують, фотографують без упину. Дивись-но сюди.

У кінці кожного пасажирського вагона була сталева сходинка. Біллі ступив на одну, пройшов проходом і сів. Сталася кумедна оптична ілюзія, він раптом здався більшим за самого себе природного. Він величаво помахав Денові, котрий уявив собі, як, зліліпутивши своєю присутністю цей потяг, п'ятдесят бробдінгнегців[1] величаво вирушають на ньому від вокзалу Тінітавна.

---

[1] Бробдінгнег — країна в 12 разів більших за людей велетнів з книги Джонатана Свіфта «Мандри Гуллівера», до якої герой потрапляє після Ліліпутії, де мешканці були вдванадцятеро менші за нормальних людей.

Біллі Фрімен підводився і сходив на перон під Денові аплодисменти.

— Можу закластися, між Днем пам'яті та Днем праці[1] ви продаєте не менш ніж мільярд поштових листівок.

— А щоб тобі всратися.

Біллі порився в кишені куртки і, видобувши звідти пом'яту пачку «Дюка» — добре знайомі Дену дешеві сигарети, що продаються на автобусних станціях і в бакалійних крамницях по всій Америці, — простягнув її Дену. Той узяв сигарету. Біллі дав підкурити йому й собі.

— Буду отримувати задоволення, поки маю змогу, — промовив Біллі, дивлячись на свою сигарету. — Ще зовсім 'ебагато часу минеться, і тут куріння зовсім заборонять. Оті, у Жіночому клубі Фрейжера, вже про це балакают'. Зграя старих курок, якщо спитаєш мене, хто вони, але знаєш, як вони кажуть: рука, що гойдає оту к бісу колиску, керує оцим бісовим світом. — Він випустив дим з ніздрів. — Не скажу, аби більшість з *них* гойдали бодай якусь колиску, відколи президентом був іще Ніксон. Чи мали потребу в тампаксах, між іншим.

— То, може, й не найгірше рішення було б, — сказав Ден. — Діти копіюють те, що бачать за старшими.

Він подумав про свого батька. Єдине, що Джек Торренс любив більше за чарку, сказала якось його мати незадовго перед своєю смертю, це дюжину чарок. Ну звісно, сама Венді любила сигарети, вони ж її і добили. Ще бозна-коли давно Ден був пообіцяв собі, що сам ніколи не підчепить цієї звички. Перегодом він прийшов до висновку, що життя — це серія глузливих засад.

Біллі Фрімен дивився на нього, одне око в нього було майже цілком примружене.

---

[1] День пам'яті по загиблих у війнах раніше припадав на різні дати в різних штатах, ставши 1971 р. національним святом, тепер він відзначається в останній понеділок травня; День праці — національне свято з 1894 р., відзначається у перший понеділок вересня.

— Я інколи про людей маю якесь чуття, от і про тебе маю. — Він вимовляв «маю» на новоанглійський манер «мау». — Дістав його ще до того, як ти обернувся і я побачив те' в лице. Гадається мені, з тебе годящий парубок для весняного упорядкування, яке, як я то вбачаю, тягтиметься від тепер і до кінця травня. Отак воно мені вчувається, а я своєму чуттю довіряю. Мо', хай це й дурня.

Ден зовсім не вважав це за дурню, а тепер ще й зрозумів, чому він так ясно дочув думки Біллі Фрімена, та ще й не докладаючи жодних зусиль. Він пригадав, що йому одного разу розповідав Дік Хеллоран — Дік, який був його першим дорослим другом. «*Багацько людей мають трішки того, що я називаю сяйвом, але здебільша то лиш іскра — типу, така штука, що помага їм вгадувати, яку наступну пісню по радіо заграє ді-джей, або що ось-ось задзвонить телефон*».

Біллі Фрімен мав таку іскру. Такий відблиск.

— Гадаю, треба побалакати з тим Кері Кінгслі, еге ж?

— Не Кері, а Кейсі. Авжеж, він саме той чолов'яга. Керує муніципальними службами в нашому місті вже двадцять п'ять років.

— Коли для цього найкращий час?

— Та просто зараз, я сказав би, — наголосив Біллі. — Ондечки, через вулицю, цегляна будівля, то Фрейжерський муніципалітет і всякі міські контори. Містер Кінгслі сидить у цоколі, в кінці коридору. Ти здогадаєшся, що трапив, куди тре', коли почуєш диско-музику зі стелі. Там нагорі спортзал, щовівторка і щочетверга леді там займаються аеробікою.

— Добре, — сказав Ден, — саме це я зараз і зроблю.

— Рекомендації в тебе з собою?

— Так, — поплескав Ден по своєму речовому мішку, який він був поставив, сперши на вокзал Тінітавна.

— І ти їх не сам собі понаписував, ніц такого?

Денні усміхнувся.

— Ні, вони цілком справжні.

— Тоді, катай мерщій, покажи йому, тигре.

— Гаразд.

— Ще одне, — промовив Біллі, коли Ден вже було вирушив геть. — Він страшенно терпіти не може пияцтва. Якщо ти людина питуща і він те' питатиме, моя тобі порада… збреши.

Ден кивнув і підняв руку, показуючи, що зрозумів. Таке збрехати йому було б не вперше.

6

Судячи з його помережаного венами носа, Кейсі Кінгслі не завжди страшенно не міг терпіти пияцтво. Він був дебелим чоловіком, який не так сидів у своєму маленькому, захаращеному кабінеті, а радше ніби мав його одягненим на собі. Наразі він, відхилившись назад разом із кріслом, сидів за своїм столом і переглядав Денові рекомендації, які той подав йому в акуратній блакитній течці. Потилицею Кінгслі майже торкався нижньої планки простого дерев'яного хреста, який висів на стіні поряд із взятою в рамку фотографією його родини. На тій фотографії молодший, стрункіший Кінгслі позував разом з дружиною і трьома дітьми в купальних костюмах десь, на якомусь пляжі. Крізь стелю, лише трохи приглушені, лунали звуки «Вілідж Піпл», які під акомпанемент завзятого тупотіння багатьох ніг співали свою «Вай-Ем-Сі-Ей»[1]. Ден уявив собі якусь гігантську стоногу. Таку, яка лиш нещодавно побувала в місцевого перукаря, і одягнену в трико завдовжки з дев'ять ярдів.

— Угу-гм, — примовляв Кінгслі. — Угу-гм… так… добре, добре, добре…

Збоку на його столі стояв скляний слоїк з твердими карамельками. Не підводячи очей від тоненького стосу Денових

---

[1] «Village People» — заснований 1977 р. секстет у стилі диско, уславлений пародійним ґей-іміджем, чіпкими мелодіями і кумедними текстами; їхній хіт 1978 р. «YMCA» — про те, як весело ночувати в хостелах Християнської асоціації молоді.

рекомендацій, він зняв кришку, вичепив одну цукерку і закинув собі до рота.

— Пригощайся, — промовив він.

— Ні, дякую, — відповів Ден.

Прикра думка відвідала його. Колись давно його батько, либонь, сидів у кабінеті, подібному до цього, відбуваючи співбесіду заради роботи наглядачем у тому готелі «Оверлук». Про що він тоді думав? Про те, що йому дуже потрібна та робота? Про те, що це його останній шанс? Можливо. Ймовірно. Але, звісно ж, Джек Торренс був заручником своїх дружини і сина. А Ден нікого не мав. Він міг іще якийсь час плисти собі далі, якщо тут діло не вийде на добре. Проте… йому сподобалася міська толока. Йому сподобався потяг, у якому дорослі нормального розміру перетворюються на Голіафів. Йому сподобався Тінітавн, абсурдний і життєрадісний, а ще якийсь відважний у своїй зарозумілій, притаманній суто американським маленьким містечкам манері. А також йому сподобався Біллі Фрімен, котрий має в собі крихту сяйва, мабуть, сам того навіть не знаючи.

Згори над ними на зміну «Вай-Ем-Сі-Ей» прийшла «Я переживу»[1]. І тут, наче він тільки й чекав нової пісні, Кінгслі всунув Денові рекомендації назад до течки і передав її через стіл.

«Він збирається мені відмовити».

Але після дня точних прозрінь це виявилося мимо цілі.

— Це все гарно, але я збагнув, що тобі значно комфортніше працювалося б у Центральному шпиталі Нью-Гемпширу або в хоспісі, тут, у нашому місті. Можливо, з твоєю кваліфікацією ти навіть підійшов би «Домашнім доглядачам»[2] — я бачу, ти маєш посвідчення спеціаліста з надання першої

---

[1] «I Will Survive» — хіт 1978 р. співачки Ґлорії Ґейнор (нар. 1949 р.), одна з найвідоміших пісень епохи диско, яку досі виконують безліч артистів різних музичних стилів.

[2] Офіційні агенції, які забезпечують у США домашнім доглядом старих або хронічно хворих, вимагають від своїх працівників найвищої кваліфікації.

допомоги і ще кілька медичних сертифікатів. Згідно з ними, знаєш, зокрема, як упоратися з дефібрилятором. А чи ти чув про «Домашніх доглядачів»?

— Так. І про хоспіс я думав. А тоді побачив міську толоку, і Тінітавн, і потяг.

Кінгслі гмикнув:

— Мабуть, був би не проти іноді побути його машиністом, чи не так?

Ден збрехав, не вагаючись:

— Ні, сер, не думаю, щоби мене це зацікавило. — Зізнання, що йому мріється вмоститися у ковшоподібному водійському сидіння ГТО і покласти руки на той штурвал з обрізаного автомобільного керма, майже напевне привело б до запитання про водійські права, а далі до розпитувань, яким чином він їх позбувся, ну а насамкінець до пропозиції покинути кабінет містера Кейсі Кінгіслі, і то негайно. — Я той хлопець, що здебільша біля граблів та газонокосарок.

— А також здебільша той, що схильний до короткотермінових робіт, судячи з твоїх паперів.

— Скоро я вже десь осяду. Гадаю, мій організм вже випрацював більшість свого запасу жаги мандрів. — Він подумав, чи прозвучала ця фраза для Кінгслі такою ж нікчемною маячнею, якою вона здалася йому самому.

— Короткотермінову роботу я тобі лише й можу запропонувати, — сказав Кінгслі. — Щойно закриються на літо школи…

— Біллі мене попередив. Якщо я вирішу ще залишитися тут, коли настане літо, тоді спробую хоспіс. Фактично, я можу подати туди заяву завчасно, якщо ви не будете проти.

— Мені однаково, що так, що інакше. — Кінгслі позирав на нього цікавим оком. — Помираючі люди тебе не бентежать?

«*Твоя мати померла там,* — подумав Денні. — Схоже, що сяйво врешті-решт не пропало; воно навіть ховатися не зби-

ралося. — *Коли вона відходила, ти тримав її за руку. Її ім'я було Еллен*».

— Ні, — відповів він. А потім, сам не знаючи навіщо, додав: — Ми всі помираючі. Цей світ усього лише хоспіс зі свіжим повітрям.

— Ще й філософ до того ж. Ну, містере Торренс, гадаю, що я тебе прийму. Враженням Біллі я довіряю — він рідко помиляється щодо людей. Тільки не запізнюйся на роботу, не з'являйся на роботу п'яним, не з'являйся на роботу з червоними очима чи з запахом дуру. Якщо бодай щось з такого трапиться, помандруєш собі далі, бо Рівінгтон Хаус не захоче мати з тобою нічого до діла — я про це подбаю. З цим нам усе ясно?

Ден відчув, як в ньому стрепенулося обурення,

(*уїдливе чмо*)

але він його задавив. Тут гра йшла на полі Кінгслі і його м'ячем.

— Кришталево.

— Можеш починати вже завтра, якщо тобі так годиться. Кімнат на оренду в місті повно. Якщо бажаєш, можу зателефонувати до пари місць. Ти спроможний платити дев'яносто за тиждень, поки не отримаєш свій перший зарплатний чек?

— Так. Дякую вам, містере Кінгслі.

Кінгслі махнув рукою.

— На поки що я б рекомендував готелик «Червоний дах». Ним керує мій колишній шуряк, він тобі зробить знижку. Ми дійшли згоди?

— Дійшли.

Все це відбулося з надзвичайною швидкістю, як ото бува стають на місце кілька останніх пазлів складної, тисячогранної головоломки. Ден нагадав собі не довіряти відчуттям.

Кінгслі підвівся. Він був дебелим чоловіком, тож для нього це був повільний процес. Ден також став на рівні, і коли Кінгслі простягнув йому понад столом свою, завбільшки як окорок, долоню, Ден її потиснув. Тепер згори гупали «КейСі

& Оркестр Сонячного Сяйва»[1], розповідаючи всенькому світу, що саме таким чином їм подобається, ого-ого, ага-ага.

— Ненавиджу оте стрибуче бугі-лайно, — промовив Кінгслі.

«Ні, — подумав Денні. — *Ти не його ненавидиш. Просто воно нагадує тобі про твою дочку, про ту, яка з тобою більше майже не спілкується. Бо все ще не може тобі вибачити».*

— З тобою все гаразд? — запитав Кінгслі. — Щось ти нібито трохи зблід.

— Просто втомлений. Задовга автобусна поїздка.

Отже, сяйво повернулося, і то потужне. Поставало питання: чому зараз?

7

Минуло три робочі дні, Ден уже встиг пофарбувати естраду і здути машинкою з толоки все мертве листя минулої осені, коли з того боку Кренмор-авеню причвалав Кінгслі з повідомленням, що, якщо мається бажання, то на Еліот-стрит є одна квартира. У ній своя ванна кімната, себто з ванною і душем. Вісімдесят п'ять за тиждень. Ден таке бажання мав.

— Сходи в обідню перерву, — сказав Кінгслі. — Спитай місіс Робертсон. — Він підняв палець, на якому вже були помітні перші артритні вузли. — І не здумай там якоїсь херні творити, бо та жінка — моя давня приятелька. Пам'ятай, що я поручився за тебе лише на підставі хирлявого стосику папірців та інтуїції Біллі Фрімена.

Ден сказав, що херні творити не буде, але надмір щирості, якою він намагався просякнути свій голос, звучав підробкою навіть для його власних вух. І знову йому на думку спав батько, який, втративши посаду вчителя у Вермонті, був

---

[1] «KC & the Sunshine Band» — диско-фанк гурт, популярний у 1970-х; «That's The Way I Like It» — їхній хіт 1975 р., текст якого в той час вважався ризиковим через легкі сексуальні натяки.

принизився до того, що мусив благати свого заможного друга дати йому роботу. Нібито дивно відчувати симпатію до людини, яка тебе мало не вбила, але він її відчував. Чи вважали люди за необхідне нагадувати його батькові, щоби він не творив херні? Мабуть. Та Джек Торренс все одно її сотворив. Грандіозну. На п'ять зірочок. Поза всякими сумнівами, почасти причиною того було його пияцтво, але коли ти опинився долі, декотрі особини, як воно видається, так і пнуться пройтися по твоїй спині та ще й притиснути підошвою тобі шию, замість того, аби допомогти підвестися. Це так паскудно, але так по-людськи природно. Звісно, коли ти бігаєш разом із підніжними псами, то й бачиш здебільшого самі лише лапи, пазурі та гузна.

— І попитай в Біллі, може, він знайде якісь чоботи, щоби підійшли тобі за розміром. Він був заначив десь із дюжину пар у реманентному складі, хоча останній раз, коли я дивився, там хіба що половина були парними.

День стояв сонячний, повітря було духмяним. Ден, який працював у джинсах і майці «Ютіка Блу Сокс»[1], подивився вгору на майже без жодної хмаринки небо, а потім знову на Кінгслі.

— Йо, я знаю, як воно виглядає, але це гірський край, друзяко. НУОАД[2] сповістило, що в нас задує північно-східний, і випаде, либонь, з фут. Довго не пролежить — бідняцькі добрива, як називають квітневий сніг у Нью-Гемпширі, — але будуть і штормові пориви. Так там кажуть. Сподіваюся, разом з листяздувачем тобі пригодиться й снігоздувач. — Він зробив паузу. — Також я сподіваюся, що в тебе все гаразд зі

---

1 «Utica Blue Sox» — команда Малої бейсбольної ліги, яка у 1944—2001 рр. базувалася в місті Ютіка в штаті Нью-Йорк, була продана і переїхала до міста Абердин у штаті Меріленд, діставши там нову назву «Aberdeen IronBirds» (тобто майка з їх логотипом на Денові стара або придбана у секонд-хенді).

2 Національне управління океанічних і атмосферних досліджень (NOAA) — федеральне відомство, до якого належить також метеорологічна служба.

спиною, бо вам з Біллі доведеться багацько обламаних гілок прибрати завтра. Можливо, також доведеться порізати кілька повалених дерев. Ти з мотопилою на «ти»?

— Так, сер, — відповів Ден.

— Добре.

8

Ден з місіс Робертсон чудово порозумілися; вона навіть запропонувала йому сендвіч з яєчним салатом і чашку кави у спільній кухні. Він прийняв її пропозицію, очікуючи звичних розпитувань про те, що його привело у Фрейжер і де він жив до того. На його втіху, нічого цього не прозвучало. Натомість вона спитала в нього, чи має він час, щоби допомогти їй закрити віконниці на нижніх вікнах, якщо дійсно на них насувається, як вона це назвала, «вітровий ковпак». Ден погодився. Небагато він мав життєвих правил, але одним із них було: намагайся завжди підтримувати злагоду з хазяйкою житла; ніколи не знати, коли тобі, можливо, доведеться прохати про відстрочення квартирної плати.

Повернувшись на толоку, він знайшов Біллі, який чекав на нього зі списком завдань. Вони з ним лише вчора познімали брезентові накривки з усіх дитячих атракціонів. А сьогодні знову повернули усі їх на місце й позакривали щитами й віконницями різноманітні ятки та кіоски. Останньою роботою того дня стало заведення задом до депо пані *«Рівінгтон»*. А вже потім вони всілися на складані стільці проти вокзалу Тінітавна і закурили.

— Ось що я тобі скажу, Денно, — мовив Біллі. — Який же я втомлений роботяга.

— Не ти один.

Проте Ден почувався гарно, розігріті м’язи аж дзижчали. Він уже забув, якою приємною може бути робота на свіжому повітрі, особливо коли робиш її не з похмілля.

Небо вгорі пінилося хмарами. Біллі подивився на них і зітхнув.

— Надіюся на Бога, що не задме снігом аж так, як то казали по радіо, але, ма'ть-таки, саме так воно й буде. Я знайшов чоботи для тебе. Хай на вид не вельми гарні, та принаймні парні.

Ці чоботи Ден ніс із собою, коли йшов вулицями міста до свого нового житла. Тоді вже почав здійматися вітер і день потемнішав. Ще вранці Фрейжер ніби перебував на краєчку літа. А того ж дня ввечері повітря вже обпалювало обличчя морозною сирістю й передчуттям наближення снігу. Бічні вулиці лежали порожні, а будинки стояли застебнуті на всі ґудзі.

Завернувши з Морхед-стрит за ріг на Еліот-стрит, Ден зупинився. Гнаний вітром, у супроводі скелетного торохтіння минулорічного листя вздовж хідника сунувся виношений капелюх, тобто циліндр того кшталту, що його міг носити на собі, скажімо, ілюзіоніст. *«Або якийсь актор у старій музичній комедії»,* — подумав Ден. Задивившись на нього, Ден відчув, як холод проймає його до кісток, бо того циліндра там не було. Реально не було.

Він заплющив очі, повільно порахував до п'яти, тимчасом як вітер, що дедалі дужчав, тріпав холоші джинсів навкруг його гомілок, а тоді розплющив їх знову. Листя на вулиці залишилося, але циліндр пропав. То було просто його сяйво, що продемонструвало одне з тих яскравих, тривожних і зазвичай позбавлених сенсу видінь. Сяйво завжди бувало дужчим, коли він залишався тверезим якийсь довший час, але ніколи воно не проявлялося так потужно до того, як він приїхав до Фрейжера. Це виглядало так, ніби повітря тут було дещо інакшим. Сприятливішим для тих дивацьких трансляцій з планети Деінде. Особливим.

«Як ото «Оверлук» був особливим».

— Ні, — промовив він вголос. — Ні, я в це не вірю.

«Кілька чарочок, і все минеться, Денні. У це *ти віриш?»*

На жаль, у це він вірив.

9

Кімната Дена на третьому поверсі огрядного, збудованого в колоніальному стилі дому місіс Робертсон дивилася на захід, на гори[1]. Ден радо б обійшовся без такої панорами. З роками його спогади про «Оверлук» вицвіли до тьмяної сірості, але поки він розпаковував свої речі, пам'ять виштовхувала їх на поверхню… вони *зринали* так, як оті бридкі органічні об'єкти (скажімо, розкладені тушки невеличких звірят) виринають на поверхню глибокого озера.

«Тоді вже западали сутінки, коли надійшов перший справжній снігопад. Ми стояли на ґанку того великого старого порожнього готелю, мій тато посередині, мама по один його бік, а я по інший. Він обхопив нас руками. Тоді все було окей. Він не пив тоді. Спершу сніг падав ідеально прямими смугами, але потім підхопився вітер і почав здувати його врізнобіч, насувати проти боків ґанку і вкривати ним отих…

Він намагався заблокувати це видіння, але воно проривалося.

…вкривати ним отих живоплотних звірів. Отих, що інколи могли самі пересуватися, коли на них не дивишся».

Він відвернувся від вікна, його руки вкрилися гусячою шкірою. Він купив сендвіч у крамниці «Червоне яблуко», запланувавши собі його з'їсти, коли почне читати книжку Джона Сенфорда[2] у м'якій обкладинці, яку він також придбав у «Червоному яблуку», але, лише кілька разів відкусивши, він знову загорнув сендвіч і поклав його на підвіконня, де той перебуватиме у прохолоді. Решту сендвіча можна

---

[1] Колоніальна архітектура штатів Нової Англії в загальних рисах наслідує форми традиційних дерев'яних будівель південно-східних графств старої Англії XVII століття.

[2] John Sandford — літературний псевдонім лауреата Пулітцерівської премії з журналістики Джона Розвела Кемпа (нар. 1944 р.), який видає під ним свої серійні детективні романи; героєм його серії «Здобич», з понад 20 книг, є детектив Лукас Давенпорт.

буде з'їсти пізніше, хоча він гадав, що навряд чи засидиться сьогодні набагато довше за дев'яту; якщо встигне прочитати з сотню сторінок, то й гаразд.

Вітер надворі все дужчав. Вряди-годи, обдуваючи піддашки, він видавав нестямне виття, яке змушувало Дена піднімати очі від книги. Близько половини на дев'яту почався сніг. Мокрий і важкий, він швидко заліплював вікно, перекриваючи вид на гори. У якомусь сенсі це було навіть гірше. Так само сніг колись обліплював вікна в «Оверлуку». Спершу тільки на першому поверсі… потім на другому… а врешті-решт і на третьому.

І так їх було поховано в компанії живих мерців.

«Мій батько вірив, що вони зроблять його менеджером. Йому всього лиш треба було показати свою вірність. Віддавши їм свого сина».

— Свого одного-єдиного сина, — промурмотів Ден, а потім озирнувся, немов там говорив хтось інший… і дійсно, він не почувався на самоті. Був не зовсім сам. Майнувши вздовж стіни буднику, знову скрикнув вітер, і Ден здригнувся.

«Не пізно ще сходити знову до «Червоного яблука». Взяти пляшку чого-небудь. Приспати всі ці неприємні думки».

Ні. Він збирався читати книгу. Справою займався Лукас Давенпорт, і він збирався дочитати цю книгу.

Ден закрив її о чверть на десяту і ліг до чергового ліжка у черговій орендованій кімнаті. *«Я не зможу заснути,* — подумав він. — *Не зможу під таке виття вітру»*.

Але він заснув.

10

Він сидів у створі зливового тунелю, дивлячись на порослий чагарником схил, що спускався до ріки Кейп-Фіер, і на міст, який проліг над нею. Ніч була ясною і місяць був

у повні. Там не було ні вітру, ні снігу. І «Оверлук» щез. Навіть якби готель не згорів упень ще за часів президентства арахісового фермера, він відлежав би більш ніж на тисячу миль звідси. Чому ж тоді Ден почувався таким наляканим?

Бо він був не сам, ось чому. Хтось був позаду нього.

— Бажаєш поради, Медовий Ведмедику?

Голос був текучим, мінливим. Ден відчув, як йому морозом пробрало спину. Але ще холоднішими були його ноги, помережані променистими зірочками гусячої шкіри. Він бачив ті білі ґульки, бо сидів у шортах. Авжеж, він був одягнений у шорти. Нехай його мозок належав дорослому чоловікові, але наразі той сидів у тілі п'ятирічного хлопчика.

«Медовий ведмедик. Хто?..»

Та він уже розумів. Він назвав був Діні своє ім'я, але вона ним не скористалася, просто натомість називала його Медовим Ведмедиком.

«Ти не пам'ятаєш цього, а крім того, це ж просто сон».

Авжеж, це сон. Він же зараз у Фрейжері, штат Нью-Гемпшир, спить, тимчасом як снігова буря виє за стінами будинку мебльованих квартир місіс Робертсон. Тим не менше, здавалося розумним не обертатися. І безпечнішим — це також.

— Не треба порад, — сказав він, роздивляючись на річку і на той повний місяць. — Я наслухався порад фахівців. Їх повнісінько в барах і перукарнях.

— Тримайся подалі від жінки у тім капелюсі, Медовий Ведмедику.

«Що ще за капелюх?» — міг би перепитати він, але насправді навіщо перейматися? Він розумів, про який саме капелюх вона веде мову, бо сам бачив, як вітер жене його вздовж хідника. Чорний, мов гріх, ззовні, вистелений білим шовком всередині.

— Вона Королева-Сука Пекельного Замку. Якщо ти заведешся з нею, вона тебе живцем зжере.

Він повернув голову. Ніяк не міг від цього втриматися. Діні сиділа позаду нього у зливовому тунелі, накинувши собі на голі плечі ковдру того бродяги. Волосся прилипло їй до щік. У неї було роздуте обличчя, і воно сочилося. Очі її були затуманені. Вона була мертвою, мабуть, вже роки й роки в могилі.

«*Ти несправжня*», — намагався промовити Ден, але жодних слів з нього не видобулося. Йому знову було п'ять рочків, Денні став п'ятирічним, готель «Оверлук» перетворився на попіл і кістки, але ось тут була мертва жінка, та, яку він колись обікрав.

— Все гаразд, — сказала вона. Булькотливий голос виходив з розпухлого горла. — Я продала кокс. Спершу набодяжила до нього трохи цукру й отримала дві сотні. — Вона вищирилася, і крізь її зуби потекла вода. — Ти сподобався мені, Медовий Ведмедику. Ось тому я й прийшла, щоби тебе застерегти. *Тримайся подалі від жінки в тім капелюсі*.

— Фальшива особа, — промовив Ден… але прозвучало це голосом Денні, високим, ламким, співучим голосом дитини. — Фальшива особа, тебе тут нема, ти несправжня.

Він заплющив очі, як часто колись був заплющував їх, коли бачив жахливі речі в «Оверлуку». Ця жінка почала верещати, але він не розплющив очі. Її крик тривав, здіймаючись і спадаючи, і він усвідомив, що то виття вітру. Він не в Колорадо, і він не в Північній Кароліні. Він у Нью-Гемпширі. Йому наснився поганий сон, але цей сон вже минувся.

11

Згідно з його «Таймексом» зараз була друга ночі. У кімнаті було холодно, але його руки і груди були липкі від поту.

«*Бажаєш поради, Медовий Ведмедику?*»

— Ні, — відказав він. — Від тебе не бажаю.

«*Вона мертва*».

Ніяк йому було про це дізнатися, але він якось вже знав. Діні — яка виглядала богинею Західного світу у своїй тісній шкіряній сукенці до середини стегна і коркових сандаліях — була мертвою. Він навіть знав, як вона це зробила. Наковталась пігулок, підібрала шпильками вгору собі волосся, залізла до наповненої теплою водою ванни, заснула, сповзла нижче, захлинулась.

Ревіння вітру було жаско знайомим, зарядженим лункою загрозою. Вітри дули всюди, але звучали отаким чином вони лише у верховинних місцинах. Звучало це так, ніби якийсь розсерджений бог гатить цей світ своїм повітряним молотом.

«*Колись я був звик називати його пияцтво Отим Поганим,* — подумав Ден. — *От тільки інколи воно може бути Отим Добрим. Коли прокидаєшся з кошмару, який, як ти сам знаєш, на п'ятдесят відсотків є сяйвом — Оте Дуже Добре*».

Одна чарка могла б знову занурити його в сон. Три могли гарантувати не лише сон, але сон без сновидінь. Сон — це природний доктор, а саме зараз Ден Торренс почувався хворим і потребував потужних ліків.

«*Всюди закрито. З цим тобі не пощастило*».

Атож. Можливо.

Він повернувся на бік, і в цей же час щось підкотилося йому під спину. Ні, не щось. *Хтось*. Хтось заліз йому до ліжка. Діні залізла до його ліжка й лежить із ним. От лишень якесь воно дрібне як для Діні. За відчуттям, це більше схоже на…

Він виборсався з ліжка, незграбно приземлившись на підлогу, і озирнувся через плече. Там був маленький хлопчик Діні, Томмі. Правий бік черепа мав провалений. Костяні скалки стирчали з його закаляного кров'ю білявого волосся. Мерзотна сіра грязь — мозок — підсихала на одній щоці. Він не міг залишатися живим з такою огидною раною, але він був живий. Він потягнувся до Дена своєю схожою на морську зірку долонькою.

— Цукейки, — промовив він.

Виття почалося знову, тільки цього разу голосила не Діні і не вітер.

Цього разу вив він.

12

Коли він прокинувся вдруге — цього разу прокинувся насправді — Ден зовсім не кричав, лиш якесь глухе ніби гарчання рокотало в глибині його грудей. Він сів, засапаний, обмотаний впоперек збитими простирадлами. Нікого разом з ним у ліжку не було, але сновидіння ще не розчинилося і просто бачити йому не було достатньо. Він провів руками по нижньому простирадлу, намацуючи вистигаюче тепло або вм'ятину, які могли залишити по собі маленькі стегна й сіднички. Нічого. Звісно, що нічого. Тому потім він зазирнув під ліжко, де побачив тільки позичені йому чоботи.

Вітер уже дув не так сильно. Буря ще не минулася, але починала влягатись.

Він вирушив до ванної кімнати, але на півдорозі різко обернувся, ніби сподіваючись застати когось зненацька. Там було лише ліжко, в ногах якого валялися скинута на підлогу ковдра. Увімкнувши світло над раковиною, він сполоснув собі обличчя холодною водою й сів на закритий лядою унітаз, роблячи раз у раз глибокі вдихи. Подумав було підвестися, взяти сигарету з пачки, яка лежала в кімнаті поряд з книжкою, на маленькому столику, але ноги були, мов гумові, і він не мав певності, що вони його втримають. Принаймні поки що. Звідси йому було видно ліжко, і ліжко стояло порожнім. Вся кімната була порожньою. Тут жодних проблем.

От тільки… не вчувалася вона порожньою. Поки що ні. От коли стане, тоді він повернеться до ліжка. Але не для того, щоби заснути. На цю ніч зі сном було покінчено.

13

За сім років до того, працюючи санітаром у хоспісі в Талсі[1], Ден був потоваришував з одним літнім психіатром, який слабував на невиліковний рак печінки в останній стадії. Одного дня, коли Еміль Кеммер розповідав (не вельми обачливо) про деякі найцікавіші випадки зі своєї практики, Ден йому зізнався, що з раннього дитинства його мучать, як він це назвав, подвійні сновидіння. Чи знайомий Кеммер з таким явищем? Чи існує для цього назва?

Кеммер був дебелим чоловіком у розквіті своїх сил — чорно-біла фотографія, яку він тримав у себе на приліжковому столику, свідчила про це, — але рак, це така напрочуд ефективна дієтична програма, тож в той день, коли відбувалася ця їхня розмова, його вага приблизно дорівнювала його віку, а років йому було дев'яносто один[2]. Тим не менше, розум у нього залишався гострим, і тепер, сидячи на прикритому унітазі, дослухаючись до помираючої надворі хурделиці, Ден згадав лукаву усмішку того старого.

— Зазвичай, Деніеле, — промовив той зі своїм нещадним німецьким акцентом, — мені за діагнози платять.

Ден вишкірився.

— Тоді я, гадаю, пролітаю.

— Мабуть, ні.

Кеммер уважно дивився на Дена. Очі мав яскраво-сині. Хоча він і розумів, що це вкрай несправедливо, Ден не міг утриматися від того, щоб уявляти собі ці очі під залізним горщиком шолома Ваффен-СС.

— У цьому домі виконання смертних вироків ходить поголоска, ніби ти хлопець з талантом, що допомагає людям помирати. Це правда?

---

[1] Tulsa — засноване 1898 р. місто, друге за кількістю населення в штаті Оклахома; у першій половині XX ст. іменувалося «нафтовою столицею світу».

[2] 91 фунт = 41,27 кг.

— Інколи, — відповів Ден обережно. — Не завжди.

По правді, це було *майже* завжди.

— Коли надійде час, ти мені допоможеш?

— Якщо зможу, звичайно.

— Добре. — Кеммер сів прямо, нелегкий і болісний процес, але, коли Ден ворухнувся, щоб йому допомогти, Кеммер відмахнувся. — Те, що ти називаєш подвійними сновидіннями, є добре відомим психіатрам, і зокрема тим, що цікавляться юнгіанством, які називають це *несправжнім пробудженням*. Перший сон — зазвичай це свідоме сновидіння, що означає — сплячий розуміє, що це сон…

— Так! — вигукнув Ден. — Але другий…

— Сплячий вважає, що він не спить, — сказав Кеммер. — Юнг[1] надавав цьому явищу величезного значення, навіть приписував таким сновидінням віщі можливості… але ми-то краще знаємо, правда, Дене?

— Авжеж, — погодився Ден.

— Поет Едгар Аллан По описав феномен несправжнього пробудження задовго до народження Карла Юнга. Як то в нього: «Все, що ми бачимо й що уявляємо собі, — це лише сон у іншім сні». Я відповів на твоє питання?

— Думаю, що так. Дякую.

— Завжди радий допомогти. А зараз, гадаю, мені пора випити трохи соку. Яблучного, будь ласка.

14

«Віщі можливості… але ми-то краще знаємо».

Навіть якби він всі ці роки не тримав своє сяйво майже цілком у таємниці, Ден не міг дозволити собі заперечувати

---

[1] Карл Ґустав Юнг (1875—1961) — швейцарський психоаналітик, учень Зиґмунда Фройда, засновник аналітичної психології.

помираючій людині… особливо чоловікові з такими холодно-допитливими синіми очима. Правда, одначе, полягала в тому, що один або й обидва сни з його подвійного сновидіння часто бували пророчими, хоча зазвичай у таких поданнях, що він їх лише наполовину розумів або не розумів зовсім. Але, сидячи зараз тут, на кришці унітаза, у спідній білизні, тепер уже весь тремтячий (і то не лише через холод у помешканні), він розумів набагато більше, ніж йому б хотілося.

Томмі був мертвий. Майже напевне, малюка вбив садист рідний дядько. Невдовзі по тому його мати скоїла самогубство. А щодо решти сну… або побаченого ще до того фантомного капелюха, який перекидом сунувся вздовж хідника…

«Тримайся подалі від жінки в тім капелюсі. Вона Сука-Королева Пекельного Замку».

— Мене це не хвилює, — промовив Ден.

«Якщо ти заведешся з нею, вона тебе зжере живцем».

Він не мав наміру з нею зустрічатися, не кажучи вже про те, щоби ще якось заводитися. А щодо Діні, він не несе відповідальності ні за її незагнузданого брата, ні за те, що вона нехтувала дитиною. Він навіть більше не мусить носитися зі своєю виною за ті нещасні сімдесят доларів; вона продала кокаїн — він був упевнений, що ця частина сновидіння цілком відповідала дійсності, — тож у нього з нею квит за квит. Навіть більше того.

Що його хвилювало, то це бажання випити. Налигатися, якщо не висловлюватися з зайвою делікатністю. Надудлитися, набратися до нестями. Тепло вранішнього сонця, це таки добре, і м’язи після доброї роботи приємно гудуть, і прокидатися вранці без похмілля, але ціна — всі ці божевільні видіння й сновидіння, не згадуючи вже про безладні думки про померлих чужих людей, які знаходять собі шлях крізь його захисну систему, — занадто висока.

Занадто висока, щоби таке витримувати.

15

Він сидів на єдиному в своїй кімнаті стільці й читав роман Джона Сендфорда при світлі єдиної в кімнаті лампи, допоки у двох міських церквах, де були дзвони, не задзвонили сьому годину ранку. Тоді він натягнув свої нові (тобто для нього нові) чоботи і довгу куртку з ворсистої шерсті. Він вирушив у зовнішній світ, який змінився і пом'якшав. Ніде більше не залишилося гострого кута. Сніг все ще падав, але тепер лагідний.

«Мені треба забиратися звідси. Вертатися знов до Флориди. Нахер цей Нью-Гемпшир, де сніг, либонь, іде навіть Четвертого липня в непарні роки».

Йому відповів голос Хеллорана, тим самим добрим тоном, який запам'ятався йому з дитинства, коли Ден був ще Денні, але під тим голосом вчувалось сталеве підґрунтя.

«Краще б ти вже десь зупинився, любий, бо не будеш здатен зупинитись ніде».

— Іди ти нахер, старигане, — пробурмотів він.

Він знову пішов до «Червоного яблука», бо крамниці, в яких продавався міцний алкоголь, залишатимуться зачиненими ще щонайменше годину. Він повільно походжав між винним і пивним кулерами, міркуючи, і нарешті вирішив, що, якщо він збирається напитися, то мусить вже зробити це якомога безвстидніше. Він ухопив дві пляшки «Громовиці»[1] (вісімнадцять відсотків алкоголю, достатньо добре число, коли до віскі тимчасово нема доступу), вирушив проходом у бік каси, та потім зупинився.

«Потерпи ще один день. Дай собі ще один шанс».

Він припускав, що здатний на це, але навіщо? Щоби знову прокинутися в ліжку разом з Томмі? З Томмі, в якого половина голови провалена? Чи, може, наступного разу буде Ді-

---

[1] «Thunderbird» («Громовиця») — дешеве (міцність від 13 до 18 %) вино, яке почало вироблятися і набуло популярності зразу після скасування 1933 р. Сухого закону; згадується в безлічі пісень і анекдотів.

ні, яка пролежала у тій ванні дві доби, поки домовряднику нарешті не набридло стукати, він скористався своїм майстер-ключем і знайшов її. Він цього не міг знати, якби тут був Еміль Кеммер, той би абсолютно беззастережно з цим погодився, але ж ні. Він-то знав. То навіщо перейматися?

«Може, ця гіперчутливість минеться. Може, це просто фаза така, парапсихологічний еквівалент білої гарячки. Може, якщо ти потерпиш трохи часу…»

Але час змінився. Це те, що розуміють тільки алкоголіки й нарики. Коли ти не можеш спати, коли тобі лячно озирнутися, бо боїшся побачити там щось жахливе, час видовжився й виростив собі гострі зуби.

— Вам чимсь допомогти? — запитала продавчиня, і Ден зрозумів,

(*гадське сяйво, чорти б його забрали*)

що він її нервує. А чом би й ні? З його нечесаним після ліжка волоссям сторчма, з темними колами навкруг очей і смиканими, непевними рухами він, мабуть, скидався на метамфетамінового фріка, який саме вирішує, чи не витягти свого вірного суботнього спецвечірнього[1] і попрохати все, що є, в касі.

— Ні, — відгукнувся Ден. — Я щойно зрозумів, що забув свій гаманець вдома.

Він поклав зелені пляшки назад до кулера. Коли він його вже закривав, вони прошепотіли йому ласкаво, як то друг промовляє до друга: *«До скорого побачення, Денні»*.

16

Біллі Фрімен чекав на нього, закутаний ледь не по самі брови. Він простягнув кашкет з вишитим спереду написом ЕННІСТОНСЬКІ ЦИКЛОНИ.

---

[1] «Saturday Night Special» — сленгова назва будь-якого дешевого, компактного пістолета або револьвера.

— Хто такі збіса Енністонські Циклони? — запитав Ден.

— Енністон за двадцять миль на північ звідси. Коли йдеться про футбол, баскетбол і бейсбол, вони наші архісуперники. Як хтось побачить його на тобі, то й сніжку собі в потилицю можеш отримати, але це єдиний, який я знайшов.

Ден натягнув кашкет собі на голову.

— Тоді вперед, Циклони.

— Правильно, бодай тобі не буде кадила, щоби не забрикала кобила. — Біллі оглянув його. — Ти в порядку, Денно?

— Майже не спалося вночі.

— Це я чую. Клятий вітер таки насправжки вив, атож? Голос — як в моєї колишньої, коли я їй було ласкаво пропонував зайнятись злегка коханням ввечері у понеділок. Роботу робити готовий?

— Готовий, як завжди.

— Добре. Тоді беремося. День буде клопітним.

17

День дійсно виявився клопітним, але під полудень визирнуло сонце і температура знову піднялася вище п'ятдесяти[1]. Сніг танув, і Тінітавн сповнився звуками сотень маленьких водоспадів. Настрій Дена підвищувався разом з температурою, він навіть вловив себе на тому, що наспівує («Юначе! Колись і я був у твоїй шкурі!»[2]), штовхаючи поперед себе снігоздувач по двору маленького торговельного центру при толоці. Нагорі, під легким бризом, що був уже далеко не тим виючим вітром минулої ночі, лопотів баннер з написом: ГРАНДІОЗНІ ВЕСНЯНІ ЗНИЖКИ ЗА ЦІНАМИ ТІНІТАВНА!

Видінь не було жодних.

---

1 50° за Фаренгейтом = 10 °С.

2 Фраза з диско-маршової пісні гурту «Village People», у якій співається, як добре мандрівнику ночувати й розважатися в хостелі Християнської асоціації молоді (YMCA).

Відбивши на таймері час закінчення роботи, Ден повів Біллі повечеряти до «Чак-Воза»[1], де замовив їм обом стейки. Біллі зі свого боку запропонував купити пиво. Ден похитав головою.

— Тримаюся подалі від алкоголю. Не без причин, бо щойно розпочну, зупинитися інколи буває важко.

— Ти міг би про це побалакати з Кінгслі, — сказав Біллі. — Він через випивку довів себе до розлучення ще років з п'ятнадцять тому. Зараз він у повнім порядку, от тільки дочка з ним так і не балакає.

За обідом вони пили каву. Багато кави.

Ден повертався до свого лігвища на третьому поверсі на Еліот-стрит втомлений, повний гарячої їжі й радий тому, що тверезий. Телевізора в його кімнаті не було, але ще залишалася остання частина роману Сендфорда, тож він і поринув у нього з головою на пару годин. Вуха залишалися нашорошеними щодо вітру, але той не здіймався. Йому подумалося, що буря минулої ночі була останнім залпом зими. І це було чудово, як на нього. Він ліг о десятій і майже негайно заснув. Вранішній візит до «Червоного яблука» здавався йому тепер туманним, наче він ходив туди у стані гарячкового марення, а тепер та гарячка минулася.

18

Він прокинувся невдовзі після півночі не від звуків вітру, а тому, що йому не терпілося висцятися, як якомусь біговому коню. Він піднявся, почовгав до ванної кімнати і ввімкнув за її дверима світло. Циліндр стояв у ванні, і був він наповнений кров'ю.

— Ні, — шепнув Ден. — Це мені сниться.

---

[1] «Chuck Wagon» — пересувна їдальня; назва бере початок від похідної кухні на возі, з якої 1866 р. почав годувати своїх ковбоїв техаський ранчер Чак Гуднайт.

Можливо, подвійне сновидіння. Або потрійне. Навіть почвірне. Було дещо, про що він тоді не сказав Емілеві Кеммеру: він боявся, що врешті-решт може загубитися в лабіринтах фантомного нічного життя, ніколи не знайшовши звідти виходу знову.

«Все, що ми бачимо й що уявляємо собі, — це лише сон у іншім сні».

От тільки зараз усе насправді. Також і цей капелюх. Ніхто інший його не побачив би, але це нічого не змінювало. Цей капелюх був справжнім. Він існував десь у світі. Ден це розумів.

Боковим зором він зауважив щось написане на дзеркалі над умивальником. Щось написане губною помадою.

«Треба змусити себе не поглянути туди».

Надто пізно. Голова вже повернулася; він навіть почув, як у нього в шиї рипнули жили, наче старі дверні завіси. Та яке це мало значення? Він і так знав, що там написано. Місіс Мессі пощезла, Горес Дервент пощез, вони були надійно замкнені у скриньках, які він тримав у найдальших глибинах свого мозку, але «Оверлук» все ще з ним не покінчив. На дзеркалі було написано, і то не губною помадою, а кров'ю, єдине слово.

АРАК

Під ним, у раковині, лежала вимазана в крові майка з логотипом «Атланта Брейвз».

«Це не припиниться ніколи, — подумав Ден. — *«Оверлук» згорів, і найжахливіші з його насельників потрапили під замок до скриньок, але я не можу позбавитися сяйва, бо воно не просто в мені, воно є мною. Без алкоголю, який його принаймні приглушає, ці видіння триватимуть доти, аж поки я врешті не збожеволію»*.

Він дивився у дзеркало на власне обличчя із завислим перед ним, мов клеймо на лобі, словом **АРАК**. Ніякий це не був сон. У його раковині лежала майка вбитого хлопчика,

а у ванні стояв повний крові капелюх. Божевілля вже було поряд. Він бачив його наближення у власних вирячених очах.

А тоді, наче промінь ліхтаря серед темряви, голос Хеллорана:

«Синку, ти можеш побачити деякі речі, але вони як картинки в книжці. Ти не виявив безпомічності в «Оверлуку», коли був зовсім малюком, не безпомічний ти й зараз. Далебі ні. Заплющ очі, а коли знову їх розплющиш, все це лайно пощезне».

Він заплющив очі й почекав. Намагався рахувати секунди, але дійшов тільки до чотирнадцяти, а тоді вже цифри загубилися в бентежному ревінні його думок. Він майже очікував, що ось-ось руки — певне, когось, кому належав цей капелюх, — зімкнуться на його горлі. Але залишався стояти на місці. Йому дійсно не було куди йти.

Зібравши усю свою хоробрість, Ден розплющив очі. У ванні було порожньо. У раковині було порожньо. Нічого не було написано на дзеркалі.

«Але воно повернеться. Наступного разу можуть бути її туфлі — оті сандалії на корці. Або я побачу її у ванні. Чому ні? Я ж у ванні побачив місіс Мессі, а вони обидві померли однаковим способом. Хіба що я не крав у місіс Мессі ніяких грошей, не ошукував її».

— Я витримав цілий день, — повідав він порожній кімнаті. — Це вже багато.

Так, і хоча це був клопітний день, він також був добрим днем, він першим готовий це визнати. Та *дні* й не були проблемою. А от ночі…

Розум — чорна дошка. Алкоголь — стирка.

19

Ден лежав без сну до шостої. Потім він одягнувся і знову виступив в похід до «Червоного яблука». Цього разу він не марудився, лише дістав з кулера не дві пляшки «Громовиці»,

а три. Як то колись казали? Або дуж, або не берися за гуж. Продавчиня поклала пляшки до пакета без жодних слів; вона звикла до вранішніх покупців вина. Ден пройшовся до міської толоки, сів на лавку в Тінітавні й витяг з пакета одну пляшку, дивлячись на неї, як Гамлет на череп Йорика. Крізь зелене скло те, що містилося всередині, більше скидалося не на вино, а на пацючу отруту.

— Ти кажеш це так, ніби це погано, — промовив Ден і послабив ковпачок.

Хто заговорив цього разу, так це його мати. Венді Торренс, яка курила аж до самого свого гіркого кінця. Бо якщо самогубство єдиний варіант, ти принамйні можеш вибирати власний вид зброї.

«Оце так все мусить закінчитися, Денні? Оце все було лише заради такого?»

Він крутнув ковпачок у протилежному напрямку, затягуючи його. Потім знову назад. Цього разу він його зняв. Кислий запах вина, запах музики з джукбоксів, задрипаних барів і безглуздих суперечок, слідом за якими йде махання кулаками на парковці. У підсумку, життя так само тупе, як будь-яка з тих бійок. Світ — це не хоспіс зі свіжим повітрям, світ — це готель «Оверлук», де ніколи не вщухає вечірка. Де мертві залишаються живими назавжди. Він підніс пляшку собі до губ.

«І це той хлопчик, з яким ми так запекло старалися вибратися з того проклятого готелю, Денні? Навіщо ми тоді так билися, щоби разом вибудувати собі нове життя?»

У її голосі не було докірливості, тільки сум.

Денні знову затягнув ковпачок. Потім знову його послабив. Закрутив. Відкрутив.

Він думав:

«Якщо я вип'ю, «Оверлук» переможе. Навіть якщо він згорів до ноги, коли вибухнув котел, він все одно переможе. Якщо я не вип'ю, я з'їду з глузду».

Він думав:

«Все, що ми бачимо й що уявляємо собі, — це лише сон у іншім сні».

Він усе ще то послабляв, то затягував ковпачок, коли його знайшов Біллі, який прокинувся рано з непевним, тривожним відчуттям, що відбувається щось зле.

— Ти збираєшся це пити, Дене, чи просто будеш отак дрочитися?

— Гадаю, пити. Бо не знаю, що мені ще робити.

І тоді Біллі йому розказав.

20

Кейсі Кінгслі не дуже здивувався того ранку, коли він о чверть по восьмій прибув до свого кабінету і побачив під ним свого нового робітника. Не здивувався він також, побачивши пляшку в руках у Торренса, який то відкручував на ній ковпачок, то знову його закручував — парубок від початку мав той вигляд, відсутній погляд завсідника крамниці здешевлених алкогольних напоїв.

Біллі Фрімен не мав так багато сяйва, як Ден, і зблизька не так багато, але все ж таки трохи більше за просто іскорку. Того, найпершого дня, він зателефонував Кінгслі з реманентного складу, щойно Ден вирушив через вулицю до муніципалітету. Там підійде молодий парубок, який шукає роботу, сказав Біллі. Він навряд чи сильно багатий на рекомендації, але Біллі вважав, що з нього буде правильний помічник на цей час, аж до Дня пам'яті. Кінгслі, який уже раніше мав досвід — добрий — з інтуїцією Біллі, на це погодився. *«Я розумію, що когось нам все одно треба наймати»*, — сказав він.

Відповідь Біллі прозвучала дивно, але ж і сам *Біллі* був дивним. Якось, два роки тому, він викликав швидку медичну допомогу за п'ять хвилин *до того*, як маленький хлопчик упав з гойдалки, проломивши собі череп.

«Ми потрібні йому ще більше, аніж він нам», — сказав тоді Біллі.

І ось він тут, сидить, нахилившись уперед, немов уже їде у черговому автобусі або на барному стільці, а вино Кінгслі унюхав ще в коридорі, за двадцять ярдів звідси. Він мав ніс експерта на такі запахи і міг назвати будь-який з них. Це був запах «Громовиці», як то говорилося в тій старій салунній примовці: *«Що за птиця? Громовиця!.. Скільки важить президентів? Усього лиш сотню центів!»* Але коли цей молодик на нього подивився, Кінгслі побачив, що очі в нього не затуманені нічим, окрім відчаю.

— Біллі мене прислав.

Кінгслі не промовив нічого. Він побачив, що хлопець важко бореться з собою. Це було в його очах; це було в опущених кутиках його губ; а найбільше це було в тому, як він тримав ту пляшку, з ненавистю до неї, і з любов'ю до неї, і з потребою в ній одночасно.

Нарешті Ден спромігся на слова, від яких він утікав усе своє життя.

— Мені потрібна допомога.

Він провів собі рукою по очах. У той самий момент Кінгслі нахилився і вхопився за його пляшку. Хлопець її утримував якусь мить… а потім відпустив.

— Ти хворий, а ще й зморений, — сказав Кінгслі. — Це я вже бачу. Але чи вже заморився ти від хвороби бути таким хворим і змореним?

Ден подивився вгору на нього, борлак беззвучно ходив його горлом. Він ще трохи поборовся з собою, а потім промовив:

— Мабуть, так.

Кінгслі видобув зі своїх величезних штанів величезну низку ключів. Він встромив один з них у замок на дверях з намальованим на матовому склі написом МУНІЦИПАЛЬНІ СЛУЖБИ ФРЕЙЖЕРА.

— Заходь. Давай про це поговоримо.

Розділ другий

Погані цифри

1

Стара поетка з італійським ім'ям і абсолютно американським прізвищем сиділа, тримаючи в себе у пелені свою сплячу правнучку, і дивилася відео, яке три тижні тому зняв у пологовій залі чоловік її онуки. Фільм починався титульною заставкою: АБРА ВИХОДИТЬ У СВІТ! Камера смикалась, і Девід тримався подалі від усього надто клінічного (слава Богу), але Кончетта Рейнолдс побачила прилипле до спітнілого лоба Лючії волосся, почула її скрик: «*Я це й роблю!*», коли одна з медсестер закликала її тужитися, побачила краплі крові на блакитному покривалі — небагато, якраз достатньо для того, що її власна бабуся зазвичай називала «ярмарковим шоу». Не англійською мовою, звісно.

Картинка захиталася, коли нарешті в кадрі опинилося немовля, і вона відчула, як взялася гусячою шкірою її спина і руки, коли Люсі закричала: «*У неї нема обличчя!*»

Девід, який сидів зараз поряд з Люсі, захихотів. Бо, звісно ж, Абра *мала* обличчя, і то дуже ніжне обличчя. Четта подивилася вниз, на дитину, наче вкотре хотіла в цьому впевнитися. Коли вона знову підняла очі, там новонароджену якраз поклали на руки її матері, породіллі. Через тридцять чи сорок смиканих секунд з'явився новий титр: АБРА РАФАЕЛА СТОУН! ВІТАЄМО ТЕБЕ З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ!

Девід натиснув на пульті «стоп».

— Ти одна з небагатьох людей, які бодай колись це побачать, — оголосила Люсі рішуче, тоном «полонених не беремо». — Воно непристойне.

— Воно чудесне, — заперечив Девід. — І є одна людина, яка це побачить напевне, сама Абра. — Він кинув погляд на

дружину, яка сиділа на канапі поряд з ним. — Коли достатньо підросте. І якщо сама захоче, звичайно. — Він поплескав Люсі по стегні, потім усміхнувся до своєї тещі-бабусі, жінки, яку він поважав, але не вельми любив. — До того часу це відео зберігатиметься у депозитному сейфі разом зі страховими полісами, паперами на будинок і моїми заробленими торгівлею наркотиками мільйонами.

Кончетта посміхнулася, аби показати йому, що вона зауважила жарт, але скупо, аби показати, що не вважає його смішним. А Абра спала й спала у неї в пелені. Взагалі-то всі діти народжуються в сорочці, думала вона, їхні крихітні личка в оболонці таємничих перспектив. Можливо, це тема, на яку варто щось написати. Можливо, ні.

Кончетта приїхала до Америки, коли їй було дванадцять, і розмовляла прекрасною, сповненою ідіом англійською мовою — що не є дивним, оскільки вона була випускницею «Вассара»[1] і професоркою (тепер вже почесною) саме цього предмета — але всі старі забобони і «бабині казки» все одно жили в її голові. Подеколи саме вони віддавали накази, і коли таке траплялося, вони завжди це робили італійською мовою. Четта щиро вважала, що більшість людей, які працюють у мистецтві, є високофункціональними шизофреніками, і сама вона не виняток. Вона розуміла, що забобони — то чиста бздура; а також плювала собі крізь пальці, якщо якась ворона або чорна кішка перетинали їй шлях.

Здебільша за власну шизофренію вона мусила дякувати «Сестрам Милосердя»[2]. Вони вірили в Бога; вони вірили, що дзеркала — то ворожбитські стави і дитина, яка туди надто довго задивляється, вкриється бородавками. То були жінки,

---

1 «Vassar» — заснований 1861 р. у місті Покіпсі місцевим пивоваром Метью Вассаром жіночий гуманітарний коледж (з 1969 — спільного навчання), постійно належить до десятки кращих у США.

2 Заснована 1831 р. у Дубліні (Ірландія) організація католицьких жінок, незалежні конгрегації якої зі своїми школами для дівчат з бідних родин існують у різних країнах світу.

які справляли на неї найбільший вплив у віці між сьома й дванадцятьма роками. На поясах у себе вони носили лінійки — для биття, не для вимірювання — і не було жодного дитячого вуха, яке б вони бажали пропустити без того, щоб його нам'яти.

Люсі простягнула руки до дитини. Четта передала їй немовля, не без нехоті. Дитя було таким ніжним оберемочком.

2

За двадцять миль від того місця, де Абра спала на руках у Кончетти Рейнолдс, Ден Торренс сидів на зборах АА, слухаючи, як якась кралечка жебонить про її сексуальне життя зі своїм колишнім. Кейсі Кінгслі приписав йому відвідати дев'яносто таких зборів протягом дев'яноста днів, і цей, денний сеанс у цокольному приміщенні Фрейжерської методистської церкви, був для нього восьмим. Він сидів у першому ряду, бо Кейсі — знаний у цих високих колах як Великий Кейсі — також приписав йому так робити.

— Хворі, які бажають одужати, сидять попереду, Денні. Задні ряди на зібраннях АА ми називаємо Ложею Нехоті.

Кейсі подарував йому маленький блокнот з фотографією на обкладинці — океанські хвилі розбиваються об скелястий мис. Понад цим фото було надруковано гасло, яке Ден зрозумів, проте не сприйняв занадто серйозно: **НІЩО ВЕЛИКЕ НЕ СТВОРЮЄТЬСЯ РАПТОВО**.

— Ти записуватимеш до цього блокнота кожне відвідане тобою зібрання. І коли б я в тебе не попросив його подивитися, краще буде, якщо ти миттю витягнеш цей блокнот у себе із задньої кишені й покажеш мені, що відвідуваність в тебе регулярна.

— Хіба я не можу пропустити якийсь день через хворобу?

Кейсі розреготався.

— Ти *хворий* щодня, друже мій, — ти п'яндило, заливний алкоголік. Хочеш знати, що казав мені мій спонсор?

— Здається мені, ви вже розказували. Неможливо солоний огірок перетворити назад на свіжий, правильно?

— Не будь таким хитросраким, просто послухай.

Ден зітхнув:

— Слухаю.

— Тягни свою сраку на зібрання, — почав той. — Якщо срака в тебе відвалиться, поклади її в мішок і тягни на зібрання.

— Чарівно. А якщо я, скажімо, просто забуду?

Кейсі знизав плечима:

— Тоді ти знайдеш собі іншого спонсора, такого, що вірить у забудькуватість. Я — ні.

Денові, який відчував себе крихкою статуеткою, що вже підсунулася до самого краєчка верхньої полиці, але ще не зовсім завалилася, не хотілося іншого спонсора чи будь-якого роду перемін. Він почувався нормально, хоча й тендітно. Дуже тендітно. Майже як без шкіри. Видіння, які труїли його після приїзду до Фрейжера, припинилися, і хоча він часто думав про Діні та її маленького хлопчика, ці думки не були вже такими болючими. У кінці майже кожних зборів АА хтось читав «Обітниці». Серед них була така: «*Ми ані шкодуватимемо за минулим, ані бажатимемо прибити за ним двері*». Ден думав, що він *завжди* буде шкодувати за минулим, але намагатися причинити за ним двері він уже покинув. Навіщо старатися, якщо вони однаково знову прочиняться? На цих клятих дверях навіть клямки нема, що вже й казати про замок.

Раптом на поточній сторінці виданого йому Кейсі блокнота він почав друкованими літерами виводити одне слово. Великими, акуратними літерами. Він поняття не мав, чому це робить чи що означає це слово. Те слово було **АБРА**.

Тим часом речниця дісталася до кінця свого самоаналізу і вибухнула слізьми, проголошуючи крізь них, що, навіть хоча її колишній є лайно-лайном і вона його все одно кохає, вона вдячна за те, що веде тепер правильне, тверезе життя. Ден зааплодував разом з рештою Обідньої Групи, а тоді взявся ручкою забарвлювати ті літери. Робити їх жирнішими. Рельєфнішими.

«Я звідкись знаю це ім'я? Здається, знаю».

Коли почав говорити наступний речник, Ден пішов до електрокавника по свіжу чашку кави, і тоді-то воно йому згадалося. Аброю звали одну дівчину в романі Джона Стейнбека. «*На схід від Раю*»[1]. Він читав цю книгу… не пам'ятав, де саме. Під час якоїсь із зупинок у своїх мандрах. Колись, десь. Це не мало значення.

Наступна думка

(*чи збереглося оте*)

виринула, наче бульбашка, на поверхню його розуму і лопнула.

Збереглося що?

Френкі П., ветеран Обідньої Групи, який головував на цих зборах, запитав, чи не бажає хтось провести «Клуб жетонів». Коли не піднялося жодної руки, Френкі гукнув:

— А ти як, отой ти, що никаєшся позаду біля кавоварки?

Ден зніяковіло вийшов у центр кімнати, сподіваючись, що згадає порядок вручення жетонів. Перші — білі — початківцям, це він пам'ятав. Коли він узяв до рук потерту бляшанку від печива, в якій лежали жетони і медальйони, та сама думка виникла знову.

«Чи збереглося оте?»

3

Того ж дня Правдивий Вузол, який зимував на території кемпінгу КСА[2] в Арізоні, спакувався і почав манівцями

---

[1] John Ernst Steinbeck (1902—1968) — письменник, лауреат Нобелівської премії з літератури (1962); одна з героїнь його роману «East of Eden» (1952), Абра Бейкон, росте опікувана люблячою матір'ю, яка, як згодом стає зрозуміло читачеві, зовсім не знає власної дочки.

[2] «Kampgrounds of America» («Кемпінги Америки») — заснована 1962 р. мережа комфортабельних кемпінгів або просто обладнаних електрикою і водогоном майданчиків для різноманітного роду автомототуристів, яка зараз налічує близько 500 об'єктів у США й Канаді.

мандрувати на схід. До Шоу-Лоу[1] вони їхали по трасі № 77 звичним караваном: чотирнадцять автодомів, деякі тягнули за собою легкові автомобілі, деякі везли закріплені на дахах садові крісла й велосипеди. Між ними були «Віннебаго», «Баундери», «Південні вітри», «Монако»[2]. Розин «Ерф-Крузер» — імпортний сталевий красень вартістю сімсот тисяч доларів, найкраще житло на колесах з усіх, які лишень можна купити за гроші, — вів цей парад. Але повільно, не перевищуючи двох п'ятірок[3].

Вони не поспішали. Часу мали вдосталь. Бенкет чекав за кілька місяців попереду.

4

— Чи збереглося оте? — спитала Кончетта, дивлячись, як Лючія розстібає на собі блузку і пропонує Абрі грудь. Аббі сонно закліпала очима, потикалася трішки і втратила цікавість. «*Не варто зразу ж давати цицьку, щойно лиш в тебе пипки засвербіли, нехай вона сама попросить*, — подумала Четта. — *І то криком на все горло*».

— Збереглося що? — перепитав Дейв.

Люсі зрозуміла.

— Я зомліла відразу по тому, як доню поклали мені на руки. Дейв каже, я її ледь не впустила. Не було часу, Момо.

---

1 Show Low — засноване 1870 р. місто в окрузі Навахо, штат Арізона.

2 «Southwind» — бренд трейлерів та автодомів різної архітектури й ціни, які в 1962—2010 рр. випускалися в Каліфорнії компанією «Fleetwood RV»; «Monaco» — автодоми, що випускалися в 1968—2009 рр. однойменною компанією в штаті Орегон.

3 55 миль/год (89 км/год) — обмеження швидкості, введене 1974 р. через бензинову кризу федеральним урядом по всій території США; 1988 р. піднято до 65 миль/год (105 км/год); з 1995 р. встановлення граничної швидкості на їх території цілком належить до компетенції урядів окремих штатів, тож в деяких місцях зберігається 55.

— Ах, ви про оте, чим в неї було заліплено обличчя, — промовив Девід зневажливо. — Вони те зідрали й викинули геть. І чорт з ним, скажу я.

Девід усміхався, але очі його дивилися на неї виклично: «*У тебе мусить вистачити розуму не продовжувати цю тему*, — проказували вони. — *У тебе достатньо розуму, тому краще облиш*».

У неї *вистачало* розуму… і водночас ні. Чи так само брали її сумніви, коли вона була молодшою? Цього вона не пам'ятала, хоча добре пам'ятала кожний урок з Благословенних таїнств і безкінечні пекельні тортури, приписувані «Сестрами Милосердя», отими *бандітті* в чорному. Історія про дівчинку, яка осліпла через те, що підглядала свого голого брата у ванні, а ще інша — про чоловіка, який раптово помер на місці, бо ганив Папу.

«*Віддайте їх нам, поки вони юні, і не важить, скільки курсів відмінників вони випустять і скільки напишуть поетичних книжок, нехай навіть ті книжки будуть відзначені всіма найвищими преміями. Віддайте їх нам, поки вони юні… і вони залишатимуться нашими довічно*».

— Тобі варто було зберегти *il amnio*[1]. То на щастя.

Вона заговорила прямо до своєї онуки, цілком ігноруючи Девіда. Він був доброю людиною і добрим чоловіком для її Лючії, але пішов би він нахер з отим своїм зневажливим тоном. І двічі нахер оті його виклична очі.

— Я би зберегла, але ж не мала можливості, Момо. А Дейв не знав, — відповіла Люсі, застібаючи ґудзики на блузці.

Четта нахилилася й торкнулася кінчиком пальця ніжної щічки Абри, стара плоть сковзнула по новісінькій.

— Вважається, що народжені з *il amnio* мусять мати дар провидіння.

---

[1] Той послід (*італ.*).

— Ви ж не вірите у це насправді, чи не так? — запитав Девід. — Та оболонка — то не що інше, як шматок плацентарної мембрани. Це…

Він просторікував іще щось, проте Кончетта не звертала уваги. Абра розплющила очі. У них містився цілий всесвіт поезії, рядки надто величні, щоби бодай колись бути написаними. Чи навіть збереженими в пам'яті.

— Не переймайся, — промовила Кончетта. Вона взяла на руки дитину і поцілувала її делікатну голівку, там, де пульсувало джерельце тім'ячка, де так близько під сподом жила магія розуму. — Що зроблено, те зроблено.

5

Однієї ночі, місяців за шість після того не-зовсім-скандалу через Абрин послід, Люсі приснилося, що її дочка плаче — ридма ридає. У цьому сновидінні Аббі перебувала не в головній спальні їхнього будинку на Ричард-корт, а десь вдалині довгого коридору. Люсі кинулась бігом на ті ридання. Спершу там по обох боках були двері, потім сидіння. Блакитні, з високими спинками. Вона опинилася в літаку або в залізничному потязі. Пробігши, як їй здалося, цілі милі, вона побачила двері туалету. Її дитинка плакала за ними. Не голодним плачем, а з переляку. Можливо, навіть

(*«О Господи, о Діво Маріє»*)

вона поранилась і плакала від болю.

Люсі жахливо злякалася, що двері можуть виявитися замкненими і їй доведеться в них битися (хіба не так завжди відбувається у кошмарних сновидіннях?), але ручка обернулась і вона відчинила двері. У той же час її вхопив новий страх: «А що, як Абра в унітазі? Про такі випадки постійно читаєш. Немовлята в унітазах, немовлята в сміттєвих контейнерах. Що, як вона тоне в тому сталевому глеку, які зазвичай встановлюють у громадських вбиральнях, борсаєть-

ся, і тільки її рот і ніс стирчать над поверхнею блакитної дезінфікованої води?»

Але Абра лежала на підлозі. Лежала гола. Її затоплені слізьми очі дивилися на матір. На грудях у неї чимсь, схожим на кров, було написано 11.

6

Девіду Стоуну снилося, що він бігом жене на крик своєї дочки вгору по безкінечному ескалатору, який рухається — повільно, проте невблаганно — у протилежному напрямку. Гірше за те, це ескалатор у торговельному центрі, а сам цей торговельний центр охоплено вогнем. Він мусив би задихнутися і впасти задовго до того, як досягне верху, але в цій пожежі не було диму, тільки язики пекельного полум'я. І звуків не було жодних, окрім плачу Абри, хоча він і бачив людей, що палали, немов вимочені в гасі смолоскипи. Видобувшись нарешті нагору, він побачив Абру, вона лежала на підлозі, наче кимось покинутий пакуночок зі сміттям. Навкруг неї металися чоловіки і жінки, неуважні, і, попри полум'я, ніхто не намагався скористатися ескалатором, хоча той і їхав донизу. Вони просто шарпалися безцільно на всі боки, немов ті мурашки, чий дім-горбок щойно вивернуло фермерською бороною. Одна жінка на підборах «стилетто» мало не наступила на його доню, якби таке трапилося, це б її майже напевне убило.

Абра лежала гола. На грудях в неї було написано цифри 175.

7

Стоуни прокинулися одночасно, обоє спершу упевнені, що плач, який вони чують — це відлуння щойно ними бачених сновидінь. Проте ні, плач лунав в одній з ними кімнаті. Аббі

лежала у своїй колисці під Шреком-тарахтавкою над нею, очі широко розплющені, крихітні кулачки стискаються, кричить, аж заходиться.

Переміна підгузків її не заспокоїла, мамина цицька теж, не допомогло ані безкінечне носіння на руках туди-сюди по коридору, ані тисяча куплетів «Коліс на автобусі»[1]. Нарешті, тепер уже дуже налякана — Аббі була її первісточкою, і Люсі відчула себе загнаною в глухий кут, — вона зателефонувала Кончетті в Бостон. Хоча йшла лише друга година ранку, Момо відповіла вже на другому гудку. Їй було вісімдесят п'ять, і сон в неї був такий же тонкий, як її шкіра. Вона уважніше дослухалася до плачу своєї правнучки, аніж до плутаної розповіді Люсі про всі ті звичайні засоби, які вони намагалися застосувати, а потім поставила доладні запитання:

— Чи є в немовляти температура? Чи не смикає вона себе за вушко? Чи не сукає вона ніжками, ніби ось-ось накладе купку *merda*[2]?

— Ні, — відповіла Люсі, — нічого такого. Вона трішки угрілася від плачу, але я не думаю, щоби це гарячка. Момо, що мені робити?

Четта, тепер вже сидячи за своїм письмовим столом, не вагалася:

— Дай їй іще п'ятнадцять хвилин. Якщо вона не заспокоїться, не почне смоктати цицьку, вези її до шпиталю.

— Якого? До «Браяма й Жіночого»[3]? — нічого іншого не прийшло до голови розгубленій, збентеженій Люсі. — Це ж сто п'ятдесят миль!

---

1 «The Wheels on the Bus» — популярна в англомовних країнах з середини XX століття дитяча пісня невідомого авторства з безліччю варіантів слів.

2 Лайно (*італ.*).

3 «Brigham and Women's» — велика лікувально-навчальна клініка, базовий шпиталь медичної школи Гарвардського університету, яка утворилася через злиття 1980 р. кількох віддавна афілійованих з Гарвардом бостонських лікарень.

— Ні-ні. До Бриджтона[1]. Зразу через кордон у Мейні. Це трошки ближче, ніж до Конкорда[2].

— Ти певна?

— А чи я не дивлюся зараз на монітор свого комп'ютера?

Абра не заспокоїлася. Плач так і тривав — монотонний, дражливий, лячний. Коли вони приїхали до Бриджтонського шпиталю, була за чверть четверта, і Абра голосила так само на повну потужність. Поїздки їхньою «Акурою»[3] зазвичай діяли краще за будь-які снодійні пігулки, але не цієї ночі. Девід думав про аневризму мозку, водночас наказуючи собі не втрачати розум. У немовлят не буває інсультів… чи бувають?

— Дейві? — запитала Люсі, коли вони під'їхали до таблички з написом: НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА. АВТОМОБІЛЯМ НЕ ЗАТРИМУВАТИСЯ. — У немовлят не буває інсультів або інфарктів… чи бувають?

— Ні, я певен, що не буває.

Але тоді нова ідея зринула в його голові. А якщо дитина якимсь чином проковтнула англійську шпильку і та раптом розкрилася у неї в шлунку? *«Дурниці, ми користуємося «Хаггісами»*[4]*, поряд з нею ніколи й зблизька не було жодних шпильок»*.

Тоді щось інше. Шпилька-невидимка Люсі. Вона могла випасти в неї з волосся просто в колиску. А може, навіть, Господи вбережи, якийсь уламочок пластику від Шрека, Віслючка або Принцеси Фіони.

— Дейві? Про що ти думаєш?

— Ні про шо.

---

1 Bridgton — засноване 1770 р. місто біля західного кордону штату Мейн; описане Стівеном Кінгом у повісті «Туман» (1980), а також послужило прототипом для містечка Честер Мілл у його романі «Під Куполом» (2009).

2 Concord — засноване 1733 р. місто, столиця Нью-Гемпширу, де з 1884 р. діє найбільший штатний шпиталь.

3 «Acura» — бренд, під яким японська компанія «Хонда» з 1986 р. випускає автомобілі класу люкс для північноамериканських ринків.

4 «Huggies» — бренд підгузників, які з 1978 р. випускає техаська корпорація «Kimberly-Clark».

Тарахтавка над її колискою була тут ні до чого. Він був у цьому впевненим.

Майже впевненим.

Абра продовжувала кричати.

8

Девід сподівався, що черговий лікар дасть його дочці щось заспокійливе, але це суперечило протоколу для немовлят, яких неможливо було діагностувати, а Абра Рафаела Стоун на позір була в повнім порядку. У неї не було температури, не малося ніяких висипів, а ультразвук прибрав підозри на пілоростеноз. Рентгеноскопія не показала ні сторонніх предметів у її горлі чи шлунку, ні кишкової непрохідності. По суті, вона просто не замовкала. У той вранішній час четверга Стоуни були єдиними пацієнтами у відділенні невідкладної допомоги і всі три медсестри на чергуванні намагалися якось заспокоїти Абру. Нічого не діяло.

— Може, ви дасте їй щось ковтнути? — спитала Люсі в лікаря, коли той повернувся до оглядової. Їй у голові майнула фраза «*розчин Рінгера з молочною кислотою*»,[1] щось таке вона чула в якомусь телесеріалі про медиків, шанувальницею яких вона була ще з часів своєї підліткової закоханості у Джорджа Клуні[2]. Але наскільки вона пам'ятала, рінгерівська молочна кислота була чи то лосьйоном для ніг, чи антикоагулянтом, чи чимось проти виразки шлунка. — Вона не хоче брати грудь і від пляшечки відмовляється.

---

1 Складний фізіологічний розчин, який застосовується як плазмозамінний і дезінтоксикаційний засіб при тяжких травмах і розладах організму.

2 Зірка Голлівуду Джордж Клуні (нар. 1961 р.) першу в своїй кар'єрі головну роль зіграв у «медичному» телесеріалі «Невідкладна допомога» (1984—1985), але Люсія напевне запам'ятала його в іншому серіалі з такою ж самою назвою «ER» (1994—2009), у якому Клуні грав ласого до жінок доктора Дага Росса.

— Коли достатньо зголодніє, вона почне їсти, — сказав лікар, але ні Люсі, ні Девіда це не втішило. По-перше, лікар на вигляд був молодшим за них обох. По-друге (і це було значно гріше), в його голосі не чулося цілковитої впевненості. — А ви телефонували своєму педіатрові? — Він зазирнув до паперів. — Доктору Далтону?

— Залишили йому телефонне повідомлення, — сказав Девід. — Він, либонь, відгукнеться хіба що на початку дня, а на той час це вже закінчиться.

«*Так або інакше*», — подумав він, і його розум, що став некерованим через обмаль сну і надлишок тривоги, продемонстрував йому картину настільки ясну, наскільки ж і жахливу: тужливі родичі стоять навкруг маленької могили. І ще меншої домовини.

9

О сьомій тридцять до оглядового кабінету, де помістилися Стоуни зі своєю маленькою дочкою, яка так само безупинно плакала, увірвалася Четта Рейнолдс. Поетка, про яку подейкували, що вона в короткому списку претендентів на Президентську медаль Свободи[1], була одягнена в прямі джинси і светр з емблемою Бостонського університету, дірявий на одному лікті. Це вбрання ще дужче підкреслювало, як вона схудла за останні три-чотири роки. «*Ніякого раку, якщо це те, про що ви думаєте,* — відповідала вона, якщо хтось щось казав про її варту подіумної моделі худорлявість, яку вона зазвичай маскувала під струмливими сукнями чи балахонами. — *Я просто налаштовуюся перед фінішним колом на цьому треку*».

---

[1] Найвища цивільна нагорода в США, встановлена президентом Труменом 1945 р., спершу вручалась невійськовим, що відзначилися у Другій світовій війні; указом президента Кеннеді з 1963 р. нею нагороджуються люди за видатні досягнення в різноманітних сферах життя.

Волосся, як правило, заплетене у косу або зібране у складні дрібушки так, щоби демонструвати її колекцію вінтажних пришпильок, стирчало навкруг голови Кончетти хаотичною айнштайнівською хмарою. На ній не було жодного макіяжу, і навіть у своїй гнітючій безпорадності Люсі вжахнулася тому, якою старенькою виглядає Четта. Ну та звісно, вона ж і була старою, вісімдесят п'ять — це вже *дуже* серйозний вік, але до цього ранку вона мала вигляд жінки щонайбільше під сімдесят.

— Я б приїхала сюди на годину раніше, якби знайшла когось, хто прийшов би доглянути за Бетті. — Бетті була її старою, недужою боксеркою.

Четта перехопила докірливий позирк Дейва.

— Бет уже *помирає*, Девіде. А я, засновуючись на тому, що ви змогли розповісти мені по телефону, не дуже стривожилася щодо Абри.

— А зараз ти стривожена?

Люсі кинула на нього застережливий погляд, проте Четта, схоже, погоджувалася з цим непрямим докором в її бік.

— Так, — вона простягнула руки. — Дай-но її мені, Лючіє. Нумо подивимося, чи не заспокоїться вона заради своєї Момо.

Але Абра не заспокоїлася заради своєї Момо, хоч як та її колисала. Не подіяла й на диво мелодійна колискова (наскільки міг зрозуміти Девід, Четта наспівувала ту саму «Колеса на автобусі» італійською). Вони по черзі пробували метод ходіння з дитиною на руках, спершу проносячи її по периметру маленького оглядового кабінету, потім по коридору і назад до кабінету. Пронизливий плач все лунав і лунав. У якийсь момент за дверима виникла якась метушня — привезли когось з очевидними пораненнями, припустив Девід, — але в оглядовому кабінеті № 4 ледь звернули на це увагу.

За п'ять хвилин до дев'ятої двері прочинилися і до кабінету увійшов педіатр Стоунів. Ден Торренс упізнав би лі-

каря Джона Далтона, хоча й не за прізвищем. Для Дена він був просто доктором Джоном, який щочетверга заварював каву на вечірніх читаннях «Великої книги» у Північному Конвеї[1].

— Слава Богу, — проказала Люсі, вручаючи педіатрові свою лементуючу дитину. — Ми тут сидимо вже *стільки часу* покинуті напризволяще!

— Я був уже в дорозі, коли отримав ваше повідомлення. — Далтон прийняв Абру собі на плече. — Обхід тут, потім у Касл-Року[2]. Ви ж чули, що трапилося, чи не так?

— Що чули? — перепитав Девід. З прочиненими дверима він оце лише зараз цілком усвідомив, що надворі лунає якийсь неясний шум. Голосно балакають люди. Хтось плаче. Коридором пройшла медсестра, яка їх приймала, лице мала червоне, все в плямах, щоки вологі. На дитину, що плакала, вона навіть не поглянула.

— Пасажирський лайнер врізався у Всесвітній торговельний центр, — сказав Далтон. — І ніхто не вважає це випадковою авіакатастрофою.

То був рейс № 11 «Америкен Ерлайнз». Рейс № 175 «Юнайтед Ерлайнз» врізався у Південну вежу Всесвітнього торговельного центру на сімнадцять хвилин пізніше, о 9:03. О 9:03 Абра Стоун раптом припинила плакати. О 9:04 вона вже міцно спала.

По дорозі додому Абра так само мирно спала в своєму крісельці на задньому сидінні машини, а Девід з Люсі слухали радіо. Новини були нестерпно важкими, але вимкнути їх було немислимо… принаймні, поки диктор не оголосив назви авіаліній і номери рейсів: два літаки в Нью-Йорку, один біля Вашингтона, один розбився об землю на порож-

---

1 North Conway — засноване 1765 р. селище (трохи більш ніж 2000 постійних мешканців), популярна туристична місцина край Національного парку Білі Гори.

2 Castle Rock — вигадане С. Кінгом місто, яке тією чи іншою мірою присутнє в більшості його творів.

ньому полі у Пенсільванії. Аж тоді Девід нарешті простягнув руку і заглушив цей потік жаху.

— Люсі, я мушу тобі дещо розказати, мені наснилося…

— Знаю, — вона промовила це безвиразним тоном людини, яка щойно пережила шок. — Мені теж.

На той час коли вони перетнули кордон Нью-Гемпширу, Девід уже почав думати, що якийсь сенс у тих балачках про народження в сорочці може й матися, врешті-решт.

10

У певному містечку на західному березі річки Гадсон у штаті Нью-Джерсі є парк, названий іменем найславетнішого тутешнього мешканця. У ясний день звідси відкривається чудова панорама Нижнього Мангеттена. Правдивий Вузол прибув у Хобокен[1] восьмого вересня, зупинившись на заздалегідь зарезервованій ексклюзивно на десять днів приватній парковці. Оборудку владнав Татко Крук. У вродливого і привітного, років під сорок на вигляд Крука улюбленою була та майка, на якій був напис: Я ЛЮДИНА ТОВАРИСЬКА! Звісно, що на жодні перемовини як представник Правдивого Вузла він не з'являвся одягненим в бодай якусь майку; тільки в костюмі й краватці. Це відповідало очікуванням мугирів. Його офіційне ім'я було Генрі Ротмен. Юрист з дипломом Стенфордського університету (випуск 1938 року), який завжди носив при собі готівку. На різноманітних рахунках по всьому світі Правдиві володіли понад мільярдом доларів — дещо тримали в золоті, дещо в діамантах, дещо в антикварних книжках, поштових марках і картинах, — але ніколи, ніде не платили чеками або

[1] Hoboken — засноване у XVII сторіччі голландцями портове місто; в Хобокені народився співак і кіноактор Френк Сінатра (1915—1998), на честь якого в рік його смерті було створено парк з набережною, звідки відкривається вид на Мангеттен.

кредитними картками. Всі з них, без винятку, навіть Горошина і Стручок, які були на вигляд дітьми, мали при собі пачки десяток і двадцяток.

Як колись був сказав Джиммі Арифметика: «*Наша команда, як та крамниця «заплатив і неси». Ми платимо готівкою, і мугирі нас носять*».

Джиммі був бухгалтером Правдивих. Колись, ще у свої мугирські часи, він ганяв верхи з командою, відомою (ще довго після закінчення війни) як Рейдери Квонтрілла[1]. Тоді Джиммі був гарячим хлопцем — носив на собі плащ із буйволової шкіри і не розлучався з «Шарпсом»[2], але за роки, що відтоді минули, він споважнів. Тепер у його трейлері висіла взята в рамку фотографія Роналда Рейгана з автографом.

Вранці одинадцятого вересня Правдиві, передаючи одне одному чотири біноклі, спостерігали атаку на Вежі-Близнюки зі своєї автостоянки. Вид із Сінатра-парку був би кращим, але Роза нікому не мусила пояснювати, що, зібравшись там завчасно, вони могли б підпасти під підозри… а в наступні місяці й роки американці стануть вельми підозріливою нацією: щось побачив — щось скажи.

Близько десятої того ранку — коли вздовж усього берега ріки купчилися натовпи, тож там уже стало безпечно — вони таки вирушили до парку. Малі близнята Горошинка і Стручок штовхали крісло-візок, у якому сидів Дідусь Флік. На дідусеві був кашкет із написом: Я ВЕТЕРАН. Його довге, тендітне, як у дитини, біле волосся майоріло навкруг країв

---

[1] Quantrill's Raiders — партизанські загони конфедератів, що діяли в штатах Міссурі й Канзас під час Громадянської війни (1861—1865), після її закінчення здебільша перетворившись на звичайні банди; Вільям Кларк Квонтрілл — колишній бібліотекар, картяр і гульвіса, що спершу виступав проти рабства, але з початком Громадянської війни очолив загони його захисників.

[2] «Sharps» — однозарядна, великокаліберна, далекобійна, високоточна рушниця, яку 1848 р. створив зброяр з Пенсільванії Кристіан Шарпс.

кашкета волосистою ковилою. Були часи, коли Дідусь казав людям, що він ветеран Іспано-Американської війни. Потім його війною була Перша світова. Тепер нею стала Друга світова. Він сподівався, що років за двадцять чи близько того перекинеться на війну у В'єтнамі. Правдоподібність не становитиме проблеми; Дідусь був щирим фанатом історії воєн.

У Сінатра-парку було повно люду. Більшість стояли мовчки, хоча дехто ридав. Енні Фартушок і Чорноока Су теж підключилися; обидві мали талант заплакати в будь-який необхідний момент. Решта набрали відповідних випадку виразів — печального, похмурого або здивованого. В принципі, Правдиві до всього чудово пристосовувалися. Саме так вони й існували.

Глядачі приходили й відходили, але Правдивий Вузол залишався в парку майже впродовж цілого дня — погожого, безхмарного (тобто, якщо не брати до уваги тих густих клубів диму, що здіймалися на Нижньому Мангеттені). Вони стояли біля металевої огорожі, не балакаючи між собою, тільки дивлячись. І роблячи глибокі, повільні вдихи, як то властиво туристам із Середнього заходу, які вперше стоять на Пемаквід Пойнті або Кводді Хеді[1] в Мейні, глибоко всотуючи свіже морське повітря. На знак жалоби Роза зняла з себе циліндр, тримаючи його збоку в опущеній руці.

О четвертій дня вони вирушили назад до свого табору на парковці, всі збадьорені. Вони повернуться туди наступного дня, і післязавтра, і післяпісляавтра. Вони повертатимуться туди, допоки не вивітриться поживний дух, а вже після того поїдуть далі.

На той час біле волосся Дідуся Фліка стане сталево-сірим і він уже не потребуватиме крісла-візка.

---

[1] Pemaquid Point та West Quoddy Head — старовинні маяки, історичні пам'ятки: 1) зведений 1828 р. і перебудований 1835 р. на однойменному мисі в місті Бристоль; 2) зведений 1808 р. у місті Любек, найближчій до Європи географічній точці США.

Розділ третій

Ложки

1

Від Фрейжера до Північного Конвея було двадцять миль їзди, але Ден Торренс щочетверга надвечір долав цей шлях, бо мав змогу. Він працював тепер у «Гелен Рівінгтон Хаусі», отримуючи порядну платню, а ще він знову отримав водійські права. Машина, яку він собі зразу ж по тому купив, була так собі, трирічного віку «Каприс»[1] з цілком чорними шинами й непевним радіоприймачем, проте двигун був добрий і кожного разу, заводячи його, Ден почувався ледь не найщасливішою людиною у всьому Нью-Гемпширі. Думаючи при цім — якщо йому більше ніколи не доведеться їхати автобусом, він так і помре щасливим. Ішов січень 2004 року. Окрім випадкових думок та образів — плюс, звісно, деякі додаткові функції, що він їх подеколи виконував у хоспісі — сяйво трималося нишком. Він у будь-якому разі виконував би ту додаткову роботу, але після свого приєднання до АА Ден також вбачав у цьому своєрідне відшкодування збитків, що одужуючі люди вважали для себе майже так само важливим, як утримуватися від першої чарки. Якщо він зуміє не витягти чіп з бочки ще три місяці, він зможе відсвяткувати триріччя своєї тверезості.

Можливість знову кермувати машиною грала велику роль у щоденних вдячних розмислах, на яких наполягав Кейсі К. (тому що, пояснював він — і то з невблаганною впевненістю ветерана Програми, — вдячний алкоголік не нап'ється), але головним чином Ден регулярно вчащав на ці четвергові збори

---

[1] «Chevrolet Caprice» — повнорозмірний автомобіль, який з'явився на ринку 1966 р., остання його модель 1996 р. випускається донині; автошини з білою боковиною вважаються стильнішими і якіснішими.

тому, що читання «Великої книги» були втішливими. Навіть задушевними. Деякі з інших зібрань у цій окрузі з відкритими обговореннями відзначалися незатишною масовістю, але це аж ніяк не стосувалося четвергових вечорів у Північному Конвеї. Стара приказка АА стверджує: «*Якщо хочеш сховати щось від алкоголіка, засунь те у «Велику книгу»*, і відвідуваність вечірніх зборів по четвергах у Північному Конвеї доводила, що якась правда в цій приказці таки мається. Навіть у ті тижні, що пролягали між Четвертим липня і Днем праці — пік туристичного сезону, — в клубі «Американських ветеранів»[1] зрідка нараховувалося більше дюжини людей, після того як стукнув молоток головуючого. Як наслідок, Ден чув там такі речі, котрі, як він підозрював, ніколи не могли бути промовленими вголос на тих сходинах, де збиралося п'ятдесят, а то й сімдесят одужуючих алконавтів і наркош. На тих промовці мали тенденцію ховатися за загальною банальщиною (зразків якої існувало сотні), уникаючи персональних сповідей. Там можна було почути: «*Душевна рівновага виправдовує зусилля*», «*Ви можете взяти мій список, якщо бажаєте допомогти покрити заподіяну мною шкоду*», але ніколи: «*Одного вечора я трахнув дружину мого брата, коли ми з ним обоє були п'яні*».

Впродовж четвергових вечорниць їх нечисленний гурт «Ми вивчаємо тверезість» від дошки до дошки читав великий синій самовчитель Білла Вілсона[2], кожного наступного разу починаючи з того місця, на якому зупинилися попереднього вечора. Діставшись кінця книги, вони повернулись до «Свідчення лікаря» і розпочали все спочатку[3]. Зазвичай

---

1 «AmVets» — заснована після Другої світової війни добровільна спілка ветеранів збройних сил США.

2 Перші видання «Великої книги» АА випускалися в дорогій оправі з синього сап'яну.

3 «Велика книга» починається з короткого вступу, написаного директором Нью-Йоркської клініки для алкоголіків і наркозалежних Вільямом Данкеном Сілквортом, який тричі безуспішно лікував Вілсона, проте підштовхнув його до ідеї створення АА.

кожного вечора долалося сторінок з десять. Це займало приблизно півгодини. Вважалося, що наступні півгодини група обговорюватиме щойно прочитане. Інколи вони так і робили. Втім, значно частіше дискусія неконтрольовано смикалася в різних напрямках, немов та планшетка під час спіритичного сеансу під пальцями невротичних підлітків.

Дену запам'ятався один такий вечір, тоді він уже близько восьми місяців прожив цілком тверезим. Дискутований розділ «Дружинам» був сповнений старомодного невігластва, що майже завжди провокувало гарячу реакцію молодших жінок, які брали участь у Програмі. Вони бажали знати, чому майже за шістдесят п'ять років, що минули від першої публікації «Великої книги», ніхто не додав у неї розділу «Чоловікам».

Коли того вечора підняла руку Джемма Т. — тридцяти-з-чимось жінка, в якої, схоже, було лише два емоційні стани, Сердита і Ґрунтовно Розлючена, — Ден очікував почути якусь радикально-феміністичну тираду. Натомість вона сказала, і то значно спокійнішим тоном, аніж звичайно: «*Я маю потребу поділитися дечим. Я тримала це в собі відтоді, як мені сповнилося сімнадцять, і якщо я цього не позбавлюся, мені ніколи не втриматися від коксу і вина*».

Група чекала.

— Я збила чоловіка машиною, коли поверталася п'яна додому з вечірки, — сказала Джемма. — Це сталося у Сомервіллі. Я залишила його лежати край дороги. Я не знала, живий він чи мертвий. І досі не знаю. Я чекала, що приїдуть копи й заарештують мене, але вони так і не приїхали. Мені все минулося безкарно.

На цих словах вона розсміялася, як то сміються люди, особливо вдало пожартувавши, а потім опустила голову на стіл і вибухнула риданнями такими глибокими, що від них стрясалося усе її худе, мов жердина, тільце. Для Дена то був перший досвід того, якою жахливою може бути «чесність у всіх наших справах», коли вона дійсно доведена до діла. Він тоді подумав, як то і зараз він часто робив, про гроші,

вкрадені ним з гаманця Діні, про те, як її маленький хлопчик тягнувся рукою до кокаїну на кавовому столику. Він перейнявся дещо сторопілою повагою до Джемми, але в самому собі аж такої жорсткої чесності не відчував. Якби дійшло до вибору між розповіддю про той випадок і випивкою…

«Він вибрав би випивку. Без питань».

2

Цього вечора читався текст «Рівчакова бравада», одна з життєвих історій з того розділу «Великої книги», що оптимістично називався «Вони втратили майже все». Історія вкладалася в добре знайому Денові схему: нормальна родина, церква щонеділі, перша чарка, перший загул, бізнесова успішність зруйнована пияцтвом, накопичення брехні, перший арешт, зламані обіцянки виправитися, перебування у спецзакладі, і у фіналі щасливий кінець. У «Великій книзі» всі історії мали щасливий кінець. У цьому почасти й полягала її чарівливість.

Того вечора надворі було прохолодно, але в приміщенні аж занадто тепло, тож Ден уже був мало не дрімав, коли доктор Джон підняв руку й промовив:

— Я своїй дружині брешу про одну річ і не знаю, як мені перестати.

Це розбудило Дена. Йому дуже подобався Док Дж.

Як з'ясувалося, Джонова дружина подарувала йому на Різдво доволі дорогого годинника, а коли вона спитала пару днів тому, чому він його не носить, Джон сказав їй, що залишив годинник у себе в кабінеті.

— От тільки його там нема. Я всюди шукав, але він пропав та й годі. Я роблю багато шпитальних обходів, тож мушу перевдягатися в халати, для цього користуюся шафками в ординаторських. Там кодові замки, але я ними майже не користуюся, бо не ношу при собі багато готівки й ніколи не мав чогось іншого, такого, що комусь захотілося б вкрасти.

Окрім того годинника, я гадаю. Я не пам'ятаю, щоби я його десь зняв і залишив у шафці — хоч у Центральному шпиталі Нью-Гемпширу, хоч у Бриджтоні — але, либонь, так воно й сталося. Справа не в збитку. Просто таким чином я наче повернувся в старі часи, коли я щовечора напивався до одуріння, а наступного дня вранці трохи закидувався амфетаміном, щоб розворушитися.

На це кивали головами, звучали подібні розповіді про брутальні плутні за кермом. Ніхто нічого нікому не радив; таке називалося «манівцями» і засуджувалося. Кожен просто розповідав власну історію. Джон слухав, опустивши голову, зі зчепленими між колін руками. Після того як по колу пустили кошик («ми самооплатні через власні пожертви»), він кожному дякував за його внесок. З його вигляду Денові не здалося, щоби ті внески збіса дуже йому допомогли.

Після молитви Господу Ден прибрав залишки печива і склав стосом пошарпані екземпляри «Великої книги» своєї групи до шафки, на якій було написано ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ АА. Кілька людей ще огиналися надворі біля бляшанки для недопалків — так звані збори після зборів, — але в кухні вони з Джоном залишилися сам на сам. Під час дискусії Ден не промовив нічого; надто він був зайнятий внутрішніми дебатами з самим собою.

Сяйво поводилося нишком, але це не означало, ніби воно було відсутнє. Він знав зі своєї волонтерської роботи, що зараз воно насправді потужніше, аніж будь-коли від часів його дитинства, хоча, схоже, він тепер мав над ним вищий рівень контролю. Це зробило його менш лячним і більш корисним. Його колеги у «Рівінгтон Хаусі» знали, що він володіє *чимсь таким*, але більшість з них називали це емпатією і на тому погоджувалися. Останнє, чого б йому хотілося тепер, коли його життя почало набувати рівноваги — це набути репутації якогось салонного екстрасенса. Найкраще тримати всяке таке дивацьке лайно при собі.

Утім, доктор Джон був хорошою людиною. І він страждав.

Док Дж. поставив перекинутий вгору дном кавник на сушарку, витер краєм рушника, що висів на дужці плити, собі руки, а тоді обернувся до Дена з усмішкою, яка була такою ж справжньою, як той «Кофі-Мейт»[1], що його Ден заховав до шафи разом з печивом і цукерницею.

— Ну, я закінчив. До побачення наступного тижня, я гадаю.

Раптом рішення прийнялося само собою; Ден просто не міг дозволити цьому чоловіку мати такий вигляд. Він простягнув до нього руки.

— Пригорнися.

Ті легендарні чоловічі обійми АА. Ден бачив їх не раз, але сам ще ні з ким не обіймався. Джон на мить засумнівався, та потім зробив крок назустріч. Ден притягнув його з думкою: «*Ймовірно, нічого там не знайдеться*».

Але воно знайшлося. Так само швидко, як давно колись, коли він іще малим іноді допомагав своїм матері й батьку знаходити загублені ними речі.

— Вислухай-но мене, Доку, — почав він, відпускаючи Джона. — Ти тоді був розхвильований через того хлопчика з Гушером.

Джон відступив від нього.

— Про що це ти таке говориш?

— Я неправильно вимовляю цю назву, сам розумію. Хвороба Гашера? Глачера? Щось таке з кістками.

У Джона аж щелепа відпала.

— Ти говориш про Нормана Ллойда?

— Якщо його так звуть.

— У Нормі хвороба Гоше. Це розладнання ліпідного обміну. Спадкова й дуже рідкісна хвороба. Спричиняє збільшення печінки, неврологічні розлади і призводить зазвичай до ранньої, прикрої смерті. У бідного хлопчика буквально скляний скелет, і схоже на те, що він помре раніше, ніж

---

[1] «Coffee-Mate» — штучний замінник вершків на рослинних оліях, який з 1958 р. випускається компанією «Carnation».

йому виповниться десять років. Але звідки ти міг про це дізнатися? Від його батьків? Але ж Ллойди живуть аж ген у Нешуа[1].

— Ти тоді хвилювався, бо мусив з ним побалакати… смертельно хворі тебе завжди рішають глузду. От тому-то ти тоді й зайшов до вбиральні з Тиггером помити собі руки, хоча вони й не потребували миття. Ти зняв годинник і поклав його на горішню поличку, на якій вони там тримають отой бридотний дезінфектант червоного кольору, що його треба вичавлювати з пляшечки. Я не знаю його назви.

Джон Д. дивився на Дена, як на божевільного.

— У якому саме шпиталі лежить той хлопчик? — запитав Ден.

— В «Елліоті»[2]. Час збігається, тільки я тоді зайшов помити руки до тієї вбиральні, що в педіатрії біля сестринської. — Він на мить задумався. — А дійсно, здається, там на стінах якраз персонажі з «Вінні-Пуха» Мілна. Але якби я зняв там годинника, я б про це па… — обірвав він себе.

— Та ти ж і *пам'ятаєш*, — сказав Ден, усміхаючись. — *Ось* ти й згадав. Хіба не так?

Джон відповів:

— Я запитував про свій годинник у кімнаті знахідок в «Елліоті», а також у Бриджтоні та в Центральному шпиталі Нью-Гемпширу. Безрезультатно.

— Гаразд, тоді, може, хтось зайшов, побачив його і привласнив. Якщо так, тоді фортуна обернулась до тебе гузном… але ти можеш принаймні розповісти своїй дружині, що трапилося. І *чому* так трапилося. Ти думав про того хлопчика, *вболівав* за того хлопчика і забув надягти годинник назад на руку, перед тим як звідти вийти. Якнайпростіше. Агов, та, може, він і зараз там лежить. Полиця та висока, і навряд чи

---

[1] Nashua — засноване у XVII сторіччі місто на півдні Нью-Гемпширу на кордоні зі штатом Массачусетс.

[2] Elliot Hospital — заснований 1890 р. шпиталь у місті Манчестер, найбільшому в Нью-Гемпширі.

хтось користується отим лайном у пластикових пляшечках, коли біля раковини там висить дозатор з рідким милом.

— То «Бетадин», на тій полиці[1], — сказав Джон. — Так високо, щоб діти не могли дістати. Я ніколи на нього не звертав уваги. Але… Дене, ти коли-небудь *був* у «Елліоті»?

Це було не те питання, на яке йому б хотілося відповідати.

— Просто перевір ту полицю, Доку. Можливо, тобі пощастить.

3

Наступного четверга на збори «Ми вивчаємо тверезість» Ден приїхав рано. Якщо доктор Джон вирішив пустити на пси свій шлюб, а можливо, й власну кар'єру, через пропажу якогось семисотдоларового годинника (алконавти банально псують собі шлюби й кар'єри через менші дрібниці), значить, каву зараз заварюватиме хтось інший. Але Джон був на своєму місці. І годинник на ньому.

Цього разу ініціатором обіймів виступив Джон. І то вельми щирих. Ден мало не очікував, що зараз отримає пару галльських поцілунків у щоки, але Док Дж. його відпустив.

— Він лежав саме там, де, ти сказав, він може бути. Десять днів — і все ще на місці. Це наче чудо якесь.

— Нє, — заперечив Ден. — Більшість людей рідко дивляться вище лінії свого погляду. Це доведений факт.

— Як ти *дізнався*?

Ден помотав головою.

— Не можу пояснити. Подеколи я просто знаю, і все.

— Як я можу тобі віддячити?

Це було те питання, якого Ден очікував, на яке сподівався.

— Дотриманням дванадцятого кроку, дурнику.

---

[1] «Betadine» — торгова назва антисептичного, антимікробного препарату повідон-йоду.

Брови Джона Д. злетіли вгору.

— Анонімністю. Якщо сказати односкладно: ані пари збіса з вуст.

На обличчі Джона розквітло зрозуміння.

— Це мені легко.

— Добре. Готуй тепер каву. Я розкладу книжки.

4

У більшості груп АА Нової Англії річниці називають днями народження і святкують їх після зборів з пирогами. Невдовзі перед тим, як у такому ж стилі мали відсвяткувати третій рік Денової тверезості, до Джона Далтона, — відомого в різних колах як доктор Джон або Док Дж., приїхали Девід Стоун і прабаба Абри, щоб запросити його на інший день народження. Мова йшла про святкування родиною Стоунів триріччя Абри.

— Це вельми приємно, — сказав Джон, — і я буду більш ніж радий під'їхати, якщо ніщо не завадить. От лишень чому мені здається, що за цим приховується щось іще?

— Бо так і є, — сказала Четта. — І оцей містер Упертюх нарешті вирішив, що настав час про це побалакати.

— Якась проблема з Аброю? Якщо так, розкажіть детальніше. Судячи з останнього огляду, з нею все гаразд. Страшенно розвинута. Соціальні навички прегарні. Мовні навички вище даху. Те саме з читанням. Останнього разу, як вона була тут, вона читала мені «*Алігатори кругом повсюди*»[1]. Можливо, це механічна пам'ять, але все одно прекрасно для дитини, якій ще навіть трьох років нема. А Люсі знає, що ви тут?

— Люсі й Четта, це одна банда, вони на мене напосілися разом, — признався Девід. — Люсі зараз вдома з Аброю,

---

[1] «Alligators All Around» (1962) — книжка з його серії читанок для малят автора й ілюстратора численних дитячих книжок Моріса Бернарда Сендака (1928—2012).

готують кекси для свята. Коли я звідти йшов, кухня була схожою на пекло в бурю.

— То про що саме ми тут говоримо? Про те, що ви хочете, аби я приїхав на її свято зі спостережно-оглядовою метою?

— Саме так, — сказала Четта. — Ніхто з нас не може сказати напевне, що щось відбудеться, але шансів на це більше, коли вона буде збудженою, а вона вже *дуже* розхвильована майбутнім святом. Прийдуть усі її друзі з дитсадка, виступить там також і фокусник зі своїми магічними трюками.

Джон висунув шухляду й дістав жовтий блокнот[1].

— Що саме там може відбутися, чого ви очікуєте?

Девід зам'явся:

— Ну… це важко сказати.

Четта подивилася на нього прямо:

— Розказуй, *каро*. Тепер вже пізно задкувати. — Тон у неї був легкий, майже грайливий, але Джону Далтону вона здалася занепокоєною. Він зрозумів, що обоє його візитерів занепокоєні. — Почни з тієї ночі, коли вона почала плакати не перестаючи.

5

Девід Стоун вже десять років викладав студентам американську історію й історію Європи XX століття, тож він розумівся на тому, як організувати розповідь так, щоби важко було не побачити внутрішню логіку подій. Цю історію він розпочав з повідомлення, що те марафонське голосіння їхньої маленької дочки припинилося майже зразу ж після того, як другий авіалайнер увігнався у Всесвітній торговельний центр. Потім він повернувся в часі до тих їхніх снів, у яких його дружина бачила Абру з номером рейсу «Американ

[1] З 1888 р. блокноти, записники, зошити в США зазвичай мають папір жовтуватого кольору, який вважається комфортнішим для очей.

Ерлайнз» на грудях, а він з номером рейсу «Юнайтед Ерлайнз».

— У своєму сні Люсі знайшла Абру в туалеті в літаку. А я в своєму — в якомусь охопленому пожежею торговому закладі. Можете зробити власні висновки з цієї частини. Або ні. Як на мене, ті номери рейсів здаються доволі промовистими. Але про що саме вони промовляють, я не розумію. — Він невесело розсміявся, здіймаючи вгору руки, щоб потім їх знову опустити. — Можливо, мені боязно зрозуміти.

Джон Далтон пам'ятав ранок 11 вересня 2001 року — і Абрин напад безупинного плачу — дуже добре.

— Дозвольте мені висловитися прямо. Ви вважаєте, що ваша дочка, якій тоді було лише п'ять місяців, якось передчувала ті атаки і якимсь телепатичним чином попередила про них вас?

— Так, — підтвердила Четта. — Викладено лаконічно точно. Браво.

— Я розумію, як воно звучить, — сказав Девід. — Саме тому ми з Люсі про це не розводилися. Окрім як Четті, тобто. Люсі розповіла їй того ж вечора. Люсі розповідає своїй Момо геть усе, — зітхнув він. Кончетта подарувала йому холодний погляд.

— А у вас не було подібного сновидіння? — спитав у неї Джон.

Вона похитала головою.

— Я була в Бостоні. Далеко від її… ну, не знаю, як сказати… передавальних можливостей?

— Вже минуло майже три роки після одинадцятого вересня, — сказав Джон. — Я припускаю, що відтоді відбувалися ще якісь речі.

Багато чого відтоді відбувалося, і тепер, коли він спромігся розповісти про першу (і найнеймовірнішу подію), Джон зрозумів, що про решту йому буде розповідати досить легко.

— Піаніно. Це сталося наступного тижня. Ви знаєте, що Люсі грає?

Джон похитав головою.

— Ну, вона грає. Ще з початкової школи. Вона не видатна піаністка, нічого такого, але грає насправді добре. У нас «Фогель»[1], його їй подарували мої батьки на наше весілля. Інструмент стоїть у вітальні, там само раніше містився й Абрин манеж. Серед усього іншого я на Різдво 2001-го подарував Люсі також збірку пісень «Бітлз», перекладену для роялю. Абра зазвичай лежала в манежі, бавлячись зі своїми іграшками, і слухала. З того, як вона посміхалася, як перебирала ніжками, можна було зрозуміти, що їй подобалася та музика.

Джон на це нічого не зауважив. Більшість дітей люблять музику і показують своє задоволення від неї різними способами.

— У тій збірці є всі хіти — «Хей, Джуд», «Леді Мадонна», «Хай буде так», — але Абрі між ними найбільше подобалася одна пісенька, далебі не найзнаменитіша, яка називається «Тільки не вдруге»[2]. Ви її знаєте?

— Так зразу й не згадаю, — відповів Джон. — Упізнав би, мабуть, якби почув.

— Вона ритмічна, проте, на відміну від більшості швидких речей «Бітлз», побудована не на звичному гітарному акомпанементі, а на фортепіанній фразі. Це не зовсім бугі-вугі, але доволі близько. Абра її дуже полюбила. Вона не просто дриґала ніжками, коли Люсі грала цю мелодію, а фактично перебирала ними, ніби крутила педалі велосипеда. — Дейв заусміхався своїм спогадам, ніби знову побачивши, як Абра лежить на спині у яскраво-пурпурових повзунках, вона ще не вміє ходити, але вже танцює у колисці, немов якась королева дискотеки. — Інструментальний переграш там майже весь на фортепіано, і він простий, як мило. Ліва рука просто

---

1 «Vogel» («пташка», *нім.*) — роялі і піаніно, які випускаються заснованою 1885 р. у Ляйпцигу фірмою «Schimmel».

2 «Not a Second Time» (1963) — пісня авторства Джона Леннона і Пола МакКартні, записана «Бітлз» на їх другому альбомі «With the Beatles».

грає по одній ноті. Усього їх там двадцять дев'ять — я порахував. Навіть дитина б зіграла. І наша дитина це зробила.

Брови Джона полізли вгору, аж поки майже не зійшлися з лінією волосся.

— Це почалося навесні 2002 року. Ми з Люсі лежали в ліжку, читали. По телевізору якраз ішов прогноз погоди, а його передають приблизно в середині одинадцятигодинного випуску новин. Абра була у своїй кімнаті — міцно спала, наскільки я розумію. Люсі попрохала мене вимкнути телевізор, оскільки теж уже захотіла спати. Я клацнув пультом, і от тоді-то ми це почули. Фортепіанний переграш із «Тільки не вдруге», ті двадцять дев'ять нот. Ідеально зіграні. Жодної похибки, і пролунали вони з нижнього поверху. Доку, ми перелякалися до всирачки. Ми подумали, що хтось вдерся до нашого будинку, тільки що ж то міг бути за грабіжник, який затримався біля піаніно, щоби трішки пограти «Бітлз», перед тим як загарбати столове срібло? Пістолета я не маю, а мої ключки для гольфу стояли в гаражі, тож я вхопив найбільшу, яка потрапила під руку, книжку і пішов униз, щоб стятися з тим, хто б там він не був. Досить безглуздо, я знаю. Люсі я сказав, щоби вона тримала в руках телефон і зразу ж набрала 911, якщо закричу. Але там нікого не було, і всі двері були замкнені. До того ж клавіші піаніно були закриті кришкою.

— Я знову повернувся нагору і сказав Люсі, що нічого й нікого не знайшов. Тоді ми з нею пішли поглянути на дитину. Не домовляючись, просто взяли й пішли. Гадаю, ми вже розуміли, що це Абра, але ні Люсі, ні мені не хотілося промовити цього щиро, вголос. Абра не спала, просто лежала в своїй колисці й дивилася на нас. Знаєте ж, як вони мудро дивляться отими своїми оченятами?

Джон знав. Так, ніби вони могли б розповісти тобі всі таємниці всесвіту, якби тільки вміли балакати. Були часи, коли він вірив, що так воно, либонь, і є, тільки Бог влаштував світ таким чином, що на той момент, коли діти вже *спроможні* на

щось більше за гу-гу-га-га, вони про все те забувають, як ми вже через пару годин після пробудження забуваємо наші найяскравіші сновидіння.

— Побачивши нас, вона заусміхалася, а потім заплющила очі й умить заснула. Наступної ночі те саме трапилось знову. О тій самій порі. Ті самі двадцять дев'ять нот з вітальні… потім тиша… потім ми йдемо до кімнати Абри і знаходимо її без сну. Вона не совається, навіть соски не смокче, просто дивиться на нас крізь ґратки колиски. А тоді засинає.

— Це дійсно правда, — промовив Джон. Не зовсім перепитуючи, лише бажаючи уточнити. — Ви не в дурні мене пошиваєте.

Девід відповів без усмішки:

— Ми вам дах нічим не пошиваємо, навіть не намагаємося.

Джон обернувся до Четти:

— А ви самі це чули?

— Ні. Дозвольте Девіду закінчити.

— Пару ночей нічого не було, а тоді… пам'ятаєте, як ви нам самі казали, що секрет успішного батьківства полягає в плануванні.

— Звісно.

То була головна нотація Джона Далтона новим батькам. Як ви збираєтеся впоратися з нічним годуванням? Складіть собі розпорядок, щоби хтось завжди був напоготові й ніхто зайве не дратувався. Як ви збираєтеся купати, годувати, одягати дитину і гратися з нею, щоби вона мала регулярний, а відтак і приємний для неї заведений режим? Складіть собі розпорядок. Створіть план. Ви знаєте, що робити у надзвичайній ситуації? Скажімо, розвалилася колиска або дитина раптом чимсь вдавилася? Якщо ви маєте план, ви впораєтеся, і в дев'ятнадцяти випадках із двадцяти все обернеться добре.

— Отже, саме це ми й зробили. Наступні три ночі я спав на канапі навпроти піаніно. Музика почалася на третю ніч,

якраз коли я збирався лягати. Кришка на «Фогелі» залишалася закритою, я підбіг до піаніно й підняв її. Клавіші не рухалися. Що мене не надто й здивувало, бо я вже почув, що звуки лунають не з піаніно.

— Перепрошую?

— Музика звучала *вище* інструмента. Нізвідки. На той час Люсі вже була в кімнаті Абри. До того ми нічого їй не казали, надто ми були ошелешені, але цього разу були вже готові. Люсі попрохала Абру зіграти знову. Якусь мить було тихо… а потім вона зіграла. Я стояв так близько, я міг би ті ноти мало не з повітря вихоплювати.

Тиша запала в кабінеті Джона Далтона. Він перестав писати в своєму блокноті. Четта дивилася на нього серйозно. Нарешті він промовив:

— І це так і продовжується?

— Ні. Люсі тоді посадила Абру собі на коліна і сказала їй, щоб вона більше ніколи не грала вночі, бо ми через це не можемо спати. І відтоді це припинилося. — Він помовчав, щось ніби зважуючи. — *Майже* припинилося. Якось, приблизно по трьох тижнях, ми почули ту музику знову, але тепер дуже тихенько і нагорі цього разу. З її кімнати.

— Вона грала для себе, — сказала Кончетта. — Вона прокинулася… і не могла відразу заснути знову… отже, й зіграла собі маленьку колискову.

6

Якось після полудня в понеділок, десь через рік після падіння Веж-Близнюків, Абра, — тепер уже ходяча і з впізнаваними словами, що почали вигулькувати з-поміж її ледь не безупинного лепету, — злегка похитуючись, підійшла до передніх дверей і гепнулась там на дупку зі своєю улюбленою лялькою в пелені.

— У тебе там гніздечко, милесенька? — запитала Люсі. Вона, сидячи за піаніно, якраз грала реґтайм Скотта Джопліна[1].

— Тато! — оголосила Абра.

— Сонечко, тато не приїде додому раніше вечері, — сказала Люсі, але вже за п'ятнадцять хвилин на під'їзній алеї зупинилася «Акура» і з машини виліз Дейв, витягуючи вслід за собою портфель. Сталася аварія на магістральному водогоні, що вів до будівлі, де він викладав свій предмет по понеділках-середах-п'ятницях, тож усі заняття відмінили.

— Мені про це розповідала Люсі, — сказала Кончетта, — але я, звісно ж, знала і про напад плачу одинадцятого вересня, і про фантомне піаніно. Я зібралася їхати до них десь за пару тижнів по тому. Наказала Люсі ні слова не казати Абрі про мій візит. Але Абра вже знала. Вона всілася перед дверима за десять хвилин до мого з'явлення. Люсі спитала в неї, хто прийде, і Абра їй відповіла: «Момо».

— Вона робить багато таких речей, — сказав Девід. — Не завжди, коли приходить хтось, але якщо це той, кого вона знає і любить… майже завжди.

Наприкінці весни 2003 року Люсі знайшла дочку в батьківській спальні, та тягнула на себе другу шухлядку Люсіного комода.

— Гро! — сказала мала матері. — Гро, гро!

— Я не розумію тебе, сонечко, — сказала Люсі, — але можеш поритися у шухляді, якщо тобі хочеться. Там тільки стара білизна і залишки косметики.

Проте Абра на позір не виявила інтересу до шухляди; навіть не зазирнула туди, коли Люсі її витягла, щоб показати, що всередині.

— Позау! Гро! — А тоді, глибоко зітхнувши: — Ма, гро позау!

---

[1] Scott Joplin (1868—1917) — піаніст і композитор, афроамериканець, який створив реґтайм, жанр «рваної», синкопованої музики, з якого пізніше розвинулися джаз, бугі-вугі, рок-н-рол тощо.

Батьки ніколи не можуть цілком навчитися дитячої мови — не вистачає часу, — хоча більшість її розуміє на якомусь рівні, тож Люсі врешті-решт второпала, що її дочку цікавить не вміст комода, а щось поза ним.

Заінтригована, вона його відсунула. Абра миттю кинулась у проміжок, Люсі, побоюючись, що там може бути пил, а то й навіть комахи якісь чи миша, зробила порух вхопити дочку ззаду за сорочку, але схибила. Не встигла вона відтягти комод на відстань достатню, щоби протиснутися туди самій, як Абра вже тримала в руці двадцятидоларову банкноту, яка була знайшла колись собі щілину, куди завалитися, між поверхнею комода і нижнім краєм дзеркала.

— Диви! — радісно вигукнула мала. — Гро! *Мої* гро!

— Ба ні, — сказала Люсі, вихоплюючи банкноту з дитячого кулачка, — діти не мають грошей, бо гроші їм не потрібні. Але ти щойно заробила собі ріжок морозива.

— Мо'озиво! — закричала Абра. — *Моє* мо'озиво!

— Розкажи тепер доктору Джону про місіс Джадкінс, — сказав Девід. — Тоді ти особисто була присутня.

— Дійсно, була, — кивнула Кончетта. — Це трапилося у вікенд після Четвертого липня.

Влітку 2003 року Абра вже почала говорити більш-менш повноцінними реченнями. Кончетта приїхала до Стоунів на весь вікенд. У неділю, шостого липня, Дейв поїхав до «7-Одинадцять» купити каністру «Блакитного носорога»[1] для барбекю на задньому подвір'ї. Абра гралася з кубиками у вітальні. Люсі з Четтою були в кухні, хтось з них періодично ходив поглянути на Абру, щоби пересвідчитися, що вона не вирішила витягти з розетки й пожувати штепсель

---

[1] «7-Eleven» — заснована 1927 р. мережа супермаркетів, яка сьогодні охоплює 16 країн, назва означає, що ці крамниці працюють з 7:00 до 23:00 без вихідних; «Blue Rhino» — компактні газові балони для гриля, які випускає (обмінює порожні на повні) заснована 1994 р. однойменна компанія.

телевізора або вилізти на Диванну гору. Але Абра не виявляла інтересу до такої діяльності; вона захоплено вибудовувала зі своїх пластикових малечих кубиків щось схоже на Стоунхендж[1].

Люсі з Четтою вивантажували посудомийну машину, коли Абра раптом почала кричати.

— Крик був такий, ніби вона помирає, — сказала Четта. — Ви ж знаєте, яким таке лячним буває, еге ж?

Джон кивнув. Він знав.

— Бігати в моєму віці не вельми природно, але того дня я помчала, мов та Вілма Рудолф[2]. Випередила Люсі до вітальні на півдистанції. Я була настільки переконана, що дитя поранилося, що пару секунд насправді *бачила* кров. Але з дівчинкою було все гаразд. У фізичному сенсі принаймні. Вона підбігла до мене й обхопила руками мене за ноги. Я її підхопила. Тоді вже поряд зі мною опинилася й Люсі, і ми зуміли бодай трохи заспокоїти Абру. «Ванні! — промовила вона. — Момо, поможи Ванні! Ванні упала!» Я не знала, хто така Ванні, але знала Люсі — Ванда Джадкінс, леді, яка живе на тій же вулиці навпроти них.

— Ванда — улюблена сусідка Абри, — пояснив Девід, — бо вона пече коржики і зазвичай приносить Абрі один, із виписаним на ньому її іменем. То родзинками викладеним, то глазур'ю. Вона вдова. Живе сама.

— Тож ми пішли через вулицю, — продовжила Четта. — Я попереду, а Люсі з Аброю на руках. Я постукала. Ніхто не відповідає. А Абра каже: «Ванні в їдальні! Поможи Ванні, Момо! Поможи Ванні, мамо! Вона поранилася, і з неї тече кров!»

---

1 Stonehenge — кам'яна споруда ритуально-астрономічного призначення епохи неоліту й бронзи в Англії, яка складається з кількох кіл поставлених вертикально високих каменів.

2 Wilma Glodean Rudolph (1940—1994) — легкоатлетка, афроамериканка, у 1960-х була рекордсменкою світу, трикратною олімпійською чемпіонкою з бігу.

— Двері виявилися незамкненими. Ми увійшли. Перше, що я почула, був запах підгорілих коржиків. Місіс Джаддкінс лежала в їдальні на підлозі, біля розсувної драбинки. У руці вона так і тримала ганчірку, якою була витирала карниз, і кров там була, авжеж — ціла калюжка навкруг її голови, немов німб. Я подумала тоді, що їй кінець — дихання не видно було, — але Люсі знайшла пульс. Падіння призвело до тріщини зводу черепа, а також трапився невеличкий крововилив у мозок, але вже наступного дня вона прийшла до тями. Вона буде на Абриному дні народження. Ви можете з нею познайомитися, якщо приїдете. — Вона подивилася на педіатра Абри Стоун рішуче. — Лікар невідкладної допомоги сказав, що, якби вона пролежала так трішки довше, вона б або померла, або залишалася довіку у вегетативному стані… що значно гірше за смерть, на мою скромну думку. У всякому разі, наша дитина врятувала їй життя.

Джон кинув ручку на блокнот.

— Навіть не знаю, що тут можна сказати.

— Є ще багато всякого, — сказав Девід, — але інші подібні речі важко полічити. Можливо, через те, що ми з Люсі вже якось до них звикли. Так, я гадаю, як люди інколи звикають до життя з дитиною, що народилася сліпою. Тільки в нашому випадку це майже повна тому протилежність. Мені здається, ми знали про *щось* таке в ній навіть іще до одинадцятого вересня, майже від першого дня, коли привезли її зі шпиталю додому. Це немов…

Переводячи дух, він задивився на стелю, ніби шукаючи там натхнення. Кончетта стиснула йому руку.

— Продовжуй. Він принаймні не погукав людей з сачками, поки що.

— Гаразд, у нас ніби якийсь вітер безупинно віє крізь хату, лишень неможливо його фізично відчути або побачити, що він робить. Я не перестаю очікувати, що ось-ось почнуть штори здиматися і картини позлітають зі стін, тільки все

залишається на місці. Втім, інші речі відбуваються. Три-чотири рази на тиждень — інколи два-три рази на *день* — вибиває електричні запобіжники. Ми викликали двох різних електриків на чотири різні такі оказії. Вони перевіряли проводку і казали нам, що все з нею якнайкраще. Буває, ми спускаємося вранці донизу, а там подушки з дивана і крісел валяються на підлозі. Ми привчаємо Абру прибирати свої іграшки перед тим, як іти до ліжка, і, якщо тільки вона не надто втомилася і капризує, вона ретельно це робить. Але інколи коробка вранці знову виявляється відкритою і деякі з іграшок лежать на підлозі. Зазвичай кубики. Вона їх любить найдужче.

Він на мить замовк, тепер дивлячись на таблицю для перевірки зору на дальній стіні. Джон подумав, що Кончетта зараз його підженe, щоби продовжував, але вона сиділа мовчки.

— Гаразд, це вже абсолютно дико, але я присягаюся, що це було насправді. Одного вечора ми ввімкнули телевізор, а там «*Сімпсони*» геть по всіх каналах. Абра реготала так, ніби утнула найграндіозніший у світі жарт. Люсі ледь не звихнулася. Вона їй сказала: «Абро Рафаело Стоун, якщо це твоя витівка, припини це негайно». Люсі майже ніколи не виявляє до неї суворості, а коли це інколи трапляється, Абра буквально ридає, що трапилось і того вечора. Я вимкнув телевізор, а коли ввімкнув його знову, там все уже було нормальним. Я міг розповісти вам ще про півдесятка інших речей… інцидентів… феноменів… але більшість з них такі дрібні, що їх ледь зауважуєш. — Він знизав плечима. — Як я вже казав, до всього звикаєш.

Джон сказав:

— Я приїду на день народження. Після всього цього хіба мене могло б щось утримати?

— Можливо, нічого не станеться, — сказав Дейв. — Пам'ятаєте ту стару загадку — як зробити так, щоб перестав протікати кран, ге? Викликати сантехніка.

Кончетта фиркнула:

— Якщо ти дійсно в це віриш, хлопчику-синку, гадаю, ти матимеш сюрприз. — А тоді до Далтона: — Зуба собі було б легше видерти, аніж привести його сюди.

— Дай собі спокій, Момо, — почали займатися червоним кольором щоки Девіда.

Джон зітхнув. Він відчував антагонізм між цими двома й раніше. Причини він не знав — можливо, то було щось на кшталт змагання за Люсі, — але йому не хотілося, щоби воно відкрито виплеснулося саме зараз. Ця неймовірна справа перетворила їх на тимчасових союзників, тож він бажав їх ними й залишити.

— Припиніть гризтися. — Він промовив це достатньо різко, щоб вони відірвалися поглядами одне від одного і подивилися на нього, здивовані. — Я вам вірю. Я ніколи не стикався ні з чим і зблизька подібним…

Чи стикався? Він завмер, згадавши свій загублений годинник.

— Доку? — мовив Девід.

— Перепрошую. Тямку втратив.

На це вони обоє заусміхалися. Знову союзники. Добре.

— Тим не менше, ніхто не кликатиме людей у білих халатах. Я обох вас сприймаю як врівноважених осіб, не схильних до істерії чи галюцинацій. Я б, можливо, припустив, що тут винна якась дивна форма синдрому Мюнхгаузена, якби тільки одна особа розповідала мені про такі… такі паранормальні явища… але ж ні. Вас аж троє. З чого постає питання, що б ви хотіли, аби я зробив?

Дейв, здавалося, розгубився, але його теща-бабуся навпаки.

— Оглянули її, як це ви робите з будь-якою дитиною, що хворіє…

Червоне забарвлення, яке було почало спливати з Девідових щік, повернулося знову. *Спалахнуло* знову.

— Абра не хвора, — гиркнув Девід.

Четта обернулася до нього:

— *Cristo!* Я сама знаю. Ти даси мені закінчити?

Дейв здійняв угору руки, набравши страстотерпницького виразу.

— Вибач, вибач, вибач.

— Просто не затикай мені рота, Девіде.

Втрутився Джон:

— Дітки, якщо ви так рішуче налаштовані на суперечку, я буду змушений спрямувати вас до Тихої кімнати[1].

Кончетта зітхнула:

— Це такий стрес. Для всіх нас. Пробач, Дейві, я скористалася не тим словом.

— Не варто вибачень, *cara*[2]. У цій справі ми разом.

Вона коротко усміхнулась:

— Так. Так, ми разом. Докторе Далтон, огляньте її, як би ви оглянули будь-яку дитину з недіагностованими симптомами. Це все, чого ми просимо, і, я гадаю, наразі цього буде достатньо. Можливо, у вас з'являться якісь ідеї. Я на це сподіваюся. Розумієте…

Вона обернулася до Девіда Стоуна з таким безпорадним виразом, який, либонь, був дуже рідкісним для цього обличчя, подумав Джон.

— Ми боїмося, — сказав Девід. — Я, Люсі, Четта… ми перелякані на смерть. Не її боїмося, а за неї. Тому що вона ж іще таке *маля*, розумієте? Що, як ця її сила… я не знаю, як це по-іншому можна назвати… що, як вона іще не сягнула свого піку? Що, як вона іще продовжує зростати? Що нам робити потім?.. Я не знаю…

— Знає він, — мовила Четта. — Вона може проявити норов і завдати якоїсь шкоди собі або комусь іншому. Я не знаю, наскільки це ймовірно, але думаю, що таке *може* трапитися… — вона торкнулася Джонової руки. — Це жахливо.

---

[1] 1. Убезпечене від підслуховування приміщення для таємних переговорів. 2. Звукоізольована кімната в психіатричних закладах для агресивних пацієнтів.

[2] Дорога (*італ.*).

7

Ден Торренс знав, що житиме у баштовій кімнаті «Гелен Рівінгтон Хаусу», від тієї миті, як побачив свого старого друга Тоні, котрий махав йому рукою з її вікна, яке на другий погляд виявилося забитим дошками. Він запитав про цю кімнату в місіс Клаузен, головної управительки «Рівінгтону», вже місяців за шість по тому, як почав працювати в хоспісі прибиральником/санітаром… і неофіційним доктором за викликом. Зрозуміло, разом зі своїм вірним колегою Аззі.

— Та кімната від стіни до стіни суцільне сміттєзвалище, — проголосила місіс Клаузен. Жінка за шістдесят з неправдоподібно рудим волоссям. Володарка саркастичного, часто лайливого рота, вона водночас була меткою і доброзичливою адміністраторкою. І навіть краще — з точки зору наглядової ради «ГРХ» — вона була надзвичайно ефективною збиральницею коштів у фонд закладу. Ден не мав цілковитої певності, чи подобається вона йому, але поваги до неї він набув.

— Я сам там все розчищу. У свій вільний час. Краще ж буде, якщо я житиму прямо тут, як ви гадаєте? Напохваті.

— Денні, скажи мені одну річ. Яким чином у тебе так добре виходить те, що ти робиш?

— Я й сам насправді не знаю.

Це була бодай наполовину правдива відповідь. Можливо, навіть на сімдесят відсотків. Він прожив із сяйвом усе життя, але досі його не зрозумів.

— Пріч мотлох, у тій баштиці спекотно влітку, а взимку там холодно так, що й мідний шимпанзе відморозить собі яйця.

— Це справа поправна, я можу ректи, — зауважив Ден.

— Не треба *мені* розповідати про твій ректум, — місіс Клаузен критично втупилася в нього поверх своїх окулярів-половинок. — Якби в наглядовій раді дізналися, що я тобі тут дозволяю робити, вони б мене точно загнали до старечого притулку плести кошики у тій філії, що аж у Нешуа.

Туди, де рожеві стіни й заяложений Мантовані[1], — фиркнула вона. — Доктор Сон, треба ж таке.

— Я не є доктором, — промовив Ден сумирно. Він уже зрозумів, що отримає бажане. — Доктор у нас Аззі. А я всього лише його асистент.

— Аззі всього лише к-херам простий *кіт*, — проказала вона. — Сраний-драний приблуда, який примандрував сюди з вулиці, і його приластили наші гості, які тепер вже відійшли до Великого Хтозна-Що. Все, чим він переймається, це щоб була повною двічі на день його миска «Фрісікіз».

На це Ден нічого не відповів. Не було в цьому потреби, бо вони обоє знали, що то неправда.

— Я гадала, у тебе абсолютно прекрасне житло на Еліот-стрит. Полін Робертсон вважає, що сонце сяє прямо в тебе з дірки в сраці. Я знаю, бо співаю разом з нею в церковнім хорі.

— А який ваш улюблений гімн? — спитав Ден. — «Якого к-херам гарного друга ми маємо в Ісусі»?

Вона продемонструвала йому те, що у Ребекки Клаузен можна було вважати за усмішку:

— Нічого сказати, дуже красиво. Вичищай ту кімнату. Селися. Проводь туди кабельне, встановлюй квадрофонічну аудіосистему і міні-бар. Яка мені збіса різниця, я ж усього лише бос.

— Дякую, місіс К.

— О, та не забудь про електрообігрівач, гаразд? Гарненько пошукай, чи не знайдеш десь на надвірному розпродажу такого, щоби був з добряче обстріпаним дротом. Спали к-херам якоїсь холодної лютневої ночі весь цей будинок. Тоді вони зможуть звести нове цегляне одоробало, щоби пасувало отим викидням обабіч нас.

Ден виструнчився й скинув тильним боком долоню собі до лоба в пародійному британському салюті.

---

[1] Annunzio Paolo Mantovani (1905—1980) — британський диригент італійського походження, аранжувальник-новатор, керівник власного оркестру легкої музики, що відзначався надзвичайно солодкавим звучанням струнних інструментів.

— Як накажете, бос.

Вона махнула на нього рукою:

— Забирайся геть звідси, поки я не передумала.

8

Він *таки* придбав обігрівач, але дріт при ньому не був обстріпаним і сам він був того типу, що, перекинувшись, моментально вимикається. Про бодай якийсь кондиціонер у баштовій кімнаті на третьому поверсі не варто було і мріяти, проте пара встановлених у прочинених вікнах вентиляторів з «Волмарту»[1] створювали приємний протяг. Все одно вдень улітку там було доволі спекотно, але Ден там удень майже не бував. А літні ночі в Нью-Гемпширі зазвичай прохолодні.

Більшості речей, якими перше була завалена ця кімната, він позбавився, але залишив собі велику чорну дошку з тих, що використовують у початкових класах, яку він знайшов там приставленою до стіни. П'ятдесят, а може, й більше років вона ховалася за важко понівеченим залізяччям древніх крісел-візків. Ця класна дошка стала йому в пригоді. Він записував на ній імена пацієнтів хоспісу проти номерів їхніх кімнат, стираючи імена тих людей, які вже відійшли, і додаючи до списку імена нових, які щойно надійшли. Навесні 2004 року на дошці було тридцять два пацієнти. Десять містилися у «Рівінгтоні-1» і дванадцять у «Рівінгтоні-2» — це були ті бридкі цегляні флігелі обабіч будинку у вікторіанському стилі, в якому колись знаменита Гелен Рівінгтон жила й писала свої зворушливі романи під трепетним псевдонімом Жаннетт Монпассе. Решта пацієнтів містилися на двох поверхах під Деновою тіснуватою, але вигідною квартиркою в башті.

---

[1] «Walmart» — заснована 1962 р. найбільша в світі мережа універмагів і магазинів-складів дешевих цін.

«А чи уславилася місіс Рівінгтон ще чимось, окрім написання поганих романів?» — запитав Ден у Клодет Альбертсон невдовзі по тому, як почав працювати у хоспісі. Вони з нею якраз задовольняли свою бридку звичку на майданчику для курців. Клодет — життєрадісна афроамериканка, професійна медсестра в штаті з плечима лівого півзахисника Національної футбольної ліги, — закинувши назад голову, розреготалася.

— Ще б пак! Тим, що залишила цьому місту здоровезну купу грошей, милесенький! А також пожертвувала цей дім, звісно. Бо вважала, що старі люди мусять мати таке місце, де б вони могли померти з гідністю.

І більшості з них це дійсно вдавалося у «Рівінгтон Хаусі». Ден — за асистування Аззі — брав у цьому участь. Він вважав, що знайшов власне покликання. Цей хоспіс тепер вчувався йому домом.

9

Вранці того дня, коли надвечір мусило відбутися святкування дня народження Абри, Ден, вставши з ліжка, побачив, що всі імена з його чорної дошки стерто. Замість них великими, хитливими літерами було написано єдине слово:

hELL☺

Ден ще довгенько сидів у трусах на краю ліжка і просто дивився. Потім підвівся і поклав долоню на ті літери, трохи їх змазавши, сподіваючись на сяйво. Бодай на маленьку іскру. Нарешті він прибрав долоню і, витираючи з неї крейдяний пил собі об голе стегно, промовив:

— І тобі привіт… — А потім: — Тебе часом звуть не Абра?

Нічого. Він накинув халат, взяв мило й рушник і пішов униз, до службового двомісного душу. Повернувшись назад,

він підібрав знайдену при цій же дошці фетрову стирку і почав витирати те слово. На півдорозі чиясь думка

«тато каже, у нас будуть повітряні кульки»

надійшла йому, і він зупинився, чекаючи на щось іще. Утім, більше не прийшло нічого, тож він закінчив витирати дошку, а потім почав відновлювати на ній імена і номери кімнат, зазираючи до актуального на той понеділок облікового списку. Повертаючись опівдні до себе нагору, він майже очікував, що все буде з дошки стерто знову, і замість імен і номерів на ній з'явиться оте hELL☺, але все на ній було таким самим, як він його залишив.

10

Святкування дня народження Абри відбувалося на задньому подвір'ї Стоунів на затишному, порослому травою просторі, де тільки-но почали розквітати кілька яблунь і кизилових дерев. При підніжжі двору стояла сітчаста огорожа з хвірткою на висячому кодовому замку. Огорожа буда відверто негарною, але ні Девід, ні Люсі тим не переймалися, бо поза нею текла річка Сако[1], що вихилясами прокладала собі шлях на південний схід через Фрейжер, Північний Конвей і кордон штату в сусідній Мейн. Малих дітей і річки треба розмежовувати, вважали Стоуни, особливо навесні, коли їхня Сако вслід за таненням снігу ставала широкою і бурхливою. Місцевий тижневик кожного року повідомляв щонайменше про одного втопленика.

Сьогодні в дітей було чим зайнятися на галявині. Єдина організована діяльність, на яку вони піддалися, була коротким туром гри «Роби, як я», але ці діти вже були того віку, який цілком дозволяв їм бігати (а декому й качатися) по траві, мавпами видиратися на Абрині ігрові риштовання,

---

[1] Saco — річка завдовжки 219 км, що витікає з Білих гір у штаті Мейн і впадає в Атлантичний океан.

повзати крізь «Веселі Тунелі», які Девід установив разом з парою інших батьків, та ляскати по повітряних кулях, що плавали тепер повсюди. Всі кульки були жовтими (оголошений Аброю її улюблений колір), і було їх там, як це міг засвідчити Джон Далтон, щонайменше сімдесят. Він особисто допомагав їх надувати Люсі з її бабцею. Як для жінки її віку, Четта мала розкішний набір легенів.

Включно з самою Аброю, там було дев'ятеро малюків, і оскільки з кожним прийшов щонайменше хтось один із батьків, дорослого догляду за ними вистачало. На задній веранді стояли садові крісла, тож коли свято набрало крейсерського темпу, Джон всівся в одно з них поряд із празниково вбраною в дизайнерські джинси і светрик з написом НАЙКРАЩА В СВІТІ БАБЦЯ Четтою. Вона якраз пригощалася від величезного кусня святкового торта. Джон, який за зиму набрав кілька фунтів зайвого баласту, обмежився одним ріжком суничного морозива.

— Не уявляю, куди воно у вас влазить, — сказав він, киваючи на стрімко зникаючий торт на її паперовій тарілці. — На вас і тіла нема. Ви ніби навощена ниточка.

— Може, й так, *caro*, але в мене порожній ножний протез, — вона обвела поглядом розгуляних дітей і видала глибоке зітхання. — Як же мені б хотілося, аби моя дочка дожила, щоби це побачити. Не так вже й багато в мене печалей, але це одна з них.

Джон вирішив не ризикувати заглибленням у цей ухил в розмові. Мати Люсі загинула в автомобільній катастрофі, коли Люсі була ще меншою за Абру. Він це знав з їхньої сімейної анкети, яку Стоуни заповнювали разом.

Проте Четта сама повернула розмову в інший бік.

— Знаєте, що мені подобається в них у цьому віці?

— Звідки? — Джонові вони подобалися у будь-якому віці… принаймні до того, як сягали чотирнадцяти років. Коли їм виповнюється чотирнадцять, їхні залози вмикаються на гіпердрайв і більшість з них відчувають себе зобов'язаними наступні п'ять років бути зухвалими шмаркачами.

— Погляньте на них, Джонні. Це дитяча версія отієї картини Едварда Гікса «*Миролюбне королівство*»[1]. У нас тут шість білих — звичайно, а як інакше, це ж Нью-Гемпшир, — але також ми маємо двох чорних і одну казково вродливу американочку корейського походження, яка могла б демонструвати моделі одягу в каталозі Ганни Андерсон[2]. Ви знаєте оту пісню, що її співають у недільній школі, де такі слова: «Чорний і білий, жовтий і червоний, у Його очах кожен з них коштовний». От таке ми й маємо тут зараз. Дві години, а жодне з них не підняло на іншого кулака, не штовхнуло злісно.

Джон, котрий бачив достобіса малят, які брикалися, штовхалися, били й кусали інших, відповів усмішкою, в якій цинізм і жаль перебували в точно дозованому балансі.

— Я й не очікував би чогось іншого. Всі вони відвідують заклад «Малі приятелі». Це елітний денний дитсадок у цій окрузі, і ціни вони там гилять елітні. Це означає, що їхні батьки всі належать щонайменше до вищого середнього класу, всі з дипломами коледжів, і всі практикують заповіт «У погодженні й злагоді». Ці діти — просто одомашнені соціальні тварини.

На цім Джон замовк, бо вона вже на нього хмурилася, але він міг продовжити й далі. Міг би сказати, що приблизно до семи років — так званого свідомого віку — вони залишаються емоційними луна-камерами. Якщо вони ростуть поряд з людьми, які між собою погоджуються й ніколи не підвищують голосу, вони діють так само. Якщо їх виховують зубасті горлодери… тоді…

Двадцять років лікування малюків (не кажучи вже про двійко вирощених власних, які тепер навчалися у добрих

---

[1] Edward Hicks (1780—1849) — американський художник-наївіст, проповідник релігійної Спілки друзів (квакерів); на його картині «Миролюбне королівство» (1834) зображені діти, що мирно граються серед хижих звірів, а на задньому плані — білі колоністи разом з індіанцями.

[2] Hanna Andersson — шведська емігрантка, яка 1983 р. заснувала в США сімейну компанію з дизайну і виробництва іграшок та дитячого й жіночого одягу з безпечних, натуральних матеріалів.

підготовчих школах ґатунку «У погодженні й злагоді») не зруйнували геть того романтичного душевного налаштування, з яким він був колись вирішив спеціалізуватися у педіатричній медицині, хоча воно й притлумилося за всі ці роки. Можливо, діти дійсно приходять у цей світ у сяйві слави, як колись упевнено був проголосив Вордсворт[1], але вони також серуть собі в штанці, допоки не засвоять кращих навичок.

11

Сріблясті переливи — як ті дзвоники, що на пікапі з морозивом, — задзеленчали в пополудневому повітрі. Діти обернулися на цей звук.

З під'їзної алеї Стоунів на галявину котився привітний привид: юнак на неймовірно завеликого розміру триколісному велосипеді. На хлопцеві були білі рукавички і яскравий костюм з кумедно широкими плечами. У петельці одного лацкана стирчала бутоньєрка завбільшки як оранжерейна орхідея. Штани на ньому (також величезного розміру) наразі були підкочені до колін, щоб не заважали крутити педалі. Дзвоники звисали з рукоятей велосипедного керма, і він торкав їх одним пальцем. Велосипед хитався з боку на бік, але не завалювався остаточно. На голові новоприбульця під величезним капелюхом-казанком коричневого кольору сиділа божевільна синя перука. Позаду нього йшов Девід Стоун, в одній руці він ніс велику валізу, а в іншій — складаний столик. Вигляд Дейв мав знічений.

— Агов, діти! Агов, діти! — закричав чоловік на трайку. — Нумо до мене, нумо у коло, бо наше *шоу* починається *скоро*!

Двічі гукати було зайве; діти всією зграєю зі сміхом і криками вже бігли назустріч велосипеду.

---

[1] William Wordsworth (1770—1850) — видатний англійський поет-романтик; Доктор Джон має на увазі його твір «Ода: натяки на безсмертя, зі спогадів про раннє дитинство» (1804).

До Джона з Четтою приєдналася Люсі, сівши, вона виставила нижню губу і з кумедним «*хух*» здула собі з очей пасмо волосся. На підбордді в неї була цятка шоколадної глазурі.

— Хтозна, що за фокусник. Він вуличний артист, під час літнього сезону працює у Фрейжері й Північному Конвеї. Дейв побачив оголошення в якійсь з отих безкоштовних газет, той показав йому, що він уміє, і Дейв його найняв. Хлопця звуть Реджі Пелатир, хоча він воліє виступати як Великий Містеріо. Ну от, подивимося, чи довго він зможе утримувати їхню увагу, коли всі вони вже так зблизька роздивилися на цей його фантастичний трайк. Я гадаю, хвилини три щонайбільше.

Джонові подумалося, що тут вона може помилятися. Своєю добре продуманою появою хлопець уже захопив уяву малюків, і перука на ньому було радше кумедною, аніж лячною. На його веселому обличчі не малося слідів гриму, і це також було добре. Клоунів, на думку Джона, завжди переоцінюють. Дітей молодших за шість років вони лякають до всирачки. Старші діти вважають їх нудними.

«*Ох, та ти сьогодні в жовчному настрої*».

Можливо, тому, що він сюди приїхав налаштований побачити якісь дивовижні чудасії, а нічого такого не оприявнилося. На його око, Абра здавалася абсолютно ординарним дитинчам. Либонь, грайливішою за більшість, але благодушна моторність, схоже, панує в цій родині. Тобто, окрім таких випадків, як тоді, коли одне на одного огризалися Четта з Дейвом.

— Не недооцінюйте діапазон уваги малечі, — нахилився він повз Четту і витер салфеткою плямку шоколадної глазурі з підборіддя Люсі. — Якщо в нього є бодай якась програма, він триматиме їх щонайменше хвилин з п’ятнадцять. А може, й двадцять.

— *Якщо* вона в нього є, — скептично відгукнулася Люсі.

Як виявилося, Реджі Пелатир, він же Великий Містеріо, таки мав програму, і то вельми добру. Поки вірний асистент, сердега Дейв, розкладав його столик і відкривав валізу,

Містеріо запропонував дівчинці-призвідниці свята і її гостям краще роздивитися його квітку. Коли вони підтягнулися ближче, квітка почала вистрілювати просто їм в обличчя водою: спершу червоною, потім зеленою, потім блакитною. Малеча репетувала цукристо-заразливим сміхом.

— А тепер, хлопчики та дівчатка… *оух! Аах!* Воно лоскочеться!

Він витяг зі свого капелюха-казанка білого кролика. Діти ахнули. Містеріо передав кролика Абрі, та його погладила і без нагадувань передала далі. Кролику, схоже, це було звичним. Можливо, подумав Джон, перед шоу йому згодовують парочку вимочених у валіумі зерняток. Остання дитина віддала кролика Містеріо, той посадовив тваринку назад до свого капелюха, майнув над капелюхом рукою, а тоді показав дітям його нутро. Окрім зробленої з американського прапора підкладки, всередині не виявилося нічого.

— Куди сховався зайчик? — запитала маленька Сузі Сунь-Бартлет.

— У твої сни, любонько, — відповів Містеріо. — Цієї ночі він скакатиме там. А тепер, хто хоче собі чарівний шалик?

Всі, і хлопчики і дівчатка, закричали: «*Я, я, я*». Містеріо почав просто в себе з кулака витягати і розадвати шалики. Далі пішли інші трюки, і то у скорострільному темпі. За годинником Далтона, діти із зачудованими очима півколом простояли перед Містеріо щонайменше двадцять п’ять хвилин. А тільки-но в аудиторії стали помітними перші ознаки неуважливості, Містеріо почав закруглятися. Зі своєї валізи (яка, коли він її продемонстрував, виявилася такою ж порожньою, як і його капелюх) він видобув п’ять тарілок і пожонглював ними, одночасно співаючи «Щасливого тобі дня народження». Пісню підхопили всі діти, а Абра мало не злітала в повітря від щастя.

Тарілки повернулися до валізи. Він знову показав її дітям, аби вони побачили, яка вона порожня, а потім видобув з неї півдюжини ложок. Ложки він примудрився підвішувати со-

бі на обличчя, закінчивши тим, що одна з них звисала в нього з кінчика носа. Дівчинці-хазяйці свята цей трюк особливо сподобався; вона гепнулась на траву, регочучи, обнімаючи себе за плечі в захопленні.

— Абра теж вміє таке робити, — сказала вона (в цей період вона воліла казати про себе в третій особі, це було те, що Девід називав її власною «фазою Рікі Гендерсона[1]»). — Абра може робити таке з льошками.

— От і добре, дівчинко, — відповів Містеріо. Він не звернув на це насправді уваги, і тут Джон не міг йому нічим дорікнути; хлопець щойно відпрацював напружене дитяче шоу, обличчя в нього, попри свіжий вітерець з ріки, було червоним і мокрим від поту, а йому ще треба було красиво від'їхати, крутячи вгору пагорбом педалі свого надвеликого трайка.

Він нахилився й погладив Абру по голові рукою в білій рукавичці.

— Щасливого дня народження тобі, і дякую усім вам, діти, за те, що ви були такими ласкавими і…

Зсередини будинку голосно долинув мелодійний передзвін, не вельми несхожий на звуки тих дзвоників, що звисали з рукоятей триколісного велосипеда, що годився б навіть Ґодзіллі[2]. Діти тільки раз озирнулися в тім напрямку, перш ніж повернути голови назад, проводжаючи поглядами пана Містеріо, що педалював геть, але Люсі підвелася подивитися, що там упало в її кухні.

За дві хвилини вона вийшла знову надвір.

— Джоне, — покликала вона. — Краще вам на це подивитися. Здається мені, це саме те, за чим ви до нас приїхали.

---

[1] Rickey Henderson (1958) — знаменитий бейсболіст, володар титулу «Найцінніший гравець» 1990 р.; також знаний тим, що називав себе в третій особі.

[2] Godzilla — фантастичний велетенський ящір, герой однойменного японського фільму 1954 р., який згодом став всесвітньо відомим поп-культурним персонажем.

12

Джон, Люсі й Кончетта стояли в кухні, безслівно дивлячись вгору, на стелю. Жоден не обернувся, коли до них приєднався Девід; вони були немов загіпнотизовані.

— Що… — почав було він, але вже й сам побачив, що там. — Свята срака.

І на це ніхто з них не відреагував. Девід ще трохи подивився, намагаючись зрозуміти сенс побаченого, а потім пішов. Він повернувся за пару хвилин, ведучи за руку дочку. В іншій Абра тримала повітряну кульку. Поперек її був, наче поясом, оперезаний шаликом, отриманим від Великого Містеріо.

Джон Далтон присів перед нею, опустившись на одне коліно.

— Це ти зробила, сонечко?

То було запитання, відповідь на яке йому вже була напевне відома, але він хотів почути, що скаже сама дівчинка. Він хотів дізнатися, наскільки вона це усвідомлює.

Абра спершу втупилася у підлогу, де лежала шухляда, в якій зберігалося столове знаряддя. Ножі й виделки розлетілися навкруги, коли шухляда вискочила зі свого гнізда, але всі вони лежали там. Утім, зовсім інше трапилося з ложками. Ложки звисали зі стелі, немов підтягнуті туди й утримувані там якоюсь екзотичною магнетичною силою. Пара ложок зависли, легенько похитуючись, на горішньому світильнику. Найбільший ополоник бовтався на капоті витяжки над плитою.

Всі діти мають власні механізми самозаспокоєння. Зі своєї довгої практики Джон знав, що для більшості таким слугує безпечно засунутий до рота великий палець. Абра в цьому сенсі трохи відрізнялася. Вона прикрила нижню частину обличчя правою рукою і долонькою терла собі губи. У результаті її слова звучали приглушено. Джон прибрав її руку — делікатно.

— Що, сонечко?

Зніченим голоском вона промовила:

— Мені нагорить за це? Я… я… — почала здригатися вона, спробувавши знову повернути назад свою втішливу долоню, але Джон її притримав. — Я хотіла зробити, як Мінстрозіо. — Вона заплакала. — Джон пустив її руку, і та вмить повернулася їй до рота, почавши його нестямно терти.

Девід підхопив її на руки і розцілував щоки. Люсі обняла їх обох і поцілувала доні голівку.

— Ні, сонечко, ні. Нічого не нагорить. Все з тобою буде гаразд.

Абра сховала обличчя на шиї в матері. Тієї ж миті попадали ложки. Цей стукіт змусив їх усіх здригнутися.

13

Через два місяці, коли в Білих горах Нью-Гемпширу вже розпочалося літо, Девід і Люсі Стоун сиділи в кабінеті Джона Далтона, стіни якого прикрашали фотографії багатьох усміхнених дітей, його пацієнтів, — чимало з них вже давно стали дорослими й мали власних дітей.

Джон сказав:

— Я найняв свого племінника, тямущого в комп'ютерній справі — за власний кошт, і не хвилюйтесь, він бере недорого — пошукати, чи існують якісь задокументовані справи, схожі на випадок вашої дочки, а якщо так, щоби він їх дослідив. Він обмежив своє дослідження останніми тридцятьма роками і знайшов таких понад дев'ятсот.

— Так багато! — присвиснув Девід.

Джон похитав головою:

— Зовсім *не* багато. Якби це *була* хвороба — а нам нема потреби повертатися до тієї дискусії, бо це в жодному разі хворобою не є, — вона була б такою ж рідкісною, як слоновість. Або лінії Блашко, які тих, що слабують на них, перетворюють фактично на людей-зебр. Лінії Блашко вражають

приблизно одну людину з семи мільйонів[1]. Випадок Абри мусив би бути того ж порядку.

— Що *саме* є випадком Абри? — перепитала Люсі, беручи руку свого чоловіка і міцно її стискаючи. — Телепатія? Телекінез? Якесь інше *теле*?

— Всі ці речі певною мірою присутні. Чи телепатка вона? Судячи з того, що вона знає заздалегідь, коли хтось до вас прийде, і знала, коли поранилася місіс Джадкінс, відповідь, як видається, мусить бути «так». Чи володіє вона телекінезом? З того, що ми бачили у вашій кухні, коли святкували її день народження, відповідь — тверде «так». Чи вона екстрасенс? Провидиця, якщо ви готові таке припустити? Щодо цього певності ми мати не можемо, хоча історія з одинадцятим вересня і випадок із двадцятидоларовою банкнотою за комодом наштовхують на таку думку. Але як щодо того вечора, коли всі телеканали раптом почали показувати «*Сімпсонів*»? Як ви могли б це назвати? Чи та фантомна мелодія «Бітлз»? Це був би телекінез, якби звуки видавало піаніно… але ж ви кажете, що вони надходили нізвідки.

— То що ж буде далі? — спитала Люсі. — Чого нам іще очікувати?

— Не знаю. Не існує передбачуваного шляху, яким можна було б рухатися. Проблема в галузі надприродних феноменів та, що такої галузі не існує. Занадто багато там шарлатанства і забагато людей, які просто з'їхали до дідька з котушок.

— Отже, ви не в змозі порадити, що нам робити, — промовила Люсі. — Оце й уся казка.

Джон усміхнувся.

— Я можу вам точно сказати, що слід робити: продовжуйте любити її. Якщо мій небіж має рацію (а ви мусите пам'ятати, що А: йому лише сімнадцять, і Б: він ґрунтується на

---

[1] Слоновість (елефантіаз) — хронічне потовщення шкіри кінцівок; лінії Блашко — відкриті 1901 р. німецьким дерматологом Альфредом Блашко генетично притаманні людині невидимі смуги на шкірі, які проявляються, коли людина на щось починає хворіти.

мінливих даних), ви стикатиметеся з дивними ефектами, допоки вона не сягне підліткового віку. Деякі з них можуть бути *кричуще* дивними. Десь близько її тринадцяти-чотирнадцяти років це згладиться, а потім почне спадати. На той час, коли їй буде за двадцять, різноманітні феноменальні штуки, які вона генерує, швидше за все, вельми здрібнішають. — Він усміхнувся. — Але вона все життя залишатиметься феноменальним гравцем у покер.

— А якщо вона почне бачити померлих людей, як той хлопчик у тому фільмі? — запитала Люсі. — Що нам тоді робити?

— Тоді, я гадаю, ви отримаєте доказ того, що існує життя після смерті. А тим часом не запасайтеся наперед переживаннями. І тримайте роти на замку, правильно?

— О, ще б пак, — сказала Люсі. Вона спромоглася на посмішку, але через те, що вона встигла обкусати в себе з губ майже всю помаду, та посмішка не здалася занадто впевненою. — Останнє, чого б нам хотілося, це побачити нашу дочку на обкладинці «*Погляду досередини*»[1].

— Слава Богу, ніхто з присутніх тоді батьків не бачив тих ложок, — сказав Девід.

— Ось таке питання, — поцікавився Джон. — Як ви вважаєте, Абра сама розуміє, наскільки вона особлива?

Стоуни обмінялися поглядами.

— Я… я так не думаю, — нарешті промовила Люсі. — Хоча після тих ложок… ми тоді з цього так задуже галасували…

— То задуже у вашій *власній* уяві, — заперечив Джон. — Не в її, радше за все. Вона трішки поплакала, потім знову вийшла надвір з усмішкою на обличчі. На неї ніхто не накричав, її не нашльопали, не шпетили, не соромили. Моя порада: дозвольте наразі подіям розвиватися своєю чергою. Коли вона трохи постаршає, ви зможете застерегти її, щоби вона не робила жодних з отих своїх особливих трюків у школі.

---

[1] «The Inside View» — вигаданий С. Кінгом таблоїд, назва якого вперше з'являється в його оповіданні 1988 р. «Нічний політ».

Ставтеся до неї як до нормальної, бо вона загалом такою й є. Правильно?

— Правильно, — відгукнувся Девід. — Це ж зовсім не те, як аби вона мала плями, чи пухирі, чи третє око.

— Ох, дещо вона таки має, — сказала Люсі, подумавши про ту оболонку. — Вона має третє око. Його неможливо побачити… але воно є.

Джон підвівся.

— Я зберу всі роздруківки мого небожа і надішлю вам, якщо ви маєте таке бажання.

— Я маю, — сказав Девід. — Серйозне бажання. І думаю, що наша дорога стара Момо також. — При цім він трішки наморщив носа. Це побачила Люсі й насупилася.

— А тим часом радійте з вашої дочки, — наказав їм Джон. — Судячи з усього, що я побачив, вона та дитина, яка вміє дарувати велику радість. Ви впораєтеся з усім.

Якийсь час здавалося, що він мав рацію.

Розділ четвертий

Доктор Сон за викликом

1

Ішов січень 2007 року. У баштовій кімнаті «Рівінгтон Хаусу» на повну потужність працював Денів обігрівач повітря, але кімната все одно залишалася холодною. Зі швидкістю п'ятдесят миль за годину з гір задував штормовий північний східняк, щогодини додаючи до шару снігу на вулицях Фрейжера свіжих п'ять дюймів. Коли наступного дня буря нарешті вгамувалася, деякі з наметів проти північних і східних стін будівель на Кренмор-авеню сягали дванадцяти футів заввишки[1].

[1] 12 футів = 3,65 м.

Дена не лякав холод; угніздившись під двома пуховими ковдрами, він почувався в теплі, як тост при чаю. Тим не менше, вітер знайшов шлях до його голови так само, як він знаходив собі пролазки попід віконними рамами й дверними порогами старої вікторіанської будівлі, яку Ден тепер називав своїм домом. Уві сні він чув його стогони навкруг готелю, в якому маленьким хлопчиком він був прожив одну зиму. У своєму сні він і *був* тим маленьким хлопчиком.

«Він на другому поверсі «Оверлука». Матуся спить, а тато в підвалі, передивляється там старі папери. Він робить ДОСЛІДЖЕННЯ. Це ДОСЛІДЖЕННЯ для книги, яку він збирається написати. Денні не слід було б перебувати тут, і майстер-ключа, який він затис зараз у кулаці, йому не слід було брати, але він не зміг від цього утриматися. Саме тепер він втупився очима у пожежну кишку, прилаштовану на стіні. Вона складена вздовж себе самої, і вона на вигляд — як якась змія з мідною головкою. Сплячa змія. Звісно, ніяка це не змія — це на брезент Денні так задивився, а не на зміїну шкіру — але все одно вона схожа на справжню змію».

Подеколи вона і *є* змією.

«Нумо», — шепоче Денні їй у своєму сновидінні. Хоча сам дрижить від жаху, проте щось його немов підхльоскує. А чому? Бо він робить власне ДОСЛІДЖЕННЯ, ось чому. «Нумо, вкуси мене! Ти ж не можеш, хіба ні? Бо ти простий дурний ШЛАНГ!»

Носик дурного шланга ворухнувся, і зненацька, замість того, щоби бачити його збоку, Денні дивиться йому просто в отвір. Чи може, йому в пащу. Єдина прозора крапля повисає під тією чорною дірою, вона видовжується. У ній Денні бачить власні величезні очі, що дивляться з віддзеркалення просто на нього.

Це крапля води чи крапля отрути?

Це змія чи пожежна кишка?

Хто ж це може сказати, дорогий мій Арак, мій дорогий Арак? Хто це може сказати?

Вона дзижчить на Денні, і жах підскакує в горло з його шалено гупаючого серця. Точно так дзижчать гримучі змії.

Аж раптом носик кишки-змії скочується з брезентових складок, поверх яких вона лежала, і з глухим гупанням падає на килим. Вона знову дзижчить, і Денні розуміє, що треба відступити назад, перш ніж змія зможе стрибнути вперед і вкусити його, але він застиг і не в змозі поворухнутися, а змія дзижчить…

«Прокинься, Денні, — гукає Тоні звідкілясь. — Прокинься, прокинься!»

Але він здатен прокинутися не більше, аніж поворухнутися, це ж «Оверлук», вони тут у сніговій пастці, і все тут тепер інакше. Шланги стають зміями, мертві жінки розплющують очі, а його батько… ох, Боже правий, нам треба вибиратися звідси, бо мій батько мусить сказитися.

Гримуча змія дзижчить. Дзижчить. Дзи…»

2

Ден чув виття вітру, але той вив не за стінами «Оверлука». Ні. А за стінами баштової кімнатки «Рівнігтон Хаусу». Він чув теркотіння снігу проти свого північного вікна. Звук цей був схожим на пісок. І ще він чув, як видає своє низьке дзижчання інтерком.

Ден відкинув пуховики і скинув з ліжка ноги, здригнувшись, коли його теплі ступні торкнулися холодної підлоги. Кімнату він перетнув, гарцюючи майже навшпиньках. Ввімкнувши настільну лампу, він видихнув. Пари з рота не видно, хоча навіть з розжареними до матово-червоного кольору спіралями обігрівача температура в кімнаті цієї ночі мусила бути хіба трохи вищою за сорок[1].

Дзззз.

Він натиснув на інтеркомі клавішу РОЗМОВА і сказав:

---

[1] 40 ° за Фаренгейтом = 4,44 °С.

— Слухаю. Хто це?

— Клодет. Здається мені, Доку, ти маєш роботу.

— Місіс Вінник?

Він був майже певен, що вона, а це означало, що треба одягати на себе парку, бо Віра Вінник містилася у «Рівінгтоні-2», а галерея між цим домом і тамтешньою будівлею має бути холоднішою за пряжку відьмацького ременя. Або за цицьку копача колодязя. Чи як там та примовка каже. Віра вже цілий тиждень висіла на ниточці, в комі, збиваючись на дихання Чейна-Стокса, а зараз була саме того ґатунку ніч, що їх кволі вибирали, аби відійти. Зазвичай о четвертій ранку. Він поглянув собі на годинник. Тільки 3:20, але це вже достатньо близько до загальної традиції.

Клодет Альбертсон його здивувала.

— Ні, це містер Хейз, прямо тут, унизу, на нашому першому поверсі.

— Ти певна?

Ден лише минулого вечора грав із Чарлі Хейзом у шашки, і для чоловіка з гострим мієлобластним лейкозом він був на вигляд жвавим, мов той цвіркунець.

— Аж ніяк, але Аззі вже там. А ти мусиш пам'ятати, що сам казав.

Він казав, що Аззі ніколи не помиляється, бо мав майже шестирічний досвід для такого висновку. Аззі вільно вештався по всіх трьох будівлях, які складали комплекс «Рівінгтон», більшість свого денного часу присвячуючи дріманню на дивані в кімнаті розваг, хоча незрідка його можна було також побачити на ігровому столі із закінченою чи й недовершеною головоломкою під ним, — де він лежав, вивернувшись на всю довжину, наче безжурно кинутий кимсь хутряний палантин. Скидалося на те, що він подобається тут усім (якщо на присутність кота в «Рівінгтон Хаусі» й були скарги, вони не досягали Денових вух), а Аззі навзаєм подобалися всі. Інколи він міг стрибнути на живіт якомусь напівмертвому старому… проте акуратно, схоже, ніколи не завдаючи

болю. Що вже було визначним, зважаючи на його розміри. Аззі був дванадцятифунтовим котиськом.

Окрім денної дрімоти, Аз рідко залишався довго в одному приміщенні; він завжди мав місця, куди йому піти, з якими людьми побачитися, які справи зробити. («Цей кіт ще той *джиґун*», — якось сказала Денні Клодет). Його можна було побачити серед парноти бальнеологічного кабінету, коли він незворушно вилизував собі лапу. Він міг вилежуватися на зупиненому тренажері для ходіння у Залі Здоров'я. Сидіти десь на покинутій каталці, дивлячись у порожнечу на ті речі, які вміють бачити лише коти. Іноді він міг скрадатися по моріжку на задньому подвір'ї, з притиснутими до голови вухами, являючи собою ідеальний портрет хижака родини котячих, але якщо Аззі й ловив птахів і бурундуків, він ніс їх на розчленування до якогось із сусідніх дворів або через вулицю, на міську толоку.

Кімната розваг залишалася відкритою цілодобово, але Аззі рідко робив туди візити, якщо телевізор там було вимкнуто і всі мешканці хоспісу звідти розійшлися. Коли вечір поступався місцем ночі й пульс «Рівінгтон Хаусу» уповільнювався, Аззі ставав неспокійним, патрулюючи коридори, немов вартовий на межі ворожої території. Коли пригашували світло, його можна було навіть не помітити, якщо не дивится прямо на нього; його невиразного мишачого кольору хутро зливалося з тінями.

Він ніколи не заходив до гостьових кімнат, окрім тих випадків, коли хтось із гостей помирав.

Тоді він або прослизав досередини (якщо двері не були на клямці), або сидів навпочіпки перед ними, обгорнувшись хвостом, *ваукаючи* низьким, делікатним голосом, щоби його впустили. Коли його впускали, він застрибував на ліжко гостя (у «Рівінгтон Хаусі» їх завжди називали гостями і ніколи пацієнтами) і з мурчанням там вмощувався. Якщо та обрана ним особа не спала, вона чи він могли погладити кота. Наскільки було відомо Дену, не траплялося такого ви-

падку, щоби хтось вимагав, аби Аззі вигнали геть. Схоже, вони розуміли, що Аззі там як друг.

— Хто доктор за викликом? — запитав Ден.

— Ти, — моментально відказала Клодет.

— Ти ж знаєш, що я маю на увазі. Справжнього лікаря.

— Емерсон, але коли я зателефонувала на його службовий номер, жінка там сказала мені, щоби я не вдавалася в дурниці. Всі шляхи від Берліна до Манчестера заблоковані. Сказала, що, окрім платних шосе, навіть снігоочисники чекають світла дня.

— Гаразд, — сказав Ден. — Вже йду.

3

Тільки вже проробивши якийсь час у цьому хоспісі, Ден дійшов розуміння, що навіть для вмираючих існує розшарування за класовою системою. Гостьові кімнати в головній будівлі були більшими і дорожчими за ті, що малися у «Рівінгтонах» Два й Один. У вікторіанському маєтку, де колись вішала свого капелюха і складала романтичні історії Гелен Рівінгтон, палати називалися апартаментами й мали імена знаменитих мешканців Нью-Гемпширу. Чарлі Хейз лежав в апартаменті «Алан Шепард»[1]. Щоби дістатися туди, Дену треба було пройти повз буфетний закуток біля підніжжя сходів, де стояли автомати з їжею і кілька твердих пластикових стільців. Розсівшись на одному з них, читав старий номер «Популярної механіки»[2], одночасно жуючи крекери з арахісовим маслом, Фред Карлінг. Карлінг був одним із трьох санітарів на зміні від півночі до восьмої ранку. Двоє

---

[1] Alan Bartlett Shepard, Jr. (1923—1998) — уродженець Нью-Гемпширу, перший американський астронавт, який полетів у космос 5 травня 1961 р., 1971 р. був командиром третьої успішної експедиції на Місяць на кораблі «Апполо-14».

[2] «Popular Mechanics» — заснований 1902 р. науково-популярний журнал.

інших двічі на місяць переходили на денні зміни; Карлінг ніколи. Самопроголошений нічний пугач, він був м'ясовитим пристосуванцем, чиї вкриті плетивом татуювань передпліччя з підкоченими рукавами вказували на його байкерське минуле.

— Овва, кого ми бачимо, — промовив він. — Та це ж Денні-бой. Чи ти цієї ночі під якоюсь зі своїх таємних личин?

Залишаючись усе ще напівсонним, Ден не мав настрою до жартів.

— Що тобі відомо про містера Хейза?

— Нічого, окрім того, що там уже зараз кіт, а це ж для них означає, що скоро вони збираються дуба дати.

— Кровотечі нема?

Здоровань здвигнув плечима:

— Ну, трохи було текло з носа. Ті чортові закривавлені рушники я поклав до саше[1], як це від мене й вим'гається розпорядком. Вони у пральні «А», можеш перевірити, як є охота.

Ден хотів було спитати, як це можна сказати «трохи текло» про носову кровотечу, яку довелось витирати більше ніж одним рушником, але потім передумав. Карлінг був нечулим бевзем, і яким чином він отримав тут роботу — нехай навіть у нічну зміну, коли більшість гостей сплять або намагаються поводитися тихо, щоби зайве нікого не турбувати, — було поза Деновим розумінням. Мабуть, хтось десь посмикав за якісь пару ниточок, гадав Ден. Так і працює цей світ. Хіба його рідний батько сам не посмикав був колись за ниточку, щоби отримати ту свою фінальну роботу доглядачем у готелі «Оверлук»? Може, це й не беззаперечний доказ такого стану речей, якщо той, кого ти знав, скористався брудним способом, щоб отримати собі роботу, але це наштовхує на певні думки.

---

[1] Саше (sachet, *фр.*) — в оригіналі — торбинка, у якій зберігають сухі ароматичні трави, кладучи її в комод до білизни або на подушку для кращого сну; в медзакладах — герметичний пакет.

— Приємного тобі вечора, Докторе Сон, — гукнув йому вслід Карлінг, анітрохи не намагаючись притишити голосу.

На сестринському посту Клодет креслила графік роздачі ліків, тимчасом як Дженіс Бейкер дивилася маленький телевізор з приглушеним звуком. По ньому йшла одна з тих безкінечних рекламних передач про якийсь засіб для очищення товстої кишки, але Джен уп'ялася в екран широко розплющеними очима, з відвислою щелепою. Вона здригнулася, коли Ден поцокотів нігтями по стійці, і він зрозумів, що Дженіс не була захоплена передачею, а просто напівспала.

— Хтось із вас може мені сказати щось суттєве про Чарлі? Карлінг знає лише трохи більше за нічого.

Клодет кинула погляд у коридор, пересвідчуючись, що Фреда Карлінга там не видно, але все одно відповіла потім стишеним голосом:

— З цього мужика тут користі, як від цицьок на бику. Я не перестаю сподіватися, що його колись таки виженуть.

Власну схожу думку Ден тримав при собі. Постійна тверезість, як йому відкрилося, робить чуда в сенсі наділення розсудливістю.

— Я його перевіряла п'ятнадцять хвилин тому, — сказала Джен. — Ми всіх перевіряємо особливо часто, щойно до них з візитом з'являється містер Котик.

— Як довго Аззі вже там?

— Він уже нявчав перед дверима, коли ми опівночі заступили на чергування, — сказала Клодет, — тож я йому їх і відкрила. Він одразу ж стрибнув на ліжко. Сам знаєш, як він то робить. Я вже тоді тобі ледь не подзвонила, але Чарлі не спав і був цілком контактний. Я сказала йому привіт, і він мене привітав у відповідь, а потім почав гладити Аззі. Отже, я вирішила зачекати. Десь через годину в нього почалася носова кровотеча. Фред його вмив. Мені довелося нагадати йому, щоб поклав ті рушники до саше.

Саше персонал називав розчинні пластикові мішки, до яких вкладався одяг, постільна білизна і рушники, забруднені

тілесними рідинами й тканинами. Таким було прийняте в штаті Нью-Гемпшир правило, що передбачало мінімізацію поширення патогенів, які переносяться з кров'ю.

— Коли я заходила подивитися на нього хвилин сорок-п'ятдесят тому, — сказала Джен, — він спав. Я його торкнулася. Він розплющив очі, вони в нього були налиті кров'ю. Тоді-то я й зателефонувала Емерсону, — додала Клодет. — І тільки після того, як від тієї дівчини, його секретарки, я отримала «аж ніяк, Хосе», я подзвонила тобі. Ти вже зараз підеш туди?

— Так.

— Щасти, — сказала Джен. — Поклич, якщо щось знадобиться.

— Авжеж. Навіщо ти дивишся цю рекламу чищення кишок, Дженні? Чи це щось особисте?

Вона позіхнула:

— Єдине інше, що можна побачити о цій годині — це рекламну передачу про «Ахх Бра»[1], а я вже один такий маю.

4

Двері апартаменту «Алан Шепард» стояли напіввідчиненими, проте Ден все одно постукав. Не почувши відповіді, він штовхнув їх, прочиняючи навстіж. Хтось (мабуть, одна з медсестер; майже напевне, що не Фред Карлінг) трохи підрегулював його ліжко. Підтягнув Чарлі Хейзу на груди ковдру. Йому було дев'яносто один, стражденно худому і такому блідому, що майже відсутньому на позір у реальності. Денові довелося тихо простояти з півхвилини, поки він упевнився, що піжамна сорочка старого ще здіймається

[1] «Ahh Bra» — наразі найпопулярніша в світі модель бюстгальтерів, яку 2010 р. розробила телеведуча, комедійна актриса і дизайнерка Ронда Шир (нар. 1954 р.).

й опадає. Аззі скрутився калачиком біля скупої опуклості його стегна. Коли Ден увійшов до палати, кіт поглянув на нього своїми незбагненними очима.

— Містере Хейз? Чарлі?

Очі Чарлі не розплющилися. Повіки в нього були посинілими. Шкіра під ними була темнішою, пурпурово-чорною. Наблизившись до ліжка, Ден побачив ще й інший колір: присохлу кров'яну кірку під обома ніздрями і в одному кутку зчеплених губ.

Ден пішов до ванної, взяв махрову мачулку, намочив її у воді й викрутив. Коли він повернувся до ліжка Чарлі, Аззі підвівся на лапи й делікатно переступив по інший бік сплячого чоловіка, звільняючи Денові місце, де той міг сісти. Простирадло було ще теплим після тіла Аззі. Лагідними рухами Ден витер присохлу кров у Чарлі з-під носа. Коли він уже витирав йому рот, Чарлі розплющив очі.

— Дене, це ти чи не ти? У мене ніби туман трохи в очах.

Кров'ю вони зайшли, ось що з ними було.

— Як ти почуваєшся, Чарлі? Болить що-небудь? Я можу покликати Клодет, щоб дала тобі якусь пігулку.

— Ніякого болю, — відповів Чарлі. Очі його перекинулися на Аззі, потім знову на Дена. — Я розумію, чому він тут. І розумію, чому тут *ти*.

— Я тут, бо мене вітер розбудив. А Аззі, мабуть, просто шукав собі компанію. Коти ж нічні тварини, ти знаєш.

Ден задер угору рукав піжами, щоби помацати в Чарлі пульс, і побачив на патичку передпліччя старого чотири пурпурові синці рядком. Пацієнти з лейкемією в останній стадії вкриваються синцями від зайвого на них подиху, але це явно були сліди пальців, і Ден точно знав чиїх. Тепер, завжди тверезий, він уже краще вмів контролювати свій норов, але той зовсім нікуди не подівся, так само, як потужне вряди-годи бажання випити.

«Карлінгу, сучий ти сину. А чи він для тебе був занадто повільним? Чи ти просто психував, що мусиш змивати кров,

що натекла з носа, коли єдине, чого тобі хотілося, це читати журнал і їсти ті гадські жовті крекери?»

Він намагався приховати свої почуття, але Аззі, схоже, їх вловив; бо видав коротке, стурбоване «няв». За інших обставин Ден міг би порозпитувати, але зараз він мав перед собою більш нагальні справи. Аззі знову виявився правим. Йому вистачило лише доторку до старого, щоби самому в цьому переконатися.

— Мені доволі лячно, — промовив Чарлі. Голос його звучав лиш трохи голосніше за шепіт. Гучнішим був постійний, низький стогін вітру надворі. — Не думав я, що так лякатимуся, але ніде правди діти.

— Там нема чого боятися.

Замість мацати в Чарлі пульс — не було в цьому сенсу насправді — він забрав собі в руки одну долоню старого. Побачив його синів-близнюків чотирирічними, на гойдалці. Він побачив дружину Чарлі, як вона опускає штору у спальні, одягнена лише в комбінацію з бельгійського мережива, яку він подарував їй на першу річницю їх весілля; побачив, як вихнулося їй через плече зав'язане в кінський хвіст волосся, коли вона обернулася й поглянула на Чарлі, лице її освітилося усмішкою, яка проказувала суцільне *«так»*. Він побачив трактор «Фармол»[1] зі смугастою парасолею, що височіла над його сидінням. Він вдихнув запах шинки і почув, як із тріснутого радіоприймача «Моторола»[2], що стоїть на захаращеному інструментами верстаті, Френк Сінатра співає «Нумо, летімо зі мною»[3]. Він побачив колісний ковпак, пов-

---

1 «Farmall» — багатоцільові колісні трактори, які випускаються з 1920-х рр. компанією «International Harvester».

2 «Motorola» (1928—2011) — одна з найбільших у світі компаній, що випускала радіоприймачі та різноманітні інші телекомунікаційні вироби (перша випустила на ринок мобільний телефон); в результаті фінансових труднощів поділилася на дві окремі компанії, одну з яких придбав Google.

3 «Come Fly with Me» — написана 1957 р. спеціально для Френка Сінатри романтична, мажорна пісня.

ний дощової води, в якій віддзеркалюється червона стодола. Він відчував смак чорниці, і патрав оленя, і ловив рибу на якомусь дальньому озері, поверхню якого розмірено цяткував осінній дощ. Ось йому шістдесят, він танцює зі своєю дружиною в клубі «Американського Легіону»[1]. Ось йому тридцять, він рубає дрова. Ось йому п'ять, він у шортах тягне за собою якийсь червоний возик. Потім усі ці картини затуманилися, змішавшись разом, як ото карти, коли їх колоду пускає собі з руки в руку фахівець, а вітер так само доносив на собі з гір великі сніги, а тут, у них, була тиша й уважні, спостережливі очі Аззі. У такі хвилини Ден розумів, для чого він існує. У такі хвилини він не нарікав на жоден біль, і печалі, і злість, і жах, бо це вони привели його сюди, до цієї кімнати в такий час, коли вітер шаленіє надворі. Чарлі Хейз вже наблизився до межі.

— Я не боюся пекла. Я прожив порядне життя, і взагалі я не вірю, що таке місце існує. Я боюся, що там немає *нічого*. — Він насилу зробив вдих. Перлина крові бубнявіла в куточку його правого ока. — Не було нічого *перед* цим, всі ми про це знаємо, тож хіба не само собою зрозуміло, що нічого нема й після?

— Але ж є, — Ден витер обличчя Чарлі вологою мачулкою. — Ми ніколи насправді не кінчаємося, Чарлі. Я не знаю, як таке може бути чи що воно означає, я просто знаю, що саме так воно є.

— Ти можеш допомогти мені перейти через це? Казали, що ти вмієш допомагати людям.

— Так. Я можу допомогти, — він узяв й іншу долоню Чарлі собі в руки. — Це значить просто заснути. А коли ти прокинешся — а ти *обов'язково* прокинешся — все мусить бути кращим.

— Небеса? Ти кажеш про рай?

---

[1] «American Legion» — заснована 1919 р. одна з наймасовіших добровільних спілок ветеранів Збройних сил США.

— Я не знаю, Чарлі.

Сила була дуже потужною цієї ночі. Він відчував, як вона тече крізь їх зімкнуті долоні, мов електричний струм, і нагадував собі бути лагідним. Частиною себе він перебував у цьому тремтячому тілі, яке розладнувалося, в його органах чуттів,

(«*поспіши, прошу*»)

які вимикалися. Він перебував у розумі,

(«*поспіши, прошу, вже час*»)

який залишався таким же гострим, яким був завжди, який усвідомлював, що думає зараз свої останні думки… принаймні, як Чарлі Хейз.

Налиті кров'ю очі заплющились, потім відкрилися знову. Дуже повільно.

— Все гаразд, — промовив Ден. — Тобі тільки треба заснути. Сон зробить тобі краще.

— Отак ти це називаєш?

— Так. Я називаю це сном, і спати — це безпечно.

— Не йди.

— Не піду. Я буду з тобою.

Так він і залишався. Це був жахливий привілей. Очі Чарлі закрилися знову. Ден і собі заплющився і в темряві побачив повільну синю пульсацію. Раз… двічі… стоп. Раз… двічі… стоп. Надворі завивав вітер.

— Спи, Чарлі. З тобою все гаразд, але ти втомлений і тобі треба поспати.

— Я бачу мою дружину, — ледь чутним шепотом.

— Справді?

— Вона каже…

Більше не було нічого, просто фінальний синій імпульс у заплющених очах Дена і фінальний видих чоловіка на ліжку. Ден розплющив очі і, прислухаючись до вітру, чекав останньої речі. Вона з'явилася по кількох секундах: блідо-червона імла піднеслася з носа, очей і рота Чарлі. Це було те, що одна стара медсестра в Тампі, яка мала майже таку ж саму

іскристість, як у Біллі Фрімена, називала «отой хап». Вона казала, що бачила це багато разів.

Ден бачив це *кожного* разу.

Марево здійнялося і зависло над тілом старого. А потім розвіялося.

Ден закотив правий рукав піжами Чарлі й помацав пульс. То була проста формальність.

5

Аззі зазвичай ішов геть раніше, ніж все завершувалося, але не цієї ночі. Він стояв на стьобаній ковдрі біля стегна Чарлі, дивився на двері. Ден повернувся, очікуючи побачити там Клодет або Дженні, але там нікого не було.

Утім, ні, було.

— Привіт.

Нічого.

— Ти та маленька дівчинка, що інколи пише на моїй чорній дошці?

Без відповіді. Але хтось там таки був, авжеж.

— Тебе звуть Абра?

Слабеньке, майже нечутне через вітер, долетіло бренькання піаніно. Ден було ледь не повірив, що це просто його уява (він не завжди умів розрізнити її і сяйво), аби не Аззі, чиї вуха лишалися нашорошеними, а очі не відривалися від дверного прорізу. Хтось був там, спостерігав.

— Ти Абра?

Прозвучало ще кілька нот, потім знову тиша. Тільки тепер тиша відсутності. Яким би не було її ім'я, вона зникла. Аззі потягнувся, зістрибнув з ліжка і пішов геть, не озирнувшись.

Ден посидів на місці трохи довше, слухаючи вітер. Потім опустив ліжко, натягнув простирадло на обличчя Чарлі й пішов назад до сестринського поста повідомити, що на цьому поверсі відбулася смерть.

6

Закінчивши зі своєю частиною паперової роботи, Ден пішов коридором до буфетного закутка. Були часи, коли він побіг би туди притьмом, вже зі стиснутими кулаками, але ті часи минулися. Зараз він ішов, роблячи повільні вдихи і видихи, щоб заспокоїти собі серце і розум. Була така приказка в АА: «Помислити перед тим, як пити», але, як казав йому під час їхніх щотижневих бесід тет-а-тет Кейсі К., це означає помислити перед тим, як робити будь-що.

«Ти не став тверезим, Денні, щоби бути дурним. Тримай це на умі, коли знову почнеш слухати отой сраний-драний-граний комітет всередині своєї голови».

Але ж ті кляті сліди від пальців.

Карлінг, похитуючись на своєму стільці, їв тепер «Дрібні монетки»[1]. «Популярну механіку» замінив якийсь фотожурнал з найсвіжішим телеідолом, «поганим хлопцем» з якогось серіалу на обкладинці.

— Містер Хейз відійшов, — промовив Ден м'яко.

— Жаль чути, — не відриваючи очей від журналу. — Але ж саме *для цього* вони тут, хіба не..

Ден ворухнув ступнею, підчепив нею одну з піднятих передніх ніжок стільця Карлінга і рвонув. Стілець відлетів геть, а Карлінг опинився на підлозі. Коробка «Дрібних монеток» вилетіла йому з рук. Він зирив вгору на Дена, не ймучи віри.

— Я привернув твою увагу?

— Ти, сучий си… — Карлінг почав було підводитися. Ден поставив ступню йому на груди і припечатав назад до стіни.

— Бачу, що так. Добре. Саме зараз тобі буде краще не підводитися. Просто сиди там і слухай сюди. — Ден нахилився вперед, вчепившись руками собі в коліна. Міцно, бо руки ті бажали зараз одного — бити. І бити. І бити. У скронях йому

---

[1] «Junior Mints» — маленькі круглі м'ятні цукерки в шоколадній глазурі, які випускаються з 1949 р.

гуло. «*Тихіше,* — наказав він собі. — *Не дозволь цьому взяти гору над собою*».

Але ж як то було важко.

— Наступного разу, якщо я помічу сліди твої пальців на пацієнті, я їх сфотографую і піду до місіс Клаузен, і ти опинишся на вулиці, не має значення, які ти маєш десь там знайомства. А коли ти вже не матимеш стосунку до цього закладу, я тебе знайду і зіб'ю тебе геть на лайно.

Карлінг зіп'явся на ноги, спираючись при цьому спиною на стіну, не відриваючись очима від Дена. Він був вищим і важчим за Дена фунтів на сто, щонайменше. Він зібрав пальці в кулаки.

— Хотілося б побачити, чи ти зможеш. Як щодо зараз?

— Гаразд, але не тут, — проказав Ден. — Багато людей намагаються заснути, а далі по коридору лежить мертвий чоловік. З синцями від тебе на ньому.

— Я не робив нічого, тільки взявся за його пульс. Ти ж знаєш, як легко їм заробити собі синці, з лейкемією.

— Знаю, — погодився Ден, — але ти свідомо завдав йому болю. Не знаю чому, але ти зробив саме так.

Щось зблиснуло у мутних Карлінгових очах. Не сором; Ден не думав, що він спроможний на таке почуття. Просто дискомфорт від того, що його бачать наскрізь і страх бути викритим.

— Велика шишка. Доктор *Сон*. Гадаєш, твоє лайно не смердить?

— Гайда, Фреде, ходімо надвір. Мені просто не терпиться. — І це було правдою. Всередині Дена сидів другий Ден. Він більше не перебував так близько до поверхні, але все ще там існував, той самий ірраціональний сучий син, яким він завжди був. Боковим зором Ден бачив Клодет і Джен, які стояли трохи далі у коридорі, очі в них були розширені, руками вони вчепилися одна в одну.

Карлінг задумався. Авжеж, він був більшим, і так, досяжність у нього була вигіднішою. Але він також був не

в найкращій формі — занадто багато масних бурітос[1], забагато пива, значно коротше дихання, ніж він мав колись, двадцяти-з-чимось-літнім — а ще було щось тривожне в обличчі цього худорлявого парубка. Він таке бачив і раніше, у ті часи, коли катався з «Подорожніми Святими». У деяких хлопців геть кепські гальма в головах. Вони легко запалюються, а щойно це сталося, такі хлопці горітимуть, поки не згорять до ноги. Він сприймав цього Торренса за дрібного м'якодухого сірячка, який не вимовить слова «лайно», навіть сам маючи його повен рот, але тепер побачив, що помилявся щодо нього. Його потаємна сутність була не Доктор Сон, а Доктор Сказ.

Ретельно це зваживши, Фред сказав:

— Я не витрачатиму свого часу.

Ден кивнув:

— Добре. Вберіг нас обох від обмороження. Тільки пам'ятай, що я тобі сказав. Якщо не бажаєш потрапити до шпиталю, відсьогодні тримай свої руки при собі.

— Хто це такий крутий, що тебе крутішим після себе призначив?

— Я не знаю, — сказав Ден. — Я насправді не знаю.

7

Ден повернувся до своєї кімнати, до свого ліжка, але заснути не зміг. Впродовж свого часу в «Рівінгтон Хаусі» він провів приблизно чотири дюжини людей за межу, і зазвичай ті смерті залишали його спокійним. Але не цієї ночі. Він усе ще тремтів від люті. Його свідомий розум ненавидів цей червоний буревій, але якась нижча його частина в ньому кохалася. Імовірно, це сягало глибин його генетики; тріумф натури над вихованням. Що довше він залишався тверезим, то більше виринало старих спогадів. До найяскравіших з них

---

[1] Burrito (віслючок, *ісп.*) — мексиканська страва: м'який корж, у який загорнуто різноманітну овочево-м'ясну начинку.

належали згадки про батькові спалахи люті. Він сподівався, що Карлінг підловить його на слові. Вийде надвір у мороз і сніговій, де Ден Торренс, син Джека, припише ліків цьому нікчемному цуцику, завдасть йому заслуженої кари.

Бог свідок, він не хтів бути, як його батько, якому припадки тверезості вдавалися так натужно, що аж білішали щиколотки пальців. За ідеєю, належність до АА мусила допомагати долати гнів, і здебільшого так воно й було, але траплялися моменти, як цієї ночі, коли Ден усвідомлював, який це хибкий бар'єр. Моменти, коли він почувався нікчемахою і алкоголь здавався єдиним, на що він заслуговує. У такі моменти він почувався дуже близьким до свого батька.

Він подумав: «*Мама*».

Він подумав: «*Цукейки*».

Він подумав: «*Нікчемних цуценят треба карати, давати ліки. І ти знаєш, де їх продають, хіба ні? Та збіса майже скрізь*».

Скажений порив вітру змусив застогнати баштицю. Коли шквал ущух, там уже була дівчинка з чорної дошки. Він майже чув її дихання.

Він витяг одну руку з-під своїх пухових ковдр. Якусь мить рука просто висіла у холодному повітрі, а потім він відчув, як її долоня — маленька, тепла — сковзнула до його.

— Абра, — промовив він. — Твоє ім'я Абра, але інколи люди називають тебе Аббі. Це ж так?

Жодної відповіді не надійшло, але він її насправді й не потребував. Все, що йому було потрібно, — це відчуття цієї теплої долоньки в своїй долоні. Воно тривало лише кілька секунд, але достатньо довго, щоб утішити його. Він заплющив очі й заснув.

8

За двадцять миль звідти, у маленькому містечку Енністон, без сну лежала Абра Стоун. Та долоня, що обхопила її долоню, протривала пару митей. Потім вона перетворилася на

імлу і пропала. Проте ж вона була тут. *Він* був тут. Абра знайшла його у сновидінні, але, прокинувшись, з'ясувала, що її сон реальний. Вона стояла в дверях якоїсь кімнати. Побачене там було водночас жахливим і чудесним. Там була смерть, і ця смерть була лячною, але там також чинилася допомога. Чоловік, який її надавав, не міг її бачити, а от кіт побачив. У кота було якесь схоже на її ім'я, хоча не зовсім точно.

«Цей чоловік мене не побачив, проте відчув. І ось лише щойно ми були з ним разом. Мені здається, я йому допомогла, як він тоді допоміг тому чоловікові, який помер».

Думка була гарною. Тримаючись за неї (як перед тим вона трималася за фантомну руку), Абра перевернулася на бік, обняла свого м'якого кролика і заснула.

Розділ п'ятий

Правдивий Вузол

1

Правдивий Вузол не мав статусу зареєстрованої компанії, але, якби мав, деякі з придорожніх поселень у Мейні, Флориді, Колорадо і Нью-Мексико могли б вважатися «корпоративними містечками». То були місцини, де великі ділянки землі й найбільші тамтешні бізнеси можна було через низку акціонерних товариств простежити до Правдивих. Їхні міста мали колоритні назви на кшталт Сухий Закрут, Доля Салема, Орі чи Сайдвіндер[1], і були вони тихими гаванями, але Правдиві рідко зупинялися в них надовго; більшість часу вони мігрували. Якщо ви їздите платними дорогами і найпопулярнішими автострадами Америки, ви могли їх бачити.

---

[1] Назви, що зустрічаються в інших творах Стівена Кінга.

Можливо, зустрічали на I-95 у Південній Кароліні, десь південніше Діллона, на північ від Санті. Можливо, це було на I-80 у Неваді, у гірській місцевості на захід від Дрейпера. Чи то у Джорджії, в той час як ви долали — повільно, якщо не бажаєте собі прикростей — оту знамениту пастку для гонщиків на трасі № 41 біля Тіфтона[1].

Скільки разів ви опинялися позаду неоковирного автодому, ковтаючи його вихлоп, нетерпляче чекаючи шансу його обігнати? Повзе собі поволеньки зі швидкістю сорок миль, коли ви могли б гнати законні шістдесят п'ять, а то й навіть сімдесят?[2] А коли врешті в зустрічному русі трапляється проміжок і ви, святий Боже, вирулюєте на смугу обгону, попереду ви бачите довгу вервечку цих гаспидських автохряків, яких поганяють зі швидкістю на десять миль нижчою за легальну золоті стариґаї в окулярах, що вчепилися у свої керма так, ніби впевнені, що вони зараз здіймуться у повітря й відлетять геть.

А може, ви стикалися з ними на відпочинкових майданчиках платних шосе, коли зупинилися, щоб розім'яти собі ноги і, либонь, вкинути кілька четвертаків до якогось торгового автомата. В'їзд до тих відпочинкових зон завше поділено на дві смуги, правда ж? Легкові машини на одну стоянку, тягачі з довгими причепами і автодоми — на іншу. Зазвичай парковка для трейлерів і автодомів міститься трохи віддалік. На якійсь із них ви могли бачити особняки на колесах Правдивих, усі припарковані щільним роєм. Ви могли бачити їх власників, як вони чимчикують до центральної будівлі — повільно, бо чимало з них на вигляд старезні,

---

1 Interstate 95 — головна автомагістраль східного (атлантичного) узбережжя США, що тягнеться на 3097 км від Флориди до Нової Англії; I-80 — трансконтинентальна автотраса від Сан-Франциско до Нью-Йорка, завдовжки 4671 км; Route-41 — траса, що йде від Флориди на півдні до Мічигану на півночі США; Draper — місто в штаті Юта, через яке пролягає шлях на Лас-Вегас; Tifton — місто у штаті Джорджія.

2 40 миль = 64,3 км; 65 = 104,6; 70 = 112,6.

а деякі з них жахливо жирні, — завжди гуртом, завжди тримаючись відлюдно.

Інколи вони сунуться на об'їзні дороги, вздовж яких повно автозавправок, мотелів і всіляких фастфудів. І якщо ви бачите їхні автодоми, припарковані біля «МакДоналдсу» чи «Бургер Кінга», ви, не зупиняючись, їдете собі далі, бо знаєте, що всі вони там вишикувалися в черзі до стійки, чоловіки у м'яких гольф-кепі або довгодзьобих рибальських кашкетах, жінки у штанях стретч (зазвичай попелясто-блакитних) і топах з написами на кшталт: ЗАПИТАЙТЕ В МЕНЕ ПРО МОЇХ ОНУКІВ, або ІСУС — КОРОЛЬ, або ЩАСЛИВА МАНДРІВНИЦЯ. Ви краще проїдете ще зайву милю по дорозі, до «Вафельного Хаусу» або «Шоніз», а хіба ні?[1] Тому що знаєте — вони, захоплено вивчаючи меню, будуть довго робити замовлення, завжди бажаючи собі чвертьфунтовиків без маринованих огірків або «Громадищ» без соусу[2]. Розпитуватимуть, чи є у тій місцині якісь туристичні принади, хоча кожному видно, що це не що інше, як черговий ніякісінький городок на три світлофори, звідки підлітки, щойно вони закінчать найближчу середю школу, тікають геть.

Ви майже не помічаєте їх, правильно? Авжеж, нащо вони вам? Вони просто люди, які подорожують у своїх автодомах, літні пенсіонери та кілька молодих одноплеменців, які живуть життям без коренів на платних автомагістралях та «блакитних шосейках»[3], зупиняючись надовше у кем-

---

1 «Waffle House» — заснована 1955 р. у Джорджії мережа придорожніх кафе, фірмовою стравою в яких є стейки з вафлями; «Shoney's» — заснована 1947 р. у Теннессі мережа ресторанів і мотелів, яка діє головно на Південному Сході й Середньому Заході та в центральних штатах.

2 «Quarter Pounder» — типовий гамбургер у фастфудах «МакДоналдс» з фіксованою вагою чверть фунта (113,4 г); «Whopper» — фірмовий сендвіч мережі «Бургер Кінг».

3 «Blue Highways» — бічні, тихі дороги; термін увійшов у широкий ужиток після однойменної першої частини (1982) автобіографічної трилогії, написаної колишнім шкільним учителем ірландсько-індіанського похо-

пінгах, де вони всідаються колом у шезлонги з «Волмарту» і теревенять про інвестції та риболовецькі турніри та про рецепти тушкованого м'яса з картоплею чи бозна про що ще, поки щось готується в їхніх хібаті[1]. Вони ті, що завжди гальмують біля блошиних ринків і надвірних розпродажів, заставляючи своїми припаркованими ніс-у-хвіст динозаврами половину узбіччя й половину дороги так, що ви змушені скидати швидкість, пробираючись повз них ледь не поповзом. Вони є повною протилежністю тим мотоциклетним клуберам, яких ви подеколи бачите на тих самих платних дорогах і блакитних шосейках; Лагідні Янголи замість Диких.

Вони диявольськи обридливі, коли масово скупчуються на відпочинкових теренах, займаючи всі туалети, але щойно їхні сперті, приголомшені дорогою нутрощі нарешті відпрацюють і з'являється можливість вам самим нарешті всістися на святе місце, ви викидаєте їх геть з голови, а чом би й ні? Вони примітні не більшою мірою, ніж зграя птахів на телефонному дроті або череда корів, що пасеться у лузі неподалік від дороги. О, — ви іноді можете здивуватися, — на які ж це статки їм вдається регулярно заправляти своїх монстрів, отих пожирачів пального (вони *мусять* регулярно отримувати цілком слушні фінансові надходження, бо як інакше ці люди можуть собі дозволити кататися весь час, як то вони роблять), і ви можете загадатися, чому це комусь хочеться витрачати свої золоті роки на курсування всіма тими безкінечними американськими милями між Агов і Га; але поза тим ви напевне не приділяєте їм зайвої думки.

А якщо вам трапиться прилучитися до гурту тих нещасних людей, які втратили своїх дітей — нічого не залишилося,

---

дження Вільямом Трогдоном під псевдонімом Least Heat-Moon (Найменш Гарячий Місяць) про його подорожі «незнаною» Америкою.

[1] Hibatchi («вогняний горщичок») — у Японії — переносний обігрівач з гарячим жаром; у США — маленький портативний гриль на деревному вугіллі.

тільки велосипед на незабудованій ділянці далі по вулиці або маленька шапочка, застрягла між кущів на бережку поблизького струмка, — ви певне ніколи не подумаєте на *них*. З якого дива? Ні, то, мабуть, якийсь волоцюга. Або (важче повірити, проте це жахливо ймовірне) якийсь хворий уйобок з вашого ж містечка, може, навіть саме з вашого району, може, навіть *з вашої ж вулиці*, якийсь хворий убивця, збоченець, котрому прекрасно вдається здаватися нормальним, і він ще довго задаватиметься нормальним, аж поки хтось не знайде поклад кісток, схованих у нього в підвалі або похованих на задньому дворі. Ви б ніколи не подумали на людей з автодомів, на тих пенсіонерів середнього віку і життєрадісних старих у їхніх гольф-кепі й протисонячних козирках з квітковими аплікаціями.

І в більшості випадків ви будете праві. Тисячі людей живуть, подорожуючи в автодомах, але на 2011 рік тільки один Вузол залишився в Америці: *Правдивий* Вузол. Їм подобалося всюди їздити, і це було добре, бо вони мусили. Якби вони залишалися на одному місці, врешті-решт вони привернули б до себе увагу, бо вони не старішали, як інші люди. Енні Фартушок або Брудний Філ (мугирські імена — Енн Ламонт і Філ Капуто) могли за одну ніч постаршати на двадцять років. Маленькі близнята (Горошина і Стручок) могли раптом з двадцятидворічних перетворитися на дванадцятирічок (чи близько того), повернувшись до віку свого Навернення, хоча їхнє Навернення відбулося значно давніше. Зараз єдина дійсно молода особа серед Правдивих — Ендрія Стайнер, відома тепер як Енді Зміїне Жало… та й навіть вона насправді не така молода, як на вигляд.

Тремтяча, буркотлива вісімдесятилітня старенька леді раптом стає шістдесятилітньою. Шкірястий старий джентльмен сімдесяти років здатен відкинути свою ковіньку геть; пухлини на його руках і обличчі зникають.

Чорноока Сузі позбавляється своєї поривчастої кульгавості.

Дизель Даґ з напівсліпого, з катарактами, стає гострооким, чарівним чином зникає його лисина. Відразу й зненацька, зирк-позирк, і йому знову сорок п'ять.

Випрямляється горбата спина в Духоголового Стіва. Його дружина Червона Баба викидає к бісу ті некомфортні труси-підгузки, взуває свої поцятковані стразами чобітки і каже, що бажає йти танцювати лінійні танці[1].

Маючи час спостерігати такі перетворення, люди почали б дивуватися, люди почали б теревенити. Врешті-решт нагодився б і якийсь репортер, тож Правдивий Вузол мусив би сахатися публічності, як то гадано її сахаються вампіри.

Але оскільки вони *не* живуть в одному місці (а коли зупиняються на довший період у якомусь зі своїх корпоративних містечок, Правдиві не спілкуються ні з ким поза своїми), вони цілком вписуються в оточення. А чом би й ні? Вони носять такий самий одяг, як і решта людей, що подорожують у трейлерах, на них такі самі дешевезні окуляри, вони купують такі самі сувенірні майки і звертаються за порадою до точнісінько таких же атласів автодоріг ААА[2]. Вони чіпляють такі ж самі постери на свої «Баундери» і «'Баго», вихваляючись найдивнішими місцинами, які відвідали: Я ПРИКРАШАЛА НАЙБІЛЬШУ В СВІТІ ЯЛИНКУ У КРІСТМАСЛЕНДІ! і, тягнучись поза ними по трасі, ви дивитеся на ті самі наліпки на бамперах: СТАРИЙ, АЛЕ НЕ МЕРТВИЙ; РЯТУЙМО МЕДИКЕР[3]; Я КОНСЕРВАТОР І Я *ГОЛОСУЮ!!*, поки очікуєте можливості для обгону. Вони їдять смажених курчат Полковника[4]

---

1 Популярні в барах танці рядами, зазвичай під кантрі-музику.

2 «American Automobile Association» — заснована 1902 р. безприбуткова федерація сервісних автоклубів, членами яких є понад 50 млн американців.

3 «Medicare» — започаткована 1965 р. федеральна програма медичного страхування осіб старших 65 років, а також інвалідів та хронічно хворих, яка повсякчас реорганізовується.

4 «Kentucky Fried Chicken» — заснована 1952 р. ресторатором Гарлендом Сандерсом (1890—1980) мережа фастфудів; 1949 р. Сандерс отримав почесне звання «полковник Кентуккі», що надається комісією, яку очолює губернатор, за різного роду заслуги перед мешканцями штату.

і вряди-годи купують квиток моментальної лотереї у тих цілодобових крамничках «легко зайшов — легко вийшов», де продають пиво, наживку, набої, «Motor Trend»[1] і десять тисяч сортів солодких батончиків. Якщо в місті, де вони зупинилися, є зал для гри в бінго, купка їх вирушить туди, займе стіл і вони гратимуть, допоки, заповнивши цілком картку, хтось не вхопить джек-пот. В одному з таких турнірів Скнара Ґ (Ґрета Мур мугирське ім'я) виграла п'ятсот доларів. Вона торжествувала свою перемогу кілька *місяців* і, хоча Правдиві мають грошей більше, ніж можуть витрачати, це надзвичайно дратувало кількох інших леді. Не вельми радим був також Мітка Чарлі. Казав, що він тоді якраз чекав у себе на B7 п'яти наступних подач із бінго-машини, коли раптом у Ґрети вийшло бінго.

— А ти удачлива сучка, Скнаро, — приказував він.

— А ти невдачливий сучий син, — відповідала вона. І додавала із задавленим гиготінням. — От такий невдачливий, *чорний* сучий син.

Якщо комусь із них трапляється бути зупиненим через перевищення швидкості або якесь інше незначне порушення дорожніх правил — хай зрідка, але ж таке стається — коп не знаходить нічого, окрім законно виданих водійських прав, дійсних страхових полісів і решти паперів у зразковому порядку. Ніхто й голосу не подасть, поки коп там стоїть зі своїм квитанційним блокнотом, навіть якщо з його боку відбувається очевидне ошуканство. Звинувачення ніколи не заперечуються, і всі штрафи сплачуються невідкладно. Америка — це живий організм, автодороги — її артерії, і Правдивий Вузол прослизає ними, наче кишковий вірус.

Проте нема жодних собак.

Звичайні люди подорожують у своїх автодомах разом у чималому собачому товаристві, зазвичай це такі сральні

---

[1] «Motor Trend» — заснований 1949 р. автомобільний журнал.

машинки з білим хутром, розцяцькованими нашийниками і нестерпними характерами. Ви знаєте цю породу; вони такі гавкотливі, що вухам боляче, а їхні пацючі оченята сповнені лячно розумного виразу. Ви бачите, як вони нюшать щось у траві обабіч призначених для вигулювання тварин стежок у відпочинкових зонах при платних дорогах, їхні хазяї тягнуться слідом, з совочками для лайна напоготові. На додаток до звичайних постерів і наліпок, на автодомах цих звичайних мандрівних людей нормально побачити ромбоподібні знаки з написами: ПОМЕРАНЕЦЬ НА БОРТУ або Я ♥ МОГО ПУДЕЛЯ.

Тільки не Правдивий Вузол. Вони не люблять собак, а собаки не люблять їх. Ви могли б сказати, що собаки їх бачать *наскрізь*. Аж до тих їх гострих, сторожких очей поза купленими на розпродажі темними окулярами. Аж до тих міцних, з довгими м'язами ловецьких ніг під поліестеровими слаксами з «Волмарту». До тих їхніх гострих зубів під коронками, що тільки й чекають вистромитися.

Вони не люблять собак, але вони люблять певних дітей.

О так, вони люблять певних дітей дуже сильно.

2

У травні 2011 року, невдовзі після того, як Абра Стоун відсвяткувала своє десятиліття, а Ден Торренс десятий рік свого членства в АА і тверезості, у двері «ЕрфКрузера» Рози Циліндр постукав Татко Крук. На той час Правдиві зупинилися в кемпінгу «Затишок» на окраїні Лексингтона в Кентуккі. Їхали вони в Колорадо, де проводили зазвичай більшу частину літа в одному зі своїх знаменних містечок, і було воно саме тим, яке Ден інколи відвідував у своїх снах. Зазвичай, їдучи будь-куди, вони не поспішали, але цього літа виникла певна терміновість. Всі з них знали причину, але ніхто про неї не говорив.

Роза все владнає. Як вона завжди це робила.

— Заходь, — мовила вона, і Татко Крук ступив через поріг.

У бізнесові справи він завжди вирушав у добрих костюмах і дорогих, відполірованих до дзеркального блиску туфлях. А інколи, почуваючись консервативним снобом, міг навіть виступати з ціпком. Цього ранку на ньому були мішкуваті штани, що трималися на підтяжках, обстріпана майка, на якій була зображена яблуня (а під нею напис ПОЦІЛУЙ МІЙ САД) та пласка робітницька кепка, яку він, прикриваючи за собою двері, разом змів з голови. Він був Розиним спорадичним коханцем, а також заступником у командуванні, але ніколи не забував виказати до неї свою повагу. Це була одна з багатьох чеснот, які їй у ньому подобалися. Роза не сумнівалася, що Правдиві продовжать діяти під його проводом, якщо вона помре. Якийсь час принаймні. Але впродовж наступних ста років? Мабуть, ні. *Ймовірно*, ні. Він мав срібного язика і добре все ладнав, коли мусив мати справи з мугирями, але в Татка були лише зародкові здібності до планування і не було справжнього бачення.

Цього ранку він мав занепокоєний вигляд.

Роза сиділа на дивані в штанах-капрі й простому білому ліфчику, вона курила сигарету і дивилася третю годину «Сьогодні» по своєму великому, припасованому до стіни телевізору[1]. Наразі йшла «м'яка» година, в якій гостями були знамениті шеф-кухарі й актори з рекламою своїх нових фільмів. Розин циліндр сидів набакир в неї на голові. Татко Крук знав її більше років, аніж живуть мугирі, але, як і перше, він не знав, якою магією той тримається там під таким заперечливим щодо гравітації кутом.

Вона підібрала пульт і стишила звук.

---

[1] «Today» — щоденна вранішня інформаційно-розважальна передача на каналі NBC, яка транслюється з 1952 р., перша в світі такого формату; наразі в будні це шоу триває 4 години, а у вихідні 2 години.

— Ого, сам Генрі Ротмен, бодай мені так дихати й жити. І на вигляд сповнений смаку, хоча маю сумніви, що ти прийшов, аби тобою посмакували. Не за чверть до десятої ранку і не з таким виразом на обличчі. Хто вмер?

Вона промовила це як жарт, але те, як він здригнувся, нахмуривши лоба, підказало їй, що жарт вийшов невдалий. Роза вимкнула телевізор і взялася гасити сигарету, не бажаючи, аби він помітив ту тривогу, що її охопила. Колись Правдиві були понад двосотенною силою. На вчорашній день їх число становило сорок один. Якщо вона не помилилася щодо його здригання, сьогодні їх стало на одного менше.

— Томмі Ваговоз, — промовив він. — Уві сні. Раз тільки зациклився, а тоді бум. Зовсім не страждав. А це страх яка збіса рідкість, як тобі відомо.

— А Горіх його дивився? — спитала Роза. *«Поки там іще було ще щось бачити»,* — подумала, проте не вимовила вона. Волоський Горіх, чиї мугирські водійські права та інші різноманітні мугирські посвідчення особи подавали його як Пітера Волліса з міста Літл-Рок у штаті Арканзас, був костоправом Правдивих.

— Ні, все трапилося так швидко. Важка Мері була з ним. Томмі її розбудив своїм тіпанням. Вона двигонула його ліктем… тільки на той момент там уже не було чого двигати, окрім його піжами. Правдоподібно, що інфаркт. У Томмі була сильна застуда. Горіх думає, це могло зіграти як додатковий чинник. Ну, ти ж сама знаєш, сучий син ще й курив, як той димогон.

— У нас *не буває* інфарктів. — А після, неохоче: — Певна річ, звичайно, у нас не буває також застуд. Він і справді сильно хрипів останні кілька днів, чи не так? Бідний старий ТВ.

— Йо, бідний старий ТВ. Горіх каже, що неможливо щось сказати напевне без розтину.

Якого відбутися ніяк не могло. Наразі уже не залишилося самого трупа, який можна було б різати.

— Як Мері це сприйняла?

— А ти як гадаєш? Вона убита нахрін горем. Вони ж разом ще відтоді, як Томмі Ваговоз був Томмі Возом. Саме вона ним і опікувалася, коли він Навернувся. Дала йому перший дух, коли він прокинувся наступного дня. Тепер вона каже, що хоче себе вбити.

Розу рідко щось шокувало, але це подіяло. Ніхто серед Правдивих ніколи не вбивав себе. Життя було, якщо так можна висловитися, єдиним сенсом їхнього життя.

— Можливо, просто балачка, — сказав Татко Крук. — От тільки…

— Що «тільки»?

— Ти права, що ми зазвичай не застуджуємося, але останнім часом було вже кілька випадків. Здебільшого просто нежить, і ті шмарклі як прийшли, так і пішли. Горіх каже, це може бути від неповноцінного харчування. Звісно, це лише його припущення.

Роза сиділа в задумі, барабанячи пальцями собі по голій діафрагмі, дивлячись на темний чотирикутник телеекрана. Нарешті вона промовила:

— Гаразд, я погоджуюся з тим, що харчування останнім часом було дещо незадовільним, але ми лише місяць тому приймали дух у Делавері, і тоді Томмі був здоровим. Товстунцем фактично.

— Йо, але Розі… той хлопець у Делавері був не так щоб сильно поживним. Більше чуттяголовим, аніж духоголовим.

Вона ніколи не думала про це в такому аспекті, але це було правдою. Крім того, йому було вже дев'ятнадцять, судячи з його водійських прав. Далеко після того піку, який він міг мати перед своїм статевим дозріванням. А ще років через десять він став би звичайнісіньким мугирем. А може, навіть і через п'ять. З нього поганенький був харч, закид прийнято. Але ж не можна завжди їсти стейки. Інколи задовольняєшся паростками квасолі й сиром тофу. Це принаймні допомагає душі триматися в тілі до того, як заріжеш наступну корову.

От лишень психодухові тофу й квасоля не втримали вкупі тіло і душу Томмі Ваговоза, хіба не так?

— Раніше кругом було більше духу, — мовив Крук.

— Не клей з себе дурня. Це схоже на те, як мугирі кажуть, що п'ятдесят років тому сусіди були привітнішими. Це міф, і я не бажаю, щоби ти його поширював. Люди й без цього вже порядно знервовані.

— Тут ти на мене можеш покластися. Але я не вважаю, що це *міф*, любонько. Якщо ти добре про це подумаєш, самій стане ясно. П'ятдесят років тому всього було *більше* — нафти, дикої природи, орних земель, чистого повітря. Навіть чесні політики траплялися.

— Авжеж! — крикнула Роза. — Ричард Ніксон, пам'ятаєш такого? Принца мугирів?

Але він не купився на цю фальшиву приманку. Крукові, може, трохи й не вистачало олії в департаменті уяви і бачення, але його рідко можна було збити з колії. Саме тому він і був другим за старшинством після неї. Він навіть міг мати рацію. Хто може з певністю сказати, що поголів'я людей, що здатні забезпечувати так потрібне Правдивим харчування, не вироджується точно так, як популяція тунця в Тихому океані?

— Краще б тобі відкоркувати один із тих балонів, Розі. — Побачивши, як вона на це витріщила очі, він підняв руку, щоб утримати її від слів. — Ніхто про це не говорить уголос, але вся сім'я про це думає.

Роза не мала сумнівів, що так воно й є, а ідея, що Томмі помер через ускладнення, спричинені недоїданням, мала гидотну правдоподібність. Коли духу було недохват, життя ставало скрутним і втрачало свій смак. Вони не були вампірами, як у тих старих «хаммерівських» фільмах жахів, але їсти однаково мусили[1].

---

[1] «Hammer Films» — заснована 1934 р., найстаріша з нині існуючих британських кінокомпаній; випускає стрічки різних жанрів, але уславився насамперед фільмами жахів у 1936—1960-х рр.

— А скільки часу минуло від сьомої хвилі[1]? — спитав Крук.

Він знав на це відповідь, так само як і вона. Правдивий Вузол мав обмежені здібності у передбаченні, але коли у мугирів наближалася якась дійсно велика катастрофа — сьома хвиля — вони всі її відчували. Хоча деталі атаки на Всесвітній торговельний центр почали для них прояснюватися тільки влітку 2001 року, про те, що *щось* мусить статися в Нью-Йорку, вони дізналися за багато місяців перед тим. Вона добре пам'ятала ту радість від передчуття. Роза припускала, що саме так почуваються голодні мугирі, коли чують запах якоїсь особливо смачної страви, що вариться в кухні.

Кожному вистачило удосталь того дня, і в наступні дні також. Серед тих, що загинули у зруйнованих Вежах, могло бути хіба що двійко духоголових, але коли катастрофа доволі велика, страждання, ґвалтовні смерті діють як збагачувальний чинник. Саме тому Правдивих і вабили такі місцини, як комах вабить яскраве світло. Виявлення поодиноких духоголових мугирів було набагато важчим, і тепер між ними залишилося тільки троє осіб, що мали такі спеціалізовані сонари у власних головах: Дідо Флік, Баррі Хінець та сама Роза.

Вона підвелася, вихопила з комода акуратно складений топ із викотом човником і натягнула його через голову. Як завжди, вигляд Роза мала розкішний і в певному сенсі аж трохи моторошний (оті її високі вилиці та дещо розкосі очі), але надзвичайно сексуальний. Вона знову посадила собі на голову капелюха і поплескала по ньому на удачу.

— Скільки лишилося повних балонів, як ти гадаєш, Круче?

Він знизав плечима:

— Певне, дюжина? П'ятнадцять?

— Десь близько того, — погодилася вона. Краще, якщо ніхто з них не знатиме правди, навіть її заступник. Останнє,

---

[1] «Сьома хвиля» в англомовній культурі те саме, що «дев'ятий вал» у тутешній — найпотужніша в череді хвиль.

чого вона бажала, це щоби теперішня занепокоєність перетворилася на відверту паніку. Коли люди панікують, вони розбігаються навмання. Якщо таке трапиться, Правдивий Вузол може розсипатися на порох.

Тим часом Крук дивився на неї, і то уважно. Перш ніж він зміг би побачити щось зайве, вона спитала:

— Ти можеш забезпечити нам ексклюзивно це місце на сьогоднішній вечір?

— Ти жартуєш? За сьогоднішньої ціни на бензин і дизельне парубок, який володіє цим місцем, не може заповнити й половини своїх парковочних місць, навіть по вікендах. Він радо вхопиться за такий шанс.

— Тоді зроби це. Ми використаємо балон духу. Перекажи всім.

— Буде зроблено. — Він поцілував Розу, одночасно гладячи їй одну грудь. — Це мій улюблений топік.

Вона розсміялася і відштовхнула його.

— Будь-який топік з цицьками всередині твій улюблений. Катай.

Але він затримався, в усмішці смикнувся кутик його губ.

— А дівчина ця, Гримуча Зміючка, усе ще нюшить біля твоїх дверей, красунечко?

Вона опустила руку і коротко стиснула йому нижче пояса:

— О, хай мені грець. Чи це не твою ревниву кістку я намацала?

— Назвемо це так.

Вона мала щодо цього сумніви, проте все одно це їй підлестило.

— Вона тепер з Сарі, і вони обидві тим абсолютно щасливі. Але, оскільки ми вже торкнулися особи Енді, вона нам може допомогти. Ти знаєш як. Повідом усіх, але спершу побалакай з нею.

Після того як він пішов, Роза замкнула «ЕрфКрузер», пішла до його кабіни й опустилася на коліна. Там вона вчепилася пальцями в середину килимка між водійським сидінням

і педалями. Піднялася смуга килимка. Під нею відкрився металевий прямокутник з клавіатурою кодового замка. Роза набрала цифри, і ляда сейфа відтулилася, підскочивши вгору на пару дюймів. Роза її відкрила цілком і зазирнула досередини.

П'ятнадцять чи дванадцять балонів залишилося. Таким був здогад Крука, і хоча вона не могла читати членів свого Племені так, як могла читати мугирів, Роза була впевнена, що він свідомо применшив сподівану кількість, щоб підбадьорити її.

«*Аби ж то він тільки знав*», — подумала вона.

Сейф був прокладений пінопластом, щоби захистити балони у випадку дорожньої пригоди, і в ньому малося сорок гнізд. Цього прекрасного травневого ранку в Кентуккі тридцять сім балонів з усіх, що сиділи в тих гніздах, були порожніми.

Роза взялася за один з іще повних балонів і потягла його вгору. Легкий; зваживши його в руці, ви вирішили б, що він також порожній. Роза зняла ковпачок, перевірила під ним вентиль, упевнилась, що запобіжник на ньому недоторканий, і, знову замкнувши сейф, поклала балон — обережно, майже благоговійно — на робочий стіл, на якому лежав складеним її циліндр.

Після сьогоднішнього вечора залишиться тільки два.

Їм треба знайти десь потужний дух і заповнити принаймні кілька з тих порожніх балонів, і це треба зробити якомога швидше. Правдиві ще не опинилися в глухому куті — поки ще не зовсім, — але вони вже за кілька дюймів від нього.

3

Хазяїн «Затишку» і його дружина мешкали у власному трейлері — мертво встановленому на пофарбованих бетонних блоках. Квітневі зливи викохали безліч травневих квітів,

ними поросло все переднє подвір'я містера й місіс Затишок. Ендрія Стайнер затрималася на хвильку, щоб помилуватися тюльпанами і фіалками, і тільки потім зійшла на три сходинки і постукала в двері великого трейлера «Редмен»[1].

Містер Затишок відчинив не зразу. Це був дрібний чоловічок з великим черевом, наразі обтягнутим спальною сорочкою в яскраво-червоні смужки. В одній руці він тримав бляшанку «Пабста Блакитна стрічка»[2]. В іншій — обмазану гірчицею ковбаску братвурст[3], обгорнуту скибкою пухкого білого хліба. Оскільки його дружина була якраз в іншій кімнаті, він скористався хвилиною для візуальної інвентаризації молодої жінки перед ним — від її кросівок до кінського хвостика на голові.

— Га?

Кілька осіб у їхньому Племені мали талант до присипання, але Енді в цьому була беззаперечно найкращою і її Навернення виявилося надзвичайно вигідним для Правдивих. Вона все ще вряди-годи користалася цим умінням, щоби цупити готівку з гаманців певного типу літніх джентльменів-мугирів, яких тягнуло до неї. Роза вважала це ризикованим і дитинячим, але знала з досвіду, що з часом прагнення до таких, як їх називала сама Енді, *вихваток*, розвіється. Єдиним прагненням Правдивого Вузла було виживання.

— У мене тільки одне маленьке запитання, — сказала Енді.

— Якщо це про туалети, то кало-смок приїде не раніше четверга.

— Та ні, не про це.

— А про що тоді?

— Ти не втомився? Чи не хотілося б тобі лягти, поспати?

---

1 «Redman» — бренд, під яким випускає трейлери і різноманітні модульні будівлі заснована 1953 р. компанія «Champion Homes».

2 «Pabst Blue Ribbon» — пиво, що випускається з 1844 р.; назва походить від традиції, за якою до 1916 р. горлечко кожної пляшки було обв'язане блакитною стрічкою.

3 Bratwurst — німецькі смажені ковбаски в натуральній оболонці.

Містер Затишок враз заплющив очі. Пиво і братвурст випали йому з рук на підлогу, утворивши брудний безлад на килимку. «*Ну, нічого,* — подумала Енді. — *Крук заплатив дядькові за ексклюзив дванадцять сотень. Містер Затишок зможе собі дозволити пляшку очисника для килимів. А то й дві*».

Взявши його за руку, Енді повела хазяїна до вітальні. Там стояла пара критих ситчиком м'яких крісел сімейства Затишок, з окремою телетацею перед кожним[1].

— Сідай, — наказала вона.

Містер Затишок сів, очі його лишалися заплющеними.

— Тобі ж подобається вовтузитися з молодими дівчатами? — спитала в нього Енді. — Ти би радо, якби твоя змога, хіба не так? Якби ти міг бігати досить швидко, щоби їх вловити, тобто. — Уперши руки в боки, вона оглянула його. — Ти бридкий. Можеш це повторити?

— Я бридкий, — погодився містер Затишок. І відразу по тому захропів.

З кухні увійшла місіс Затишок. Відкушуючи від брикету морозива.

— Агов, ти, ти хто така? Що ти йому там розказуєш? Чого тобі треба?

— Щоби ти заснула, — сказала їй Енді.

Місіс Затишок впустила своє морозиво. А тоді її коліна склалися і вона сіла на нього.

— От чорт, — промовила Енді. — Я не мала на увазі, прямо там. Вставай.

Місіс Затишок підвелася з морозивом, прилиплим ззаду до її сукні. Енді Зміїне Жало обхопила жінку за її майже неіснуючу талію і повела до вільного затишного крісла, затримавшись по дорозі, щоби скинути кавалок морозива з її дупи. Невдовзі хазяї вже удвох сиділи поруч, із заплющеними очима.

---

[1] TV-tray — популярні з 1950-х спеціальні складані столики-таці для їди під час перегляду телевізора.

— Ви спатимете всю ніч, — інструктувала їх Енді. — Містер може снити собі сни про те, як він ганяється за молодими дівчатами. Міссус, ви можете снити собі, що він помер від інфаркту, залишивши вам страховку на мільйон доларів. Як звучить? Гарно звучить?

Вона майнула пультом на телевізор, роблячи голосним звук. Там Пета Сейджека[1] обнімала жінка з неймовірно величезними принадами, яка лише щойно подолала загадкову фразу, що виявилася ось такою: НІКОЛИ НЕ СПОЧИВАЙ НА ЛАВРАХ. Енді на мить замилувалася колосальними дійками, а тоді знову обернулася до містера і місіс Затишок.

— Коли закінчаться одинадцятигодинні новини, можете вимкнути телевізор і лягти до ліжка. Коли прокинетеся завтра вранці, ви не пам'ятатимете, що я була тут. Є якісь запитання?

Жодних запитань вони не мали. Покинувши «Затишків», Енді поспішила назад до скупчення автодомів. Вона була голодною, і то вже багато тижнів, а сьогодні мусить всім вистачити вдосталь. А щодо завтра… то робота Рози про це піклуватися, і, на переконання Енді Зміїного Жала, нехай вона нею й займається.

4

О восьмій вечора вже запала повна темрява. О дев'ятій Правдиві зібралися на пікніковій галявині «Затишку». Роза Циліндр надійшла останньою, з балоном у руках. Побачивши його, вони неголосно відреагували ласим вуркотом. Роза розуміла, як усі почуваються. Вона й сама була голодною.

Вона вилізла на один з порізаних ініціалами пікнікових столів і обдивилася їх, кожного по черзі.

— Ми Правдивий Вузол.

---

[1] Pat Sajak (нар. 1946) — ведучий ігрового телешоу «Колесо фортуни».

— *Ми Правдивий Вузол,* — відповіли вони. Обличчя в них були урочистими, очі спраглими й голодними. — Що пов'язане, тому ніколи не бути розв'язаним.

— Ми Правдивий Вузол, і ми тривкі.

— *Ми тривкі.*

— Ми обрані. Ми щасливці.

— *Ми обрані, і ми щасливці.*

— Вони виготувачі; ми набувачі.

— *Вони виробляють, ми забираємо.*

— Візьміть оце і скористайтеся ним добре.

— *Ми скористаємося цим добре.*

Колись, на початку останнього десятиліття двадцятого століття, жив у містечку Інід в Оклахомі хлопчик на ім'я Ричард Ґейлсворті. *«Я присягнути можу, ця дитина читає мої думки»,* — інколи примовляла його мати. Люди на це усміхалися, але вона не жартувала. А може, й не тільки одної *її* думки. Ричард отримував оцінки «А» на іспитах, до яких навіть не готувався. Він знав наперед, коли батько прийде додому в доброму настрої і коли той мусив прийти весь роздратований чимось у сантехнічній компанії, якою він володів. Одного разу хлопчик благав свою матір зіграти в лотерею «Вибери шість» і клявся, що знає виграшні номери. Місіс Ґейлсворті відмовилася — вони були добрими баптистами, — але пізніше жалкувала. Не всі з шести цифр, які Ричард написав на кухонній дошці-пам'ятці, були виграшними, лише п'ять із них. Тим не менше, її релігійні переконання коштували їм сімдесят тисяч доларів. Вона прохала хлопчика не казати батькові, і Ричард пообіцяв, що не скаже. Він був добрим хлопчиком, гарним хлопчиком.

За два приблизно місяці після того лотерейного виграшу, що не відбувся, місіс Ґейлсворті було застрелено на смерть у її ж кухні, а добрий і гарний хлопчик зник. Відтоді його тіло зогнило до решти на давно несіяному полі неподалік якоїсь покинутої ферми, але, коли Роза Циліндр відкрила вентиль на срібному балоні, його сутність — його *психодух* — вирвалася звідти

хмаркою сріблясто-іскристої імли. Хмарка здійнялася над балоном на висоту приблизно три фути і поширилася, ставши пласкою. Правдиві стояли, жадібно дивлячись вгору на неї з ласими обличчями. Кілька з них буквально ридали.

— Прийміть поживу й тривайте, — оголосила Роза, здіймаючи руки вгору, поки її розчепірені пальці не опинилися просто під імлистою гладінню. Роза її повабила пальцями. Імла моментально почала осідати, набуваючи форми парасольки, опускатися до тих, що чекали внизу. Коли вона оповила їхні голови, вони почали глибоко вдихати. Це тривало п'ять хвилин, протягом яких дехто з Правдивих через гіпервентиляцію встигли знепритомніти й повалитися на землю.

Роза відчула, як вона бубнявіє фізично, як гострішає ментально. Кожен духмяний аромат цієї весняної ночі оприявнив себе. Вона знала, що легенькі зморшки навкруг її очей і рота вже щезли. Білі пасма в її волоссі знову перемінились на чорні. Пізніше вночі у її кемпер прийде Крук і вони горітимуть з ним в її ліжку, як ті смолоскипи.

Вони вдихали Ричарда Ґейлсворті, допоки він не кінчився — тепер вже насправді зник цілком і назавжди. Біла імла порідшала, а потім і пропала. Зомлілі посідали й озиралися навкруги, усміхаючись. Дідо Флік підхопив Петті Хінку, дружину Баррі, і застрибав з нею у жвавій джизі.

— Пусти мене, ти, старий віслюк! — відпихалася вона, при тому сама сміючись.

Енді Зміїне Жало і Тиха Сарі цілувалися взасос. Пальці Енді зарилися в мишачого кольору волосся Сарі.

Роза зіскочила з пікнікового столу й обернулась до Крука. Він, вишкіряючись, показав їй зведені колечком великий і вказівний пальці.

«Все класно», — промовляв той його вишкір, і так воно й було. Тим часом. Але попри всю ейфорію Роза думала про балони в своєму сейфі. Тепер їх там стало тридцять вісім порожніх, замість колишніх тридцяти семи. Вони ще на крок наблизились до глухого кута.

5

Правдиві виїхали наступного ранку, щойно по тому, як заясніло. Вирушили по шосе № 12 до траси І-64, чотирнадцять автодомів караваном ніс-у-хвіст[1]. Коли досягнуть міжштатної автомагістралі, вони розсіються, щоби не таким очевидним було їхнє скупчення, залишаючись на радіозв'язку, на випадок якихось інцидентів.

Або на той випадок, якщо нагодиться якась поживна оказія.

Прокинувшись освіженими після чудового нічного сну, Ерні й Морін Салкович погодилися, що ці люди з автодомами були найкращими з усіх, яких їм доводилося приймати. Вони не тільки заплатили готівкою і до крихітки прибрали свої стоянки, хтось навіть залишив на верхній сходинці їх трейлера хлібний пудинг з яблуками[2] і ласкаву записку з подякою при ньому. Поїдаючи дарований десерт за сніданком, Салковичі говорили одне одному, як їм пощастить, якщо ті знову приїдуть наступного року.

— А знаєш що? — сказала Морін. — Мені наснилося, що ота жінка з реклами страховок — Фло — продала тобі великий страховий поліс. Хіба не божевільний сон?

Ерні мугикнув і плеснув собі на хлібний пудинг іще вершків.

— А тобі щось снилося?

— Нічо'.

Але його очі метнулися від її очей, коли він це промовляв.

---

1 Route 12 — шосе регіонального значення, що тягнеться 4000 км від тихоокеанського узбережжя в штаті Вашингтон до Детройта в Мічигані; Interstate-64 — міжштатна автомагістраль завдовжки 1534 км, що веде від Сейнт-Луїса в Міссурі на заході до Ричмонда у Вірджинії на сході.

2 Популярний у багатьох країнах, а також на Півдні США десерт: шматки засохлого хліба вимочуються у воді, віджимаються, заливаються смальцем, яйцями, цукровим сиропом тощо і запікаються.

6

Удача навернулася Правдивому Вузлу одного спекотного дня в Айові. Роза очолювала караван, як вона це завжди робила, і відразу ж західніше Адера сонар у її голові видав посвист[1]. Не вибуховий, проте доволі гучний. Вона зразу ж зв'язалась по радіо з Баррі Хінцем, з якого був такий же аізат, як із Тома Круза[2].

— Баррі, ти це відчуваєш? Відповідай.

— Ага.

Баррі не належав до балакучого типу.

— З ким сьогодні їде Дідо Флік?

Перш ніж Баррі встиг відповісти, почувся подвійний сигнал підключення до частоти, і Енні Фартушок повідомила:

— Він зі мною й Довгим Полом, любонько. А це… це добра штука?

Голос Енні звучав схвильовано, і Роза могла це зрозуміти. Ричард Ґейлсворті був *дуже* добрим, але шість тижнів — довга перерва між трапезами, і він вже почав вивітрюватися.

— А старий хлоп'яга при *добрім розумі*, Енні?

Не встигла вона відповісти, як втрутився скрипучий голос:

— Я в порядку, жінко.

І для парубка, який подеколи не міг пригадати власного імені, Дідо Флік дійсно був цілком нормальним. Дратівливим, це так, але дратівливий — це значно краще, ніж дурнуватий.

Другий посвист вколов Розу, цього разу не такий сильний. Немов проводячи лінію, яку не слід перетинати, Дідо промовив:

— Ми рухаємося, курва, в неправильному напрямку.

---

1 Adair — засноване 1872 р. містечко (менш ніж тисяча мешканців) у штаті Айова.

2 Thomas Cruise (нар. 1962 р.) — знаменитий кіноактор ірландсько-німецько-англійського походження.

Роза не витрачалася на відповідь, просто двічі клацнула на своєму мікрофоні.

— Круче? Відгукнися, медовий мій.

— Я тут.

Проворний, як завжди. Тільки й чекав виклику.

— Всім зупинитися на наступній відпочинковій зоні. Окрім мене, Баррі й Фліка. Ми розвернемося на наступній розв'язці й поїдемо назад.

— Тобі потрібна група?

— Я не знатиму, поки не підберуся ближче, але… не думаю.

— Окей, — пауза, а по тому він додав: — Лайно.

Роза вставила мікрофон у держак і поглянула на безкінечні акри кукурудзи обабіч чотирисмужної траси. Звісно, Крук розчарувався. Кому це до вподоби? Сильні духоголові становили проблему, бо всі вони були непіддатні навіюванню. Це означало, що їх треба захоплювати силою. Часто намагалися цьому завадити друзі або члени родини. Інколи їх можна було приспати, проте не завжди; дитина з великою кількістю духу в цьому сенсі могла заблокувати навіть всі зусилля Енді Зміїне Жало. Тож інколи людей доводилося вбивати. Негарно, але приз завжди був того вартий: життя і сила запасені у сталевому балоні. Запасені на скрутний день. У багатьох випадках траплявся й побічний зиск. Дух був спадковою річчю, тож часто всі в родині об'єкта бодай потроху його в собі мали.

7

Поки більшість Правдивих чекали у приємно притіненій відпочинковій зоні за сорок миль від Каунсел Блаффс[1], кемпери з трьома мисливцями, покинувши в Адері автомагістраль, взяли курс на північ. Щойно з'їхавши з I-80 і опинившись

[1] Council Bluffs — засноване 1838 р. місто на річці Міссурі, сьоме в Айові за кількістю населення.

у чистім полі, вони розділилися і почали локалізовувати координати, рухаючись по гравійних, утримуваних у доброму стані сільських дорогах, які ділили цю частину Айови на великі квадрати. Рухаючись на сигнал із різних напрямків. Тріангулюючи.

Сигнал подужчав… ще трішки подужчав… потім став розміреним. Добрий дух, але не визначний дух. Атож, авжеж. Старцям не личить перебірливість.

8

Бредлі Тревор отримав вихідний день на батьківській фермі, де він регулярно виконував різноманітні роботи, щоби потренуватися з місцевою збірною командою Малої Ліги. Якби татко йому в цьому відмовив, тренер напевне організував би з решти хлопців лінчувальну експедицію, бо Бред був найкращим у команді хітером. Ніколи б вам таке і в голову не прийшло, дивлячись на нього — він був худеньким, як держак граблів, і лише одинадцятирічним, — але він був спроможний угріти навіть найкращих пітчерів Округу своїми одиночками й двійками[1]. Пітчерів, що кидали м'яча мляво, він просто зневажав.

Почасти це було так, просто завдяки здоровій силі фермерського хлопця, але аж ніяк не тільки їй. Здавалося, Бред знає, якою буде наступна подача. Справа була не в якихось секретних знаках (хоча дехто з тренерів в їх окрузі туманно натякав на таку можливість). Просто він дійсно *знав*. Так само, як знав найкраще місце, де треба влаштувати новий колодязь для худоби, або куди заблукала випадково відстала корова, або де лежить мамина обручка, коли мама якось

---

[1] Hitter (batter) — той, хто відбиває поданий м'яч у бейсболі; pitcher — той, хто подає м'яч; single, double — відбиті м'ячі, які дозволяють хітеру безпечно перейти на першу чи другу базу.

була її загубила. «*Подивись під килимком у “Сабурбені”*», — порадив тоді він, і там вона й знайшлася.

Того дня тренування пройшло особливо добре, проте під час тренерського розбору після того Бред почувався немов захмеленим, але відмовився випити газировки з льодом із запропонованої йому баклаги. Сказав, що краще поспішить додому, допоможе мамі зняти й занести до хати білизну.

— Збирається на дощ? — спитав Міка Джонсон, тренер. Вони всі звикли довіряти йому в таких речах.

— Не знаю, — апатично відповів Бред.

— Ти добре почуваєшся, синку? Щось вигляд у тебе кволий трохи.

Фактично, Бред почувався *недобре* зранку, він встав з головним болем, у нього була невеличка гарячка. Втім, не тому він хотів зараз же піти додому; він просто мав потужне відчуття, що йому більше не хочеться залишатися на бейсбольному полі. Його розум здавався не зовсім… його. Він не був певен, чи він дійсно тут, чи це йому тільки мариться — ну хіба не божевільна уява? Він неуважно почухав червону плямку в себе на руці.

— О цій же годині завтра, так?

Тренер Джонсон відповів, що саме так і заплановано, і Бред пішов, тягнучи за собою свою рукавицю. Зазвичай він біг навскач — всі вони рухалися галопом, — але сьогодні зовсім не було на це настрою. Йому не переставала боліти голова, а тепер і ноги почали також. Він зник у кукурудзі поза трибунами, збираючись зрізати шлях до своєї ферми, що містилася за дві милі звідти. Коли він вигулькнув на місцеву дорогу Д, струшуючи шовковисті кукурудзяні пасма собі з волосся повільною, сонною рукою, там чекав, працюючи на холостих обертах, середнього розміру «ВондерКінг»[1]. Поряд з ним стояв усміхнений Баррі Хінець.

---

[1] «WanderKing» («Мандрівний король») — бренд автодомів, який існує тільки в сатиричному мультсеріалі «Сімпсони».

— Ну, ось і ти, — промовив Баррі.

— Хто ви?

— Друг. Застрибуй. Я підкину тебе додому.

— Звісно, — сказав Бред. У такому стані, як у нього зараз, під'їхати буде добре. Він почухав червону плямку в себе на руці. — Ви Баррі Сміт. Ви друг. Я до вас сяду, і ви підвезете мене додому.

Він ступив у кемпер. Двері закрилися. «ВондерКінг» поїхав геть.

Наступного дня весь округ буде мобілізовано на пошуки найкращого центрального захисника і хітера збірної зірок Адера. Речник поліції штату попрохав місцевих мешканців повідомляти про всі чужі або дивні автомобілі й фургони. Таких повідомлень надійшло чимало, але вони не призвели ні до чого. І хоча три автодоми з мисливцями були значно більшими за фургони (а той, що належав Розі Циліндр, взагалі громаддям), про них не повідомив ніхто. Вони ж були людьми з трейлерів, врешті-решт, мандрували разом. Бред просто… пропав.

Як тисячі інших нещасних дітей, його наче щось глитнуло, і схоже на те, що одним ковтком.

9

Вони повезли його на північ, до покинутого спиртового заводу, що стояв за багато миль від найближчої ферми. Крук виніс хлопчика з Розиного «ЕрфКрузера» і делікатно поклав на землю. Бред був зв'язаний клейкою стрічкою і плакав. Коли Правдивий Вузол зібрався навкруг нього (немов журні навкруг відкритої могили), він промовив:

— Прошу, відвезіть мене додому. Я нікому не розкажу.

Роза опустилася біля нього на одно коліно й зітхнула:

— Я б так і зробила, синку, якби могла, але я не можу.

Його очі знайшли Баррі:

— Ви ж казали, що ви з хороших людей! Я сам це чув! Ви ж це *казали*!

— Вибач, друже. — Несхоже по Баррі було, ніби він відчуває жаль. Радше він скидався на зголоднілого. — У цьому нема нічого особистого.

Бред знову метнувся очима до Рози.

— Ви збираєтеся зробити мені боляче? Прошу, не робіть мені боляче.

Звісно, вони збиралися робити йому боляче. Як це було не сумно, але біль очищував дух, а правдиві мусили їсти. Лобстери теж відчувають біль, коли їх кидають до каструль з окропом, але це не зупиняє мугирів перед цією справою. Їжа є їжею, а виживання виживанням.

Роза сховала руки собі за спину. В одну з них Скнара Ґ поклала ніж. Той був коротким, але дуже гострим. Роза усміхнулася лежачому хлопчику і сказала:

— Найменшою мірою, наскільки це тільки можливо.

Хлопчик тримався дуже довго. Він кричав, аж поки в нього не порвалися голосові зв'язки і його плач перетворився на хрипкий гавкіт. У якийсь момент Роза зупинилася і огледілася навкруг. Її руки, довгі й сильні, були в криваво-червоних рукавичках.

— Щось треба? — спитав Крук.

— Поговоримо потім, — відповіла Роза і повернулася до роботи. Промені десятків ліхтариків перетворили шматок землі поза спиртовим заводом на імпровізовану операційну залу.

Бред Тревор прошепотів:

— Прошу, вбийте мене.

Роза Циліндр подарувала йому втішливу усмішку:

— Скоро.

Але скоро не вийшло.

Знову розпочався той хриплий гавкіт, і тільки з часом він перетворився на дух.

На світанку вони поховали тіло хлопчика. А потім поїхали далі.

Розділ шостий

Химерне радіо

1

Такого не траплялося вже щонайменше три роки, але є речі, яких неможливо забути. Такі, як коли твоя дитина заходиться криком посеред ночі. Люсі була сама, бо Девід тоді перебував на дводенній конференції в Бостоні, але вона знала, що, якби Девід був удома, він випередив би її в бігу по коридору до Абриної спальні. Він теж не забув.

Їхня дочка сиділа в ліжку з блідим обличчям, на голові навсібіч стирчало розкуйовджене зі сну волосся, вибалушені очі дивилися у порожнечу. Скинуте простирадло — вона воліла вкриватися тільки ним за теплої погоди — обмоталося навкруг її тіла, наче якийсь божевільний кокон.

Люсі сіла біля дочки й обняла її рукою за плечі. Відчуття було, ніби обіймаєш камінь. То був найгірший момент, що затягнувся, аж поки вона врешті не вийшла цілком з цього стану. Опинитися вирваною зі сну криками своєї дитини — це вже само по собі жахливе, але така невідкличність була ще гіршою. Між п'ятьма й сімома роками подібні нічні спалахи страху були доволі звичайними, і Люсі завжди боялася, що рано чи пізно дитячий мозок зруйнується від такого напруження. Дочка так само дихатиме, але ніколи не зможе відвести очей від того бозна-якого світу, що вона його бачила, а вони ні.

«*Не буде такого,* — запевняв її Девід, а Джон Далтон навіть подвоював ставку. — *Діти, вони витривалі. Якщо в неї не спостерігається жодних гальмівних післяефектів, як-от емоційне відчуження, прагнення самотності, обсесивна поведінка, нічні сечовипускання в ліжку… тоді все у вас, мабуть, буде гаразд*».

Але ж не гаразд, коли дитина прокидається з кошмару так, що аж верещить. Не гаразд, що й надалі знизу інколи звучали

дикі акорди піаніно, а крани у ванній у кінці коридору могли крутитися самі собою, або те, що лампа над Абриним ліжком іноді лопалася, коли вона або Девід клацали вмикачем.

А потім з'явився її невидимий друг і перерви між кошмарами подовшали. А далі вони зовсім припинилися. І ось ця ніч. Точніше, це вже й *не* ніч; Люсі побачила перше бліде жевріння на східному обрії і подякувала за це Богу.

— Абсі? Це мамуня. Поговори зі мною.

Так само жодної реакції ще п'ять чи десять секунд. А потім, нарешті, та статуя, яку Люсі обнімала рукою, розслабилася і знову стала маленькою дівчинкою. Абра зробила довгий, тремтливий вдих.

— Мені наснився кошмар. Такий, як оті, що снилися давно колись.

— Я вже здогадалася, любонько.

Абра, було на те схоже, мало що запам'ятовувала зі своїх сновидінь, хіба що трішечки. Інколи там були люди, які кричали одні на одних або билися кулаками. «*Він перекинув стіл, коли гнався за нею*», — могла вона сказати. Іншого разу їй наснилася лялька Ганчір'яна Енн[1], що лежала серед дороги. Одного разу, Абрі було тоді лише чотири рочки, вона розказала їм, що бачила людей-привидів, які каталися на «*Гелен Рівінгтон*», це був такий популярний туристичний атракціон у Фрейжері. Потяг, що їздив петлею від Тінітавна до Клауд-Гепа, а потім знову назад. «*Я їх побачила, бо було місячно*», — розповідала Абра своїм батькам того разу. Люсі й Девід сиділи обабіч неї, разом обнімаючи доньку. Люсі й зараз пам'ятала, якою вогкою була на дотик

---

[1] Raggedy Ann — героїня письменника і художника Джоні Груелла (1880—1938), який придумав ім'я і намалював лице саморобній рудоволосій ляльці своєї дочки 1915 р., а 1918 р. видав першу з серії численних дитячих книжок про неї й одночасно розпочав випуск таких ляльок, які виробляються й зараз. Ганчір'яну Ен 2007 р. включено до «Національної зали уславлених іграшок» США.

піжамна сорочка Абри, просякла її потом. «*Я зрозуміла, що ті люди привиди, бо лиця в них були, наче старі яблука, і місяць їх просвічував наскрізь*».

Наступного дня Абра знову бігала, і гралася, і реготала зі своїми друзями, але Люсі так і не забула той образ: мертві люди їдуть на маленькому потязі крізь ліс, у місячному сяйві їхні обличчя наче прозорі яблука. Вона запитала в Кончетти, чи катала вона коли-небудь Абру на тому потязі в один з їхніх «дівчачих днів»? Четта відповіла — ні. У Тінітавн вони якось їздили, але потяг тоді стояв на ремонті, тож натомість вони покаталися на каруселі.

Аж ось Абра підняла очі на матір і запитала:

— Коли повернеться тато?

— Післязавтра. Він казав, що встигне на обід.

— Ще так не скоро, — промовила Абра. Сльозинка викотилася в неї з ока, пробігла щокою і скрапнула на піжаму.

— Скоро для чого? Що ти пам'ятаєш, Абба-Доцю?

— Вони мучили хлопчика.

Люсі не хотілося це ворушити, але вона відчула, що мусить. Надто часто знаходилися зв'язки між сновидіннями Абри і речами, як відбувалися в дійсності. Це Девід помітив фото одноокої Ганчір'яної Енн у північно-конвейській газеті «Сан» під заголовком: ТРОЄ ЛЮДЕЙ ЗАГИНУЛИ У КАТАСТРОФІ В ОССІПІ[1]. Це Люсі відшукала замітки з поліцейськими повідомленнями про арешти за домашнє насильство після двох снів Абри про «*людей, що кричали і билися*». Навіть Джон Далтон погоджувався з тим, що Абра може приймати дивні передачі, як він це назвав — «химерного радіо в своїй голові».

Тому зараз вона спитала:

— Якого хлопчика? Він живе десь неподалік? Ти знаєш де?

Абра помотала головою.

---

[1] Ossipee — засноване 1785 р. місто в Нью-Гемпширі, яке складається з кількох селищ біля однойменного озера.

— Далеко. Я не пам'ятаю. — А тоді вона прояснішала. У швидкості, з якою дочка виходила зі стану фуги[1], Люсі вбачала майже таке ж лячно надприродне явище, як у музичних фугах. — Але мені здається, я попрохала Тоні. Він зможе розказати *своєму* батькові».

Тоні, її невидимий друг. Вона вже пару років не згадувала про нього, і Люсі сподівалася, що це не регресія в її розвитку. Десять років — це вже трохи не той вік для невидимих друзів.

— Може, батько Тоні зуміє це припинити, — обличчя Абри затьмарилося. — Хоча, я боюся, вже пізно.

— Довгенько Тоні не з'являвся, авжеж?

Підвівшись, Люсі почала струшувати зіжмакане простирадло. Воно віяло Абрі проти обличчя, і дівчинка хихотіла. Найкращий у світі звук, на переконання Люсі. Такий *нормальний* звук. І в кімнаті дедалі яснішало. Невдовзі й перші пташки співати почнуть.

— Мамуню, лоскотно!

— Мамуні люблять лоскотати. У цьому і полягає почасти їхня чарівність. То що там з Тоні?

— Він казав, що прийде в будь-який час, коли буде мені потрібний, — відповіла Абра, знову вмощуючись під простирадлом. Вона поплескала по ліжку поряд з собою, і Люсі лягла, поклавши голову на одну з дочкою подушку. — От у цьому кошмарі він був мені потрібний. Мені здається, він таки прийшов, але точно я не можу пригадати. Його тато працює у *хот спайсі*[2].

Це вже щось нове.

— Це щось на кшталт фабрики прянощів?

— Та ні, дурнятко, це для людей, які зібралися помирати.

---

[1] Диссоціативна фуга — психічний розлад, що супроводжується амнезією, іноді набуттям нової особистості.

[2] Hot spice (*англ.*) — пекучі прянощі; hospice — притулок.

Абра говорила поблажливо, мало не вчительським тоном, але в Люсі мороз перебіг поза шкірою.

— Тоні каже, це коли люди вже такі хворі, що вже не здатні одужати, тоді вони їдуть у той *хот спайс* і там його тато намагається щось зробити, щоб вони почувалися краще. У тата Тоні є кіт, якого звуть схоже на мене. Я Абра, а кота звуть Аззі. Хіба це не *химерно*, але в кумедному сенсі?

— Так. Химерно й кумедно.

І Джон, і Девід, либонь, засновуючись на подібності імен, в один голос сказали б, що про кота — це конфабуляція[1] дуже кмітливої десятирічної дівчинки. Хоча й самі б не вельми вірили такому висновку, а Люсі, мабуть, не повірила б узагалі. Скільки десятирічних дівчаток знають, що таке хоспіс, навіть якщо вони неправильно вимовляють це слово?

— Розкажи мені про того хлопчика в твоєму сні. — Тепер, коли Абра заспокоїлася, ця розмова здавалась безпечнішою. — Розкажи мені, хто його мучив, Абба-Доцю.

— Я не пам'ятаю, окрім того, що він думав, що Барні йому друг. Чи, може, того звали Баррі. Мамуню, можна мені Гоппі?

Улюблений кролик тепер сидів у висловухому вигнанні на найвищій полиці шафи в її кімнаті. Абра вже не спала з ним щонайменше два роки. Люсі дістала Гопстера і поклала дочці до рук. Абра притисла кролика до своєї рожевої піжамної сорочки і майже миттєво заснула. Якщо пощастить, вона поспить ще годину, можливо, навіть дві. Люсі сиділа поряд, дивлячись на дочку.

«Хоч би через кілька років це вже припинилось назавжди, як воно мусить, за словами Джона. Хай би такого не було більше, благаю. Щоби перестати нишпорити у місцевих газетах, шукаючи повідомлень, чи не вбив десь маленького

---

[1] Конфабуляція — псевдоспогад, ілюзія мислення, коли людина вірить у свою вигадку.

хлопчика вітчим, або забили на смерть нанюхані клеєм гопніки, або ще щось. Хай це скінчиться».

— Господи, — промовила вона дуже низьким голосом, — якщо ти є там, то не зробив би ти дещо для мене? Чи не міг би ти зламати те радіо у голові моєї маленької дівчинки?

2

Коли Правдиві знову викотилися на I-80, взявши курс на захід у напрямку того верховинного містечка в Колорадо, де вони проведуть це літо (завжди маючи на думці можливість добрати собі великого духу, якщо такий десь трапиться поблизу), Татко Крук їхав на пасажирському сидінні Розиного «Ерф-Крузера». Круковим «Еффініті»[1] наразі кермував Джиммі Арифметика, тямовитий бухгалтер їхнього Племені. Супутниковий радіоприймач Рози був налаштований на «Позазаконне кантрі»[2], де молодший Генк якраз співав свою «Схильний до віскі, спрямований до пекла»[3]. Добра була пісня, і Крук дозволив їй дограти до кінця, перш ніж натиснув кнопку ВИМК.

— Ти казала, ми побалакаємо пізніше. Пізніше вже настало. Що там таке було трапилося?

— За нами дехто назирав, — відповіла Роза.

— Справді? — злетіли вгору брови Крука. Він прийняв стільки ж духу того хлопця, Тревора, як і кожний з них, але не помолодшав на вигляд. З ним рідко це траплялося після

---

1 «Affinity» — автодім класу «А», який випускається заснованою 1968 р. в Орегоні корпорацією «Country Couch».

2 «Outlaw country» — піджанр музики кантрі 1950—1970-х, виконавці якого своїм надто блюз-роковим звучанням і відвертими текстами не вписувалися в її класичний романтичний канон; найпотужнішим трансляторoм цієї музики, яка вже сама стала класикою, є однойменна супутникова радіостанція, що має офіційну назву «Sirius XM».

3 Hank Williams, Jr. (нар. 1949 р.) — гітарист-співак-композитор, син одного з найвизначніших авторів-виконавців в історії музики кантрі Генка Вільямса (1923—1953); «Whiskey Bent and Hell Bound» — його хіт 1979 р.

їжі. А з іншого боку, він рідко виглядав старішим між сеансами харчування, якщо тільки паузи не були надто довгими. Роза гадала, що це гарний обмін речовин. Можливо, щось таке в його генах. Припускаючи, що в них іще є гени. Горіх казав, що вони їх майже напевне мають. — Хтось духоголовий, ти маєш на увазі?

Вона кивнула. Перед ними під де-не-де поцяткованим купчастими хмаринками небом кольору линялих джинсів стелилася I-80.

— Багатий дух?

— О, так. Величезний.

— Як далеко?

— Східне узбережжя. Гадаю, десь там.

— Ти хочеш сказати, що хтось підглядав аж… тобто, з відстані майже півтори тисячі миль[1]?

— Може бути, що навіть із більшої. Може бути, що звідкись, чортам знати як здалеку, десь аж ген із Канади.

— Хлопець чи дівчина?

— Ймовірно, що дівчинка, але там був лише проблиск. Три секунди, не довше. Це має якесь значення?

Значення це не мало.

— Скільки балонів ти могла б заповнити з дитини, в якої так багато духу в баняку?

— Важко сказати. Три щонайменше.

Цього разу свідомо применшувала Роза. На її здогад, невідомий споглядач міг заповнити десять балонів, а можливо, навіть і дюжину. Його присутність тривала коротко, але була потужною. Він (або *вона*) побачив, що вони там робили, і її (якщо це була *вона*) жах був достатньо сильним, щоби в Рози заклякли руки і вона на мить відчула огиду. Це було не її власне відчуття, звісно — тельбушіння якогось мугиря було не огиднішим за тельбушіння оленя, — а щось на кшталт психічного рикошету.

---

[1] 1500 миль = 2414 км.

— Може, нам варто було б розвернутися, — промовив Крук. — Дістати її, поки добро не пропало.

— Ні. Я гадаю, ця дитина все ще набирається сили. Дозволимо їй трохи доспіти.

— Це те, що ти знаєш, чи просто інтуїція?

Роза покрутила в повітрі пальцями.

— Настільки сильна інтуїція, що дозволяє нам ризикнути, що її тим часом не зіб'є якийсь скажений водій або не викраде якийсь збочений ґвалтівник дітей? — Крук промовив це без жодної іронії. — А як щодо лейкемії чи ще якогось раку? Знаєш, вони вразливі на такого роду болячки.

— Якщо попитаєшся в Джиммі Арифметики, він тобі скаже, що статистика смертності промовляє на нашу користь, — усміхнулася Роза, поблажливо поплескавши його по стегну. — Ти забагато хвилюєшся, Татку. Ми їдемо до Сайдвіндера, як і планувалося, а потім на південь, у Флориду, на пару місяців. І Баррі, і Дідо Флік, обидва вважають, що цей рік обіцяє бути щедрим на урагани.

Крук скривився:

— Це як ритися у сміттєвих баках.

— Нехай так, але в деяких з тих сміттєвих баків трапляються доволі смачні з'їдини. І поживні. Я й досі себе картаю, що ми пропустили той торнадо в Джопліні[1]. Але ж, звісно, ми менш здатні передбачати наперед такі раптові буревії.

— Та дитина. Вона *бачила* нас?

— Так.

— І що ми тоді якраз робили?

— А самому здогадатися, Круче?

— Вона не зможе нас здати?

— Любасику, якщо їй зараз більше одинадцяти років, я готова з'їсти мого капелюха, — Роза постукала по своєму ци-

---

[1] Багатовихровий торнадо зруйнував місто Джоплін у штаті Міссурі 22 травня 2011 р., вбивши близько 160 осіб, понад тисячу отримали поранення.

ліндру для переконливості. — Її батьки, мабуть, і не знають, що вона за таке чи на що вона здатна. А якщо навіть і знають, вони, либонь, з усіх бісових сил мінімізують це у своїй уяві, щоби самим не доводилося думати про це надто багато.

— Або вони покажуть її психіатру і той почне годувати її пігулками, — додав Крук. — Які її приглушать, і тоді її буде важче знайти.

Роза усміхнулась:

— Якщо я правильно зрозуміла, а я цілком упевнена, що так воно й є, то давати їй «Паксіл»[1] — це все одно, що накинути целофан на військовий прожектор.

— Ну, якщо ти так кажеш. Ти бос.

— Саме так, медовий мій. — Цього разу, замість поплескати його по стегну, вона стиснула йому яєчка. — Омаха цієї ночі?

— Готель «Ла Квінта Інн». Я зарезервував весь дальній кінець першого поверху.

— Добре. Маю план погасати на тобі, як на американських гірках.

— Побачимо ще, хто на кому гасатиме, — сказав Крук. Він почувався гарячим після хлопчика Тревора. Так само й Роза. Так само всі вони. Він знову увімкнув радіо. Там «Кросс Кенедіан Реґвід»[2] співали про хлопців з Оклахоми, які геть неправильно скручують собі косяки.

Правдиві котилися на захід.

3

Були легкі спонсори в АА, і були важкі спонсори в АА, а ще були такі, як Кейсі Кінгслі, який терпів нуль лайна від своїх

---

[1] «Paxil» — одна з торгових назв антидепресанта протитривожної дії «Paroxetine».

[2] «Cross Canadian Ragweed» (1994—2010) — оклахомський гурт у стилі кантрі-рок; «Boys from Oklahoma» — їх пісня 2001 р.

«молодиків». На самому початку їхніх стосунків Кейсі дав Дену настанову відбути «дев'яносто з дев'яноста» і щоранку йому телефонувати о сьомій годині. Коли Ден відбув дев'яносто щоденних зборів поспіль, йому було дозволено перестати дзвонити вранці. Відтоді вони тричі на тиждень зустрічалися за кавою в «Сонячному» кафе.

Одного липневого дня 2011 року Кейсі вже сидів за столиком кафе, коли туди прийшов Ден, і хоча Кейсі поки ще не досяг пенсійного віку, на око Дена його непохитний спонсор АА (і перший роботодавець у Нью-Гемпширі) дуже постарішав. Більша частина волосся вже зникла з його голови, і ходив він помітно накульгуючи. Йому потрібно було протезувати кульшовий суглоб, але він постійно це відкладав.

Ден промовив «привіт», сів і склав руки, чекаючи на те, що Кейсі називав «Катехізисом».

— Ти тверезий сьогодні, Денно?

— Так.

— Як трапилося це чудо витримки?

Він процитував:

— Завдяки програмі Анонімних Алкоголіків та Богу мого розуміння. Мій спонсор, мабуть, теж зіграв свою маленьку роль.

— Гарний комплімент, але не кади мені в очі, тож і я не кадитиму тобі.

Підійшла з кавником Петті Нойз і, не питаючись, налила Денові.

— Як ти, красунчику?

Ден їй посміхнувся:

— Я в порядку.

Вона скуйовдила йому волосся і вирушила назад до шинквасa, додавши свінгу своїй ході. Чоловіки провели очима ті делікатні гойда-гойда її стегон, як це властиво чоловікам, а потім Кейсі знову вперся поглядом у Дена.

— Маєш якийсь прогрес з цією штукою — з Богом твого розуміння?

— Недалеко я просунувся, — відповів Ден. — Мені так здається, що це робота на все життя.

— Але ти кожного ранку просиш допомогти тобі утриматися від випивки?

— Так.

— Уклінно?

— Так.

— Кажеш «дякую тобі» ввечері?

— Так, і також на колінах.

— Чому?

— Бо мені треба пам'ятати, що пияцтво мене на них ставило, — відповів Ден. Це була абсолютна правда.

Кейсі кивнув:

— Це перших три кроки. Нумо, скажи мені коротку формулу.

— Я не можу, Бог може, і думаю, я Йому дозволю. — А потім додав: — Бог мого розуміння.

— Якого ти *не* розумієш.

— Правильно.

— Тепер скажи мені, чому ти пив.

— Бо я п'яниця.

— Не тому, що мама не дарувала тобі своєї любові?

— Ні.

Венді мала свої недоліки, але її любов до нього — і його до неї — залишалася непохитною.

— Тому що тато не дарував тобі своєї любові?

— Ні. «*Хоча він якось зламав мені руку, а наприкінці мало не вбив мене*».

— Тому що це спадкове?

— Ні. — Ден сьорбнув кави. — Хоча так. Ви ж самі це знаєте, правильно?

— Звісно. Я також знаю, що це не має значення. Ми пили, бо ми є п'яницями. Ми ніколи не виправимося. Ми отримуємо щоденний перепочинок, опертий на нашому душевному стані, ото й *усе*.

— Так, командире. Ми вже покінчили з цією частиною?

— Майже. Ти думав про випивку сьогодні?

— Ні. А ви?

— Ні, — Кейсі вишкірився. Усмішка наповнила його обличчя світлом, зробила його знову молодим. — Це чудо. Назвав би ти таке чудом, Денні?

— Так. Назвав би.

Повернулася Петті з великою тарелею ванільного пудингу — не одна вишенька згори, а дві — і поставила її перед Деном.

— Їж. За рахунок закладу. Щось ти дуже схуд.

— А мені, красунечко?

Петті фиркнула:

— Ти як той кінь. Якщо хочеш, я принесу тобі сосновий десерт. Це зубочистка у склянці води.

Забезпечивши собі останнє слово, вона павою пішла геть.

— Ти все ще пристрілюєшся? — спитав Кейсі, коли Ден почав їсти свій пудинг.

— Чарівно, — промовив Ден. — Дуже делікатно, чисто Нью-Ейдж[1].

— Дякую. Ти все ще пристрілюєшся?

— Кейсі, ми мали деякі стосунки, це тривало місяці чотири, і це було три роки тому. Петті заручена з дуже гарним хлопцем з Графтона[2].

— Графтон, — промовив Кейсі зневажливо. — Гарні краєвиди, місто лайно. Вона поводиться не надто зарученою, коли ти тут.

— Кейсі…

— Ні, не зрозумій мене неправильно. Я б ніколи не порадив своєму молодику сунути свого носа — або прутня —

---

1 New Age (Нова ера) — культурно-філософський рух, заснований на синтезі різноманітних релігій і віри в науку, відзначається містико-гуманістичним ставленням до природи в цілому.

2 Grafton — засноване 1761 р. місто в однойменному окрузі, яке наразі має трохи більше ніж тисячу мешканців.

у серйозні відносини. Це пречудова передумова для того, щоб випити. Але… ти зустрічаєшся бодай з *кимсь*?

— Це ваша справа?

— Виходить, так.

— Наразі ні. Була одна медсестра з «Рівінгтон Хаусу»… я вам про неї колись казав.

— Сара якось-там-її.

— Олсон. Ми з нею балакали, щоб нам з'їхатися, жити разом, а потім вона отримала суперову роботу в Массачусетському загальному[1]. Ми листуємося іноді електронкою.

— Жодних таких відносин у перший рік, це правило великого пальця, — сказав Кейсі. — Дуже мало хто з алкоголіків, що почали приходити до тями, сприймають це серйозно. Ти не такий. Але, Денно… вже час тобі налагодити щось постійне з *кимсь*.

— Оце так-так, мій спонсор раптом перетворився на доктора Філа[2], — сказав Ден.

— Життя в тебе стало кращим? Кращим, аніж тоді, коли ти з'явився тут, щойно з автобуса, ледь тягнучи свою сраку, з повними страждання очима?

— Ви самі знаєте, що так. Кращим, аніж я будь-коли собі міг уявити.

— Тоді подумай про те, щоб розділити його з ким-небудь. Це й усе, що я кажу.

— Я візьму це до уваги. А тепер ми можемо поговорити про інші речі? Про «Ред Сокс», скажімо?

— Спершу мені, як твоєму спонсору, треба спитати в тебе ще про дещо. А вже тоді ми знову можемо стати просто друзями при каві.

---

1 «Massachusetts General Hospital» — заснований 1811 р. базовий лікувально-навчальний шпиталь Медичної школи Гарвардського університету; найбільший у світі науково-дослідний медичний центр.

2 Phillip McGraw (нар. 1950 р.) — психолог, автор кількох книг-бестселерів, з 2002 р. ведучий популярного ток-шоу «Доктор Філ», яке продюсується синдикатом Опри Вінфрі.

— Гаразд… — боязко подивився на нього Ден.

— Ми ніколи до пуття не говорили про те, що ти робиш у хоспісі. Як ти допомагаєш людям.

— Так, — промовив Ден, — і я радо залишив би це на тому ж рівні. Ви ж знаєте, як то кажуть в кінці кожних зборів, еге ж? «Все, що ви бачили тут, все, що ви чули тут, коли ви звідси підете, тут воно нехай і залишиться». Так само я ставлюся й до тієї частини мого життя.

— На скільки частин твого життя вплинуло твоє пияцтво?

Ден зітхнув:

— Ви знаєте на це відповідь. На всі.

— Отже? — А коли Ден не сказав нічого: — Персонал «Рівінгтону» називає тебе Доктор Сон. Поголоска йде, Денно.

Ден мовчав. Залишилося ще трохи пудингу, і Петті смикатиме його за те, що не доїв, але весь апетит відлетів геть. Він мусив би розуміти, що така розмова настане, так само як розумів, що після десяти років без чарки (і вже з парою власних молодиків, за якими він тепер наглядав) Кейсі поважатиме накреслені йому межі, але все одно її не бажав.

— Ти допомагаєш людям померти. Не закриваючи подушкою їм обличчя чи щось таке інше, ніхто так не думає, а просто… ну, я не знаю. *Ніхто*, схоже, не знає.

— Я з ними сиджу, от і все. Балакаю з ними трішки. Якщо їм цього хочеться.

— Ти проробляєш ті Кроки, Денно?

Якби Ден вважав, що це такий новий трюк у їх розмові, він би його вітав, але він знав, що це не так.

— Ви ж знаєте, що проробляю. Ви мій спонсор.

— Йо, ти просиш про допомогу вранці й кажеш «дякую» ввечері. Ти робиш це на колінах. Це перших три. Четвертим є реєстр всього того морального лайна. А як щодо кроку номер п’ять?

Їх загалом було дванадцять. Наслухавшись, як їх зачитують вголос на початку кожних відвідуваних ним зборів, Ден знав їх напам'ять.

— Визнати перед Богом, собою та іншими людьми істинну природу власних кривд.

— Ага. — Кейсі підняв свою чашку, відсьорбнув кави і подивився на Дена понад її вінцями. — Це ти проробив?

— Здебільшого. — Ден відчув, що йому хотілося б опинитися деінде. Будь-де майже. А ще — чи не вперше за довгий час — він відчув, що йому захотілося випити.

— Дозволь мені здогадатися. Ти розказав *сам собі* про всі свої кривди, і Богові ти розказав про своє нерозуміння всіх своїх кривд, і ще розказав одній людині — це буду я — про *більшість* своїх кривд. То як, зробив я бінго?

Ден не відповів нічого.

— Ось що я думаю, — продовжив Кейсі, — і, будь ласкавий, поправ мене, якщо я помиляюся. Кроки восьмий і дев'ятий кажуть про виправлення тих кривд, яких ми наробили в минулому, коли бували в сраку п'яними, і то доволі часто цілодобово сім днів на тиждень. Я гадаю, бодай почасти твоя робота у хоспісі, *важлива* її частина, і є такими правками. І ще, я гадаю, є одна кривда, з якою ти не здатен упоратися, бо тобі до всирачки соромно про неї розказувати. Якщо справа в цьому, ти не перший, повір мені.

Ден подумав: «*Мама*».

Ден подумав: «*Цукейки*».

Він побачив червоний гаманець і зворушливу пачку харчових купонів. Сімдесят доларів, вистачить на чотириденну пиятику. П'ятиденну, якщо їх акуратно поділити на частки, а витрати на їжу звести до елементарного мінімуму. Він побачив ті гроші спершу в своїй руці, а потім як вони зникають в його кишені. Він побачив хлопчика у майці «Брейвз», з обвислим підгузком.

Він подумав: «*Хлопчика звали Томмі*».

Він подумав, не вперше і не востаннє: «*Я ніколи нікому про це не розкажу*».

— Денно? Є щось таке, про що ти хотів би мені розказати? Я думаю, що є. Не знаю, як давно ти тягаєш за собою ту гидотну херню, але ти можеш залишити її зі мною і піти звідси, полегшавши на сто фунтів. Саме так це працює.

Він подумав про те, як хлопчик подріботів до матері…

(«*Діні, її ім'я було Діні*»)

і як, навіть глибоко у своєму п'яному сні, вона його обняла і пригорнула до себе. Вони лежали лицем до лиця у сонячних променях, які пронизували брудне вікно спальні.

— Нічого такого немає, — сказав він.

— Відпусти його, Дене. Кажу тобі як твій друг, а разом і як твій спонсор.

Ден упевнено дивився на чоловіка навпроти і не казав нічого.

Кейсі зітхнув:

— Скільки разів на своїх зібраннях ти чув, як хтось казав, що людина хвора рівно тією ж мірою, як її таємниці? Сто разів? Чи, либонь, цілу тисячу? З усіх старезних банальностей АА це, мабуть, найстаріша.

Ден не казав нічого.

— Кожен з нас має дно, — сказав Кейсі. — Одного дня тобі доведеться розказати комусь про власне. Якщо ти цього не зробиш, десь далі на своєму шляху ти врешті-решт опинишся в якомусь барі з чаркою в руці.

— Пророцтво прийнято, — сказав Ден. — Ну, а тепер ми вже можемо поговорити про «Ред Сокс»?

Кейсі поглянув собі на годинник.

— Іншим разом. Мені треба йти додому.

«*Правильно,* — подумав Ден. — *До свого собаки і золотих рибок*».

— Гаразд, — він вхопив чек раніше, ніж це встиг зробити Кейсі. — Іншим разом.

4

Повернувшись до своєї кімнати в баштиці, Ден ще довго дивився на чорну дошку, перш ніж взятися неспішно витирати те, що було на ній написано:

Вони вбивають хлопчика-бейсболіста!

Коли дошка стала знову чистою, він запитав:

— Що це за хлопчик-бейсболіст такий?

Відповіді не було.

— Абро? Ти ще тут?

Ні. Але ще недавно вона тут була; якби він повернувся зі своєї ніякової зустрічі з Кейсі на десять хвилин раніше, він міг би побачити її ефемерний силует. Та чи приходила вона до нього? Ден так не думав. Це здавалося категорично божевільним, але він гадав, що вона приходила до Тоні. Котрий колись, у старі часи, був *його* невидимим другом. Тим, який інколи приносив видіння. Тим, який інколи застерігав. Тим, який потім виявився глибшою і мудрішою версією його самого.

Для хлопчика, який намагався вижити в готелі «Оверлук», Тоні був старшим братом-захисником. Іронія полягала в тому, що тепер, із залишеним позаду пияцтвом, Деніел Ентоні Торренс став уже цілком дорослим, а Тоні так і був дитиною. Можливо, навіть тим легендарним «внутрішнім дитятком», про якого безустанно торочать гуру руху Нью-Ейдж. Ден мав підозру, що ідеєю внутрішньої дитини послуговуються для того, щоби виправдати величезний егоїзм і деструктивну поведінку (те, що Кейсі називав синдромом «хочу оце, й відразу»), але водночас він не сумнівався, що дорослі чоловіки і жінки зберігають десь у глибині себе всі стадії свого розвитку — не тільки внутрішню дитину, але й внутрішнє немовля, внутрішнього підлітка і внутрішнього повнолітнього юнака.

І якщо ця таємнича Абра приходить до нього, чи не природно, що вона прослизає повз його дорослий розум, шукаючи когось свого віку?

Товариша в іграх?

Чи навіть захисника?

Якщо так, то Тоні раніше вже виконував таку роботу. Але чи потребує вона захисту? Безумовно, був присутній душевний біль

(«*вони вбивають хлопчика-бейсболіста*»)

у цьому її посланні, але душевний біль — природна річ поряд із сяйвом, як це відкрилося Денові багато років тому. Звичайним дітям не було властивим знати й бачити так багато. Він міг би її розшукати, можливо, спробувати дізнатися більше, але що він скаже її батькам? «*Привіт, ви мене не знаєте, але я знаю вашу дочку, вона вряди-годи відвідує мою квартиру і ми з нею стали нівроку приятелями*».

Дену не вірилося, що вони нацькують на нього окружного шерифа, але він не ганив би їх, якби вони так і зробили, а маючи за собою таке пістряве минуле, він не горів бажанням з'ясовувати це достеменно. Краще нехай Тоні залишається її віддаленим другом, якщо так воно вже насправді і є. Нехай Тоні й невидимий, але він принаймні більш-менш підхожого віку.

Він зможе відновити потрібні йому імена і номери палат на дошці пізніше. А поки що він узяв з жолобка уламок крейди і написав:

Абро, ми з Тоні зичимо тобі гарного літнього дня!
Твій ІНШИЙ друг, Ден

Він ще якусь мить роздивлявся на свій напис, потім кивнув і пішов до вікна. Чудовий літній день, до того ж для нього вихідний. Він вирішив піти прогулятися, заодно спробувавши викинути собі з голови ту бентежну розмову з Кейсі. Так, він припускав, що квартира Діні у Вілмінгтоні і є його дном,

але якщо він ховав у собі те, що там колись трапилося, і це не завадило йому десять років прожити в тверезості, він не вважав, що приховування цього в собі й надалі може йому завадити прожити так само ще десять. Або двадцять. Та навіщо взагалі думати про якісь роки, коли гасло АА — один день за раз?

Вілмінгтон був ген-ген давно. Та частина його життя завершилася.

Ідучи, він, як завжди, замкнув на ключ свою кімнату, але замок не утримає Абру, якщо вона схоче навідатися. Коли він повернеться, на дошці може бути нове повідомлення від неї.

«*Можливо, ми зможемо стати друзями за листуванням*».

Авжеж, так само можливо, як те, що змовницький гурт моделей, які рекламують білизну «Вікторія Сікрет», гакнуть секрет термоядерного синтезу.

Усміхаючись, Ден пішов надвір.

5

У публічній бібліотеці Енністона проводився щорічний День книжкового розпродажу, і, коли Абра попросилася туди, Люсі радо відклала свої домашні справи і вирушила разом з дочкою по Центральній вулиці. Завалені різноманітними пожертвуваними томами складані столи були розставлені на галявині, і поки Люсі на столі книжок в паперових обкладинках (кожна $1, шість за $5 на ваш вибір) вишукувала щось, чого вона ще не читала авторства Джоді Піколт[1], Абра перевіряла збиранину на столах з табличками ДЛЯ ПОВНОЛІТНЬОЇ МОЛОДІ. Сама ще дуже далека від повноліття, навіть найюнішого зразка, вона була невситимою (і над свої

[1] Jodi Picoult (нар. 1966 р.) — авторка десятків романів-бестселерів, володарка Премії книгопродавців Нової Англії 2003 р.

літа розвинутою) читачкою з особливою любов'ю до фентезі й наукової фантастики. На її улюбленій майці була зображена якась велетенська складна машина, під якою містилася декларація: СТІМПАНК[1] ПРАВИТЬ.

Якраз коли Люсі вирішувала, що, мабуть, зупиниться на одній старій книжці Діна Кунца і трохи новішій Ліси Гарднер[2], до неї підбігла Абра. Вона усміхалася.

— Ма! Мамуню! Його звуть Ден!

— Кого звуть Деном, любонько?

— Батька Тоні! Він побажав мені гарного літнього дня!

Люсі роззирнулася навкруги, майже впевнена, що побачить якогось незнайомого чоловіка поряд із хлопчиком Абриного віку. Незнайомців там було повно — літо ж, врешті-решт, — але таких пар жодної.

Абра зрозуміла, що вона шукає, і захихотіла.

— Ой, та він не тут.

— То де ж тоді він?

— Я не знаю напевне, але близько.

— Ну… гадаю, це добре, любонько.

У Люсі вистачило часу якраз на те, щоби скуйовдити доні волосся, перш ніж Абра побігла назад, аби відновити свої пошуки астронавтів, мандрівників крізь час і магів. Люсі стояла, дивлячись на неї, забувши про затиснуті в опущеній руці книжки. Розповісти про це Девіду, коли він дзвонитиме з Бостона, чи ні? Вона подумала, що краще ні.

Химерне радіо, ото й усе.

Хай само минеться.

---

[1] Steampunk (паровий панк) — жанр фантастики, де події відбуваються у світах, технології яких базуються на складних машинах доелектронної ери; популярний рух у моді та стилі життя серед шанувальників цієї літератури.

[2] Dean Koontz (нар. 1945 р.) — автор численних трилерів, які ним друкувалися також під багатьма різними псевдонімами, включно з жіночими; Lisa Gardner — авторка багатьох популярних детективних романів, також пише під псевдонімом Аліша Скотт, живе в Нью-Гемпширі.

6

Ден вирішив заскочити до «Джава-експресу», купити пару порцій кави, щоби принести одну з них у Тінітавн Біллі Фрімену. Хоча Денова робота на муніципальні служби Фрейжера й була дуже короткою, обидва чоловіки протягом останніх десяти років залишалися друзями. Почасти тут важила їх спільна пов'язаність із Кейсі — босом Біллі та спонсором Дена, — але основою була взаємна симпатія. Денові подобався позбавлений всякого фальшу характер Біллі.

А ще йому подобалося кермувати *«Гелен Рівінгтон»*. Чи не ховалася тут та сама «внутрішня дитина»; він був певен, що якийсь психіатр так би й сказав. Біллі зазвичай радо передавав управління, а в літній сезон він часто робив це й з полегшенням. Між Четвертим липня і Днем праці *«Ріва»* робила свою десятимильну петлю до Клауд-Гепа і назад десять разів на день, а Біллі аж ніяк не молодшав.

Переходячи моріжком до Кренмор-авеню, Ден помітив Фреда Карлінга, той сидів у холодку на лавці між основним «Рівінгтон Хаусом» і флігелем «Рівінгтон-2». Санітар, який колись залишив низку слідів від своїх пальців на бідному старому Чарлі Хейзі, все ще працював у нічну зміну і був таким самим сварливим ледащем, як завжди, але принаймні він навчився триматися подалі від Доктора Сну. І Денові цього було досить.

Карлінг, якому невдовзі треба було на зміну, жував «бігмак», тримаючи на колінах весь у масних плямах пакет із «МакДоналдсу». На якусь мить вони з Деном зустрілись очима. Ні той, ні інший не привітався. Ден подумав, що Карлінг — курваль ледащий із садистичними нахилами, а Карлінг подумав, що Ден — святіший-за-бога проноза, отже, *баланс* зберігся. Поки вони уникатимуть перетинатися на одній доріжці, все буде гаразд і навіть краще, бо все навкруги буде гаразд.

Ден купив каву (для Біллі з чотирма порціями цукру), а потім пішов через толоку, де в золотавому надвечірньому світлі юрмилися люди. Літали тарілочки-фризбі. Татусі й матусі штовхали гойдалки з малюками на сидіннях або ловили їх, коли ті з'їжджали з гірок, унизу. У розпалі була гра на софтбольному полі, діти з Християнської асоціації молоді Фрейжера змагалися з командою, на помаранчевих майках гравців якої містився напис РЕКЦЕНТР Енністон. Він побачив Біллі на залізничній станції, той стояв на стільці, натираючи хромовані деталі «*Ріви*». Тут все здавалося гарним. Тут відчувалося, ніби вдома.

«*Якщо це й не дім,* — подумав Ден, — *це найближче до того, що я міг би мати. Тепер мені залишається тільки завести собі дружину на ім'я Саллі, дитину на ім'я Піт і собаку на ім'я Ровер*».

Він вирушив по тінітавнській версії Кренмор-авеню у затінок, що створював залізничний вокзал Тінітавн.

— Агов, Біллі, я приніс тобі того цукру із запахом кави, як ото ти любиш.

Перший, хто сказав Дену у Фрейжері привітне слово, обернувся на звук його голосу.

— Ого, ну хіба ти не добрий товариш. Я ж якраз саме думав, що гарно було… от курва, оттакої.

Картонна таця випала з рук Денні. Він відчув тепло, коли кава виплеснулася йому на тенісні туфлі, але це було таким далеким, неважливим.

Там були мухи, вони повзали по обличчю Біллі Фрімена.

7

Біллі не хотів іти до Кейсі Кінгслі наступного ранку, не хотів брати собі вихідного, і *певна річ*, він не хотів показуватися лікарю. Він не втомлювався повторювати Дену, що почувається добре, якнайкраще, абсолютно тіп-топ. Його

навіть оминула літня застуда, яка зазвичай чіплялася до нього в червні або липні.

Проте Ден, який пролежав без сну майже всю попередню ніч, не сприймав його «ні» за відповідь. Він, можливо, й погодився б, якби був упевненим, що вже пізно, але наразі він не вважав, що це так. Таких мух він бачив і раніше, і навчився калібрувати їх значення. Рояться — вдосталь, щоб рис людини не було видно під штовханиною їхніх бридких тілець — і ти вже знаєш, що надії нема. З десяток чи близько того означає, що щось ще *можливо* зробити. Всього кілька — отже, час ще є. На обличчі Біллі їх було хіба що три чи чотири.

Жодної він ніколи не бачив на обличчях невиліковних пацієнтів у своєму хоспісі.

Ден загадав, як відвідав свою матір за дев'ять місяців перед її смертю, того дня вона також казала, що почувається добре, якнайкраще, абсолютно вищий клас. «*На що ти так дивишся, Денні?* — запитала тоді Венді Торренс. — *На мені якась плямка?*» Вона кумедно ляснула себе по кінчику носа, і пальці її пройшли крізь сотні трупних мух, що, мов вуаллю, покрили її обличчя від підборіддя до лінії волосся.

8

Кейсі був звичним до ролі посередника. Шанувальник іронії, він любив казати людям, що саме завдяки цьому він отримує таку величезну шестизначну річну зарплатню.

Першим він вислухав Дена. Потім послухав протести Біллі, який твердив, що неможливо йому покинути все зараз, у розпал сезону, коли черга охочих покататися на «*Ріві*» стоїть вже на перший рейс о восьмій ранку. Крім того, жодний лікар не подивиться його терміново, для них зараз теж пік сезону.

— Коли ти останнього разу був у лікаря? — запитав Кейсі, коли Біллі нарешті вичерпався. Ден із Біллі стояли перед його столом. Кейсі відхилився назад у своєму офісному кріслі, голова відпочивала на її звичному місці, прямо під хрестом на стіні, пальці були сплетені в нього на череві.

Біллі прийняв захисний вигляд.

— Гадаю, десь у шостому році. Але я був у порядку тоді, Кейсе. Док сказав, що тиск у мене на десять пунктів нижчий за його.

Очі Кейсі переметнулися на Дена. У них світилася цікавість і розмірковування, але жодної недовірливості. Члени АА здебільшого тримали роти на замках, всяко перетинаючись одне з одним у зовнішньому світі, але всередині груп люди гомоніли — й інколи пліткували — цілком вільно. Таким чином Кейсі знав, що талант Дена Торренса допомагати невиліковно хворим легко помирати не є його *єдиним* талантом. Судячи з чуток, Ден Т. час від часу мав певні допоміжні прозріння. Такі, що їх неможливо адекватно пояснити.

— Ти маєш зв'язок з Джонні Далтоном, еге ж? — спитав він зараз Дена. — З педіатром.

— Так. Я бачуся з ним майже кожного четверга, у Північному Конвеї.

— А номер його маєш?

— Власне кажучи, маю.

Ден мав повний список контактних номерів АА на задніх сторінках того маленького блокнота, який йому колись видав Кейсі і який він все ще з собою носив.

— Подзвони йому. Скажи, що це важливо, щоб оцього паршивця хтось терміново оглянув. Не припускаю, що ти знаєш, якого саме доктора він потребує, а може, так? Достеменно певен лише, що не педіатра у його віці.

— Кейсі… — почав Біллі.

— Цить, — відмахнувся Кейсі й знову обернув свою увагу до Дена. — Їй-бо, здається мені, що ти таки знаєш. Легені? Це найімовірніше, стільки, як він, курити.

Ден вирішив, що зайшов уже надто далеко, щоб задкувати. Зітхнувши, він сказав:

— Ні, я думаю, там щось у нього в шлунку.

— Окрім легкого нетравлення, зі шлунком у мене…

— *Цить*, я сказав. — А тоді, повертаючись до Дена: — Отже, черевний лікар. Скажи Джонні Д., що це важливо. — Кейсі зробив паузу. — Він тобі повірить?

Це запитання Ден був радий почути. Протягом свого життя у Нью-Гемпширі він допоміг кільком колегам по АА і, хоча прохав усіх їх про це не говорити, він добре знав, що хтось говорив і все ще говорить. Йому радісно було дізнатися, що Джон Далтон до таких не належав.

— Гадаю, так.

— Гаразд. — Кейсі наставив палець на Біллі. — Ти отримуєш вихідний, і то оплачений. Медична відпустка.

— Але ж «*Рива*»…

— У нашому місті не менш десятка людей уміють кермувати «*Рівою*». Я зроблю кілька дзвінків, а перші два рейси поведу сам.

— Ваше недуже стегно…

— Тьху на те недуже стегно. Зроби мені ласку, забирайся геть з мого кабінету.

— Але ж, Кейсі, я почуваюся до…

— Мені байдуже, чи почуваєшся ти достатньо добре для забігу аж до озера Вінніпесокі[1]. Ти покажешся лікарю, все, на цьому крапка.

Біллі ображено подивився на Дена.

— Бачиш, до якої халепи ти мене втяг? Я навіть не випив вранішньої кави.

Цього ранку мухи щезли — але вони там все одно лишалися. Ден знав, що, сконцентрувавшись, він їх знову побачить, якщо захотіти… та хто ж, заради Бога-Христа, такого міг *хотіти*?

---

[1] Winnipesaukee — найбільше озеро в штаті Нью-Гемпшир (довжина — 34 км, ширина — 14 км, площа — 179 кв. км, максимальна глибина — 65 м).

— Я розумію, — сказав Ден. — Земного тяжіння не існує, життя лайно. Кейсі, можу я скористатися вашим телефоном?

— Ласкаво прошу, — підвівся Кейсі. — Гадаю, мені пора пройтися до вокзалу і прокомпостувати кілька квитків. Біллі, в тебе є картуз машиніста мого розміру?

— Ні.

— Мій підійде, — сказав Ден.

9

Для організації, яка себе не рекламує, не продає жодних товарів і підтримує себе тільки жмаканими доларами, що їх кидають до пущеного з рук до рук кошика або капелюха, Анонімні Алкоголіки проявляли доволі потужний вплив, що виходив далеко поза двері різних орендованих залів і церковних підвалів, у яких вони робили власну справу. Це мережа не колишніх однокурсників, думав Ден, це мережа колишніх алкоголіків.

Він подзвонив Джону Далтону, а Джон подзвонив спеціалісту з внутрішніх захворювань на ім'я Ґреґ Феллертон. Феллертон не брав участі в Програмі АА, але чимсь заборгував перед Джонні Д. Ден не знав, чим саме, та й не переймався. Головне, що пізніше того ж дня Біллі Фрімен уже лежав на оглядовому столі в кабінеті Феллертона в Люїстоні[1]. До згаданого кабінету від Фрейжера було сімдесят миль, і всю дорогу туди Біллі не переставав варити воду.

— Ти певен, що нетравлення — це єдине, що тебе непокоїло? — спитав Ден, коли вони заїхали на маленьку парковку на Сосновій вулиці.

— Таж, — кинув Біллі. А потім неохоче додав: — Останнім часом бувало трішки гірше, але нічого такого, що б змушувало мене не спати вночі.

---

[1] Lewiston — засноване 1795 р. місто в штаті Мейн.

«Брехун», — подумав Ден, але змовчав. Він привіз сюди цього сучого сина, старого впертюха, а це вже щось.

Ден сидів у почекальні, гортаючи сторінки *«Окей!»*[1] з принцом Вільямом і його гарненькою, хоча й занадто худорлявою нареченою на обкладинці, коли почув з кінця коридору відчайдушний скрик болю. Хвилин за десять вийшов Феллертон і сів поряд з Деном. Подивившись на обкладинку журналу, він сказав:

— Нехай цей парубок і є спадкоємцем британського трону, але вже років під сорок він буде голомозим, як та остання куля в «дев'ятці»[2].

— Можливо, ви праві.

— Звісно, я правий. У людських справах єдине, що реально королює, — це генетика. Я направляю вашого друга до Мейнського центрального клінічного шпиталю[3] на комп'ютерну томографію. Я майже впевнений, що саме вона нам покаже. Якщо я правий, я призначаю на завтрашній ранок містеру Фрімену побачення з судинним хірургом для невеличкого сеансу вирізання і зшивання.

— Що в нього за хвороба?

У коридорі з'явився Біллі, він ішов, застібаючи на собі пряжку ременя. Його засмагле обличчя зараз було блідим і мокрим від поту.

— Він каже, що в мене якась опуклість на аорті. Як ото пухир на автомобільній шині. Тільки-от автомобільні шини не верещать, коли їх ткнеш.

— Аневризма, — сказав Феллертон. — Ох, є ймовірність, що там пухлина, але я так не думаю. У всякому разі, це вимагає термінового втручання. Та клята штука розміром, як

---

1 «OK!» — заснований 1993 р. британський глянсовий тижневик, що пише про знаменитостей, спеціалізуючись зокрема на зіркових весіллях.

2 У більярді «дев'ятка» всі кулі різнокольорові, тільки та, що має номер 9, білого кольору.

3 Central Maine Medical Center — заснований 1860 р. у місті Люїстон, афілійований з медичним факультетом Бостонського університету.

кулька для пінг-понгу. Дуже добре, що ви привезли його на огляд. Якби вона розірвалася без шпиталю поблизу… — Феллертон похитав головою.

10

Комп'ютерна томографія підтвердила діагноз Феллертона щодо аневризми, і о шостій того ж дня Біллі вже лежав у шпитальному ліжку, де на вигляд він став значно меншим. Ден сидів біля нього.

— Я вбити когось готовий заради сигарети, — промовив Біллі мрійливо.

— Тут я нічим тобі не можу допомогти.

Біллі зітхнув:

— Та однак'во пора вже мені кидати. Там, у «Рівінгтон Хаусі», за тобою не скучатимуть?

— Вихідний.

— А хіба не пречудовий спосіб ти вибрав, щоб його провести. Що тобі скажу, якщо вони мене завтра вранці не вб'ють своїми ножами й виделками, гадаю, я буду в боргу перед тобою за своє життя. Не знаю, як ти здогадавсь, але якщо є бодай щось, що я можу для тебе зробити — я маю на увазі взагалі будь-що, — тобі варто лиш сказати.

Ден подумав, як він зійшов сходинками того міжштатного автобуса десять років тому, ступивши у снігову завірюху, легесеньку, наче фата нареченої. Згадав свою радість, коли він уздрів червоний локомотив у голові *«Гелен Рівінгтон»*. А ще, як цей чоловік спитав у нього, чи подобається йому маленький потяг, замість наказати забиратися під три чорти геть від того, що йому не вільно чіпати руками. Лише маленька доброзичливість, але вона відкрила двері до всього, що він зараз має.

— Біллі-друже, це я в боргу перед тобою, і то в більшому, аніж зможу коли-небудь сплатити.

11

За роки своєї тверезості він помітив одну дивну річ. Коли щось у його житті йшло не зовсім добре — на думку навернувся той ранок у 2008-му, коли він побачив, що хтось розбив каменюкою заднє скло його машини, — він рідко думав про випивку. І навпаки, коли справи йшли добре, стара суха спрага знаходила шлях для повернення до нього. Того вечора, коли він уже попрощався з Біллі, по дорозі додому з Люїстона, коли все було окей-хокей, він уздрів придорожній бар, що називався «Ковбойський чобіт», і відчув ледь не нездоланне прагнення туди зайти. Взяти кухоль пива і розміняти достатньо четвертаків, щоби їх вистачило вкидати у джукбокс принаймні годину. Сидіти там, і слухати Дженнінгса, Джексона і Хаґґарда[1], і не балакати ні з ким, не чинити жодних прикрощів, просто спливати в кайфі. Відчувати, як вага тверезості — подеколи вона вчувалася, як свинцеві чоботи на ногах, — спадає геть. Коли в нього залишиться п'ять останніх четвертаків, він зіграє шість разів поспіль «Схильний до віскі, спрямований до пекла».

Він проминув той бар, завернув одразу поза ним на велетенську парковку «Волмарта» і розкрив телефон. Він дозволив своєму пальцю зависнути над номером Кейсі, потім згадав їхню важку розмову в кафе. Кейсі може захотітися відновити ту дискусію, особливо на предмет того, що Ден утримує в собі. Це був безнадійний план.

Почуваючись людиною, що пізнає стан відречення, він повернувся до бару і припаркувався на брудній стоянці позаду нього. За це він відчув повагу до себе. Також він відчув себе людиною, яка оце щойно взяла заряджений пістолет і приставила собі до скроні. Вікно в нього було відкрите, і він почув, що якийсь живий гурт грає там стару мелодію «Дірейлерз»:

---

[1] Визначні автори-виконавці кантрі-музики: Waylon Jennings (1937—2002), Alan Jackson (нар. 1958 р.), Merle Haggard (нар. 1937 р.).

«Брехня коханої»[1]. Вони звучали непогано, а з кількома порціями всередині нього вони звучатимуть прегарно. Там, у барі, мусять бути леді, яким захочеться потанцювати. Леді з кучериками, леді з перлами, леді в спідничках, леді в ковбойських сорочках. Вони там завжди є. Він загадався, якого сорту віскі в їхньому колодязі[2], і Боже, Боже, великий Боже, він був таким спраглим. Він прочинив дверцята машини і поставив на землю одну ногу, та так і сидів там з опущеною головою.

Десять років. Десять *добрих* років, і він готовий промантачити їх за якихось десять наступних хвилин. Це буде так легко зробити. *«Як мед бджолі»*[3].

«Кожен з нас має дно. Одного дня тобі доведеться розказати комусь про власне. Якщо ти цього не зробиш, десь далі на своєму шляху ти врешті-решт опинишся в якомусь барі з чаркою в руці».

«І я зможу винуватити вас, Кейсі, — холодно подумав він. — *Я зможу сказати, що саме ви вклали цю ідею мені до голови, коли ми пили каву в «Сонячному» кафе».*

Там, над дверима, спалахувала червона стрілка і світився напис:

ДО 21:00 КУХОЛЬ СВІТЛОГО «МІЛЛЕРА» $2.
НУМО, ЗАХОДЬ.

Ден зачинив дверцята машини, знову розкрив телефон і подзвонив Джону Далтону.

---

1 «Derailers» («Ті, що пускають потяги під укіс») — заснований 1994 р. у Техасі кантрі-гурт; «Lover's Lie» — їхня пісня 1997 р.

2 «Колодязним» віскі зветься якийсь один, дешевий сорт, який стандартно наливається барменом, якщо клієнт не замовив конкретно іншого; ідіома походить від свінгового хіта 1945 р. «Хто вилив віскі у колодязь» («Who Threw the Whiskey in the Well»), який вперше виконав співак Вайноні Гарріс (1915—1969) з біг-бендом Лакі Міллиндера (1910—1966).

3 Алюзія на пісню «Honey Bee» (2011) кантрі-співака нової генерації Блейка Шелтона (нар. 1976 р.).

— З твоїм друзякою все гаразд? — спитав Джон.

— Лежить, дбайливо вкритий ковдрою, готується на сьому ранку завтра. Джоне, схоже, мене тягне випити.

— *Ох, ніїі!* — скрикнув Джон тремтячим фальцетом. — Тільки не *пиший!*

І раптом без жодного зусилля бажання щезло. Ден розсміявся:

— Окей, саме це мені й було потрібно. Але якщо ти бодай колись знову заговориш до мене голосом Майкла Джексона, я *таки* нап'юся.

— Почув би ти, як я співаю «Біллі Джин»[1]. Я ж монстр караоке. Можу я в тебе дещо спитати?

— Звичайно. — Крізь лобове скло Ден бачив, як входять і виходять із «Ковбойського чобота» його завсідники, балакаючи, либонь, не про Мікеланджело[2].

— Яка б не була причина, але спрага … я не знаю… як ти її втихомирив?

— Придушив. Кинув подушку їй на обличчя і змусив благати повітря.

— А зараз?

— Як Супермен, використовую свою силу для утвердження правди, справедливості й американських цінностей.

— Тобто ти про це не бажаєш говорити.

— Ні, — відповів Ден. — Не бажаю. Але зараз краще. Краще, аніж я міг бодай колись на таке сподіватися. Коли я був підлітком…

Він замовк. Коли він був підлітком, кожен день був боротьбою за здоровий глузд. Ті гидотні голоси в його голові; а картини часто ще гидотніші. Він пообіцяв матері й самому собі, що ніколи не питиме, як його батько, але коли нарешті

---

1 «Billie Jean» (1982) — перший світовий хіт Майкла Джексона (1958—2009), у якому співак яскраво продемонстрував і надалі характерний для нього вокальний прийом фальцетної «гикавки».

2 Michelangelo Buonarroti (1475—1564) — один із найвидатніших італійських митців епохи Відродження.

почав, уже старшокласником у школі, то було таким величезним полегшенням, що він тільки жалів — попервах, — що не почав раніше. Вранішнє похмілля було в тисячу разів кращим за цілонічні кошмари. Що врешті-решт підводило до загального питання: якою мірою *він* син свого батька? У скількох проявах?

— Коли ти був підлітком, то що? — перепитав Джон.

— Нічого. Це не має значення. Слухай, мені краще вже звідси поїхати. Я сиджу на парковці біля бару.

— Справді? — у голосі Джона прозвучала нова цікавість. — Якого саме бару?

— Місцина називається «Ковбойський чобіт». Два бакси кухоль[1] до дев'ятої вечора.

— Дене.

— Слухаю, Джоне.

— Я знаю цей заклад зі своїх давніх часів. Якщо ти забажаєш спустити своє життя в унітаз, не розпочинай звідти. Леді там сущі шалави з мета-пащами[2], а в чоловічому туалеті тхне, наче прілими спортивними трусами. «Чобіт» — ідеальне місце, коли ти вже сягнув свого дна.

Ось воно, знову це слово.

— Кожен з нас має дно, — промовив Ден. — Хіба не так?

— Забирайся звідти, Дене. — Голос Джона звучав тепер з усією серйозністю. — Цієї ж миті. Досить дуркувати там. І залишайся зі мною на телефоні, аж поки той великий неоновий ковбойський чобіт на даху не зникне в тебе з люстерка заднього огляду.

Ден завів машину і виїхав зі стоянки знову на шосе № 11[3].

— Їду, — проказував він. — Він зменшується… ііі… пощез.

---

[1] Місткість стандартних пивних кухлів у США — до 1,89 літра.

[2] Лікарський сленг, мається на увазі поганий стан зубів і ясен, спричинений тривалим уживанням метамфетаміну.

[3] Route 11 — штатне шосе завдовжки 174 км, яке перетинає Нью-Гемпшир від кордону з Вермонтом на заході до кордону зі штатом Мейн на сході.

Він відчував невимовне полегшення. Також він відчував гіркий жаль… скільки ж це двобаксових кухлів він міг проковтнути до дев'ятої вечора.

— Не збираєшся прикупити собі шестизарядну коробку або пляшку вина, перш ніж доїдеш до Фрейжера, скажи-но?

— Ні. Мені добре.

— Тоді побачимося ввечері у четвер. Приходь раніше, з мене кава. «Фолджерз»[1] зі спеціального запасу.

— Прийду, — сказав Ден.

12

Коли він увійшов до своєї баштової кімнати й увімкнув світло, на чорній дошці містилося нове послання:

Я мала чудовий день!
Твій друг,
АБРА

— Це добре, любонько, — промовив Ден. — Я радий.

Дзззз. Інтерком. Він підійшов і натиснув клавішу РОЗМОВА.

— Привіт тобі, Докторе Сон, — заговорила Лоретта Еймс. — Мені здалося, я побачила тебе, як ти заходив. Гадаю, в технічному сенсі в тебе ще вихідний, але чи не хотів би ти завітати на фірму?

— До кого? Містер Камерон чи містер Муррі?

— Камерон. Аззі як зайшов, так і залишається в нього вже з післяобіду.

Бен Камерон лежав у будівлі «Рівінгтон-1». На другому поверсі. Вісімдесятирічний бухгалтер на пенсії з гострою

---

[1] «Folgers» — популярний у США і Канаді бренд кави дев'яти різних сортів, яку випускає заснована 1850 р. у Сан-Франциско однойменна компанія.

серцевою недостатністю. Збіса приємний чоловік. Добрий гравець у скребл і абсолютний винищувач у парчісі[1], що вибудовував блоки, які зводили його опонентів з розуму.

— Зараз же буду, — сказав Ден. Вже виходячи, він на мить затримався, щоби ще раз кинути погляд на чорну дошку. — Доброї ночі, любонько, — промовив він.

Йому не надходило повідомлень від Абри Стоун наступні два роки.

Впродовж цих двох років дещо спочивало у кровообігу Правдивого Вузла. Невеличкий прощальний презент від Бредлі Тревора, відомого декому як хлопчик-бейсболіст.

---

[1] Parcheesi — американський варіант старовинної індійської гри «Пачісі: хрест і коло».

ORGANIC INDUSTRIES
ETHANOL PLANT #4
FREEMAN, IOWA
HAVE YOU SEEN ME?

TEENYTOWN RAILWAY
THE HELEN RIVINGTON

ЧАСТИНА ДРУГА
ПОРОЖНІ ДЕМОНИ

Розділ сьомий
«Чи не бачили ви мене?»

1

Одного серпневого дня 2013 року Кончетта Рейнолдс прокинулась рано у своїй бостонській квартирі. Як завжди, першим, що вона усвідомила, було те, ще нема собаки, яка зазвичай лежала, згорнувшись, у кутку біля комода. Бетті померла чимало вже років тому, але Четта не переставала за нею сумувати. Накинувши халат, вона вирушила до кухні, де збиралася зварити собі вранішню каву. Це була подорож, яку вона до того вже робила тисячі разів, тож вона не мала причини вважати, що ця буде чимсь відрізнятися від попередніх. І звісно, жодним чином їй не спало на думку, що це буде перша ланка в ланцюгу лиховісних подій. Вона не спіткнулася, розказуватиме вона своїй онучці Люсі пізніше того ж дня, і ні на що не наткнулася. Вона просто почула зовсім незначний звук, ніби щось тріснуло, з правого боку десь посередині свого тіла, а тоді опинилася на полірованій дерев'яній підлозі з теплим болем, що шугав і вниз, і вгору по її нозі.

Так вона пролежала хвилини зо три, втупившись у бліде віддзеркалення на полірованому паркеті, воліючи, щоби біль затих. І в той самий час балакала до себе:

«Дурна стара, не мати компаньйонки. Девід тобі останні п'ять років тільки й повторював, що ти занадто вже стара, щоб жити самій, а тепер він тебе з цим ніколи не залишить у спокої».

Але постійна компаньйонка потребувала б окремої кімнати, яку Четта залишала вільною для Люсі з Аброю, заради чиїх візитів вона й жила. І тепер більш ніж завжди, коли Бетті померла, а вся поезія, схоже, з неї виписалася. Та хай хоч їй і дев'яносто сім, але рухалася і почувалася вона добре. Хіба її власна Момо не поховала чотирьох чоловіків і сімох дітей, сама доживши аж до ста двох?

Хоча, правду сказати (і то лише собі), цього літа вона не вельми добре почувалася. Цього літа все було якимсь… обтяжливим.

Коли біль нарешті таки послабшав — трішечки, — вона почала повзти коротким коридором в бік кухні, яку тепер уже заповнював світанок. Їй відкрилося, що цим чудесним рожевим світлом важко насолоджуватися з рівня долівки. Щоразу, як біль ставав надто сильним, вона зупинялася, кладучи голову собі на кістляву руку, віддихуючись. Під час цих зупинок вона міркувала про сім людських віків і як вони ідеально описують (ідеально дурний) цикл. Таким робом вона пересувалася колись дуже давно, коли йшов четвертий рік Першої світової війни, відомої також — от кумедно — як «Війни, що покінчить з усіма війнами». Тоді вона була Кончеттою Абруцці, що повзала від дверей будинку по двору батьківської ферми, бажаючи вхопити курчат, які легко перевершували її в швидкості. Від тих курних початків вона прожила плідне й цікаве життя. Опублікувала двадцять книжок поезій, чаювала з Ґремом Ґріном[1], обідала з двома президентами і — найкраще з усього — була обдарована гарною, дуже розумною і чудернацьки талановитою правнучкою. І до чого всі ці чудові речі врешті-решт призвели?

---

[1] Henry Graham Greene (1904—1991) — визначний англійський романіст, драматург і критик.

Знову повзати, ось до чого. Назад до початків. «*Dio mi benedica*»[1].

Вона дісталася кухні, зазміїлася по видовженій сонячній плямі до маленького столика, за яким зазвичай їла на самоті. На ньому лежав її мобільний телефон. Четта вхопилася за ніжку столика і трясла його, аж поки телефон не доповз до краю і впав. І *meno male*[2], не розбився. Вона потикала пальцем, набираючи номер, за яким вони сказали їй дзвонити, якщо трапиться подібне лайно, потім чекала якийсь час, поки записаний голос підсумовував всю абсурдність двадцять першого століття, повідомляючи їй, що її дзвінок також записується.

І кінець-кінцем, хвала Марії, справжній людський голос.

— Це 911, яка у вас нагальна проблема?

Жінка на підлозі, яка колись повзала за курчатами в південній Італії, заговорила, попри свій біль, чітко і ясно.

— Моє ім'я Кончетта Рейнолдс, я живу на третьому поверсі кондомініума на Марлборо-стрит, будинок номер два. Здається, я зламала собі стегно. Ви можете прислати швидку допомогу?

— Поряд з вами хтось є, місіс Рейнолдс?

— Гріхи мої тяжкі, нікого. Ви говорите з дурною старою леді, яка наполягала, що їй чудово жити самій. І, між іншим, наразі я волію звернення до мене *міс*.

2

Люсі отримала дзвінок від своєї бабусі вже щойно перед тим, як Кончетту повезли на каталці до операційної.

— Я зламала собі стегно, але мені це зможуть поправити, — повідомила вона Люсі. — Гадаю, вставлять шпиці і все таке.

— Момо, ти впала? — Перша думка Люсі була про Абру, якій ще тиждень залишалося перебувати в літньому таборі.

---

[1] Помилуй мене, Господи (*італ.*).

[2] Meno male (*італ.*) — на щастя.

— О так, але перелом, *завдяки* якому я впала, був цілком безпідставним. Очевидно, це звичайна річ для людей мого віку, й оскільки зараз людей мого віку значно більше, ніж було колись, то лікарі займаються ними часто. Нема потреби приїжджати тобі негайно, але я гадаю, ти захочеш вже скоро приїхати. Схоже, у нас виникне потреба поговорити про деякі розпорядження.

Люсі відчула холод у глибині шлунка.

— Якого роду розпорядження?

Тепер, напакована валіумом чи морфіном, чи що там вони їй давали, Кончетта почувалася доволі безтурботною.

— Схоже на те, що зламане стегно є найменшою з моїх проблем, — почала пояснювати вона. Це не забрало багато часу. Закінчила вона словами: — Не розказуй Абрі, *cara*. Я отримала купу і-мейлів від неї і навіть одного справжнього *листа*, і з них видно, що їй дуже добре в тому літньому таборі. Ще стачить часу, аби вона якомога пізніше дізналася, що її стару Момо закрутило в бік каналізаційного стоку.

Люсі подумала: «*Ніби ти насправді віриш, що я мушу їй щось розказувати…*»

— Мені не треба бути провидицею, щоб здогадатися, про що ти зараз думаєш, *amore*, але можливо, цього разу погані новини її оминуть.

— Можливо, — погодилась Люсі.

Не встигла вона повісити слухавку, як телефон задзвонив.

— Мам? Мамуню? — в слухавці була Абра, і вона плакала. — Я хочу додому. У Момо рак, і я хочу приїхати додому.

3

Після свого передчасного повернення з табору «Тапавінго»[1] в Мейні Абра отримала уявлення про те, яким може бути

[1] «Tapawingo» — заснований 1919 р. приватний табір для дівчат на озері Кайз.

життя, коли гасаєш між розлученими батьками. Останні два тижні серпня і перший тиждень вересня вони з матір'ю провели у кондомініумі Четти на Марлборо-стрит. Стара жінка доволі добре пережила операцію на стегні й вирішила не залишатися у шпиталі на довший час, а також відмовилася від будь-якого лікування знайденого в неї лікарями раку підшлункової залози.

— Жодних пігулок, жодної хіміотерапії. Дев'яноста семи років мені досить. А щодо тебе, Люсі, я не бажаю дозволяти тобі витратити наступні шість місяців на те, щоб підносити мені їжу, пігулки та судно в ліжко. У тебе є своя родина, а я можу собі дозволити цілодобовий нагляд.

— Ти не мусиш прожити кінець свого життя серед чужих людей, — сказала Люсі тим своїм тоном «слухай-і-корися». Якому, як добре знали й Абра, і її батько, не варто перечити. Навіть Кончетта не могла їй в цьому протидіяти.

Щодо перебування Абри дискусій не виникало: дев'ятого вересня вона мусила розпочати навчання у восьмому класі Енністонської молодшої середньої школи. У Девіда Стоуна тривав його річний сабатикел[1], що він його використовував на написання книги, в якій порівнював Ревучі Двадцяті зі Жвавими Шістдесятими[2], а отже, як доволі чимало з тих дівчат, з якими вона їздила до табору «Тапавінго», тепер Абра курсувала між батьком і матір'ю. Будні вона жила з Девідом. На вікенд вона перебиралася до Бостона, до мами й Момо. Вона гадала, що гірше бути вже не може… але ж завжди може, часто може.

---

[1] Sabbatical — в академічних закладах — оплачувана відпустка для виконання якоїсь приватної творчої роботи.

[2] «Roaring Twenties» — 1920-ті роки в США й Західній Європі, епоха динамічного економічного розвитку, яка дала низку новітніх культурних явищ і видатних митців, зокрема в літературі: Джойс, Гемінґвей, Гессе, Кафка, Ремарк, Фіцджералд тощо; «Go-Go Sixties» — епоха завершення деколонізації, початку вибухового розвитку технологій і соціально-культурних зрушень; нові тренди й імена в музиці, літературі, мистецтві.

4

Хоча він і працював тепер удома, Девід Стоун ніколи не переймався тим, щоб прогулятися до скриньки при під'їзній алеї, забрати пошту. Поштову службу США він називав не інакше, як самоабсолютизованою бюрократією, що приблизно на початку нового століття втратила всяку актуальність. Вряди-годи надходив якийсь пакунок, інколи там були книги, які він замовляв, щоб користуватися ними у своїй роботі, значно частіше якісь речі, замовлені Люсі з каталогу, але здебільшого, як він оголошував, — там саме лиш хламіття.

Коли Люсі була вдома, це вона виймала пошту зі скриньки біля воріт і переглядала надходження, поки пила свою другу вранішню каву. Переважно там *дійсно* був усякий непотріб, і потрапляв він відразу до того кошика, який Девід називав «Циркулярним накопичувачем». Але Люсі не жила вдома на початку того вересня, тому Абра — тепер номінальна господиня дому — перевіряла скриньку, зійшовши зі шкільного автобуса. Вона також мила посуд, прала свої і татові речі двічі на тиждень, а також вмикала робо-смок «Румба»[1], якщо не забувала. Всі ці домашні справи вона робила без нарікань, бо розуміла, що мама зараз допомагає Момо, а для батька дуже важливою є його книга. Він казав, що ця буде ПОПУЛЯРНОЮ, а не АКАДЕМІЧНОЮ. І якщо вона матиме успіх, тоді, ймовірно, він зможе перестати викладати і цілком віддасться письменництву, принаймні на якийсь час.

Того дня, сімнадцятого вересня, у поштовій скриньці знайшовся рекламний проспект «Волмарта», листівка, що сповіщала про відкриття в місті нового кабінету дантиста (МИ ГАРАНТУЄМО МИЛІ УСМІШКИ!) і дві глянсові зама-

---

[1] «Roomba» — автоматичні пилосмоки, які з 2002 р. випускаються компанією «iRobot»; самі їздять по підлозі, оминаючи перешкоди, визначають більш запилені місця, зупиняючись над ними довше, а також уникають сходів.

нухи від місцевих ріелторів, які продавали таймшери[1] на лижварському курорті «Громова гора».

Була там також місцева безкоштовна шмата, що називалася «Енністонський шоппер». На перших двох шпальтах якої друкувалися повідомлення великих новинних агенцій, а на двох середніх — місцеві новини (майже винятково з царини регіонального спорту). Решта були рекламні оголошення та купони. Якби вдома була Люсі, вона б вирізала кілька останніх для наступного використання, викинувши рештки «Шоппера» до «Циркулярного накопичувача». Її дочка ніколи раніше не бачила цієї газети. Цього дня, коли Люсі перебувала у Бостоні, Абра її побачила. Вона погортала її, йдучи алеєю до будинку, а потім зазирнула на задню сторінку. Там було тридцять чи сорок не більших за поштові марки фотографій, переважно кольорових і лише кілька чорно-білих. Понад ними містився заголовок:

ЧИ НЕ БАЧИЛИ ВИ МЕНЕ?
Щотижнева послуга Вашого «Енністонського шоппера»

Недовгу мить Абра думала, що це якийсь дитячий конкурс, типу полювання на сміття. Потім їй дійшло, що це пропалі діти, і це було так, ніби хтось вхопив її за ніжну черевину і почав викручувати, наче посудну ганчірку. Під час обідньої перерви вона була купила в кафе пакетик з трьома «Орео»[2], залишивши їх собі на поїздку автобусом додому. І тепер почувалася так, ніби та чіпка рука підпихає їх їй до горла.

«*Не дивися на них, якщо тобі так важко,* — наказала вона собі. Голосом твердим і повчальним, яким вона часто користувалася, почуваючись збентеженою або смутною

---

[1] Time share — форма обмеженого в часі володіння нерухомістю, наприклад, власник апартаментів у готелі може користуватися ними тільки місяць на рік.

[2] «Oreo» — шоколадне печиво: два диски з кремовим прошарком між ними, випускається з 1912 р.

(голосом Момо, хоча сама вона цього ніколи не усвідомлювала). — *Просто викинь до сміттєвого баку разом з рештою того лайногламуру*». От тільки виходило так, що не могла вона на них *не* дивитися.

Ось Синтія Абелард, ДН 9 липня 2005. Замислившись на хвильку, Абра здогадалася: ДН означає «дата народження». Отже, Синтії Абелард зараз мусило бути вісім. Якщо вона ще жива, тобто. Вона пропала 2009 року. «*Як хтось міг не доглядіти чотирирічну дитину?* — подивувалася Абра. — *Гівняні батьки були, мабуть, у неї зовсім*». Але ж, імовірно, це *не* батьки її загубили. Імовірно якийсь ненормальний крутився в їхньому районі, виглядав нагоди і вкрав дівчинку.

Ось Мертон Аск'ю, ДН 4 вересня 1998. Він зник у 2010.

А тут ось, на середині шпальти, вродлива іспанського типу дівчинка на ім'я Ейнджел Барбера, яка зникла зі свого дому в Канзас-Сіті у віці семи років, а відсутня вже дев'ять. Абра загадалася, чи й насправді її батьки вірять, що це крихітне фото може допомогти їм повернути доньку. А якби їм пощастило, чи вони її упізнали б? Як на те пішлося, чи *вона* б *їх* упізнала?

«*Позбався цієї газети,* — промовив голос її Момо. — *Тобі вистачить свого клопоту, куди вже роздивлятися на стількох пропалих ді…*»

Очі Абри наштовхнулись на фотографію в нижньому ряді, і з неї вирвався певний короткий звук. Мабуть, то був стогін. Спершу вона навіть не зрозуміла чому, хоча все ж таки майже зрозуміла; це було так, як то іноді нашукуєш слово для твору з літератури, але все ніяк не можеш його дібрати, а воно, чортове насіння, весь час сиділо в тебе на кінчику язика.

На цьому фото був білий хлопчик з коротким волоссям і величезною блазенською посмішкою. Скидалося на те, що щоки в нього поцятковані веснянками. Фотокарточка була занадто маленькою, щоби сказати точно, проте

(«*Тобі ж знайомі ці веснянки, хіба не так?*»)

якимсь чином Абра все одно була в цьому впевнена. Так, у нього були веснянки, і його брати дражнили його ними, а мати казала йому, що з часом вони зійдуть.

— Вона казала йому, що веснянки — то на удачливу долю, — прошепотіла Абра.

«Бредлі Тревор, ДН 2 березня 2000. Пропав з 12 липня 2011. Раса: білий. Місце: Бенкертон, Айова. Поточний вік: 13. — А нижче цього, нижче від усіх тих фотографій здебільшого усміхнених дітей: — *Якщо ви вважаєте, що, ймовірно, бачили Бредлі Тревора, зв'яжіться з Національним центром у справах пропалих і експлуатованих дітей».*

От тільки ніхто не зв'яжеться з ними у справах Бредлі, бо ніхто його не побачить. І вік його поточний не тринадцять років також. Бредлі Тревор зупинився на одинадцяти. Він зупинився, як розбитий ручний годинник, який цілодобово показує той самий час. Абра вловила себе на думці — чи сходять веснянки під землею.

— Хлопчик-бейсболіст, — прошепотіла вона.

Вздовж під'їзної алеї росли квіти, Абра нахилилася, упершись долонями в коліна, рюкзак раптом різко поважчав у неї на спині, і вивергнула з себе ті «Орео» і недоперетравлений шкільний обід у материні айстри. Упевнившись, що вдруге вона не зблює, вона зайшла у гараж і вкинула пошту до сміття. *Усю* пошту.

Батько був правий, це хламіття.

5

Двері маленької кімнатки, яку її тато використовував як свій кабінет, стояли прочинені і, зупинившись біля кухонного крана, щоб змити собі з рота склянкою води кисло-шоколадний смак нестравленого печива, Абра почула звіддаля впевнене цокотіння клавіатури його комп'ютера. Це було добре. Коли він гальмував або цілком зупинявся, тато мав

схильність до дратівливості. А також був налаштований на те, щоб її помічати. Сьогодні їй не хотілося бути помітною.

— Абба-Доцю, це ти? — мало не виспівом погукав її батько.

Звичайно, вона б попрохала його перестати, *будь ласка*, називати її тим немовлячим іменем, але не сьогодні.

— Йо, це я.

— Школа йде порядком?

Рівномірне *клац-клац-клац* припинилося.

«*Будь ласочка, не виходь сюди,* — благала Абра. — *Не виходь сюди, і не дивися на мене, і не питайся в мене, чому я така бліда чи ще щось*».

— Нормально. Як твоя книга?

— Чудовий мав день, — відповів він. — Писав про «чарлстон» і «блек боттом»[1]. Ву-ду-ді-о-ду.

Хоч там що *це* могло означати, важливим було те, що *клац-клац-клац* відновилося знову. Слава Богу.

— Суперово, — сказала вона, споліскуючи склянку і ставлячи її на сушарку. — Я нагору, робити домашні завдання.

— Яка в мене дівчинка! Думає про Гарвард у вісімнадцять.

— Окей, тату.

Можливо, вона про це й думатиме. Про будь-що, аби лиш не думати про Бенкертон, штат Айова, в одинадцять.

6

Тільки не думати вона не змогла.

Тому що.

Тому що що? Тому що чому? Тому що… ну…

«*Тому що є дещо, що я можу зробити*».

Вона почалася в інтернеті трохи з Джессікою, але потім Джессіка поїхала до торговельного центру в Північному

---

[1] «Black Bottom» («Чорне дно») — популярний у 1920-х танець, що походить із Нового Орлеану і прийшов на зміну «чарлстону».

Конвеї на вечерю з батьками в ресторані «Сад Панди», тож Абра відкрила підручник з суспільствознавства. Вона збиралася проштудіювати четвертий розділ, двадцять переважно нудних сторінок із заголовком «Як працює наш уряд», але натомість книжка розкрилася на п'ятому розділі: «Твоя громадянська відповідальність».

О Боже, якщо існувало слово, якого вона не бажала сьогодні бачити, це якраз було воно *«відповідальність»*. Вона пішла до ванної знову випити склянку води, бо в роті в неї все ще смакувало гидотно, і знайшлася проти дзеркала, розглядаючи власні веснянки. Їх було всього три, одна на лівій щоці та дві в неї на носяці. Непогано. Невдачна вона у веснянковому ділі. І родимки в неї нема, як у Бетені Стівенс, нема косоокості, як у Нормана МакДжинлі, або заїкуватості, як у Джинні Вітло, чи жахливого імені, як у Пенса Ефферщама. Ім'я Абра трохи дивне, звісно, але Абра гарне ім'я, люди вважають його цікавим, а не курйозним, як у Пенса, якого хлопчаки між собою називали (а дівчатка якось завжди про такі речі дізнаються) Пенс-Пеніс.

«І найголовніше, мене не ріжуть на шматки скажені люди, не звертаючи уваги на мої крики і благання пощадити. Я не змушена перед смертю бачити, як дехто з тих скажених людей злизують мою кров собі з долонь. Абба-Доця киця щаслива-муркотлива».

А може, не така вже й щаслива-муркотлива врешті-решт. Щасливі-муркотливі не знають того, чого їм не варто знати.

Вона закрила ляду унітаза, сіла на неї і тихо плакала, затуливши долонями обличчя. Ґвалтом змушена знову думати про Бредлі Тревора, про те, як він помирав… це вже було погано, але йшлося не тільки про нього. Були ж іще всі ті інші діти, про яких думалося, так багато фотографій, що вони товпилися на останній шпальті «Шоппера», наче то якісь лиховісні шкільні збори. Всі ті беззубі посмішки і всі ті очі, які знали ще менше про цей світ, аніж знала Абра, а що вона *знала*? Навіть «Як працює наш уряд» не знала.

Що думають батьки тих пропалих дітей? Як їм далі живеться? Або Синтія, або Мертон, або Ейнджел — це перше, про що вони думають вранці, і останнє про що вони думають ввечері? Чи тримають вони їхні кімнати готовими їх прийняти, якщо вони раптом повернуться додому, чи віддали вони всі їхні іграшки і одяг у «Гудвіл»[1]? Абра чула, що саме так зробили батьки Ленні О'Міри, після того як Ленні упав з дерева, вдарився головою об камінь і помер. Ленні О'Міра, який дійшов був до п'ятого класу, а потім просто… припинився. Проте, звичайно, батьки Ленні знали, що він помер, була могила, куди вони могли приходити і класти квіти, оце, мабуть, і є різниця. А може, й ні, хоча Абра гадала, що так. Бо в іншому разі ти повсякчас загадуєшся, хіба не так? Як-от, скажімо, снідаєш і думаєш, чи твої пропалі

(*Синтія, Мертон, Ейнджел*)

також снідають десь, або пускають змія, або збирають помаранчі з гуртом мігрантів, або ще щось. У глибині душі ти розумієш, що він або вона мертві, саме це трапляється з більшістю з них (щоб знати це, достатньо дивитися «Дієві новини»[2] о шостій), але ти не маєш впевненості.

Абра нічого не могла поробити з сумнівами батьків Синтії Абелард, Мертона Аск'ю чи Ейнджел Барбери, вона не мала уявлення, що трапилося з цими дітьми, але стосовно Бредлі Тревора це було неправдою.

Вона його майже забула, а тоді та ідіотська *газетка*… ті ідіотські *фотографії*… і вся та історія, що повернулася до неї, ті картини, про які вона навіть не знала, що їх пам'ятає, сполошено спурхнули назовні з її підсвідомості…

---

1 «Goodwill» — заснована 1902 р. у Бостоні безприбуткова організація, що організовує професійну освіту та робочі місця для інвалідів та інших упосліджених осіб; фінансується з широкої мережі дешевих крамниць, що продають пожертвувані речі; річний прибуток сягає $4 млрд, з них 80 % спрямовується на благодійництво.

2 «Action News» — формат динамічної телепередачі, в якій кожний сюжет не може тривати довше за півтори хвилини.

А деякі речі вона вміла робити. Речі, про які ніколи не розповідала своїм батькам, бо це б їх занепокоїло, як, гадала вона, їх занепокоїло б те, що вона одного дня після школи робила з Боббі Фланнагеном — лише дрібничка, жодних поцілунків взасос чи ще чогось гидкого на кшталт цього. То було таке, про що їм самим *не хотілося* б знати. Абра здогадувалася (і щодо цього вона майже не помилялася, хоча жодної телепатії не застосовувалося), що в уявленні її батьків вона типу застигла у восьмирічному віці, і, либонь, залишатиметься такою щонайменше до того, як в неї виростуть цицьки, яких вона поки що зовсім не мала — принаймні таких, що на них хтось міг би звернути увагу.

Вони досі навіть не провели з нею БЕСІДИ. Джулі Вендовер казала, що майже завжди саме мати виступає з інтимними казаннями, але єдина інтимна проповідь, яку останнім часом отримала Абра, була про те, як важливо їй по четвергах виносити сміття вранці, до того як приїде автобус.

— Ми не просимо тебе надто багато поратися вдома, — сказала тоді Люсі, — але цієї осені особливо важливо включатися нам усім.

От Момо принаймні наблизилася до БЕСІДИ. Якось навесні вона усамітнилася з Аброю і спитала:

— Ти знаєш, чого хлопці бажають від дівчат, коли і хлопці, і дівчата вже сягають приблизно твого віку?

— Сексу… я гадаю, — відповіла Абра… Хоча отой затурканий, метушливий Пенс Ефферщам зазвичай хотів хіба що її печива, або позичити четвертак для торгового автомату, або розказати їй, скільки разів він дивився «Месників»[1].

Момо кивнула:

---

[1] «The Avengers» (2012) — наразі останній з низки кінофільмів про супергероїв коміксів, продовження якого має вийти 2014 р.

— Безглуздо нарікати на людську природу, вона є такою, якою є, але не давай їм. Крапка. Кінець дискусії. Зможеш переглянути це рішення, коли тобі виповниться дев'ятнадцять, якщо захочеш.

Це її трохи спантеличило, проте висказано було принаймні прямо і ясно. А от щодо того, що малося в її голові, ніякої ясності. Ото й є її *родимка*, невидима, але реальна. Батьки більше не згадували вголос про ті божевільні дурощі, що траплялися, коли вона була малою. Може, вони гадали, що та штука, яка до них спричинялася, вже майже зникла. Авжеж, вона взнала, що Момо хвора, але це не до порівняння зі скаженим бреньканням піаніно, відкриванням кранів у ванній або тим днем народження (який Абра ледь пам'ятала), коли вона по всій кухонній стелі попідвішувала ложки. Просто вона навчилася себе контролювати. Не цілком, але здебільшого.

Та воно й змінилося. Тепер вона рідко бачила щось раніше, ніж воно відбувалося. Чи рухала якісь речі. Коли їй було років шість-сім, вона могла зосередитися на стосі своїх підручників і підняти їх аж до стелі. Без проблем. Як любить проказувати Момо — легко, як кошеняті штанці сплести. Тепер же, навіть якщо взятися до однієї книжки, їй треба так напружено концентруватися, що мозок ледь не кінчає, мало з вух не сочиться, та й то вона її хіба що посуне на пару дюймів по столу. Це коли день щасний. Частіше їй не до снаги навіть сторінками пошарудіти.

Але існували інші речі, які вона *могла* робити, і в багатьох випадках значно краще, ніж була на те здатна малою дитиною. Зазирати до людських голів, наприклад. Не до кожної голови — деякі люди були цілковито замкненими, інші видавали лише переривчасті зблиски, — але багато людей були, як вікна з відтуленими шторами. До таких вона могла зазирати будь-якої миті, коли їй заманеться. Здебільшого їй цього не хотілося, бо те, що їй там відкривалося, інколи бувало сумним, а часто шокуючим. Дізнатися, що у місіс Моран, її

улюбленої вчительки у шостому класі, є КОХАНЕЦЬ… тоді це для неї було найбільш вражаючим відкриттям, і то не найкращого ґатунку.

Нині вона тримала своє *бачення* здебільшого на припоні. Навчитися цього було спочатку важко, як навчатися їздити на ковзанах задом або виводити літери лівою рукою, але вона таки *навчилася*. Навичка не була безвідмовною (поки ще ні), але безперечно допоміжною. Вона все ще інколи зазирала, але завжди боязко, готова відстрибнути за першої ознаки чогось курйозного або огидного. І *ніколи* вона не зазирала до мозку своїх батьків або Момо. Це було б непорядно. Мабуть, це було непорядно стосовно всіх, але як то казала сама Момо: «Безглуздо нарікати на людську природу», а що є природнішого за людську цікавість.

Інколи вона могла спонукати людину щось зробити. Не кожного, навіть не *половину* з усіх, але купа людей були *дуже* відкритими для навіювання. (Ймовірно, це були ті самі люди, які вірили, що рекламовані по телевізору речі насправді приберуть зморшки або змусять знову вирости їхнє волосся.) Абра розуміла, що цей талант можна розвинути, якщо його тренувати, як м'язи, але не робила цього. Він її лякав.

Були також іще й інші вміння, для деяких з них вона не мала власних назв, але те, про яке вона думала зараз, назву мало. Вона називала це далеко-баченням. Як і інші аспекти її особливої обдарованості, це вміння було з'явилося і пригасло, але якщо їй дуже хотілося — і якщо був об'єкт, на якому вона могла зосередитися, — Абра зазвичай його в себе викликала.

«*Я могла б зробити це зараз*».

— Замовкни, Абба-Доцю, — промовила вона низьким, не своїм голосом. — Замовкни, Абба-Доцю-Доцю.

Вона відкрила «Початки алгебри» на заданій для домашніх вправ сторінці, яка була закладена аркушем паперу, на якому нею були написані імена: Бойд, Стів, Кем і Піт — щонайменше по двадцять разів кожне. Разом вони становили її

улюблений бой-бенд «Довколишні»[1]. *Такі* класні хлопці, особливо Кем. Її найкраща подруга Емма Дін також так вважає. Ті його сині очі, ті безтурботно розтріпані біляві кучері.

«*Може, я змогла б допомогти. Його батьків це засмутить, але вони принаймні* знатимуть».

— Замовкни, Абба-Доцю. Замовкни, Абба-Доцю-Доцю-Не-Дуркуй.

«*Якщо 5x – 4 = 26, яке значення x?*»

— Шістдесят мільйонів, — вигукнула вона. — Кого це обходить?

В очі їй знову впали імена метких хлопців з «Round Here», виведені тим опуклим курсивом, в якому вона вправлялася разом з Еммою («Написане таким способом має романтичніший вигляд», — декларувала Емма), і враз вони здалися їй ідіотськими, дитинячими і геть недоречними. «*Вони різали його і лизали його кров, а потім робили йому щось іще гірше*». У світі, де можуть відбуватися такі речі, упадання за хлопчачим поп-гуртом здавалося гіршим за глупство.

Абра захляпнула підручник, пішла донизу (*клац-клац-клац* з татового кабінету лунало так само неослабно), а далі — в гараж. Там вона дістала зі сміття «Шоппер», принесла газету до своєї кімнати і розгладила на столі.

Знов усі ті обличчя, але зараз вона переймалася лише одним.

7

Серце в ній робило важке гуп-гуп-гуп. Їй і раніше бувало лячно, коли вона свідомо бралася за далеко-бачення або мисле-читання, але ніколи так лячно, як зараз. І зблизька не так.

---

[1] Стівен Кінг вигадав назву бой-бенду «Round Here» як алюзію на пісню рок-гурту «Counting Crows» «Round Here» (1993), образи якої перегукуються з картинами, побаченими далі Аброю.

«Що ти робитимеш, якщо дізнаєшся?»

Це було питання на потім, бо, може, ще нічого й не вдасться. Ухильна, боязка частка її розуму на це сподівалася.

Абра поклала вказівний і середній пальці лівої руки на фотографію Бредлі Тревора, бо саме її ліва рука бачила краще. Вона б радо поклала всі пальці (а якби це була якась річ, вона б тримала її в руці), але фотографія була надто маленькою. Щойно пальці опинились на фото, вона його перестала бачити. Утім, якраз навпаки. Вона бачила його дуже добре.

Сині очі, як у Кема Ноулза з «Довколишніх». На фото цього неможливо розгледіти, але вони були точно такого ж глибокого відтінку. Вона *знала*.

«Правша, як я. Але й лівша також, як я. Це ліва рука знала, якою буде наступна подача, стрімким фастболом, чи крутіше…»

Абра стиха охнула. Хлопчик-бейсболіст *знався* на речах.

Хлопчик-бейсболіст насправді був схожим на неї.

«Авжеж, саме так. Саме тому вони його і схопили».

Вона заплющила очі й побачила його обличчя. Бредлі Тревор. Для друзів просто Бред. Хлопчик-бейсболіст. Інколи він розвертав свій кашкет задом-наперед, бо то був не просто кашкет, а картуз-талісман[1]. Його батько був фермером. Його мати пекла пироги і продавала їх місцевому ресторану, а також з їхньої сімейної ятки. Коли його старший брат поїхав учитися в коледжі, Бред забрав собі всі його диски «ЕйСі/ДіСі». Особливо йому, і його найкращому другу Елу, подобалась пісня «Великі бейця»[2]. Вони зазвичай сиділи на Бредовому ліжку і співали її разом, і реготали, реготали.

---

[1] Rally cap — звичайний бейсбольний картуз, який забобонні гравці й уболівальники одягають задом наперед, боком, навиворіт; з середини 1980-х ця мода поширилася й на інші види спорту.

[2] «AC/DC» — заснований 1973 р. австралійський рок-гурт, і досі один із найпопулярніших у світі; «Big Balls» (1976) — пісня з пародійно-сатиричною грою слів, оскільки в англійській мові «balls» може означати «м’ячі», «бали-бенкети», «ядра», «яйця» тощо.

«Він пройшов крізь кукурудзу, а там на нього чекав якийсь чоловік. Бред подумав, що той приємна людина, один з добрих людей, бо він…»

— Баррі, — прошепотіла Абра глухо. Під заплющеними повіками швидко туди-сюди оберталися її очі, як у сплячої людини, котра бачить яскраве сновидіння. — Його звуть Баррі Кібець. Він обдурив тебе, Бреде. Обдурив же?

Але не тільки Баррі. Якби ж то там був тільки він, Бред міг би здогадатися. Усі оті Люди-з-Ліхтариками мусили діяти разом, надсилаючи йому одну думку: що це так добре, залізти до фургона, чи кемпера, чи що воно там було у Баррі Кібця, бо цей Баррі хороший.

І вони його захопили…

Абра гайнула глибше. Вона не переймалася тим, що бачив Бред, бо той не бачив нічого, окрім сірого килима. Він лежав зв'язаний липкою стрічкою обличчям донизу на підлозі того, чим кермував той Баррі. Ну, та це гаразд. Тепер, коли вона вже вловила хвилю, вона могла побачити більше за нього. Вона змогла побачити…

«Його рукавицю. Бейсбольну рукавицю «Вілсон»[1]*. І Баррі Кібця…»*

Тоді ця частина спливла геть. Вона могла надлетіти знову, а могла й ні.

Ніч. Вона почула сморід перегною. Там була якась фабрика. Якийсь спеціальний

(*«він зруйнований»*)

завод. Туди прямувала ціла колона автомобілів — деякі малі, більшість великі, а пара з них величезні. Фари в них було вимкнуто, на той випадок, якщо хтось звідкись дивиться, але в небі висів місяць у третій чверті. Достатньо світла, щоби підглянути. Вони їхали по вибоїстій, бакаюватій гу-

---

[1] «Wilson Sporting Goods» — заснована 1913 р. у Чикаго компанія з випуску різноманітного спортивного знаряддя; зараз належить найбільшій у світі корпорації цього профілю, фінській «Amer Sports».

дронці, вони проминули водонапірну башту, вони проминули якийсь сарай із проваленим дахом, вони проїхали крізь іржаві ворота, що стояли відчинені навстіж, вони проїхали повз якийсь напис. Той промайнув так швидко, що вона не встигла його прочитати. А ось і завод. Зруйнований завод зі зруйнованими димарями й вибитими вікнами. Там був інший напис, і, дякувати місячному світлу, цей вона *зуміла* прочитати: ЗАБОРОНЕНА ЗОНА — ПОСТАНОВОЮ ДЕПАРТАМЕНТУ ШЕРИФА ОКРУГУ КАНТОН.

Вони поїхали навкруги на задвірки, і коли вони туди дістануться, вони будуть мучити Бреда, хлопчика-бейсболіста, і мучитимуть, і мучитимуть його, поки він не помре. Абра не хотіла бачити цієї частини, тож вона змусила все прокрутитися назад. Це було важкувато, як ото відкривати банку з дуже тугою кришкою, але вона змогла впоратися. Діставшись туди, де хотіла, вона розслабила хватку.

«Баррі Кібцю сподобалася рукавиця, бо вона йому нагадала ті часи, коли він сам був маленьким хлопчиком. Тому він приміряв її собі. Приміряв і вдихнув запах олії, якою її натирав Бред, щоб рукавиця не зашкарубла, і вдарив голим кулаком собі в «кишеню» рукавиці кілька ра…»

Але все знову закрутилося вперед і вона забула про Бредову рукавицю.

Водонапірна башта. Сарай із проваленим дахом. Іржаві ворота. А тоді перший щит. Що ж там на ньому написано?

Ба ні. Все одно занадто швидко, навіть при світлі місяця. Вона знову відкрутила назад (вже піт перлинками виступив у неї на лобі) і відпустила. Водонапірна башта. Сарай із проваленим дахом. «*Приготуйся, зараз воно буде*». Іржаві ворота. А тоді щит з написом. Цього разу вона встигла прочитати, хоча не була певна, що зрозуміла його.

Абра схопила аркуш, на якому була виводила всі оті ідіотські хлопчачі імена, й обернула його чистим боком. Поспіхом, щоб не встигнути забути, вона записала все, що побачила на тому щиті: ОРГАНІК ІНДАСТРІЗ та СПИРТОВИЙ

ЗАВОД № 4 та ФРІМЕН, АЙОВА та ЗАКРИТИЙ ДО НАСТУПНИХ РОЗПОРЯДЖЕНЬ.

Окей, тепер вона дізналася, де вони його вбили, і де — не сумнівалась вона — вони його закопали, з бейсбольною рукавицею й усім іншим. І що далі? Якщо вона зателефонує за номером Центру пропалих і експлуатованих дітей, там почують просто дитячу балаканину і не звернуть уваги… хіба що повідомлять її номер поліції, яка, цілком імовірно, її заарештує за спробу пожартувати з нещасних людей, котрим і без неї гірко. Далі їй на думку спала мати, але з хворою, налаштованою помирати Момо про це й мови не могло бути. У мами й без цього вистачало клопоту.

Абра підвелася, підійшла до вікна й задивилася на свою вулицю, на міні-маркет «Мить-і-Купив» на її розі (який старші підлітки називали «Вдух-і-Дунув», бо якраз поза ним, біля сміттєвих контейнерів, курили дур), і на Білі гори, що стриміли вершинами у яскраво-блакитне літнє небо. Вона почала терти собі губи, нервовий синдром, від якого намагалися відучити її батьки, але їх нема поряд, то й тьху на це. Тьху на все це.

«*Тато на нижньому поверсі*».

Йому їй також не хотілося розповідати. Не тому, що він мусить дописати свою книжку, а тому, що тато не захоче вв'язуватися у такого роду справу, навіть якщо він їй повірить. Абрі не потрібно було читати його думок, щоби це знати.

Тож хто?

Не встигла вона додуматися до логічної відповіді, як світ за її вікном почав обертатися, немов установлений на якомусь велетенському диску. Глухо скрикнувши, вона вчепилася за краї віконної рами, зіжмакавши в кулаках штори. Таке траплялося й раніше, завжди зненацька, і кожного разу вона лякалася, бо це було, як судома. Вона вже не перебувала у власному тілі, замість далеко-*бачення*, вона потрапила в стан далеко-*буття*, а що, як їй не вдасться повернутися?

Вертушка уповільнилася, а тоді й зупинилася. Тепер Абра опинилася не у своїй спальні, а в якомусь супермаркеті. Вона

зрозуміла це, бо перед нею був м'ясний відділ. Над ним (цей напис прочитався легко, завдяки яскравому флуоресцентному освітленню) висіла обіцянка: «У СЕМА[1] КОЖНА ВИРІЗКА — НАЙКРАЩОГО **КОВБОЙСЬКОГО** ҐАТУНКУ ВИРІЗКА!» Хвилину чи дві той м'ясний відділ наближався до неї, бо вертушка вштовхнула її просто в когось, хто походжає. Ходить, *скупляється*. Баррі Кібець? Ні, не він, хоча Баррі поблизу; через Баррі вона й *утрапила* сюди. Тільки її від нього відсмикнуло кимсь значно потужнішим. Внизу свого поля зору Абра побачила навантажений покупками кошик-візок. Потім рух уперед зупинився і зринуло оте відчуття, оте

(*огляду, нишпорення*)

божевільне відчуття когось ВСЕРЕДИНІ НЕЇ, і раптом Абра зрозуміла, що на тій вертушці вона не сама. Наразі вона у супермаркеті, дивиться на м'ясний відділ в кінці проходу, а та, інша особа, дивиться з її вікна на Ричленд-корт і далі, на Білі гори.

Паніка спалахнула всередині неї; це було так, ніби бензину лийнули в багаття. Ані звуку не вихопилося з її губ, стиснутих так щільно, що рот в неї став схожим на шов, але всередині свого мозку вона видала крик, гучніший за будь-який звук, якого вона бодай колись могла від себе очікувати.

(*«НІ! ГЕТЬ З МОЄЇ ГОЛОВИ!»*)

8

Відчувши, як струснувся будинок, побачивши, як на ланцюгу під стелею його кабінету захиталася люстра, першим, про що подумав Девід, було:

(*«Абра»*)

---

[1] «Sam's Club» — заснована 1983 р. мережа центрів гуртової і дрібногуртової торгівлі з членством, яке коштує $40 на рік; названа на честь Сема Волтона, засновника супермережі «Волмарт», якій належить «Клуб Сема».

з його дочкою знову стався отой її паранормальний вибух, хоча вже багато років не траплялося ніяких отих телекінетичних дурниць, а подібної до цієї взагалі ніколи. Коли речі повернулися до свого нормального стану, його другою — і, на Девідів розсуд, значно логічнішою — думкою була: щойно він пережив свій перший в Нью-Гемпширі землетрус. Він знав, що вони трапляються час від часу, але… вау!

Девід підвівся з-за столу (не забувши клацнути на іконці ЗБЕРЕЖЕННЯ, перш ніж встати) і вибіг у коридор. Від підніжжя сходів він загукав:

— Абро! Ти відчула це?

Вона вийшла зі своєї кімнати, бліда на вигляд і трохи злякана.

— Так, типу того. Я… мені здається, я…

— Це ж був землетрус! — пояснив їй сяючий Девід. — Твій перший землетрус! Хіба не преславно?

— Йо, — промовила Абра не вельми захопливим голосом. — Славно.

Він подивився крізь вікно вітальні й побачив, що люди повиходили на ґанки й галявини. Надворі стояв також його добрий приятель Метт Ренфрю.

— Прогуляюсь-но я на той бік вулиці, побалакаю з Меттом, любонько. Хочеш, пішли зі мною?

— Не можу, в мене ще не готова математика.

Девід вже було рушив до вхідних дверей, але тут, обернувшись, подивися вгору на дочку.

— Ти не перелякалася, ні? Не варто лякатися. Все вже минулося.

Як же Абрі хотілося, щоби й насправді так було.

9

Роза Циліндр скуплялася на двох, бо Дідо Флік знову почувався зле. Побачивши у «Семі» кількох інших Правдивих,

вона їм кивнула. Вона на хвильку зупинилася у відділі консервів побалакати з Баррі Хінцем, котрий тримав у руці список, складений його дружиною. Баррі непокоївся за Діда Фліка.

— Він знову оклигає, — сказала Роза. — Ти ж знаєш Діда.

Баррі вишкірився:

— Жилавіший за увареного коня.

Роза кивнула, знову підштовхуючи вперед свій візок:

— Ще б пак.

Звичайний будній день у супермаркеті, і, щойно відійшовши від Баррі, вона спершу сприйняла те, що з нею коїться, за щось банальне, низький цукор чи що. Вона була схильною до різких змін рівня цукру в крові й зазвичай тримала у себе в сумочці солодкий батончик. Потім вона усвідомила, що хтось є у неї в голові. Хтось, хто *дивиться*.

Аж ніяк не завдяки нерішучості Роза піднялася до позиції голови Правдивого Вузла. Вона застигла з візком, націленим на м'ясний відділ (її планована наступна зупинка), і негайно гайнула у той канал, що його встановила якась нахабна і потенційно небезпечна особа. Не хтось із Правдивих, будь-кого з них вона б умент упізнала, але також і не якийсь ординарний мугир.

Ні, це було якнайдалі від ординарності.

Супермаркет метнувся геть, і раптом вона дивиться вдалечінь, на якийсь гірський хребет. НЕ Скелясті гори, їх би вона впізнала. Ці менші. Кетскіл? Адірондак?[1] Можуть бути і ті, й ті, або якісь інші. А щодо того, хто дивиться… Роза подумала, що це мусить бути дитина. Майже напевне дівчинка, і саме та, з якою вона стикалася раніше.

«Я мушу побачити її на лице, тоді я знайду її у будь-який потрібний мені час. Треба змусити її подивитися в дзе…»

---

[1] Catskill — великий, лісистий гірський масив у південно-східній частині штату Нью-Йорк; Adirondack — гірський хребет на північному сході штату Нью-Йорк.

Та раптом чужа думка, оглушлива, як постріл з рушниці у замкненій кімнаті

(*«НІ! ГЕТЬ З МОЄЇ ГОЛОВИ!»*)

начисто стерла їй розум, штовхнувши її на полиці з консервованими супами й овочами. Бляшанки каскадом посипалися на підлогу, розкочуючись врізнобіч. Певну мить Роза боялася, що й вона зараз повалиться вслід за ними, зомлівши, мов наївна героїня якоїсь романтичної книжки. Але швидко отямилася. Дівчинка перервала зв'язок, і то доволі ефектним манером.

Чи це не кров тече в неї з носа? Вона витерла його пальцями й подивилася. Ні. Добре.

До неї поспішав хлопець, розкладач товару.

— З вами все гаразд, мем?

— Нормально. Просто млість вхопила на пару секунд. Ймовірно, як наслідок вирваного вчора зуба. Зараз вже все минулося. Я вам розгардіяш влаштувала, авжеж? Прошу вибачити. Добре, що тут бляшанки були, а не пляшки.

— Жодних проблем, мем. Може, вам було б краще вийти надвір, посидіти на лавці чекання таксі?

— У цьому немає потреби, — сказала Роза. І це було дійсно так, але з закупами на сьогодні було покінчено. Вона доштовхала свій візок за пару проходів далі й полишила його там.

10

Сюди вона приїхала своєю «Такомою»[1] (старенькою, але надійною) з високогірного табору західніше Сайдвіндера, і зараз, щойно сівши до її кабіни, дістала з сумочки телефон і натисла швидкісний набір. На тому кінці встигло продзвонити лише один раз.

— Що трапилося, Розі-дівчинко? — Татко Крук.

---

[1] «Toyota Tacoma» — компактний пікап, що з 1995 р. виробляється в США.

— Ми маємо проблему.

Звичайно, це також була знахідка. Дитина з таким вибуховим потенціалом у своєму чані, яка дала таку відсіч — не лише викрила Розу, а й змусила її поточитися, — не проста духоголова, а знахідка століття. Роза почувалася, як капітан Ахав[1], який уперше бачить свого білого кита.

— Розкажи мені, — тепер абсолютно діловим тоном.

— Трохи більше двох років тому. Хлопчик в Айові. Пам'ятаєш його?

— Звісно.

— Також ти мусиш пам'ятати, як я казала, що за нами дехто назирав.

— Атож. Східне узбережжя. Ти ще тоді сказала, що, на твою думку, це дівчинка.

— Саме так, там і була дівчинка. Щойно вона мене знайшла знову. Я була в «Семі», просто собі скуплялася, аж тут раптом гульк — і вона.

— Навіщо, ще й через такий довгий час?

— Не знаю, і це мені байдуже. Але ми мусимо її дістати, Круче. Ми *мусимо* її дістати.

— Вона знає, хто ти така? Де всі *ми*?

Роза думала про це, поки ішла до свого пікапа. Ця зайда її не бачила, в цьому вона була принаймні впевнена. Дівчинка дивилася зсередини неї зовні. І що ж їй *вдалося* побачити? Прохід у супермаркеті. Скільки їх таких тут, в Америці? Мільйон, не менше.

— Я так не думаю, але це не важлива деталь.

— Яка ж тоді важлива?

— Пам'ятаєш, я тобі казала, що в неї великий дух? *Величезний* дух? Так от, він у неї ще більший того. Коли я спробувала її скерувати по-своєму, вона здунула мене геть, як

---

[1] Герой роману «Moby-Dick» (1851) класика американської і світової літератури Германа Мелвіла (1819—1891), Ахав, поклав власне життя і життя своєї команди на те, щоб уполювати білого кита на прізвисько Мобі Дік, який у результаті знищує їх усіх.

кульбабкову пушинку. Нічого подібного до цього зі мною не траплялось ніколи. Раніше я б сказала, що таке неможливе.

— Вона потенційна Правдива чи потенційний харч?

— Не знаю. — Проте вона знала. Вони потребували духу — *запасів* духу — набагато більше, аніж свіжих рекрутів. Крім того, Розі не бажала, щоб серед Правдивих з'явився хтось з такою потужною силою.

— Гаразд, як нам її знайти? Є якісь ідеї?

Роза подумала про те, що встигла побачити крізь очі дівчинки, перш ніж та безцеремонним копняком відкинула її назад до «Сема» у Сайдвіндері. Небагато, але була там одна крамничка…

Вона промовила:

— Діти її називають «Вдух-і-Дунув».

— Га?

— Ні, нічого, не переймайся. Мені треба все обдумати. Але ми мусимо її дістати, Круче. Ми *таки* мусимо її дістати.

Залягла пауза. Коли Крук знову заговорив, голос у нього звучав обережно:

— Судячи з того, як ти про це розказуєш, духу там мусить стачити, щоб наповнити не менш ніж дюжину балонів. Тобто якщо ти й справді не хочеш спробувати її Навернути.

Роза пронизливо, гавкуче розреготалася.

— Якщо я права, у нас немає стільки балонів, щоб закачати туди дух з цієї одної. Якби вона була горою, вона була б Джомолунгмою. — Крук мовчав. Розі не потрібно було його бачити або промацувати його мозок, щоби знати, що він приголомшений. — Можливо, нам не варто робити ні того, ні іншого.

— Я щось не второпаю.

Звісно, куди ж йому. Бачення наперед ніколи не було спеціальністю Крука.

— Можливо, нам не варто ні Навертати, ні вбивати її. Подумай про корів.

— Корів?

— Можна зарізати корову й отримати стейків і фаршу на два місяці. Але якщо ти триматимеш живу корову, доглядатимеш її, вона даватиме тобі молоко шість років. Можливо, навіть вісім.

Тиша. Довга. Вона дозволила їй затягтися. Коли він заговорив, то тоном іще обережнішим, аніж до того.

— Я ніколи про таке не чув. Ми вбиваємо їх зразу ж по тому, як виточили їхній дух, або якщо в них мається щось нам корисне і вони достатньо сильні, щоб витримати Навернення, ми їх Навертаємо. Так, як ми Навернули Енді тоді, у вісімдесятих. Дідо Флік може казати різне — якщо йому вірити, він пам'ятає часи, коли Генріх Восьмий[1] убивав своїх дружин, але я не думаю, щоби Правдиві коли-небудь пробували утримувати духоголових. Якщо вона дійсно така сильна, як ти кажеш, це може бути небезпечним.

«Розказав би мені щось, чого я не знаю. Якби ти відчув з нею те, що відчула я, ти б назвав мене божевільною тільки за самі ці думки. Може, я й є божевільною. Але…»

Але вона втомилася витрачати так багато свого часу — часу всієї їхньої сім'ї — на здобування живлення. Втомилася жити, як цигани десятого століття, тоді як вони мусили б жити, як королі й королеви творіння. Якими, властиво, вони й є.

— Поговори з Дідом, якщо він уже краще почувається. І з Важкою Мері, вона на світі вже майже так само довго, як Флік. З Енді Зміїне Жало. Вона новенька, але голову на плечах добру має. Подумай сам, з ким ще, хто може щось цінне додати.

— Господи, Розі. Я не знаю…

— Я теж, поки що. Я поки що тільки прокручую це в голові. Все, чого я в тебе зараз прошу, це помахати лопатою, тобто розпочати роботу. Ти ж, врешті-решт, у нас передовик.

— Окей.

---

[1] Генріх VIII Англійський — король, який мав послідовно шістьох дружин, різними способами позбавляючись від попередніх.

— О, і не забудь побалакати з Волоським Горіхом. Спитай у нього, якими наркотиками можна довгий час утримувати мугирську дитину в лагідному, слухняному стані.

— Як на мене, ця дівчинка не вельми нагадує мугирку.

— Ой, та мугирка вона. Велика, жирна, мугирська молочна корова.

«*Не зовсім правда. Великий білий кит, ось хто вона*».

Проте Ахав полював на *свого* кита не заради того, що Мобі міг забезпечити його тоннами ворвані й безліччю бочок олії, і Роза хотіла дістати цю дівчинку не тому, що та могла — за умови правильних наркотичних коктейлів і регулярного, потужного парапсихологічного заспокоювання — забезпечити майже безкінечне постачання духу. Причини були більш особистими. Навернути її? Ввести її в сім'ю Правдивого Вузла? Ніколи. Ця дитина витурила Розу Циліндр зі своєї голови так, наче вона була якоюсь дурнуватою набридливою сектанткою, що ходить від дверей до дверей, нав'язуючи брошури про скорий кінець світу. Ніхто й ніколи раніше не випихав її таким чином під сраку. Нехай хоч як вона там потужна, але її належить провчити.

«*І я саме та жінка, що годиться для цієї роботи*».

Роза Циліндр завела свій пікап, виїхала зі стоянки супермаркету і взяла курс на кемпінг «Пролісок», яким володіла її сім'я. Місцина була дійсно чарівною, а як інакше? Один із найславетніших у світі курортних готелів колись стояв там.

Але ж, звісно, «Оверлук» згорів давним-давно.

11

Обоє Ренфрю, Метт і Кессі, були заводіями розваг у їхньому кварталі, тож вони моментально вирішили влаштувати імпровізоване «Землетрусне барбекю». Запросили всіх мешканців Ричард-корт, і майже всі прийшли. Метт привіз із крамнички «Мить-і-Купив» на їхній же вулиці ящик содової,

кілька пляшок дешевого вина і кег пива. Було весело, і Девіду Стоуну сподобалося надзвичайно. Наскільки він розумів, Абрі теж. Вона тусувалася там зі своїми подружками, Джулі й Еммою, і він проконтролював, щоби вона з'їла гамбургер і трохи салату. Люсі казала йому, що вони мусять пильнувати їстівні звички своєї дочки, бо вона досягла того віку, коли дівчатка стають надто уважними до своєї ваги і вигляду — віку, в якому анорексія чи булімія мають тенденцію відбиватися на їхніх схудлих, виснажених обличчях.

Чого він не зауважив (хоча Люсі, мабуть, помітила б, якби вона там була) — Абра не додавала свого голосу до вочевидь безустанного хихотіння подружок. І, з'ївши піалу морозива (*маленьку* піалу), вона спитала у батька, чи не проти він, якщо вона повернеться на той бік вулиці й доробить своє домашнє завдання.

— Окей, — сказав Девід, — тільки спершу подякуй містерові й місіс Ренфрю.

Це Абра зробила б і без нагадування, але погодилася з батьком, нічого йому не сказавши.

— Ми тобі завжди раді, Абро, — сказала місіс Ренфрю. Очі в неї були майже надприродно яскравими після трьох бокалів білого вина. — Хіба це не класно? От якби землетруси траплялись частіше. Хоча я балакала з Вікі Фентон — ти ж знаєш Фентонів, з Озерної вулиці? Це лише за квартал від нас, і вона сказала, що вони нічого не відчули. Ну хіба це не *химерно*?

— Так, звісно, — погодилась Абра, думаючи, що, коли вже зайшлося про химерність, то місіс Ренфрю краще було не знати й дрібної частки її.

12

Вона доробила домашнє завдання і вже сиділа внизу, дивилася з татом телевізор, коли зателефонувала мама. Абра поговорила з нею трошки, а потім передала слухавку батькові.

Люсі щось сказала, й Абра знала, що саме, раніше, ніж Дейв на неї поглянув і промовив:

— Авжеж, з нею все гаразд. Трохи млосна після домашньої роботи, я гадаю. Дітям тепер так багато задають. Вона тобі розказала, що в нас був землетрус?

— Я до себе, тату, — сказала Абра, вирушаючи нагору, і він неуважно їй помахав.

Вона сіла в себе за стіл, ввімкнула комп'ютер, потім знову його вимкнула. Їй не хотілося грати у «Фруктового ніндзя»[1] і ще менше спілкуватися бодай з кимсь у чаті. Їй треба було подумати, що їй далі робити, бо зробити щось вона *мусила*.

Вона склала до рюкзака підручники, потім підняла очі, та жінка з супермаркету зирила на неї крізь вікно. Це було неможливим, бо вікно містилося на другому поверсі, але ж вона там була. Шкіру мала бездоганну й ідеально білу, вилиці високі, її темні, широко посаджені очі були ледь скошені в кутах. І ще — Абра зрозуміла моментально і без тіні сумніву — ця жінка була божевільною. Її досконале, дещо пихате обличчя обрамляла ефектна маса чорного волосся, розсипаючись по плечах. Поверх цього громаддя волосся, якимсь дивовижним чином утримуючись, попри його безумну скособоченість, хвацько стирчав потертий оксамитовий циліндр.

«Вона не насправді тут, і її також нема в моїй голові. Я не знаю, яким способом я її зараз бачу, але ж бачу і не думаю, що вона про це…»

Божевільна жінка в темному вікні усміхнулася, і, коли губи її розтулилися, Абра побачила, що вгорі у неї лише єдиний зуб — монструозне, пожовкле ікло. Вона зрозуміла, що це було те, що востаннє побачив Бредлі Тревор, і закричала, закричала так голосно, наскільки в ній було сили… але тільки всередині себе, бо горло в неї було замкненим і голосові зв'язки закрижанілими.

---

[1] «Fruit Ninja» — випущена 2010 р. популярна відеогра, в якій віртуальним мечем треба розрубувати фрукти.

Абра заплющила очі. Коли вона їх знову розплющила, та оскалена білолиця жінка щезла.

«Нема. Але вона могла прийти. Вона про мене знає, і вона могла б прийти».

Цієї миті Абра усвідомила те, що мусила б зрозуміти відразу, щойно вона побачила ту зруйновану фабрику. Була насправді тільки одна особа, до якої вона могла звернутися. Був тільки один такий, хто міг би їй допомогти. Вона знову заплющила очі, цього разу не для того, щоби сховатися від жаского привиддя, що було дивилося на неї крізь вікно, а щоб покликати на допомогу.

(*«ТОНІ, МЕНІ ПОТРІБЕН ТВІЙ ТАТО! ЗРОБИ МЕНІ ЛАСКУ, ТОНІ, ПРОШУ!»*)

Так само із заплющеними очима, але тепер відчуваючи тепло сліз на своїх віях і щоках, вона прошепотіла:

— Допоможи мені, Тоні, мені так страшно.

Розділ восьмий

Теорія відносності Абри

1

Останній щоденний рейс *«Гелен Рівінгтон»* називався Присмерковим Круїзом, і тими вечорами, коли Ден був не на зміні у хоспісі, за кермування потягом частенько брався він. Біллі Фрімен, котрий за довгі роки своєї праці на місто Фрейжер водив цей рейс згрубша тисяч двадцять п’ять разів, радо поступався Дену місцем в кабіні.

— Тобі він ніколи не набридає, нє? — спитав він якось у Дена.

— Скинь це на важке дитинство.

Не було воно таким, не зовсім, але після того як скінчилися отримані за угодою гроші, вони з матір’ю часто переїжджали

сюди-туди, їй довелося змінити багато робіт. Без диплома коледжу більшість із них були малооплачуваними. Мати забезпечувала дах їм над головами і їжу на столі, але на щось більше зазвичай не вистачало.

Одного разу — він тоді вже навчався в старших класах, вони жили у Брейдентоні[1], неподалік від Тампи — Денні спитав у матері, чому вона ні з ким не зустрічається. На той час він уже був достатньо дорослим, аби зрозуміти, що вона все ще дуже приваблива жінка. Венді Торренс відповіла йому з кривою усмішкою:

— Мені вистачило одного чоловіка, Денні. Крім того, тепер у мене є ти.

— Вона добре знала про твоє пияцтво? — спитав у нього Кейсі К. під час одної з їх зустрічей у «Сонячному». — Ти ж розпочав доволі рано, чи не так?

Ден замислився і тільки потім зміг відповісти.

— Ймовірно, більше, ніж я сам тоді знав, але ми ніколи про це не говорили. Мені здається, вона боялася торкатися цієї теми. Крім того, я ніколи не мав якихось неприємностей із законом — тоді принаймні — і школу закінчив відмінником. — Він безрадісно всміхнувся Кейсі понад своєю чашкою. — І, звісно ж, я ніколи її не бив. Припускаю, це мало суттєве значення.

А іграшкової залізниці він ніколи не мав; утім, основний догмат, яким живилися АА, проголошував: не пий, і все піде на краще. Так воно й сталося. Тепер він мав найбільший з маленьких потягів, про який лишень міг мріяти хлопчик, і Біллі був правий, він ніколи йому не приїдався. Ден припускав, що до цього може дійти років за десять або двадцять, але й тоді, гадалося йому, він, мабуть, зголошуватиметься на кермування, аби лиш повести «*Рів*у» в останній рейс дня на заході сонця аж до розвороту на Клауд-Гепі. Краєвиди

---

[1] Bradenton — засноване 1847 р. місто у Флориді на березі Мексиканської затоки.

там захопливі, а коли була тихою Сако (якою вона зазвичай і була, щойно вщухали її весняні конвульсії), всі кольори можна було побачити двічі: і згори, і знизу. І суцільна тиша на дальньому кінці маршруту *«Ріви»*, так, ніби Бог там затримав Своє дихання.

Поїздки між Днем праці та Днем Колумба[1], після якого *«Ріву»* зупиняли на всю зиму, були найкращими. Туристи вже зникли, нечисленні пасажири місцеві, до багатьох з них Ден тепер звертався на ім'я. У буденні вечори, як от зараз, квитків продавалося менше десятка. Що його цілком влаштовувало.

Вже запала повна темрява, коли він обережно підвів *«Ріву»* до перону вокзалу Тінітавна. Зі збитим на потилицю кашкетом (МАШИНІСТ ДЕН вишито червоним понад козирком), обіпершись на перший вагон, він прощався з купкою пасажирів, бажаючи кожному прегарної доброї ночі. Біллі сидів на лавці, обличчя його раз у раз освітлювалося жеврінням кінчика сигарети. Йому вже мусило бути майже сімдесят, але виглядав він добре, цілком оклигавши після тієї абдомінальної операції два роки тому, і казав, що на пенсію не збирається.

— Що я тоді буду робити? — сказав він того єдиного разу, коли Ден якось зачепив цю тему. — Хіба переїхати до тієї ферми смерті, де ти працюєш? Чекати, поки твій улюблений кіт зробить мені візит? Ні, красно дякую.

Коли двійко чи трійко останніх пасажирів, не поспішаючи, відмандрували своїм шляхом, либонь, на пошуки вечері, Біллі загасив сигарету і приєднався до Дена.

— Я заведу «Ріву» до стайні. Звісно, якщо ти не хо' зробити цього сам.

— Ні, тобі й карти в руки. Занадто довго ти просидів на гузні. Коли ти збираєшся кинути курити, Біллі? Сам знаєш,

---

[1] Свято на честь відкриття Америки Христофором Колумбом 12 жовтня 1492 р.; у США відзначається у другий понеділок жовтня.

що лікар казав, що сигарети тоді додали свого твоїй нутряній проблемі.

— Я зменшив уже майже до нічого, — відповів Біллі, проте зі зрадливим блуканням очей.

Ден міг з'ясувати, чи аж так дуже зменшив Біллі — йому, мабуть, не потрібно було його навіть торкатися, щоби отримати таку інформацію — але не робив цього. Одного дня якраз проминулого літа він був побачив хлопця в майці, на якій було надруковано восьмигранний дорожній знак. Замість STOP, у тому знаку були літери ЗБІ. Коли Ден запитав, що вони означають, хлопець подарував йому спочутливу усмішку, яку він, либонь, і приберігав саме для отаких-от джентльменів середньовічної орієнтації. «Занадто багато інформації», — відповів він. Ден йому подякував, заразом подумавши: «*Істинно так, юначе*».

Кожна людина має свої секрети. Це він зрозумів ще в ранньому дитинстві. Порядні люди заслуговують на те, щоб їхні поважали, а Біллі Фрімен був утіленням порядності.

— Хочеш, сходимо на каву, Денно? Маєш час? У мене не забере й десяти хвилин покласти цю шльондру до ліжка.

Ден ніжно торкнувся локомотива.

— Авжеж, але слідкуй за своїм язиком. Ця іграшка має ім'я не шльондри, але ле…

Отут-то й вибухнула його голова.

2

Очунявши, він зрозумів, що лежить навзнак на лаві, де перед тим курив Біллі. Біллі сидів поряд з ним, занепокоєний. Та де там в біса, той був переляканий мало не на смерть. В одній руці він тримав телефон, палець завис над кнопками.

— Сховай телефон, — промовив Ден. Ці слова прозвучали сухим кваканням. Прокашлявшись, він спробував знову: — Зі мною все гаразд.

— Ти певен? Ісусе-Христе, я був упевнений, що в тебе удар. Я не сумнівався.

(«*Саме так воно й відчувалося*»)

Уперше за багато років Ден подумав про Діка Хеллорана, надзвичайного шеф-кухаря готелю «Оверлук» у ті, прадавні, дні. Дік майже зразу зрозумів, що маленький син Джека Торренса має такий самий, як у нього, талант. Ден загадався, чи живий ще Дік. Майже напевне, ні; він наближався до шістдесяти вже тоді.

— Хто такий Тоні? — спитав Біллі.

— Га?

— Ти проказував: «Прошу, Тоні, прошу». Хто це — Тоні?

— Один парубок, знайомий ще в мої пияцькі часи. — Імпровізація прозвучала не дуже, але це було першим, що навернулося йому до все ще очманілої голови. — Хороший друг.

Біллі ще кілька секунд дивився на освітлений прямокутник свого телефону, а потім склав і сховав телефон.

— А знаєш, я не вірю цьому й на цент. Я думаю, в тебе стався один з отих твоїх спалахів. Як того дня, коли ти взнав про мою… — він поляскав себе по животу.

— Ну…

Біллі підняв долоню.

— Не кажи ніц. Якщо ти в порядку, тобто. І якщо там не щось таке погане зі мною. Бо я б хтів знати, коли щось таке. Не думаю, щоб кожному це було підходяще, але мені так.

— Нічого такого з тобою. — Ден звівся на рівні, зрадівши, що ноги його тримають цілком нормально. — Але я мушу перенести на потім наш похід на каву, якщо ти не проти.

— Ані крихти. Тобі тре' піти додому і лягти. Ти все ще блідий. Що воно не було, а бебехнуло тебе добряче. — Біллі кинув погляд на «*Ріву*». — Радий, що це не трапилося, коли ти сидів отам, на троні, й нісся під усі сорок[1].

— Та не кажи, — погодився Ден.

---

[1] 40 миль/год = 64,37 км/год.

3

Він перетнув Кренмор-авеню, ступивши на бік «Рівінгтон Хаусу», збираючись виконати пораду Біллі й лягти, але замість завернути у ворота й на оброслий обабіч себе квітами хідник, що вів до старої й величної вікторіанської будівлі, Ден вирішив трохи прогулятися. Тепер він уже віддихався й повертався до тями — повертався до *себе,* — але вечірнє повітря було таким солодким. Крім того, йому потрібно було поміркувати про те, що було трапилося, і то дуже ретельно.

«Що воно не було, а бебехнуло тебе добряче».

Це знову повернуло його думки до Діка Хеллорана і до всього того, про що він ніколи не розповідав Кейсі Кінгслі. І не розповість. Те зло, яке він наробив Діні (і її сину, припускав він, просто тому, що нічого не зробив), ховалося глибокого всередині, як врослий зуб мудрості, там воно й залишиться. Але п'ятирічний Денні Торренс сам був тим, кому робили зло — разом з його матір'ю, звісно, — і його батько був не єдиним винуватцем. З цим тоді дещо *зробив* Дік. Якби не він, Ден разом із матір'ю загинули б в «Оверлуку». Про всі ті речі й досі було боляче думати, вони все ще залишалися забарвленими у ті первісні дитячі кольори страху і жаху. Він волів би ніколи не думати про них знову, але зараз мусив. Тому що… ну…

«Тому що все вертається на своє коло. Може, це доля, може, недоля, але в будь-якому разі воно вертається. Як то сказав був Дік того дня, коли подарував мені скриньку? Коли учень готовий, учитель об'явиться. Не те щоб я був опоряджений когось навчати чогось, окрім, можливо, — якщо не вип'єш, не налигаєшся».

Він уже дійшов до кінця кварталу і тепер, розвернувшись, попрямував назад. Весь тротуар перебував цілком у його розпорядженні. Фрейжер ледь не лячно безлюднішав, щойно кінчалося літо, і це нагадало йому, як колись був обезлюднів «Оверлук». Як швидко готель тоді опинився у повному розпорядженні маленької родини Торренсів.

Якщо не брати до уваги привидів, звісно. *Вони* ніколи звідти не виїжджали.

4

Хеллоран сказав тоді Денні, що їде до Денвера, а звідти полетить у Флориду. Він спитав, чи не бажає Денні допомогти йому донести сумки на готельну парковку, і Денні доніс одну з них до орендованого автомобіля кухаря. Невеличка така, не більша за портфель, але йому довелося нести її, вчепившись обома руками. Коли сумки вже стояли в багажнику, а вони сиділи в машині, Хеллоран дав назву тій штуці, що була в голові у Денні Торренса, штуці, в яку лише почасти вірили його батьки.

«Ти маєш певний дар. Сам я це завжди називав сяйвом. Так само й моя бабуся це називала. Типу самотньо почуваєшся, коли думаєш, що ти такий єдиний?»

Так, йому було самотньо, і так, він вважав, що він єдиний такий. Хеллоран позбавив його ілюзії щодо цього. За роки, що минули відтоді, Ден зустрів багато людей, які мали, як колись сказав кухар, «дрібку сяйва в собі». Той же Біллі.

Але ніколи такої, як ця дівчина, що цього вечора крикнула йому в голову. Відчуття було таке, ніби її криком його могло розірвати на шмаття.

І *він* був таким сильним? Він вважав, що колись був таким чи майже таким. У день закриття «Оверлука» Хеллоран попросив стурбованого маленького хлопчика, який сидів поряд з ним… як він тоді сказав?

Він сказав брязнути йому.

Ден повернувся назад до «Рівінгтон Хаусу» і стояв перед брамою. Вже почало опадати перше листя, і вечірній вітерець шурхотів ним коло його ніг.

«А коли я спитав у нього, про що я мушу подумати, він сказав, про що завгодно. «Тільки подумай сильно», — сказав він. Так я й зробив, але в останню секунду пом'якшив думку,

трішки принаймні. Якби не зробив цього, гадаю, я міг би його убити. Він відсахнувся — ні, його відкинуло назад — і він прикусив собі губу. Я пам'ятаю кров. Він назвав мене пістолетом. А пізніше він запитав про Тоні. Мого невидимого друга. Ну, я йому й розповів».

Тоні, схоже, повернувся, але тепер він більше не був другом Дена. Тепер він став другом маленької дівчинки на ім'я Абра. Вона була у небезпеці, як колись був Ден, але дорослі чоловіки, які розшукують маленьких дівчаток, привертають увагу, викликають підозри. У нього гарне життя тут, у Фрейжері, і він вважав, що заслуговує на нього після всіх отих втрачених років.

Але…

Але коли йому знадобився Дік — в «Оверлуку» і пізніше, у Флориді, коли повернулася місіс Мессі — Дік приїхав. У АА люди називають такі речі покликом Дванадцятого кроку. Бо коли учень готовий, учитель об'явиться.

Було декілька випадків, коли Ден разом із Кейсі Кінгслі й кількома іншими хлопцями з Програми вирушали виконати поклики Дванадцятого кроку до людей, що з головами вгрузли в наркотики й алкоголізм. Інколи про допомогу просили чиїсь друзі або боси; частіше то були родичі, що виснажили будь-які інші ресурси й опинилися в глухому куті. За всі роки трапилося кілька успіхів, але більшість візитів закінчувалися затріснутими дверми або запросинами Кейсі та його друзям запхнути оте їхнє святенницьке, квазірелігійне лайно назад собі в гузна. Один парубок, протухлий метом ветеран блискучої Бушівської авантюри в Іраку, реально махав перед ними пістолетом. Дорогою назад з Чокоруа[1], де у жалюгідній халупині тулився той ветеран зі своєю заляканою дружиною, Ден сказав: «*Це* суцільне гаяння часу».

— Це було б так, якби ми це робили для них, — сказав Кейсі, — але ж ні. Ми робимо це для себе. Тобі подобається життя, яке ти ведеш, Денні-бой?

---

[1] Chocorua — селище біля однойменного озера і гори в Нью-Гемпширі.

Не вперше він ставив йому це питання, і той раз не був останнім.

— Так.

Жодних вагань щодо цього. Нехай він не президент «Дженерал Моторз» і не знімається в оголених сценах з Кейт Вінслет[1], але на Денів розсуд він мав усе, що треба.

— Гадаєш, ти це заробив?

— Ні, — відповів Ден, усміхаючись. — Зовсім ні. Цього не можна заробити.

— То що ж то було таке, що привело тебе у те місце, де тобі подобається прокидатися вранці? Удача чи милосердя?

Йому вірилося, що Кейсі хоче, щоб він відповів «милосердя», але за роки тверезості він набув собі подеколи незручну звичку до чесності.

— Я не знаю.

— Та й гаразд, бо коли тебе загнано в глухий кут, різниці немає.

5

— Абра, Абра, Абра, — промовляв він, ідучи доріжкою до «Рівінгтон Хаусу». — У що ж таке ти там втрапила, дівчинко? І в що ти втягуєш *мене*?

Він розмірковував, що треба йому, мабуть, спробувати зв'язатися з нею через сяйво, яке ніколи не бувало цілком надійним, але, увійшовши до баштової кімнати, Ден побачив, що в цьому нема необхідності. На його чорній дошці було акуратно виведено таке:

cadabra@nhml.com

---

[1] Kate Winslet (нар. 1975 р.) — знаменита англійська кіноактриса; з багатьох своїх фільмів у дев'яти вона знімалася в еротичних сценах оголеною, зокрема в «Титаніку» (1997).

Він кілька секунд спантеличено дивився на її мережеве ім'я, потім уторопав і розсміявся.

— Добра знахідка, мала, дуже вдала.

Він увімкнув свій ноутбук. За якусь мить перед ним уже була порожня форма електронного листа. Він вдрукував її адресу, а потім сидів і дивився на блимаючий курсор. Скільки їй? Наскільки він міг вирахувати, десь між мудрими дванадцятьма і злегка наївними шістнадцятьма. Вірогідно, ближче до першої цифри. А тут він, чоловік достатньо старий, щоби сіль заіскрилася в його щетині, якщо знехтувати голінням. Тут він, готовий розпочати інтернет-балачку з нею. Наче зі «*Зловити хижака*»[1].

«*Можливо, там нічого страшного. Цілком імовірно; вона ж усього лиш дитина, врешті-решт*».

Так, але ця дитина страшенно налякана. Плюс, йому цікаво було, що вона за така. І то вже довший час. Так само, гадав він, як він сам був цікавий Хеллорану.

«*Зараз мені б не завадило трохи милосердя. І чималенько удачі*».

У прямокутнику ТЕМА понад формою листа Ден написав: «*Привіт, Абро*». Перевівши нижче курсор, він зробив глибокий вдих і надрукував чотири слова:

«*Розкажи мені, що трапилося*».

6

Наступної суботи в пообідній час Ден сидів на освітленій яскравим сонцем лавці перед вкритою плющем кам'яною будівлею Енністонської публічної бібліотеки. Перед очима

---

[1] «To Catch a Predator» (2004—2007) — документальний телесеріал каналу NBC і громадської організації «Perverted-Justice» («Збоченців на осуд»), де нібито підлітки контактували в інтернеті з дорослими, які призначали їм побачення з сексуальними намірами, велися розслідування щодо збоченців-«хижаків», які знімалися прихованими камерами.

він тримав розкритий номер «*Юніон лідер*»[1], і там на шпальті малися слова, але він поняття не мав, що вони означають. Дуже вже він нервувався.

Рівно о другій дівчинка в джинсах підкотила на велосипеді й поставила його в стійку навпроти галявини. Вона помахала Дену, одночасно пославши велику усмішку.

Отже, Абра. А саме Кадабра.

Висока для свого віку, і здебільшого завдяки своїм ногам. Хмара її кучерявого білявого волосся була стягнута назад у тугий кінський хвіст, що, як здавалося, завжди був готовий збунтуватись і порснути врізнобіч. День був дещо прохолодним, і на ній була легка куртка з трафаретним написом ЕННІСТОНСЬКІ ЦИКЛОНИ на спині. Вона вхопила пару книжок, які були прив'язані до заднього багажника велосипеда еластичним шнуром, а потім з тією ж відкритою усмішкою підбігла до нього. Гарненька, проте не вродлива. Що не можна було сказати про її широко посаджені сині очі. Вони в неї були красивими.

— Дядьку Ден! Агов, я так рада тебе бачити!

І вона щиро цмокнула його в щоку. Цього в сценарії не було. Від початку її впевненість у їхній взаємодовірі вражала.

— Теж радий тебе бачити, Абро, сідай.

Він її попередив, що їм треба бути обережними, і Абра — дитя своєї культури — зрозуміла це відразу. Вони погодилися, що найкраще зустрітися відкрито, а в Енністоні не існувало більш відкритого місця, аніж передня галявина бібліотеки, яка розташувалася в самому центрі маленького ділового кварталу цього містечка.

Вона дивилася на нього з відвертою цікавістю, можливо, навіть зголодніло. Він відчував щось на кшталт маленьких пальчиків, які легенько погладжували всередині його голови.

(«*де ж Тоні?*»)

---

[1] «New Hampshire Union Leader» — заснована 1863 р. газета, що виходить у найбільшому місті цього штату Манчестері (110 тис. мешканців).

Ден торкнувся пальцем своєї скроні.

Абра усміхнулася, і ця усмішка довела її вродливість, перетворивши її на дівчину, яка років через чотири-п'ять буде розбивати серця.

(«*ПРИВІТ, ТОНІ!*»)

Це прозвучало досить голосно, щоб він аж скривився, і Ден знову згадав, як Діка Хеллорана тоді відкинуло назад від керма його орендованого автомобіля, якими спантеличеними на мить стали його очі.

(«*нам треба розмовляти вголос*»)

(«*окей, авжеж*»)

— Я кузен твого батька, пам'ятаєш? Не зовсім рідний дядько, але ти називаєш мене так.

— Так, так, ти дядько Ден. Все буде в порядку, аби лиш на нас не натрапила краща подружка моєї матері. Її звуть Гретхен Сілверлейк. Мені здається, вона цілком знає наше сімейне дерево, а воно не таке вже й розлоге.

«*Ох, який клас,* — подумав Ден. — *Доскіплива краща подружка*».

— Та все гаразд, — сказала Абра. — Її старший син — член футбольної команди, тож вона не пропускає жодної гри «Циклонів». Майже *всі* тут ходять на їхні матчі, тому перестань тривожитися, що хтось подумає, ніби ти…

Речення вона закінчила ментальною картинкою — справжнім коміксом. Той спалахнув на мить, ескізний, проте чіткий. На маленьку дівчинку в темному провулку загрозливо насувається масивний чоловік у пальті. Коліна в дівчинки трусяться, і, перш ніж картинка зникла, Ден побачив словесну хмарку в неї над головою: «*Гик-фрік*».

— Ну, насправді не дуже це забавно.

Він зробив власну картинку і послав їй: Дена Торренса в смугастій арештантській робі ведуть двоє полісменів. Він ніколи не пробував робити щось подібне, і його картинка вийшла не такою гарною, як у неї, але все одно йому було приємно дізнатися раптом, що він узагалі може таке робити.

А тоді, чи не раніше, ніж він зрозумів, що відбувається, вона вхопила його картинку і зробила її своєю. Ден вихопив в себе з-за пояса пістолет, націлив на одного з копів і натиснув гачок. Хусточка з написаним на ній словом *БАХ!* вистрелила з пістолетного дула.

Ден дивився на Абру з роззявленим ротом.

Затуливши собі рота кулаками, Абра захихотіла:

— Вибач. Не могла втриматися. Ми могли б робити це цілий день, правда ж? І це було б весело.

Він подумав, що це також подарувало б їй велике полегшення. Стільки років у неї був такий гарний м'ячик і нікого, з ким вона могла б ним пограти. Ну й, звісно, те саме стосується і його самого. Уперше з дитинства — вперше після Хеллорана — він не тільки приймав, а й передавав.

— Ти права, могло б, але зараз це не на часі. Тобі треба повторити усе те знову цілком. У своєму і-мейлі ти торкнулася лише головних моментів.

— Звідки мені почати?

— Як щодо твого прізвища? Оскільки я вже твій почесний дядько, я, мабуть, мусив би його знати.

Це її знову розсмішило до реготу. Ден намагався утримати серйозне обличчя, та не зумів. Нехай Господь милує, вона йому вже подобалася.

— Моє повне ім'я Абра Рафаела Стоун, — промовила вона. Раптом її сміх обірвався. — Я дуже сподіваюся, що та леді в капелюсі ніколи його не дізнається.

7

Вони просиділи разом на лаві перед бібліотекою сорок п'ять хвилин, осіннє сонце зігрівало їм обличчя. Уперше в своєму житті Абра відчувала безумовне задоволення — радість навіть — від таланту, який завжди бентежив і навіть інколи жахав її. Завдяки цьому чоловіку, вона тепер навіть мала

назву для свого дару: сяйво. Хороша була назва, втішлива назва, бо раніше вона зажди думала про нього, як про щось темне.

Багато було про що поговорити — томи й томи спостережень порівняти — і вони заледве тільки розпочали, як підійшла привітатися огрядна жінка у твідовій спідниці. На Дена вона подивилася з цікавістю, але не з *негативною* цікавістю.

— Вітаю, місіс Джерард. Це мій дядько Ден. Місіс Джерард у минулому році викладала у нас словесність.

— Приємно познайомитися, місіс Джерард. Моє ім'я Ден Торренс.

Місіс Джерард прийняла запропоновану їй руку і без усякої манірності коротко її потисла. Абра відчула, як Ден — *дядько* Ден — розслабився. Це було добре.

— Ви десь звідси, містере Торренс?

— Недалечко, з Фрейжера. Я працюю там у хоспісі. Може, чули, «Гелен Рівінгтон Хаус»?

— Ах, то ви добру справу робите. Абро, ти прочитала вже «Умільця»? Роман Маламуда[1], який я рекомендувала?

Абра спохмурніла.

— Він у мене є в «Нуку»[2] — мені подарували картку на день народження, — але я його ще не починала. Важкий він, здається.

— Ти вже готова до важких речей, — сказала місіс Джерард. — Більш ніж готова. Старші класи пролетять швидше, ніж тобі гадається, а потім коледж. Пропоную тобі розпочати сьогодні ж. Приємно було з вами познайомитися, містере Торренс. У вас надзвичайно кмітлива племінниця. Проте, Абро… разом із розумом мусить іти й відповідальність.

---

[1] Bernard Malamud (1914—1986) — американський прозаїк; «The Fixer» (1966) — роман, дія якого відбувається в Києві, в основу сюжету покладено відому «справу Бейліса» 1913 р. (автор отримав за цей твір Національну книжкову і Пулітцерівську премії).

[2] «Nook» — рідер для читання книжок в електронному форматі, який випускає компанія «Barnes & Noble».

Наголошуючи на останніх своїх словах, вона поплескала Абру по скроні, піднялася сходами бібліотеки і зникла всередині.

Абра повернулася до Дена:

— А що, непогано пройшло, хіба ні?

— Поки що все добре, — погодився Ден. — Але, звісно, якщо вона розкаже твоїм батькам…

— Не розкаже. Ма в Бостоні, допомагає моїй Момо. У неї рак.

— Мені дуже жаль це чути. А Момо, це твоя…

(*«бабуся»*)

(*«прабабуся»*)

— Крім того, — промовила Абра, — насправді ми не зовсім збрехали, що ти мій дядько. На біології в минулому році містер Стейлі нам розповідав, що у всіх людей спільна генетична будова. Він казав, що ті речі, які роблять нас різними, дуже дрібні речі. Ти знав, що приблизно дев'яносто дев'ять відсотків генетичних складників у нас однакові з *собаками*?

— Ні, — сказав Ден, — але це пояснює, чому мені завжди здавалася такою привабливою Алпо[1].

Вона розсміялася.

— Отже, ти запросто міг *бути* моїм дядьком, кузеном чи іще кимсь. От і все, що я хочу сказати.

— Це теорія відносності Абри, так?

— Гадаю, так. І чи потрібен нам однаковий колір очей або волосся, щоб бути родичами? Ми маємо дещо інше спільне, чого майже ні в кого нема. Це робить нас родичами особливого ґатунку. Ти вважаєш, що це якийсь ген, як отой, що робить очі блакитними або волосся рудим? І, до речі, а ти знав, що в Шотландії найвищий відсоток людей з рудим волоссям?

— Ні, не знав, — відповів Ден. — У тобі просто прірва інформації.

Усмішка її трохи зів'яла.

---

[1] «Alpo» — собача їжа, яка випускається з 1936 р.

— Це мені такий закид?

— Зовсім ні. Я гадаю, що сяйво може бути геном, але насправді так не думаю. Я думаю, воно непіддатне вимірюванню.

— Це означає, що його неможливо обчислити? Як Бога, і небеса, і все таке подібне?

— Так.

Він зловив себе на думці про Чарлі Хейза і про всіх тих людей, що були до і після Чарлі, яких він проводив з цього світу в своєму уособленні як Доктор Сон. Деякі люди називали сам момент смерті *проминанням*. Денові це слово подобалося, бо йому воно здавалося правильним. Коли ти бачив чоловіків і жінок, які минають перед твоїми очима — від'їжджаючи з Тінітавна, люди покидали реальність, прямуючи до Клауд-Гепа, ніби до якоїсь версії потойбічного життя, — це змінювало твої уявлення. Для тих, хто вже були в преагонії, сам цей світ минав. У такі перехідні моменти Ден завжди почувався в присутності якогось не-сповна-явленого безмежного дивогляддя. Вони спали, вони прокидалися, вони відходили *кудись*. Вони йшли далі. Він мав причини вірити в це, навіть іще дитиною.

— Про що ти думаєш? — спитала Абра. — Я його бачу, але не розумію. А хочу.

— Я не знаю, як це пояснити.

— Це було почасти про примарних людей, правда ж? Я бачила їх одного разу, на тому маленькому потязі у Фрейжері. То був просто сон, але, я гадаю, про реальне.

Він глянув на неї широко розкритими очима:

— Правда, бачила?

— Так. Я думаю, вони не бажали мені ніякої шкоди, так я думаю — вони просто на мене дивилися, — але були трохи ніби лячними. Я думаю, може, це люди, які каталися на тому потязі в свої старі часи. А ти бачив примарних людей? Бачив же, хіба не так?

— Так, але не дуже довго. — І дехто з них були чимсь значно більшим, аніж привиди. Привиди не залишають своїх

решток на сидіннях унітаза чи шторі душу. — Абро, а як багато твої батьки знають про твоє сяйво?

— Тато вважає, що все вже минулося, окрім хіба що деяких речей — як-от, коли я подзвонила з табору, бо взнала, що захворіла Момо — і він цьому радий. Ма знає, що воно ще є, бо інколи просить мене пошукати щось таке, що вона загубила — минулого місяця це були її ключі від машини, вона залишила їх на татовому верстаті в гаражі. Але вона не знає, наскільки його в мені ще *багато*. Вони більше про це не говорять. — Вона зробила паузу. — Момо знає. Вона його не лякається, як мої мама і тато, але вона попередила мене, що я мушу бути обережною. Бо якщо про це дізнаються люди… — Вона зробила кумедну гримасу, підкотивши вгору очі й виставивши язика з куточка рота. — Гик-фрік. Розумієш?

(*«так»*)

Вона вдячно посміхнулася.

— Та звісно ж, ти розумієш.

— І більш ніхто?

— Ну… Момо сказала, що мені варто побалакати з доктором Джоном, бо він уже знає про деякі речі. Він раз, гм-м… якось бачив, що я зробила з ложками, коли ще була зовсім малявкою. Я тоді типу попідвішувала їх до стелі.

— А доктор цей, часом, не Джон Далтон, чи це якийсь інший?

Обличчя Абри освітилося.

— Ти його знаєш?

— Власне кажучи, так, знаю. Одного разу я знайшов дещо для *нього*. Дещо таке, що він загубив.

(*«годинник»*)

(*«саме так»*)

— Я не розказую йому всього, — сказала Абра. Її обличчя стало тривожним. — Я, певна річ, не розказувала йому про хлопчика-бейсболіста і *ніколи-ніколи* не розкажу про ту жінку в капелюсі. Бо він перекаже моїм, а в них і так уже вистачає клопоту. Крім того, що вони можуть зробити?

— Давай поки що відставимо це вбік. Хто такий цей хлопчик-бейсболіст?

— Бредлі Тревор. Бред. Інколи він любив одягати на себе кашкет задом наперед і називав тоді його картуз-талісман. Ти знаєш, що це таке?

Ден кивнув.

— Він помер. *Вони* його вбили. Але спершу вони його мучили. Вони його мучили так *жорстоко*. — У неї почала тремтіти нижня губа, й одразу ж вона стала на вигляд ближчою до дев'ятирічної, аніж до майже тринадцятирічної дівчинки.

(«*не плач, Абро, нам не вільно привертати увагу*»)

(«*я знаю, я знаю*»)

Вона понурила голову, кілька разів глибоко вдихнула і знову подивилася вгору на нього. Очі в неї блищали надто яскраво, але принаймні губи перестали тремтіти.

— Я в порядку, — промовила вона. — Правда. Я просто рада, що тепер не самотня з цим всередині моєї голови.

8

Він слухав уважно, поки Абра переповідала, що вона запам'ятала зі свого першого спіткання з Бредлі Тревором два роки тому. Там було небагато. Найвиразнішим образом з тих, які збереглися в її пам'яті, були перехрещені промені багатьох ліхтариків, що освітлювали хлопчика, котрий лежав на землі. А ще його крики. Вона їх теж пам'ятала.

— Вони мусили його освітлювати, бо робили щось схоже на якусь операцію, — сказала Абра. — Принаймні так вони це самі називали, але насправді вони те тільки й робили, що його катували.

Вона розповіла Дену, як знайшла Бредлі знову на задній шпальті газети «*Енністонський шоппер*», серед усіх тих ін-

ших пропалих дітей. Як вона торкнулася фотографії, щоб з'ясувати, чи зможе ще щось дізнатися про нього.

— Ти так можеш робити? — спитала вона. — Торкатися речей, щоби викликати картинки собі в голові? Дізнаватись про щось?

— Інколи. Не завжди. Колись мені було робити це легше і з більшою певністю, коли я був малим хлопцем.

— Ти гадаєш, я це переросту? Та мені взагалі-то байдуже. — Вона задумалася на мить. — Хоча й не зовсім. Це важко пояснити.

— Я розумію, що ти маєш на увазі. Цю нашу штуку, так? Те, що ми вміємо робити.

Абра усміхнулася.

— Ти точно впевнена, що знаєш місце, де вони вбили цього хлопця?

— Так, і там же вони його й закопали. Навіть поховали разом з ним його бейсбольну рукавицю.

Абра подала Дену блокнотний аркушик. Це була копія, не оригінал. Вона б засоромилася, якби хтось побачив, як вона писала імена хлопців з «Довколишніх», і то не раз, а знову і знову. Навіть те, яким *чином* вони були вимальовані, тепер здавалося геть хибним, оті великі жирні літери, що мали на меті показати не любов, а *любофф*.

— Не психуй ти через це, — промовив Ден мимохідь, читаючи написане нею друкованими літерами на аркуші. — Я у твоєму віці так само упадав за Стіві Нікс. А ще за Енн Вілсон із «Серця»[1]. Ти, мабуть, ніколи про неї навіть не чула, вона олд-скульна, але я буквально марив, як би запросити її на п'ятничний танцювальний вечір у Гленвудській молодшій середній школі. Як тобі така дурня?

Вона дивилася на нього, роззявивши рота.

---

[1] Американські співачки: Stephanie «Stevie» Nicks (нар. 1948 р.) — ефектна білявка, солістка найпопулярнішого в США в 1970—1980-х поп-рок-гурту «Fleetwood Mac»; Ann Wilson (нар. 1950 р.) — жагуча брюнетка, солістка хард-рок-гурту «Heart» («Серце»).

— Дурнувато, але нормально. Найнормальніша річ у світі, тож попустися. І я не піддивлявся, Абро. Воно просто було там. Типу вскочило мені просто в очі.

— О Боже. — Абрині щоки палали яскраво-червоним. — До цього ще звикати й звикати, чи не так?

— Обом нам, дівчинко.

Він знову подивився на аркуш.

ЗАБОРОНЕНА ЗОНА —
ПОСТАНОВОЮ ДЕПАРТАМЕНТУ
ШЕРИФА ОКРУГУ КАНТОН

ОРГАНІК ІНДАСТРІЗ
СПИРТОВИЙ ЗАВОД № 4
ФРІМЕН, АЙОВА
ЗАКРИТИЙ ДО НАСТУПНИХ РОЗПОРЯДЖЕНЬ

— Ти це дістала… як? Передивляючись знову і знову? Повертаючи його назад, як кінофільм?

— Напис ЗАБОРОНЕНА ЗОНА прочитався легко, але оте про Органік Індастріз і спиртовий завод — так. А ти не вмієш так робити?

— Я ніколи не пробував. Хіба, може, раз, але, мабуть, не більше.

— Я знайшла Фрімен в Айові в інтернеті, — сказала вона. — А коли пошукала через «Гугл Земля»[1], побачила й ту фабрику. Ці місця там дійсно існують.

Ден знову думкою повернулася до Джона Далтона. Інші в Програмі балакали про Денову дивовижну здатність знаходити загублені речі; Далтон ніколи. Та й не дивно насправді. Хіба лікарі не дають обітницю зберігати конфіденційність,

---

[1] «Google Earth» — упроваджена 2001 р. безкоштовна комп'ютерна програма: якісні аерофото та сателітні знімки більшої частини нашої планети.

подібно до членів АА? Що у випадку Джона є подвійною запорукою.

Абра говорила:

— Ти міг би зателефонувати батькам Бредлі Тревора, чи не так? Або до департаменту шерифа округу Кантон? Мені б вони не повірили, а от дорослому повірять.

— Гадаю, міг би.

Але ж, звісно, людина, що знає, де закопане тіло, автоматично потрапляє на чільне місце в списку підозрюваних, тож якщо він за це візьметься, то робити це треба якимсь дуже-дуже обережним *способом*.

«*Абро, у яку ж халепу ти мене втрутила*».

— Вибач, — прошепотіла вона.

Він поклав долоню на її руку і легенько потиснув.

— Не жалкуй. От цього *ти* не мусила чути.

Вона напружилася.

— О Боже, сюди йде Івонна Страуд. Вона вчиться зі мною в одному класі.

Ден поспішливо прибрав свою руку. Він побачив товстушку з каштановим волоссям, приблизно Абриного віку, яка наближалася до них по тротуару. На спині вона несла рюкзак, а до грудей притискала зім'ятий пружинний блокнот. Очі в неї були яскравими й допитливими.

— Вона захоче дізнатися про тебе геть усе, — сказала Абра. — Я не перебільшую, саме *все*. І вона *язиката*.

Ох-ох.

Ден дивився на дівчину, яка наближалася.

(«*ми нецікаві*»)

— Допомагай мені, Абро, — сказав він і відчув, як вона приєдналася до нього. Щойно вони взялися разом, ця думка набула глибини і потужності.

(«*МИ І НА КРИХТУ НЕ ЦІКАВІ*»)

— Оце добре, — сказала Абра. — Ще трішки. Роби зі мною. Ніби ми співаємо.

(*«ТИ НАС ЛЕДЬ ПОМІЧАЄШ, МИ НЕЦІКАВІ, А КРІМ ТОГО, ТИ МАЄШ ВАЖЛИВІШІ СПРАВИ»*)

Івонна Страуд поспішливо, не стишуючи ходи, пройшла повз них, лиш неуважно привіталась з Аброю помахом руки. І, вибігши вгору сходами бібліотеки, зникла всередині.

— Оце-то дивина, а ми ж навіть на мавпах не тренувалися, — промовив Ден.

— Згідно з теорією відносності Абри, ти міг би бути й мавпиним дядьком. Дуже правдоподібно… — вона послала йому картинку: штани сохнуть, гойдаючись на мотузці[1].

(*«джинси»*)

І вони разом розреготалися.

9

Ден тричі просив Абру переповісти про її досвід з вертушкою, щоби упевнитися, що він усе правильно зрозумів.

— Ти й цього також ніколи не робив? — спитала Абра. — Далеко-бачення?

— Астральної проекції? Ні. А з тобою таке часто трапляється?

— Тільки раз чи два було. — Вона подумала. — Можливо, три рази. Одного разу я увійшла в дівчину, яка плавала у річці. Я тоді дивилася на неї зі свого заднього подвір'я. Мені було років дев'ять чи десять. Я не знаю, чому це трапилося, з нею не було ніяких неприємностей, нічого такого, вона просто плавала собі разом з друзями. Той випадок тривав найдовше. Не менше трьох хвилин. Як ти це назвав, астральна проекція? Це як відкритий космос?

---

[1] Так само як і в нашій, в англійській мові поширена ідіома «я ледь не всрався».

— Це старовинний термін, походить зі спіритичних сеансів більш як сторічної давнини і, мабуть, не вельми вдалий. Все, що він означає, це досвід поза межами власного тіла. Якщо взагалі можливо дати чомусь такому коректну назву. Проте… я хочу перепитати, чи я зрозумів тебе правильно — та дівчина, що плавала, вона в тебе не входила?

Абра рішуче помотала головою, аж заметлявся її кінський хвіст.

— Вона навіть не знала, що я в ній була. Єдиний раз, коли це спрацювало в обох напрямках, був з тою жінкою. З тою, що носить капелюх. Тільки *тоді* її капелюха я не бачила, бо я ж була всередині неї.

Ден пальцем окреслив у повітрі коло.

— Ти увійшла в неї, вона увійшла в тебе.

— Так, — здригнулася Абра. — Це вона різала Бредлі Тревора, допоки він не помер. Коли вона усміхається, видно, що в неї вгорі один великий довгий зуб.

Цей капелюх торкнув якусь струнку, щось таке, що змусило його подумати про Діні з Вілмінгтона. Тому що Діні носила капелюх? Та ні, він такого начебто не пам'ятав; утім, він тоді був п'янючий. Либонь, це не означало нічого — подеколи мозок видає фантомні асоціації, от і все, особливо, коли він перебував у стресі, а по правді (як не мало хотілося йому це визнавати), Діні ніколи не відходила далеко з його думок. Інколи, випадково помічені у якійсь вітрині, сандалі на корковій підошві могли привести на думку її.

— Хто така Діні? — запитала Абра. І тут же трішки відсахнулася й швидко залопотіла віями так, ніби Ден щойно був змахнув долонею в неї просто перед очима. — Упс. Не вільно туди зазирати, розумію. Вибач.

— Та нічого, — мовив він. — Давай-но повернемося до твоєї жінки. Коли ти побачила її потім у своєму вікні, це було так само?

— Ні. Я навіть не певна, що тоді це було сяйво. Я думаю, це був *спогад* з того разу, коли я бачила, як вона різала хлопчика.

— Отже, тоді вона тебе також не могла бачити. Вона не бачила тебе *ніколи*.

Якщо та жінка дійсно така небезпечна, як вважає Абра, це було важливим.

— Ні. Я певна, що не бачила. Але вона хоче. — Абра дивилася на нього, очі її були широко розплющені, губи знову тремтіли. — Коли була та штука, вертушка, вона подумала «*дзеркало*». Вона хотіла, аби я подивилася на себе. Вона хотіла моїми очима побачити мене.

— А що вона *встигла* побачити твоїми очима? Вона зможе тебе через це знайти?

Абра добре про це подумала. І нарешті сказала:

— Я дивилася зі свого вікна, коли це трапилося. Звідти мені видно тільки вулицю. Ну, і гори, звісно, але ж в Америці повнісінько гір, правильно?

— Правильно.

А чи не може та жінка порівняти гори, побачені крізь Абрині очі, з якимись фотографіями, якщо завдасть собі клопоту провести виснажливе комп'ютерне дослідження? Як і щодо більшості речей у цій справі, тут не існувало способу отримати якусь певність.

— Чому вони його вбили, Дене? Чому вони вбили того хлопчика-бейсболіста?

Він подумав, що знає, і він приховав би це від неї, якби міг, але навіть цієї короткої зустрічі вистачило йому зрозуміти, що такого роду стосунки неможливі з Аброю Рафаелою Стоун. Хто оклигує з алкоголізму, ті борються за «абсолютну чесність в усіх наших справах», але рідко її досягають; їм же з Аброю її не уникнути.

(«*їжа*»)

Вона дивилася на нього, ошелешена жахом.

— Вони їли його *сяйво*?

(«*гадаю, так*»)

(*«вони ВАМПІРИ?»*)

А тоді вголос:

— Як у *«Сутінках»*[1]?

— Ні, не такі, як там, — сказав Ден. — І заради Бога, Абро, це ж лише мої здогади.

Відчинилися двері бібліотеки. Ден озирнувся, побоюючись, що там може бути надто цікава Івонна Страуд, але там була пара, хлопець і дівчина, які не відривалися очима одне від одного. Він знову обернувся до Абри.

— Треба нам уже закруглятися.

— Розумію. — Вона підняла руку, потерла собі губи, усвідомила, що робить, і знову поклала долоню на коліно. — Але в мене так багато ще запитань. Так багато, про що я хочу дізнатися. Це забрало б іще цілі *години*.

— Яких ми не маємо. Ти певна, що то було в «Семі»?

— Га?

— Що вона була в супермаркеті «Сема»?

— О, так.

— Я знаю цю мережу. Скуплявся пару разів деінде, але то було не тут.

Вона вишкірилася:

— Звісно, що не тут, дядьку Ден, тут нема жодного такого. Вони всі на заході. Я про це також пошукала у «Гуглі». — Усмішка її вицвіла. — Їх сотні там, від Небраски до Каліфорнії.

— Мені треба подумати про це ретельніше, і тобі також. Ти можеш залишатися зі мною на зв'язку через електронну пошту, якщо там буде щось важливе, але краще, якщо ми будемо просто — він поплескав себе по лобі — зіп-зіп. Ну, ти ж розумієш?

— Так, — відповіла вона й посміхнулася. — Єдине в усьому цьому добре, це те, що я отримала друга, який знає, як робити зіп-зіп. І що воно таке.

---

[1] «Twilight» (2008) — романтичний фільм про юних вампірів за однойменним романом Стефені Маєр (нар. 1973 р.).

— А дошкою ти зможеш користуватися?

— Так, це доволі легко.

— Тобі треба пам'ятати про одну річ, і то понад усіма іншими. Та жінка в капелюсі радше за все не знає, як тебе знайти, але вона знає, що ти десь є.

Вона вся завмерла, мов скам'яніла. Він потягся до її думок, але Абра їх прикривала.

— Ти зможеш встановити собі в умі охоронну сигналізацію? Таку, аби, якщо вона з'явиться десь поблизу, ментально чи особисто… ну, ти ж розумієш?

— Ти вважаєш, вона збирається по мене приїхати, ти так вважаєш?

— Вона може спробувати. З двох причин. Перша: просто тому, що ти знаєш, що вона існує.

— І її друзі, — прошепотіла Абра. — У неї купа друзів.

(«*з ліхтариками*»)

— А яка друга причина? — І перш ніж він встиг відповісти. — Бо я для них смачна пожива, мене було б добре з'їсти. Як їм добре було їсти того хлопчика-бейсболіста. Правильно?

Не було сенсу це заперечувати; для Абри його чоло було відкритим вікном.

— То чи *можеш* ти встановити сигналізацію? Сенсор наближення? Це та…

— Я знаю, що таке *сенсор наближення*. Я не знаю, але спробую.

Він знав, що вона збирається сказати наступним, раніше, ніж вона це зробила, і читання думок сюди не втручалося. Врешті-решт, вона була всього лиш дитиною. Цього разу, коли вона взяла його за руку, він її не прибрав.

— Пообіцяй, що ти не дозволиш їй захопити мене, Дене. *Пообіцяй*.

Так він і зробив, бо вона була дитиною і потребувала заспокоєння. Але ж, звісно, існував лише один спосіб дотриматися цієї обіцянки, і полягав він у тому, що треба було ліквідувати саму загрозу.

Він знову подумав: «*Абро, у яку ж халепу ти мене втрутила*».

І вона знову повторила, але цього разу не вголос:

(*«вибач»*)

— Не твоя вина, дитинко. Ти тут винна

(*«прошу»*)

не більше за мене. Іди по свої книжки. Мені треба повертатися до Фрейжера. Я мушу ввечері виходити на зміну.

— Гаразд. Але ж ми тепер друзі, правда?

— Абсолютно друзі.

— Я рада.

— А я гадаю, тобі сподобається *«Умілець»*. Гадаю, ти зрозумієш цю книжку. Бо ти й сама свого часу вміло залагоджувала деякі речі, авжеж?

Гарненькі ямочки вигулькнули по боках її губ.

— Знав би ти.

— О, повір мені.

Він дивився на неї, як вона вирушила до сходів, але потім зупинилась і повернулась назад.

— Я не знаю, хто така та жінка у капелюсі, але я знаю ім'я одного з її друзів. Його звуть Баррі Кібець, чи якось так. Не маю сумнівів: де вона, десь там поблизу мусить бути і цей Баррі Кібець. І я могла б його знайти, якби мала бейсбольну рукавицю того хлопчика. — Вона не зводила з Дена погляду отих своїх гарних синіх очей. — Я знаю, що можу, бо бодай ненадовго *Баррі Кібець її на себе вдягав*.

10

На півдорозі до Фрейжера, мізкуючи про Абрину жінку-в-капелюсі, Ден згадав дещо таке, від чого його наче струмом пробило. Він мало не виїхав за подвійну жовту смугу, і зустрічний ваговоз, що мчав по шосе № 16[1] на захід, йому роздратовано загудів.

---

[1] Route 16 — штатне шосе завдовжки 241 км у Нью-Гемпширі, яке майже цілком іде вздовж кордону зі штатом Мейн.

Дванадцять років тому то було, коли Фрейжер для Дена ще був новим, а його тверезість украй хиткою, непевною. Він повертався до місіс Робертсон, у якої раніше того ж дня орендував собі кімнату. Наближалася хуртовина, тому Біллі Фрімен відпустив його додому з парою чобіт «*Хай на вид не вельми гарні, та принаймні парні*». І коли він з Морхед-стрит завернув за ріг на Еліот-стрит, він побачив…

Прямо попереду з'явилася відпочинкова зона. Заїхавши туди, Ден пішов на звук біжучої води. Звичайно, то шуміла Сако; між Північним Конвеєм і Крофорд-Нотч[1] ця річка протікала через пару дюжин маленьких містечок у Нью-Гемпширі, нанизуючи їх на себе, немов перлинки на ниточку.

«*Я побачив капелюх, він під вітром сунувся по риштаку. Старий, витертий циліндр, який міг би належати якомусь ілюзіоністу. Або його міг би носити певний актор в якомусь старому фільмі-мюзиклі. Тільки от цього циліндра насправді там не було, бо, коли я закрив очі й порахував до п'яти, він зник*».

— Окей, напевне це було сяйво, — повідомив він біжучій воді. — Але ж це не обов'язково робить його тим циліндром, який бачила Абра.

От тільки не міг він у це повірити, бо пізніше тієї ночі йому наснилася Діні. Вона була мертвою, обличчя спливало з її черепа, мов тісто з патичка. Мертва й з тією ковдрою на плечах, яку Ден був поцупив колись з візка в якогось волоцюги. «*Тримайся подалі від жінки в тім капелюсі, Медовий Ведмедику*». Ось що вона тоді сказала. І ще щось…

«*Вона Королева-Сука Пекельного Замку*».

— Ти не можеш цього пам'ятати, — повідомив він біжучій воді. — Ніхто не пам'ятає сновидінь, які бачив дванадцять років тому.

Але ж він пам'ятав. А тепер пригадав ще й решту того, що сказала тоді та мертва жінка з Вілмінгтона:

«*Якщо ти заведешся з нею, вона тебе живцем зжере*».

---

[1] Crawford Notch — заповідник штатного статусу в Білих горах.

11

До своєї баштової кімнати він увійшов невдовзі після шостої, з тацею їжі з кафе в руках. Першим чином він поглянув на чорну дошку, а посміхнувся тому, що на ній побачив:

Дякую тобі за те, що повірив мені

«Ніби я мав якийсь вибір, любонько».

Він стер послання від Абри, а потім сів за стіл повечеряти. Після того, як він поїхав з відпочинкової зони, думки його повернулися до Діка Хеллорана. Він гадав, що це цілком природно; коли хтось нарешті проситься до тебе в учні, ти йдеш до свого вчителя, щоб розпитати, як це робиться. Ден втратив контакт з Діком під час своїх запійних років (головним чином через сором), але подумав, що, ймовірно, існує можливість з'ясувати, що сталося зі старим другом. Можливо, навіть зв'язатися з ним, якщо Дік ще живий. Та ну-бо, чимало людей живуть далеко за дев'яносто, якщо бережуть себе. Прабабця Абри, наприклад… вона он аж куди забралася.

«Мені потрібні відповіді на деякі питання, Діку, і ти єдина людина з усіх, кого я знаю, що може їх мати. Тож зроби мені ласку, друже мій, і будь іще живим».

Він увімкнув свій комп'ютер і відкрив «Фаєрфокс»[1]. Він знав, що Дік проводив зиму, куховарячи у якомусь з кількох курортних готелів Флориди, але не міг пригадати їхніх назв, ба навіть на якому саме узбережжі півострова вони містилися. Можливо, на обох — один рік у Нейпелзі, наступний у Палм-Біч, а потім у Сарасоті або на Кі-Весті[2]. Там завше є робота для людини, яка вміє полоскотати смакові сосочки, особливо сосочки багатіїв, а Дік умів їх полоскотати так, як

---

[1] «Mozilla Firefox» — одна з найпопулярніших комп'ютерних програм (веб-оглядач) для роботи в інтернеті.

[2] Міста у Флориді: Naples і Sarasota — на березі Мексиканської затоки, Palm Beach — на Атлантичному узбережжі.

ніхто інший. Дену майнуло в голові, що найшвидше він може вийти на ціль, якщо набере Дікове ім'я трохи ексцентрично — не Хеллоран, а Хеллоранн. Він надрукував у пошуковому віконці **Ричард Хеллоранн**, потім **Флорида** і натиснув клавішу «ЕНТЕР». Комп'ютер видав йому тисячі й тисячі посилань, але він був майже цілком упевненим, що потрібне йому — третє згори, і тихе зітхання розчарування вийшло йому з грудей. Він клікнув ланку, і відкрилася стаття з «*Маямі Геральд*»[1]. Без питань. Коли разом і ім'я, і вік об'являються в заголовку, ти точно знаєш, що саме ти бачиш.

Відомий в Саут-Біч шеф-кухар
Ричард «Дік» Хеллоранн, 81

Там була й фотографія. Маленька, але Ден будь-де упізнав би це життєрадісне, розуміюче обличчя. Чи помер він самотнім? Ден сумнівався щодо цього. Цей чоловік був надто товариським… і великим поціновувачем жінок. Біля його смертного ложа напевне побувало чимало відвідувачів, але двох людей, яких він врятував тієї зими в Колорадо, там не було. Венді Торренс мала законне виправдання: вона померла раніше за нього. А от її син…

Чи був він тоді в якомусь генделику, повний віскі, і грав улюблені водіями-далекобійниками пісні на джукбоксі, коли відходив Дік? Можливо, сидів десь у камері, заарештований на ніч за «порушення громадського порядку в п'яному стані»?

Причиною смерті був інфаркт. Він прокрутив назад вгору і перевірив дату: 19 січня 1999. Чоловік, який врятував Денові життя і життя його матері, був мертвий уже майже п'ятнадцять років. Отже, годі чекати допомоги з цього боку.

---

[1] «The Miami Herald» — заснована 1903 р. найбільша газета Південної Флориди; South Beach (Південний пляж) — район міста Маямі-Біч на березі Атлантичного океану, де містяться численні готелі, ресторани, нічні клуби.

Він почув у себе за спиною делікатне попискування крейди по дошці. Він залишився сидіти, де сидів, ще якусь мить, з ноутбуком перед собою та їжею, що вичахала. І лише потім, повільно, обернувся назад.

Крейда так і лежала нерухомо у жолобку внизу дошки, але картинка, тим не менше, проявлялася. Зображення ескізне, проте розпізнаване. Бейсбольна рукавиця. Коли рисунок було закінчено, її крейда — хоча й невидима, але вона все одно видавала отой пискливий звук — намалювала в «кишені»[1] рукавиці знак питання.

«Мені треба це обдумати», — почав він, але не встиг завершити фразу, як задзижчав інтерком, викликався Доктор Сон.

Розділ дев'ятий

Голоси наших мертвих друзів

1

За віком сто два, тієї осені 2013 року Еліанор Улей була найстарішою мешканкою «Рівінгтон Хаусу» — такою старою, що її прізвище ніколи не було американізовано. Вона не відгукувалася на прозаїчне *Віл-ЛЕТ*, але тільки на значно елегантнішу його французьку версію: *Уу-ЛЕЙ*[2]. Ден інколи кликав її *міс У-Ля-Ля*, на що вона завжди відповідала усмішкою. Рон Стімсон, один з тих чотирьох регулярних лікарів, які робили в їх хоспісі щоденні обходи, сказав якось

---

[1] «Кишенею» в бейсбольній рукавиці зветься місце на долоні (без пальців), яке завдяки спеціальному крою має форму заглибини.

[2] В оригіналі це прізвище пишеться Ouellette і може вимовлятися англомовними американцями також як Валет, Оулет, Авелет; в США багато іншомовних власних назв, зберігаючи орфографію, набувають нового звучання, як от, наприклад, колишні французькі володіння Мен і Дітруа стали відповідно штатом Мейн і містом Детройт.

Денові, що Еліанор є доказом того, що жвавість іноді сильніша за вмирання.

— Функціональність печінки в неї нульова, легені в неї, завдяки вісімдесяти рокам куріння, геть негодящі, у неї колоректальний рак — повзе зі швидкістю равлика, але вельми злоякісний, — а стінки серця в неї тоненькі, як котячі вусики. Проте вона триває.

Якщо Азраїл правий (а як на Денів досвід, він ще ніколи не помилявся), довготерміновий договір на користування життям у Еліанор добігав кінця, але вона аж ніяк не виглядала жінкою перед певним порогом. Вона сиділа в ліжку і гладила кота, коли увійшов Ден. Волосся мала в гарних кучериках — лише вчора у неї з візитом був перукар, — а її рожева нічна сорочка, як завжди, була бездоганною, верхня її частина додавала трохи кольору безкровним щокам жінки, а нижня половина розпросторювалася від її ніг-патичків, немов бальна сукня.

Ден підніс собі до щік долоні й поворушив розчепіреними пальцями.

— *У-ля-ля! Une belle femme! Je suis amoureux!*[1]

Вона підкотила вгору очі, потім нахилила набік голову і посміхнулась йому.

— На Моріса Шевальє[2] ви не тягнете, але мені ви подобаєтеся, *cher*[3]. Ви жвавий, що є важливим, ви зухвалий, що є іще важливішим, і у вас гарнюній задок, що є найважливішим за *все*. Чоловічий зад — це той поршень, що рухає світом, і у вас він гарний. У мої кращі часи я насадила б вас собі на великий палець, а потім з'їла живцем. Бажано біля басейну готелю «Le Meridien» у Монте-Карло, де захоплена аудиторія аплодувала би моїй фронтальній і тиловій вправності.

---

1 Яка гарна жінка! Я закоханий! (*Фр.*)

2 Maurice Chevalier (1888—1972) — уславлений у світі французький співак і кіноактор.

3 Дорогий (*фр.*).

Своїм голосом, надірваним, проте ритмічно-співучим, вона примудрилася подати цю картину радше чарівливою, аніж вульгарною. Для Дена сигаретна хриплуватість Еліанор була голосом якоїсь співачки з кабаре, котра бачила і звідала усякого ще до того, як навесні 1940 року німецька армія гусячим кроком промаршувала Єлисейськими полями[1]. Можливо, знеможеної, та далебі не переможеної. Істинна правда, на вигляд вона була як та смерть Господня, попри легку рожевість, що її відкидала на обличчя хитромудро підібрана нічна сорочка, ця пані була на вигляд як та смерть Господня від 2009-го, того року, коли вона приїхала й оселилася в палаті № 15 «Рівінгтона-1». Тільки присутність Аззі підказувала, що цей вечір інакший.

— Я певен, що ви були дивовижною, — промовив Ден.

— Ви зустрічаєтеся з якимись леді, *cher*?

— Ні, наразі ні.

За одним винятком, але та леді була дуже занадто юною для *amour*.

— Це ж сором. Бо в наступні роки, *отаке*, — вона підняла вгору кістлявий вказівний палець, а потім дозволила йому впасти, — стане *отаким*. Ось побачите.

Він усміхнувся і сів до неї на ліжко. Як сідав був уже на багато їх.

— Як ви почуваєтеся, Еліанор?

— Непогано. — Вона подивилася вслід Аззі, який зістрибнув з ліжка і вислизнув за двері, його роботу на цей вечір було закінчено. — У мене було багато візитерів. Вони нервували вашого кота, але ось, він все витримав, дочекався вас.

— Він не мій кіт, Еліанор. Він належить цьому закладу.

— Ні, — промовила вона так, ніби ця тема більше не вельми її цікавила. — Він ваш.

---

[1] Champs Elysees — вулиця в Парижі, відома своїми шикарними крамницями, ресторанами, дорогими готелями.

Ден сумнівався, щоб в Еліанор побував бодай якийсь один відвідувач — окрім Азраїла[1], тобто. Хоч сьогодні, хоч минулого тижня чи місяця, хоч упродовж минулого року. Вона була сама-однісінька у цілому світі. Навіть той динозавр бухгалтер, який довгі роки наглядав за її грошовими справами і щокварталу, тягнучи за собою портфель розміром як багажник «Сааба»[2], незграбно ввалювався до неї з візитами, тепер уже упокоївся. Міс У-Ля-Ля казала, що має якихось родичів у Монреалі… *«але в мене недостатньо грошей, щоби відвідування мене було того вартим, cher»*.

— Хто ж у вас був?

Він подумав, що вона могла мати на увазі Джину Вімс або Ендрію Боттстайн, двох медсестер, які цього вечора працювали у «Ріві-Один» з третьої до одинадцятої. Чи, можливо, Поул Ларсон, неквапний, проте порядний санітар, в якому Ден вбачав протилежність Фредові Карлінгу, був зазирнув потеревенити.

— Як я й сказала, багато хто. Вони проходять навіть зараз. Безкінечним парадом. Вони посміхаються, вони вклоняються, одна дитина метляє язиком, наче цуцик хвостиком. Дехто з них говорить. Ви знаєте такого поета, Джорджа Сеферіса[3]?

— Ні, мадам, не знаю.

Тут *є* ще хтось? Він мав підстави вірити у таку можливість, але сам не відчував нікого. Та й не сказати, щоб йому це завжди вдавалося.

— Містер Сеферіс запитує: «Чи голоси це наших мертвих друзів, чи просто грамофон?» Діти найпечальніші. Тут був один хлопчик, який упав у колодязь.

---

1 Азраїл (Ізраїл, Маляк аль-Маут) — ангел смерті й віддяки у юдейській і мусульманській міфологіях та сикхізмі.

2 «Saab» — заснована 1947 р. шведська компанія з виробництва легкових автомобілів.

3 George Seferis (Йоргос Сеферіадіс: 1900—1971) — видатний грецький поет, лауреат Нобелівської премії 1963 р. «Грамофон» — його знаменитий вірш-хайку, який Стівен Кінг цитує також у своїх інших творах.

— Невже?

— Так, а ще жінка, яка скоїла самогубство за допомогою матрацної пружини.

Він не відчував навіть найменшого натяку чиєїсь присутності. Чи не могло його виснажити спілкування з Аброю Стоун? Така можливість існувала, та й в будь-якому разі сяйво надходило і відходило припливами й відпливами, графік яких він ніколи не міг скласти. Тим не менше, йому не здавалося, що наразі це так. Він подумав, що Еліанор, можливо, запала в деменцію. Або, може, розігрує його. Таке є цілком імовірним. Вона ще та жартівниця, ця Еліанор У-Ля-Ля. Хтось — чи не Оскар Вайлд[1]? — кажуть, був пожартував на смертному ложі: «*Хтось мусить піти, або ці шпалери, або я*».

— Ви мусите зачекати, — сказала Еліанор. Тепер у її голосі не звучало гумору. — Світло провістить прибуття. Можуть бути й інші пертурбації. Двері відчиняться. І тоді прийде *ваш* візитер.

Ден із сумнівом подивився на двері в коридор, які й так стояли прочинені. Він завжди залишав їх прочиненими, щоби Аззі міг піти, коли захоче. Зазвичай той так і робив, щойно йому на заміну з'являвся Ден.

— Еліанор, може б, ви хотіли випити прохолодного соку?

— Я б не проти, якби там був… — почала вона, але раптом життя збігло з її обличчя, мов вода з продірявленої балії. Очі її втупилися в якусь точку понад його головою, а рот роззявився. Щоки запали, а щелепа відвалилася мало не до її курчачих грудей. Верхня вставна щелепа в неї також відпала і, зісковзнувши з нижньої губи, зависла у цій її страшелезній роззявленій усмішці.

«*Срака, як же це швидко трапилося*».

Обережно-акуратно він підчепив пальцем вставну щелепу і прибрав. Її губа витягнулася, а потім з тихеньким «*плямк*»

---

[1] Oscar Wilde (1854—1900) — ірландський поет і прозаїк, один із найпопулярніших авторів кінця XIX століття.

повернулась на своє місце. Ден поклав щелепу на нічний столик, почав було підводитись, але потім знов сів. Він чекав того червоного марева, що його одна стара медсестра з Тампи називала «хапом»… немов це було забирання, а не відпускання. Його не з'явилося.

«Ви мусите зачекати».

Гаразд, це йому зробити неважко, принаймні якийсь час. Він спробував сягнути Абриного розуму, але не знайшов нічого. Можливо, це було добре. Вона вже могла докласти зусиль, щоб захистити свої думки. Або, можливо, його власна спроможність — його *чутливість* — минулася. Якщо й так, це не мало значення. Вона повернеться. Вона завжди поверталася, у всякому разі.

Він зачудувався (як вже робив це не раз), чому він ніколи не бачив мух на обличчі в жодного з гостей «Рівінгтон Хаусу». Може, тому, що нема тут такої потреби для нього? Тут у нього, врешті-решт, є Аззі. Цікаво, чи бачить щось таке Аззі отими своїми мудрими зеленими очиськами? Можливо, не мух, а таки *щось*? Мусив би.

«Чи голоси це наших мертвих друзів, чи просто грамофон?»

Так тихо на цьому поверсі цього вечора, а ще ж так рано! Ні гомону балачок зі спільного холу в кінці коридору. Ні звуків радіо або телевізора. Йому не чути було ні порипування кросівок Поула, ні притишених голосів Джини й Ендрії з їхнього медсестринського поста. Жоден телефон не задзвонив. А щодо його власного годинника…

Ден підніс руку до очей. Не дивно, що він не чує його тихесенького цокотіння. Годинник зупинився.

Флюоресцентна рама під стелею погасла, залишилася тільки настільна лампа Еліанор. Верхнє світло ввімкнулося знову, але почала затухати лампа. Вона знов розгорілася, а тоді разом погасли й вона і верхнє світло. Ввімкнулись… вимкнулись… ввімкнулись.

— Тут є хто-небудь?

Кухлик на нічному столику заторохтів, потім заспокоївся. Щелепа, яку він туди поклав, видала одне тривожне «клац». На ліжку Еліанор якісь дивацькі брижі перебігли простирадлом, немов щось під ним зненацька злякано ворухнулось. Подувом теплого повітря швидко цмокнуло Дена в шоку, і заразу ж все вщухло.

— Хто тут?

Серцебиття в нього лишалося рівномірним, але він відчував його у себе в шиї і на зап'ястках. Волосся на потилиці в нього густо нашорошилося. Раптом він зрозумів, що саме бачила Еліанор в свої останні миті: парад

(«*примарних людей*»)

мертвих, що входили до її кімнати з однієї стіни й виходили крізь іншу. Виходили? Ні, проминали. Він не знав Сеферіса, але знав Одена: «*Смерть забирає … хто купається в грошах, хто напрочуд хороший, і тих, що підвішено їх і надійно, й красиво*»[1]. Вона бачила їх усіх, і вони були тут…

Але немає їх тут. Він знав, що їх вже нема. Привиди, яких бачила Еліанор, пішли, і вона теж приєдналася до їх параду. Йому було сказано почекати. Ось він і чекає.

Двері в коридор хитнулись, повільно прикрившись. Натомість відчинилися двері ванної кімнати.

З мертвого рота Еліанор Улей пролунало єдине слово:

— *Денні*.

2

В'їжджаючи до міста Сайдвіндер, ви проминаєте щит, на якому написано: ЩИРО ВІТАЄМО НА ВЕРХІВЦІ АМЕРИКИ! Там не верхівка, але близько. За двадцять миль від того

---

[1] Wystan Hugh Auden (1907—1973) — англо-американський поет; цілком цей його вірш має такий вигляд: «Як співали були поети журливо, юних смерть забирає й цнотливих, і тих, хто купається в грошах, і хто напрочуд хороший, і тих, що підвішено їх і надійно, й красиво».

місця, де Східний схил стає Західним, від головного шосе відгалужується, звиваючись у північному напрямку, ґрунтова дорога. Над цим путівцем аркою висить дерев'яний щит з випаленими на ньому літерами, які повідомляють: ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО КЕМПІНГУ «ПРОЛІСОК»! ПОГОСТЮЙ У НАС, ПАРТНЕРЕ!

Звучить це, як добра стара західнянська гостинність, проте місцеві знають, що частіше, аніж навпаки, ця дорога буває перекрита воротами, і коли це стається, на них висить менш привітний напис: **ЗАКРИТО ДО ПОДАЛЬШОГО ОПОВІЩЕННЯ**. Яким чином вони роблять свій бізнес, це загадка для мешканців Сайдвіндера, яким більше б подобалося бачити «Пролісок» відкритим геть у всі дні, коли не завалено снігом верховинні дороги. Вони сумують за тією комерцією, яку приносив колись «Оверлук», і сподівалися, що цей кемпінг принаймні частково щось надолужить (хоча вони й розуміють, що люди з кемперів не мають таких силенних грошей, якими було накачували місцеву економіку люди з готелю). Не так сталося, як гадалося. Загальна думка схилялася до того, що кемпінг є схованкою від податків, навмисне збитковим проектом якоїсь багатої корпорації.

Там схованка, авжеж, але корпорація, яку вона прикриває, — це Правдивий Вузол, і коли вони там отаборюються, єдиними автодомами, що стоять на великій парковці, є їхні автодоми, серед яких гордовито височіє найбільший — «ЕрфКрузер» Рози Циліндр.

Того вересневого вечора дев'ять членів Правдивого Вузла зібралися під високою стелею приємно безхитрісної будівлі, відомої як «Оверлук Лодж». Коли кемпінг бував відкритим для публіки, «Оверлук Лодж» працював як ресторан, де подавалися сніданки й вечері. Їжу готували Едді Коротун і Велика Мо (мугирські імена: Ед і Морін Хіґґінс). Вони й зблизька не досягали стандартів Діка Хеллорана — мало хто взагалі був йому рівним! — але важко напартачити з тим, що полюбляють їсти люди з кемперів: м'ясний рулет,

макарони з сиром, м'ясний рулет, налисники з сиропом «Лог кабін»[1], м'ясний рулет, тушкована курчатина, м'ясний рулет, тунцевий салат «Сюрприз» та м'ясний рулет з грибною підливою. Після вечері ті самі столи слугували для бінго і партій у карти. По вікендах там влаштовувалися танці. Такі розваги мали місце, тільки коли кемпінг був відкритий. Цього вечора, коли Ден Торренс, за три часових пояси звідси, сидів біля мертвої жінки і чекав на свого візитера, справи іншого ґатунку обговорювалися й вирішувалися в «Оверлук Лоджі».

На чолі єдиного столу, поставленого посередині підлоги з полірованого клена «пташине око», сидів Джиммі Арифметика. Його «PowerBook»[2] був відкритим, заставкою на екрані слугувала фотографія його рідного міста, яке, так сталося, містилося глибоко в Карпатських горах. (Джиммі любив жартувати, що його дідусь якось був приймав у себе одного молодого лондонського юриста на ім'я Джонатан Гаркер[3].)

Скупчившись довкола нього, стояли, дивлячись на екран: Роза, Татко Крук, Баррі Хінець, Енді Зміїне Жало, Мітка Чарлі, Енні Фартушок, Дизель Даґ і Дідо Флік. Нікому з них не хотілося стояти поряд з Дідом, який тхнув так, немов з ним просто в штани сталася невеличка халепа, а він забув її звідти змити (річ, що траплялася все частіше й частіше останнім часом), але справа була важливою, тож усі з ним мирилися.

Джиммі Арифметика був невибагливим парубком із відступаючою назад лінією волосся і приємним, хіба що лише трішки схожим на мавпяче обличчям. На вигляд він мав близько п'ятдесяти, що дорівнювало одній третині його справжнього віку.

---

1 «Log Cabin» («Брусована хатка») — бренд різноманітних сиропів, що випускаються з 1887 р.

2 «PowerBook» — серія комп'ютерів-ноутбуків, що випускалася компанією «Apple» у 1991—2006 рр.

3 Герой знаменитого роману Брема Стокера (1847—1912) «Дракула» (1897), завдяки якому з Трансільванії в Англію і перебрався граф-вампір Дракула.

— Я погуглив «Вдух-і-Дунув», але не знайшов нічого корисного, втім, як і очікував. Якщо вам цікаво, то ці слова у сленгу підлітків означають робити щось дуже швидке натомість дуже повільно…

— Нам нецікаво, — сказав Дизель Даґ. — І, до речі, Дідо, від тебе дещо смердить. Без образ, але коли ти востаннє витирав собі гузно?

Дідо Флік вискалив свої зуби — попсовані й жовті, але всі власні — на Даґа.

— Твоя дружина його мені підтирала щойно сьо'дні вранці, Дізе. Власним язиком, якщо тобі це цікаво. Трохи жорсткувато, але їй, схоже, подобається такого роду за…

— Заткніть пельки, ви обоє, — промовила Роза, голосом беземоційним і незагрозливим, але Даґ і Дідо зіщулилися, наче покарані школярики. — Продовжуй, Джиммі. Але тримайся теми. Я бажаю мати конкретний план, і то швидко.

— Всім решті буде ліньки, безвідносно до того, наскільки конкретним буде план, — мовив Крук. — Вони казатимуть, що цей рік був щедрим на дух. Той кінотеатр, пожежа в церкві у Літл-Року, отой терористичний напад в Остіні. Не кажучи вже про Хуарес[1]. Я сумнівався, чи варто їхати південніше кордону, але там виявилося добре.

Більше, ніж просто добре, насправді. Хуарес вважається світовою столицею вбивств, заробивши собі це прізвисько тим, що там трапляється двадцять п'ять тисяч ґвалтівних смертей на рік. Чимало з них поєднані з катуванням. Насиченість атмосфери там була надзвичайно багатою. Нехай там був і не чистий дух, і в шлунку трохи нудило, але пожива була доброю.

— Від отих їхніх сраних бобів мене бігунка замучила, — сказав Мітка Чарлі, — але, мушу визнати, з'їдини були прекрасними.

---

[1] Ciudad Juarez — засноване 1659 р. півторамільйонне мексиканське місто на кордоні з США, через надзвичайну активність кримінальних картелів вважається «найнебезпечнішим у світі містом поза зонами військових конфліктів».

— Цей рік *був* добрим, — погодилася Роза, — але ми не можемо постійно робити бізнес у Мексиці — ми занадто впадаємо в очі. Там, на півдні, ми багатії *americanos*. Тут, на півночі, ми розчиняємося на загальному тлі. І хіба ми не втомилися жити отак, з року в рік? Завжди в дорозі, завжди рахуючи балони? А це інакше. Це буде корінним джерелом.

Ніхто на це нічого не сказав. Вона була їхнім лідером, і в остаточнім підсумку вони робитимуть те, що скаже вона, але вони ніц не розуміли щодо цієї дівчини. Та з цим усе гаразд. Коли вони перетнуться з нею самі, вони зрозуміють. А коли вони замкнуть її, змусивши виробляти духу, скільки й коли їм треба, вони казатимуть, що готові впасти на коліна, щоб розцілувати Розі ноги. Вона навіть зможе підловити їх на слові.

— Продовжуй, Джиммі, але не з'їжджай з теми.

— Я майже цілком упевнений, що підслухана тобою фраза є підлітковою сленговою версією «Мить-і-Купив». Це мережа бакалійних крамниць у Новій Англії. Від Провіденса до Преск-Айла[1] загалом їх сімдесят три. І учень початкової школи з «ай-Педом»[2] вичислив би їх за пару хвилин. Я роздрукував місця їх розташування і скористався «Верл 360»[3], щоби дістати знімки. З краєвидами гір знайшов шість. Дві крамниці у Вермонті, дві у Нью-Гемпширі та дві у Мейні.

Чохол від його ноутбука лежав під столом. Джиммі підхопив його, сягнув рукою до бокової кишені і, витягши звідти течку, передав її Розі.

— Тут не фотографії крамниць, тут фотографії різних гірських краєвидів, які видно з тих місць, де розташовані ті крамниці. Знову ж таки, завдяки «Wirl 360», який є значно кращим за «Гугл-Земля», благослови Господь його допитли-

---

1 Providence — столиця штату Род-Айленд, одне з перших міст, заснованих (1636 рік) в американських колоніях Англії; Presque Isle — засноване 1828 р. місто (10 тис. мешканців) у штаті Мейн.

2 «iPad» — планшетні комп'ютери виробництва компанії «Apple».

3 Програма вебсайту www.360cities.net, де містяться панорамні фото різних місцин.

ве маленьке серце. Роздивися, може, якийсь із цих знімків у тобі відгукнеться. А якщо навіть ні, подивися, які з них ти точно можеш викреслити зі списку.

Роза відкрила теку і почала повільно розглядати фотографії. Дві, на яких були вермонтські Зелені гори[1], вона відразу відклала вбік. Одна з фотографій з Мейну також виявилася зайвою; на ній була лише одна гора, а Роза тоді бачила їх ціле пасмо. Три знімки, що залишилися, вона роздивлялася довше. І нарешті віддала їх назад Джиммі Арифметиці.

— Одна з цих місцин.

Він перевернув карточки.

— Фрайбург, Мейн… Медісон[2], Нью-Гемпшир… Енністон, Нью-Гемпшир. Прочула щось особливе від котроїсь з трьох?

Роза знову взяла до рук знімки, потім показала краєвиди Білих гір з Фрайбурга і Енністона.

— Здається мені, одна з оцих, але я мушу уточнити.

— Як саме ти збираєшся це зробити? — запитав Крук.

— Відвідаю її.

— Якщо все, що ти розповідаєш, правда, це може бути небезпечним.

— Я зроблю це, коли вона спатиме. Юні дівчатка сплять міцно. Вона й не здогадається, що я там була.

— Ти певна, що варто це робити? Ці три міста доволі близько одне від іншого. Ми могли б перевірити їх усі.

— Атож! — крикнула Роза. — Почнемо там кружляти й приказувати: «Ми шукаємо одну тутешню дівчинку, але схоже на те, що не можемо визначити її місцеперебування звичним для нас способом, то допоможіть нам, будь ласка. Чи не помічали ви тут якихось дівчат середнього шкільного віку з паранормальними талантами до передбачення й читання думок?»

---

1 Green Mountains — гірський кряж, що на 400 км тягнеться через Вермонт від кордону зі штатом Массачусетс до канадської провінції Квебек.

2 Fryeburg — засноване 1768 р. місто (3,5 тис. мешканців); Madison — засноване 1852 р. місто (2,5 тис. мешканців).

Татко Крук застромив собі глибоко до кишень руки і, зітхнувши, поглянув на неї.

— Вибач, — промовила Роза. — Я трохи зайве накручена, окей? Я хочу зробити це «під ключ». І не варто за мене аж так непокоїтися. Я здатна сама про себе подбати.

3

Ден сидів і дивися на покійну Еліанор Улей. На відкриті очі, що вже почали скляніти. На крихітні ручки з обернутими догори долоньками. А більш за все на відкритий рот. Всередині нього запала вся позачасова тиша смерті.

— Хто ти? — при цьому думаючи: «*Ніби я сам не знаю*». Ніби він не бажав отримати відповіді на свої питання?

— *Ти вже зовсім зрілий.*

Губи не ворушилися, і в цьому голосі начебто не було жодних емоцій. Вірогідно, смерть позбавила його старого друга притаманних йому людських почуттів, і як же гірко і прикро, якщо це так. Чи, може, це хтось інший маскується під Діка. *Щось* інше.

— Якщо ти дійсно Дік, доведи це. Розкажи мені щось таке, що знаємо тільки він і я.

Тиша. Але присутність нікуди не поділася. Він відчував її. А тоді:

— *Ти спитав у мене, нащо місіс Брант потрібні штани парковщика.*

Ден спершу зеленого поняття не мав, про що воно каже цей голос. А потім второпав. Цей спогад лежав на одній з тих верхніх полиць, де він тримав усі свої погані спогади з «Оверлука». І свої замкнені скриньки, звичайно. Місіс Брант виїжджала з готелю в той день, коли туди прибув Денні зі своїми батьками, і він випадково вловив її думку, коли готельний парковщик підігнав її машину: «*Гарно було б мені залізти в його штани*».

— Ти тоді був зовсім маленьким хлопчиком з великим радіо у себе в голові. Мені було тебе жаль. Також мені було лячно за тебе. І переляк мій виявився недаремним, правильно?

У цьому вчувся легенький відголосок доброти і гумору його старого друга. Це Дік, авжеж. Ден дивився на мертву жінку ошелешений. Світло в кімнаті знову ввімкнулось і вимкнулось. Кухлик на столі вкотре видав коротке «дреньк».

— Я не можу тут довго залишатися, синку. Тут бути боляче.

— Діку, тут є одна маленька дівчина…

— Абра, — майже зітхнувши. *— Вона як ти. Усе вертає.*

— Вона вважає, що є одна жінка, яка може на неї полювати. Вона носить певний капелюх. Це такий старомодний циліндр. Подеколи в неї згори тільки один довгий зуб. Коли вона голодна. Так вона мені принаймні розповіла.

— Питайся, що хотів, синку. Я не можу лишатися. Цей світ тепер для мене ніби сон у якомусь сні.

— Там є ще й інші. Друзі тієї жінки у капелюсі. Абра бачила їх з ручними ліхтариками. Хто вони такі?

Тиша знову. Але Дік усе ще був поряд. Змінений, але був. Ден відчував його своїми нервовими закінченнями, і ще як специфічно ковзку наелекризованість вологою поверхнею своїх очей.

— Вони порожні демони. Вони хворі, а самі того не знають.

— Я не розумію.

— Ато. І це добре. Якби ти коли їх зустрів — якби вони бодай трішки унюшили твого сліду — ти би давно вже був мертвим, висотаним і викинутим геть, як порожня картонка. Саме це трапилося з тим, кого Абра називає хлопчиком-бейсболістом. І з багатьма іншими. Діти, що сяють, це їх здобич, та ти про це вже й сам здогадався, хіба не так? Ці порожні демони на землі, ніби рак якийсь на шкірі. Колись вони їздили верхи верблюдами в пустелі:

колись вони ганяли каравани через східну Європу. Вони їдять крики і п'ють біль. Ти мав свої жахи ув «Оверлуку», Денні, але ти хоч не стикнувся з цим поріддям. Тепер, коли та химерна жінка піймала собі на ум цю дівчину, вони не зупиняться, допоки її не запопадуть. Вони можуть вбити її. Вони можуть Навернути її. Або вони можуть її тримати і вживати, допоки не висотають дощенту, і це було б гіршим за все.

— Я не розумію.

— Виссуть її. Зроблять такою ж порожньою, як вони самі. — Вийшло з мертвого рота печально-осіннє зітхання.

— Діку, що ж мені, збіса, в такому разі робити?

— *Дістань дівчині те, що вона просила.*

— Де ж вони, ті порожні демони?

— *У твоєму дитинстві, звідки походять усі демони. Мені не вільно казати більше.*

— Як я можу зупинити їх?

— *Єдиний спосіб, це вбити їх. Примусити їх зжерти їхню власну отруту. Зроби це, і вони зникнуть.*

— Та жінка в капелюсі, химерна жінка, як її ім'я? Ти знаєш?

Віддалік, з коридору долинуло рипіння швабри, почав насвистувати Поул Ларсон. Атмосфера в кімнаті змінилася. Щось, що перебувало в делікатній рівновазі, почало тепер вигойдуватися з балансу.

— *Піди до своїх друзів. До тих, котрі знають, хто ти такий. Мені здається, ти вже зовсім зрілий, синку, але все ще маєш борг.* — Запала пауза, а по тому голос, що був і не був голосом Діка Хеллорана, заговорив востаннє, рішуче командним тоном він промовив: — *Сплати його.*

Червона імла випурхнула з очей, з носа і відкритого рота Еліанор. Повисіла над нею секунд зо п'ять, а тоді зникла. Рівно горіло світло. Спокійно стояла вода в кухлику. Дік зник. Тут залишилися тільки Ден і труп.

«*Порожні демони*».

Якщо він бодай колись і чув жахливішу фразу, пригадати такої він не міг. Але наразі вона мала сенс… якщо ти бачив «Оверлук» таким, яким він був насправді. Те місце було переповнене демонами, але вони були принаймні *мертвими* демонами. Він не думав, що те саме можна сказати про жінку в циліндрі та її друзів.

«*Ти все ще маєш борг. Сплати його*».

Так. Він покинув напризволяще того маленького хлопчика в обвислому підгузку і майці «Брейвз». Він не мусить такого зробити з цією дівчинкою.

4

Ден на сестринському посту дочекався катафалка від «Джорді & синів» і вивіз накриту простирадлом каталку з задніх дверей «Рівінгтона-1». Після цього він пішов до свого помешкання і сидів там, дивлячись на Кренмор-авеню, тепер уже абсолютно порожню. Віяв нічний вітер, обриваючи з дубів рано сточене листя, женучи його в танцювальних піруетах вздовж вулиці. На дальнім боці міської толоки, так само спорожнілий, у помаранчевому світлі пари потужних сторожових ліхтарів стояв Тінітавн.

«*Піди до своїх друзів. До тих, котрі знають, хто ти такий*».

Знає Біллі Фрімен, він майже від самого початку знав, бо Біллі теж має трохи того, що має Ден. А якщо Ден має борг, то й Біллі теж свій має, бо потужніше і яскравіше Денове сяйво було врятувало колись Біллі життя.

«*Але ж я йому такого ніколи не скажу*».

Та він і не мусив.

Далі, Джон Далтон, який колись загубив годинник, а потім виявився ще й Абриним педіатром. Як Дік сказав крізь мертвий рот Еліанор У-Ля-Ля? «*Усе вертає*».

А щодо тієї речі, про яку просила Абра, це ж навіть легше. Дістати її, хоча… може бути й трохи складним.

5

Коли наступного ранку, в неділю, Абра прокинулася, в її електронній поштовій скриньці вже чекав лист з адреси: dtor36@nhml.com.

Абро: скориставшись тим даром, який ми обоє з тобою маємо, я побалакав з одним другом і переконаний, що ти в небезпеці. Я хочу поговорити про твою ситуацію ще з одною людиною, нашим спільним другом: Джоном Далтоном. Я не робитиму цього, поки не отримаю від тебе дозволу. Я вважаю, що разом із Джоном ми зможемо дістати ту річ, яку ти рисувала на моїй дошці.

Ти встановила собі охоронну сигналізацію? Деякі люди можуть розшукувати тебе, і дуже важливо, щоб вони тебе не знайшли. Ти мусиш бути обережною. Всього тобі найкращого і БЕРЕЖИ СЕБЕ. Зітри цей і-мейл.

Дядько Д.

Отримання електронного послання було для неї більш переконливим, аніж зміст самого листа, бо вона знала, що йому не подобається спілкування таким способом; він боявся, що її батьки, якщо понюшать в її електронній пошті, можуть подумати, що вона листується з Честером-Молестером[1].

Якби вони тільки знали про тих молестерів, яких їй *насправді* треба боятися.

Вона була налякана, але водночас — зараз ясний день, і та вродлива психопатка не зазирає до її вікна — доволі розпалена. Це було, немов потрапити до якогось роману про надприродне в жанрі «кохання-і-жахи», того кшталту, що місіс Робертсон у шкільній бібліотеці, фиркаючи, називає «твінейджерським порно». У таких книжках дівчата фліртували

[1] Chester the Molester — розбещувач жінок і дівчат, персонаж коміксу, який упродовж 13 років друкувався у порножурналі «Hustler».

з вовкулаками, вампірами — навіть із зомбі, — але самі майже ніколи не *перетворювалися* на таких.

Було також приємно, що на її захист став дорослий чоловік, й аж ніяк не зле, що він ще й привабливий, того пошарпаного типу, що трохи нагадував їй Джекса Теллера з «Синів Анархії»[1], серіалу, який вона разом з Еммою Дін потай дивилася на Емминому комп'ютері.

Вона видалила електронний лист дядька Дена не просто до кошика, а до *остаточного* кошика, що його Емма називала «атомним файлом для бойфрендів». («*Ніби бодай колись хоч один у тебе був, Ем*», — подумала Абра єхидненько.) Після цього вона вимкнула комп'ютер і закрила кришку. Вона не написала йому електронної відповіді. Їй не було потреби. Їй було достатньо лише заплющити очі.

Зіп-зіп.

Послання надіслано. Абра вирушила в душ.

6

Коли Ден повернувся до себе з кавою, на його чорній дошці малася нова реляція.

Можеш розповісти доктору Джону,
але НЕ МОЇМ БАТЬКАМ.

Так. Не її батькам. Поки що принаймні. Але Ден не сумнівався, що вони відчують, що *щось* відбувається, і, мабуть, це трапиться раніше, аніж пізно. Він перейде цей міст (або спалить його), коли до нього дійде. Зараз же він мав займатися іншими справами, починаючи з телефонного дзвінка.

---

[1] «Sons of Anarchy» (2008 — донині) — детективний телесеріал про каліфорнійський клуб мотоциклістів; президента клубу Джексона Теллера грає британський актор Чарлі Ханнем (нар. 1980 р.).

Слухавку підняла дитина, а коли він сказав, що йому потрібна Ребекка, слухавка з глухим стуком впала і звіддаля пролунав, наче спрямований ще в якусь далечінь, крик: «*Бабусю, це тебе!*» За кілька секунд Ребекка Клаузен була на зв'язку.

— Привіт, Бекко, це Ден Торренс.

— Якщо це щодо місіс Улей, то сьогодні вранці я отримала електронного листа від…

— Це не стосується неї. Я хочу попрохати про відгули.

— Доктор Сон бажає піти у відгули? Не можу повірити. Я фактично під сраку випхала тебе минулої весни у відпустку, а ти все одно з'являвся раз, а то й двічі на день. Якісь сімейні справи?

Ден, пам'ятаючи про теорію відносності Абри, відповів, що саме так і є.

Розділ десятий

Скляні сувеніри

1

Коли задзвонив телефон, батько Абри стояв у халаті біля кухонного столу і розбивав яйця до миски. Нагорі дудонів душ. Коли Абра дотримувалася звичайного для себе в неділю «modus operandi»[1], душ міг дудоніти, аж поки не вичахне гаряча вода.

Він поглянув на віконце вхідних дзвінків. Код був знайомий, регіональний 617, але цифри, що йшли за ним, не належали бостонському номеру, який він знав, тому дротовому телефону, що дзвонив у квартирі його тещі-бабусі.

— Алло?

— Ох, Девіде, я така рада, що застала тебе.

---

[1] Modus operandi (*лат.*) — метод дій, звичка.

Говорила Люсі, і голос у неї був геть змучений.

— Де ти? Чому ти дзвониш не зі свого мобільного?

— У Массачусетському загальному, з платного автомата дзвоню. Тут не вільно користатися мобільними, застереження всюди висять.

— Як там Момо, все гаразд? А ти?

— Зі мною гаразд. А щодо Момо, вона стабільна… зараз… але перед цим було доволі погано. — Схлип. — Та й зараз. — Отут вже Люсі зірвалася. Вона не просто заплакала, а, захлинаючись, заридала на повний голос.

Девід чекав. Він радів, що Абра зараз у душі, і сподівався, що гарячої води вистачить ще надовго. Там щось погане.

Нарешті до Люсі знову повернулася спроможність говорити.

— Тепер вона зламала собі руку.

— О. Гаразд. Це все?

— Ні, це не *все*!

Майже криком, отим голосом «ну-чому-чоловіки-такі-дурні», який йому був абсолютно огидний, який, як він себе запевняв, був одним з елементів її італійської спадщини, ніколи не припускаючи навіть думки, що вряди-годи він сам може дійсно *бути* доволі дурнуватим.

Щоб заспокоїтися, він глибоко вдихнув.

— Розкажи мені, серденько.

Вона почала розказувати, хоча ще двічі переривала себе риданнями і Девіду доводилося чекати, поки вона перестане. Вона почувалася смертельно змореною, але це було лише часткою проблеми. Здебільшого, усвідомив він, Люсі нарешті дійшло до серця те, що її голова знала вже багато тижнів: її Момо дійсно невдовзі доведеться вмирати. І можливо, не лагідно.

Кончетта, яка тепер спала тільки крихітними уривками, прокинулася після півночі з бажанням скористатися туалетом. Замість того щоб дзенькнути Люсі, аби та подала їй судно, вона спробувала підвестися і піти до вбиральні сама. Ноги скинути на підлогу і сісти вона спромоглася, але потім їй запаморочилося в голові й вона скотилася з ліжка, упавши собі на

ліву руку. Рука не просто зламалася, вона потрощилася. Люсі, виснажена тижнями нічного догляду, якому вона ніколи спеціально не навчалася, прокинулася від криків своєї бабусі.

— Вона не просто кликала на допомогу, — сказала Люсі, — і не кричала вона. Вона фактично *скиглила*, як та лисиця, якій відірвало кінцівку якоюсь з отих жахливих лапозахоплювальних пасток.

— Серденько, це певне було жахливо.

Стоячи на першому поверсі у бічному холі, де містилися торговельні автомати з сендвічами — і, *mirabile dictu*[1] — кілька працюючих таксофонів, з болем у всьому тілі, вкритому висохлим потом (вона чула власний запах, і той аж ніяк не був ароматом «Дольче & Ґаббана Лайт Блу»), з головою, в якій стугоніла перша за останні чотири роки мігрень, Лючія Стоун зрозуміла, що ніколи не розкаже йому, яким насправді жахливим це було. Яким смердючим відкриттям це стало. Ти думаєш, що розумієш основний факт — жінка старішає, жінка стає немічною, жінка помирає — а потім ти робиш для себе відкриття, що поряд з цим там є також багато всього іншого. Тобі відкривається це, коли ти знаходиш жінку, яка написала декілька з найкращих віршів свого покоління, в калюжі її власної сечі, яка криком кричить своїй онуці, щоб та *зупинила* її біль, *зупинила* цей біль, ох, *madre de Cristo*[2], зробила щось, щоб його *зупинити*. Коли бачиш гладеньку колись руку викрученою, наче ганчірка для миття підлоги, і чуєш, як поетка обзива її курв'ячою пиздою, а потім кричить, що бажає здохнути, аби тільки перестав цей біль.

Хіба можеш розповісти своєму чоловіку про те, як ти все ще напівсонна холонеш від страху, що будь-яка твоя дія може вийти на зле? Хіба можеш пояснити, що воно таке — полишити свою любу бабусю, крижем розпластану на підлозі, поки ти набираєш 911, а потім сидіти біля неї, примушуючи випити

---

[1] Яке диво (*лат.*).

[2] Матір Христова (*італ.*).

через вигнуту соломинку розчиненого у воді оксикодону[1], чекати на приїзд швидкої. Як швидка допомога все не приїздила й не приїздила, а тобі згадалася ота пісня Гордона Лайтфута — «Катастрофа "Едманда Фіцджералда"»[2] — та, в якій запитується, чи знає хтось, куди діваєтся Божа любов, коли хвилі перетворюють хвилини на години? Хвилі, що перекочувалися через Момо, були хвилями болю, і вона в них захлиналася, а вони не переставали накочуватись.

Коли вона знову почала скиглити, Люсі просунула під неї обидві руки й повернула назад на ліжко незграбним ривком, який, як вона зрозуміла, відгукуватиметься їй у попереку і плечах ще чимало днів, якщо не тижнів. Змусивши свої вуха не чути благань Момо «*не чіпай мене, ти мене вбиваєш*». Потім Люсі сиділа під стіною, хапаючи ротом повітря, з волоссям, пасмами прилиплим їй до щік, тимчасом як Момо плакала, колисаючи свою гидко деформовану руку, допитуючись крізь стогони, навіщо Лючія зробила їй так боляче та чому з нею кояться ці біди.

Нарешті приїхала швидка, і якийсь чоловік — Люсі не знала його імені, але благословляла його у своїх незв'язних молитвах — зробив Момо укол, і той її вимкнув. Хіба можеш розповісти своєму чоловіку, що ти бажала, аби той укол її вбив?

— Було доволі жахливо, — оце й усе, що вона сказала. — Я така рада, що Абра не схотіла на цей вікенд приїжджати сюди.

— Вона хотіла, але їй дуже багато назадавали додому, а вчора вона ще й сказала, що хоче піти в бібліотеку. Щось, либонь, в неї було доволі серйозне, бо ти ж знаєш, як вона мені зазвичай набридає проханнями поїхати на футбольний

---

1 Oxycodone — болетамівний засіб, напівсинтетичний опіоїд, уперше синтезований у Німеччині 1916 р.

2 Gordon Lightfoot (нар. 1938 р.) — канадський фолк-рок-співак; «The Wreck of the Edmund Fitzgerald» (1975) — його пісня про катастрофу на озері Суперіор великого вантажного корабля «Едманд Фіцджералд», разом з яким безслідно потонули всі 29 членів екіпажу.

матч. — Теревенить. Дурню всяку. Але що інше було казати? — Лю, мені так збіса жаль, що ти була змушена пройти через усе це самотою.

— Просто… якби ти лишень чув те її верещання. Хіба що тоді б зумів зрозуміти. Ніколи я не бажала би знову почути, як хтось так кричить. Вона завжди так чудово вміла зберігати спокій… залишатись розсудливою, коли всі навкруг неї втрачали розум…

— Я знаю…

— А тоді раптом впасти до того, чим вона була минулої ночі. Єдині слова, які вона пам'ятала, були: *пизда*, і *лайно*, і *гівно*, і *курва*, і *блядь*, і…

— Дай цьому спокій, любонько.

Душ нагорі затих. Абрі вистачить кількох хвилин, аби витертися і вскочити у своє недільне лахміття; скоро вона вже злетить сюди, донизу, з розвіяним подолом майки і хляпаючими шнурками кросівок.

Але Люсі не зовсім була готовою дати цьому спокій.

— Я пам'ятаю вірш, який вона колись написала. Я не пам'ятаю його дослівно, але починається він десь отак: «Бог шанувальник тендітних речей, і свій світовид попідхмарний Він прикрашає сувенірами з найтоншого скла». Я завжди вважала, що, як для поезії Кончетти Рейнолдс, це симпатичний, проте доволі банальний образ, ледь не солодкавий.

А ось і з'явилася його Абба-Доця — їхня Абба-Доця — з розчервонілою після душу шкірою.

— Все гаразд, татку?

Девід підняв руку: «*Зачекай хвильку*».

— Тепер я розумію, що вона насправді мала на увазі, і я ніколи не зможу знову перечитувати цей вірш.

— Люба, тут Аббі, — промовив він фальшиво веселим голосом.

— Добре. Мені треба з нею поговорити. Не переживай, я не збираюся більше ревти, але ми не можемо оборонити її від цього.

— Можливо, від найгіршого з цього? — запитав він добродушно. Абра стояла біля столу, її мокре волосся було зав'язане у два хвостики, від чого вона знову набула вигляду десятирічної дівчинки. З невеселим обличчям.

— Можливо, — погодилася вона, — але я більше не можу цього робити, Дейві. Навіть за допомоги поденниці. Я гадала, що зможу, але ні, ніяк. У Фрейжері, це зовсім недалеко від нас, є хоспіс. Медичка в приймальнім покої мені розказала. Гадаю, в шпиталях мають якийсь їх список саме для такого типу ситуацій. Так чи інакше, називається він «Гелен Рівінгтон Хаус». Я туди подзвонила, перед тим як дзвонити тобі, і на сьогоднішній момент у них є вакансія. Здогадуюся, що минулої ночі Господь зіпхнув зі своєї камінної полички черговий з Його сувенірів.

— А Четта зараз не спить? З нею ти це обго…

— Вона опритомніла пару годин тому, але була не при ясному розумі. Минуле й теперішнє, все змішалося разом, немов у якомусь салаті.

«Коли я все ще міцно спав, — винувато подумав Девід. — *І снилася мені моя книжка, поза всякими сумнівами».*

— Коли їй прояснішає — припускаю, що це станеться, — я їй скажу, якомога делікатніше, що прийняття рішення наразі не її прерогатива. Настав час для догляду рівня хоспісу.

— Гаразд. — Коли Люсі щось вирішувала — вирішувала насправді, найкращим було відійти вбік, дозволивши їй втілювати власні бажання.

— Тату? З мамою все гаразд? А з Момо?

Абра знала, що з мамою зараз нормально, а з її прабабусею ні. Більшість того, що Люсі розповіла своєму чоловіку по телефону, Абрі стало відомо, коли вона стояла ще в душі й шампунь разом зі сльозами спливав по її щоках.. Але вона добре навчилася тримати життєрадісне обличчя, допоки хтось не подасть їй уголос знак набрати печального виразу. Абрі подумалося, чи її новий друг Ден знав, коли був іще хлопчиком, цей трюк зі щасливим обличчям. Вона вирішила, що напевне так.

— Чіє, гадаю, Абра хоче з тобою поговорити.

Люсі зітхнула:

— Давай її.

Девід простягнув телефонну слухавку доньці.

2

О 14:00 тієї неділі Роза Циліндр повісила на дверях свого надрозмірного автодому таке оголошення: МЕНЕ НЕ ТУРБУВАТИ БЕЗ НАГАЛЬНОЇ ПОТРЕБИ. На наступні години було складено ретельний графік. Сьогодні вона зовсім нічого не їстиме, а питиме тільки воду. Замість ранкової кави вона прийняла блювотне. Коли прийде час добуватися в мозок тієї дівчинки, вона буде чистою, як порожня склянка.

За відсутності тілесних функцій, які могли б її відволікати, Роза зможе знайти все, що їй потрібно: ім'я дівчинки, її точне місцеперебування, з чим і як детально вона обізнана та — це було дуже важливим — кому вона могла вже щось розповісти. Роза непорушно лежатиме на своєму двоспальному ліжку з четвертої дня до десятої вечора, дивлячись у стелю і медитуючи. Коли розум її стане таким же чистим, як її тіло, Роза прийме духу з одного з балонів у прихованому сейфі — єдиної затяжки буде достатньо — і вона знов обертатиме світ, поки не опиниться у тій дівчинці, а дівчинка в ній. О першій ночі за Східним часом її пожива спатиме мертвим сном, і Роза перебиратиме вміст її мозку, як їй забажається. Можливо, їй навіть вдасться вщепити туди навіяння: *Прийдуть певні люди. Вони тобі допоможуть. Поїдеш з ними.*

Але, як зазначив більш як дві сотні років тому отой старомодний селянський поет Боббі Бернз[1], «найкращі плани мишей і людей ідуть косяка під хвіст», і заледве вона почала

---

[1] Robert Burns (1759—1796) — видатний шотландський поет; цитата з його вірша «До миші, моїм плугом вивернутої разом з її гніздом» (1785).

промовляти перші фрази своєї релаксаційної мантри, «косяк» почав тарабанити їй у двері.

— Ідіть геть! — заволала вона. — Ви що, читати не вмієте?

— Розі, тут зі мною Горіх, — погукав Крук. — Здається мені, він дістав те, про що ти питала, але йому потрібне твоє погодження, а терміни на цю штуку сучі.

Вона ще полежала якусь мить, потім злобно видихнула, підвелася і, підхопивши сайдвіндерську майку (ПОЦІЛУЙ МЕНЕ НА ДАХУ СВІТУ!), натягнула її через голову. Майка прикривала лише верх її стегон. Роза відчинила двері.

— Нехай вам щастить.

— Ми можемо й потім, — сказав Волоський Горіх. Невеличкий чоловік з лисою маківкою й сірими волосяними мачулками «Брілло», що пушилися в нього понад вухами[1]. У руці він тримав аркуш паперу.

— Ні, тільки зробіть це швидко.

Вони сіли до столу в комбінованій кухні/вітальні. Роза вихопила папір в Горіха з руки і нашвидку його переглянула. Це була якась складна, повна шестикутників хімічна діаграма. Для Рози вона нічого не значила.

— Що це?

— Потужний седатив, — доповів Горіх. — Він новий, і він чистий. Джиммі отримав цю формулу від одного з наших агентів у АНБ[2]. Він її вимкне, але без загрози того, що дівчинка помре від передозу.

— Це може бути тим, що нам потрібно, гаразд, — Роза сама розуміла, що невдоволено бурчить. — Але хіба це не могло зачекати до завтра?

— Вибачаюся, вибачаюся, — промовив покірно Горіх.

— А я ні, — заявив Крук. — Якщо ти хочеш швидко запопасти цю дівчинку і вихопити її чисто, мені треба не лише

---

[1] «Brillo Pad» — бренд наповнених милом посудних мачулок зі сталевої стружки, які випускаються з 1913 р.

[2] Агентство національної безпеки (NSA) — одна зі спецслужб США, що зокрема займається науково-технічною розвідкою.

забезпечити можливість дістати скільки нам треба цієї штуки, я мушу також організувати її вчасну доставку до якоїсь із наших скриньок.

Правдиві мали сотні таких абонентських скриньок по всій Америці, переважно у «Мейл-Боксах тощо» та різноманітних закладах «Ю-Пі-Ес»[1]. Оскільки вони подорожували тільки своїми автодомами, користання скриньками вимагало планування на багато днів наперед. Поїхати якимсь громадським транспортом для члена Правдивого Вузла було б не легшим, аніж перерізати собі горло. Приватні повітряні подорожі були можливими, але неприємними; вони надзвичайно страждали від висотної хвороби. Волоський Горіх припускав, що це якось пов'язано з їх нервовою системою, яка радикально відрізнялася від мугирської. Щодо Рози, то її турбувала інша, фундована платниками податків нервова система. *Вельми* нервова. Після одинадцятого вересня 2001 року Департамент внутрішньої безпеки уважно моніторив навіть приватні польоти, а перше правило виживання Правдивого Вузла — ніколи не привертати уваги.

Дякувати міжштатній системі автомагістралей, їх автодоми завжди адекватно слугували для досягнення їхніх цілей, прислужаться й цього разу. Невеличка рейдерська група, зі змінними кожні шість годин водіями за кермом, зможе дістатися від Сайдвіндера до північної частини Нової Англії менш ніж за тридцять годин[2].

— Гаразд, — промовила вона, пом'якшавши. — Що ми маємо на І-90 у штаті Нью-Йорк або у Массачусетсі?[3]

---

1 «Mail Boxes Etc» — заснована 1980 р. міжнародна компанія експрес-пошти, в центрах якої також можна орендувати абонентську скриньку з цілодобовим доступом; «UPS Store» — подібного роду компанія, яка з 2001 р. володіє першою.

2 Відстань між Колорадо і Нью-Гемпширом центральними автомагістралями становить 3367 км.

3 І-90 — найдовша автомагістраль у США (4990 км) від тихоокеанського міста Сієтла в штаті Вашингтон до Бостона на березі Атлантичного океану.

Не затинаючись, не мимрячи, що доповість їй про це пізніше, Крук повідомив:

— Стербридж у Массачусетсі, експрес-пошта «І-Зі»[1].

Вона поплескала пальцями по краю того аркуша з незбагненними хімічними формулами, що його тримав у руці Горіх.

— Нехай цю річ надішлють туди. І щоб маршрут переривався не менш ніж три рази, аби ми мали повноцінні підстави відмовитися від нашої причетності, якщо щось піде не так. Серйозно поганяй цю штуку туди-сюди.

— Хіба нам вистачить на це часу? — запитав Крук.

— Не вбачаю причин, чому ні, — відповіла Роза (ці свої слова вона ще згадає). — Надішли її на Південь, потім на Середній Захід, і тільки по тому до Нової Англії. Аби лиш вона в четвер була в Стербриджі[2]. Скористайся експрес-поштою, не «Фед-екс» і не «Ю-Пі-Ес»[3].

— Так і зроблю, — відповів Крук. Без жодних зауважень.

Роза повернула свою увагу до лікаря Правдивих.

— Краще, аби ти виявився правим, Горіху. Якщо ти її прикінчиш передозом, замість того, щоби просто всипити, я потурбуюся про те, щоб ти став першим спровадженим у вигнання Правдивим від часів Малого Великого Рогу[4].

Волоський Горіх трохи зблід. Добре. Вона нікого не збиралася виганяти, просто все ще сердилася, що її були перервали.

---

1 «EZ Worldwide Express» — заснована наприкінці 1980-х кур'єрсько-поштова служба з відділеннями в кількох країнах.

2 Sturbridge — засноване 1729 р. місто в Массачусетсі, звідки ~280 км по шосе до району Білих гір у Нью-Гемпширі.

3 «FedEx» — заснована 1973 р. в Арканзасі кур'єрсько-транспортна компанія глобального обслуговування; «United Parcel Service» — заснована 1907 р. у штаті Джорджія міжнародна компанія з експрес-доставки посилок і вантажів.

4 Натяк на індіанського вождя Сидячого Бика, який після битви проти кавалерії США при річці Великий Малий Ріг 1876 р. вирушив у вигнання до Канади.

— Ми доставимо цей наркотик у Стербридж, і Горіх вже знатиме, як саме його використовувати, — сказав Крук. — Без проблем.

— А нема чогось простішого? Такого, що ми могли б дістати тут?

Відповів Горіх:

— Нема, якщо ти не хочеш, щоб вона зіграла з нами в Майкла Джексона[1]. Ця штука безпечна і діє швидко. Якщо дівчинка дійсно така сильна, як ти, схоже, вважаєш, швидкість тут особливо важ…

— Окей, окей, мені все ясно. Ми з цим закінчили?

— Є ще одне, — сказав Волоський Горіх. — Гадаю, воно могло б і зачекати, але…

Вона кинула погляд крізь вікно і — ох, боженьки ви мої рибоньки — повз «Оверлук Лодж», через парковку, сюди поспішав Джиммі Арифметика, і теж з аркушем паперу в руці. Навіщо вона повісила в себе на дверній ручці застереження «НЕ ТУРБУВАТИ»? Чому не запрошення «ЗАХОДЬТЕ ВСІ»?

Роза зібрала всю свою роздратованість, запхала її в мішок, закинула його на задвірки свого мозку і бадьоро посміхнулася:

— Що там іще?

— Дідо Флік, — мовив Крук, — вже не тримає в собі помаду.

— Він не здатен як слід тримати лайно в собі протягом останніх двадцяти років, — сказала Роза. — Памперсів він не носить, і я не можу його змусити. Ніхто не може.

— Зараз вже інше, — сказав Горіх. — Він майже не підводиться з ліжка. Баба і Чорноока Су доглядають його, як можуть, але той його кемпер смердить, наче срань господня…

---

[1] Співак Майкл Джексон (1958—2009) помер від передозування вколотого йому персональним лікарем стандартного операційного седативу «Пропофол».

— Йому покращає. Ось підгодуємо його трохи духом.

Проте їй не сподобався вираз обличчя Горіха. Два роки минуло відтоді, як відійшов Томмі Вагoвоз, а за часовими мірками Правдивих це трапилося неначе два тижні тому. А тепер Дідо Флік?

— У нього мозок руйнується, — навпрямки сказав Крук. — І… — Він кинув погляд на Горіха.

— Петті у нього прибирала сьогодні зранку, і вона каже, що бачила, нібито його зациклило.

— *Нібито*, — повторила Роза. Їй не хотілося в таке вірити. — Хтось іще інший це бачив? Баба? Су?

— Ні.

Вона знизала плечима, немов кажучи «*ну от, бачите*». Далі дискусія не пішла, бо в двері уже постукав Джиммі, і цього разу вона зраділа заваді.

— Заходь!

Джиммі просунув досередини голову:

— Я не зайвий, можна?

— Так! Коли ти вже тут, то чому не привів із собою ще й «Рокетс» і великий парадний оркестр Каліфорнійського університету в Лос-Анджелесі?[1] Чорти мене забирай, а я всього лиш хотіла увійти в медитацію, після того як провела кілька приємних годин, вичавлюючи грязоту собі з тельбухів.

Крук послав їй помірно докірливий погляд, та вона його, либонь, і заслужила — *можливо*, заслужила, бо ці люди всього лише виконували ту роботу Правдивих, про яку вона їх сама просила — проте, якщо Крук коли-небудь посів місце в капітанському кріслі, він би її зрозумів. Жодної хвилини на саму себе, хіба що пригрозиш їм смертельно болючим покаранням. А в багатьох випадках навіть це не діє.

---

[1] «The Rockettes» — заснована 1925 р. танцювальна трупа мюзик-холу «Радіо-Сіті» в Нью-Йорку; «UCLA Bruin Marching Band» — заснований 1921 р. великий студентський духовий оркестр, який грає на всіх домашніх матчах університетської футбольної команди, дає концерти, а також записується на диски і знявся в десятках фільмів.

— У мене є дещо, на що тобі, можливо, буде цікаво поглянути, — сказав Джиммі. — А оскільки Крук і Горіх вже були тут, то я й вирішив…

— Я знаю, що ти вирішив. Що там таке?

— Я продовжував полювати в інтернеті на новини про ті два міста, які ти тоді виокремила — Фрайбург і Енністон. І знайшов це у «*Юніон Лідері*». Це було в газеті за минулий четвер. Може, воно тут і ні до чого.

Вона взяла аркуш. Головна стаття там була про якусь загумінкову школу, яка через урізання бюджету згортає свою футбольну програму. Під нею містилася коротша замітка, яку Джиммі окреслив колом.

«КИШЕНЬКОВИЙ ЗЕМЛЕТРУС» — ПОВІДОМЛЯЮТЬ З ЕННІСТОНА

Наскільки дрібним може бути землетрус? Доволі дрібним, якщо вірити людям з Ричленд-корт, короткої Енністонської вулиці, що впирається у річку Сако. Минулого вівторка, як повідомили кілька мешканців цієї вулиці, вони стали свідками струсу, від якого торохтіли вікна, здригалися підлоги і покотився посуд з полиць. Ден Борленд, пенсіонер, який живе в кінці вулиці, показав тріщину, що впоперек перетнула його свіжозаасфальтовану під'їзну алею. «Якщо бажаєте доказу, ось він», — сказав він.

Хоча Центр геологічних спостережень у Рентамі[1], Массачусетс, повідомив, що минулого вівторка у Новій Англії не було жодних поштовхів, Метт і Кессі Ренфрю скористалися приводом і влаштували «Землетрусне барбекю», в якому взяли участь більшість мешканців вулиці.

[1] Wrentham — засноване 1660 р. місто.

Ендрю Сіттенфельд з Центру геологічних спостережень каже, що поштовх, який відчули мешканці Ричленд-корт, міг бути імпульсною хвилею води в каналізаційній системі або, можливо, військовий літак прорвав звуковий бар'єр. Коли ці припущення були повторені містерові Ренфрю, він щиро розреготався: «Ми самі знаємо, що ми відчули, — сказав він. — Це був землетрус. І нічого негативного насправді в цьому нема. Ушкодження мінімальні, але ого-го, ми з цього утнули прекрасну гулянку».

(*Ендрю Ґолд*)

Роза двічі перечитала замітку, потім підняла голову, очі в неї сяяли.

— Гарний улов, Джиммі.

Джиммі вишкірився:

— Дякую. Тоді я вас з цим залишу.

— Забирай з собою Горіха, йому треба оглянути Діда. Круче, ти на хвильку залишишся.

Коли ті двоє пішли, Крук закрив за ними двері.

— Ти вважаєш, це дівчинка спричинила цей землетрус у Нью-Гемпширі?

— Саме так і вважаю. Не на сто відсотків упевнена, але щонайменше на вісімдесят. А мати конкретну місцинку, на яку можна націлитися — не просто місто, а *вулицю* — це робить для мене справу, коли я вирушу її шукати цієї ночі, до чорта легшою.

— Розі, якщо ти зможеш підсадити їй до голови червака «гайда разом», можливо, нам навіть не буде потреби її зачмелювати.

Вона усміхнулася, знову подумавши, що Крук уявлення не має, наскільки та особлива. Пізніше вона думатиме: «*Не мала й я. Мені лише здавалося, ніби я його маю*».

— Нема законів, що забороняють надії, мені так здається. Але щойно ми її захопимо, нам знадобиться щось трохи

ефективніше за Мікі Фінна[1], яким би воно не було високотехнологічним. Нам потрібен чудо-наркотик, який утримуватиме її тихою й погідливою, допоки вона не вирішить, що в її найкращих інтересах співпрацювати з нами добровільно.

— Ти поїдеш з нами, коли ми вирушимо її брати?

Роза так і збиралася, але тепер, подумавши про Діда Флікa, вона завагалася.

— Я не певна.

Нічого не перепитуючи (що її втішило), він вирушив до дверей.

— Я подбаю, щоб тебе більше не турбували.

— Добре. І подбай, щоби Волоський Горіх зробив Діду повне обстеження — я маю на увазі від дірки в гузні до його апетиту. Якщо він насправді *зациклюється*, я бажаю знати про це завтра, коли вийду з пурди[2]. — Вона відкрила сейф під підлогою й дістала один із балонів. — І дай йому, що тут залишилося.

Крук був шокований.

— *Все* віддати? Розі, якщо він зациклюється, в цьому нема сенсу.

— Дай йому. Цей рік був добрим для нас, як дехто з вас мені на це нещодавно вказував. Ми можемо собі дозволити таку невеличку екстравагантність. Крім того, Правдивий Вузол має лише одного дідуся. Він пам'ятає ще, як люди в Європі поклонялися деревам, а не таймшерним кондомініумам. Ми не мусимо його втратити, якщо можемо цьому запобігти. Ми не дикуни якісь.

— Мугирі могли б з цим не погодитися.

— Саме тому вони й мугирі. А тепер забирайся геть звідси.

---

1 Mickey Finn — поширена з XIX століття сленгова назва будь-якого снодійного, яке потай додають до питва, наприклад, з метою подальшого пограбування клієнта.

2 Purdah (від перського «завіса») — стародавня практика релігійно-соціальної ізоляції жінок, яка зберігається в фундаменталістських громадах деяких мусульманських країн.

3

Після Дня праці Тінітавн у неділю закривався о 15:00. Цього вечора, за чверть до шостої, три велетні сиділи на лаві наприкінці міні-Кренмор-авеню понад карликовими аптекою і кінотеатром «Музична скринька» (до якого під час туристичного сезону можна було зазирнути крізь віконце і побачити крихітні кліпи з фільмів, які демонструвалися на крихітному екрані). Джон Далтон прибув на зустріч у червоному кашкеті «Ред Сокс» і тепер посадив його на голову крихітній статуї Гелен Рівінгтон, яка стояла на крихітному майдані перед будівлею суду.

— Я певен, що вона була їх фанаткою, — сказав він. — Тут усі їхні фанати. Ніхто не приділяє бодай трішки захоплення «Янкі»[1], окрім емігрантів, на кшталт мене. Що я можу зробити для тебе, Дене? Я заради цього пропустив вечерю зі своєю родиною. Моя дружина — жінка з розумінням, але її терпіння не безмежне.

— Як би вона поставилася до того, що ти проведеш кілька днів зі мною в Айові? — запитав Ден. — Цілком на мій кошт, це зрозуміло. Я мушу зробити візит Дванадцятого кроку до одного зі своїх дядьків, який вбиває себе пійлом і кокаїном. Родина благає мене втрутитися, а я не можу цього зробити сам.

В АА нема правил, але є багато традицій (які стали фактично правилами). Одним із залізно непорушних є те, що ти не можеш робити візит Дванадцятого кроку до активного алкоголіка сам-один, окрім тих випадків, коли зазначений алконавт безпечно замкнений десь у шпиталі, детокс-центрі або в місцевій дурці. Бо інакше є ризик, що візит закінчиться тим, що ти з ним змагатимешся в потягуванні келишка за келишком і доріжки за доріжкою. «Залежність, — любив

---

[1] «Boston Red Sox» та «New York Yankees» (обидві засновані 1901 р.) — професійні команди Вищої бейсбольної ліги, одвічні суперники.

приказувати Кейсі Кінгслі, — це той дар, що поширюється передаровуванням».

Ден поглянув на Біллі Фрімена й усміхнувся:

— Маєш щось сказати? Нумо, вільно кажи.

— Не думаю я, що в тебе є дядько. Я не певен, що в тебе взагалі залишилися бодай якісь родичі.

— Тільки й того? Ти просто не певен?

— Ну… ти ніввіки не згадував когось у розмовах.

— Повно людей, які мають родичів і не говорять про них. Але ти *знаєш*, що я не маю нікого, правда, Біллі?

Біллі нічого на це не сказав, тільки знітився.

— Денні, я не можу їхати до Айови, — сказав Джон. — У мене все розписано до самого вікенда.

Ден не відривався очима від Біллі. Аж ось він сягнув собі до кишені і, діставши звідти щось затиснуте в кулаку, простягнув руку до Біллі.

— Що в мене тут?

Зніяковіння Біллі стало ще помітнішим. Він глянув на Джона, побачив, що допомоги звідти чекати марно, і потім знову на Дена.

— Джон знає, що я за особа, — сказав Ден. — Якось я йому був допоміг, і він знає, що я допомагав також кільком іншим людям у Програмі. Ти серед друзів.

Біллі подумав-подумав, а потім промовив:

— Може бути, монета, але я гадаю, там якась з твоїх медалей АА. Отих, що їх тобі видають за кожен наступний рік ув тверезості.

— За який рік ця?

Біллі завагався, дивлячись на зімкнутий кулак Дена.

— Дозволь, я тобі допоможу, — мовив Джон. — Він тверезий з весни 2001-го, отже, якщо він носить зараз при собі цей медальйон, то він, либонь, за Дванадцятий рік.

— Сенс в цьому є, але цей не той. — Біллі тепер зосередився, дві глибокі вертикальні лінії прорізали йому лоба якраз над очима. — Я гадаю, це може бути… сьомий?

Ден розкрив долоню. На медальйоні красувалася велика цифра **VI**.

— Хай мені грець, — сказав Біллі. — Зазвичай я добре вгадую.

— Ти влучив досить близько, — сказав Ден. — І це не вгадування, це сяйво.

Біллі дістав сигарети, подивився на лікаря, що сидів на лаві поряд з ним, і сховав їх назад.

— Якщо ти так кажеш.

— Дозволь, Біллі, я розповім тобі трохи про тебе. Коли ти був малим, ти був *великим* вгадувальником. Ти знав, коли твоя мати у доброму настрої і її можна розколоти на пару додаткових баксів. Ти знав, коли в поганому настрої твій тато, і всяко його уникав.

— Авжеж, я знав, якого саме вечора відгетькуватися від доїдання решток печеного м'яса може обернутися мені на зле, — сказав Біллі.

— Ти грав?

— Конячі перегони, там, у Сейлемі[1]. Вигравав добрі гроші. А потім, коли мені вже було двадцять п'ять чи десь так, у мене типу пропало вміння вгадувати переможців. Настав такий місяць, коли я мусів благати про відстрочку орендної плати за квартиру, і це мене вилікувало від маячіння на перегонах.

— Так, цей талант слабшає, чим дорослішими стають люди, але в тебе його ще трохи мається.

— У тебе його більше, — сказав Біллі. Цього разу не знічуючись.

— Він реально існує, чи не так? — промовив Джон. Насправді це не прозвучало запитанням; це була констатація.

— На наступному тижні в тебе тільки одна справа, яку ти не можеш ні відмінити, ні відсунути в часі. — сказав Ден. — Це візит до маленької дівчинки з раком шлунка. Її звуть Фелісіті…

---

[1] Salem — засноване 1626 р. портове місто в штаті Массачусетс.

— Фредеріка, — сказав Джон. — Фредеріка Біммел. Вона лежить у шпиталі «Меррімак Веллі»[1]. У мене там призначена спільна консультація з її онкологом і батьками.

— У суботу вранці.

— Атож. У суботу вранці. — Він зачудовано дивився на Дена. — Господи. Ісусе-Христе. Що ти… Я поняття не мав, що це в тебе таке *потужне*.

— Я привезу тебе з Айови назад у четвер. Найпізніше — у п'ятницю.

«*Це якщо нас не заарештують,* — подумав він. — *Тоді, можливо, нам доведеться перебути там дещо довше*». Він поглянув на Біллі, чи той, бува, не вловив цієї його менш ніж збадьорливої думки. Ознак, що той її вловив, не було.

— Навіщо нам туди?

— Заради іншої твоєї пацієнтки, Абри Стоун. Вона така ж, як Біллі і я, але мені здається, Джоне, ти про це й сам знаєш. Тільки вона за нас набагато-багато потужніша. У мене цього набагато більше, ніж в Біллі, але, порівняно з нею, я як той ворожбит-аматор на сільському ярмарку.

— Ох, Боже мій, ті ложки.

Ден розгубився на секунду, а тоді згадав.

— Вона повісила їх на стелю.

Джон втупився в нього, вибалушивши очі.

— Ти прочитав це в моєму *мозку*?

— Боюся, наразі все трохи прозаїчніше. Мені розповіла вона.

— Коли? *Коли?*

— Ми до цього ще дійдемо, але перегодом. Спершу давай спробуємо насправді почитати думки. — Ден взяв Джона за руку. Це допомагало; контакт майже завжди був допоміжним. — Її батьки приїхали до тебе, коли вона була всього лиш немовлям. Або, можливо, приїжджала тітка чи її пра-

---

[1] «Merrimack Valley Hospital» — шпиталь у массачусетському місті Гейвріл на кордоні з Нью-Гемпширом, який обслуговує населення долини річки Меррімак, яка тече крізь обидва ці штати.

бабуся. Дитина їх непокоїла навіть іще до того, як прикрасила кухню столовим сріблом, і раніше в їхньому домі відбувалися усякого роду надприродні феномени. Було там щось з піаніно… Біллі, поможи мені тут.

Біллі вхопив вільну руку Джона. Ден взяв за руку Біллі, замкнувши таким чином коло. Дрібний спіритичний сеанс у дрібному Тінітавні.

— Музика «Бітлз», — сказав Біллі. — Тільки не на гітарі, а на піаніно. Там було… ну, не знаю я. Вони там ледь не тронулися були.

Джон вирячився на нього.

— Послухай, — почав Ден, — ти маєш від неї дозвіл розповідати. Вона хоче, щоб ти говорив вільно. Повір мені, Джоне.

Джон Далтон зважував мало не цілу хвилину. А потім розповів їм усе, за одним винятком.

Та історія про «*Сімпсонів*» одночасно по всіх каналах була занадто дикою.

4

Закінчивши, Джон поставив закономірне запитання: як Ден познайомився з Аброю Стоун?

Ден дістав у себе із задньої кишені маленький потертий блокнот. На його обкладинці була фотографія, на якій хвилі розбивалися об скелястий мис, і гасло: **НІЩО ВЕЛИКЕ НЕ СТВОРЮЄТЬСЯ РАПТОВО**.

— Невже ти завжди носиш його з собою? — спитав Джон.

— Так. Ти ж знаєш Кейсі К., мого спонсора, правильно?

Джон пустив собі під лоба очі.

— Хіба можна його забути, якщо кожного разу, коли ти відкриваєш рота на зборах, першим звідти звучить: «Мій спонсор Кейсі К. завжди каже…»

— Джоне, ніхто не любить розумак.

— Моя дружина любить, — заперечив той. — Бо я *сексуально стійкий* розумака.

Ден зітхнув:

— Подивися сюди.

Джон погортав блокнот.

— Тут відмічено збори. Починаючи аж з 2001-го.

— Кейсі наказав мені, щоби я відвідав дев'яносто з дев'яноста і всі занотовував. Подивися запис про восьмі.

Джон знайшов. Фрейжерська методистська церква. Місце було йому відоме, хоча сам там на зборах він бував нечасто. Під нотаткою містилося ретельно виписане великими, друкованими літерами слово **АБРА**.

Джон подивився на Дена не зовсім сповненими недовіри очима.

— Вона сконтактувалася з тобою, коли їй було *всього лиш два місяці*?

— Нижче ти бачиш нотатку з моїх наступних зборів, — сказав Ден, — отже, я не міг вставити сюди її ім'я, аби лиш тебе вразити. Хіба що сфальшував весь цей блокнот, але в Програмі повно людей, які згадають, що бачили мене з ним.

— Включно зі мною, — погодився Джон.

— Йо, включно з тобою. У ті дні я завжди тримав в одній руці цей блокнот, а в іншій чашку кави. Це були дві речі, що додавали мені впевненості. Я тоді не знав, хто вона така, і не дуже тим переймався. То був просто один з тих випадкових доторків. Так, як ото, бува, немовля тягне ручку з колиски і торкається твого носа.

— Потім, роки за два чи три, вона написала одне слово на дошці, яку я тримаю в своїй кімнаті для складання робочого графіку. Те слово було *hello*. Після того вона підтримувала контакт вряди-годи. Щось на кшталт торкання бази в бейсболі. Я навіть не певен, що вона сама усвідомлювала, що робить це. Просто там був я. Коли їй знадобилася допомога, я виявився тим, кого вона знає, і тим, з ким вона може спробувати порадитися.

— Якого роду допомоги вона потребує? У якого роду неприємності вона втрапила? — Джон обернувся до Біллі. — А *ти* знаєш?

Біллі похитав головою.

— Я ніколи про неї не чув, та й ув Енністоні заледве коли бував.

— Хто сказав, що Абра мешкає в Енністоні?

Біллі кивнув великим пальцем на Дена.

— *Він* казав. А хіба не казав?

Джон повернувся знову до Дена.

— Гаразд. Скажімо, ти мене переконав. Викладай тепер все цілком.

Ден розповів їм про Абрин нічний кошмар з хлопчиком-бейсболістом. Про фігури, які світили на нього ліхтариками. Про жінку з ножем у руці, про ту, яка злизувала кров хлопчика собі з долонь. Про те, як набагато пізніше Абра натрапила на фотографію хлопчика в газеті.

— І вона це змогла зробити чому? Бо той хлопчик, якого вони вбили, також був одним з отаких сяячів?

— Я майже впевнений, що саме так трапився перший контакт. Хлопчик міг сягнути по допомогу в той час, коли вони його катували — Абра не має сумнівів, чим саме вони займалися, — і це створило зв'язок.

— Такий, що зберігся навіть після того, як цей хлопчик, Бред Тревор, помер?

— Я думаю, потім її контактною точкою могла стати певна річ, яка належала Тревору — його бейсбольна рукавиця. І на його вбивць вона могла перекинутися контактом тому, що один з них її собі надягав. Вона не знає сама, як вона це робить, так само, як не знаю й я. Єдине, що я знаю напевне — це те, що вона надзвичайно потужна.

— Ближче до теми.

— Тут ось яка справа, — сказав Ден. — Цих людей — якщо вони *дійсно* люди — очолює жінка, яка безпосередньо чинила те вбивство. Того самого дня, коли Абра натрапила на

фотографію Бреда Тревора на сторінці пропалих дітей у місцевій газетці, вона також утрапила в голову до цієї жінки. А та жінка в голову Абри. Протягом кількох секунд вони дивилися очима одна одної. — Він здійняв угору руки, стиснув їх у кулаки і покрутив ними. — Обернулися раз, і другий. Абра вважає, вони можуть приїхати також по неї, так само вважаю і я. Бо вона може становити для них небезпеку.

— Тут ховається щось більше, авжеж? — запитав Біллі.

Ден дивився на нього, чекаючи.

— Люди, які спроможні на оцю штуку, сяйво, щось таке в собі *мають*, правильно? Щось таке, чого тим тре'. Щось таке, що ті можуть дістати тільки через убивство.

— Так.

Джон запитав:

— А та жінка знає, де живе Абра?

— Абра так не думає, але ж ти мусиш пам'ятати, їй усього лиш тринадцять. Вона може помилятися.

— А Абра знає, де живе та жінка?

— Все, що вона знає, це те, що під час того контакту — того взаємного бачення — та жінка перебувала в «Супермаркеті Сема». Це значить, десь на Заході, але там «Семи» існують не менш як у дев'яти штатах.

— Включно з Айовою?

Ден похитав головою.

— Тоді я не розумію, чого ми досягнемо поїздкою туди.

— Ми можемо дістати рукавицю, — сказав Ден. — Абра гадає, якщо вона отримає ту рукавицю, вона зможе зачепитися за того чоловіка, який її на себе приміряв. Вона називає його Баррі Кібець.

Джон сидів, похиливши голову, задумавшись. Ден його не чіпав.

— Гаразд, нарешті промовив Джон. — Це божевілля, але я на нього підписуюся. Зважаючи на те, що мені відомо з історії Абри, і пам'ятаючи мою власну історію з тобою, відмовитися наразі було б доволі важко. Але якщо та жінка

не знає, де живе Абра, чи не було б мудрішим залишити все, як є? Не будити сплячого собаку і все таке інше?

— Я не вважаю, що цей собака спить, — сказав Ден. — Цим («*порожнім демонам*»)

перевертням Абра потрібна з тієї ж причини, з якої їм був потрібен той хлопчик, Тревор — я впевнений, Біллі щодо цього правий. Вони також знають, що вона становить для них небезпеку. Якщо це висловити в термінах АА, вона владна порушити їхню анонімність. І вони можуть мати ресурси, про які ми можемо тільки здогадуватися. Хіба тобі хочеться, щоб твоя пацієнтка жила в страху від місяця до місяця, а може, й від року до року, завжди очікуючи, що з'явиться якась паранормальна Сім'я Менсона[1] і просто посеред вулиці вхопить її?

— Звісно, ні.

— Ці мудаки *живляться* такими дітьми, як вона. Такими, яким був колись я. Дітьми із сяйвом. — Він безжально вдивлявся в очі Джону Далтону. — Якщо це правда, їх потрібно зупинити.

Озвався Біллі:

— Якщо я не їду до Айови, що тоді мені тре' тут робити?

— Розкладемо це так, — сказав Ден. — Упродовж наступного тижня ти вельми близько познайомишся з Енністоном. Фактично, якщо Кейсі дасть тобі відгули, ти поживеш у тамтешньому мотелі.

5

Роза нарешті увійшла в той медитативний стан, якого домагалася. Найважчим з усього було перестати утримувати в собі стурбованість Дідом Фліком, але насамкінець вона і це

---

[1] Charles Manson (нар. 1934 р., засуджений на довічне ув'язнення) — ватажок в основному дівочої мобільної «комуни-сім'ї» хіпі, яка наприкінці 1960-х жорстоко вбивала людей на самотніх ранчо в Каліфорнії.

проминула. Злетіла *понад* цим. Тепер вона майоріла всередині себе, повторюючи прадавні фрази — *Саббатха ханті* і *Лодсам ханті* і *Каханна різоне ханті* — знову, і знову, і знову, ледь-ледь ворушачи губами. Ще було надто рано вирушати на пошуки тієї морочливої дівчинки, але тепер, коли її залишили в спокої і світ упокоївся, як всередині, так і зовні, вона не поспішала. Медитація й сама по собі чудова річ. Роза взялася добирати своє знаряддя і зосереджувати концентрацію, діючи повільно і педантично.

«*Саббатха ханті, лодсам ханті, каханна різоне ханті*» — слова, що були древніми, коли Правдивий Вузол мандрував возами по Європі, продаючи торф'яні брикети та всякі брязкальця. Ймовірно, вони були древніми, коли був молодим Вавилон. Ця дівчинка потужна, але Правдиві *над*-потужні, і Роза не очікувала реальних проблем. Дівчинка спатиме, а Роза рухатиметься з тихою скрадливістю, визбируючи інформацію і підсаджуючи навіяння, як маленькі вибухові пакети. Не просто одного червака, а ціле їх гніздо. Деяких з них дівчинка може виявити і знешкодити.

Решту — ні.

6

Цього вечора, вже після того як вона закінчила робити свої домашні завдання, Абра майже сорок п'ять хвилин балакала по телефону з матір'ю. Спілкування відбувалося на двох рівнях. На верхньому вони говорили про те, як в Абри пройшов цей день, про шкільні справи наступного тижня і про костюм, який на ній буде на прийдешньому вечорі танців у Гелловін; вони обговорювали плани перевезення Момо на північ, до Фрейжера, в хоспіс (який Абра за звичкою подумки називала «хот спайсом»); Люсі розповіла Абрі про актуальний стан Момо, що, як вона сказала «є наразі доволі непоганим, зважаючи на всі негаразди».

На іншому рівні Абра чула болісні ремствування Люсі на те, що вона якось не виправдала сподівань своєї бабусі, і правду про реальний стан Момо: перелякана, пригнічена, змучена болем. Абра намагалася послати матері утішливі думки: «*Все гаразд, Ма; ми любимо тебе, Ма; ти робила все, що тільки могла робити, і стільки, скільки була в змозі робити*». Їй подобалося думати, що деякі з цих думок дійдуть, але насправді вона в це не вірила. Вона мала чимало талантів — таких, що були чудесними і лячними водночас, — але здатність змінювати емоційну температуру іншої особистості до них ніколи не належала.

А Ден це вміє робити? Вона подумала, що, мабуть, так. Вона подумала, що саме цю частину свого сяйва він використовує для допомоги людям у «хот спайсі». Якщо він насправді це вміє, можливо, він допоможе й Момо, коли вона переїде туди. Це було б добре.

Вона спустилася донизу одягнена у фланелеву рожеву піжаму, яку їй на минуле Різдво була подарувала Момо. Батько зі склянкою пива в руці дивився по телевізору «Ред Сокс». Вона смачно цмокнула його в ніс (він завше казав, що терпіти цього не може, але вона знала, що насправді йому це до вподоби) і сказала, що йде вже спати.

— *La homework est complète, mademoiselle?*[1]

— Так, тату, але французькою домашнє завдання буде «*devoirs*».

— Приємно чути, це приємно чути. Як там твоя мати? Я питаю, бо мав з нею хіба що секунд з дев'яносто, перш ніж ти вхопила слухавку.

— У неї все окей. — Абра знала, як там насправді, але також знала, що «*окей*» відносний термін. Вона вже було вирушила з кімнати, але повернулася назад.

— Вона казала, що Момо — немов крихка фігурка зі скла. — Мати цього не казала вголос, але думала про це. — Казала, що всі ми такі.

---

[1] Домашнє завдання все зроблено, мадемуазель? (*Фр.*)

Дейв приглушив у телевізорі звук.

— Ну, я гадаю, це дійсно так, проте декотрі з нас зроблені з дивовижно міцного скла. Пам'ятай, твоя Момо зберігалася на верхній поличці цілою і неушкодженою багато-багато років. А тепер підійди-но сюди, Абба-Доцю, й обніми свого тата. Не знаю, чи потрібно це тобі, але я б не відмовився.

7

За двадцять хвилин по тому вона вже лежала в ліжку з увімкнутим нічником Містером Ведмедиком Пухом, пережитком раннього дитинства, що жеврів на комоді. Вона сягнула до Дена і знайшла його у функціональній залі, де стояв стіл для пінг-понга, лежали журнали і головоломки, а на стіні висів великий телевізор. Він грав у карти з парою мешканців «хот спайса».

(*«ти поговорив з доктором Джоном?»*)

(*«так, післязавтра ми вирушаємо до Айови»*)

Ця думка надійшла у супроводі ескізної картинки старовинного літачка-біплана. У ньому сиділи двоє чоловіків у старомодних літунських шоломах, окулярах-консервах і довгих кашне. Абра посміхнулася цій картинці.

(*«якщо ми привеземо тобі»*)

Картинка кетчерської рукавиці. Вона зовсім не була схожою на ту, яка належала хлопчику-бейсболісту, але Абра зрозуміла, що хотів сказати Ден[1].

(*«чи не очманієш ти»*)

(*«ні»*)

Не можна їй. Взяти до рук рукавицю мертвого хлопчика, це буде жахливо, але вона мусить це зробити.

---

[1] Ден малює не хітерську, а рукавицю кетчера (ловця), кажучи Абрі, що «все схоплено».

8

У загальній залі «Рівінгтона-1» містер Бреддок втупився в Дена отим сповненим монументального і злегка зачудованого роздратування поглядом, який вміють успішно застосовувати тільки люди дуже старі й на межі сенільності.

— Дене, ти збираєшся скинути якусь карту чи так і сидітимеш тут, туплячись у куток, допоки полярні глетчери не розтануть?

(*«добраніч, Абро»*)

(*«доброї ночі, Дене, передавай добраніч від мене Тоні»*)

— Денні? — Містер Бреддок постукав по столу набряклими кісточками пальців. — Денні Торренсе, ходи-но сюди, вертайся!

(*«не забудь встановити сигналізацію»*)

— Агов-агу, Денні, — погукала Кора Віллінгем.

Ден подивився на них.

— Я вже походив, чи все ще моя черга класти карту?

Містер Бреддок підкотив очі до Кори; Кора підкотила свої очі навзаєм до нього.

— А мої дочки вважають, ніби *я* з'їжджаю з котушок, — промовила вона.

9

Абра активізувала сигнал будильника на своєму «ай-Педі», бо завтра на неї не просто чекає школа, завтра її черга готувати сніданок — у планах омлет з грибами, перцем і сиром «Джек»[1]. Але це була не та сигналізація, про яку казав Ден. Заплющивши очі, вона зосередилася, аж лоб у неї взявся зморшками. Одна її рука виповзла з-під ковдри й почала їй

---

[1] «Monterey Jack» — сорт напівтвердого сиру, який за рецептом мексиканських францисканських ченців з XIX ст. виробляється у Каліфорнії.

терти губи. Те, що вона зараз робила, було каверзним і непевним, але, можливо, воно того буде варте.

Сигналізація, це, звісно, гарно і добре, але якщо та жінка в капелюсі з'явиться шукати її, пастка для неї буде ще кращою.

Хвилин приблизно через п'ять зморшки на чолі в Абри розгладилися і рука її полишила губи. Дівчинка перевернулася на бік і підтягнула собі під підборіддя пухову ковдру. Вона візуалізувала себе верхи на білому скакуні, в повному бойовому обладунку і так в цьому образі й заснула. Нічник Містер Ведмедик Пух наглядав за нею зі свого місця на комоді, як він це робив ще відтоді, як Абрі було чотири рочки, посилаючи промінь спокійного світла їй на ліву щоку. Щока та ще волосся були зараз єдиними видимими частинами дівчинки.

У своєму сновидінні вона летіла вчвал безкраїми лугами під чотирма більйонами зірок.

10

Роза продовжувала медитувати до першої тридцяти ранку того понеділка. Решта Правдивих (за винятком Енні Фартушок і Великої Мо, які наразі були біля Діда Фліка) вже міцно спали, коли Роза вирішила, що вже готова. В одній руці вона тримала роздруковану зі свого комп'ютера фотографію доволі невиразливої центральної частини містечка Енністон, штат Нью-Гемпшир. В іншій — балон. Хоча всередині нього нічого не залишилося, окрім хіба що якнайменшого повіву духу, вона не сумнівалася, що цього вистачить. Вона поклала пальці на вентиль, приготувавшись його послабити.

«*Ми Правдивий Вузол, і ми тривкі:* Саббатха ханті».

«*Ми обрані:* Лодсам ханті».

«*Ми щасливці:* Каханна різоне ханті».

— Прийми це і скористайся цим добре, Розі-дівчинко, — промовила вона. Вона відвернула вентиль, і з балона вирвався

короткий подих духу. Вона вдихнула і, дозволивши балону з м'яким «гуп» впасти на килим, відкинулася на подушку. Фото Центральної вулиці Енністона вона піднесла собі до очей. Пальці й уся її рука були вже не зовсім тут, і зображення теж наче попливло. Неподалік від цієї Центральної вулиці у провулку, який, можливо, називається Ричленд-корт, живе певна маленька дівчинка. Зараз вона мусить міцно спати, але десь у її розумі засіла Роза Циліндр. Вона припускала, що дівчинка не знає, яка на вигляд Роза Циліндр (не більше, аніж сама Роза знає, яка на вигляд ця дівчинка… поки що принаймні), але вона знає, якою *вчувається* Роза Циліндр. А також знає, на що дивилася Роза вчора у супермаркеті «Сема». Це її маркер, її прохід досередини.

Роза дивилася зосереджено-мрійливими очима на зображення Енністона, але бачила насправді м'ясний відділ у «Сема» з гаслом «У СЕМА КОЖНА ВИРІЗКА — НАЙКРАЩОГО **КОВБОЙСЬКОГО** ҐАТУНКУ ВИРІЗКА!» над ним. Вона шукала себе. І після коротких, як на диво, пошуків, знайшла. Спершу лише слуховий слід: звук «музички» з супермаркету. Потім покупецький візок. Все поза цим все ще лишалося затемненим. Це нормально; решта проявиться. Роза вирушила на відлуння «музички», зараз іще віддалене.

Темно, темно, темно, потім невеличке просвітлення, а далі ще. Ось прохід в супермаркеті, далі він став коридором, і вона зрозуміла, що вже майже увійшла. У неї на крихітну дрібку пришвидшилося серцебиття.

Лежачи на своєму ліжку, вона заплющила очі, щоби, якщо дитина раптом зрозуміє, що відбувається — малоймовірно, проте не поза можливістю, — вона не побачила нічого. Роза витратила кілька секунд, щоб нагадати собі про свої головні цілі: ім'я, точне місцеперебування, рівень її обізнаності й того, кому вона могла щось розповісти.

(*«крутися, світе»*)

Вона зібрала всю свою силу і штовхнула. Цього разу відчуття *обертання* стало не сюрпризом, а тим, на що вона

розраховувала, над чим вона утримувала повний контроль. Якусь мить вона все ще залишалася в тім коридорі — пасажі між їх двома умами, — а відтак опинилася у великій кімнаті, де, лепечучи якусь безглузду пісеньку, каталася на велосипеді маленька дівчинка з кісками. Це сновидіння цієї ж маленької дівчинки, і Роза його також бачить. Але вона має важливіші справи. Стіни цієї кімнати не справжні стіни, а картотечні шухляди. Тепер, коли вона сюди потрапила, вона може відкривати будь-які з них за власним бажанням. Маленька дівчинка в голові у Рози безпечно дивиться свій сон, їй сниться, що вона п'ятирічна катається на своєму першому велосипеді. І це дуже добре. «*Сни собі далі, маленька принцесо*».

Дитина проїхала повз неї, наспівуючи *ля-ля-ля*, нічого не помічаючи. На її велосипеді були тренувальні коліщата, але вони мерехтіли, то з'являючись, то пропадаючи. Роза здогадалася, що дівчинка у сновидінні мріє про той день, коли вона врешті навчиться їздити без них. Завжди такий чудесний день в житті кожної дитини.

«*Насолоджуйся своїм велосипедиком, дорогенька, поки я все про тебе дізнаватимуся*».

Рухаючись упевнено, Роза відкрила одну з шухляд.

Щойно вона до неї сягнула, в ту ж мить несамовито завила сирена і по всьому периметру кімнати спалахнули яскраво-білі прожектори, приголомшуючи її світлом разом із жаром. Уперше за величезну купу років Роза Циліндр — родом Роуз О'Гера з графства Ейнтрім у Північній Ірландії — була заскочена абсолютно зненацька. Не встигла вона витягти руку з шухляди, як та різко закляпнулась. Неймовірний біль. Роза з вереском смикнулася назад, але прихопило її щільно.

На стіні високо підстрибнула її тінь, але не тільки її. Вона повернула голову і побачила, що на неї насувається та маленька дівчинка. Тільки вона вже не маленька. Тепер вона була молодою жінкою у шкіряному колеті, з драконом в неї

на квітучих грудях і синя стрічка тримала вкупі її волосся. Велосипед перетворився на білого жеребця. Очі якого, як і у жінки-воїна, палали.

Жінка-воїн тримала спис.

(*«Ти повернешся, Ден казав, що повернешся, от це і сталося»*)

А слідом — щось неймовірне для мугирів, навіть для такої, як ця, зарядженої потужним духом, — *задоволення*.

(*«ДОБРЕ»*)

Ця дитина, яка раптом перестала бути дитиною, лежала в засідці, чекаючи на неї. Вона поставила пастку, вона дійсно мала на меті убити Розу… і, зважаючи на Розин стан ментальної незахищеності, либонь, могла.

Мобілізуючи всю до крихти свою силу, Роза вдарила назустріч, і то не якимсь там списом із коміксу, а нищівним тупим тараном, який попхнули всі її довгі роки і воля.

(*ГЕТЬ ВІД МЕНЕ! ЗАБИРАЙСЯ ГЕТЬ, КУРВО! ЩО Б ТИ ТАМ ПРО СЕБЕ НЕ ВИГАДАЛА, ТИ ВСЬОГО ЛИШ МАЛЕ ДІВЧИСЬКО!*)

Власна доросла версія дівчинки — її аватар — не перестала насуватися, але здригнулася, коли в неї влучила послана Розою думка, і її спис врізався не Розі в бік, куди він був цілився, а трішечки лівіше, у стіну з шухляд.

Дитина (*«Вона дитина, всього лиш дитина»*, — не переставала повторювати собі Роза) відвернула свого коня, і Роза повернулася до шухляди, яка її вхопила. Учепившись за неї вільною рукою, вона потягла щосили, ігноруючи біль. Спершу шухляда трималася. Потім вона трохи подалася і Роза зуміла витягти спідню частину долоні. Та була роздерта й кровила.

Щось ще й інше відбувалося. У голові у неї з'явилося тріпотливе відчуття, немов там почав кружляти якийсь птах. Що це за нове лайно таке?

Очікуючи, що будь-якої хвилини той проклятий спис може встромитися їй у спину, Роза відчайдушно смикнула з усієї сили. Долоня вислизнула цілком, і Роза вчасно встигла

стиснути в кулак пальці. Загайся вона на якусь мить — і їх їй відрубало б шухлядою, яка різко засунулася назад. Нігті в неї стугоніли, і вона зрозуміла, що, коли їй випаде шанс на них поглянути, вони будуть сливового кольору від скипілої крові.

Вона обернулася. Дівчина пропала. У кімнаті порожньо. Але те тріпотливе відчуття тривало. Ба більше, воно дужчало. Раптом біль в зап'ястку й долоні став останнім з того, що турбувало Розу. Вона ж була не єдиною, хто поїхав на тій вертушці, і не мало значення, що її очі, там, в реальному світі, де вона залишилася лежати на своєму двоспальному ліжку, були заплющені.

Це гаспидське мале курвисько перебувало зараз в іншій кімнаті, заповненій картотечними шухлядами.

У її кімнаті. У її голові.

З нічної грабіжниці Роза сама перетворилася на жертву пограбування.

(*ГЕТЬ ЗВІДТИ ГЕТЬ ЗВІДТИ ГЕТЬ ЗВІДТИ ГЕТЬ ЗВІДТИ*)

Тріпотіння не припинилося; воно пришвидшилося. Роза спробувала придушити в собі паніку, домагаючись ясної зосередженості, і дечого досягла. Якраз достатньо, щоби знову запустити в рух ту вертушку, хоча та тепер стала неприродно важкою.

(*«крутися, світе»*)

І тоді вона відчула, як те бісове тріпотіння в її голові почало спершу зменшуватися, а потім і вщухати, тимчасом як мала дівчинка оберталася туди, звідки з'явилася.

«От тільки це неправильно, бо це занадто серйозна справа і для тебе це неприпустима розкіш — брехати самій собі. Це ти *прийшл*а *до* неї. *І потрапила прямісінько в пастку. Чому? Бо попри все, що знала, ти недооцінила її».*

Роза розплющила очі, сіла і скинула ноги на килим. Наткнувшись одною ногою на порожній балон, вона відбуцнула його геть. Сайдвіндерська майка, яку вона на себе одягла, перед тим як лягати, була мокрою; вона тхнула потом.

Свинячий якийсь сморід, абсолютно непривабливий. Відмовляючись вірити власним очам, вона подивилася на свою долоню, подерту, в синцях, розпухлу. Нігті з пурпурових уже ставали чорними, і, як вона здогадувалася, не менш ніж пару з них вона втратить.

— Але ж я *не могла* знати, — промовила вона. — Жодним чином я не могла знати. — Ненависно було Розі чути нотки скигління у власному голосі. Це був жалісливий голос якоїсь старої жінки. — Абсолютно ніяк.

Їй треба вибратися з цього клятого кемпера. Нехай він, можливо, й найбільший, найкомфортніший у світі, але саме зараз у ньому їй тісно, немов у труні. Вона вирушила до дверей, дорогою тримаючись за меблі, щоби не втратити рівновагу. Перш ніж вийти, вона кинула погляд на годинник на приладовій панелі. За десять друга. Все відбулося протягом усього лиш двадцяти хвилин. Неймовірно.

«Що вона встигла з'ясувати, перш ніж я від неї звільнилася? Як багато вона тепер знає?»

Ніяк сказати точно, але навіть зовсім мала малість може бути небезпечною. Це щеня мусить бути знешкоджене, і то якомога швидше.

Вийшовши на бліде світло раннього місяця, Роза зробила з півдесятка повільних довгих вдихів, втягуючи в себе свіже повітря. Вона почала почуватися трохи краще, трохи більше самою собою, але не могла позбавитися згадки про те *тріпотливе* відчуття. Відчуття того, що всередині неї хтось інший — мугирського роду понад те — роздивляється на її приватні речі. Біль, це погано, розгубленість від того, що вловилася в таку пастку — це ще гірше, але найгіршим з усього було приниження і відчуття зґвалтованості. *Обікраденою* виявилися вона.

«Ти за це заплатиш, принцеско. Ти наразі завелася не з тою курвою».

Якась фігура рухалася в її бік. Роза була присіла на верхню сходинку свого автодому, але тепер вона підвелася,

напружена, готова до будь-чого. Фігура наблизилася, і вона роздивилася, що це Крук. Він був у піжамних штанях і капцях.

— Розі, мені здається, тобі краще… — він затнувся. — Що збіса в тебе трапилося з рукою?

— Насрати на цю кляту руку, — гарикнула вона. — Що *ти* тут робиш о другій ранку? Особливо, коли знаєш, що я буду зайнята.

— Дідо Флік, — мовив Крук. — Енні Фартушок каже, що він помирає.

Розділ одинадцятий

Thome 25

1

Замість запаху освіжувача повітря з сосновим ароматом і сигар «Alcazar»[1], цього ранку «Флітвуд» Діда Фліка смердів лайном, хворобою і смертю. А ще в ньому було повно людей. Туди набилося не менш ніж дванадцять членів Правдивого Вузла, дехто з них тіснився біля ліжка старого, більшість стояли або сиділи у вітальні, пили каву. Решта скупчилися надворі. Всі мали стривожений, ошелешений вигляд. Правдиві не звикли до смертей між своїми.

— Вимітайтеся, — оголосила Роза. — Крук і Горіх залишаються.

— Поглянь на нього, — пролепетала Петті Хінка тремтячим голосом. — Отії на нім плями! І він зациклюється, як скажений! Ох, як же се шшахливо, Розі!

— Іди, — ласкаво мовила Роза, втішливо потискаючи Петті плече, тоді як насправді їй дуже хотілося витурити цю

[1] Нікарагуанські сигари.

кокні[1] за двері копняком під її жирний зад. Лінива пліткарка, ні на що на здатна, окрім як гріти постіль Баррі, та й у цій справі, либонь, не вельми вправна. Роза гадала, що уїдливість — єдине, в чому Петті справжня спеціалістка. Коли вона не перелякана на смерть, тобто.

— Нумо, народе, — закликав Крук. — Якщо він *дійсно* помирає, нема йому потреби робити це перед публікою.

— Він виборсаєцця, — сказав Арфіст Сем. — Він жилавіш' за того вваренoго коняку, цей Дідо Флік. — Утім, він обняв Бабу Росіянку, яка мала вельми прибитий вигляд, і на мить міцно притиснув її до себе.

Усі пішли на вихід, дехто, перш ніж зійти східцями і приєднатись до решти, кидав останній погляд через плече. Коли вони залишилися втрьох, Роза підійшла до ліжка.

Дідо Флік дивився вгору на неї, нічого не бачачи. Розчепірені губи оголили його ясна. Подушку рясно вкривало його м'яке біле волосся, яке вилазило цілими жмутками, через що він скидався на хворого на чумку пса. У його великих, вологих очах плавав біль. Він лежав голий, тільки в сімейних трусах, і його кощаве тіло було поцятковане червоними плямками, схожими на пухирці від комашиних укусів.

Обернувшись до Волоського Горіха, Роза спитала:

— А оті цятки, що то ще за чортівня така?

— Плями Копліка[2], — відповів той. — На них принаймні вони найбільше схожі, як мені здається. Хоча зазвичай плями Копліка з'являються тільки всередині рота.

— Говори людською мовою.

Горіх обома долонями пригладив своє сивіюче волосся.

---

[1] Cockney — традиційне прізвисько мешканців бідняцького лондонського району Іст-Енд, які розмовляють власною, граматично неправильною, часто римованою говіркою.

[2] Henry Koplik (1858—1927) — американський педіатр, який одним із перших описав симптоми кору 1896 р.; в Україні цей симптом називається «плями Бельського-Філатова-Копліка».

— Я гадаю, у нього кір.

Шокована Роза застигла з роззявленим ротом, а тоді вибухнула гаркітливим реготом. Їй не хотілося стояти тут, слухати це лайно; їй хотілося прийняти аспірину, вгамувати руку, яка відгукувалася болючим імпульсом на кожний удар її серця. Їй не виходили з голови руки персонажів коміксів, якими їх зображують після удару молотком.

— До нас не чіпляються мугирські хвороби!

— Ну… вони до нас не чіплялися зазвичай.

Вона дивилася на нього розлючено. Їй хотілося зараз мати на голові свого капелюха, вона почувалася голою без нього, але той залишився в «ЕрфКрузері».

Горіх продовжував:

— Я кажу тобі тільки те, що бачу, а бачу я ознаки кору, також відомого як краснуха.

Мугирська хвороба називається краснухою. Як же це нахер влучно.

— Це суще… *собаче лайно*!

Він зіщулився, а чому ні? Крик її прозвучав пронизливо навіть для її власних вух, але… ох, Господи-Ісусе, *кір*? Найстарший член Правдивого Вузла помирає від дитячої хвороби, яка більше не чіпляється навіть до дітей?

— Той хлопчик, що грав у бейсбол, з Айови, на ньому було кілька плямок, але я ніколи не міг би подумати… тому що, ну так, саме як ти й сказала. Тому що до нас не чіпляються їхні хвороби.

— Та це ж було *хтозна-скільки років тому*!

— Я знаю. Єдине, що приходить мені на ум — воно було в його духові, і воно там залишалося, типу в сплячому стані. Є такі хвороби, що так роблять, ти ж знаєш. Лежать пасивно, іноді роками, а потім зриваються.

— Можливо, серед мугирів! — трималася вона свого.

Волоський Горіх лише похитав головою.

— Якщо Дідо нею заразився, чому тоді у всіх нас її нема? Бо всі ж ці дитячі хвороби — вітрянка, краснуха, свинка —

пролітають крізь мугирських дітей, як лайно крізь гусака. Нема в цьому жодного глузду. — А тоді, повернувшись до Татка Крука, сама собі заперечила: — Чим ти лишень тільки думав, дозволивши всій отій зграї стирчати тут і дихати одним з ним повітрям?

Крук лише знизав плечима, очі його не відривалися від тремтячого старого на ліжку. Вузьке, вродливе обличчя Крука було печальним.

— Речі міняються, — сказав Горіх. — Просто те, що ми мали імунітет проти мугирських хвороб п'ятдесят чи сто років тому, не означає, що ми маємо його й зараз. Наскільки нам відомо, це може бути частиною якогось природного процесу.

— Ти мені кажеш, що в *цьому* є щось природне? — показала вона на Діда Фліка.

— Поодинокий випадок — це ще не епідемія, — сказав Горіх. — До того ж це *може* бути чимсь іншим. Але якщо таке трапиться знову, ми мусимо того, з ким воно трапиться, піддати повноцінному карантину.

— Це допоможе?

Він доволі довго зважував.

— Я не знаю. Можливо, ми вже заражені, всі ми. Може, це як заведений будильник або бомба з годинниковим механізмом. Згідно з найновішою науковою думкою, отаким десь чином старішають мугирі. Вони собі живуть і діють, весь час майже однакові, а потім щось ніби вимикається в їхніх генах. Починають з'являтися зморшки, а тоді раптом, щоб ходити, їм уже потрібні й костури.

Крук так само дивився на Діда.

Шкіра Діда Фліка набула молочного кольору. Потім почала прозорішати. Чим далі вона прозорішала, тим краще ставало видно Розі його печінку, зморщені чорно-сірі мішечки його легень, червоний пульсуючий вузол його серця. Вона ясно бачила його вени й артерії, немов штатні шосе і платні автомагістралі у Джи-Пі-Ес в себе на приладовій панелі. Во-

на бачила його зорові нерви, які поєднували очі з мозком. Вони були схожі на примарні нитки.

Потім він повернувся назад. Очі його ворухнулися, впіймали погляд Рози, вчепилися в нього. Він потягнувся рукою і взяв її неушкоджену долоню. Першим її імпульсом було вирвати свою руку — якщо в нього саме те, про що казав Горіх, він заразний, — але нехай йому грець. Якщо Горіх правий, вони всі вже встигли цього набратися.

— Розі, — прошепотів він. — Не кидай мене.

— Я не покину. — Вона сіла біля нього на ліжко, переплівши свої пальці з його. — Круче?

— Тут, Розі.

— Той пакет, що ти послав у Стербридж… вони його там триматимуть, авжеж?

— Звісно.

— Гаразд. Ми потім доведемо цю справу до кінця. Але ми не можемо дозволити собі чекати занадто довго. Та дівчинка набагато небезпечніша, ніж я вважала. — Вона зітхнула. — Ну чому проблеми завжди з'являються пачками?

— Це вона наробила тобі отакого з рукою, чи як?

Це було те запитання, на яке їй не хотілося відповідати прямо.

— Я не зможу поїхати разом з вами, тому що вона тепер мене знає. — «*А також,* — подумала, проте не промовила Роза, — *тому що, якщо це те, про що каже Горіх, решта наших потребуватимуть мене тут у ролі Матінки Кураж*»[1]. — Але ми мусимо її дістати. Це стало тепер іще важливішим.

— Бо?

— Якщо в неї був кір, вона має мугирський імунітет проти зараження ним наново. Це робить її дух корисним у всіх можливих сенсах.

---

[1] Героїня п'єси німецького драматурга Бертольда Брехта (1898—1956) «Матінка Кураж та її діти» (1939) — маркітантка, що разом із синами і донькою подорожує фургоном під час Тридцятилітньої війни в Європі XVII ст.

— Тепер дітей вакцинують проти всього цього лайна, — сказав Крук.

Роза кивнула.

— Це теж може бути помічним.

Дідо Флік почав зациклюватися знову. На це було важко дивитися, але Роза себе примусила. Коли вона вже не могла більше бачити внутрішні органи старого крізь його стончену шкіру, вона підняла очі на Крука і простягнула до нього свою розпухлу, подряпану руку.

— А також… її треба провчити.

2

Коли вранці у понеділок Ден прокинувся у себе в баштовій кімнатці, графік на його чорній дошці знову було стерто, замість нього там з'явилося послання від Абри. Згори було намальоване усміхнене обличчя. Всі зуби напоказ, від чого вираз його був напрочуд веселим.

Вона приходила! Я була готова і поранила її!
Я НАСПРАВДІ ЦЕ ЗРОБИЛА!!
Вона на це заслуговує, отже, УРРРА!!!
Мені треба з тобою поговорити,
не таким способом і не в 'неті.
На тому ж місці, де раніше, 15:00

Ден ліг на спину, прикрив очі й вирушив на пошуки її. Знайшов її по дорозі в школу, вона йшла з трьома подружками, що ужалило його розумінням небезпеки. Для подружок, як і для самої Абри. Він сподівався, що Біллі там і виконує своє завдання. Також він сподівався, що Біллі робить свою роботу обачно й не викличе на себе підозр якогось ревного типу з тих, що формують Сусідські Варти.

(*«я зможу прийти ми з Джоном виїжджаємо тільки завтра але це мусить бути швидко і нам треба бути обережними»*)

(*«так окей добре»*)

3

Ден знову сидів на лаві біля оброслої плющем Енністонської бібліотеки, коли віддалік вигулькнула одягнена для школи в червоний джемпер і ефектні червоні кросівки Абра. Свій наплічник вона тримала в руці за одну шлейку. На Денове око, за той час, що минув від їх попередньої зустрічі, вона начебто на дюйм підросла.

Абра помахала:

— Привіт, дядьку Дене!

— Привіт, Абро. Як справи в школі?

— Чудово! Я отримала «А» за свою роботу з біології!

— Посидь хвильку, розкажеш мені про це.

Абра попрямувала до лави, і була вона сповнена такої грації й енергії, що мало не пританцьовувала. Очі сяють, аж іскряться: здорова дівчина-підліток після школи, датчики усіх систем горять зеленим кольором. Все в ній немов промовляло: на старт-увага-руш. Не було тут видимої причини Дену відчувати тривогу, проте він її відчував. Єдине, що добре було: за півкварталу далі по вулиці стояв припаркований біля узбіччя непримітний пікап «Форд», і в ньому сидів літній парубок, він сьорбав каву на винос і читав якийсь журнал. Виглядало так, що читає, принаймні.

(*«Біллі?»*)

Нема відповіді, але той на мить глянув поверх свого журналу і цього було достатньо.

— Гаразд, — сказав Ден тихішим голосом. — Я хочу почути детально, що в тебе відбулося.

Вона розповіла йому про пастку і як добре та спрацювала. Ден слухав зачудовано, захоплено… але ж те зростаюче відчуття тривоги. Її впевненість у власних здібностях тривожила його. Це була дитяча впевненість, а люди, з якими вони мають справу, далебі не діти.

— Я тобі казав просто встановити сигналізацію, — промовив він, коли вона закінчила.

— Це було краще. Я не знаю, чи змогла б я отак наїхати на неї, якби не прикинулася, ніби я Дейєнеріс з книжок про «Гру престолів», але думаю, що змогла б. Бо вона вбила хлопчика-бейсболіста і багато інших. А ще тому… — Тут уперше її усмішка трохи зів'яла. Поки вона розповідала свою історію, Ден бачив, якою вона буде, коли їй виповниться вісімнадцять. Тепер він побачив, якою вона була дев'ятирічною.

— Тому що що?

— Вона не людина. Ніхто з них не люди. Можливо, вони були колись людьми, але давно перестали. — Вона випростала плечі, відкинувши назад волосся. — Але я сильніша. І вона це також знає.

(«*я думав, вона тебе відштовхнула*»)

Абра досадливо насупилася на нього, тернула собі губи, потім усвідомила, що робить її рука, і повернула її назад на коліно. Щойно та там опинилася, її накрила інша, утримуючи в спокої. Щось ніби знайоме проглянуло в цьому жесті, але чому ні? Він бачив і раніше, як вона це робить. Наразі він мав серйозніші речі, якими варто перейматися.

(«*наступного разу я буду готовою, якщо він* буде, *наступний раз*»)

Така можливість існує. Але якщо наступний раз трапиться, та жінка в капелюсі також буде готовою.

(«*я просто хочу, щоб ти була обережною*»)

— Буду. Обіцяю.

Звісно, так кажуть усі діти, аби лиш заспокоїти своїх дорослих, але все одно це покращило Денові настрій. При-

наймні трохи. Крім того, тут є Біллі у своєму «Ф-150» з вицвілою червоною фарбою.

Очі її знову танцювали.

— Я багато чого дізналася. Саме тому й захотіла побачитися з тобою.

— Що саме?

— Не де вона зараз перебуває, так глибоко я не дісталася, але я знайшла… знаєш, коли вона була в моїй голові, я була в її. Щось типу взаємообміну, розумієш? Там було повно шухляд, наче ти потрапив у картотечну залу найбільшої в світі бібліотеки, хоча, можливо, я просто бачила це в такий спосіб, бо так це бачила *вона*. Якби вона в моїй голові дивилася на комп'ютерні екрани, і *я* теж, мабуть, бачила б комп'ютерні екрани.

— До скількох її шухляд ти встигла зазирнути?

— До трьох. Чи чотирьох. Вони називають себе Правдивий Вузол. Більшість з них старі, і вони насправді як вампіри. Вони вишукують дітей, таких як я. І як ти був, я гадаю. Тільки вони не п'ють кров, вони вдихають ту річ, що випускається, коли такі особливі діти помирають. — Вона здригнулася від огиди. — Що більше вони їх катують перед цим, то міцнішою стає та річ. Вони називають її духом.

— Він червоний, правильно? Червоний або рожевуватий?

Ден у цьому був упевнений, проте Абра нахмурилася й помотала головою.

— Ні, білий. Яскрава біла хмара. І зблизька нічого червоного нема. І послухай-но, вони вміють його зберігати! Тим, що не використали, вони наповнюють такі пляшки, типу термосів. Але їм ніколи не досить. Я бачила одного разу таку передачу, чи не про акул? Там розповідали, що вони завжди в русі, бо ніколи не можуть наїстися. Думаю, цей Правдивий Вузол схожий на них. — Вона скривилася. — Вони гидотні, атож.

Щось біле. Не червоне, а біле. Все одно воно може бути тим, що та стара медсестра називала хапом, але іншого роду.

Бо воно виходить із здорових молодих людей, а не зі старих, котрі помирають від майже усіх хвороб, які лишень можуть вчепитися до тіла. Бо вони ті, що їх Абра назвала «особливими дітьми»? Бо і те, й інше разом?

Вона закивала.

— І те, й інше разом, мабуть.

— Гаразд. Але найбільше значення має те, що вони знають про тебе. Що *вона* знає.

— Вони трохи налякані, що я можу комусь про них розповісти, але не дуже сильно налякані.

— Бо ти всього лиш дитина, а дітям ніхто не вірить.

— Точно. — Вона здунула собі з лоба пасемце волосся. — Момо б мені повірила, але вона збирається помирати. Вона переїжджатиме до твого хот спайса, Дене. Хоспісу, тобто. Ти ж допоможеш їй, правда? Якщо не будеш тоді в Айові?

— Все, що зможу. Абро… вони приїдуть по тебе?

— Мабуть, але якщо так, то не через те, що я про них щось знаю. А через те, що я та, ким я *є*.

Її веселість пропала тепер, коли вона оголосила про це прямо. Вона знову потерла собі рота, а коли прибрала руку, губи в неї були розтулені в лихій усмішці. «*Ця дівчинка має норов*», — подумав Ден. Він мав з чим порівнювати. Сам мав іще той норов. Той, що втручав його до халепи, і не один раз.

— Сама *вона*, між іншим, не приїде. Та курва. Вона знає, що я тепер її знаю і відчую її наближення, бо ми типу пов'язані тепер з нею разом. Але там є інші. Якщо вони приїдуть по мене, вони не пожаліють нікого, хто спробує стати їм поперек дороги.

Абра забрала собі в руки його пальці й сильно стиснула. Це занепокоїло Дена, але він не сказав їй, щоб відпустила. Цієї миті їй потрібно було торкатися когось, кому вона вірить.

— Ми мусимо зупинити їх, і тоді вони не зможуть завдати якоїсь шкоди моєму татові, і моїй мамі, і нікому з моїх друзів. І тоді вони більше не вбиватимуть дітей.

На мить Ден уловив чітку картину її думок — не надісланих, а просто тих головних, що були на видноті. Там був колаж з фотографій. Діти, десятки дітей, під заголовком «**ЧИ НЕ БАЧИЛИ ВИ МЕНЕ?**» Вона карталася думкою — скількох з цих дітей міг вхопити Правдивий Вузол, замордувати їх заради їхнього останнього «духового хапу» — обсценного делікатесу, яким живилася ця зграя — і покинути в непозначених могилах.

— *Ти мусиш дістати ту бейсбольну рукавицю.* Якщо я її матиму, я зможу віднайти, де перебуває той Баррі Кібець. Я знаю, що зможу. І решта їх буде там само, де він. Якщо не можна буде їх убити, можна принаймні заявити про них до поліції. Дістань мені ту рукавицю, Дене, я тебе *прошу*.

— Якщо вона там, де ти кажеш, ми її дістанемо. Але тим часом, Абро, ти мусиш стерегтися.

— Я буду, але не думаю, щоб вона знову спробувала прокрастися до моєї голови.

До Абри повернулася її посмішка. І за цією посмішкою Ден побачив ту жінку-воїна ґатунку «полонених-не-беремо», яку вона інколи з себе вдавала — Дейєнеріс, чи як її там.

— Якщо ж наважиться, вона дуже про це пошкодує.

Ден вирішив це облишити. Вони просиділи на лаві вже стільки часу, скільки він вважав за безпечне. Навіть довше.

— Я встановив власну тривожну систему щодо тебе. Якщо зазирнеш в мене, гадаю, ти зрозумієш, що воно таке, але я не хотів би, щоб ти це робила. Якщо хтось ще з того Вузла спробує щось порозвідувати у твоїй голові — не та жінка в капелюсі, а хтось інший, — вони не знайдуть того, чого ти не знаєш.

— Ого. Гаразд.

Він бачив, що вона думає, що будь-хто з такими намірами також дуже шкодуватиме, й від цього його відчуття тривожності ще посилилося.

— Просто… якщо раптом опинишся в глухому куті, щосили кричи «*Біллі*». Утямила?

(*«так, це як ти колись кликав свого друга Діка»*)

Він аж трохи здригнувся. Абра посміхнулася.

— Я не піддивлялася: я просто…

— Розумію. А тепер, перш ніж піти, скажи мені одну річ.

— Що?

— Ти дійсно отримала «А» за свою роботу з біології?

4

За чверть до восьмої вечора того понеділка рація Рози отримала подвійний брейк — терміновий виклик. Викликав Крук.

— Ходи-но сюди, — сказав він. — Якраз відбувається.

Правдиві стояли мовчазним колом навкруг автодому Діда Фліка. Роза (тепер вже в циліндрі, посадженому в неї на голові під тим самим антигравітаційним кутом) прорізалася крізь них, затримавшись лише, щоб трохи обняти Енді, зійшла сходами, стукнула раз і увійшла досередини. Горіх стояв з Великою Мо і Енні Фартушок, двома вимушеними сиділками Діда. Крук сидів у ногах слабого. Він підвівся, коли увійшла Роза. Цього вечора в нім проявлявся його вік. Взявся у дужки зморшок рот, кілька пасом білого шовку проглядалися в його чорному волоссі.

«Нам треба прийняти духу, — подумала Роза. — *І коли це минеться, ми так і зробимо».*

Тепер Дідо Флік зациклювався стрімко: ось він прозорий, потім суцільний, потім знову прозорий. Але щоразу прозорість затримувалася на довше, і чимдалі з нього щось зникало. Очі в нього були вибалушені, перелякані; тіло корчилося від болючих трансформацій, крізь які його переводило. Вона завжди дозволяла собі думати — десь на глибинному рівні мозку — в безсмертя Правдивого Вузла. Авжеж, кожні п’ятдесят або сто років хтось помирав — як, наприклад, Ганс-Руки-Геть, той великий тупий голландець,

якого невдовзі по Другій світовій війні вбило струмом, коли під час урагану в Арканзасі обірвалася лінія електропередач, або Кейті Латочка, яка потонула, або Томмі Вагоновоз, — але то були винятки. Зазвичай померлі завдячували цим власній бездумності. Так вона раніше завжди вважала. Тепер вона побачила, що була такою ж дурепою, як ті мугирські діти, що чіпляються за свою віру в Санта-Клауса й Великоднього Зайця.

Його вициклило назад у цілісність — стогнучого, плачучого, тремтячого.

— Зроби щось, щоб це припинилося, Розі-дівчинко, зроби щось. Це так *боляче*…

Раніше, ніж вона встигла щось відповісти — та й що вона могла насправді сказати? — він почав знову зникати, поки від нього не залишилося нічого, окрім контурів скелета і його прикрих, плаваючих очей. Вони — то було найгірше.

Роза спробувала сконтактуватися з ним подумки, втішити його таким способом, але там не було за що зачепитися. Там, де завжди був Дідо Флік — часто гарикливий, інколи ніжний, — тепер віяв тільки буран уривчастих образів. Роза відсахнулась від нього, тяжко вражена. І знову подумала: «*Такого не може бути*».

— Мо', нам варт' покласти цьому край, позбавити його мук, — промовила Велика Мо. Її нігті уп'ялися в руку Енні, але Енні, схоже, цього не відчувала. — Вколоти його чи ще якось. У тебе ж є щось у твоїм саквояжі, Горіху? Мусить же.

— Що це дасть? — голос Волоського Горіха звучав хрипло. — Може, якби раніше, але тепер все пішло надто швидко. У нього більше нема організму, в якому міг би циркулювати якийсь препарат. Якщо я зроблю йому заштрик у руку, за п'ять секунд ми побачимо мокру пляму в нього на постелі, от й усе. Найкраще залишити все, як воно йде. Це не триватиме довго.

Так і сталося. Роза нарахувала ще чотири повних цикли. На п'ятому навіть його кістки зникли. Якусь мить ще

залишалися очні яблука, дивлячись спершу на неї, а потім перекотилися, щоб побачити Татка Крука. Вони висіли над подушкою, все ще прим'ятою недавньою вагою його голови, заяложеною крем-олією «Дикий корінь»[1], якої в нього, схоже, були невичерпні запаси. Вона пригадала, що Скнара Ґ якось їй казала, що він скупив його на «і-Беї»[2]. А щоб ти всрався, як маленький був, на «і-Беї»!

А тоді, повільно, зникли також і очі. Хоча, звісно, зовсім вони не зникли; Роза знала, що побачить їх пізніше цієї ночі, у своїх снах. Як і решта тих, хто стоять зараз біля смертного ложа Діда Фліка. Якщо вони взагалі зможуть заснути.

Вони чекали, ніхто не був цілком певен, що старий знову не проявиться перед ними, як той привид батька Гамлета, або Джейкоба Марлі[3], або якийсь інший, але там залишалися лише вм'ятина від його зниклої голови, плями від тоніка для волосся та плескаті тепер, закаляні сечею і лайном сімейні труси, що були на ньому.

Мо вибухнула дикими риданнями й зарилася головою в рясні груди Енні Фартушок. Це почули ті, що стояли надворі, і почав один голос (Роза так ніколи й не дізналася чий). До нього приєднався другий, потім третій, четвертий… Невдовзі всі вони разом скандували під зорями, і Роза відчула, як дикий холод зазміївся вгору їй по спині. Вона намацала руку Крука і стиснула її.

Включилася Енні. Слідом Мо, придушеним голосом. Горіх. А тоді й Крук. Роза Циліндр набрала повні груди повітря і додала свій голос до решти.

«Лодсам ханті — *ми обрані.*

---

1 «Wildroot Cream-Oil» — тонік для волосся, особливо популярний у 1940—1950-х рр.

2 «eBay» — інтернет-аукціон, де будь-хто може виставити на продаж і купити будь-яку не заборонену законом річ або послугу.

3 Jacob Marley — привид померлого персонажа «Різдвяної історії» (1843) Чарлза Діккенса (1812—1870).

Каханна різоне ханті — *ми щасливці.*

Саббатха ханті. Саббатха ханті. Саббатха ханті.

Ми Правдивий Вузол, і ми тривкі».

5

Пізніше Крук прийшов до її «ЕрфКрузера».

— Ти не поїдеш на Схід, це точно?

— Ні. За старшого там будеш ти.

— Що ми робитимемо зараз?

— Триматимемо жалобу, звичайно. На жаль, ми можемо йому подарувати лише два дні.

Традиційно це мусило тривати сім: не злягатися, не теревенити пустого, не приймати духу. Тільки медитація. Потім прощальне коло, де кожен зробить крок вперед, розкаже якийсь один свій спогад про Діда Джонаса Фліка і покладе отриману від нього річ або таку, що була з ним якось пов'язана (Роза вже вибрала свою, той перстень з кельтськими символами, що Дідо подарував їй, коли ця частина Америки ще була індіанською територією, а її саму знали як Ірландську Розу). Тіла ніколи не було, коли помирав хтось з їхнього Племені, тож замість нього слугували ці пам'ятні речі. Їх загортали у біле полотно і ховали в могилі.

— Отже, моя група виступає коли? У середу ввечері чи вранці в четвер?

— У середу ввечері. — Роза хотіла отримати дівчинку якомога швидше. — Їдьте навпрямки. А ти цілком впевнений, що вони притримають той вгашаючий препарат в експрес-пункті в Стербриджі?

— Так. Щодо цього можеш розслабитися.

«Я не розслаблюся, допоки не зможу подивитися на ту малу курву, коли вона лежатиме в кімнаті прямо навпроти моєї, по саме нікуди причмелена, в кайданках і повна смачного, цідливого духу».

— Кого ти береш з собою? Назви поіменно.

— Я, Горіх, Джиммі Арифметика, якщо ти зможеш без нього…

— Я зможу без нього. Кого ще?

— Енді Зміїне Жало. Якщо нам знадобиться когось всипити, вона це зробить. І Хінця. Його для певності. Він тепер, коли Дідо нас покинув, найкращий серед нас локалізатор. Після тебе, тобто.

— Безумовно, бери його, але тобі не потрібен локалізатор, щоб знайти її, — сказала Роза. — З цим не мусить виникнути проблем. І вистачить однієї машини. Візьми «Віннебаго» Духоголового Стіва.

— Вже побалакав з ним про це.

Вона кивнула задоволено.

— І ще одне. Там, у Сайдвіндері, є така крамничка, називається «Дистрикт Х».

У Крука брови злетіли на лоба.

— Порносалон з надувною медсестричкою у вітрині?

— Бачу, ти знаєш цей заклад, — голос Рози прозвучав сухо. — А тепер уважно мене вислухай, Татку.

Крук вислухав.

6

Ден з Джоном Далтоном вилетіли з Логана[1] у вівторок вранці, щойно почало сходити сонце. У Мемфісі вони пересіли на інший літак і об 11:35 за Центральним денним часом приземлилися в Де Мойні[2], де погода була схожою більше на середину липня, а не на кінець вересня.

---

[1] Міжнародний аеропорт у Бостоні, який з 1956 р. називається ім'ям генерала і сенатора Едварда Лоренса Логана (1875—1939).

[2] Memphis — засноване 1819 р. найбільше місто в штаті Теннессі; Des Moines — засноване 1843 р. місто, столиця штату Айова; між Бостоном і Де Мойном 1865 км повітряного шляху.

Першу частину перельоту з Бостона до Мемфіса Ден прикидався, ніби спить, щоби не мати діла з сумнівами й непевністю, які проростали в Джоновім мозку буйно, мов ті бур'яни. Десь над північною частиною штату Нью-Йорк він перестав прикидатися і насправді заснув. Між Мемфісом і Де Мойном спав Джон, тож з *цим* все було гаразд. А коли вони опинилися вже в Айові та їхали в орендованому в «Герці»[1] абсолютно непримітному «Форді Фокусі» в напрямку міста Фрімен[2], Ден відчув, що Джон відправив усі свої сумніви на упокій. Принаймні на певний час. На заміну їм прийшли цікавість і тривожна збудженість.

— Хлопчаки вирушили на пошуки скарбу, — промовив Ден. Він поспав довше, отож сидів зараз за кремом. Висока кукурудза, тепер уже більш жовта, аніж зелена, пропливала повз них обабіч дороги.

Джон злегка здригнувся:

— Га?

Ден посміхнувся:

— Хіба не саме це ти думав? Що ми, наче хлопчаки, які вирушили на пошуки скарбу?

— Ти буваєш доволі збіса жаским, Деніеле.

— Мабуть що. Я до цього звик.

Це було не зовсім правдою.

— Коли ти дізнався, що вмієш читати думки?

— Це не просто читання думок. Сяйво — це унікально багатомірний дар. *Якщо* це дар. Часами — в більшості випадків — воно вчувається, наче потворна родима пляма. Я певен, Абра сказала б те саме. А щодо того, коли я дізнався… ніколи я не дізнавався. Я просто завжди це в собі мав. Отримав у пакеті разом з усім стандартним набором.

— А пив ти, щоб це заглушити.

---

1 «Hertz Corporation» — заснована 1918 р. компанія з оренди автомобілів та іншої машинерії.

2 Freeman — містечко на півночі штату Айова з населенням близько 500 осіб.

Жирний байбак з безбоязною розслабленістю чимчикував поперек шосе № 150[1]. Ден вильнув, щоб його не збити, і байбак зник в кукурудзі, так само не поспішаючи. Гарно було тут, небо проглядалося на тисячу миль вглиб і жодної гори на обрії. У Нью-Гемпширі добре, і думається про нього, як про дім, але Ден гадав, що на пласкій рівнині він завжди почуватиметься комфортніше. Безпечніше.

— Кому знати, як не тобі, Джонні. Чому кожний алкоголік п'є?

— Тому що він алкоголік.

— Бінго. Просто, як мило. Продерися крізь заумний белькіт і постанеш перед сліпучою правдою. Ми п'ємо, би ми п'яниці.

Джон розсміявся.

— Кейсі К. добре тебе підкував з боку теорії.

— Ну, є ще й така річ, як спадковість, — сказав Ден. — Кейсі завжди відкидає цей чинник на узбіччя, але він все одно присутній. Твій батько пив?

— І він, і матінка моя дорога, обоє. Вони самі, тільки удвох, могли б забезпечувати регулярний виторг бару в кантрі-клубі. Я пам'ятаю день, коли моя мати скинула з себе тенісну сукню і стрибнула в басейн до нас, дітей. Чоловіки аплодували. Мій тато вважав це страшенно кумедним. А я… я не дуже. Мені тоді було дев'ять, і аж поки я не поїхав вчитися в коледж, я залишався сином матусі-стриптизерки. А твої?

— Мати могла випити вряди-годи. Інколи вона називала себе Венді-два-пива. А от мій татусь… одна склянка вина або бляшанка «Бада» — і його вже понесло. — Ден поглянув на одометр і побачив, що їм залишається їхати ще сорок миль. — Хочеш почути одну історію? Яку я нікому не розповідав? Мушу попередити, вона доволі моторошна. Якщо ти гадаєш, що сяйво починається і закінчується

[1] Iowa 150 — місцева дорога завдовжки 137 км на північному сході штату.

таким дріб'язковим лайном, як телепатія, ти далекий від істини. — Він помовчав. — Існують інші світи, окрім цього.

— Ти… гм… колись бачив ті, інші, світи?

Ден вже не дослухався до Джонових думок, але той раптом трохи ніби занервував. Так, ніби він думає, що парубок, який сидить поряд з ним, може зненацька засунути собі руку під сорочку й оголосити себе Наполеоном Бонапартом.

— Ні, тільки декого з тих, що живуть там. Абра називає їх «примарні люди». То ти бажаєш послухати чи ні?

— Я не певен, що бажаю, але, мабуть, краще послухаю.

Ден не знав, чи повірить цей педіатр з Нової Англії в те, що трапилося тієї зими, яку родина Торренсів провела в готелі «Оверлук», але зрозумів, що йому взагалі-то це без різниці. Розказати свою історію в цьому безликому автомобілі, під цим яскравим небом Середнього Заходу вже само по собі буде добре. Є одна особа, яка повірила б усьому в ній цілком, але Абра була надто юною, а історія надто лячною. Джон Далтон якраз годився в слухачі. Але як почати? З Джека Торренса, подумалося йому. Глибоко нещасного чоловіка, який зазнав невдачі в учителюванні, в письменництві та в шлюбі. Як бейсболісти називають три страйк-аути поспіль? Золоте Сомбреро? Денів батько мав тільки один визначний успіх: коли певний момент нарешті настав — той, до якого «Оверлук» підштовхував його з першого їхнього дня в готелі, — він відмовився убити свого маленького сина. Якби підбирати йому адекватну епітафію, нею могло б бути…

— Дене?

— Мій батько старався, — промовив він. — Це найкраще, що я можу за нього сказати. Найзлостивіші привиди в його житті приходили до нього в пляшках. Якби він постарався спробувати АА, можливо, все пішло б зовсім інакше. Але цього не трапилось. Я не певен, що моя мати навіть знала про існування такого явища, бо інакше вона б йому запропонувала спробувати. На той час, коли ми переїхали в гори, до готелю «Оверлук», де один його друг знайшов для нього

роботу зимового доглядача, його фотографія могла б в якомусь довіднику ілюструвати визначення «*сухий п'яниця*», чи то пак — «*без випивки п'яний*».

— Це там, де були ті привиди?

— Так. Я їх бачив. А він їх не бачив, але відчував. Можливо, він мав власне сяйво. Ймовірно, він його таки мав. Багато речей є спадковими, врешті-решт, не тільки схильність до алкоголізму. І вони його обробляли. Він думав, що їм — тим примарним людям — потрібен він, але то була просто банальна брехня. Насправді їм був потрібен його маленький син з великим сяйвом. Так само, як цій банді, Правдивому Вузлу, потрібна зараз Абра.

Він замовк, згадавши, як відповів Дік крізь мертвий рот Еліанор Улей, коли Ден в нього спитав — де ж вони, ті порожні демони?

«*У твоєму дитинстві, звідки походять усі демони*».

— Дене? З тобою все гаразд?

— Так, — відгукнувся Ден. — Між іншим, я знав, що щось не так у тому чортовому готелі, навіть до того, як переступив його поріг. Я знав це, ще коли ми жили, ледве зводячи кінці з кінцями, у Боулдері, на Східному Схилі. Але моєму батькові потрібна була робота, щоб він міг закінчити ту п'єсу, над якою тоді працював…

7

Коли вони під'їжджали до Адера, Ден уже розповідав Джону, як в «Оверлуку» вибухнув котел, як серед вируючої хуртовини згорів до решти старий готель. Адер виявився містечком усього з парою світлофорів, але там був «Холідей Інн Експрес»[1] і Ден відзначив собі, де той розташований.

---

[1] «Holiday Inn Express» — заснована 1991 р. мережа готелів середньої цінової категорії.

— Ось сюди ми за пару годин поселимося, — сказав він Джону. — Не можемо ж ми їхати викопувати скарб серед білого дня, і, крім того, мені смертельно хочеться спати. Ніяк не можу виспатися останнім часом.

— І все це насправді з тобою було трапилося? — запитав Джон пригніченим голосом.

— Насправді, — усміхнувся Ден. — Як вважаєш, зможеш ти в це повірити?

— Якщо ми знайдемо ту бейсбольну рукавицю там, де вона сказала, я буду змушений повірити у багато різних речей. Чому ти мені про це розповів?

— Тому що в глибині душі, попри все що ти знаєш про Абру, ти думаєш, що ми божевільні, що приїхали сюди. А також тому, що ти заслуговуєш на те, щоб знати про існування деяких… сил. Я з ними стикався раніше, а ти ні. Єдине, що ти бачив, це маленьку дівчинку, яка робить паранормальні трюки домашнього ґатунку, як-от підвісити ложки на стелю. Це не хлопчача гра в шукачів скарбів, Джоне. Якщо Правдивий Вузол дізнається, чим ми займаємося, нас приколють, як мішені, туди ж, де в них висить Абра. Якщо ти вирішиш вийти з цього бізнесу, я лише благословлю тебе хресним знаменням і скажу «йди собі з Богом».

— І далі продовжуватимеш сам?

Ден ворухнув губами в усмішці:

— Ну… є ж іще Біллі.

— Біллі вже щонайменше сімдесят три.

— Він сказав би, що це плюс. Біллі любить казати, що найкраще в старінні — це те, що не мусиш турбуватися про смерть замолоду.

Джон показав рукою:

— Межа міста Фрімена. — Дену він подарував невеличку, стриману посмішку. — Я не можу цілком повірити, що роблю зараз саме це. А що ти скажеш, якщо того спиртзаводу вже нема? Якщо його зрівняли з землею вже після того, як

була зроблена та фотографія для «Google Earth», а те місце засіяли кукурудзою?

— Він стоїть на своєму місці.

8

Так воно й виявилося: ряди попелясто-сірих бетонних будівель, покритих іржавим рифленим залізом. Один заводський димар ще стояв, два інших повалилися й лежали на землі, немов переламані змії. Вікна було потрощено, а стіни вкривали намальовані аерозолем пузирчасті графіті, які б висміяли фахові теґери[1] у будь-якому великому місті. Від двосмужного автошляху відгалужувалася бакаювата службова дорога, яка закінчувалася парковкою, де-не-де порослою самосіяною кукурудзою. Та водонапірна вежа, яку бачила Абра, стояла поряд, бовваніючи проти обрію, мов марсіанська бойова машина Герберта Веллса[2]. ФРІМЕН, АЙОВА було написано збоку. І сарай із проваленим дахом також був присутній і взятий до уваги.

— Задоволений? — спитав Ден. Вони уповільнили швидкість так, що вже ледь повзли. — Завод, водонапірна вежа, сарай. Напис «заборонена зона». Все так, як, вона казала, мусить бути.

Джон показав на іржаві ворота наприкінці службової дороги.

— А якщо вони замкнені? Я не перелазив через сітчасті огорожі відтоді, як ще навчався в молодшій середній школі.

— Вони не були замкненими, коли вбивці привезли сюди того хлопчика, інакше Абра б про це сказала.

— Ти в цьому впевнений?

---

1 Tagging — найпоширеніший, літерний, стиль графіті.

2 Згадка про роман англійського письменника Г. Веллса (1866—1946) «Війна світів» (1897).

По зустрічній смузі наближався фермерський пікап. Ден додав трохи швидкості і, коли вони порівнялися, підняв руку. Парубок за кермом — зелений кашкет «Джон Дір»[1], сонячні окуляри, комбінезон з нагрудником — теж підняв руку у відповідь, але ледве поглянув на них. І це було добре.

— Я питав, чи ти…

— Я пам'ятаю, що ти питав, — сказав Ден. — Якщо вони замкнені, ми з цим упораємося. Якось. А тепер давай вертатися до того мотелю й селитися. Я буквально вимотаний.

9

Поки Джон (платячи готівкою) знімав для них два сусідніх номери в «Холідей Інн», Ден відвідав адерську залізну крамницю «Істинна ціна»[2]. Там він купив лопату, граблі, дві сапки, садовий совок, дві пари рукавичок і речовий мішок, щоб можна було куди скласти свої придбання. Єдиним інструментом дійсно йому потрібним була лопата, але він вирішив, що краще купити весь цей набір.

— Що привело вас до Адера, можу я спитати? — запитав продавець, пробиваючи Денові покупки.

— Просто проїжджав через це місто. У мене сестра в Де Мойні, і в неї там невеличкий садок. Мабуть, вона має більшість з цих речей, але подарунки завжди покращують рівень її гостинності.

— *Знайома* історія, брате. І вона дякуватиме вам за сапку з коротким держаком. Нема знаряддя зручнішого, а більшість

---

[1] «John Deere» — заснована 1837 р. ковалем і винахідником Джоном Діром (1804—1886), сьогодні найбільша в світі корпорація з виробництва сільськогосподарських машин.

[2] «True Value Company» — заснована 1948 р. у Чикаго кооперативна мережа незалежних крамниць (понад 5000 у світі), що торгують різноманітним реманентом, будматеріалами й домашнім обладнанням.

садоводів-аматорів не здогадуються придбати собі таку річ. Ми приймаємо «Майстер Кард», «Візу»…

— Гадаю, дам краще пластику відпочинок, — сказав Ден, дістаючи гаманець. — Дайте мені тільки чек для Цукрового Дядька[1].

— Ще б пак. А якщо ви назвете мені ваше ім'я і адресу — чи вашої сестри, — я надішлю вам наш каталог.

— Знаєте що, сьогодні, либонь, ми і це пропустимо, — сказав Ден, кладучи на прилавок невеличке віяло з двадцяток.

10

Об одинадцятій того вечора у двері Дена тихо постукали. Відчинивши, він впустив Джона. Абрин педіатр був блідий і збуджений.

— Ти поспав?

— Трохи. А ти?

— І так, і сяк. Здебільшого ніяк. У мене нерви зараз напружені, як у якогось чортового кота. А якщо нас зупинить коп, що ми скажемо?

— Що ми чули, ніби у Фрімені є забігайлівка з танцями, тож вирішили її пошукати.

— У Фрімені нічого нема, окрім кукурудзи. Не менш дев'яти мільярдів акрів самої кукурудзи.

— *Ми* цього не знаємо, — м'яко пояснив Ден. — Ми просто проїжджі. І ніякий коп нас не зупинить, Джоне. Ніхто нас навіть не помітить. Але якщо ти хочеш залишитися тут…

— Я не для того проїхав половину країни, щоби сидіти в мотелі й дивитися Джея Лено[2]. Дозволь мені лише ско-

---

[1] Те саме, що Дядько Сем, персоніфікація уряду США.

[2] Jay Leno (нар. 1950 р.) — комедійний актор, ведучий власного телешоу на каналі «NBC».

ристатися туалетом. Я був сходив у себе, перед тим як виходити, але зараз схотілося знов. *Господи*, я так нервуюся…

Дорога до Фрімена здалася Денові дуже довгою, але щойно вони залишили позаду Адер, їм не зустрілося жодної машини. Фермери лягають спати рано, а ця дорога пролягала далеко від маршрутів вантажоперевезень.

Коли вони наблизилися до спиртзаводу, Ден погасив фари їхнього орендованого автомобіля, завернув на службову дорогу і повільно підкотив до зачинених воріт. Двоє чоловіків вийшли. Джон вилаявся, коли у «Форді» ввімкнулося верхнє світло.

— Я мусив би вимкнути цю штуку, ще перед тим, як ми виїжджали з готелю. Або розбити лампочку, якщо там нема вимикача.

— Розслабся, — сказав Ден. — Нікого тут нема, тільки ми, курчатка[1].

Та все ж таки, поки вони підходили до воріт, і в нього у грудях колотилося серце. Якщо Абра права, маленького хлопчика після того, як його нещадно закатували, було поховано тут. Якщо уявити собі місцину, де мусять являтися привиди, то ця…

Джон взявся за ворота, і коли штовхання не допомогло, він їх посмикав на себе.

— Нема ради. Що тепер? Перелазити, я гадаю. Я готовий спробувати, тільки можу зламати собі нахер…

— Зачекай.

Ден дістав з кишені куртки ліхтарик-олівець і посвітив на ворота: спершу нічого, окрім зламаного висячого замка, потім рясні звої дроту вище і нижче замка. Він пішов назад до машини і своєю чергою здригнувся, коли загорілося освітлення в багажнику. От лайно, та гаразд. Неможливо про все

---

[1] Фраза-мем, що походить із хітової пісні «Ain't Nobody Here but Us Chickens» (1946) ритм-енд-блюзового співака Луїса Джордана (1908—1975).

пам'ятати. Висмикнувши новий речмішок, він пристукнув кришку. Повернулася темрява.

— Бери, — простягнув він Джону пару рукавичок. — Надягай.

Ден надяг і собі рукавички, відкрутив дріт і до часу встромив обидва його шматки в одне вічко сітчастої огорожі.

— Окей, поїхали.

— Мені знов треба помочитися.

— Ох, чоловіче. Потерпиш.

11

Ден повільно й обережно повів герцівський «Форд» кругом, до вантажного дебаркадера. Там було повно ям, деякі з них глибокі, всі важко розгледіти з вимкнутими фарами. Найменше з усього в світі йому хотілося втрапити «Фордом» в якусь із них і зламати вісь. Позаду заводу поверхня складалася з голої землі з рештками потрісканого асфальту. За футів п'ятдесят подалі стояла інша сітчаста огорожа, а поза нею безкраї лани кукурудзи. Цей вантажний двір не був завбільшки як парковка, але все одно доволі величенький.

— Дене? Як ми дізнаємося, де…

— Тихо будь.

Ден низько похилив голову, торкнувшись лобом керма, і заплющив очі.

(*«Абро»*)

Нічого. Звичайно, вона зараз спить. Там, в Енністоні, зараз уже вранішні години середи. Джон сидів поряд з ним, жуючи собі губи.

(*«Абро»*)

Ледь чутне ворушіння. Це може бути лиш його уява. Проте Ден сподівався, що це дещо більше.

(*«АБРО»*)

У нього в голові розплющилися очі. Зависла мить дезорієнтації, щось на кшталт подвійного бачення, а тоді Абра почала дивитися разом із ним. Вантажний дебаркадер і розтрощені рештки димарів раптом проявилися ясніше, хоча єдиним освітленням залишалося те саме сяяння зірок.

«*Зір у неї набагато збіса кращий, ніж у мене*».

Ден виліз із машини. Джон також, хоча Ден цього майже не зауважив. Він поступився контролем дівчинці, яка, прокинувшись, лежала в своєму ліжку за одинадцять сотень миль звідси. Він відчував себе металодетектором у людській подобі. От тільки не метал він — *вони* — зараз шукали.

(«*підійди до отієї бетонної…*»)

Ден підійшов до вантажного дебаркадера і став до нього спиною.

(«*тепер починай ходити туди-сюди*»)

Пауза, поки вона нашукувала спосіб, яким би їй уточнити, що саме вона від нього хоче.

(«*як у «Місці злочину»*[1])

Він пройшовся футів з п'ятдесят наліво, потім повернув направо, рухаючись від дебаркадера супротивними діагоналями. Джон уже дістав з речового мішка лопату і стояв біля орендованого автомобіля, дивився.

(«*ось тут вони поставили свої автодоми*»)

Ден знову повернув ліворуч, рухаючись повільно, подеколи відкидаючи ногою зі свого шляху якусь випадкову цеглину або уламок бетону.

(«*ти близько*»)

Ден зупинився. Він унюхав щось неприємне. Трохи схожий на газ запах розкладу.

(«*Абро, ти чуєш?*»)

(«*так, о Господи, Дене*»)

(«*потерпи, любонько*»)

---

[1] «CSI: Місце злочину» — телесеріал про роботу криміналістів, який виходить з 2000 р.

(*«ти далеко зайшов, повернися назад, іди повільно»*)

Ден розвернувся на одній ступні, наче недолугий солдат за командою «кругом». І знову вирушив у напрямку вантажного дебаркадера.

(*«лівіше, візьми трохи лівіше, і повільно»*)

Він рушив, як було сказано, роблячи тепер паузу після кожного маленького кроку. Ось знову той запах, тепер трохи сильніший. Раптом надприродно чіткий нічний світ почав туманитися в його очах, наповнюваних Абриними сльозами.

(*«тут той хлопчик-бейсболіст, ти стоїш просто над ним»*)

Ден глибоко вдихнув і ляснув себе по обличчю, витираючи щоки. Він весь тремтів. Не тому, що змерз, а тому, що тремтіла вона. Сидячи у себе в ліжку, вчепившись у свого валькуватого старого кролика і здригаючись, як старий листок на мертвому дереві.

(*«забирайся звідси, Абро»*)

(*«Дене, а ти»*)

(*«так, в порядку, але тобі нема потреби цього бачити»*)

Зненацька та абсолютна ясність зору пропала. Абра перервала зв'язок, і це було добре.

— Дене, — погукав Джон стиха. — Все гаразд?

— Так. — У його голосі все ще бриніли Абрині сльози. — Неси сюди лопату.

12

Це в них забрало двадцять хвилин, перші десять копав Ден, передавши потім лопату Джону, який врешті й знайшов Бреда Тревора. Він відвернувся від ями, прикриваючи собі рота й носа. Слова його прозвучали приглушено, проте зрозуміло:

— Правда, є тут тіло. *Господи!*

— Ти не чув його запах раніше?

— Так глибоко закопане, та ще й минуло два роки? Ти хочеш сказати, що ти чув?

Ден нічого не відповів, і тому Джон знову повернувся до ями, але цього разу без наснаги. Кілька секунд він постояв нахилений, ніби збираючись і далі працювати лопатою, а потім випростався і відступив назад, коли Ден посвітив ліхтариком у місце їх розкопок.

— Я не можу, — промовив Джон. — Думав, що зможу, але не можу. Тільки… не з цим. У мене руки наче гумові.

Ден вручив йому ліхтарик. Джон посвітив ним у яму, спрямовуючи промінь на те, що його шокувало: обкидана грудками землі кросівка. Працюючи неспішно, не бажаючи більше потрібного тривожити тлінні рештки Абриного хлопчика-бейсболіста, Ден відгрібав землю з боків тіла. Потроху-помалу проявилася покрита землею фігура. Це йому нагадало різьблення на саркофагах, які він бачив у «*Нейшенел Джіографік*».

Запах тління тепер став дуже сильним.

Ден відступив подалі й почав робити собі гіпервентиляцію, закінчивши найглибшим вдихом, на якій він лишень був спроможним. Потім він опустився в неглибоку могилу з того краю, де тепер стирчали у формі V обидві кросівки Бреда Тревора. Пройшовшись навколішках до того місця, де, на його думку, мусив бути пояс хлопчика, він простягнув руку по ліхтарик. Джон його йому подав і відвернувся. Він уже вголос рюмсав.

Ден затиснув тонкий ліхтарик губами і почав ще відгрібати землю руками. Проявилася майка хлопчика, прилипла до його запалих грудей. Потім руки. Пальці, тепер всього лише кісточки обтягнуті жовтою шкірою, були зчеплені над чимсь. У грудях Дена вже почало бухкати, вимагаючи повітря, але він якомога делікатніше розводив пальці Тревора. І все ж таки один з них хруснув з сухим, мертвим тріском.

Вони поховали хлопчика з його бейсбольною рукавицею, притиснутою руками до грудей. Її дбайливо наолієна «кишеня» повнісінько кишіла комахами.

Повітря вирвалося з Денових грудей з різким «гхуш», а те, що він йому на заміну вдихнув, було густо насичене тлінням.

Він вихопився з могили праворуч, зумівши виблювати на землю, яку вони вибирали з ями, а не на рештки Бредлі Тревора, чия вина полягала єдино в тому, що він народився з дечим, чого бажали монстри з певного племені. І вони таки витягли бажане, фактично вимотавши з хлопчика його передсмертними криками.

13

Вони перепоховали тіло, цього разу більшість роботи робив Джон, і накрили те місце імпровізованим надгробком з великих шматків асфальту. Обом не хотілося, щоб лисиці або бродячі собаки поласували тим вбогим м'ясом, що там ще залишилося.

Закінчивши, вони залізли до машини і сиділи там мовчки. Нарешті Джон сказав:

— Що нам робити з ним, Денно? Ми не можемо полишити його просто так. У нього є батьки. Родина. Ймовірно, діди й баби, брати і сестри. Всі вони й досі не можуть заспокоїтися.

— Він мусить потерпіти якийсь час. Достатньо довго, щоб ніхто не гукнув: «Агов, цей анонімний дзвінок надійшов невдовзі після того, як якийсь незнайомець купив лопату у залізній крамниці в Адері». Навряд, щоб саме так трапилося, але нам краще не ризикувати.

— Який час?

— Либонь, з місяць.

Джон обмислив строк, а потім зітхнув.

— Мабуть, навіть два. Надамо його рідним ще час думати, що він міг просто втекти з дому. Подаруємо їм такий термін, перш ніж розіб'ємо їхні серця. — Він помотав головою. — Якби я був змушений подивитися на його обличчя, не думаю, що після того я коли-небудь знову зміг би заснути.

— Ти здивуєшся, з чим людина може продовжувати жити, — сказав Ден.

Він подумав про місіс Мессі, тепер безпечно заховану на задвірках його голови; скінчилися її явлення. Він завів машину, опустив своє скло і кілька разів вдарив об дверцята рукавицею, щоби вибити з неї землю. Потім одягнув її на себе, сковзнувши пальцями туди, де багатьма ясними днями колись бували встромлені пальці хлопчика. Він заплющив очі. Секунд за тридцять, чи близько того, він розплющив їх знову.

— Є щось?

— Ви Баррі. Ви з хороших людей.

— Що це означає?

— Не знаю я, окрім того, що можу закластися, що це той, якого Абра називає Баррі Кібець.

— Більше нічого?

— Абра зможе дізнатися більше.

— Ти в цьому впевнений?

Ден згадав, як був погострішав його зір, коли Абра розплющила свої очі всередині його голови.

— Упевнений. Посвіти секунду на «кишеню» рукавиці, будь ласка. Там щось написано.

Джон посвітив, там був акуратно зроблений дитячою рукою напис: **THOME 25**.

— Що це означає? — запитав Джон. — Я гадав, його прізвище Тревор.

— Джим Томей, бейсболіст такий. У нього був двадцять п'ятий номер[1]. — Ден на мить задивився на «кишеню» рукавиці, потім делікатно поклав її на сидіння між ними. — Він був для цього хлопчика улюбленим гравцем Вищої Ліги. От він і назвав рукавицю його іменем. Я дістану тих уйобків. Присягаюсь перед Господом Всемогутнім, що я їх дістану і зроблю так, що вони про це пошкодують.

---

[1] Jim Thome (нар. 1970 р.) — визначний хітер, що грав за різні команди у 1991—2012 рр.; з липня 2013 р. працює спецасистентом при Генеральному менеджменті чиказького клубу «White Sox».

14

Роза Циліндр сяяла — весь Правдивий Вузол сяяв, — але не так, як сяяли Ден або Біллі. Прощаючись одне з одним, ані Роза, ні Крук жодним чином не відчули, що якраз в цей час дитину, яку вони були замордували кілька років тому в Айові, відкопують двоє чоловіків, які вже й без цього знали про них занадто багато. Роза могла б перехопити повідомлення, що перелітали між Аброю і Деном, якби перебувала у стані глибокої медитації, але ж, звісно, тоді дівчинка вмить помітила б її присутність. Крім того, прощання, що відбувалося тієї ночі в Розиному «ЕрфКрузері», було особливо інтимного ґатунку.

Вона лежала, сплівши пальці в себе за головою, і дивилася, як одягається Крук.

— Ти відвідав ту крамничку «Дистрикт Х», так?

— Не я особисто, я мушу берегти репутацію. Я послав Джиммі Арифметику. — Крук вишкірився, застібаючи пряжку ременя. — Те, що нам треба, він отримав за п'ятнадцять хвилин, але був відсутній дві години. Гадаю я, Джиммі знайшов там собі новий дім.

— Ну, це добре. Сподіваюся, ви, хлопчики, розважитеся.

Вона намагалася витримати легкий тон, але після двох діб жалоби за Дідом Фліком, що сягнула кульмінації у прощальному колі, підтримувати будь-що легким вимагало зусиль.

— Він не дістав нічого, що могло б дорівнювати тобі.

Вона звела вгору брови:

— Провів оглядини, авжеж, Генрі?

— Не мав потреби. — Він окинув її всю очима, як вона лежить гола, з розсипаним, неначе темне віяло, волоссям. Вона була високою, навіть коли лежала. Він одвіку любив високих жінок. — Ти головна зірка в моєму домашньому кінотеатрі і завжди будеш нею.

Надто помпезно — ще б пак, патентоване Крукове окозамилювання — але це однаково її потішило. Підвівшись, вона притиснулася до нього, зануривши пальці йому в волосся.

— Будь обережним. Усіх привези назад. І привези *її*.

— Привеземо.

— Тоді тобі краще вже ворушитись.

— Розслабся. Ми будемо в Стербриджі вранці у п'ятницю, якраз коли відкривається поштова служба «І-ЗІ». У Нью-Гемпширі опівдні. На той час Баррі її вже засіче.

— Аби лиш *вона* не засікла його.

— Я щодо цього не хвилююся.

«*Добре,* — подумала Роза. — *Я хвилюватимуся за нас обох. Я хвилюватимуся, допоки не побачу її в кайданках на зап'ястках і в колодках на щиколотках*».

— Вся краса в тому, — сказав Крук, — що, якщо вона *таки* відчує нас і спробує виставити блокуючу стіну, Баррі її розімкне.

— Якщо достатньо перелякається, вона може піти в поліцію.

Він зблиснув усмішкою.

— Ти думаєш? «Авжеж, дівчинко, — скажуть їй там, — ми не сумніваємося, що ці жахливі люди полюють на тебе. Тож розкажи нам, чи вони з глибокого космосу, чи просто такі собі звичайні, буденні зомбі? Таким чином ми знатимемо, кого саме нам шукати».

— Не жартуй, не стався до цього легко. Чисто влізти і так само вилізти — отак це мусить бути зроблено. Жодних сторонніх не вплутуй. Жодних невинних свідків. Убий батьків, якщо буде треба, убий *будь-кого*, хто намагатиметься втрутитись, але зроби це тихо.

Крук скинувся в кумеднім салюті:

— Слухаюсь, мій капітане.

— Забирайся звідси, ти, ідіот. Але спершу подаруй мені ще один поцілунок. Мабуть, вкупі з отим твоїм добре тренованим язиком.

Він подарував їй те, що вона просила. Роза обіймала його міцно, і то доволі довго.

15

Ден з Джоном більшу частину шляху назад до мотелю в Адері їхали мовчки. Лопата лежала в багажнику. Бейсбольна рукавиця на задньому сидінні, загорнута в рушник з «Холідей Інн». Нарешті Джон промовив:

— Тепер ми мусимо втаємничити в це Абриних батьків. Їй це страшенно не сподобається, а Люсі з Девідом не бажатимуть в таке повірити, але це мусить бути зроблено.

Ден подивився на нього, і то з найсерйознішим виразом обличчя:

— Ти що, чужі думки читаєш?

Джон цього не вмів, натомість уміла Абра, і її раптовий гучний голос у Деновій голові змусив його порадіти, що не він зараз за кермом. Бо інакше б вони майже напевне опинилися на кукурудзяній грядці якогось фермера.

(«*НІІІІІ!*»)

— Абро, — він заговорив вголос, щоби Джон міг чути принаймні його частину розмови. — Абро, послухай мене.

(«*НІ, ДЕНЕ! ВОНИ ДУМАЮТЬ ЗІ МНОЮ ВСЕ ГАРАЗД! ВОНИ ДУМАЮТЬ Я ТЕПЕР УЖЕ МАЙЖЕ НОРМАЛЬНА*»)

— Любонько, якщо тим людям знадобиться вбити твоїх маму і тата, щоби дістатися до тебе, ти гадаєш, вони вагатимуться? Я певен, що ні. Тим більше після того, що ми тут знайшли.

Не було контраргументів, якими б вона могла це заперечити, і Абра не намагалася… але зненацька голова Дена заповнилась її сумом і її страхом. Його очі знову зволожилися і сльози полилися йому по щоках.

Гадство.

Гадство, гадство, *гадство*.

16

Ранній ранок вівторка.

«Віннебаго» Духоголового Стіва наразі з Енді Зміїне Жало за кермом мчав на схід по I-80 у західній Небрасці з абсолютно легальною швидкістю шістдесят п'ять миль за годину. На обрії тільки почали вимальовуватися перші смужки світанку. В Енністоні зараз було на дві години пізніше. Дейв Стоун стояв у халаті, робив каву, коли задзвонив телефон. Це була Люсі, телефонувала з кондомініума Кончетти на Марлборо-стрит. Голос в неї був, як у жінки, котра вже майже до кінця вичерпала всі свої ресурси.

— Якщо нічого не зміниться на гірше — хоча мені здається, зміни тепер відбуваються тільки в такому напрямку, — Момо мусять виписати зі шпиталю зразу на початку наступного тижня. Учора ввечері я мала розмову щодо її стану з двома лікарями.

— Чому ти не подзвонила мені, серце моє?

— Надто втомилася. І занадто в розпачі була. Гадала, що покращає після нічного сну, але майже не спала. Милий, ця квартира така переповнена нею. Не просто її роботами, а її *енергетикою*…

Голос дружини стенувся. Девід чекав. Вони були разом уже понад п'ятнадцять років, і він знав — коли Люсі збентежена, чекання іноді краще за балачку.

— Я не знаю, що нам *робити* з усім цим. Лише погляну на книги — і я вже втомлена. Їх тут тисячі стоять у шафах, а ще складені в стоси в її кабінеті, а домоврядник каже, що ще тисячі їх на складі.

— Нам не обов'язково вирішувати це зараз.

— Він каже, що там також є скриня, позначена *Алессандра*. Розумієш, це було справжнє ім'я моєї матері, хоча, гадаю, вона сама себе завжди називала Сандрою або Сенді. Я уявлення не мала, що Момо має якісь її речі.

— Для того, хто дозволяв собі розповідати все, як є, у власній поезії, Момо, коли хотіла, вміла бути доволі потайною леді.

Люсі, здавалося, його не чує, вона продовжувала тим самим монотонним, трохи плаксивим, смертельно втомленим тоном.

— Все підготовлено, мені тільки треба буде перепризначити час для приватної санітарної машини, якщо вони вирішать виписати її в неділю. Вони сказали, що можуть. Слава Богу, в неї добра страховка. Вона ще з тих часів, коли Момо викладала в «Тафтсі»[1], знаєш. Поезією вона не заробила й цента. Хто в цій йобаній країні тепер заплатить бодай цент за те, щоб *почитати* вірші?

— Люсі…

— Їй дісталося гарне місце у «Рівінгтон Хаусі» — маленький апартамент. Я зробила по ньому інтернет-тур, роздивилася. Навряд чи вона користуватиметься ним довго. Я потоваришувала зі старшою медсестрою на її поверсі тут, і вона каже, що Момо вже наприкінці її…

— Чіє, я кохаю тебе, серденько. — Це давнє прізвисько, дане їй Кончеттою, нарешті зупинило Лючію. — Усім своїм вочевидь неіталійським серцем і душею.

— Я знаю, і слава Богу, що це так. Це було так важко, але вже майже скінчилося. Я буду дома щонайпізніше у понеділок.

— Ми не можемо дочекатися, коли тебе побачимо.

— Як там ти? Як Абра?

— В обох нас усе гаразд.

Девід віритиме у щойно ним сказане ще приблизно секунд шістдесят.

Він почув, як Люсі позіхнула.

— Я, мабуть, ляжу ще на пару годин. Здається, тепер я зможу заснути.

— Так і зроби. Мені треба вирядити Абру до школи.

---

[1] «Tufts University» — заснований 1852 р. поблизу Бостона приватний навчально-дослідницький університет, один із найпрестижніших у США; названий на честь володаря цегельні Чарлза Тафтса, який колись пожертвував свою землю під створюваний університет.

Вони попрощалися, а коли Дейв відвернувся від настінного кухонного телефону, він побачив, що Абра вже встала. Вона все ще була в піжамі. Волосся в неї стирчало навсібіч, очі вона мала червоні, а обличчя бліде. У руках вона стискала Гоппі, свого старого доброго кролика.

— Абба-Доцю? Серденько? Ти захворіла?

«Так. Ні. Я не знаю. Але ти захворієш, коли почуєш те, що я тобі збираюся зараз розказати».

— Мені треба поговорити з тобою, тату. І я не хочу йти сьогодні до школи. І завтра також. Можливо, ще якийсь час. — Вона завагалася. — У мене біда.

Перше, що ця фраза призвела йому на ум, було таким жахливим, що він відразу ж це відкинув, але не раніш, аніж це встигла вловити Абра.

Вона невтішливо усміхнулась.

— Та ні, я не вагітна.

Він застиг на півдорозі до неї, посеред кухні, з роззявленим ротом.

— Ти… ти оце щойно…

— Так, — сказала вона. — Я просто прочитала твою думку. Хоча будь-хто здогадався б, про що саме ти подумав тієї миті, тату, все було написано на твоєму обличчі. І це називається сяйвом, а не читанням думок. Я так само можу робити більшість з того, що так лякало вас, коли я була маленька. Не все, але більшість.

Він заговорив дуже повільно.

— Я знаю, що в тебе все ще бувають передчуття. І мама теж, ми обоє знаємо.

— Це значно більше за передчуття. У мене є друг. Його ім'я Ден. Він разом з доктором Джоном були в Айові…

— Джоном Далтоном?

— Так…

— Хто цей Ден? Це якийсь хлопець, пацієнт доктора Джона?

— Ні, він дорослий. — Вона взяла батька за руку і підвела до кухонного столу. Там вони обоє сіли; Абра, так само

тримаючи Гоппі. — Але, коли він був дитиною, він був таким, як я.

— Абс, я нічого з цього не розумію.

— Тату, є певні погані люди. — Вона розуміла, що не може сказати йому, що вони дещо більше, аніж просто люди, значно *гірше*, ніж люди, поки сюди не приїдуть Ден з Джоном, щоб допомогти їй пояснювати. — Вони можуть захотіти зробити мені зле.

— Чому хтось міг би захотіти зробити тобі щось зле? Ти верзеш дурниці. А щодо всіх тих речей, які ти колись робила, якби ти й тепер їх робила, ми б зна…

Шафка під висячими вазонками відчинилася навстіж, потім зачинилася, потім відкрилася знов. Вона більше не могла підважувати ложки, але шафки вистачило, щоб привернути його увагу.

— Коли я зрозуміла, як сильно це непокоїть вас, моїх рідних, як сильно це вас лякає, я почала це приховувати. Але більше приховувати я цього не можу. Ден сказав, що я мушу розповісти.

Вона заховала обличчя у ветхому хутрі Гоппі й почала плакати.

Розділ дванадцятий

Вони називають це духом

1

Джон ввімкнув свій мобільний, щойно в четвер у другій половині дня вони з Деном зійшли з трапа в аеропорту Логан. Він устиг лише відзначити той факт, що в нього більше дюжини пропущених викликів, як телефон у його руці задзвонив. Він поглянув на віконце.

— Стоун? — спитав Ден.

— У мене купа пропущених викликів з цього ж номера, отже, я сказав би, що, мабуть, так.

— Не відповідай. Передзвониш йому, коли ми вже мчатимемо швидкісною трасою на північ, і скажеш, що ми будемо там… — Ден поглянув собі на годинник, який він так і не переводив зі Східного часу, — близько шостої. Коли приїдемо, тоді йому все й розкажемо.

Джон неохоче заховав телефон до кишені.

— Я впродовж усього польоту назад плекав надію, що не втрачу через це мою лікарську ліцензію. Тепер я лише сподіваюся, що нас не схоплять копи, тільки-но ми припаркуємося перед будинком Девіда Стоуна.

Ден, який кілька разів, поки вони їхали через півкраїни, радився з Аброю, похитав головою.

— Вона переконала його почекати, але саме зараз так багато всього відбувається в їхній родині, тож що за один наразі містер Стоун, як не збентежений американець.

На це Джон відгукнувся посмішкою виняткової понурості:

— Він не один.

2

Абра разом із батьком сиділа на верхній сходинці ґанку, коли Ден спрожогу завернув на під'їзну алею Стоунів. Із часом вони добре впоралися; зараз була лише п'ята тридцять.

Раніше, ніж Девід устиг її стримати, Абра підхопилася й помчала по доріжці, тільки волосся маяло позаду. Ден побачив, що вона біжить до нього, і передав загорнуту в рушник хітерську рукавицю Джону. Абра стрибнула йому в руки. Вона тремтіла всім тілом.

(«*ти знайшов його ти знайшов його і ти знайшов рукавицю дай її мені*»)

— Зачекай трохи, — сказав Ден, опускаючи дівчинку. — Нам треба спершу все ретельно з'ясувати з твоїм батьком.

— З'ясувати що? — запитав Девід. Ухопивши Абру за зап'ясток, він відсмикнув її від Дена. — Хто такі ті погані люди, про яких вона каже? І хто збіса ви такий? — Його погляд перекинувся на Джона, і нічого дружнього не було в його очах. — Що, в ім'я Ісуса благостивого, тут відбувається?

— Тату, це Ден. Він такий, як я. Я ж тобі *розповідала*.

Озвався Джон:

— Де Люсі? Вона про це знає?

— Я не казатиму вам нічого, поки не зрозумію, що відбувається.

Сказала Абра:

— Вона все ще в Бостоні, з Момо. Тато хотів їй подзвонити, але я переконала його почекати, поки ви не приїдете сюди.

Очі її залишалися прикуті до загорнутої в рушник рукавиці.

— Ден Торренс, — промовив Дейв. — Таке ваше ім'я?

— Так.

— Ви працюєте в хоспісі у Фрейжері?

— Так, правильно.

— Скільки часу ви вже зустрічаєтеся з моєю дочкою? — Пальці в нього стискалися й розтискалися. — Ви познайомилися з нею в інтернеті? Можу закластися, що так і було. — Він перевів погляд на Джона. — Якби ви не були Абриним педіатром від того дня, коли вона народилася, я б іще шість годин тому викликав поліцію, коли ви не відповідали на дзвінки.

— Я був у літаку, — сказав Джон. — Я не міг.

— Містере Стоун, — сказав Ден, — я не знаю вашу дочку відтоді, відколи її знає Джон, але лише трохи менше часу. Уперше я познайомився з нею, коли вона була немовлям. І вона сама мене знайшла.

Дейв хитав головою. Вигляд мав спантеличений, сердитий, і був він мало схильним повірити будь-чому з того, що розповідатиме йому Ден.

— Давайте зайдемо в дім, — сказав Джон. — Я думаю, ми зможемо все пояснити — *майже* все, — і якщо нам це вдасться, ви будете вельми раді, що ми тут, і що ми з'їздили до Айови зробити там те, що зробили.

— Я збіса дуже сподіваюся на це, Джоне, але маю серйозні сумніви.

Вони пішли досередини, Дейв, обхопивши Абру за плечі (цієї миті вони більше скидалися на тюремника й ув'язнену, аніж на батька з дочкою), слідом Джон Далтон, останнім Ден. Він подивився на той бік вулиці, на іржавий червоний пікап, припаркований там. Біллі швидко показав йому два великих пальці… і потім схрестив вказівні й середні. Ден відповів йому тим же жестом і слідом за іншими увійшов у передні двері.

3

Коли Дейв усідався в їхній вітальні на Ричленд-корт зі своєю незбагненною дочкою і ще більш незбагненними гостями, «Віннебаго» з рейдерською групою Правдивих на борту рухався південно-західніше Толідо[1]. За кермом сидів Волоський Горіх. Енді Стайнер і Баррі спали — Енді, як мертва, Баррі перевертаючись з боку на бік і щось бурмочучи. Крук сидів у відсіку-салоні, гортаючи «*Нью-Йоркер*». Єдиним, що йому насправді подобалося, були карикатури і крихітні оголошення про кумедні речі, на кшталт светрів із шерсті яка, капелюхів в'єтнамських роботяг-кулі та імітацій кубинських сигар.

---

[1] З п'яти міст, що мають у США назву Toledo, наразі йдеться про засноване 1851 р. містечко в штаті Айова.

Поряд з ним, зі своїм ноутбуком у руках, плюхнувся Джиммі Арифметика.

— Я прочісував нет. Треба було влізти на деякі сайти й безпечно вилізти з них, але… можна, я тобі дещо покажу?

— Як ти міг нишпорити в інтернеті з міжштатної автомагістралі?

Джиммі подивився на нього з поблажливою посмішкою.

— Зв'язок G4, бейбі. Це модерні часи.

— Якщо ти так кажеш. — Крук відклав журнал вбік. — І що ти знайшов?

— Фотокарточки з Енністонської молодшої середньої школи.

Джиммі торкнувся сенсорної панелі, і з'явилося фото. Не зернистий газетний знімок, а високої роздільності шкільний портрет якоїсь дівчини у червоній сукні з рукавами-буфами. Її заплетене в косу волосся було каштанового кольору, вона широко і впенено усміхалась.

— Джуліанна Кросс, — сказав Джиммі. Він знову торкунвся панелі, й вискочила інша, рудоволоса, з пустотливою усмішкою. — Емма Дін. — Ще одне лясь по сенсорній панелі, і з'явилася ще гарніша дівчина. Сині очі; біляве волосся обрамляло її обличчя й розсипалося по плечах. Вираз обличчя серйозний, але ямочки натякають на усмішку. — А цю звуть Абра Стоун.

— Абра?

— Йо, вони тепер називають їх як звагодно. Пам'ятаєш, як колись мугирям цілком вистачало імен Джейн і Мейбел? Я десь читав, що Слай Сталлоне назвав свого сина Сейдж Мунблад[1], це ж треба, так прибацано?

— Ти гадаєш, одна з цих трьох може бути дівчинкою Рози?

— Якщо вона права щодо того, що та дівчинка юного підліткового віку, то десь воно так і мусить бути. Ймовірно, Дін

---

[1] Sage Moonblood Stallone (1976—2012) — актор, син актора Сильвестра Сталлоне; ім'я можна перекласти як Шавлія-Полин Місячна Кров.

або Стоун, ці дві якраз живуть на тій вулиці, де трапився той маленький землетрус, але не можна цілком відкидати також Кросс. Вона живе зразу за рогом. — Джиммі Арифметика крутнув пальцем по панелі, і всі три фотографії вмить вишикувалися в ряд. Під кожною кучерявим шрифтом було написано: *МІЙ СПОГАД ПРО ШКОЛУ*.

Крук вивчав фотографії.

— А чи не може хтось кудись стукнути про той факт, що ти тириш фотки маленьких дівчаток з «Фейсбуку» чи ще відкілясь? Бо таке ввімкне всі тривожні дзвіночки у Мугирленді.

Джиммі зробив ображене обличчя.

— Всрався мені той «Фейсбук». Ці фото з натуральних файлів Енністонської молодшої середньої школи, перекачані прямим ходом з їх комп'ютера на мій. — Він видав негарний смоктальний звук. — І жоден парубок з доступом до всього банку комп'ютерів Агентства нацбезпеки не здатен знайти там мого сліду. І хто тут крутий?

— Ти крутий, — сказав Крук. — Мені так здається.

— Котра з них, як ти думаєш?

— Якби мені вибирати… — Крук поплескав по зображенню Абри. — У неї є певний вираз в очах. *Духмяний* вираз.

Джиммі спантеличився на хвильку, вирішив, що в цьому є щось брудне, і тоді вже заіржав.

— То як, помічна знахідка?

— Так. Ти можеш роздрукувати ці знімки і подбати, щоб кожний із нас їх отримав? Зокрема Баррі. Він у нас Головний Локалізатор.

— Зараз же це зроблю. Я впакувався «Фуджіцу Скан/Снепом». Скажено робоча машинка. Раніше мав «S1100»[1], але змінив її, коли прочитав у *«Комп'ютерворлді»*[2]…

---

[1] Сканери різного покоління японської компанії «Fujitsu Limited».

[2] «Computerworld» — заснований 1967 р. журнал для спеціалістів і аматорів комп'ютерних технологій.

— Просто зроби це, окей?

— Звісно.

Крук знову взяв до рук свій журнал і перегорнув до карикатури на останній сторінці, тієї, до якої треба було придумувати підпис. Цього тижня там була намальована літня жінка, що входить до бару, ведучи з собою ведмедя на ланцюгу. Рот у неї був відкритим, отже, підпис мусить бути її фразою. Крук серйозно замислився, а потім вписав друкованими літерами: «*Гаразд, то котрий тут із вас, козлів, був назвав мене курвою?*»

Призу, либонь, не виграє.

«Віннебаго» котився крізь гуснучий вечір. Горіх у кабіні ввімкнув передні фари. На одному з ліжок Баррі Хінець перевернувся на бік і почесав уві сні собі зап'ясток. Там з'явилася червона плямка.

4

Троє чоловіків сиділи в мовчанні, поки Абра пішла нагору взяти щось у себе в кімнаті. Дейв подумав, чи не запропонувати кави — вигляд у них був утомлений, і обидва потребували гоління — але вирішив, що не запропонує їм навіть солоних крекерів, поки не отримає пояснень. Вони з Люсі вже обговорювали, що їм робити, коли одного дня, в не такому вже й далекому майбутньому, Абра прийде додому й оголосить, що певний хлопець запросив її на побачення, але ж ці були чоловіками, *чоловіками*, і було схоже, що той з них, якого він не знав, вже якийсь довший час зустрічається з його дочкою. У певному сенсі, принаймні… і хіба це не головне питання: в *якому* саме сенсі?

Перш ніж хтось із них ризикнув розпочати бесіду, яка була приречена на безладність — а можливо, й на недобро-

зичливість — на сходах почулося приглушене тупотіння Абриних кросівок. Вона увійшла до кімнати з номером «*Енністонського шоппера*».

— Подивись на останню сторінку.

Дейв перевернув газету і скривився.

— Що це за коричнева гидь?

— Висохла кавова гуща. Я була викинула цю газету в бак для сміття, але не могла перестати про це думати, і тому дістала її звідти назад. Я не могла перестати думати про *нього*. — Вона показала на фотографію Бредлі Тревора в нижньому ряду. — І про його батьків. Його братів і сестер, якщо він їх мав. — Її очі наповнилися сльозами. — У нього були веснянки, тату. Він їх ненавидів, але його мати казала йому, що вони на щасливу вдачу.

— Ти не можеш цього знати, — промовив Дейв, але зовсім без переконаності.

— Вона знає, — сказав Джон. — І ви це знаєте. Довіртеся нам у цьому, Дейве. Будь ласка. Це важливо.

— Я хочу знати про вас і мою дочку, — звернувся Дейв до Дена. — Розкажіть мені про це.

Ден знову розпочав від початку. Як він вимальовував ім'я Абри в своєму блокноті на зборах АА. Перше «hello» крейдою. Його ясне відчуття присутності Абри того вечора, коли помер Чарлі Хейз.

— Я запитав, чи вона та маленька дівчинка, яка подеколи пише на моїй дошці. Вона не відповіла словами, але прозвучала музична фраза на піаніно. Якась стара мелодія з «Бітлз», я гадаю.

Дейв кинув погляд на Джона.

— Ви йому про це розповіли!

Джон похитав головою.

Ден продовжив:

— Два роки тому я отримав від неї повідомлення на своїй дошці, де було написано: «Вони вбивають хлопичка-

бейсболіста». Я не зрозумів, що воно означає, і не певен, що це тоді також розуміла Абра. Тоді-то воно могло й закінчитися, але потім вона побачила *оце*. — Він показав на сторінку «*Енністонського шоппера*» з усіма тими фотопортретами розміру не більшого за поштові марки.

Решту розповіла Абра.

Коли вона закінчила, Дейв сказав:

— Отже, ви полетіли до Айови, покладаючись лише на слова тринадцятирічної дівчинки.

— Вельми особливої тринадцятирічної дівчинки, — зауважив Джон. — З вельми особливими талантами.

— Ми думали, все те вже минулося. — Дейв кинув на Абру звинувачувальний погляд. — Окрім хіба що невеличких передчуттів, ми думали, вона все це переросла.

— Мені так жаль, тату. — Голосом не більшим за тихесенький шепіт.

— Може, їй не варто про це *жаліти*, — сказав Ден, сподіваючись, що голос у нього звучить не так сердито, як він почувався всередині себе. — Вона приховувала свої здібності, бо розуміла, що вам з вашою дружиною хотілося, щоб вони зникли. Вона їх приховувала, бо вона любить вас і хотіла бути доброю дочкою.

— Це вона сама вам розповіла, я гадаю?

— Ми про це ніколи навіть не балакали, — сказав Ден. — Але в мене теж була мати, яку я дуже любив, і саме тому я робив так само.

Абра подарувала йому нестеменно вдячний погляд. Опустивши знов очі, вона послала йому думку. Дещо таке, що їй ніяково було промовити вголос.

— Також вона не хотіла, щоб знали її друзі. Вона вважала, що вони перестануть її любити. Почнуть її боятися. І щодо цього вона також була права, мабуть.

— Не випускаймо з уваги головну тему, — сказав Джон. — Так, ми літали в Айову. Ми знайшли в містечку Фрімен той

спиртовий завод, саме там, де Абра казала, він мусить бути. Ми знайли тіло хлопчика. І його рукавицю. Він написав ім'я свого улюбленого бейсболіста в її «кишені», але його власне ім'я — Бред Тревор — є на її ремінці.

— Його було замордовано. Так ви кажете. Якоюсь бандою мандрівних психопатів.

— Вони їздять у кемперах і «Віннебаго», — сказала Абра. Голосом низьким, примрійним. Промовляючи це, вона дивилася на загорнуту в рушник рукавицю. Вона боялася її й водночас хотіла взяти її до рук. Ці два протилежні почуття надійшли Денові так ясно, що йому аж занудило в шлунку. — У них кумедні імена, імена, як у піратів.

Дейв, мало не жалібно, запитав:

— Ти *дійсно впевнена*, що хлопчика замордували?

— Та жінка у капелюсі злизувала його кров собі з долонь, — сказала Абра. Вона все ще сиділа на сходах. Але тепер кинулася до батька і сховала обличчя в нього на грудях. — Коли їй треба, в неї з'являється такий спеціальний зуб. У кожного з них.

— Той хлопчик насправді був такий, як ти?

— Так. — Голос Абри звучав приглушено, але зрозуміло. — Він умів бачити крізь долоню.

— Що це означає?

— Це якими будуть деякі подачі, він міг їх відбивати, бо їх наперед бачила його долоня. І коли його мати щось було загубить, він прикладав долоню собі до очей і дивився крізь неї, де та загублена річ. Я так думаю. Цієї частини я достеменно не розумію, але іноді й сама використовую долоню подібним чином.

— І саме тому вони його вбили?

— Я впевнений у цьому, — сказав Ден.

— Заради чого? Якогось роду екстрасупервітамін? Ви хоч самі розумієте, як смішно це звучить?

Ніхто не відповів.

— І вони знають, що Абра за ними стежить?

— Знають, — підняла голову Абра. Щоки в неї горіли і були мокрими від сліз. — Вони не знають, як мене звуть і де я живу, але вони знають, що я *існую*.

— Тоді нам треба звертатися до поліції, — сказав Дейв. — Або, можливо… я гадаю, у такого роду справі нам краще звернутися до ФБР. У них може бути проблема з тим, що спершу вони нам не повірять, але якщо там є тіло…

Заговорив Ден:

— Я не казатиму вам, що це негарна ідея, поки ми не побачимо, що Абра зможе зробити з цією рукавицею, але вам варто дуже ретельно помислити про наслідки. Для мене, для Джона, для вас і для вашої дружини, але найбільш за все для Абри.

— Я не вбачаю, якого роду неприємності для вас з Джоном можуть…

Джон нерововo засовався в своєму кріслі:

— Продовжуйте, Девіде. Хто знайшов тіло? Хто його викопав, а потім закопав знову, але після того, як забрав речовий доказ, який криміналісти беззаперечно вважатимуть украй важливим? Хто провіз цей доказ через половину країни, щоб якась восьмикласниця могла скористатися ним, наче спіритичною планшеткою?

Хоч як йому цього не хотілося робити, але Ден також приєднався. Вони напосілися на Девіда разом, і в інших обставинах йому це було б огидно, але не зараз.

— Ваша родина вже переживає кризу, містере Стоун. Ваша бабця-теща помирає, ваша дружина в розпачі й виснажена. Це потрапить до газет, це бомбою вибухне в інтернеті. Мандрівний клан убивць проти юної дівчинки з надприродними здібностями. Її захочуть запросити на телебачення, ви скажете ні, і це лише розпалить їхню спрагу. Ваша вулиця перетвориться на надвірну студію, Ненсі Грейс[1], либонь, осе-

---

[1] Nancy Grace (нар. 1959 р.) — телеведуча, колишній прокурор, фахівець з прав жертв злочинів, авторка кількох книжок на цю тему.

литься з вами по сусідству і десь тиждень чи два всі медії на всю силу своїх легенів волатимуть «*дурисвітство*». Пам'ятаєте «татуся хлопчика на повітряній кулі»?[1] Те саме чекає вас. А тим часом ті люди будуть робити своє.

— То хто ж зможе захистити мою дівчинку, якщо вони з'являться по неї? Якийсь лікар і санітар із хоспісу? Чи, може, ви взагалі прибиральник?

«*То ти ще не знаєш про сімдесятитрьохрічного доглядача громадського парку, що чатує на твоїй вулиці*», — подумав Ден, не втримавшись від усмішки.

— Я потроху і той, і інший. Послухайте, містере Стоун…

— Дивлячись на те, які великі друзі ви з моєю дочкою, гадаю, вам краще звати мене Дейвом.

— Гаразд, хай буде Дейв. Мені здається, ваш наступний крок залежить від вашого бажання або небажання ризикнути і перевірити, чи повірять їй правоохоронні органи. Особливо, коли вона їм скаже, що «Люди Віннебаго» — це вампіри, що живляться висмоктуванням життів.

— Господи, — промовив Дейв. — Я не можу розповісти такого Люсі. Їй зірве дах. Їй зірве й *дах*, і *стелю*.

— Здається, це і є відповіддю на питання, дзвонити чи не дзвонити до поліції, — зауважив Джон.

На довгу мить запанувало мовчання. Десь у будинку цокотів годинник. Десь надворі гавкав собака.

— Той землетрус, — запитав Дейв раптом, — той невеличкий землетрус. То була твоя робота, Аббі?

— Я майже впевнена, — прошепотіла вона.

Девід обняв доньку, потім випростався і зняв рушник з бейсбольної рукавиці. Він потримав її в руках, розглядаючи.

---

[1] 2009 р. у Колорадо чоловік запустив наповнену гелієм повітряну кулю, яка піднялася на висоту понад 2 тис. м, і заявив владі і пресі, що на ній відлетів його син, який насправді ховався вдома на горищі; пошуками хлопчика на кулі займалися гелікоптери Національної гвардії і поліція, історія набула міжнародного розголосу; батько, автор витівки, у результаті був засуджений до 90 днів в'язниці і штрафу $36 тис.

— Вони поховали його з нею, — мовив він. — Вони його викрали, замордували, а потім закопали його з його бейсбольною рукавицею.

— Так, — сказав Ден.

Дейв обернувся до дочки:

— Ти дійсно бажаєш торкнутися цієї речі, Абро?

Вона простягнула руки:

— Ні. Але все одно дай мені її.

5

Девід Стоун повагався, а потім подав рукавицю. Взявши її до рук, Абра подивилася в «кишеню».

— Джим Томей, — правильно промовила вона, хоча Ден заклався би всіма своїми заощадженнями (після дванадцяти років постійної роботи і постійної тверезості він таки дещо мав), що Абра ніколи не стикалася раніше з цим ім'ям. — Він належить до Клубу шестисотенників[1].

— Правильно, — підтвердив Дейв. — Він…

— Тихо, — сказав Ден.

Вони дивились на неї. Вона піднесла рукавицю собі до обличчя й понюхала «кишеню». (Ден, пам'ятаючи про комах, мусив себе стримувати, щоб не скривитись). Вона сказала:

— Не Баррі Кібець, а Баррі *Хінець*. Тільки він не китаєць. Вони його так звуть, просто тому що в нього трохи зизуваті очі. Він їхній… їхній… я не знаю… чекайте…

Вона притулила рукавицю собі до грудей, наче дитя. Почала дихати швидше. Раптом в неї відкрився рот і вона застогнала. Наляканий Дейв поклав їй на плече долоню. Вона його відштовхнула: «Ні, тату, *ні!*» Вона заплющила очі й обняла рукавицю. Вони чекали.

---

[1] Почесне звання бейсболістів, що зробили понад 600 пробіжок-хоумранів, наразі до «Клубу 600» входять тільки п'ять гравців.

Нарешті очі в неї розкрилися, і вона сказала:

— Вони їдуть по мене.

Ден підхопився, упав біля неї на коліна і поклав свою долоню на обидві її.

(*«скільки їх декілька чи всі вони»*)

— Тільки декілька. Баррі разом з ними. Тому я й можу це бачити. Там їх ще троє. Можливо, четверо. Одна з них леді з тату змії. Нас вони називають мугирями. Ми мугирі для них.

(*«а та жінка у капелюсі»*)

(*«ні»*)

— Коли вони дістануться сюди? — спитав Джон. — Ти знаєш?

— Завтра. Їм треба зупинитися спершу і забрати… — вона зробила паузу. Очі її блукали по кімнаті, не бачачи її. Одна руки вслизнула з-під Денової долоні й почала терти губи. Інша рука вчепилася в рукавицю. — Вони мусять… я не знаю… — Сльози почали сочитися з кутиків її очей, не печалі сльози, а сльози зусиль. — Це ліки? Це… чекайте, чекайте, відпусти мене, Дене, я мушу… ти мусиш мене…

Він прибрав свою руку. Коротке трісь, і синій іскровий розряд в наелектризованому повітрі. Піаніно заграло якісь безладні пасажі. На низенькому столику біля дверей у коридорі затанцювали, постукуючи, кілька статуеток «Гуммель»[1]. Абра сковзнула рукою до рукавиці. Очі її широко розчахнулись.

— Один з них крук! Один лікар, і це їхнє щастя, бо Баррі хворий! Він хворий!

Вона дико вирячилася на них, потім розсміялася. Від цього сміху волосся на потилиці в Дена стало дибки. Він

---

[1] «M. I. Hummel» — торгова марка серії керамічних фігурок, заснованих на образах дітей з малюнків німецької художниці, францисканської черниці Марії Інокентії Гуммель (1909—1946).

подумав, що так мусять реготати божевільні, коли їм вчасно не зробили укол. Це було все, що він міг зробити, аби лиш не зривати з неї рукавицю.

«У нього кір! Він підчепив кір від Діда Фліка, і скоро він почне зациклюватися! Це той хуїв хлопець! Йому, ма'ть, ніколи не робили щеплень! Ми мусимо повідомити Розу! Ми мусимо…»

Дену цього було достатньо. Він зірвав рукавицю в Абри з долоні й пожбурив її через кімнату. Піаніно замовкло. «Гуммелі» дренькнули востаннє й застигли, одна статуетка на самому краєчку столика, за мить від падіння. Дейв дивився на свою дочку з роззявленим ротом. Джон підвівся на рівні, але, схоже, не був у змозі зробити й кроку.

Ден узяв Абру за плечі й сильно струснув.

— Абро, нумо, геть звідти.

Вона глипала на нього величезними, плаваючими очима.

(*«вертайся назад Абро все гаразд»*)

Її зіщулені плечі, підняті майже до вух, поступово розслабилися. Її очі знов його бачили. Вона повільно видихнула і впала назад у розкриті батьківські обійми. Комір її майки був темним від поту.

— Аббі? — запитав Дейв. — Абба-Доцю? З тобою все гаразд?

— Так, але не називай мене так. — Вона втягнула повітря і знову випускала його з себе довгим видихом. — Боже, оце був пал. — Вона поглянула на батька. — Тату, це не я кинула бомбу словом на «х», то був один з них. Я гадаю, то був крук. Він ватажок тих, що сюди їдуть.

Ден сів на канапу поряд з Аброю.

— Ти точно нормально почуваєшся?

— Так. Тепер вже так. Але я ніколи більше не хочу торкатися тієї рукавиці. Вони не такі, як ми. Вони на вигляд, як люди, і, я гадаю, колись вони були людьми, але тепер у них думки ящерів.

— Ти сказала, що в Баррі кір. Ти пам'ятаєш це?

— Баррі, так. Той, що вони його називають Хінцем. Я все пам'ятаю. Мені так хочеться пити.

— Я принесу тобі води, — сказав Джон.

— Ні, щось таке, щоб було солодке. Будь ласка.

— Там, у холодильнику, є кола, — сказав Дейв. Він погладив Абру по волоссі, потім по щоці, потім ззаду по шиї. Так, ніби перевіряючи, що вона дійсно тут.

Вони чекали, поки з бляшанкою коли не повернувся Джон. Абра вхопила її, жадібно почала пити, потім відригнула.

— Перепрошую, — промовила вона й захихотіла.

Ден ніколи в житті не радів так чийомусь хихотінню.

— Джоне. Кір для дорослих серйозніша хвороба, так?

— Ще б пак. Може призвести до пневмонії, навіть до сліпоти, через рубцювання роговиці.

— І смерті?

— Авжеж, але зрідка.

— У них все інакше, — сказала Абра, — бо я не думаю, що вони взагалі коли-небудь хворіють. Тільки от Баррі *захворів*. Вони мусять зупинитися, забрати якусь посилку. Там, мабуть, ліки для нього. Такі, що ними роблять заштрики.

— Що ти мала на увазі, кажучи про зациклення? — запитав Дейв.

— Я не знаю.

— Якщо Баррі хворий, це їх зупинить? — запитав Джон. — Може, вони розвернуться і поїдуть назад, туди, звідки виїхали?

— Я так не думаю. Вони можуть бути вже всі хворими від Баррі, і вони це розуміють. Їм нема чого втрачати, а виграти вони можуть все, так каже Крук. — Вона ще випила коли, тримаючи бляшанку обома руками, потім по черзі обвела поглядом усіх трьох чоловіків, зупинившись на своєму батьку. — Вони знають нашу вулицю. І можуть знати моє ім'я, врешті-решт. Навіть можуть мати фотографію. Я не впевнена. У Баррі в голові повний безлад. Але вони вважають… вони думають… якщо я не можу підхопити кір…

— Тоді твій екстракт може їх зцілити, — промовив Ден. — Або принаймні вийти на користь іншим, як щеплення.

— Вони не називають це екстрактом, — сказала Абра. — Вони називають це духом.

Дейв сплеснув долонями, один раз, різко.

— Все, годі. Я дзвоню в поліцію. Цих людей буде заарештовано.

— Ти не можеш. — Абра заговорила безживним голосом п'ятдесятилітньої жінки в депресії. *«Роби, що хочеш,* — ніби проказував цей голос. — *Моя справа тебе попередити».*

Він дістав з кишені мобільний, але замість того щоб його розкрити, запитав:

— Чому ні?

— Вони мають добру історію, чому вони подорожують у Нью-Гемпшир і купу ідентифікаційних речей. А ще вони багаті. *По-справжньому* багаті, як-от багаті банки, чи нафтові компанії, чи «Волмарт». Вони можуть поїхати геть, але вони повернуться. Вони завжди повертаються по те, що вони бажають. Вони вбивають людей, які стають їм поперек шляху, і людей, які намагаються їх виказати, а якщо виникає потреба відкупитися від неприємностей, саме це вони й роблять. — Вона поставила бляшанку на кавовий столик і обхопила батька руками. — Прошу, татусю, не розказуй *нікому*. Я краще поїду з ними, ніж дозволю їм вчинити щось лихе мамі або тобі.

Озвався Ден:

— Але зараз їх тільки четверо чи п'ятеро.

— Так.

— Де решта? Ти тепер знаєш?

— У якомусь місці, що називається кемпінг «Проліс». Чи, може, «Пролісок». Вони ним володіють. Там неподалік є місто. Це в ньому той супермаркет «Сем». Місто називається Сайдвіндер. Роза там і всі Правдиві. Так вони самі себе називають… Дене? Що трапилося?

Ден не міг відповісти. Принаймні на якусь мить він втратив мову. Йому пригадався голос Діка Хеллорана, що виходив з мертвого рота Еліанор Улей. Він спитав у нього, де ті порожні демони, і тепер його відповідь стала цілком зрозумілою.

«У твоєму дитинстві».

— Дене? — це вже питав Джон. Ніби дуже здалеку. — Ти білий, як полотно.

Все тепер набуло химерного сенсу. Він же знав від самого початку — ще до того, як його в очі побачив, — що готель «Оверлук» зле місце. Його нема більше, згорів ушент, але хто насмілиться сказати, що й зло також вигоріло дотла? Звісно, не він. У дитинстві його відвідували візитери з потойбіччя, які врятувалися.

«Цей кемпінг, яким вони володіють… він стоїть там, де стояв той готель. Я це розумію. І раніше чи пізніше я буду змушений туди повернутися. Це я розумію також. Мабуть, раніше. Але спершу…»

— Зі мною все гаразд, — промовив він.

— Хочеш коли? — спитала Абра. — Цукор вирішує багато проблем, я так вважаю.

— Пізніше. Зараз маю одну ідею. Це лише схема, проте, можливо, працюючи всі разом, учотирьох ми зуміємо перетворити її на певний план.

6

Енді Зміїне Жало припаркувалася на стоянці для ваговозів у відпочинковій зоні при платній автомагістралі поблизу Вестфілда в штаті Нью-Йорк[1]. Горіх пішов на торговельний майданчик купити соку для Баррі, який зараз лежав

[1] Westfield — засноване 1802 р. містечко на березі озера Ері, на заході штату Нью-Йорк.

із гарячкою і мав вельми болюче горло. Поки вони чекали його повернення, Крук зателефонував Розі. Вона відповіла на перший же гудок. Він якомога швидше все їй доповів і замовк у чеканні.

— Що я це чую там у вас за звуки? — запитала вона.

Крук зітхнув і одною рукою почесав собі щетинисту щоку.

— Це Джиммі Арифметика. Він плаче.

— Скажи йому, щоб замовк. Скажи йому, що не місце плаксіям у бейсболі.

Крук передав її побажання, оминувши специфічне Розине почуття гумору. Джиммі, який саме витирав вологою ганчіркою обличчя Барі, зумів приглушити свої гучні і (Крук мусив це визнати) дражливі схлипи.

— Так уже краще, — сказала Роза.

— Що ти хочеш, щоб ми робили?

— Дай мені секунду, я спробую подумати.

Сама ідея того, що Роза мусить *спробувати* подумати, Круку здалася майже такою ж тривожною, як ці червоні плями, що тепер висипали по всьому обличчю і тілу Баррі, але він робив, як йому було сказано, тримаючи «айфон» біля вуха, але не кажучи ні слова. Він облививася потом. Гарячка це чи просто тут так парко? Крук огледів собі руки, чи нема червоних цяток, і не побачив жодної. Поки що.

— Ви їдете за графіком?

— Загалом так. Навіть випереджаємо трохи.

Почувся швидкий подвійний стук у двері. Енді визирнула надвір, потім відчинила.

— Круче? Ти ще тут?

— Так. Горіх повернувся щойно з соком для Баррі. У нього дуже болить горло.

— Попий, — сказав Горіх Баррі, відкручуючи ковпачок. — Це яблучний. Просто з кулера, ще холодний. Це тобі добряче мусить вгамувати стравохід.

Баррі підвівся на одному лікті й ковтнув з приставленої йому Горіхом до губ маленької скляної пляшечки. Крукові

подумалося, що йому важко на це дивитися. Колись він бачив ягнят, яких отак напувають з пляшечки, як вони п'ють отаким же «я-саме-неспроможне» манером.

— Круче, він спроможний говорити? Якщо він у змозі, передай йому слухавку.

Крук відсунув Горіха ліктем вбік і сів біля Баррі.

— Роза. Вона хоче побалакати з тобою.

Він було спробував потримати слухавку в Баррі біля вуха, але Хінець її в нього забрав. Чи сік, чи то аспірин, який Горіх змусив його проковтнути, схоже, додали йому сил.

— Розі, — прокрякав він. — Вибач мені за це, любочко. — Він послухав, киваючи. — Я знаю. Я вловлю. Я… — Він послухав ще. — Ні, поки ще ні, але… йо. Я зможу. Я зроблю. Авжеж. Я тебе теж люблю. Він тут. — Він передав телефон Круку і відкинувся на штабель подушок, виснаживши свій тимчасовий приплив енергії.

— Я тут, — промовив Крук.

— Він ще не почав зациклюватися?

Крук кинув погляд на Баррі.

— Ні.

— Дяка Богові за маленькі дарунки. Він каже, що все ще здатен її локалізувати. Маю надію, він правий. Якщо він не зможе, ви мусите знайти її самі. *Ми обов'язково мусимо отримати цю дівчинку*.

Крук розумів, що Розі бажається захопити ту дитину — можливо, Джуліанну, можливо, Емму, можливо, Абру — з її власних причин, і йому цього було достатньо, але на кону стояло дещо більше. Можливо, подальше тривання Правдивих. Під час консультації пошепки в задньому відсіку «Віннебаго» Горіх сказав Крукові, що ця дівчинка, можливо, *ніколи* не мала кору, проте її дух все одно може їх захистити, завдяки щепленням, які їй мусили робити ще немовлям. Ставка не безсумнівна, але до чорта краща за відсутність будь-якої ставки.

— Круче? Скажи ж мені щось, любасику.

— Ми її знайдемо. — Він кинув погляд на комп'ютерного мудрагеля Правдивих. — Джиммі звузив розкид до трьох можливих кандидатур, всі в межах одного кварталу. Ми маємо фотографії.

— Це *пречудово*. — Вона зробила паузу, а коли заговорила знову, її голос понизився, пом'якшав і, либонь, на найдрібніше макове зерня набув тремтливості. Круку була ненависна сама думка, що Роза боїться, але він подумав, що так і є. Не за себе, а за Правдивий Вузол, захищати який є її обов'язком. — Ти ж знаєш, я ніколи б не відрядила тебе з хворим Баррі, якби не вважала це абсолютно життєво необхідним.

— Йо.

— Дістань її, причмель її нахер, привези її сюди. Окей?

— Окей.

— Якщо решта вас захворіє, якщо ти вважатимеш, що варто взяти чартерний реактивний літак і прилетіти з нею сюди…

— Ми так і зробимо.

Хоча Крука пересмикнуло від такого припущення. Будь-хто з них нехворий виходить з літака після приземлення вже хворим — немічний, рівновага порушена, тягне блювати, слух як громом прибитий на місяць чи й надовше. І звичайно ж, переліт залишає по собі паперовий слід. Що недобре для пасажирів, які ескортують викрадену, накачану наркотою дівчину. Тим не менш: хіба сам плануєш путь, як чорти тебе женуть.

— Час вже вам знову вирушати в путь, — сказала Роза. — Ти піклуйся там за мого Баррі, великий чоловіче мій. І про решту всіх також.

— Чи всі в порядку там, на твоєму кінці?

— Авжеж, — відповіла Роза і вимкнулася, перш ніж він устиг запитати ще щось. Подеколи не обов'язково бути телепатом, щоб здогадатися, що хтось бреше. Навіть мугирям це відомо.

Він кинув телефон на стіл і різко сплеснув долонями.

— Окей, давимо на газ і рушаємо. Наступна зупинка Стербридж, Массачусетс[1]. Горіху, ти продовжуєш глядіти Баррі. Наступні шість годин кермуватиму я, потім сядеш ти, Джиммі.

— Я хочу додому, — промовив Джиммі Арифметика понуро. Він збирався сказати ще щось, але, перш ніж устиг, гаряча рука вхопила його за зап'ясток.

— Ми не маємо тут вибору, — сказав Баррі. Очі його гарячково блищали, але дивилися тверезо, розумно. У цей момент Крук ним дуже пишався. — Жодного вибору, зовсім, наш комп'ютерний хлопчику, тож поводь себе як чоловік. Правдивий Вузол понад усе. Завжди.

Крук сів за кермо і повернув ключа.

— Джиммі, — мовив він. — Посидь біля мене. Хочу дрібку потеревенити.

Джиммі Арифметика сів на пасажирське сидіння.

— Ці три дівчинки, якого вони віку? Ти знаєш?

— І це, і ще багато всякого-різного. Я гакнув і їхні шкільні дані, коли викачував фотокартки. Хто вівці, тих і стрижуть, правильно? Дін і Кросс по чотирнадцять. Та, що Стоун, на рік молодша. Вона перескочила через один клас у початковій школі.

— Я вважаю, що тут є натяк на дух, — сказав Крук.

— Йо.

— І всі вони живуть по сусідству.

— Правильно.

— Я вважаю, що *це* натякає на приятельські стосунки.

Очі Джиммі все ще лишалися припухлими від сліз, проте він розсміявся:

— Йо. Дівчатка, сам розумієш. Всі три, мабуть, мажуть собі губи однаковою помадою і мліють від тих самих гуртів. До чого ти ведеш?

---

[1] Від Вестфілда до Стербриджа трасою 736 км.

— Ні до чого, — сказав Крук. — просто інформація. Інформація — сила, чи як там кажуть.

За дві хвилини «'Баго» Духоголового Стіва вже знову вигулькнув на автостраду Інтерстейт-80. Коли спідометр встановився на шістдесяти п'яти милях, Крук ввімкнув круїз-контроль і дозволив машині самій їх везти.

7

Ден виклав, що мав на думці, і чекав, що відповість на це Дейв Стоун. Довший час той просто сидів біля Абри, похиливши голову, зі зчепленими між колін руками.

— Тату? — погукала Абра. — Прошу, скажи що-небудь.

Дейв підвів очі й сказав:

— Хто хоче пива?

Ден із Джоном перекинулися зачудованими поглядами і відхилили пропозицію.

— Ну, тоді я сам. Що я хотів би насправді, це подвійну порцію «Джека»[1], але мушу застерегти, попереджаючи пропозиції з вашого боку, джентльмени, що цідити віскі цього вечора не є вельми гарною ідеєю.

— Я принесу, тату.

Абра кинулася до кухні. Вони почули «цмок» відривної кришки і шипіння вуглекислого газу — звуки, що підкинули Денові чимало спогадів, багато з них зрадливо приємних. Вона повернулася з бляшанкою «Coors»[2] і високою пільзнерівською склянкою.

— Можна, я наллю?

---

[1] «Jack Daniel's» — найпопулярніший у США бренд віскі, що випускається з 1875 р. у штаті Теннессі.

[2] Coors — «бенкетне пиво», що випускається броварнею, заснованою 1873 р. у Колорадо німецькими емігрантами Адольфом Коорсом і Якобом Шуелером; до 1990-х рр. всі 20 сортів цього пива продавалися лише у західних штатах.

— Нумо, спробуй.

Ден із Джоном у мовчазному захопленні дивилися, як Абра, нахиливши склянку, наливає до неї пиво по стіночці, щоб мінімізувати піну, діючи з негаданою вправністю доброго бармена. Вона вручила склянку батькові, поставивши бляшанку на тацю поряд з ним. Дейв зробив глибокий ковток, зітхнув, заплющив очі, потім розплющив їх знову.

— Оце добре, — промовив він.

«*Не маю сумнівів*», — подумав Ден і помітив, що на нього дивиться Абра. Її обличчя, зазвичай таке відкрите, було непроникним, і якусь мить він не міг прочитати думки поза ним.

Дейв сказав:

— Те, що ви пропонуєте, божевільне, але в ньому є свої принади. Головною серед них був би шанс побачити цих… істот… на мої власні очі. Гадаю, мені це потрібно, бо попри все, що ви мені розповіли, я не вважаю за можливе в них повірити. Навіть з цією рукавицею і з тим тілом, що, як ви кажете, знайшли.

Абра відкрила рота щось сказати. Батько зупинив її піднятою рукою.

— Я вірю, що *ви* в це вірите, — продовжував він. — Ви всі троє. І я вірю, що якась група небезпечно ненормальних осіб може — я кажу *може* — полювати на мою дочку. Я би беззаперечно підтримав вашу ідею, містере Торренс, якби в ній не було участі Абри. Я не використовуватиму мою дитину як наживку.

— А ви й не мусите, — сказав Ден. Він згадував, як присутність Абри на вантажному подвір'ї поза спиртовим заводом перетворила його на щось на кшталт натренованого на пошук трупів пса в людській подобі і як погострішав його зір, коли Абра відкрила свої очі всередині його голови. Він навіть був плакав її слізьми, хоча тест на ДНК цього, либонь, не показав би.

— Що ви маєте на увазі?

— Вашій дочці не конче потрібно бути з нами, щоби бути з нами. Вона в цьому унікум. Абро, в тебе є подружка, до якої б ти могла піти в гості завтра після школи? Можливо, навіть залишитися в неї ночувати?

— Звичайно, Емма Дін.

За збудженими іскорками в її очах Ден побачив, що вона вже зрозуміла, до чого він веде.

— Погана ідея, — сказав Дейв. — Я не залишу її непильнованою.

— Абра перебувала під пильним наглядом весь час, поки ми були в Айові, — сказав Джон.

Брови Абри злетіли вгору, в неї трішки відкрився рот. Ден був радий це бачити. Він був певен, що вона могла в будь-який час понишпорити в його мозку, якби схотіла, але вона зробила так, як він її тоді попросив.

Ден дістав свій мобільний і натиснув швидкий набір.

— Біллі? Чому б тобі не зайти, не приєднатися до нашого веселого гурту?

За три хвилини Біллі Фрімен переступив поріг дому Стоунів. На нім були джинси, червона фланелева сорочка з полами, що метлялися ледь не до колін, і картуз Тінітавнської залізниці, який він скинув, перш ніж поручкатися з Дейвом і Аброю.

— Ти йому колись допоміг зі шлунком, — промовила Абра, обернушись до Дена. — Я пам'ятаю це.

— Отже, ти все-таки рилася в моєму мозку.

Вона спалахнула.

— Не навмисне. Ніколи. Іноді так просто трапляється.

— А то я не знаю.

— З усією до вас повагою, містере Фрімен, — почав Дейв, — проте ви трохи застарий для ролі тілоохоронця, а тіло, про яке ми тут балакаємо, це ж моя дочка.

Біллі задер полу сорочки, показавши великий пістолет у потертій чорній кобурі.

— Кольт один-дев'ять-один-один[1], — сказав він. — Повний автомат. Вінтажний, з Другої світової війни. Він теж старий, але свою роботу зробить.

— Абро? — запитав Джон. — Як ти вважаєш, можуть кулі вбити тих істот чи тільки дитячі хвороби?

Абра не відривала очей від пістолета.

— О, так, — сказала вона. — Кулі подіють. Вони не примарні люди. Вони такі ж реальні, як ми.

Джон подивився на Дена й сказав:

— Я так гадаю, в тебе зброї нема?

Ден похитав головою і подивився на Біллі.

— Маю ще оленячу рушницю, можу її тобі позичити, — сказав Біллі.

— Цього… може бути недостатньо, — сказав Ден.

Біллі помислив.

— Окей. Я знаю парубка одного, там, у Медісоні[2]. Він купує і продає потужніше знаряддя. Деякі речі набагато потужніші.

— О Господи, — промовив Дейв. — Що далі, то гірше. — Але більше не сказав нічого.

Ден запитав:

— Біллі, ми могли б зафрахтувати потяг на завтра, якщо нам захочеться на заході сонця влаштувати пікнік у Клауд-Гепі?

— Звичайно. Люди так повсякчас роблять, 'собливо після Дня праці, коли ціна знижується.

Абра усміхнулася. Цю її усмішку Ден уже бачив раніше. Це була її лиха усмішка. Він загадався, чи не передумали б оті з Правдивого Вузла, якби знали, що їхня ціль має таку усмішку в своєму репертуарі.

---

[1] Створений 1911 р. Джоном Бравнінгом (1855—1926) для компанії «Кольт» пістолет 45 калібру «M1911», модифікації якого випускаються досі.

[2] Madison — засноване 1852 р. курортне містечко в Нью-Гемпширі на Срібному озері, де зокрема діє атракціон — маленька старовинна залізниця «Silver Lake Railroad».

— Добре, — промовила вона. — *Добре*.

— Абро? — Дейв виглядав спантеличеним і трохи наляканим. — Що?

Абра проігнорувала батька наразі. Заговоривши натомість до Дена.

— Вони заслужили на таке за те, що вони зробили хлопчику-бейсболісту.

Вона витерла собі рот складеною в чашечку долонею, ніби хотіла стерти ту усмішку, але коли прибрала руку, усмішка залишилась на місці, крізь стоншені губи проглянули вершечки її зубів. Вона стиснула пальці в кулак.

— *Вони заслужили на це*.

ЧАСТИНА ТРЕТЯ
СПРАВИ ЖИТТЯ І СМЕРТІ

Розділ тринадцятий
Клауд-Геп

1

Відділення поштової служби «І-Зі» містилося на торговій вуличці, між «Старбаксом»[1] і «Автозапчастинами О'Рейлі»[2]. Крук зайшов туди скоро після 10:00, показав своє посвідчення на ім'я Генрі Ротмена, розписався за посилку завбільшки як взуттєва коробка і з нею під пахвою вийшов надвір. Попри кондиціоноване повітря, у «Віннебаго» густо тхнуло запахом хвороби Баррі, але вони якось звикли і майже його не відчували. На коробці малася зворотна адреса якоїсь компанії з постачання сантехнічного обладнання у Флашингу[3], Нью-Йорк. Там насправді існувала така компанія, але до цієї посилки вона стосунку не мала. Крук, Зміїне Жало і Джиммі Арифметика

---

[1] «Starbucks» — заснована 1971 р. сьогодні найбільша в світі кавова компанія і мережа кафе.

[2] «O'Reilly Auto Parts» — заснована 1957 р. мережа з понад 4 тис. спеціалізованих крамниць.

[3] Flushing — засноване 1645 р. голландцями місто на Лонг-Айленді, тепер район округу Квінз у Нью-Йорку; і одночасно гра слів: англійською назва міста означає «змив», хоча засновниками воно було назване Влісінген, на честь старовинного портового міста в Голландії, яке англійці завжди називали Флашинг і після завоювання голландської колонії в Америці так само стали називати й це.

дивилися, як Горіх розрізає липку стрічку своїм швейцарським армійським ножем і розтуляє стулки. Він витяг амортизаційну прокладку з дутого поліетилену, потім подвійний шар вати. Під усім цим, у пінопласті, містилася велика, без жодних написів, пляшка з солом'яного кольору рідиною, вісім шприців, вісім дротиків і якийсь немудрящий пістолет.

— Свята срака, та цього достатньо, щоби весь її клас відправити у Середзем'я[1], — промовив Джиммі.

— Роза ставиться з великою повагою до цієї маленької *chiquita*[2], — сказав Крук. Він дістав з пінопластового гнізда пістолет-транквілізатор, роздивився його, поклав назад. — І ми також будемо так ставитися.

— Круче! — голос у Баррі звучав замулено, хрипко. — Ідино сюди!

Крук залишив вміст коробки на Горіха і пішов до чоловіка, що пітнів на ліжку. Баррі покрився вже сотнями яскраво-червоних плямок, його запухлі очі ледь відкривалися, жмут волосся прилип йому до лоба. Крук відчував, як від нього пашить гарячкою, але Хінець виявився збіса значно міцнішим за Діда Фліка. Він усе ще не зациклювався.

— З вами, хлопці, все гаразд? — запитав Баррі. — Нема гарячки? Нема цяток?

— Ми в порядку. Не переймайся нами, тобі треба відпочивати. Може, поспати трохи.

— Висплюся, коли помру, а я поки ще не мертвий, — спалахнули очі Баррі в червоних прожилках. — Я її вчепив.

Крук, не роздумуючи, ухопив його за руку, тільки нагадав собі, що треба її потім помити гарячою водою з великою кількістю мила, а потім загадався, яка з *цього* може бути користь. Вони всі дихають одним із ним повітрям, всі по черзі допомагають йому з горщиком. Їхні руки постійно всього його

---

[1] Середзем'я — світ, у якому відбуваються події знаменитого роману Дж. Р. Р. Толкіна «Володар перснів».

[2] Chiquita (*ісп.*) — манюня.

торкаються. — Ти знаєш, котра з тих трьох дівчат вона? Ти дізнався її ім'я?

— Ні.

— Вона знає, що ми їдемо по неї?

— Ні. Перестань ставити запитання і дай мені тобі розказати, що я вже знаю. Вона думає про Розу, саме тому я у неї поцілив, але вона не думає про Розу за іменем. «Жінка у капелюсі з одним довгим зубом», — так вона її називає. Ця дитина… — Баррі відхилився вбік і прокашлявся у вологу хустинку. — Ця дитина боїться її.

— Вона й мусить боятися, — похмуро промовив Крук. — Щось іще?

— Сендвічі з шинкою. Фаршировані яйця.

Крук чекав.

— Я поки ще не певний, але мені здається… вона планує пікнік. Можливо, зі своїми батьками. Вони збираються на… іграшковий потяг? — Баррі насупив брови.

— Який іграшковий потяг? Де?

— Не знаю. Підвезеш мене ближче, й дізнаюся. Я певен, що дізнаюся. — Пальці Баррі крутнулися в руці Крука і раптом сильно, ледь не боляче її здавили. — Вона, можливо, буде здатна допомогти мені, Татку. Якщо я зумію протриматися і ти її вхопиш… завдаси їй болю достатньо, щоб вона видихнула трохи духу… тоді, може…

— Можливо, — сказав Крук, але, коли подивився вниз, він побачив — лише на секунду — кісточки в чіпких пальцях Баррі.

2

Абра була надзвичайно тихою в школі тієї п'ятниці. Нікому там це не здалося дивним, хоча зазвичай вона була жвавою і балакучою цокотухою. Того ранку її батько зателефонував шкільній медсестрі й попрохав її, чи не передасть вона

вчителям, щоб не навантажували зайве Абру. Вона захотіла піти до школи, але напередодні вони отримали недобрі звістки про прабабусю. «Вона вже відходить», — сказав Дейв.

Медсестра відповіла, що вона розуміє і передасть прохання.

Що робила Абра насправді того дня, це концентрувалася на тому, щоб перебувати одночасно у двох місцях. Це як одночасно гладити себе по голові й плескати по череву: важко спершу, але не дуже, щойно ти призвичаїшся.

Частина її мусила залишатися в її фізичному тілі, відповідаючи на спорадичні запитання в класі (ветеранка у підніманні рук з першого класу, сьогодні вона дратувалася, якщо її викликали, коли вона сидить собі спокійно, акуратно склавши їх перед собою), балакаючи з подружками на обідній перерві й питаючись у тренера Ренні, чи можна їй сьогодні замість спортзалу натомість піти до бібліотеки. «У мене болить живіт», — сказала вона, що жіночим кодом молодшої середньої школи означало «*у мене той період*».

Такою ж тихою вона залишалася після школи вдома в Емми, але там це не становило великої проблеми. Емма походила з книголюбивої родини, і зараз вона вже втретє перечитувала «У вогні»[1]. Абру намагався розговорити містер Дін, коли повернувся з роботи, але й він затих і занурився в останнє число «Економіста»[2] після її односкладових відповідей і застережного погляду своєї дружини.

Абра ледь усвідомила, коли Емма відклала свою книжку і спитала в неї, чи не бажає вона вийти надвір, бо більша її частина перебувала з Деном: бачила його очима, торкалася його руками й ногами важелів і педалей у кабіні маленького локомотива «*Гелен Рівінгтон*», відчувала смак сендвіча з шинкою, який він їв, і лимонаду, яким його запивав. Коли Ден

---

1 «Catching Fire» (2009) — другий том фантастичної трилогії про боротьбу підлітків проти диктатури «Голодні ігри» (2008—2010) американської письменниці Сузен Коллінз (нар. 1962 р.)

2 «The Economist» — заснований 1843 р. у Лондоні міжнародний тижневик, має репутацію серйозного аналітичного видання.

говорив до її батька, насправді це говорила Абра. А щодо доктора Джона? Він їхав у самому кінці потяга, тож відтак *не було* там ніякого доктора Джона. Тільки двоє їх у кабіні — єднання батька й дочки на хвилі поганих звісток про Момо, рідних, як і мусить бути.

Раз у раз вона думками поверталася до жінки в капелюсі, тієї, що катувала хлопчика-бейсболіста, поки він не помер, а потім злизувала його кров своїм жадібно викривленим ротом. Абра не могла цьому запобігти, але не думала, що це має якесь значення. Якщо до неї торкається зараз своїм розумом Баррі, її страх перед Розою не мусить його дивувати, хіба не так?

Вона здогадувалася, що їй навряд чи вдалося б обдурити локалізатора Правдивого Вузла, якби той був здоровим, але Баррі був серйозно хворим. Він не дізнався, що Абра знає ім'я Рози. Він навіть не замислився, чому дівчинка, чий вік дозволить їй отримати водійські права тільки у 2015 році, веде зараз Тінітавнський потяг крізь ліси на захід від Фрейжера. А якби таке запитання й спало йому на думку, він, певне, припустив би, що насправді той потяг не потребує машиніста.

(*«Бо він думає, що потяг іграшковий»*)

— …скребл?

— Гммм? — Вона озирнулась на Емму, спершу навіть не певна, де вони зараз перебувають. Потім побачила, що тримає в своїх руках баскетбольний м'яч. Ага, ми на подвір'ї. Граємо в ЛОШАКа[1].

— Я питала, чи ти хочеш пограти в скребл зі мною і моєю мамою, бо тут щось зовсім нудно.

— Ти виграєш, так?

— Ато! Всі три гри. Ти взагалі де зараз?

— Вибач, я просто задумалася про мою Момо. Давай у скребл, чудово звучить.

---

[1] HORSE — варіант гри в баскетбол удвох і більше, де після чийогось успішного кидка наступний гравець мусить точно повторити рухи, техніку і позиції попередника; за неуспішний кидок гравець отримує штрафну літеру, хто набрав п'ять штрафних літер, зі званням ЛОШАК, вибуває з гри.

Це дійсно чудово звучало. Емма з її мамою були найповільнішими гравчинями на весь відомий всесвіт, і перелякалися б до всирачки, якби хтось запропонував грати з таймером. Це надавало Абрі безмежні можливості залишатися тут мінімально присутньою. Баррі хворий, але ж не мертвий, і якщо він второпає той факт, що Абра зараз займається свого роду телепатичним черевомовленням, наслідки можуть бути дуже поганими. Він міг би вирахувати, де саме вона насправді перебуває.

«Вже недовго. Доволі скоро вони всі зійдуться разом. Господи, прошу, хай все пройде добре».

Поки Емма прибирала мотлох зі стола у світлиці на нижньому поверсі, а місіс Дін розкладала дошку, Абра, вибачившись, сказала, що мусить скористатися туалетом. Їй туди дійсно було треба, але спершу вона зробила короткий візит до вітальні й обережно визирнула крізь еркерне вікно. Пікап Біллі стояв по той бік вулиці. Він помітив, як ворухнулись штори, і смикнув угору великим пальцем. Абра відповіла йому тим самим жестом. І вже тоді менша її частка вирушила до ванної кімнати, тоді як решта її сиділа в кабіні *«Гелен Рівінгтон»*.

«Ми з'їмо, що наготували на пікнік, приберемо за собою сміття, подивимося, як сідає сонце, і тоді поїдемо назад».

(*«з'їмо пікнік, приберемо за собою сміття, подивимося, як сідає сонце, і тоді»*)

Щось неприємне і неочікуване увірвалося до її думок, та так потужно, що аж голова в неї відсмикнулася назад. Якийсь чоловік і дві жінки. У чоловіка орел на спині, а в обох жінок квітки-метелики на крижах. Абра побачила їхні татуювання, бо вони були голяка, займаючись сексом біля якогось басейну, де грала тупа старомодна диско-музика. Жінки раз у раз видавали фальшиві стогони. Та на що це вона, чорти б його знали, натрапила?

Шок від того, чим займались ті люди, зруйнував той делікатний баланс, який вона до цього підтримувала, і на коротку мить Абра опинилася цілком в одному місці, вся *тут*.

Вона сторожко подивилася знову і побачила, що люди біля басейну затуманилися. Не реальні. Майже примарні люди. А чому? Бо Баррі сам уже майже примарна особа і йому нецікаво дивитися, як хтось займається сексом біля…

(*«Ті люди не біля басейну, вони в телевізорі!»*)

Чи Баррі Хінець второпав, що вона дивиться на нього, як він дивиться якийсь телевізійний порноканал? Він і решта їх? Абра не мала певності, але гадала, що ні. Хоча вони зважали на таку можливість. О, так. Якби вона була там, вони б спробували через шок змусити її кудись піти гуляти, чи викрити себе, чи і те, й інше.

— Абро? — погукала Емма. — Ми готові грати!

(*«Ми вже граємо, і ця гра набагато крутіша за скребл»*)

Їй треба повернути себе в баланс, і то швидко. Викинути з голови той порноканал з гівняною диско-музикою. Вона знову на маленькому потязі. Вона *веде* цей маленький потяг. Це її пікніковий сюрприз. Вона розважається.

(*«Ми поїмо, ми приберемо за собою сміття, ми подивимося, як сідає сонце, і тоді ми поїдемо назад. Я боюся жінки в капелюсі, але не дуже боюся, бо я не вдома, я їду в Клауд-Геп із моїм татом»*)

— Абро! Ти там провалилася?

— Іду! — відгукнулася вона. — Ось тільки руки помию!

(*«Я з моїм татом. Я з моїм татом, от і все»*)

Дивлячись на себе в дзеркало, Абра прошепотіла:

— Тримайся цієї думки.

3

За кермом сидів Джиммі Арифметика, коли вони заїхали у відпочинкову зону Бреттон Вудс[1], звідки вже було зовсім

[1] Bretton Woods — гірський курорт у Національному парку Білі Гори зі старовинним гранд-готелем «Маунт Вашингтон».

близько до Енністона, міста, де живе ця марудна дівчинка. От тільки там її нема. Як каже Баррі, вона зараз у місті, що називається Фрейжер, це трохи далі на південний схід. Вона там на пікніку зі своїм татусем. Буквально ховається в кущі. Багацько їй з цього користі.

Зміїне Жало вставила перший диск в DVD-плеєр. Фільм називався «Пригода Кенні біля басейну».

— Якщо дитина подивиться це, вона отримає добру освіту, — промовила вона, натискаючи кнопку ПЛЕЙ.

Горіх сидів біля Баррі, напуваючи його соком, як він повсякчас це робив… тобто, коли міг. Баррі почав уже зациклюватися по-справжньому. Він мало виказував цікавості до соку і жодної до *ménage à trois*[1] біля басейну. Він дивився на екран тільки тому, що йому було так наказано. Кожного разу, повертаючись до своєї цілісної форми, він важче стогнав.

— Круче, — позвав він. — Побудь зі мною, Татку.

Крук вмент опинився біля нього, посунувши ліктем Горіха.

— Нахилися ближче, — прошепотів Баррі, і — після миті вагань — Крук зробив, як той просив.

Баррі відкрив рота, але, перш ніж він встиг заговорити, розпочався черговий цикл. Шкіра в нього стала молочного кольору, потім потоншала до прозорості. Крук бачив його стиснуті зуби, очниці, в яких плавали його наповнені болем очі, і — що найгірше — тіняві амбразури фортеці його мозку. Він чекав, тримаючи руку, яка більше була не рукою, а всього лиш кублом кісток. Десь, на величезній відстані, гупала і гупала та блядська диско-музика. Крук подумав: «*Вони, мабуть, під наркотою. Неможливо трахатися під таку музику, якщо ти не під наркотою*».

Повільно, повільно Баррі Хінець знову став цілісним. Цього разу, повертаючись, він кричав. Піт виступив йому на лобі. А також і червоні плями, такі тепер яскраві, що не відрізнити від крапель крові.

---

[1] Ménage à trois (*фр.*) — любовний трикутник.

Він втер собі губи і сказав:
— Послухай мене.
Крук послухав.

4

Ден доклав зусиль якнайчистіше спустошити собі мозок, щоби його могла заповнювати собою Абра. Він достатньо часто водив «*Ріву*» до Клауд-Гепа, аби робити це майже зовсім механічно, а Джон зі зброєю (два автоматичних пістолети й оленяча рушниця Біллі) їхав аж у хвостовому кондукторському вагоні. Геть з очей, геть з думок. Чи то майже. Неможливо цілком втратити себе навіть уві сні, але присутність Абри була такою потужною, що було аж трохи лячно. Дену майнула думка: якщо вона залишатиметься в його голові достатньо довго, продовжуючи трансляцію думок з такою ж потужністю, все кінчиться тим, що він нашукуватиме собі сандалетки і відповідні їм аксесуари. Не кажучи вже про мління за класними хлопчиками з гурту «Довколишні».

Дуже помічним виявилося те, що вона наполягла — в останню хвилину, — аби він узяв з собою Гоппі, її старого кошлатого кролика. «Він дасть мені бодай щось, на чому я зможу фокусуватися», — сказала вона, чого вони не могли зрозуміти так достеменно, як зрозумів би це не зовсім людський персонаж, чиє мугирське ім'я було Баррі Сміт. Він навчився цього трюку від Діда Фліка і користався ним безліч разів.

Допомагало також те, що Дейв Стоун не вмовкаючи розповідав усілякі сімейні історії, багато з яких Абра ніколи раніше не чула. І все ж таки Ден не був упевнений, що щось із цього могло подіяти, якби той, хто був головним у визначенні її місцеперебування, не лежав зараз хворим.

— А інші не здатні на локалізацію? — запитав він її.

— Та леді в капелюху це вміє, навіть звіддаля, за півкраїни, але наразі вона відсторонилася. — Абрині губи вкотре

скривилися у тій самій, дещо лячній, усмішці, показавши вершечки її зубів. Через це вона здалася значно старшою за свій вік. — Роза боїться мене.

Присутність Абри в Деновій голові не була безперервною. Вряди-годи він відчував, як вона йде деінде, сягаючи — о так, дуже обережно — того, хто колись виявився досить дурним, щоб натягнути собі на руку бейсбольну рукавицю Бредлі Тревора.

Абра сказала, що вони зупинилися в місті, яке називається Старбридж (Ден не сумнівався, що вона має на увазі Стербридж), і там з'їхали з платної автомагістралі, рухаючись далі другорядними дорогами в напрямку яскравого сигналу її свідомості. Пізніше вони зупинилися пообідати в придорожньому кафе, їли не поспішаючи, розтягуючи фінальний відрізок своєї подорожі. Вони знали, куди їде зараз вона, і щиро бажали, щоб вона туди дісталася, бо Клауд-Геп відлюдна місцина. Вони вважали, що таким чином вона полегшує їм їхню роботу, ну то й гаразд, але її робота була делікатною, чимсь на кшталт телепатичної лазерної хірургії.

Був один тривожний момент, коли порнографічний сюжет заповнив мозок Дена — той груповий секс біля басейну — але він зник майже одразу. Він подумав було, що ненароком зазирнув до її підсвідомості, де — якщо вірити доктору Фройду — ховаються всі наші примітивні бажання. То було припущення, про яке він міг би пошкодувати, але аж ніяк не ганити себе через нього; він давно навчився не встромляти свого носа до найприватніших чужих справ.

Ден тримав штурвал «*Ріви*» однією рукою. Інша була на облізлому хутрі м'якого кролика, що лежав у нього на колінах. Обабіч пропливав густий ліс, який вже почав пломеніти серйозними кольорами. На сидінні праворуч — так званому провідницькому — джеркотів Дейв, розповідаючи своїй доньці сімейні історії, танцюючи на кістках принаймні одного скелета з родинної шафи.

— Коли вчора вранці зателефонувала твоя мама, вона сказала мені, що в підвалі будинку Момо зберігається певна скриня. Позначена іменем *Алессандра*. Ти знаєш, хто це така, авжеж?

— Бабуся Сенді, — промовив Ден. Боже, в нього навіть голос звучить вище. Молодше.

— Саме так. Ну, є дещо, чого ти, мабуть, *не* знаєш, і в такому випадку ти цього від мене не чула. Гаразд?

— Так, тату. — Ден відчув, як кутики його губ викривляються догори, десь там, далеко звідси. Абра усміхалася, дивлячись на літери, які їй наразі дісталися в скреблі: БОРЗІЙ.

— Твоя бабуся Сенді закінчила Університет штату Нью-Йорк в Олбані[1] і проходила педагогічну практику в якійсь підготовчій школі, розумієш? Десь у Вермонті, чи в Массачусетсі, чи тут, у Нью-Гемпширі, я забув, де точно. Десь посередині свого двомісячного терміну вона взяла й звільнилася. Хоча якийсь час ще залишалася у тій місцині, можливо, займалася якоюсь тимчасовою роботою, офіціанткою чи ще кимсь, але точно відвідувала багато концертів і вечірок. Вона була…

5

(«*дівчиною, з якою приємно провести час*»)

Це повернуло на думку Абрі тих трьох секс-маніяків біля басейну, що лизалися й прицмокували під старозавітну музику диско. Беее. Дехто має вельми дивні уявлення щодо приємного проведення часу.

— Абро? — це була місіс Дін. — Твоя черга, серденько.

Якщо їй доведеться підтримувати це надто довго, у неї станеться нервовий зрив. Значно легше їй було б робити це вдома, самій. Вона навіть була запустила таку ідею батькові,

---

[1] Albany — засноване 1614 р. місто (близько 100 тис. мешканців), столиця штату Нью-Йорк.

але він і слухати про таке не схотів. Ні та й годі, навіть під наглядом містера Фрімена.

Вона скористалась чиєюсь чужою літерою Й на дошці й виклала ЗБІЙ.

— Дякую, Аббочко, я теж сюди піду, — сказала Емма. Розвернувши дошку, вона почала її вивчати пронизливим поглядом із вартим випускного іспиту зосередженням, яке триватиме щонайменше хвилин п'ять. Можливо, навіть десять. А потім викладе щось абсолютно калічне, типу БІК або ЛОБ.

Абра повернулася до «*Ріви*». Те, що розповідав там батько, було доволі цікавим, хоча вона вже знала про все це набагато більше, аніж він собі уявляв.

(«*Аббі? Чи ти…*»)

6

— Аббі? Чи ти слухаєш?

— Звичайно, — відповів Ден. «*Мені тільки треба взяти невеличкий тайм-аут, щоби викласти слово*». Це цікаво.

— Отже, Момо в той час жила на Мангеттені, і коли Алессандра у липні того року приїхала до неї в гості, вона вже була вагітною.

— Вагітною мамою?

— Саме так, Абба-Доцю.

— Тож мама народилася поза *шлюбом*?

Тотальне здивування, либонь, лише на крихту надто фальшиво наївне. Ден у своїй химерній ролі учасника і водночас підслуховувача діалогу зрозумів дещо, що здалося йому зворушливим і заразом ніжно-кумедним: Абра чудово знала, що її мати незаконнонароджена. Люсі їй про це розповіла ще рік тому. Те, що Абра робила зараз, було дивним, але правдивим — вона оберігала невинність свого батька.

— Так і є, серденько. Але це не злочин. Подеколи люди потрапляють … ну, я не знаю, як сказати… у бентежні ситуації. Сімейні дерева вирощують на собі дивовижні гілки, і нема причин, щоб тобі про це не знати.

— Бабуся Сенді загинула за пару місяців після того, як народилася мама, так же? В автокатастрофі.

— Так і є. Люсі того дня залишили на Момо, а закінчилося це тим, що вона її виростила. Ось де причина того, що вони такі близькі й чому старіння й хвороба Момо так важко сприймаються твоєю мамою.

— Хто був той чоловік, від якого завагітніла бабуся Сенді? Вона коли-небудь казала?

— Як тобі сказати, — мовив Дейв, — це цікаве питання. Якщо Алессандра бодай колись і розповідала, Момо про це ніколи не розводилася. — Він показав рукою вперед, на просіку в лісі. — Дивися, серденько, ми вже майже на місці!

Вони проїжджали повз щит з написом:

КЛАУД-ГЕП. ПІКНІКОВА ГАЛЯВИНА. 2 МИЛІ.

7

Ватага Крука зробила коротку зупинку в Енністоні, щоб заправити «Віннебаго», але на Нижній Головній вулиці, десь за милю від Ричленд-корт. Коли вони виїжджали з міста — тепер за кермом сиділа Зміїне Жало, а в DVD-плеєрі крутилася епічна картина «*Свінгерський дамський клуб*» — Баррі покликав до свого ліжка Джиммі Арифметику.

— Вам, хлопці, варто піддати газу, — сказав Баррі. — Вони вже майже на місці. Це місце зветься Клауд-Геп. Я вже вам це казав?

— Так, казав, — Джиммі мало не поплескав Баррі по руці, але вчасно схаменувся.

— Вони ось-ось вже розстелять свою пікнікову скатертину. От тоді-то вам їх і треба запопасти, поки вони там сидітимуть і їстимуть.

— Так ми і зробимо, — пообіцяв Джиммі. — Встигнемо вичавити з неї достатньо духу, щоб допомогти тобі. Роза не заперечуватиме.

— Вона б ніколи не була проти, — погодився Баррі, — але для мене занадто пізно. А от для тебе, можливо, ні.

— Га?

— Подивися на свої руки.

Джиммі подивився і побачив перші плямки, що розквітли в нього на ніжній білій шкірі нижче ліктів. Червона смерть. У нього пересохло в роті від їх вигляду.

— О Боже, я вже йду, — простогнав Баррі, і раптом його одяг спав на тіло, якого там більше не було. Джиммі побачив, як він ковтає… і враз його горло пропало.

— Посунься, — сказав Горіх. — Пусти мене до нього.

— Йо? Що ти збираєшся робити? Він спікся.

Джиммі пройшов уперед і впав у пасажирське крісло, звільнене Круком.

— Їдь по шосе 14-А понавкруги Фрейжера, — сказав він. — Це швидше, ніж через центр міста. Там ти потрапиш на Сако-рівер-роуд…

Зміїне Жало постукала пальцем по Джи-Пі-Ес:

— Маю тут все це запрограмоване. Ти вважаєш, що я сліпа чи просто дурепа?

Джиммі її майже не чув. Єдине, що він розумів: він не може померти. Він ще занадто молодий, щоб помирати, тим більше з усім цим неймовірним комп'ютерним прогресом просто зразу за обрієм. А думка про зациклення, про нищівний біль кожного разу, як повертаєшся назад…

Ні. Ні. Абсолютно ні. Неможливо.

Надвечірнє сонце скоса зазирало у великі передні вікна «'Баго». Гарне осіннє світло. Осінь була улюбленою порою року Джиммі, і він мав намір залишатись живим і подоро-

жувати з Правдивим Вузлом, коли вона настане знову. І знову. І знову. На щастя, він зараз із правильним гуртом, щоби це собі забезпечити. Татусь Крук хоробрий, винахідливий, хитромудрий. Правдиві потрапляли в халепи й раніше. Він витягне їх і з цієї.

— Дивись, буде вказівник, де повертати на пікнікову зону Клауд-Геп. Не пропусти його. Баррі каже, вони вже майже там.

— Джиммі, у мене від тебе голова болить, — сказала Зміїне Жало. — Піди сядь. Ми будемо там за годину, можливо, раніше.

— Вщипни мене за гузно, — промовив Джиммі Арифметика.

Енді Зміїне Жало вишкірилася і зробила, як він просив.

Вони якраз завертали на Сако-рівер-роуд, коли Баррі Хінець вициклився нанівець, залишивши по собі лише одяг. Той був іще теплим від гарячки, що його спекла.

8

(«*Баррі мертвий*»)

Не було жаху в цій думці, коли вона досягла Дена. Й ані унції співчуття. Тільки задоволення. Абра Стоун могла бути на вигляд ординарною американською дівчинкою, гарнішою за багатьох і розумнішою за більшість, але якщо зазирнути під цю гладінь — і не дуже-то й глибоко — там прозирала юна жінка-вікінг із лютою і кровожерливою душею. Ден подумав, це просто сором, що в неї нема ні братів, ні сестер. Вона захищала б їх, не жаліючи життя свого.

Ден перевів «*Ріву*» на найповільнішу швидкість, потяг уже вигулькнув з лісової гущавини і котився вздовж огородженого урвища. Там, унизу, в променях призахідного сонця, яскравим золотом іскрилася Сако. З обох крутих

берегів до річки збігав палаючий червоними, помаранчевими, жовтими і пурпурними кольорами ліс. А вгорі пливли — так близько, що, здавалося, їх можна торкнутися — пухнасті хмарки.

З чмиханням пневматичних гальм він підкотив до щита з написом СТАНЦІЯ КЛАУД-ГЕП і вимкнув дизель. Якусь мить він уявлення не мав, що сказати, але за нього це зробила Абра, користуючись його ротом:

— Дякую, що дозволив мені вести потяг, татку. А тепер давай починати наш розбій. — Абра якраз доклала це слово у світлиці Дінів. — Наш пікнік, я хотіла сказати.

— Я повірити не можу, ніби ти голодна після всього, що ти з'їла в потязі, — піддражнив Дейв.

— Але ж так. Хіба ти не радий, що я не анорексичка?

— Радий, — сказав Дейв. — Я насправді дуже радий.

Ден краєм ока помітив Джона Далтона, як той перетинає пікнікову галявину, з опущеною головою, беззвучно ступаючи по товстій хвойній підстилці. Один з пістолетів він ніс в одній руці, а рушницю Біллі Фрімена в іншій. Парковку для машин оточували дерева; кинувши погляд назад, Джон зник серед них. Влітку маленька парковка і всі пікнікові столи були зайняті. Цього буденного дня наприкінці вересня Клауд-Геп був безживно порожнім, якщо не рахувати їх.

Дейв подивився на Дена. Ден кивнув. Абрин батько — агностик за схильністю і католик за приналежністю — зробив у повітрі хресне знамення, а вже потім вирушив до лісу слідом за Джоном.

— Тут так гарно, тату, — промовив Ден. Його невидима пасажирка тепер говорила до Гоппі, бо Гоппі був єдиним, хто залишився біля нього. Ден посадив горбкуватого, лисіючого, одноокого кроля на один із пікнікових столів і пішов до першого пасажирського вагона по плетений пікніковий кошик.

— Все гаразд, — сказав він порожній галявині. — Я сама його принесу, тату.

9

У світлиці Дінів Абра відсунула свій стілець і підвелася.

— Мені треба знову до туалету. Щось, відчуваю, мене нудить у животі. А після того, гадаю, мені краще піти додому.

Емма підкотила очі, але місіс Дін була втіленням співчуття.

— Ох, серденько, це в тебе оте, ну, сама знаєш що?

— Так, і доволі зле.

— Ти маєш з собою все, що тобі потрібно?

— У мене в наплічнику. Все зі мною буде добре. Вибачте.

— Ну, це нормально, — сказала Емма, — іти, коли ти виграєш.

— *Ем-мо!* — скрикнула її мати.

— Та все гаразд, місіс Дін. Вона мене побила в ЛОШАКа.

Абра пішла сходами нагору, одною рукою тримаючись за живіт, сподіваючись, що те, як вона це робить, не виглядає надто фальшивим. Вона знову визирнула надвір, побачила пікап містера Фрімена, але не затримувалася на обмін сигналами великим пальцем. Опинившись у ванній кімнаті, вона замкнула двері й сіла на закритий кришкою унітаз. Яке ж то було полегшення, перестати жонглювати такою кількістю власних «я». Баррі помер; Емма з її матір'ю внизу; тепер залишилися тільки Абра тут, у ванній, і Абра там, у Клауд-Гепі. Вона заплющила очі.

(*«Дене»*)

(*«Я тут»*)

(*«тобі більше не треба прикидатися мною»*)

Вона відчула його полегшення й усміхнулась. Дядько Ден старався дуже наполегливо, але не був він скроєний на те, щоби бути дівчинкою.

Легкий, делікатний стук у двері.

— Подружко? — Емма. — Ти в порядку? Вибач, якщо я сказала дурню.

— Я в порядку, але піду додому, прийму «Мотрін»[1] і ляжу.
— Я думала, ти збираєшся залишитися ночувати.
— Зі мною все буде гаразд.
— Хіба твій батько не поїхав з дому?
— Я замкну всі двері, поки він не повернеться.
— Ну… хочеш, я тебе проведу?
— Нормально.

Їй хотілося бути самій, щоби радіти разом із Деном, з батьком і з доктором Джоном, коли вони *приберуть тих створінь*. А вони це зроблять. Тепер, коли Баррі мертвий, решта їх стали, як сліпці. Ніщо не може піти не туди, куди слід.

10

Не було жодного вітерцю, який поторохкував би ламким листям, а коли заглухла «*Ріва*», на пікніковій галявині Клауд-Геп стало зовсім тихо. Залишилася лише притлумлена балачка річки внизу, покрики самотньої ворони і звук двигуна, що наближався. Вони. Ті, яких послала та жінка в капелюсі. Роза. Ден підняв одну боковину плетеного кошика і, сягнувши досередини рукою, взявся за «Ґлок 22»[2], що його ним забезпечив Біллі — звідки той сам взяв цю штуку, Ден не знав, та воно йому було й байдуже. Що йому не було байдуже, так це те, що той без перезаряджання вистрелює п'ятнадцять куль, а якщо недостатньо п'ятнадцяти куль, це означає, що ми живемо в неправедному світі. Навернувся примарний спогад про батька, Джек Торренс усміхається тією своєю чарівливою, кривою усмішкою і каже: «*Якщо це не подіє, я навіть не знаю, що мушу тобі повісти*». Ден подивився на старого Абриного кролика.

---

[1] Motrin — одна з торгових назв ібупрофену, протизапального, болетамівного препарату.

[2] «Glock 22» — популярний пістолет австрійського виробництва, модифікований для стрільби кулями «Сміт & Вессон» діаметром 10 мм.

— Готовий, Гоппі? Сподіваюся, так. Сподіваюся, ми обоє готові.

11

Біллі Фрімен згорблено сидів за кермом свого пікапа, але поспішно випростався, побачивши, як Абра вийшла з будинку Діні. Її подружка — Емма — стояла в дверях. Дівчатка попрощалися, спершу ляснувшись п'ятірнями високо над головами, а потім обертом внизу. Абра вирушила в бік свого будинку, який стояв на протилежному боці вулиці за чотири подвір'я звідси. *Цього* в плані не було, і коли вона поглянула на нього, він жестом запитав: «*Що відбувається?*»

Абра усміхнулась і коротко показала йому великі пальці. Вона вважає, що все окей, він зрозумів її беззастережно ясно, але бачити її на вулиці, та ще й саму, від цього Біллі стало тривожно, нехай навіть ті фріки зараз за двадцять миль звідси. Вона потужна, як та генераторна станція, і, можливо, знає, що робить, але їй все'дно лише тринадцять.

Дивлячись, як вона з рюкзаком на спині йде хідником, нашукуючи в кишені ключа, Біллі нахилився вбік і відвернув кнопку на бардачку. Всередині лежав його «Ґлок 22». Зброю було позичено в одного парубка, заслуженого відставного члена нью-гемпширського крила «Подорожніх Святих». У свої молоді роки Біллі інколи теж ганяв з ними, але формально до їх лав не вступив. Загалом був тим і радий, хоча розумів, у чому їх притягальність. Товариський дух. Він гадав, що щось схоже відчувають Ден з Джоном стосовно пияцтва.

Абра прослизнула в дім і замкнула двері. Біллі не дістав ні «Ґлока», ні свого мобільного телефону з бардачка — поки ще ні, — але дверцята його теж не прикрив. Він не знав, чи це те саме, що Ден називає сяйвом, але мав якесь нехороше передчуття. Абра мусила б залишатися у своєї подружки.

Варто було їй дотримуватися плану.

12

«*Вони їздять у кемперах і «Віннебаго»*», — казала Абра, і саме «Віннебаго» заїхав на парковку, якою закінчувалася автомобільна дорога до Клауд-Гепа. Ден сидів і дивився з рукою в пікніковому кошику. Тепер, коли час нарешті настав, він почувався досить спокійним. Він повернув кошик так, щоби один його торець дивився на новоприбулий автодім, і великим пальцем відклацнув запобіжник «Ґлока»[1]. Двері «'Баго» відкрилися, і звідти один по однім вироїлися гадані викрадачі Абри.

А ще вона казала, що в них кумедні імена — як піратські клички, — але ці, на око Дена, мали вигляд звичайних людей. Чоловіки були бадьорого літнього типу, таких завжди бачиш, як вони поперджують там і там у своїх кемперах і автодомах; жінка була молодою, тієї приємної загальноамериканської зовнішності, що змусила його згадати про чирлідерок, які примудряються зберігати фігуру через десять років після закінчення школи, а може, й після пари народжених ними дітей. Вона могла бути дочкою одного з цих чоловіків. На мить він відчув сумнів. Тут, врешті-решт, туристична місцина, і в Новій Англії якраз розпочався сезон для споглядальників осіннього листя. Він надіявся, що Джон з Дейвом утримаються від вогню; жахливо буде, якщо це просто невинні прої…

Та тут він побачив гримучу змію з іклами в роззявленій пащі на лівій руці в жінки і шприц в її правій руці. Чоловік, що поспішав, тулячись попліч неї, теж тримав шприц. А той, що ішов попереду, мав за поясом щось дуже схоже на пістолет. Вони зупинилися якраз між березових стовпів, що позначали вхід на пікнікову галявину. Передовий позбавив

---

[1] У Дена «Ґлок» перероблений, оснащений зовнішнім запобіжником, як того вимагають закони штату Нью-Йорк і більшості Нової Англії; стандартний «Ґлок» має трирівневу пасивну запобіжну систему.

Дена усіх залишків сумнівів, які в нього ще могли залишатися, коли витяг свій пістолет. Той не був схожим на звичайний. Занадто тонкий, щоби бути звичайним пістолетом.

— Де дівчинка?

Рукою, що не ховалася в пікінковому кошику, Ден показав на Гоппі, м'якого кролика.

— Оце найближче до неї, куди вам бодай колись світить дістатися.

Чоловік з кумедним пістолетом був коротуном із «вдівецьким» трикутником волосся понад сумирним бухгалтерським обличчям. М'яка подушка добре годованого черева звисала в нього над ременем. Він був у широких бавовняних штанах і майці з написом: БОГ НЕ ВИРАХОВУЄ З ПРИЗНАЧЕНОГО ЛЮДИНІ ТЕРМІНУ ЖИТТЯ ГОДИНИ ПРОВЕДЕНІ НА РИБОЛОВЛІ.

— Маю питання до тебе, медовий мій, — промовила жінка.

Ден скинув угору брови:

— Нумо, питай.

— Ти не втомився? Чи не хотілося б тобі лягти поспати?

Йому схотілося. Враз його повіки стали важкими, немов противаги на спускних вікнах. Рука, що тримала пістолет, почала розслаблюватися. Ще б дві секунди, і він запав би в сон, захропів, поклавши голову на порізаний ініціалами пікніковий стіл. Але якраз в ту мить пролунав крик Абри:

(«*ДЕ КРУК? Я НЕ БАЧУ КРУКА!*»)

13

Ден сіпнувся, як то бува з людиною, чимсь раптом наляканою на межі сну. Рука в пікніковому кошику спазматично смикнулась, «Ґлок» вистрелив, і спурхнула хмара решток лозаника. Куля пішла бозна-куди, але люди з «Віннебаго» здригнулися, і сонливість відлетіла геть з Денової голови, як ілюзія, якою вона й була. Жінка з татуюванням змії і чоловік

з кумедно-старосвітським чубчиком сивого волосся зіщулено поткнулися назад, але той, що тримав чудного вигляду пістолет, кинувся вперед з криками: «*Хапаймо його! Хапаймо його!*»

— Оце хапайте, людолови уїбанські! — заволав Девід Стоун. Виступивши з лісу, він почав розсівати кулі. Більшість з них полетіли ген в нікуди, але одна поцілила в шию Горіху, і лікар Правдивих повалився на соснову підстилку, шприц викотився йому з пальців.

14

Лідерство в Племені накладало обов'язки, але також дарувало приємні бонуси. Одним з таких був Розин гігантський «ЕрфКрузер», імпортований з Австралії за запаморочливо шалені гроші, а потім ще перероблений на ліве кермо. Іншим було ексклюзивне, коли їй того хотілося, користування дамським душем у кемпінгу «Пролісок». Після місяців у дорозі нічого не було кращого за довгий гарячий душ у великій, облицьованій кахлями кімнаті, де можна розчепірити руки і навіть кружляти, танцюючи, якщо найде такий душевний стан. Де гаряча вода не закінчується за чотири хвилини.

Роза любила вимкнути світло і приймати душ у темряві. Вона з'ясувала, що так їй найкраще думається, і саме з цієї причини вона поспішила в душ, щойно отримала тривожний дзвінок собі на мобільний о першій дня за Гірським часом[1]. Вона ще вірила, що все йде добре, але вже почали проростати деякі сумніви, як ті кульбабки на перед тим бездоганному моріжку. А якщо та дівчина ще кмітливіша, ніж їм гадалося… або якщо вона запевнить собі чиюсь допомогу…

---

[1] Зона Гірського часу охоплює кілька провінцій Канади і штатів США, відстаючи взимку від Гринвіча на 7 годин, а влітку на шість.

Ні. Не може такого бути. Вона духоголова, це напевне — духоголовіша за всіх духоголових, — але ж вона всього лиш дитина. *Мугирська* дитина. У будь-якому разі, все, що могла наразі зробити Роза, це чекати розвитку подій.

Після п'ятнадцяти освіжаючих хвилин вона вийшла, висушилася, обмоталася пухнастим лазневим простирадлом і вирушила назад до автодому зі своїм одягом в руках. Едді Коротун і Велика Мо прибирали на барбекю-майданчику після чергового прегарного обіду. Не їх провина, що ні в кого нема апетиту після того, як ще у двох Правдивих з'явилися ті кляті червоні плямки. Вони їй помахали. Роза було задерла руку, щоб помахати їм у відповідь, та тут в її голові вибухнув динамітний заряд. Вона повалилася, штани і сорочка випали їй з руки. Її лазневе простирадло розчахнулося.

Роза це ледь зауважила. Щось трапилося з рейдерською командою. Щось погане. Щойно почало прояснюватися їй в голові, вона почала ритися в кишені своїх зжужмлених штанів, нашукуючи мобільний. Ще ніколи в житті вона не шкодувала так сильно (і так гірко), що Татко Крук не здатний до дальньої телепатії, але — за кількома винятками, такими, як вона сама — цим даром, схоже, володіли тільки духоголові мугирі, такі, як та дівчина в Нью-Гемпширі.

Едді й Мо кинулися до неї. Слідом за ними бігли Довгий Пол, Тиха Сарі, Мітка Чарлі й Арфіст Сем. Роза вдарила по клавіші швидкісного набору на телефоні. За тисячі миль звідси Крук озвався вже на половині гудка.

— Алло, ви подзвонили Генрі Ротмену. Я не можу поговорити з вами зараз, але якщо ви залишите свій номер і коротке повідомлення…

Трясця її курві-матері, голосова пошта. Що означало — його телефон або вимкнутий, або поза доступом. Роза могла закластися, що останнє. Гола, навколішках на землі, п'яти уп'ялися їй ззаду в кульші, рукою, вільною від телефону, вона ляснула себе по лобі.

«Круче, де ти? Що ти робиш? Що відбувається?»

15

Чоловік у широких штанях і майці вистрелив зі свого пістолета в Дена. Чвахнуло стиснутим повітрям, і раптом в спину Гоппі встряла коротка стріла. Ден підняв свій «Ґлок» з руїн пікнікового кошика і теж вистрелив. Парубок в широких штанях отримав кулю в груди і поточився назад, крекнувши, і в той же час крізь сорочку в нього на спині бризнули дрібні краплини крові.

Єдиною, хто залишився на ногах, була Енді Стайнер. Вона обернулася, побачила остовпілого Дейва Стоуна і кинулася на нього, стискаючи в кулаку шприц, як кинджал. Її зав'язане в хвіст волосся метлялося, наче маятник. Вона верещала. Для Дена все ніби уповільнилося і набуло прозорої чіткості. Йому вистачило часу побачити, що пластиковий ковпачок так і стирчить на голці, і подумати: «*Що ж воно за клоуни такі,* ці *люди?*» Відповідь, звісно, була, що зовсім вони ніякі не клоуни. Вони мисливці, абсолютно не звиклі до спротиву з боку своєї здобичі. Але ж, зрозуміло, діти зазвичай були їхньою ціллю, і до того ж ті, що не мали жодних підозр.

Дейв застигло дивився на виючу гарпію, що летіла на нього. Ймовірно, його пістолет був порожнім; чи ще більш імовірно, перший спалах виснажив його власну норму. Ден підняв свій пістолет, але не вистрелив. Надто великими були шанси промазати в татуйовану леді й поцілити в Абриного батька.

Аж раптом з лісу вискочив Джон, вдарившись у спину Дейву, штовхнувши того на набігаючу жінку. Її крики (люті? відчаю?) вибило з неї шквалом ґвалтовно витуреного повітря. Вони обоє покотилися. Шприц відлетів убік. Коли Татуйована Жінка поповзла рачки по нього, Джон вгатив їй збоку в голову прикладом оленячої рушниці Біллі. То був збурений адреналіном удар з усієї сили. Хруснула її зламана щелепа. Обличчя її з'їхало наліво, одне око вибалушилося з очниці у злостивому здивуванні. Вона розпласталася і перекинулась

на спину. Кров дзюрила з кутиків її рота. Пальці в неї стискалися й розтискалися, стискалися й розтискалися.

Джон випустив рушницю і обернувся до Дена, ошелешений.

— Я не хотів бити її так сильно! Господи-Ісусе, я був такий *наляканий*!

— Подивись-но на того, кучерявого, — сказав Ден. Він підвівся на рівні, і власні ноги вчувались йому занадто довгими і не зовсім своїми. — Поглянь на нього, Джоне.

Джон подивився. Горіх лежав у калюжі крові, одною рукою вчепившись собі в розірвану шию. Він стрімко зациклювався. Його одяг опадав, потім знов надимався. Кров, що текла йому крізь пальці, зникала, потім знов виникала. І з пальцями теж робилося те саме. Цей чоловік перетворився на якусь скажену рентгенограму.

Джон зробив крок назад із руками, притиснутими до носа й рота. У Дена так і тривало те відчуття уповільненості й абсолютної ясності бачення. Вистачило часу побачити, як кров Татуйованої Жінки і жмутик її білявого волосся на прикладі помпової «Ремінгтон»[1] також то з'являються, то зникають. Це нагадало йому, як маятником метлявся її кінський хвостик, коли вона

(*«Дене де Крук? ДЕ КРУК???»*)

бігла на Абриного батька. Вона розказувала йому, що Баррі зациклюється. Тепер він зрозумів, що вона мала на увазі.

— З тим, що в рибальській майці, відбувається те саме, — сказав Девід Стоун. Голос в нього лише на якусь волосину тремтів, і Ден подумав, що тепер він знає, звідки походить принаймні частка сталевого характеру його дочки. Але він не мав часу думати про це зараз. Абра повідомила йому, що тут у них не вся команда.

Він метнувся до «Віннебаго». Двері так і були відкритими. Він забіг по сходинках і кинувся на вкриту килимом долівку,

---

[1] «Remington» — заснована 1816 р. Еліфалетом Ремінгтоном (1793—1861) зброярська компанія, що особливо славиться своїми рушницями.

примудрившись добряче вгатитися головою об стовпчик, на якому тримався обідній стіл, аж іскри яскраві йому сипонули по всьому полю зору. «*Чомусь ніколи такого не трапляється в кіно*», — подумав він, перевертаючись, очікуючи, що його зараз підстрелить, припечатає ногою або вколе шприцом той, що залишився охороняти тили в ар'єргарді. Той, якого Абра називає круком. Схоже на те, що вони врешті-решт не були такими безмежно тупими й самозаспокоєними, як думалося.

У «Віннебаго» було пусто.

На вигляд було пусто.

Ден підвівся на рівні й кинувся через кухоньку. Проминувши зім'яте частим використанням розкладне ліжко. Краєм мозку він відзначив собі, що в цьому автодомі, попри працюючий і зараз кондиціонер, смердить хай Господь милує. Він побачив шафу, але її двері стояли відсунуті на своїй рейці, і всередині не було нікого, тільки висів одяг. Він нахилився, дивлячись, чи не виглядають внизу чиїсь ноги. Нема ніг. Він пройшов у хвіст «Віннебаго» і зупинився збоку від дверей туалету.

Подумав: «*Знову те лайно, наче в кіно*», і різко їх відкрив, одночасно пригнувшись. У клозеті «Віннебаго» було пусто, і його це не здивувало. Будь-хто, якби спробував там ховатися, вже був би мертвий. Сам сморід би його вбив.

(«*може хтось тут дійсно був помер може цей Крук*»)

Раптом повернулася Абра, вся в паніці, транслюючи такий потужний сигнал, що його власні думки розсіялися геть.

(«*ні це Баррі помер ДЕ КРУК ЗНАЙДИ КРУКА*»)

Ден полишив «Віннебаго». Обидва чоловіки, які були приїхали по Абру, вже пропали; тільки їх одяг залишився. А жінка — та, що намагалася його всипити — ще була тут, але і їй лишалося недовго. Вона встигла підповзти до пікнікового столика з розваленим плетеним кошиком на ньому і тепер лежала, спершись на одну з лавок, обернута до Дена, Джона і Дейва своїм свіжоперекривленим обличчям. З носа і рота в неї текла кров, збігаючись у червону борідку. Перед її блузи вже весь просяк. У той час як підходив Ден, шкіра в неї

на обличчі розчинилася і одяг запав всередину, на риштовання її скелета. Не підтримувані більше на її плечах, спали петлями бретельки бюстгальтера. З м'яких тканин в неї залишилися тільки очі, дивлячись на Дена. Потім її шкіра виткалася знову, і одяг напнувся тілом. Спалі бретельки ліфчика врізались їй у руки, на лівій бретелька передавила змію так, що та була вже не в змозі вкусити. На кістках пальців, що вчепилися в розтрощену вилицю, виросла долоня.

— Ви нас уграли, — промовила Енді Зміїне Жало. Голосом ледь розбірним. — Нас розвела купка мугирів. Повірити в таке не можу.

Ден показав на Дейва:

— Цей мугир — батько тієї дівчинки, яку ви приїхали ловити. Просто на той випадок, якщо тобі цікаво.

Зміїне Жало спромоглася на болісну усмішку. Зуби в неї обпливали кров'ю.

— Ти думаєш, мені на це дрібно не насрати? Для мене він звичайний чмир з хером надроченим. Навіть у Папи Римського він є, і кожному з вас байдуже, аби лиш в когось його увіпхати. Їбучі *мужики*. Аби лиш виграти, авжеж? Завжди лиш аби ви…

— Де інший ваш? Де Крук?

Енді закашлялася. Кров струменіла з кутиків її рота. Колись вона була загубилася, а потім вона знайшлася. У темному кінотеатрі вона знайшлася, і знайшла її богиня з грозовою хмарою темного волосся. Тепер вона помирає, але вона не поміняла б ані секунди. Роки між президентом колишнім актором і чорним президентом були гарними роками; а одна та казкова ніч з Розою була ще кращою. Вона просвітлено всміхнулася до цього високого, гарного на вигляд. Усмішка давалася боляче, але вона все одно на неї спромоглася.

— О, він. Він у Ріно[1]. Трахає мугирських дівоньок.

---

[1] Reno — засноване 1868 р. місто в штаті Невада, перша столиця ігрового бізнесу, а також розлучень і шлюбів за прискореною процедурою в США.

Вона знову почала зникати. Ден почув шепіт Джона Далтона:

— Ох, Боже мій, тільки подивіться на це. Внутрішньомозковий кровообіг. Я насправді можу це бачити.

Ден чекав, чи повернеться знову Тату Жінка. Врешті-решт вона повернулася, з довгим стогоном крізь стиснуті й закривавлені зуби. Зациклювання, схоже, завдавало їй більше болю, ніж той удар, що до нього спричинився, але Ден подумав, що зможе цьому зарадити. Він відвів руку жінки від її потрощеної вилиці й устромив туди свої пальці. Він відчув, як від цього зсунувся весь її череп; це було як штовхнути сильно розтрощену вазу, що тримається купи на кількох уривках клейкої стрічки. Цього разу Тату Жінка видала більше, ніж просто стогін. Вона завила і слабенько шкребнула Дена, який не звернув на це уваги.

— *Де Крук?*

— *У Енністоні!* — проверещала Зміїне Жало. — *Він вийшов у Енністоні! Прошу, не робіть мені більше боляче, татусю! Будь ласочка, не треба, я зроблю все, що ви хочете!*

Ден згадав, як Абра розповідала, що ці монстри робили з тим хлопчиком в Айові, як вони закатували його і, Богу лише відомо, скількох іще, й відчув майже неприборкуване бажання зовсім відірвати нижню половину обличчя цієї убивчої курви. Бити її по кровоточивому, потрощеному черепу її власною щелепою, поки не зникнуть разом і щелепа, і череп.

А потім — абсурдно, зважаючи не ситуацію — він згадав того хлопчика у майці «Брейвз», як він тягнувся по залишки коксу, розсипані на глянсовій обкладинці журналу. «*Цукейки*», — сказав тоді він. Ця жінка не мала нічого спільного з тим хлопчиком, *нічогісінько*, але запевняти себе в цьому було марно. Його гнів раптом випарувався, залишивши його з відчуттям нудоти, слабкості й порожнечі.

«*Не робіть мені більше боляче, татусю*».

Він підвівся, витер руки собі об сорочку і, наче сліпий, вирушив до «*Ріви*».

(«*Абро ти там*»)

(«*так*»)

Вже не так панічно, і це було добре.

(«*треба щоб мама твоєї подружки зателефонувала в поліцію і сказала їм що ти в небезпеці Крук у Енністоні*»)

Втручати поліцію у справу, яка по суті є надприродною, це було останнім, чого Ден хотів, але наразі він не бачив іншого вибору.

(«*я не…*»)

Перш ніж вона встигла договорити, її думку перебило потужним вереском жіночої розлютованості.

(«ТИ МАЛЕ КУРВИЩЕ»)

Раптом у Деновій голові знову опинилася та жінка в капелюсі, цього разу не як елемент сновидіння, а в'яв, у глибині поза його очима спалахнув її образ: істота неймовірної вроди, яка була зараз голою, її вологе волосся лежало в неї на плечах зміями Медузи Горгони. Але тут її рот роззявився і вся краса зруйнувалася. Там була тільки темна діра з єдиним випнутим пожовклим зубом. Майже іклом.

(«ЩО ТИ НАРОБИЛА»)

Ден похитнувся і сперся рукою об перший пасажирський вагон «*Ріви*», щоб утриматися на ногах. Світ усередині його голови обертався. Жінка в капелюсі зникла, і раптом навкруг нього згромадилися занепокоєні обличчя. Люди питалися, чи все з ним гаразд.

Він пригадав, як Абра намагалася пояснити, як обертався світ того дня, коли вона побачила фотографію Бреда Тревора в «*Енністонському шоппері*»; як зненацька Абра почала дивитися на світ очима жінки в капелюсі, а жінка у капелюсі дивилася її очима. Тепер він зрозумів. Те саме відбувається знову, і його заразом тепер теж взяли покататися.

Роза лежить на землі. Вона бачить широкий шматок неба вгорі. Люди, що скупчилися навкруг неї, це, безсумнівно, її плем'я убивць дітей. Це те, що зараз бачить Абра.

Питання в тому, що бачить зараз *Роза*?

16

Зміїне Жало зациклилася, потім повернулася назад. Як же це нестерпно *боляче*. Вона подивилася на чоловіка, що укляк навколішках біля неї.

— Чи можу я щось для вас зробити? — запитав Джон. — Я лікар.

Попри весь біль, Енді розсміялася. Це той лікар, що належить до тих людей, які ось лишень щойно застрелили на смерть лікаря *Правдивих*, і він тепер пропонує допомогу. Як би такого розцінив Гіппократ?

— Пустити кулю в мене, сракоголовий. Це єдине, що мені приходить на ум.

Неінтересний, той, що особисто вистрелив у Горіха, приєднався до того, що назвався лікарем.

— Ви на це заслужили, — сказав Дейв. — Чи ви думали, я отак просто дозволю вам захопити мою доньку? Закатувати і вбити її, як ви це зробили з тим бідним хлопчиком у Айові?

Вони про це знають? Звідки вони про це знають? Але це не має значення зараз, принаймні для Енді.

— Ви, люди, ріжете свиней і корів і овець. Хіба ми робимо щось інакше?

— На мою скромну думку, вбивство людських істот дещо інша річ, — сказав Джон. — Називайте мене глупуватим і сентиментальним.

Рот Зміїного Жала був повен крові й чогось іще, грудкуватого. Зубів, мабуть. Це також не мало значення. Наприкінці це мусить бути м'якшим, аніж те, через що пройшов Баррі. У всякому разі, це мусить кінчитися швидше. Але ще одну річ треба було прояснити. Просто, щоб вони знали.

— Це *ми* людські істоти. А ви… ви всього лише мугирі.

Дейв усміхнувся, але очі його дивилися жорстко.

— А хіба це не ви зараз лежите на землі, з волоссям в грязюці і в заляпаній кров'ю сорочці. Я сподіваюся, пекло здасться достатньо гарячим для вас.

Зміїне Жало відчула наближення наступного циклу. Якщо пощастить, цей буде останнім, але поки що вона міцно трималася за свою фізичну форму.

— Ви не розумієте, як воно було зі мною. Раніше. Чи як тепер з нами. Нас усього купка, і ми хворі. У нас…

— Я знаю, що у вас, — перебив її Дейв. — Сраний кір. Я сподіваюся, він роз'їсть весь ваш жалюгідний Вузол зсередини і назавжди.

Зміїне Жало відповіла на це:

— Ми не вибирали, ким нам бути, так само, як і ви не вибирали, ким вам бути. У нашій шкурі ви робили б те саме.

Джон повільно похитав головою.

— Ніколи. *Ніколи*.

Вона почала зациклюватися. Але спромоглася ще на чотири слова.

— *Їбучі мужики*. — Фінальний ковток повітря і погляд на них з її зникаючого обличчя. — *Їбучі мужики*.

А потім вона пропала.

17

Ден вирушив до Джона з Дейвом, повільно й обережно, спираючись дорогою, щоб утримати рівновагу, на пікнікові столики. Сам того не усвідомлюючи, він підібрав Абриного м'якого кролика. У голові в нього прояснювалося, але це було суперечливе покращення.

— Ми мусимо вертатися до Енністона, і то швидко. Я не можу торкнутися Біллі. До цього міг, але тепер він пропав.

— Абра? — перепитав Дейв. — Що з Аброю?

Дену не хотілося на нього дивитися — лице в Дейва було оголене страхом, — але він себе примусив.

— Вона пропала теж. А також та жінка в капелюсі. Вони обоє зникли з трансляції.

— Що це може означати? — Дейв ухопив Дена за барки обома руками. — *Що* може це означати?

— Я не знаю.

Це було правдою, але йому було лячно.

Розділ чотирнадцятий

Крук

1

«Побудь зі мною, Татку, — сказав тоді Баррі Хінець. — *Нахилися ближче».*

Це було якраз по тому, коли Зміїне Жало ввімкнула перший з порнофільмів. Крук сидів з Баррі, навіть тримав його за руку, поки цей помираючий чоловік страдницьки перетерплював свій черговий цикл. А коли він повернувся…

«Послухай мене. Вона слідкувала, авжеж. От тільки коли почалося це порно…»

Пояснювати тому, хто не до діла з локалізацією, було важко, особливо, коли той, хто пояснює, смертельно хворий, але Крук ухопив суть. Трахомудрі штукарі біля басейну шокували дівчинку, як на це й сподівалася Роза, але вони досягли більшого, ніж просто змусити її відсахнутися і припинити шпигувати. Впродовж кількох секунд Баррі локалізовував її місцеперебування ніби з подвійною потужністю. Вона так само їхала в карликовому потязі з батьком туди, де вони збиралися влаштувати свій пікнік, але її шок породив інший примарний образ, сенсу в якому ніби не малося. Там вона перебувала у туалеті, мочилася.

— Може, ти побачив якийсь спогад, — сказав Крук. — Могло так бути?

— Йо, — сказав Баррі. — Мугирі часто думають всяке ідіотське лайно. Найбільш імовірно, нічого в цьому нема. Але на мить було таке відчуття, ніби вона двійня, розумієш?

Крук не зрозумів, зовсім, але кивнув.

— От тільки, якщо в цьому щось є, вона може провадити якусь власну гру. Подай мені мапу.

У Джиммі Арифметики в ноутбуку мався весь Нью-Гемпшир. Крук тримав комп'ютер перед Баррі.

— Отут вона зараз, — сказав Баррі, постукавши по екрану. — Їде зі своїм татусем до тієї місцини, Клауд-Глен.

— Геп, — поправив Крук. — Клауд-Геп.

— Яка нахер різниця. — Баррі пересунув палець північно-східніше. — А ось звідси надійшов той примарний сплеск.

Крук повернув до себе комп'ютер і подивився крізь краплину безсумнівно інфікованого поту, яку Баррі залишив на екрані.

— Енністон? Це ж її рідне місто, Баррі. Вона, мабуть, по всьому ньому позалишала свої психосліди. Як часточки відмерлої шкіри.

— Звісно. Спогади. Мрії. Оте всяке ідіотське лайно. Як я й казав.

— І воно пропало тепер.

— Йо, але… — Баррі вхопив Крука за зап'ясток. — Якщо вона дійсно така потужна, як каже Роза, дійсно може так бути, що вона *веде* з нами гру. Перекидається голосом далеко, типу.

— Ти коли-небудь натрапляв на духоголових, які б уміли це робити?

— Ні, але завжди щось трапляється вперше. Майже безсумнівно, що вона зараз зі своїм батьком, але це тобі вирішувати, чи майже безсумнівно є достатнім для…

Тут Баррі почав знову зациклюватись, і всяке значуще спілкування припинилося. Крук залишився перед непростим вибором. Це була його місія, і він був упевнений, що впорається з нею, але це був план Рози і — що ще важливіше — Розина нав'язлива ідея. Якщо він напартачить, покарання не забариться.

Крук поглянув собі на годинник. Третя дня тут, у Нью-Гемпширі, перша година у Сайдвіндері. У «Проліску» якраз закінчується обід, отже, Роза буде доступна. Це підштовхнуло

його до рішення. Він зателефонував. Він майже не сумнівався, що вона насміхатиметься, обзиватиме його старою бабою, проте аж ніяк.

— Ти ж розумієш, ми не можемо більше абсолютно довіряти Баррі, — сказала вона. — Але я довіряю тобі. Що тобі підказує твоє нутро?

Нутро йому нічого не підказувало, ні в той бік, ні в інший; саме тому-то він їй і подзвонив. Так їй і сказавши, він чекав.

— Залишаю рішення за тобою, — сказала вона. — Тільки не напартач.

«Дякую за нема що, Розі-милочко», — так він подумав… а потім надіявся, що вона цього не вловила.

Закривши телефон, він так і сидів, похитуючись з боку на бік в такт руху автодому, вдихаючи запах хвороби Баррі, гадаючи, скільки ще мине часу, поки перші плямки почнуть проявлятися на його власних руках, ногах і грудях. Нарешті він пройшов на перед і поклав долоню на плече Джиммі.

— Коли будемо в Енністоні, зупини.

— Навіщо?

— Бо я виходжу.

2

Коли вони від'їжджали від автозаправки «Заправся & мчи» на енністонській Нижній Головній вулиці, Татко Крук дивився їм услід, задавлюючи в собі сильне бажання послати короткодистанційну думку (все, на що він був здатним в екстрасенсорній комунікації) Енді Зміїне Жало, поки вона не викотилася за межі його діапазону: *«Вернися, забери мене, сталася помилка»*.

От тільки, якщо навпаки?

Коли вони зникли з поля зору, він швидким, пожадливим поглядом окинув печально короткий ряд автомобілів на продаж біля сусідньої з заправкою автомийки. Не має значення,

що з'ясується в Енністоні, йому в будь-якому разі знадобиться транспорт, щоб покинути це місто. У портмоне в нього було більш ніж достатньо готівки, щоб купити щось, що довезло б його до заздалегідь обумовленої точки зустрічі на І-87 поблизу Олбані; проблемою залишався час[1]. Оформлення придбання автомобіля забере не менш ніж півгодини, а це може бути занадто довго. Поки він не упевниться, що тривога була фальшивою, йому доведеться імпровізувати, покладаючись на силу власної переконливості. Вона його поки ще ніколи не зраджувала.

Крук не пошкодував часу, щоби зайти до «Заправся & мчи» і купити собі кашкет «Ред Сокс». Коли ти в країні «Бостонсоксії», одягайся як «бостонсоксівці». Порадившись із собою щодо сонячних окулярів, він відкинув цю ідею. Дякувати телебаченню, підтягнутий чоловік середнього віку в темних окулярах певну частину населення завжди призводить до думок про найманого вбивцю. Вистачить і самого кашкета.

Він пройшов по Головній вулиці до бібліотеки, де Абра з Деном якось проводили свою військову раду. Йому вистачило зайти не далі фойє, щоби знайте те, що він шукав. Там, під написом ПОДИВІТЬСЯ НА НАШЕ МІСТО, висіла мапа Енністона з ретельно позначеними кожною вулицею і провулком. Він освіжив собі в пам'яті, де міститься вулиця їхньої дівчини.

— Крута вчорашня гра була, еге ж? — звернувся до нього якийсь чоловік з цілим оберемком книжок.

Якусь мить Крук не мав жодного уявлення, про що той каже, та потім згадав про свій новий кашкет.

— Авжеж, звісно, — погодився він, не відводячи очей від мапи.

Він зачекав, поки піде фанат «Соксів», перш ніж самому залишити фойє. Кашкет був гарною ідеєю, але він не мав

---

[1] Interstate 87 — траса завдовжки 536 км, що цілком пролягає в межах штату Нью-Йорк від канадського кордону на півночі до нью-йоркського району Бронкс на півдні.

жодного бажання обговорювати бейсбол. Він вважав його тупою грою.

3

Ричленд-корт була короткою вуличкою з приємними будинками в стилях «Соляна скриня» та «Кейп-Код», яка закінчувалася розворотним майданчиком[1]. Ідучи з бібліотеки, Крук прихопив з собою число безкоштовної газети «Енністонський шоппер» і стояв тепер, зручно прихилившись до дуба на розі, прикидаючись, ніби її читає. Дуб затуляв його від вулиці і, либонь, це було добре, бо там, на її половині, стояв припаркований червоний пікап, за кермом якого сидів якийсь чоловік. Машина була стара, із чимсь схожим на культиватор та іншим ручним знаряддям у кузові, отже, чоловік цей міг бути садівником — це така вулиця, де люди можуть собі дозволити їх наймати, — але якщо так, чому він так просто сидить?

Дитину глядить, може?

Крук відчув раптову радість від того, що він достатньо серйозно сприйняв Баррі й зіскочив тут. Питання стоїть, що робити тепер? Він міг зателефонувати Розі, але в їхній останній розмові не спливло нічого такого, чого він не міг би виловити у звичайній «Магічній кулі-8»[2].

Він так і стояв напівприхований гарним старим деревом, метикуючи про свої наступні дії, коли втрутилося те провидіння, що надавало перевагу Правдивим над мугирями. В одному з будинків трохи далі по вулиці прочинилися двері,

---

[1] Традиційні для Нової Англії, започатковані у XVII столітті архітектурні стилі: «Salt Box» — зазвичай дерев'яний дім з двоповерховим переднім фасадом і одноповерховим заднім; «Cape Cod» — облицьований ґонтом півтораповерховий котедж із крутим дахом.

[2] «Magic 8 ball» — пристрій для ворожіння, що випускається з 1950 р., куля, яку трясуть, і тоді всередині неї спливає якась із двадцяти відповідей, на кшталт «так», «ні», «сумнівно», «точно», «ймовірно» тощо.

і звідти вийшли дві дівчинки. Очі в Крука були не менш гострими, ніж в однойменного з ним птаха, і він зразу ж ідентифікував їх як двох із тих трьох дівчат, що були на комп'ютерних фотографіях Біллі. Та, що в коричневій спідниці, це Емма Дін. Та, що в чорних штанях, — Абра Стоун.

Він кинув погляд на пікап. Водій, так само старий, був сидів, куняючи за кермом. Зараз він сидить прямо, очі світяться, завзятий. Насторожі. Отже, вона *дійсно* їх морочила. Крук усе ще не знав напевне, котра з цих двох дівчат духоголова, але був упевнений щодо іншого: люди у «Віннебаго» мчать до примарної мети.

Крук дістав мобільний, але лише мить потримав телефон у руці, дивлячись, як дівчинка у чорних штанях вирушила хідником вздовж вулиці. Дівчинка у спідниці якусь секунду дивилася їй услід, а потім повернулася до будинку. Дівчинка в штанях — Абра — почала переходити Ричленд-корт, і в цей момент чоловік у пікапі задер руки в жесті «*що відбувається?*». Вона відповіла йому піднятими великими пальцями: «*Не переймайся, все окей*». У Круку здійнялося відчуття тріумфу, гаряче, як ковток віскі. Відповідь є. Абра Стоун, ось хто духоголова. Ніяких сумнівів щодо цього. Її охороняють, а охоронець якийсь старий хрін з цілком годящим пікапом. Крук мав упевненість, що куди-куди, а до Олбані ця машина його з певною юною пасажиркою довезе.

Він швидкісним набором викликав Зміїне Жало, але не здивувався, отримавши повідомлення ПОЗА ЗОНОЮ ДОСЯЖНОСТІ. Клауд-Геп — мальовнича місцевість, тутешня принада, і боронь-бо, щоб там були якісь вежі стільникового зв'язку, які б захаращували краєвид, псували туристам фотокадри. Та з цим все гаразд. Якщо він не здатен впоратися з одним стариганом і юною дівчиною, час повернути свій шерифський значок. Він на мить задумався, а потім вимкнув мобільний. Нікого нема такого, з ким би в нього у наступні хвилин двадцять з'явилося бажання побалакати, включно з Розою.

Його місія, його відповідальність.

Він мав з собою чотири заряджені шприци, два в лівій кишені легкої куртки, два у правій. Прикрасивши собі обличчя найкращою з усмішок Генрі Ротмена — тією, з якою він винаймав цілі кемпінги і мотелі ексклюзивно для Правдивих — Крук виступив з-за дуба і прогулянковою ходою рушив уздовж вулиці. У лівій руці він все ще тримав складену газету «Енністонський шоппер». Права, захована в кишеню куртки, послаблювала пластиковий ковпачок на одній з голок.

4

— Прошу вибачення, сер, мені здається, я ніби загубився. Чи не могли б ви мені підказати деякі напрямки?

Біллі Фрімен, весь на нервах, вкрай напружений, був заповнений чимсь не зовсім схожим на погане передчуття, але… цей життєрадісний голос і відкрита «ви-можете-мені-довіряти» усмішка його полонила. Тільки на пару секунд, проте їх вистачило. Вже потягнувшись рукою до відкритого бардачка, він відчув, як щось легенько вкололо його збоку в шию.

«Комаха якась вкусила», — встиг подумати він і завалився набік, очі його підкотилися вгору, показавши білки.

Крук відчинив двері й посунув водія далі по сидінню. Голова старого цюкнула у вікно з пасажирського боку. Крук перекинув його ватні ноги через горбок трансмісії, перед тим затріснувши дверцята бардачка, щоб було більше простору, а тоді сковзнув за кермо і закрив двері. Глибоко вдихнувши, він роззирнувся навкруги, готовий до будь-чого, але там не малося нічого вартого його готовності. Вулиця Ричленд-корт перебувала в післяполуденній дрімоті, і це було прекрасно.

Ключ стирчав у замку запалювання. Крук завів двигун і враз ковбойським голосом Тобі Кіта заревло радіо: «Госпо-

ди, бережи Америку, та наливайте ж пиво»[1]. Крук потягнувся його вимкнути і тієї ж миті в його очах вибухнуло жахливе біле світло. Маючи вельми слабенькі телепатичні здібності, тим не менше він був міцно пов'язаним зі своїм племенем; у той спосіб, як пов'язані між собою члени єдиного організму, і хтось з їх числа оце щойно помер. Клауд-Геп був не просто фальшивим напровадженням, він виявився спланованою, курва, засідкою.

Не встиг він вирішити, що йому робити далі, як біле світло спалахнуло знову, а після деякої паузи ще раз.

Всі полягли?

Правий Боже, *всі троє*? Це немислимо… чи можливо?

Він глибоко втягнув у себе повітря, потім знову. Присилував себе визнати той факт, що так, таке може бути. А якщо так, він знав, кого винуватити.

Суча духоголова дівка.

Він подивився на Абрин дім. Там усе спокійно. Дяка Богові за маленькі дарунки. Він було сподівався повести пікап по вулиці й завернути просто на її під'їзну алею, але відразу ж це здалося поганою ідеєю, принаймні поки що. Крук виліз, нахилився в машину і вхопив зомлілого стариганя за пояс і сорочку. Посмиком він всадовив його назад за кермо і затримався лише, щоб його обмацати. Зброї нема. Це дуже погано. Він був би не проти зараз дістати собі пістолет, принаймні на якийсь час.

Він застебнув на старому ремінь безпеки, щоб той не похилився вперед, не натиснув, бува, клаксон. І потім вже вирушив по вулиці в бік дому дівчинки, не поспішаючи. Якби він побачив її обличчя в якомусь із вікон — або навіть помітив, що десь разок сіпнулась штора, — він рвонув би вперед, як спринтер, але нічого не ворухнулось.

---

[1] Toby Keith (нар. 1961 р.) — зірка кантрі-музики і кіноактор, пивні й патріотичні теми присутні в багатьох його піснях, до яких зазвичай знімаються сповнені ядучого «мугирського» гумору і водночас сентиментальні сюжетні відеокліпи.

Залишалася можливість, що він іще зможе виконати заплановану роботу, але ті жахливі білі спалахи перевели всі попередні міркування на суто другорядний рівень. Чого він зараз хотів найдужче, це вхопити в руки цю жалюгідну курву, яка наробила їм стільки клопоту, і трясти її, поки не заторохтить.

5

Абра лунатичкою йшла по передньому коридору. У цоколі Стоунів була велика вітальня, але затишним місцем для них залишалася кухня, і вона прямувала туди, сама про те не думаючи. Вона стала, розпластавши долоні на столі, за яким тисячі разів їла з батьками, дивлячись порожніми очима у вікно понад кухонною раковиною. Вона не зовсім перебувала тут. Вона була зараз у Клауд-Геп, дивилася, як поганці висипають із «Віннебаго»: Зміїне Жало й Горіх, і Джиммі Арифметика. Їхні імена вона дізналась від Баррі. Але щось там було не так. Одного з них не вистачало.

(*«ДЕ КРУК? ДЕНЕ Я НЕ БАЧУ КРУКА!»*)

Нема відповіді, бо Ден, і її батько, і доктор Джон були саме зайняті. Вони валили поганців, одного по одному: першим Волоського Горіха — то була робота її батька, і вдала, як на нього, — слідом Джиммі Арифметику, а потім Зміїне Жало. Кожне смертельне враження вона відчувала, як гахкання глибоко всередині своєї голови. Те гахкання, наче важким молотком хтось безупинно гатить по якійсь дубовій дошці, було жахливим у своїй завершеності, але не цілковито неприємним. Тому що…

«Тому що вони на це заслуговують, вони вбивають дітей, і ніщо інше їх не могло б зупинити. Тільки…»

(*«Дене де Крук? ДЕ КРУК???»*)

Тепер Ден її почув. Слава Богу. Вона побачила «Віннебаго». Ден думав, що Крук там, всередині, і, можливо, він був правий. Хоча…

Вона швидко пробігла назад коридором і визирнула надвір крізь одне з віконець поряд з передніми дверима. На хіднику було пусто, але пікап містера Фрімена стояв там, де й був. Їй не було видно його обличчя, через те що сонце якраз світило у лобове скло, але вона змогла роздивитися, що *він* сидить за кермом, а це означало, що все гаразд.

Радше за все, гаразд.

(«*Абро, ти там*»)

Ден. Це так чудово — почути його. Їй хотілося б, аби він був зараз поряд з нею, але мати його в своїй голові було майже так само добре.

(«*так*»)

Вона кинула про всяк випадок ще один погляд на порожній тротуар і на пікап містера Фрімена, перевірила, що таки не забула, коли заходила, замкнути двері на замок, і вирушила назад до кухні.

(«*треба щоб мама твоєї подружки зателефонувала в поліцію і сказала їм що ти в небезпеці Крук у Енністоні*»)

Вона зупинилася на півдорозі в коридорі. Її рука-утішниця злетіла вгору й почала терти їй губи. Ден не дізнався, що вона пішла від Дінів. Та й як він міг? Він був такий заклопотаний

(«*я не…*»)

Не встигла вона договорити, як ментальний голос Рози Циліндр вибухово увірвався їй в голову, змітаючи геть всі думки.

(«ТИ МАЛЕ КУРВИЩЕ ЩО ТИ НАРОБИЛА»)

Знайомий коридор між сіньми і кухнею почав сунутися вбік. Останнім разом, коли трапилася ця штука з обертанням, вона була підготовленою. Цього разу ні. Абра спробувала це зупинити й не змогла. Її будинок пропав. Енністон пропав. Вона лежала на землі й дивилася в небо. Абра зрозуміла, що втрата тих трьох у Клауд-Гепі буквально збила Розу з ніг,

і пережила мить лютої радості. Вона силувалася знайти щось, чим би могла захиститися. Часу було обмаль.

6

Тіло Рози лежало розпластаним між душовими й «Оверлук Лоджем», але розумом вона перебувала у Нью-Гемпширі, роїлася в голові тієї дівчини. Цього разу там не було намріяної нею вершниці на коні й зі списом, о ні. Цього разу там були лише застукане зненацька мале дівчисько і стара Роза, і Роза бажала реваншу. Вона вб'є цю дівчину тільки в якомусь крайньому випадку, занадто цінна вона для цього, але Роза може дати їй скуштувати того, що на неї чекає. Скуштувати того, що страдницьки вже пережили Розині друзі. Повнісінько м'яких, уразливих місцинок у мозку мугирів, і всі вони їй дуже добре відо…

(«ЗАБИРАЙСЯ ГЕТЬ ТИ КУРВО
ЗАЛИШ МЕНЕ В СПОКОЇ
А ТО Я ЗАРАЗ УБ'Ю ТЕБЕ НАХЕР»)

Це було так, ніби світло-шумова граната вибухнула в неї перед очима. Роза підкинулася й скрикнула. Велика Мо, яка було потягнулася вниз, щоб її торкнутися, злякано відсмикнула руку. Роза цього не зауважила, вона навіть не бачила Мо. Вона знову недооцінила потужність цієї дівчини. Вона намагалася утримати свою точку опертя в її голові, але мала сучка її буквально випихала. Це було неймовірно, це бісило й лякало, але це було правдою. Гірше за те, Роза відчула, як її фізичні руки піднімаються їй до обличчя. Якщо Мо з Едді Коротуном їх зараз не приборкають, мале дівчисько може змусити Розу видряпати власні очі.

Їй не залишалося нічого іншого, принаймні до пори, як здатися і піти геть. Але перш ніж вона це зробила, Роза встигла

побачити крізь очі дівчинки дещо, що сповнило її полегшенням. То був Татко Крук, і в руці він тримав шприц.

7

Абра використала всю парапсихічну потугу, яку змогла зібрати — більше, ніж їй знадобилося того дня, коли вона вирушила на пошуки Бреда Тревора, більше, ніж вона бодай колись використовувала у своєму житті — і все одно її ледь-ледь вистачило. Вже коли вона почала думати, що так і не зуміє вигнати цю капелюшну жінку собі з голови, світ почав обертатися знову. Це вона його *змушувала* обертатися, але це було так важко — як штовхати величезне кам'яне колесо. Небо й обличчя, що витріщалися на неї згори, з'їхали вбік. Був момент темряви, коли вона опинилася

(*між*)

ніде, а потім її власний коридор вигулькнув їй перед очима. Але вона не була там уже сама. Якась людина стояла у дверях кухні.

(*«Ні, це не людина. Це Крук»*)

— Привіт, Абро, — промовив він і метнувся до неї. Все ще ментально квола після боротьби з Розою, Абра не спробувала відштовхнути його силою думки. Вона просто розвернулась і побігла.

8

У моменти високого напруження Ден Торренс і Татко Крук були між собою дуже подібні, хоча жоден з них про це не дізнається. Така сама ясність постала в очах Крука, таке саме відчуття, що все відбувається в уповільненому темпі. Він побачив рожевий гумовий браслет на лівому зап'ястку Абри, і йому вистачило часу подумати: *«Активістка руху*

за попередження раку грудей». Він побачив, як рюкзак дівчинки вертнуло вліво, і зрозумів, що той повний книжок. Йому навіть вистачило часу захоплено оцінити її волосся, коли воно спурхнуло вслід за нею яскравими пасмами.

Він упіймав її під дверима, коли вона намагалася відімкнути запобіжник замка. Вже обхопивши лівою рукою її за шию й відсмикнувши назад, він відчув її перші спроби — слабенькі, непевні — відштовхнути його силою думки.

«Не цілий шприц, це може вбити її, вона важить не більше ста п'ятнадцяти фунтів[1] *максимум»*.

Оскільки вона пручалася, відбивалася, Крук потрапив голкою їй десь біля ключиці. Зайве йому було непокоїтися, що він втратить контроль і вколе їй всю дозу, бо її ліва рука, підстрибнувши вгору, вдарила по його правій і вибила шприц. Той упав на підлогу і покотився. Але провидіння надає перевагу Правдивим над мугирями, так було завжди, так сталося й цього разу. Він увігнав у неї якраз достатньо. Він відчув, як хватка її маленької руки в його мозку слабшає, а потім зовсім зникає. Те саме зробилося і з її фізичними руками. Вона витріщилася на нього шокованими, плаваючими очима.

Крук поплескав її по плечі.

— Поїдемо, прокотимося, Абро. Ти познайомишся з новими, дивовижно цікавими людьми.

Неймовірно, але вона спромоглася на усмішку. Доволі лячну, як для дівчинки такої юної, що з волоссям, прихованим під кашкетом, її все ще можна було сприйняти за хлопчика.

— Ті виродки, яких ти називаєш своїми друзями, вже мертві. Вониии…

Останнє слово спливло згасаючим глісандо, бо очі в неї підкотилися під лоба, а ноги підломилися в колінках. Круку кортіло дозволити їй завалитися — катюзі по заслузі, — але

[1] 115 фунтів = 52 кг.

він задавив у собі цей імпульс і натомість підхопив її під пахви. Вона була цінним товаром, врешті-решт.

Правдивим товаром.

9

Він увійшов крізь задні двері, відклацнувши замалим не зайвий пружинний замок одним рухом згори вниз, платиновою кредитною карткою «Американ Експрес» на ім'я Генрі Ротмена, але не мав наміру залишати дім тим же шляхом. Там не було нічого, лише високий паркан при підніжжі спадистого заднього двору, а за ним якась річка. Крім того, його транспортний засіб чекав на протилежному боці. Він поніс Абру через кухню, а далі в порожній гараж. Обоє батьків на роботі, мабуть… якщо тільки вони зараз не в Клауд-Гепі, зловтішаються над Енді, Біллі й Горіхом. Наразі йому було загалом наплювати на той бік цього діла; хто б не ходив у помічниках цього дівчиська, вони можуть зачекати. Їх час надійде.

Він посунув її безвільне тіло під верстат, на якому лежав небагатий набір інструментів її батька. Потім великим пальцем натиснув кнопку відкривання гаражних дверей і ступив надвір, не забувши перед тим начепити на себе ту велику добру стару усмішку Генрі Ротмена. Ключ до виживання в мугирському світі — мати вигляд, ніби ти свій, ніби ти завжди з усіма на короткій стопі, й ніхто у цій справі не був кращим за Крука. Він стрімко пройшов до пікапа і знову посунув старого, цього разу на середину диванного сидіння. Коли Крук завертав на під'їзну алею Стоунів, голова Біллі колисалася в нього на плечі.

— У приятелі набиваєшся, еге ж, дідуню? — запитав Крук і розсміявся, скеровуючи червоний пікап у гараж. Друзі його загинули, і ситуація зараз вкрай небезпечна, але малася тут одна велика компенсація: уперше за багато років він

почувався абсолютно свідомим того, що він живий, світ вигравав кольорами і бринів, як високовольтна лінія. Він запопав її, дяка Богові. Попри всю її дивовижну силу і мерзотні трюки, він її запопав. Тепер він доправить її Розі. Зробить любовне підношення.

— Джекпот, — промовив він, і сильно, один раз, вдарив по приладовій панелі, тріумфуючи.

Стягнувши з Абри наплічник, він залишив його під верстатом і підважив її у пікап, на пасажирське сидіння. Обох своїх сонних пасажирів він прив'язав ременями безпеки. Звісно, йому було спливло на думку одному з них скрутити в'язи і залишити його тіло в гаражі, але цей старий міг іще стати в пригоді. Якщо наркотик його вже не прикінчив, тобто. Крук пошукав у старигана пульс збоку на шиї, і знайшов — повільний, але сильний. Щодо дівчинки — жодних питань; вона сиділа прихилена до пасажирського вікна, і Крук бачив, як туманиться від її дихання скло. Пречудово.

Крук витратив секунду, щоб інвентаризувати наявний у нього капітал. Зброї нема — Правдиві ніколи не подорожували з вогнепальною зброєю, — але є ще два шприци, повних цієї «нагло-засни/куняй-дрімай» штуки. Він не знав, як далеко сягне з цими двома, але дівчина для нього пріоритетна. Крук гадав, що період корисності старигана може виявитися надзвичайно коротким. Та й гаразд. Мугирі приходять, мугирі відходять.

Він дістав мобільний і цього разу натиснутий ним швидкісний набір адресувався Розі. Вона відповіла аж тоді, коли він уже примирився з тим, що доведеться залишити повідомлення. Голос у неї був млявий, вимова глейка. Трохи схоже було, ніби говориш із п'яною.

— Розі? Що з тобою?

— Ця дівчина напаскудила мені на дрібку більше, ніж я очікувала, але я в порядку. Я її більше не чую. Скажи мені, що ти її вхопив.

— Авжеж, і вона тут солодко спить, але в неї є друзі. Я не бажаю з ними зустрітися. Я негайно вирушаю в західному

напрямку, і в мене геть нема часу марудитися з мапами. Мені потрібні другорядні дороги, які проведуть мене через Вермонт до Нью-Йорка.

— Я посаджу на це Лакузу Сліма.

— Розі, тобі треба *негайно* послати когось на схід, щоб зустріли мене, і з будь-чим, що ти зумієш десь вихопити, щоби тримати цю Малу Міс Нітрогліцерин умиротвореною, бо в самого мене лишилося мало. Подивися серед запасів Горіха. Він мусив був мати *щось*…

— Не вчи мене моєї справи, — відрубала вона. — Лакуза координуватиме все. Ти дізнався достатньо, щоб уже братися до діла?

— Так. Розі, мила моя, та пікнікова зона була пасткою. Це мале дівчисько обшахрувала нас на лайно. Що, як її друзі викличуть копів? Я їду на старому «Ф-150»[1] з парою зомбі поряд зі мною в кабіні. Це все одно, що я мав би в себе на лобі татуювання ЛЮДОЛОВ.

Але на устах його грала усмішка. Хай йому чорт, але він усміхався. На іншому кінці зависла пауза. Крук сидів за кермом у гаражі Стоунів, чекав.

Нарешті Роза сказала:

— Якщо побачиш позаду сині блимавки або заблокований шлях попереду себе, задуши дівчинку і висмокчи з неї духу стільки, скільки встигнеш, поки вона конатиме. Потім здавайся. Ми подбаємо про тебе перегодом, ти сам це знаєш.

Тепер настала черга Крука взяти паузу. Нарешті він промовив:

— Ти упевнена, що це був би правильний напрямок дій, дорога моя?

— Упевнена. — Голосом, немов це говорить камінь. — Вона винна у смерті Джиммі, Горіха і Зміїного Жала. Я в скорботі за ними усіма, але найгірше журюся за Енді, бо я сама

---

[1] «F-150» — найпоширеніший пікап у США, різноманітні модифікації якого випускаються з 1948 р.

її Навернула, і вона лише почала куштувати смак життя. А ще ж є Сарі…

Вона обірвала себе зітханням. Крук не промовив нічого. Насправді тут не було чого казати. Енді Стайнер перебувала з багатьма жінками у перші свої роки з Правдивими — нічого дивного, дух завжди робив новобранців особливо хтивими, — але останні десять років вони з Сарою Картер жили парою, і були віддані одна одній. Енді здавалася радше дочкою Тихої Сарі, аніж її коханкою.

— Сарі безутішна, — сказала Роза, — і Чорноока Сузі не менше побивається за Горіхом. Те мале дівчисько відповість за цих трьох, яких вона забрала від нас. Тим чи іншим чином, а її мугирське життя добігло кінця. Є ще питання?

Крук не мав жодного.

10

Ніхто не звернув жодної особливої уваги на Татка Крука і його задріманих пасажирів, коли вони полишали Енністон по Старому шосе Гранітного штату[1], прямуючи на захід. За нечисленними, вартими уваги винятками (гостроокі старі леді та маленькі діти з них найгірші), Мугирська Америка залишалася вражаюче неспостережливою навіть на дванадцятому році Темної Епохи Тероризму. *«Якщо ти щось помітив, скажи щось»*[2] — збіса доречне гасло, але спершу треба бодай щось помітити.

---

[1] «Гранітний штат» — неофіційне прізвисько багатого на кам'яні поклади і стародавні кар'єри Нью-Гемпширу, яке часто використовується в символіці цього штату разом з його офіційним гаслом: «Живи вільним або помри»; Старе шосе — «Route 171», місцева дорога завдовжки 24 км в Озерному районі, яка веде зі сходу на захід.

[2] Гасло, яке з 1990-х використовувалося Транспортним департаментом штату Нью-Йорк для залучення пасажирів до участі в заходах безпеки, стало загальнонаціональним після терористичних атак 11 вересня 2001 р.

На той час як вони перетнули кордон Вермонту, вже смеркнулось, і зустрічні машини бачили тільки фари Крука, які він навмисно залишав ввімкнутими на дальнє світло. Вже тричі встиг зателефонувати Лакуза Слім, інформуючи його про дороги. Здебільшого то були бічні шляхи, багато з них ніяк не позначені. Лакуза також повідомив Крука, що Дизель Даґ, Брудний Філ і Енні Фартушок уже вирушили в путь. Їдуть вони на «Каприсі» випуску 2006 року, який виглядом схожий на собаче гузно, але має чотири сотні коней в себе під капотом. Перевищення швидкості не проблема; у них посвідчення агентів нацбезпеки, які розчистять їм шлях по всьому фронту, дякувати покійному Джиммі Арифметиці.

Маленькі близнята Горошина і Стручок за допомогою складного обладнання Правдивих для моніторінгу супутникового зв'язку відстежують балачки поліції на Північному Сході, і поки що там не прозвучало нічого про викрадення якоїсь малої дівчинки. Це була добра новина, проте очікувана. Друзі достатньо кмітливі, щоб влаштувати засідку, були напевне достатньо кмітливими, аби зрозуміти, що може трапитися з їхньою малою ціпонькою, якщо вони дадуть цій справі розголос.

Інший телефон задзвонив, цей приглушено. Не відриваючи очей від дороги, Крук перехилився через своїх пасажирів і в бардачку намацав рукою слухавку. Стариганів апарат, нема сумнівів. Він підніс його собі до очей. Імені не висвітилося, отже, його нема в пам'яті цього телефону, але код номера належить зоні Нью-Гемпширу. Хтось із тих, що були в засідці, бажає дізнатися, чи все гаразд з Біллі й дівчиною? Вельми ймовірно. Крук подумав, чи варто йому відповідати, і вирішив, що ні. Втім, пізніше він перевірить, чи не залишив той, хто зараз дзвонить, якесь повідомлення. Інформація — це сила.

Коли він знову нахилився, щоб повернути телефон назад до бардачка, його пальці торкнулись металу. Він поклав телефон і витяг автоматичний пістолет. Приємний бонус, щаслива знахідка. Якби старигань прокинувся раніше, ніж очікувалося, він міг би заволодіти ним раніше, ніж Крук прочитав би

його наміри. Крук заштовхнув «Ґлок» під своє сидіння, а потім уже затріснув дверцята бардачка.

Зброя також сила.

11

Вже залягла повна темрява, вони вже їхали глибоко в Зелених горах по шосе № 108[1], коли почала ворушитися Абра. Крука, який почувався так само свідомим яскравої наповненості життям, це не занепокоїло. З одного боку, вона була йому цікава. З іншого, стрілка запасу пального в старому пікапі вже торкалася порожнечі, а отже, декому треба було залити бак.

Але нерозумно було б випробовувати долю.

Правою рукою він дістав з кишені один із тих шприців, що ще залишалися, і тримав його в кулаку в себе при стегні. Він почекав, поки її очі — все ще плохі, п'яненькі — відкриються. А потім промовив:

— Доброго вечора, юна леді. Мене звуть Генрі Ротмен. Ти мене розумієш?

— Ти… — Абра закашлялась, облизнула собі губи, спробувала знову. — Ти ніякий не Генрі. Ти Крук.

— Отже, ти розумієш. Це добре. Голова в тебе ватяна зараз, я собі уявляю, і ти залишатимешся в цьому стані, бо саме такою ти мені подобаєшся. Але потреби знову зачмелювати тебе повністю не виникне, якщо ти від «А» до «Я» держатимешся гарних манер. Ти це второпала?

— Куди ми їдемо?

— У Гоґвортс, на Міжнародний турнір з квідичу[2]. Я тобі куплю магічний хотдог і магічну цукрову вату на паличці.

---

[1] Route 108 — штатне шосе в північному Вермонті, завдовжки 73 км.

[2] Школа і гра з семитомного роману Джоан Ролінґ (нар. 1965 р.) «Гаррі Поттер» (виданий у 1997—2007).

Відповідай на моє запитання. Ти будеш від «А» до «Я» держатися гарних манер?

— Так.

— Таке моментальне порозуміння є приємним для слуху, але вибач мені, якщо я не цілком йому довіряю. Я мушу ознайомити тебе з деякою життєво важливою інформацією, перш ніж ти спробуєш утнути якусь дурню, про яку сама потім шкодуватимеш. Ти бачиш цю голку в моїй руці?

— Так. — Абра так і сиділа, прихилившись головою до вікна, але дивилася вниз, на шприц. Очі її дрімотливо заплющились, потім розкрилися знову, дуже повільно. — Я хочу пити.

— Після наркотику, не сумніваюсь. У мене нема з собою нічого питного, ми вирушили в дорогу дещо поспішливо…

— Здається, там є коробка соку, у мене в наплічнику. — Сипло. Низько й повільно. Очі так само важко відкриваються після кожного заплющення.

— Боюся, він залишився у вашому гаражі. Ти зможеш чогось попити у наступному місті, до якого ми доїдемо… якщо будеш лагідною маленькою Золотоволоскою[1]. Якщо будеш поганою маленькою Золотоволоскою, всю ніч ковтатимеш власну слину. Ясно?

— Так…

— Якщо я відчую, що ти нишпориш у мене в голові — так, я знаю, ти це вмієш робити, — або якщо спробуєш привернути чиюсь увагу, коли ми зупинимося, я вколю цього старого джентльмена. Поверх того, що я йому вже був уколов, це його зробить мертвішим за Емі Вайнхаус[2]. Тобі з цим також усе ясно?

---

[1] Goldilocks — героїня англійської народної казки, відомої в російській, а відтак і в українські культурі в перекладі Л. Толстого під назвою «Маша і три ведмеді».

[2] Amy Winehouse (1983—2011) — англійська джаз-блюзова співачка, яка на піку своєї популярності, фізично й нервово виснажена, померла уві сні від алкогольної інтоксикації.

— Так. — Вона знову облизнула губи, потім потерла їх рукою. — Не робіть йому злого.

— Все залежить від тебе.

— Куди ви мене везете?

— Золотоволоско? Дорогенька?

— Що? — вона кліпнула на нього збентежено.

— Просто замовкни й насолоджуйся поїздкою.

— Гоґвартс, — промовила вона. — Цукрова… вата.

Цього разу, коли її очі закрилися, повіки надовго залишились заплющеними. Вона почала легенько хропти. Звук був безжурний, наче дмухає вітерець, навіть доволі приємний. Крук не думав, щоб вона клеїла дурня, але для певності не перестав тримати шприц біля ноги старигана. Як сказав був колись Ґолум про Фродо Беґґінса: «Це ошуканство, золотце. Це суще ошуканство»[1].

12

Абра не цілком відключилася, вона чула звук двигуна пікапа, але той був десь дуже далеко. Здавалося, десь понад нею. Їй це нагадало, як у спекотні літні дні вона їздила з батьками на озеро Вінніпесокі і як там можна було, занурившись з головою в воду, почути віддалене бриніння моторних човнів. Вона розуміла, що її викрали, і розуміла, що її це мусить хвилювати, але почувалася безжурно, умиротворена літанням між сном і явом. Утім, в роті й горлі в неї сушило жахливо. Язик за відчуттям був наче шматок запилюженого килима.

«Я мушу зробити щось. Він везе мене до тієї капелюшної жінки, і я мушу щось зробити. Якщо не зроблю, вони мене вб'ють, як вони вбили хлопчика-бейсболіста. Або зроблять щось іще гірше».

---

[1] Персонажі епопеї «Володар перснів»; варіанти імен у різних українських перекладах: Горлум, Фродо Торбин.

Вона обов'язково *щось* зробить. Після того, як чогось поп'є. І ще трішечки поспить…

Звук двигуна вже стишився від бриніння до якогось зовсім віддаленого дзижчання, але тут в її заплющені очі вдарило світло. А потім двигун зовсім ущух і Крук тицяв її в ногу. Легенько спершу, потім сильніше. Сильно, аж боляче.

— Прокидайся, Золотоволоско. Ти зможеш знову заснути пізніше.

Вона присилувала себе розліпити очі, моргаючи від яскравого світла. Вони стояли біля якихось заправочних колонок. Над ними горіли флуоресцентні ліхтарі. Вона прикрила собі очі долонею. Тепер до спраги в неї додався ще й головний біль. Це було, як…

— Що кумедного, Золотоволоско?

— Га?

— Ти посміхаєшся.

— Я тільки-но збагнула, що зі мною діється. У мене похмілля.

Крук трохи подумав і теж посміхнувся.

— Гадаю, саме це в тебе й є, а ти ж навіть не покомизилася з абажуром на голові[1]. Ти достатньо прокинулася, щоб мене розуміти?

— Так.

Принаймні вона думала, що так. Ох, але як же їй б'є в голову. Жахливо.

— Ось, візьми оце.

Він тримав щось в неї перед обличчям, напіврозвернувшись, лівою рукою. Його права рука так само тримала шприц, голка якого торкалася ноги містера Фрімена.

Вона примружилась. То була кредитна картка. Вона потягнулася своєю за відчуттям страшенно важкою рукою

---

[1] Людина з абажуром на голові — образ п'яного гуляки, який поширився в англо-американській культурі з часів німого кіно.

і взяла її. Очі в неї почали закриватися, і він ляснув її по обличчю. Очі її широко розчахнулися, вона була шокована. Її ніколи в житті ніхто не бив, тобто ніхто з дорослих. Але, звичайно ж, до цього її також ніколи не викрадали.

— О! *Оу!*

— Вилазь із машини. Роби все за інструкцією на колонці — ти кмітлива дівчинка, я певен, ти це зможеш, — і залий нам бак. Потім вставиш на місце пістолет і сядеш знову в машину. Якщо ти все зробиш, як личить лагідній маленькій Золотоволосці, ми потім під'їдемо он до того торговельного автомата. — Він показав на дальній куток крамниці. — Ти візьмеш собі гарненьку велику двадцятиунцієву[1] кока-колу. Або просто води, як захочеш; я оце зорю своїм оком, у них там, здається, є «Дасані»[2]. Якщо ж ти *погана* Золоволоска, я вб'ю цього старого, потім зайду до крамниці і вб'ю того хлопця на касі. З цим не буде жодних проблем. Твій приятель мав пістолет, яким тепер володію я. Я візьму тебе з собою, і ти зможеш побачити, як лусне голова в того хлопця. Все залежить від тебе, окей? Ти це второпала?

— Так, — сказала Абра. Трохи далі від сонливості тепер. — А можна мені *і колу, і воду*?

Його усмішка цього разу була щирою, широкою і гарною. Попри її ситуацію, попри біль у голові, навіть попри отриманий від нього ляпас, Абрі вона здалася чарівливою. Вона подумала, що багато людей вважають її чарівливою, особливо жінки.

— Трохи пожадливо, але це не завжди погана річ. Подивимося, як ти виконаєш усе від «А» до «Я».

Вона звільнилася від свого ременя безпеки — на це в неї пішло три спроби, але кінець-кінцем вона спромоглася — і вхопилася за дверну ручку. Перш ніж вийти, вона сказала:

---

1 20 унцій = 0,59 літра.

2 «Dasani» — штучна мінеральна вода, що з 1999 р. випускається компанією «Coca-Cola».

— Перестань називати мене Золотоволоскою. Ти знаєш моє ім'я, а я знаю твоє.

І раніше, ніж він устиг їй щось відповісти, вона затріснула двері й вирушила (трохи петляючи) до заправочного острівця. Заразом із духом вона мала ще й неабиякий норов. Крук від неї був майже в захваті. Але, зважаючи на те що трапилося зі Зміїним Жалом, Горіхом і Джиммі, «майже» було найдальшим, куди сягав його захват.

13

Спершу Абра не могла прочитати інструкцію, бо слова двоїлися й розпливалися. Вона примружилася, і вони зійшлися у фокус. Крук за нею спостерігав. Вона на своїй потилиці відчувала його очі, немов крихітні теплі камінці.

(*«Дене?»*)

Нічого, і це не було дивним. Як вона сподівалася сягнути Дена, коли ледве спроможна зрозуміти, як ввімкнути цю ідіотську бензоколонку? У цілому своєму житті вона не відчувала менше сяйва в собі, ніж тепер.

Врешті-решт вона спромоглася пустити пальне, хоча за першим разом всунула кредитну картку догори дриґом і змушена була повторити спробу. Здавалося, бак наповнюватиметься вічно, але на пістолеті колонки мався гумовий манжет, щоб утримувати від поширення вгору випари бензину, і холодне нічне повітря нібито трохи прояснило їй голову. Сяяли мільярди зірок. Зазвичай вони причаровували її своєю розкішною красою, але цього вечора погляд на них лише додав їй страху. Вони були так далеко. Вони не бачили Абри Стоун.

Коли бак заповнився, вона примружилася на новий напис у віконці колонки і озирнулася на Крука.

— Тобі потрібна квитанція?

— Сплатили та й квит, гадаю, зможемо обійтися й без неї.

Знову розквітла та його сліпуча усмішка, усмішка того кшталту, що може зробити тебе щасливою, якщо ти причина її появи. Абра була готова побитися об заклад, що в нього повно коханок.

«Ні. Тільки одна. Та жінка в капелюсі його коханка. Роза. Якби він завів собі іншу, Роза б її вбила. Можливо, просто зубами і нігтями».

Вона важко попленталася назад і залізла в машину.

— Все пройшло дуже добре, — сказав Крук. — Ти виграла великий приз… колу *і* воду. Отже… що ти скажеш своєму Татусеві?

— Дякую, — промовила безвиразно Абра. — Але ти не мій татусь.

— Але я міг би ним бути. Я можу бути дуже добрим татусем для маленьких дівчаток, які до мене ласкаві. Такі що додержують манер від «А» до «Я». — Він під'їхав до автомата і подав їй п'ятидоларову банкноту. — Купи мені фанту, якщо вона там є. А якщо нема, тоді кока-колу.

— Ти п'єш газировку, як усі люди?

Він зробив кумедно ображене обличчя.

— Коли ви раните нас, хіба ми не спливаємо кров'ю? Коли ви нас лоскочете, хіба ми не сміємося?

— Шекспір, правильно? — Вона знову втерла собі губи. — *«Ромео і Джульєтта»*.

— *«Венеціанський купець»*, тупенька, — промовив Крук… але з усмішкою. — А далі ти не знаєш, можу закластися.

Вона помотала головою. Прикра помилка. Це освіжило в її голові стугоніння, яке було почало стишуватися.

— Коли ви нас труїте, хіба ми не помираємо?[1] — Він поплескав пальцем по голці біля ноги містера Фрімена. — Тримай це в голові, поки купуватимеш нам попити.

---

[1] Цитату з Шекспіра подано в перекладі Ірини Стешенко (1898—1987) — акторки, письменниці, перекладачки, онуки Михайла Старицького.

14

Він уважно спостерігав, як вона поводиться біля торговельної машини. Ця автозаправка містилася на лісистій околиці якогось невеличкого містечка, і завжди залишався ризик, що вона наплює на цього старигана і кинеться навтьоки між дерев. Він подумав про пістолет, але залишив його лежати на місці. Наздогнати її не буде важкою справою, враховуючи її теперішній варений стан. Але вона навіть не подивилася в тому напрямку. Вона вставила п'ятірку в щілину автомата й отримала напої, один по одному, затримавшись тільки, щоби зробити довгий ковток води. Повернувшись назад, вона віддала йому його «Фанту», але до машини не сіла. Натомість вона показала далі вздовж стіни будівлі.

— Мені треба зробити пі-пі.

Крук отетерів. Це було щось, чого він не передбачив, хоча мусив би. Вона була накачана наркотиком, і її організм вимагав очищення від токсинів.

— Ти можеш трохи потерпіти?

Він гадав, що за кілька миль далі по дорозі зможе знайти «кишеню» на узбіччі й зупинитися там. Дозволити їй сходити за кущі. Аби лиш він міг бачити верх її голови, то й гаразд.

Але вона похитала головою. Аякже.

Він ще раз обдумав ситуацію.

— Окей, слухай мене. Можеш скористатися дамським туалетом, але тільки якщо там не замкнені двері. Якщо вони замкнені, доведеться тобі відлити за рогом. Я тобі в жодному разі не дозволю заходити досередини і просити в хлопця на касі ключа.

— А якщо я буду змушена йти за ріг, ти будеш за мною підглядати, я так гадаю. Збоченець.

— Там мусить стояти сміттєвий бак чи ще щось таке, за чим ти зможеш присісти. У мене серце розіб'ється, якщо я не отримаю шансу поглянути на твої дорогоцінні маленькі булочки, але я намагатимуся це пережити. А зараз сідай в машину.

— Але ж ти сказав…

— Залазь, а то я знову стану називати тебе Зотоволоскою.

Вона залізла, і він підігнав пікап до дверей туалету, не зовсім їх заблокувавши.

— А тепер давай сюди свою руку.

— Навіщо?

— Роби, що сказано.

Дуже нехотя, вона простягнула йому руку. Він її взяв. Побачивши голку, вона спробувала вирватись.

— Не хвилюйся, лише крапочку. Ми не можемо дозволити тобі думати погані думки, хіба не так, авжеж? Або надсилати їх. Це все одно мусило трапитися, то який сенс робити з цього сцену?

Вона припинила вириватися. Легше було просто дозволити цьому відбутися. Її коротко вжалило в руку, потім він її відпустив.

— Катай тепер. Роби своє ві-ві, і роби швидко. Як то співається в старій пісні: «Пісок спливає крізь годинник, зве додому».

— Я не знаю жодної такої пісні.

— Не дивно. Ти навіть не знаєш різниці між «*Венеціанським купцем*» та «*Ромео і Джульєттою*».

— Ти підступний.

— Навіщо це мені, — відповів він.

Вона вилізла і трохи затрималася біля пікапа, роблячи глибокі вдихи.

— Абро?

Вона подивилася на нього.

— Не здумай замикатися там. Ти пам'ятаєш, хто за це розплатиться, правда ж? — Він поплескав по нозі Біллі Фрімена.

Вона пам'ятала.

У її голові, що була почала прояснюватися, знову затуманювалося. Жахлива людина — жахлива *істота* — з такою чарівною посмішкою. І розумна. Він усе продумав. Вона взялася за двері туалету, і ті відчинились. Уже бодай щось, при-

наймні вона не мусить вмощуватися десь серед бур'янів. Вона увійшла досередини, причинила двері й зробила свою справу. А потім просто сиділа на унітазі, низько опустивши свою спливаючу голову. Вона згадала, як була в туалеті в будинку Емми, як вона, дурненька, тоді вирішила, що все мусить вийти добре. Здавалося, це так давно було.

«*Я мушу щось зробити*».

Але вона була одурманена, запаморочена.

(«*Дене*»)

Вона послала цю думку з усією силою, яку змогла зібрати… якої було небагато. А скільки часу подарує їй Крук? Вона відчула, як її затоплює відчай, підмиваючи навіть ті невеличкі залишки волі до спротиву, які ще залишалися. Все, чого вона хотіла, це застебнути штани, залізти знову до пікапа і заснути. Проте вона спробувала ще раз.

(«*Дене! Дене, прошу!*»)

І чекала чуда.

Що вона отримала натомість — один короткий, різкий гудок пікапа. Послання було зрозумілим: *час вирушати*.

Розділ п'ятнадцятий

Міньки

1

«*Ти згадаєш про те, що забулося*».

Після Піррової перемоги в Клауд-Гепі ця фраза переслідувала Дена, як уривок якоїсь безглуздої, дражливої музики, що бува застрягне тобі в голові й не відпускає, і ловиш себе на тому, що мугикаєш її, навіть плентаючись серед ночі до туалету. Ця фраза таки сильно дратувала, але не була безглуздою. З якоїсь причини вона асоціювалася в нього з Тоні.

«*Ти згадаєш про те, що забулося*».

Щодо того, щоб скористатися «Віннебаго» Правдивого Вузла, аби дістатися до своїх машин, які залишилися стояти біля вокзалу «Тінітавн» на міській толоці у Фрейжері, питання не виникало. Навіть якби вони не побоювалися, що можуть залишити в ньому якісь цікаві криміналістам свої сліди, або що хтось їх помітить, коли вони з нього виходитимуть, вони б і без голосування одностайно відмовилися. Всередині нього тхнуло не тільки хворобою чи смертю; в ньому тхнуло злом. А Ден мав ще й іншу причину. Він не знав, повертаються чи ні члени Правдивого Вузла як примарні люди, але не бажав перевіряти такої ймовірності.

Тому вони покидали спорожнілий одяг і ін'єкційне знаряддя у Сако, де ті речі, які не потонуть, мусить віднести течією в штат Мейн, і поїхали назад так, як були сюди приїхали — на «Гелен Рівінгтон».

Девід Стоун упав на провідницьке сидіння, побачив, що Ден все ще тримає в руках Абриного іграшкового кролика, і простягнув по нього руку. Ден віддав кролика майже без вагань, відзначивши собі, що саме батько Абри тримає в іншій руці: свій «Блекбері»[1].

— Що ви збираєтеся з цим робити?

Дейв подивився на ліс, який мелькотів обабіч вузькоколійної залізниці, потім знову на Дена.

— Тільки-но ми опинимося там, де з'явиться стільникове покриття, я збираюся зателефонувати додому до Дінів. Якщо там ніхто не відповість, я телефонуватиму до поліції. Якщо відповідь *буде*, і хтось, Емма чи її мати, скаже мені, що Абра пропала, я телефонуватиму до поліції. Якщо припустити, що вони самі цього вже не зробили.

Погляд у нього був холодний, оцінюючий і далекий від дружнього, але він принаймні тримав свій страх за дочку — свій жах, сказати точніше — в собі, і Ден за це його поважав.

---

[1] «BlackBerry» — смартфон, який з 1999 р. випускається канадською компанією «RIM».

Крім того, це полегшувало можливість звернутися до його розуму.

— Я вважаю винним у цьому вас, містере Торренс. Це був ваш план. Ваш безумний план.

Зайве нагадувати, що вони всі були підписалися під цим безумним планом. Чи про те, що вони з Джоном не менше за її батька стривожені тривалою мовчанкою Абри. Правду кажучи, цей чоловік був правий.

«*Ти згадаєш про те, що забулося*».

Це черговий спогад з «Оверлука»? Ден подумав, що мабуть. Але чому зараз? Чому тут?

— Дейве, її майже *напевне* захопили. — Це був Джон Далтон. Він пересів до першого пасажирського вагона, зразу позаду них. Залишки низького сонячного світла, проходячи крізь дерева, миготіли на його обличчі. — Якщо це так і ви повідомите про це поліції, як ви гадаєте, що трапиться з Аброю?

«*Хай благословляє тебе Господь,* — подумав Ден. — *Якби те саме сказав я, сумніваюся, що він став би мене слухати. Тому що там, в глибині, я залишаюся незнайомцем, який таємно змовлявся з його дочкою. Він ніколи не буде цілком переконаним, що я не той, хто втягнув її до цього неподобства*».

— А що інше ми можемо зробити? — перепитав Дейв, і по тому його крихка спокійність надломилася. Він заридав, притискаючи до обличчя Абриного кролика. — Що я скажу своїй дружині? Що я стріляв у людей в Клауд-Гепі, поки якийсь монстр викрадав нашу дочку?

— Будьмо послідовними, — сказав Ден. Він не думав, що Абриному батькові зараз варто цитувати гасла АА, на кшталт «*Попустися, дозволь Богу*» або «*Не занепадай духом*». — Вам *треба* зателефонувати Дінам, щойно ми в'їдемо в зону покриття. Я думаю, вони знімуть слухавку, і там у них все буде гаразд.

— Ви думаєте так чому?

— Під час нашого останнього зв'язку з Аброю я сказав їй, щоб вона попросила маму своєї подружки зателефонувати до поліції.

Дейв блимнув очима.

— Ви це насправді зробили? Чи просто кажете так зараз, щоб прикрити собі гузно?

— Я це насправді зробив. Абра почала відповідати. Вона промовила «я не», а тоді я її загубив. Мені здається, вона хотіла сказати, що вона більше не в Дінів.

— Вона ще жива? — Дейв ухопив Дена за лікоть рукою холодною, як у мертвого. — Моя дочка ще жива?

— Я відтоді нічого від неї не чув, але впевнений, що вона жива.

— Звісно, хіба ви могли щось інше сказати, — прошепотів Дейв, — прикриваєте собі гузно, авжеж?

Ден прикусив язика, щоб утриматися від колючої відповіді. Якщо вони почнуть пересварку, будь-який слабенький шанс повернути назад Абру перетвориться на безшансовість.

— У цьому є сенс, — сказав Джон. Хоча він усе ще залишався блідим і руки в нього не зовсім заспокоїлися, він говорив тим своїм голосом, яким користався в розмові з хворими. — Мертва, вона непотрібна тому з них, який залишився. Тому, який її захопив. Жива, вона заручниця. Також… вона їм потрібна для… ну…

— Вона їм потрібна заради її екстракту, — сказав Ден. — Її духу.

— І ще одна річ, — сказав Джон. — Що ви збираєтеся розказати копам про тих людей, яких ми вбили? Що вони почали зациклюватися, ставати то невидимими, то знову видимими, аж поки зовсім не зникли? А потім ми позбавилися їхніх… їхніх решток?

— Я не можу повірити, що дозолив вам себе в це втягнути.

Дейв смикав кролика з боку в бік. Скоро стара іграшка розірветься, висипавши з себе набивку. Ден не був певним, що спокійно витримає це видовище.

Джон сказав:

— Послухайте, Дейве. Заради своєї дочки, ви мусите ясно собі усвідомити. Вона в цій справі, відтоді як побачила фото-

графію того хлопчика в «Шоппері» і почала намагатися щось про нього з'ясувати. Коли та, що Абра її називає жінкою в капелюсі, дізналася про її існування, вона майже напевне мусила почати її шукати. Я нічого не знаю про той дух, я дуже мало знаю про те, що Ден називає сяйвом, але я знаю, що люди, з якими ми маємо справу, не залишають свідків. І якщо йдеться про того хлопчика з Айови, то ваша дочка і є свідком.

— Зателефонуйте до Дінів, але зробіть це безжурно, — сказав Ден.

— Безжурно? *Безжурно?* — Дейв скидався на людину, що намагається вимовити щось шведською мовою.

— Скажіть, що хочете спитати в Абри, чи потрібно вам по дорозі додому заїхати до крамниці купити щось — хліба там, чи молока, чи ще чогось такого. Якщо вони скажуть, що вона пішла додому, просто скажіть гаразд, ви подзвоните їй туди.

— А потім що?

Ден не знав. Все, що він знав, це те, що йому треба подумати. Йому треба було подумати про те, що забулося.

Знав Джон:

— А потім спробуй подзвонити Біллі Фрімену.

Вже сутеніло, і прожектор «*Ріви*» прорізав понад рейками видимий конус, коли в телефоні Дейва з'явилися рисочки. Він подзвонив Дінам, і, хоч під час розмови він щосили стискав понівеченого вже кролика і піт краплинами спливав по його обличчю, Ден вважав, що цю роботу він виконав добре. Чи може Аббі підійти на хвилинку до телефону і сказати йому, чи не треба їм чогось у «Стоп & Скупляйся»? О? Вона пішла? Тоді він спробує застати її вдома. Він послухав іще якусь хвилинку, сказав, що обов'язково це зробить, і завершив розмову. Він подивився на Дена, очі — наче обведені білим провалля.

— Місіс Дін хотіла, щоб я з'ясував, як почувається Абра. Очевидно, вона пішла додому, пожалівшись на менструальні коліки. — Він похнюпився. — Я навіть не знав, що в неї почалися менструації. Люсі про це нічого не говорила.

— Є речі, які татусям не обов'язково знати, — сказав Джон. — Тепер спробуйте подзвонити Біллі.

— Я не маю його номера. — Він рубонув коротким, односкладовим реготом *ХА!* — Ми ще та задрипана команда.

Ден проказав номер по пам'яті. Дерева далі попереду вже почали рідшати, і він побачив світло ліхтарів вздовж головного проспекту Фрейжера.

Дейв потицяв кнопки і, набравши номер, почав слухати. Слухав довго, потім відмінив дзвінок.

— Голосова пошта.

Троє чоловіків мовчали, поки *«Ріва»,* вирвавшись з-поміж дерев, котилася дві останні милі до Тінітавна. Ден знову спробував сягнути Абри, посилаючи свій ментальний голос з усією енергією, яку міг з себе видобути, але нічого не отримав у відповідь. Той, якого вона називає Круком, можливо, якимсь чином приголомшив її. Та татуйована жінка була зі шприцом. Можливо, у Крука теж мався свій.

«Ти згадаєш про те, що забулося».

Походження цієї думки виринуло з глибини його мозку, з тих закапелків, де він ховав скриньки зі своїми жахливими спогадами про «Оверлук» і привидів, якими в тому готелі кишіло.

— Там був котел.

Дейв глянув на нього з провідницького сидіння:

— Га?

— Нічого.

Опалювальна система в «Оверлуку» була древньою. Тиск пари треба було скидати через регулярні інтервали часу, бо він повз угору і вгору до тієї межі, коли котел міг вибухнути, підкинувши весь готель до небес. У своєму дедалі крутішому впаданні у божевілля Джек Торренс про це забув, але його малий син отримав сповіщення. Від Тоні.

А зараз що це: нове сповіщення чи просто навісний мнемонічний вибрик, породжений стресом і почуттям провини?

Бо він дійсно *почувався* винним. Джон був правий, Абра стала б ціллю Правдивих безвідносно до будь-чого, але почуття залишалися невразливими до раціональної думки. Це був його план, план, який пішов шкереберть, і він тут був боржником.

«Ти згадаєш про те, що забулося».

Це голос його старого друга, який намагається повідомити йому щось про його теперішню ситуацію, чи просто грамофон?

2

Дейв із Джоном поїхали до будинку Стоунів разом. Ден їхав за ними слідом у своїй машині, радий, що залишився наодинці зі своїми думками. Хоча несхоже було, що це якось допоможе. Він був майже впевнений, що є в цьому якийсь сенс, щось *реальне*, але воно не давалося. Він навіть спробував покликати Тоні, чого не намагався робити відтоді, як був іще підлітком, але безуспішно.

Пікап Біллі більше не стояв на Ричленд-корт. Для Дена це було зрозумілим. Рейдерська банда Правдивого Вузла приїхала у «Віннебаго». Якщо Крук вийшов у Енністоні, він залишився пішим і потребував якогось транспорту.

Гараж стояв відкритий. Дейв вискочив з Джонової машини раніше, ніж та встигла зупинитися, і побіг досередини, гукаючи на ім'я Абру. Потім, висвітлений фарами Джонового «Сабурбена», наче актор на сцені, він щось підібрав і видав звук, що був чимсь середнім між стогоном і скриком. Під'їхавши і зупинившись поряд з «Сабурбеном», Ден роздивився, що там: Абрин наплічник.

І тоді Дена вхопило бажання випити, воно було навіть сильнішим, аніж того вечора, коли він дзвонив Джону з парковки ковбойського бугі-бару, найсильнішим за всі роки, що минули відтоді, як він отримав білий жетон на своїх перших

зборах. Бажання просто зараз же здати назад на цій під'їзній алеї, ігноруючи їхні крики, і помчати назад у Фрейжер. Там є бар під назвою «Блакитний лось». Він проїжджав повз нього багато разів, завжди з рефлекторними думками колишнього п'яниці — як воно там всередині? Яке в них бочкове? Якого роду музика у джукбоксі? Яке віскі на полицях і якого сорту в їхньому колодязі? Чи є там приємні виглядом леді? І як би йому куштувала перша чарка? Чи куштувала б вона йому смаком дому? Як ніби він повернувся додому? Він міг би отримати відповіді принаймні на деякі з цих питань раніше, аніж Девід Стоун викличе копів і копи заберуть його на допит у справі зникнення певної маленької дівчинки.

«*Надійде такий час,* — віщав йому Кейсі в ті ранні, напружені до побіління пальців дні, — *коли твій ментальний захист впаде, і єдине, що залишиться між тобою і випивкою, це твоя Вища Сила*».

Ден не мав проблем з темою Вищої Сили, бо мав трохи інсайдерської інформації. Бог залишався недоведеною гіпотезою, але він знав, що інший рівень екзистенції дійсно існує. Як і Абра, Ден бачив примарних людей. Отже, Бог був певне можливим. Засновуючись на своїх коротких враженнях від світу поза цим світом, Ден гадав, що той навіть насправді існує… от тільки якого ґатунку може бути той Бог, що сидить собі, коли тут розігрується таке лайно?

«*Так, ніби ти перший, хто загадується цим питанням*», — подумав він.

Кейсі Кінгслі наказав йому ставати навколішки двічі на день, просити допомоги вранці й проказувати подяку ввечері. «*Це три перших кроки: я не можу, Бог може, і думаю, я йому дозволю. Не думай надто багато про це*».

Неохочим сприйняти цю пораду новачкам Кейсі зазвичай розповідав історію про кінорежисера Джона Вотерса. В одному з ранніх фільмів Вотерса, «Рожеві фламінго», його зірка-трансвестит Дівайн з'їдає на приміській га-

лявині шматочок собачих екскрементів[1]. Впродовж багатьох років по тому Вотерса постійно питали про цей уславлений в історії кінематографії момент. Врешті-решт він якось відбрив: «Там був лише *крихітний* шматочок собачого лайна, — сказав він тоді репортерці, — а він зробив її зіркою».

«Отже, опускайтеся на коліна і просіть допомоги, навіть якщо вам це не подобається, — завжди закінчував Кейсі. — *Кінець-кінцем, це всього лиш* крихітний *шматочок собачого лайна»*.

Дену не вельми зручно було опускатися на коліна за кермом своєї машини, але він автоматично прийняв звичну позу своїх вранішніх і вечірніх молитов — очі заплющені, одна долоня притиснута до губ, немов щоб не допустити навіть найменшої краплини тієї отрути, що була пошрамувала двадцять років його життя.

— *Господи, допоможи мені не пи…*

Він встиг промовити тільки це, а світло вже спалахнуло.

Це було те, що розказував Дейв, поки вони їхали в Клауд-Геп. Це була та сердита усмішка Абри (Ден подумав, чи вже встиг побачити цю усмішку Крук, і якщо так, що він з неї зрозумів). Перш за все, це було відчуття його власної шкіри, губ притиснутих до зубів.

— Ох, Боже мій, — прошепотів він. Він виліз із машини, і ноги його зрадили. Він таки опустився на коліна врешті-решт, але підвівся і побіг у гараж, де двоє чоловіків стояли, дивилися на покинутий Абрин наплічник.

Він ухопив за плече Девіда Стоуна.

— Подзвоніть своїй дружині. Скажіть, що ви їдете з нею побачитися.

---

[1] John Waters (нар. 1946 р.) — актор, сценарист, режисер, уславлений своїми кумедними треш-фільмами; Harris Milstead (1945—1988) — характерний театральний і кіноактор, який під псевдонімом Divine (Божественна) зазвичай виступав у ролях жінок; фільм «Pink Flamingos» (1972) отримав від кінокритиків визначення «найогидніша картина всіх часів».

— Вона захоче дізнатися, з якої причини, — сказав Дейв. З його тремтячих губ і опущених долі очей було ясно, як мало йому хочеться цієї бесіди. — Вона зараз ночує в квартирі Четти. Я скажу їй… Господи, я не знаю, що їй сказати.

Ден вчепився сильніше, він стискав, поки опущені очі Дейва не піднялися, не зустрілися поглядом з його очима.

— Ми всі їдемо до Бостона, але в нас із Джоном там інші справи, про які нам треба подбати.

— Які ще інші справи? Я не розумію.

Ден розумів. Не все, але багато.

3

Вони вирушили Джоновим «Сабурбеном». Дейв сидів біля водія. Ден лежав на задньому сидінні з головою на підлокітнику й ногами на підлозі.

— Люсі весь час намагалася змусити мене розповісти, що за причина, — сказав Дейв. — Сказала мені, що я її лякаю. І звісно, вона подумала, що щось з Аброю, бо в неї є трохи того, що мається в Абрі. Я це завжди знав. Я їй сказав, що Аббі залишилася ночувати вдома у Емми. Ви знаєте, скільки разів я брехав своїй дружині за всі роки, що ми в шлюбі? Я міг би порахувати їх на пальцях однієї руки, і три з них будуть про те, скільки я програв у покер, який організовує ввечері по четвергах голова мого факультету. Подібного цьому не було нічого. І за якихось три години я буду змушений з'їсти заварену мною кашу.

Звичайно, Ден з Джоном знали, що він сказав про Абру, і як збентежило Люсі безупинне повторення її чоловіком слів про те, що справа надто важлива і складна, щоби довіряти її телефону. Вони обидва були в кухні, коли він їй телефонував. Але він потребував балачки. Йому треба було *поділитися*, як це зветься на жаргоні АА. Джон взяв на себе всі відповіді, яких вимагала бесіда, докидаючи «*ага*», «*я так і знав*» та «*розумію*».

У якийсь момент Дейв перервався й озирнувся на заднє сидіння.

— Господи всемилостивий, ви там *спите*?

— Ні, — відповів Ден, не розплющуючи очей. — Я намагаюся увійти в контакт з вашою дочкою.

Це зупинило монолог Дейва. Тепер залишився тільки гугіт коліс «Сабурбена», який мчав на південь по шосе № 16 повз десятки маленьких містечок. Рух на дорозі був нещільним, і Джон зачепився стрілкою спідометра за постійні шістдесят миль на годину, щойно двосмужна траса перетворилася на чотирисмужну.

Ден не робив спроб догукатися до Абри; він не мав певності, що з цього буде якась користь. Натомість він намагався повністю розкрити свій мозок. Перетворитися на пост прослуховування. Він ніколи не робив такого раніше, і перспективи були непевними. Це було, як одягнути найпотужніші в світі навушники. Йому здавалося, він чує якесь постійне низьке шурхотіння, і він гадав, що це відзвуки людських думок. Він тримав себе в готовності почути десь у тому монотонному прибійному шурхоті її голос, не покладаючи великих надій, але що інше він міг зараз робити?

Це трапилося невдовзі по тому, як вони проїхали через перші застави на платній магістралі «Сполдінг»[1], коли до Бостона вже залишилося якихось шістдесят миль, от тоді-то він її нарешті й уловив.

(*«Дене»*)

Тихенько. Ледь чутно. Спершу він подумав, що це його уява — сприйняття бажаного за дійсне, — але все одно повернувся в тому напрямку, намагаючись звузити своє зосередження до єдиного пошукового променя. І воно надійшло знову, трохи голосніше цього разу. Воно було реальним. Це була *вона*.

(*«Дене, прошу»*)

---

[1] «Spaulding turnpike» — штатна платна дорога завдовжки 53 км, південне подовження шосе № 16.

Вона була під наркотиком, авжеж, і він ніколи не пробував учинити чогось бодай віддалено подібного тому, що мусить бути зроблено наступним… але Абра це вже робила. Вона покаже йому спосіб, хоч млосна вона, хоч ні.

(«*Абро штовхай ти мусиш мені допомогти*»)

(«*допомогти що допомогти як*»)

(«*міньки*»)

(«*???*»)

(«*допоможи мені обернути світ*»)

4

Дейв на пасажирському сидінні рився у чашкотримачі, нашукуючи монети для наступної дорожньої застави, коли з-позаду нього заговорив Ден. Хоча майже напевне це був не Ден.

— Просто дай мені ще одну хвильку. Я мушу поміняти тампон!

«Сабурбен» мотнуло, коли Джон аж підскочив сидьма і смикнув кермо.

— Що за *чорт*?

Дейв розклацнув на собі ремінь безпеки і вертнувся, ставши на коліна, щоб подивитися на чоловіка, який лежав на задньому сидінні. Повіки в Дена були напівприкриті, але коли Дейв покликав Абру на ім'я, вони розплющились.

— Ні, тату, не зараз, я мушу допомогти… я мушу спробувати… — Денове тіло скорчило. Одна рука підскочила вгору, витерла губи жестом, що його Дейв бачив тисячі разів, і знову впала. — Скажи йому, що я казала йому не називати мене більше так. Скажи йому…

Денову голову почало ломити набік, поки вона на вляглася на плече. Він простогнав. Руки в нього безладно смикались.

— Що відбувається? — прокричав Джон. — Що я мушу робити?

— Не знаю, — відповів Дейв. Він потягнувся між сидіннями, взяв доньку за одну з її заломлених рук і міцно тримав.

— Вези, — промовив Ден. — Просто вези.

Потім тіло на заднім сидінні почало вигинатися й сіпатись. Абра почала кричати Деновим голосом.

5

Він знайшов канал між ними, слідуючи за повільною течією її думок. Він побачив кам'яне колесо, бо його візуалізувала Абра, але сама вона була надто слабкою і дезорієнтованою, щоб його зрушити. Вона докладала всіх сил, які змогла зібрати, аби лиш тримати відкритим свій кінець прогону. Так він зміг увійти в її розум, а вона в його. Але здебільшого він усе ще залишався в «Сабурбені», де фари зустрічних машин перебігали по стібаній стелі. Світло… темно… світло… темно.

А колесо було таким важким.

Звідкись почувся стукіт і голос:

— Виходь, Абро. Час минув. Пора рушати.

Це її налякало, і в неї знайшлося ще трішечки додаткової сили. Колесо почало рухатись, втягуючи його глибше у пуповину, що поєднувала їх. Це було найдивовижніше відчуття з усіх, які переживав Ден у своєму житті, звеселяюче, попри всю жахливість ситуації.

Десь там, на далекій відстані, він почув, як Абра каже:

— Просто дай мені ще одну хвильку. Я мушу поміняти тампон!

Дах Джонового «Сабурбена» почав повзти геть. *Обертатися* геть. Далі темрява, відчуття перебування в якомусь тунелі, де в нього навіть вистачило часу подумати: «*Якщо я заблукаю тут, я ніколи не зможу звідси вибратися. Я закінчу десь, у якомусь психіатричному закладі з тавром безнадійного кататоніка*».

Але потім світ поповз на місце, тільки воно не було вже тим самим місцем. «Сабурбен» зник. Ден опинився у смердючому туалеті з нечистими синіми кахлями на підлозі й оголошенням біля рукомийника: «ВИБАЧТЕ. ВОДА ТІЛЬКИ ХОЛОДНА». Він сидів на унітазі.

Не встиг він навіть подумати про те, що треба встати, як двері вибухово розчахнулись, аж тріснуло кілька старих кахлин, і досередини швидко ввійшов якийсь чоловік. Виглядом близько тридцяти п'яти, з абсолютно чорним, зачесаним назад волоссям, з грубим, але по-своєму вродливим якоюсь кістлявою карбованістю обличчям. У руці він тримав пістолет.

— Поміняти тампон, кажеш, еге ж, — промовив він. — Звідки він у тебе взявся, Золотоволоско, ховала у себе в кишені штанів? Хіба що так, бо твій рюкзак залишився далеко звідси.

(«скажи йому, що я казала йому не називати мене більше так»)

Ден сказав:

— Я тобі казала, не називати мене так більше.

Крук застиг, дивлячись на дівчину, яка сиділа на унітазі, похитуючись з боку в бік. Хитає її через наркотик. Це ясно. Але що *це* вона так говорить? *Це* також від зачмелення?

— Що сталося з твоїм голосом? Він у тебе наче не зовсім твій.

Ден спробував здвигнути дівчинковими плечима і спромігся тільки смикнути одним з них. Крук ухопив Абру за руку і ривком звів Дена на Абрині ноги. Це було боляче, і вона скрикнула.

Десь — за милі й милі звідси — хтось ледь чутно закричав: *«Що відбувається? Що я мушу робити?»*

— Вези, — сказав він Джону, в той час як Крук потягнув його крізь двері. — Просто вези.

— О, я повезу, авжеж, — відповів Крук і з силою увіпхнув Абру до пікапа, під бік хропучого Біллі Фрімена. А потім ухопив жмут її волосся, намотав собі на кулак і потягнув. Ден заверещав Абриним голосом, розуміючи, що цей голос *не зовсім* її. Майже, проте не зовсім. Крук чув різницю, але не розумів, у чому спра-

ва. От жінка в капелюсі зрозуміла б; це саме жінка у капелюсі ненавмисне показала Абрі трюк з міньбою розумами.

— Але перш ніж ми помчимося, ми досягнемо розуміння. Більше жодної брехні, ось яке мусить бути розуміння. Наступного разу, якщо ти збрешеш своєму татусеві, цей стариган, що мені тут хропе, стане мертвим м'ясом. І я не витрачатиму на нього мікстуру. Я з'їду на якийсь дачний путівець і пущу йому кулю в черево. Так це триватиме довше. Щоб ти наслухалася його криків. Ти все зрозуміла?

— Так, — прошепотів Ден.

— Дівчинко, я на це дуже збіса сподіваюся, бо не жую одну й ту саму жуйку двічі.

Крук затріснув двері й швидко пішов навкруг машини на водійське місце. Ден заплющив Абрині очі. Він думав про ложки на святкуванні дня народження. Про відкривання й закривання шухляд — про це також. Абра була надто слабкою фізично, щоб боротися з чоловіком, який вже сів за кермо і заводив двигун, але частина її була потужною. Якщо він зможе знайти цю частину… частину, яка рухала ложками і відкривала шухляди, і грала музику нізвідки… частину, яка писала на його класній дошці за милі й милі звідси… якщо він зможе її знайти, а потім ще й зможе нею керувати…

Як Абра була візуалізувала собі жінку-воїна зі списом, на жеребці, так Ден візуалізував тепер комутаційний блок, що міститься в якійсь кімнаті на стіні. Якісь його регулятори керують її ногами, якісь руками, якісь стенанням плечей. Проте значно важливішими були інші. Він мусить змогти їх потягнути; він має в собі принаймні почасти ту саму електричну схему.

Пікап поїхав, спершу задом, потім розвернувся. За якусь мить вони знову опинилися на дорозі.

— Оце правильно, — промовив Крук. — Спи собі. Про що ти к чорту думала там, що збиралась зробити? Стрибнути в унітаз і змити себе…

Його слова затухли, бо знайшлися регулятори, які шукав Ден. Особливі регулятори, такі, що з червоними ручками.

Він не знав, чи вони насправді існують там, чи під'єднані до Абриних сил, чи це він просто грається в якийсь ментальний пасьянс. Він знав тільки, що мусить спробувати.

«*Засяй*», — подумав він і потягнув їх усі.

6

Пікап Біллі Фрімена уже від'їхав миль за шість чи сім від автозаправки, рухаючись у західному напрямку крізь темряву сільського Вермонту, коли Крук відчув перший біль. Це було так, ніби маленькою срібною дужкою йому окільцювало ліве око. Кільце було холодним, давило. Крук підняв руку, щоб його торкнутися, але ще до того воно встигло сковзнути правіше, заморозивши йому перенісся, наче уколом новокаїну. А тоді охопило також і праве око. Відчуття, ніби при очах металевий бінокль.

Або на очах кайданки.

Тепер в нього почало дзвеніти у лівому вусі, і раптом задерев'яніла ліва щока. Він повернув голову й побачив, що дівчинка на нього дивиться. Широко розплющеними очима, не змигаючи. Вони анітрішки не здавались причмеленими. Більше того, вони не здавались її очима. Вони виглядали старшими. Мудрішими. І такими ж холодними, як зараз його обличчя.

(«*зупини машину*»)

Крук одягнув на голку ковпачок і відклав шприц, але так само тримав у руці пістолет, який був витяг з-під сидіння, коли вирішив, що вона занадто довго затримується в тій сральні. Він його підняв, збираючись націлити на старого, щоб змусити її перестати робити те, що вона оце здумала робити, але відразу ж у його руці з'явилося відчуття, ніби її занурили в крижану воду. Пістолет важчав: п'ять фунтів, потім десять фунтів, які відчувалися, ніби всі двадцять п'ять. Щонайменше двадцять п'ять. І поки він силувався його підняти, його права ступня прибралася з педалі газу «Ф-150»,

а ліва рука повернула кермо так, що пікап знесло з дороги і він покотився по м'якому узбіччю, поступово сповільнюючись, з правими колесами понад самісіньким рівчаком.

— Що це ти робиш мені?

— Те, на що ти заслуговуєш. *Татку*.

Пікап врізався у повалену березу, розколовши її надвоє, і зупинився. Дівчина і старий були пристебнуті ременями, але Крук про свій забув. Його кинуло вперед, на кермо, надавивши клаксон. Поглянувши вниз, він побачив, що автоматичний пістолет старого повертається в його руці. Дуже повільно повертається в його бік. Такого не мусило статися. Наркотик мусив її вгамувати. Чорт, наркотик її і вгамував *був*. Але щось відбулося у тому туалеті. Хто там не є за цими холодними очима, він, курва, абсолютно тверезий.

І жахливо сильний.

Розо! *Розі! Ти потрібна мені*.

— Не думаю, щоб вона тебе почула, — промовив голос, що не був голосом Абри. — У тебе є деякі здібності, сучий ти виблядку, але я не думаю, щоби ти мав бодай якийсь талант до телепатії. Я думаю, коли тобі потрібно побалакати зі своєю коханкою, ти користуєшся телефоном.

Докладаючи всіх своїх сил, Крук почав повертати «Ґлок» назад, на дівчину. Тепер той, здавалося, важить п'ятдесят фунтів. Жили на шиї в Крука випнулися тросами. Краплі поту виступили в нього на чолі. Одна набігла в око, пекуча, і Крук її зморгнув.

— Я… застрелю… твого дружка, — сказав він.

— Ні, — сказала особа в Абриному тілі. — Я тобі не дозволю.

Але Крук бачив, що вона вже втомлюється, і це подарувало йому надію. Він вклав все, що мав, у націлення дула на груди Ріп Ван Вінкла[1], і вже майже досяг бажаного, коли

---

[1] Rip Van Winkle — герой однойменного оповідання (1819) класика американської літератури Вашингтона Ірвінга (1783—1859), заблукалий у горах Кетскіл, обпоєний привидами селянин, який проспав у лісі двадцять років, таким чином уникнувши участі у війні за незалежність США.

пістолет знову почав розвертатися назад. Тепер він почув, що мала сучка почала задихатися. Чорт, він теж. Вони хекали разом, немов марафонці, що наближаються до фінішу пліч-о-пліч.

Проїхала якась машина, не вповільнюючи швидкості. Жоден з них її не помітив. Вони дивилися один на одного.

Крук опустив ліву руку до правої, щоб обома тримати пістолет. Тепер той повертався трохи легше. Він перемагає її, хвала Богові. Але його очі. Господи!

— Біллі! — закричала Абра. — Біллі, допоможи зараз трішки!

Біллі пирхнув. Очі його розплющились.

— Що…

Крук на мить відволікся. Сила, яку він був зібрав, послабшала, і пістолет відразу ж почав повертатися назад на нього. Руки в нього були холодними, холодними. Ті металеві кільця вдавлювалися йому в очі, загрожуючи перетворити їх на желе.

Пістолет вистрелив уперше, коли був між ними, пробивши дірку в приладовій панелі зразу ж понад радіоприймачем. Біллі стрепенувся, прокидаючись цілком, змахнувши руками обабіч себе, як та людина, що виривається з якогось кошмару. Одною він поцілив Абрі в скроню, другою в груди Круку. Кабіну пікапа заповнював синій дим і запах горілого пороху.

— Що це було? Що це збіса таке бу…

Крук загарчав:

— *Ні, сучко! Ні!*

Він хитнув пістолет назад на Абру і зразу ж відчув, що її контроль зсунувся. Це той удар в скроню. Крук побачив збентеження і страх в її очах і дико зрадів.

«Мушу вбити її. Не можу подарувати їй другого шансу. Але тільки не пострілом в голову. В живіт. І тоді я висмокчу її ду…»

Біллі плечем двигонув Крука в бік, пістолет смикнувся вгору і знову вистрелив, цього разу пробивши дірку в даху просто в Абри над головою. Перш ніж Крук устиг його знов

опустити, величезні руки вхопили його за зап'ястя. У нього вистачило часу усвідомити, що його суперник приклав зараз лише дрібку сили з тієї, що мається під його орудою. Паніка відімкнула величезні, либонь, навіть незнані резерви. Цього разу, коли пістолет повернувся на Крука, його зап'ястки хруснули, мов пучечки гілочок. На мить він побачив одне чорне око, що дивилося вгору на нього, і в нього вистачило часу на єдину думку:

(*«Розі, я кохаю те..»*)

Сліпучо-білий спалах, потім темрява. За чотири секунди від Татка Крука вже не залишилося нічого, крім його одягу.

7

Духоголовий Стів, Червона Баба, Кривий Член і Скнара Ґ грали якусь хаотичну партію в канасту[1] в «Баундері», який був спільним житлом Брудного Філа й Скнари, коли почали лунати крики. Всі четверо були на нервах — всі Правдиві перебували в напруженні, — тож зразу кинули свої карти і побігли до дверей.

Всі висипали зі своїх кемперів і автодомів подивитися, в чому справа, але всі зупинилися, побачивши Розу Циліндр, яка стояла в яскравому жовто-білому світлі ліхтарів, що оточували «Оверлук Лодж». Очі в неї були безумні. Вона смикала себе за волосся, немов пророк зі Старого Заповіту, мордуючись якимсь злим видінням.

— *Та курв'яча мала сука вбила мого Крука!* — пронизливо лементувала вона. — *Я вб'ю її! Я ВБ'Ю ЇЇ І З'ЇМ ЇЇ СЕРЦЕ!*

Зрештою вона впала на коліна, ридаючи собі в долоні.

Весь Правдивий Вузол стояв ошелешений. Ніхто не знав, що казати або робити. Нарешті Тиха Сарі пішла до неї. Роза

---

[1] Canasta («кошик», *ісп.*) — гра аргентинського походження, зазвичай два на два, двома колодами карт.

з силою відштовхнула її геть. Сарі упала на спину, підвелася і негайно знов повернулася до Рози. Цього разу Роза поглянула вгору і побачила свою самозвану втішницю, жінку, яка цього неймовірного вечора також втратила когось їй дорогого. Вона обняла Сарі так сильно, що Правдиві навкруг них почули, як в тієї затріщали кістки. Але Сарі не пручалася, і невдовзі обидві жінки, допомагаючи одна одній, підвелися на рівні. Роза перевела погляд з Тихої Сарі на Велику Мо, потім на Важку Мері й Мітку Чарлі. Було таке враження, ніби вона їх уперше побачила.

— Ходімо, Розі, — промовила Мо. — У тебе стався шок. Тобі треба ля…

— *НІ!*

Вона відступила від Тихої Сарі й ляснула себе долонями по обличчю таким потужним подвійним сплеском, що з голови в неї злетів циліндр. Вона нахилилася його підняти, а коли знову роззирнулася навкруги на Правдивих, трохи здорового глузду вже повернулося до її очей. Вона подумала про Дизеля Даґа і ту команду, яку була послала зустріти Татка з дівчинкою.

— Мені треба зв'язатися з Дизом. Сказати, щоб він з Філом і Енні розвертались назад. Нам треба бути разом. Нам треба прийняти духу. Багато духу. Щойно ми зарядимося, *ми дістанемо ту курву*.

Вони тільки дивилися на неї, з обличчями стривоженими, непевними. Вигляд тих переляканих очей і тупих роззявлених ротів її збісив.

— Ви сумніваєтеся в мені? — Тиха Сарі підібралася їй під бік. Роза відштовхнула її з такою силою, що Сарі знову мало не повалилася. — Хто сумнівається в мені, нехай вийде наперед.

— Ніхто не сумнівається в тобі, Розі, — почав Духоголовий Стів, — але, може, нам варто облишити це. — Він говорив обережно й намагався не зустрітися з Розою очима. — Якщо Крук дійсно пропав, це значить п'ятеро мертвих. Ми ніколи

не втрачали п'ятьох за один день. Ми ніколи не втрачали навіть дв…

Роза зробила крок вперед, і Стів миттю відступив назад, зіщулившись так, що плечі прикрили йому вуха, наче дитина, яка чекає удару.

— Ви хочете тікати від одної духоголової дівчинки? Після всіх цих років ви хочете підібгати хвости й тікати від якоїсь *мугирки*?

Ніхто їй не відповів, Стіву хотілося цього найменше, але Роза побачила правду в їхніх очах. Вони дійсно боялися. Вони мали багато добрих років. Жирних років. Років легкого полювання. Тепер вони наштовхнулись на когось, хто має не тільки екстраординарний дух, але й знає про них, хто саме вони такі і що вони роблять. Замість мститися за Татка Крука — який опліч Рози провадив їх крізь добрі й погані часи, — вони бажали забрати собі між ноги хвости і зі скавчанням бігти геть. Цієї миті їй хотілося вбити їх усіх. Вони це відчули і посунулися, човгаючи, далі, звільняючи перед нею простір.

Всі, окрім тихої Сарі, яка дивилася на Розу, немов загіпнотизована, з відпалою щелепою. Роза вхопила її за хирляві плечі.

— Ні, Розі! — пискнула Мо. — Не роби їй боляче!

— А ти як, Сарі? Мале дівчисько винна у вбивстві жінки, яку ти кохала. Ти теж хочеш втекти?

— Ніп, — відповіла Сарі. Очі її дивилися вгору, в Розині очі. Навіть зараз, коли геть усі дивилися на неї, Сарі здавалася лише трохи істотнішою за тінь.

— Ти бажаєш відплатити?

— Тап, — сказала Сарі. А тоді: — *Віплапипи*.

У неї був тихесенький голос (майже безголоса) і дефекти мовлення, але вони всі почули її, і всі зрозуміли, що вона сказала.

Роза озирнулася на решту.

— Для тих з вас, які не бажають того, чого бажає Сарі, які хочуть просто впасти на пузо і поплазувати геть…

Вона повернулася до Великої Мо і вхопила жінку за її пухку руку. Мо перестрахано вискнула і спробувала вирватись. Роза утримала її при місці й підняла її руку так, щоби бачили всі. Рука була поцяткована червоними плямками.

— Від цього ви зможете відплазувати?

Бурмочучи, вони зробили ще пару кроків назад.

Роза сказала:

— Воно в нас.

— Більшість з нас здорові! — вигукнула Ніжна Террі Пікфорд. — *Сама я* здорова! Ані цяточки на мені! — Вона простягнула свої гладесенькі руки на оглядини.

Роза обернула погляд свої палаючих, повних сліз очей на Террі.

— *Зараз*. Але чи це надовго?

Ніжна Террі нічого не відповіла, але відвернула обличчя.

Роза, обнімаючи однією рукою Сарі, обдивилася всіх.

— Горіх казав, що та дівчинка може бути нашим єдиним шансом на позбавлення від цієї хвороби, перш ніж вона інфікує нас усіх. Хтось тут знає щось краще? Якщо хтось знає, нехай скаже.

Ніхто не виступив.

— Ми почекаємо, поки повернуться Діз, Енні й Брудний Філ, потім ми приймемо духу. Найбільше духу, ніж будь-коли. Ми спорожнимо балони.

Здивовані погляди і ще більш збентежене бурмотіння були відповіддю на це. Чи вони думають, що вона сказилася? Нехай думають. Не тільки кір роз'їдає Правдивий Вузол; його їсть страх, а це набагато гірше.

— Коли ми будемо всі разом, ми пройдемо крізь цикл. Ми станемо сильніші. *Лодсам ханті, ми обрані* — хіба ви забули це? *Саббатха ханті, ми Правдивий Вузол, і ми тривкі.* Кажіть за мною. — Її очі металися по них. — *Кажіть же!*

Вони проказували, з'єднавши руки, ставши в коло.

— *Ми Правдивий Вузол, і ми тривкі.*

Трохи рішучості з'явилося в їхніх очах. Трохи віри. Тільки в півдюжини з них вже проявилися плямки, врешті-решт; час іще мався.

Роза з Тихою Сарі вступили в коло. Террі з Бабою роз'єднали руки, щоб дати їм місце, але Роза повела Сарі в центр кола. Під світлом ліхтарів тіла обох жінок відкидали численні тіні, наче шпиці в колесі.

— Коли ми станемо сильними — коли станемо знову одним цілим, — ми знайдемо її і вхопимо її. Я вам кажу це як ваш лідер. І навіть якщо її дух не вилікує хворобу, що пожирає нас, це буде кінцем тієї гнилої…

І тут дівчинка заговорила в голові Рози. Роза не могла бачити лютої усмішки Абри Стоун, але могла її відчути.

(*«не завдавай собі клопоту приїжджати до мене, Розо»*)

8

На задньому сидінні Джонового «Сабурбена» Ден Торренс ясно промовив Абриним голосом чотири слова:

— Я приїду до тебе.

9

— Біллі? *Біллі?*

Біллі Фрімен дивився на дівчину, яка балакала не зовсім як дівчина. Він придивився, підібрався, потім придивився знову. Провів долонею собі по обличчю. Повіки в нього були важкими, а думки якимись ніби склеєними докупи. Він нічого не міг второпати. Зараз був не день, і вони, хай йому чорт, точно не були більше на Абриній вулиці.

— Хто стріляв? І хто насрав мені в рота? *Господи-Ісусе*.

— Біллі, ти мусиш прокинутися. Ти мусиш…

«Ти мусиш повести машину», — ось що хотів сказати Ден, але Біллі Фрімен не збирався нічого нікуди вести. Не зараз, ні. Очі в нього знову відпливли, заплющуючись розсинхронізованими повіками. Ден послав Абрин лікоть в бік старому і так знову привернув його увагу. На певний час принаймні.

Фари затопили світлом кабіну пікапа, наближався ще один автомобіль. Ден затамував Абрин подих, але й ця машина промчала повз них, не стишуючи швидкості. Можливо, якась жінка сама, можливо, торговець якийсь поспішає додому. Недобрий самаритянин, хто б він не був, і це було добре для них, але втретє їм може так уже не пощастити. Сільські люди здебільшого привітні. Не кажучи вже про те, що цікаві.

— Не засинай, — сказав він.

— Хто ти *насправді*? — запитав Біллі, намагаючись навести фокус на дитину, але це було неможливо. — Бо ти говориш голосом аж ніяк не Абриним.

— Складно пояснити. Наразі просто намагайся зосередитися на тому, щоб не заснути.

Ден виліз із машини й обійшов її до водійських дверей, дорогою кілька разів зашпортавшись. Її ноги, що здалися такими довгими в день їхнього знайомства, були такими збіса коротенькими. Він тільки й надіявся, що в нього не буде достатньо часу, щоб до них звикнути.

На сидінні лежав одяг Крука. Його парусинові туфлі стояли на брудному підложному килимку, з них звисали шкарпетки. Кров і мозок, що заляпали було його сорочку і піджак, вициклилися з дійсності, але залишили по собі вологі плями. Ден зібрав усе це і, після коротких роздумів, додав туди ще й пістолет. Йому не хотілося з ним розлучатися, але якщо їх зупинять…

Він поніс згорток наперед пікапа і поховав його під наметом старого листя. Потім вхопив уламок поваленої берези, в яку був урізався «Ф-150», і затягнув його на місце

поховання. Це була важка робота Абриними руками, але він упорався.

Виявилося, що він не може просто вступити в кабіну; йому довелося підтягуватися туди, вхопившись за кермо. А коли нарешті опинився за кермом, ступні його ледве-ледве не сягали педалей. *Гадство*.

Біллі видав знаменитого хропака, і Ден знову штовхнув його ліктем. Біллі відкрив очі й озирнувся довкола.

— Де ми? Той парубок мене чимсь підтруїв? — А тоді: — Гадаю, я ще трішки посплю.

У якийсь із фінальних моментів смертельної боротьби за пістолет так і не відкрита Круком пляшка «Фанти» упала на підлогу. Ден нахилився, підняв її, потім затримав Абрині пальці на кришці, загадавши, що буває з газованою водою, коли її добряче струснути. Звідкілясь до нього заговорила Абра:

(«*невже*»)

і вона усміхалася, але ця усмішка не була злою. Ден подумав, що це добре.

10

«*Ви мусите не дати мені заснути*», — промовив голос устами Дена, тому Джон з'їхав по відгалуженню на «Фокс Ран», припаркувавшись там якомога далі від «Кола»[1]. Там вони з Дейвом, підтримуючи з двох боків, водили туди-сюди Денове тіло. Він був наче п'яний у кінці важкого для себе вечора — раз у раз його голова падала на груди, щоби потім знову підсмикнутись угору. Обидва чоловіки по черзі розпитували його, що трапилося, що відбувається зараз і *де* це відбувається, але Абра лише хитала Деновою головою.

---

[1] «Fox Run» — старе шосе «Лисячі гони», яке перетинає платна автотраса «Сполдінг»; «Kohl's» — заснована 1962 р. мережа супермаркетів.

— Крук уколов мене в руку, перед тим як дозволити мені піти до вбиральні. Все решта в тумані. А тепер шшш, мені треба зосередитись.

Під третє широке коло навкруг Джонового «Сабурбена» рот Дена розплився в усмішці, і він видав характерне для Абри хихотіння. Дейв повз їхнього човгаючого, спотикливого підопічного запитально подивився на Джона. Джон, знизавши плечима, похитав головою.

— Невже, — промовила Абра. — Газировка.

11

Ден нахилив пляшку і зняв кришку. Оранжевий струмінь під високим тиском вдарив Біллі в обличчя. Він кашляв і відпльовувався, проте наразі сонливості як не було.

— Господи, дитино! Навіщо ти це робиш?

— Це ж подіяло, хіба не так? — Ден вручив йому все ще шипучу воду. — Решту влий собі в горло. Вибач, але тобі не можна більше засинати, як би тобі цього не хотілося.

Поки Біллі, перехиливши пляшку, поглинав содову, Ден нахилився і знайшов важіль регулювання сидіння. Він потягнув його однією рукою, одночасно смикаючи іншою за кермо. Сидіння стрибнуло вперед. У результаті Біллі хлюпнув «Фантою» собі на підборіддя (і пробурмотів фразу з тих, що їх дорослі зазвичай не промовляють у присутності юних дівчаток з Нью-Гемпширу), але тепер Абрині ноги сягали до педалей. Ледь-ледь. Ден рушив пікап заднім ходом і так повільно задкував, виводячи його навскоси на дорогу. Коли вони вже опинилися на асфальті, він з полегшенням зітхнув. Застрягти в канаві при глухому вермонтському шосе, це не вельми просунуло б уперед їхню справу.

— Ти знаєшся на тому, що зараз робиш? — запитав Біллі.

— Так. Робив це все життя… хоча була невеличка перерва в часі, коли штат Флорида забрав у мене права. Я на той час

перебував у іншому штаті, але є одна така дрібничка, що зветься принципом юридичної взаємності. Заборона п'яницям подорожувати по всій нашій великій країні.

— Ти Ден.

— Винний по всіх пунктах, — сказав той, вдивляючись поверх керма. От аби була якась книжка, на яку можна було б сісти, але оскільки книжки він не має, йому залишається робити все, що змога, і то якомога краще. Він ввімкнув першу передачу і поїхав.

— Як ти забрався всередину неї?

— Не питай.

Крук був казав щось (чи тільки подумав, Ден не знав, як саме це було) про дачні дороги, і приблизно через чотири милі по шосе № 108 вони побачили путівець з прибитим до сосни дерев'яним щитом, на якому був напис: ЩАСЛИВА МІСЦИНКА БОБА І ДОТ. Якщо це не була дачна дорога, то їх взагалі не існувало. Ден завернув туди, руки Абри раділи гідропідсилювачу керма, і ввімкнув дальнє світло. За чверть милі далі просіку перегороджував важкий ланцюг, на якому висіло далебі менш благодушне застереження: ЗАБОРОНЕНО. Ланцюг — це добре. Це означало, що Боб і Дот цього вікенда не влаштовують у своєму щасливому містечку якоїсь виїзної вечірки, а чверть милі поодаль від шосе достатньо для забезпечення їм приватності. Був там іще один бонус: кульверт, з якого струменіла вода.

Він вимкнув фари і двигун, потім обернувся до Біллі.

— Бачиш оту трубу? Піди, змий «Фанту» собі з обличчя. Добре вмийся. Тобі треба позбавитися сонливості, якомога краще протверезіти.

— Я не сонний, — сказав Біллі.

— Недостатньо. Намагайся на намочити собі сорочку. А коли це зробиш, причеши волосся. Тебе чекає вихід на публіку.

— Де ми?

— Вермонт.

— Де той парубок, що мене викрав?

— Мертвий.

— Із чортами упокій! — вигукнув Біллі. І потім, після миті роздумів: — Як щодо тіла? Де воно?

Пречудове питання, але не те, на яке Денові хотілося відповідати. Чого йому хотілося — щоб усе це закінчилося. Все це виснажувало і дезорієнтувало, як тисяча чортів.

— Зникло. Це все, що тобі достатньо знати.

— Але ж…

— Не зараз. Вимий собі обличчя, потім пройдися кілька разів туди-сюди по дорозі. Помахай руками, глибоко подихай, щоби був ясний, як скло.

— У мене голова, як та *курва*, болить.

Дена це не здивувало.

— Коли повернешся, наша дівчинка, мабуть, знову стане дівчинкою. Отже, тобі доведеться кермувати. Якщо достатньо протверезієш, щоб пристойно виглядати, поїдеш до найближчого міста, де є мотель, і зупинишся в ньому. Ти подорожуєш зі своєю онучкою, второпав?

— Йо, — сказав Біллі. — Моя онука. Аббі Фрімен.

— Щойно там оселишся, подзвониш на мій мобільний.

— Бо ти будеш там… там, де решта тебе зараз.

— Правильно.

— Це ж закреп тями вищої проби, друзяко.

— Так, — сказав Ден. — Безумовно, так воно й є. І наша справа розкріпити цей закреп.

— Окей. Яке *тут* найближче місто?

— Не маю уявлення. Я не хочу, щоб ти вскочив у якусь халепу на дорозі, Біллі. Якщо ти не провітриш собі мозок достатньо, щоб зі швидкістю миль двадцять-тридцять за годину повести машину, а потім оселитися в мотелі без того, щоб хлопець на реєстрації викликав копів, вам з Аброю доведеться провести ніч у кабіні цього пікапа. Без комфорту, але в безпеці.

Біллі прочинив двері з пасажирського боку.

— Дай мені десять хвилин. Я зможу справити за тверезого. Робив таке й раніше. — Він підморгнув дівчинці за кермом. — Я працюю у Кейсі Кінгслі. Ненавидить пияцтво, пам'ятаєш?

Ден дивився, поки він підійшов до кульверта і став там на коліна, а потім заплющив Абрині очі.

На парковці торговельного центру біля Ньюінгтона[1] Абра заплющила Денові очі.

(*«Абро»*)

(*«я тут»*)

(*«ти не спиш»*)

(*«типу того»*)

(*«нам треба знову обернути колесо ти зможеш мені допомогти»*)

Цього разу вона могла.

12

— Відпустіть мене, хлопці, — промовив Ден. Голос у нього вже був власним. — Зі мною все гаразд. Мені так здається.

Джон з Дейвом його відпустили, готові підхопити знову, якщо він похитнеться, але цього не відбулося. Що відбулося, це обмацування себе ним: волосся, обличчя, груди, ноги. Потім він кивнув.

— Йо, — сказав він. — Я тут. — Він роззирнувся. — Де це ми?

— Ньюінгтонський торговельний центр, — відповів Джон. — Приблизно миль за шістдесят від Бостона.

— Окей, гайда знову в дорогу.

---

[1] Newington — засноване 1764 р. містечко (менш ніж тисяча мешканців), поблизу якого розташована зона податкових пільг, де працює кілька великих торговельних центрів.

— Абра, — промовив Дейв. — Що з Аброю?

— З Аброю все добре. Повернулася туди, де вона мусить бути.

— Вона мусить бути *вдома*, — оголосив Дейв, і то більш ніж з однією ноткою обурення. — У своїй кімнаті. Спілкуватися в мережі зі своїми друзями або слухати тих тупих хлопчаків, «Довколишніх», з «ай-Пода»[1].

«Вона і є вдома, — подумав Ден. — *Якщо тіло людини — це її дім, то вона саме там»*.

— Вона зараз з Біллі. Біллі про неї подбає.

— А як щодо того, який її викрав? Той Крук?

Ден затримався біля задніх дверей Джонового «Сабурбена».

— Він не мусить вас більше турбувати. Про кого ми мусимо турбуватися, це про Розу.

13

Мотель «Корона» містився вже за кордоном Вермонту, в Краунвіллі, штат Нью-Йорк. Це був ветхий заклад з блимаючою неоновою вивіскою на фронтоні, на якій прочитувалося: ВІЛ НІ НОМЕ И та БАГАТО КА ЕЛ НИХ КА АЛІВ! Близько тридцяти парковочних місць, де стояли тільки чотири машини. Чоловік за конторкою був обпливаючою горою жиру, з зав'язаним на потилиці у хвіст волоссям, кінець якого сягав десь половини його спини. Він просмикнув подану йому Біллі картку «Віза» і видав їм ключі від двох номерів, не піднімаючи очей від телевізора, де дві жінки на червоному оксамитовому дивані захоплено обмацували одна одну.

— Вони сумісні? — запитав Біллі. А потім, знову глянувши на тих жінок: — Тобто суміжні?

---

[1] «iPod» — бренд медіаплеєрів, які з 2001 р. випускає компанія «Apple».

— Йо, йо, всі суміжні, лише двері відкрити.

— Дякую.

Він проїхав повз ряд ґанків до номерів двадцять три й двадцять чотири і припаркував пікап. Абра згорнулася на сидінні, поклавши голову собі на руку, і міцно спала. Біллі відімкнув кімнати, ввімкнув світло і відчинив поєднуючі їх двері. На його око, номери були пошарпані, проте не цілком вбогі. Все, чого йому зараз хотілося, це їм обом нарешті тут зупинитися і йому заснути. Бажано, годин на десять. Він рідко почувався старим, але зараз почувався древнім.

Абра ледь-ледь прокинулася, коли він клав її на ліжко.

— Де ми?

— Краунвілл, штат Нью-Йорк. Ми в безпеці. Я буду в сусідньому номері.

— Я хочу до тата. І до Дена.

— Скоро. — Сподіваючись, що він щодо цього правий.

Її очі заплющились, потім повільно розплющились знову.

— Я говорила з тією жінкою. З тією *сукою*.

— Справді? — Біллі уявлення не мав, про що мова.

— Вона знає, що ми зробили. Вона це відчула. І їй це *болить*. — Сталевий вогник зблиснув на мить в Абриних очах. Біллі подумав, що це — як побачити промінчик сонця в кінці холодного, хмарного лютневого дня. — Я рада.

— Спи, серденько.

Тим холодним зимовим світлом все ще було осяяне її бліде, втомлене обличчя.

— Вона знає, що я прийду по неї.

Біллі хотів було прибрати волосся, що впало їй на очі, а потім подумав — а якщо вкусить? Мабуть, це було глупство, але… цей вогник в її очах. Його мати іноді такою бувала, якраз перед тим, як дати волю своєму норову і відшмагати когось із дітей.

— Тобі стане краще вранці. Мені й самому хтілося б повернутися цієї ж ночі — я певен, твій тато того самого

хтів би, — але я не годний вести машину. Щастя вже, що я аж сюди її довів і не злетів з дороги.

— Мені б хотілося поговорити з мамою і татом.

Власні мати і батько Біллі — аж ніяк не кандидати на звання «Батьків року», навіть у найкращі свої моменти — давно померли, і йому хотілося тільки заснути. Він тоскно подивився крізь прочинені двері на ліжко в сусідньому номері. Скоро, але поки ще ні. Він витяг свій мобільний і розкрив його. Той продзвонив двічі, і далі Біллі вже говорив з Деном. За кілька митей він передав слухавку Абрі.

— Твій батько. Гайда, то й гайда.

Абра вхопила телефон.

— Тату? *Тату?* — сльозами почали наповнюватися її очі. — Так. Я… перестань, тату, *цілком в порядку*. Просто така сонна, що ледве можу… — Очі її розширилися від раптової думки. — А з *тобою* все гаразд?

Вона слухала. Очі Біллі почали склеюватися, але він із зусиллям їх розплющив. Тепер дівчина вже гірко ридала, і він трохи ніби зрадів. Сльози пригасили той вогник в її очах.

Вона віддала слухавку назад.

— Це Ден. Він знову хоче побалакати з вами.

Він узяв телефон і слухав. Потім сказав:

— Абро, Ден хоче знати, як ти гадаєш, чи нема тут інших поганців. Достатньо близько, щоби дістатися сюди цієї ночі?

— Ні, я гадаю, Крук збирався зустрітися з декількома іншими, але вони все ще дуже далеко звідси. І вони не зможуть вирахувати, де ми — вона широчезно позіхнула, — без нього їм це нікому сказати. Скажіть Дену, що ми в безпеці. І ще скажіть йому, щоб він переконав у цьому мого тата.

Біллі переказав ці слова. Коли він закінчив розмову, Абра вже згорнулася на ліжку, підтягнувши коліна до грудей, і тихо сопіла. Біллі дістав з шафи ковдру і вкрив її, потім підійшов до дверей і перевірив ланцюжок. Подумав і для певності підставив під дверну ручку стілець. «*Хто про безпеку дбає, біда того обминає*», — любив приказувати його батько.

14

Роза відкрила сейф під підлогою і витягла один із балонів. Так і стоячи на колінах між передніми сидіннями «ЕрфКрузера», вона його зірвала і нахилилася ротом над шиплячим ковпачком. Нижня щелепа відвисла в неї аж до грудей, а дно її голови перетворилося на чорну діру, з якої стирчав єдиний зуб. Її очі, зазвичай високоглядні, зараз спливли вниз і затьмарилися. Її обличчя перетворилося на скорбну посмертну маску, з-під якої явно проступав череп.

Вона прийняла духу.

Закінчивши, вона поклала назад балон і сіла за кермо свого автодому, дивлячись прямо вперед. «*Не завдавай собі клопоту приїжджати до мене, Розо… я сама приїду до тебе*». Ось що вона сказала. Ось що вона *наважилася* сказати їй, Розі О'Гера, Розі Циліндр. Отже, тоді не просто сильна; сильна і *мстива*. Сердита.

— Нумо, вперед, дорогенька, — промовила вона. — І залишайся сердитою. Що ти будеш сердитішою, то нерозважливішою ти будеш. Приїзди побачитися зі своєю тітонькою Розою.

Щось тріснуло. Вона подивилася вниз і побачила, що відломила нижню половину керма «ЕрфКрузера». Дух надавав силу. Руки в неї кровили. Роза відкинула геть зазублену пластикову дугу, піднесла долоні собі до обличчя й почала їх облизувати.

Розділ шістнадцятий

Те, що було забуто

1

Тієї ж миті, як Ден закрив телефон, Дейв промовив:

— Давайте заберемо Люсі й поїдемо по Абру.

Ден похитав головою.

— Вона сказала, що з нею все гаразд, і я їй вірю.

— Але ж вона була під наркотиком, — сказав Джон. — Її судження може бути не найкращим зараз.

— Вона була достатньо розсудливою, щоб допомогти мені подбати про того, що вона називає його Круком, — сказав Ден, — і я їй в цьому довірився. Дамо їм виспати з себе те, чим їх був накачав той покруч. На нас чекають інші справи. Важливі справи. Ви мусите мені тут бодай трішки довіряти. Доволі скоро ви побачитеся зі своєю донькою, Девіде. Але зараз краще вислухайте мене уважно. Ми підкинемо вас до квартири вашої бабці-тещі. Ви мусите привезти вашу жінку в шпиталь.

— Я не знаю, чи вона повірить мені, коли я розкажу їй, що трапилося сьогодні. Я не знаю, наскільки я зможу бути переконливим, коли сам ледве в це вірю.

— Скажіть, що розповідь мусить зачекати, поки ми не будемо всі разом. Разом — це значить включно з Абриною Момо.

— Я сумніваюся, щоби вас впустили до неї. — Дейв поглянув собі на годинник. — Години для відвідування давно закінчилися, а вона дуже хвора.

— Персонал у таких відділеннях не дуже зважає на правила відвідин, коли пацієнт наблизився до свого кінця, — сказав Ден.

Дейв подивився на Джона, той знизав плечима.

— Це каже чоловік, який працює в хоспісі. Гадаю, ти можеш у цьому йому довіритися.

— Вона навіть може бути не при свідомості, — сказав Дейв.

— Давайте займатися всім поступово, у міру появи проблем.

— Зрештою, який стосунок до всього має Четта? Вона нічого про це не знає.

Ден сказав:

— Я цілком упевнений, що вона знає набагато більше, ніж ви вважаєте.

2

Вони висадили Дейва біля кондомініума на Марлборо-стрит і дивилися, як він сходить на ґанок і натискає кнопку одного з дзвінків.

— У нього вигляд хлопчика, який іде до дров'яного сараю, знаючи, що там доведеться зняти штанці й отримати ременя, — сказав Джон. — Це породить збіса величезне напруження в його шлюбі, байдуже, як воно все обернеться.

— Коли трапляється природна катастрофа, нема кого звинувачувати.

— Спробуй змусити Люсі побачити це під таким кутом. Вона думатиме: «Ти покинув нашу дочку саму, і її захопив якийсь скажений». Десь у глибині душі вона завжди так думатиме.

— Абра зможе перемінити її думки щодо цього. А якщо говорити про сьогоднішній день, ми зробили все, що могли, і зробили доволі непогано.

— Але ще не кінець.

— Далебі аж ніяк.

Дейв подзвонив знову і зазирав у маленьке фойє, коли відкрилися двері ліфта і звідти вилетіла Люсі Стоун. Обличчя в неї було напружене й бліде. Дейв почав говорити, щойно вона відкрила вхідні двері. Вона також. Люсі затягнула його досередини — *засмикнула* його всередину — обома руками.

— Ах, чоловіче, — м'яко промовив Джон. — Це нагадало мені про ті численні ночі, коли я прибивався додому о третій ранку.

— Він її або переконає, або ні, — сказав Ден. — Ми маємо іншу справу.

3

Ден Торренс з Джоном Далтоном прибули до Массачусетського загального шпиталю невдовзі по десятій тридцять. У відділенні інтенсивної терапії був час відливу. Напівздута повітряна куля з написом пістрявими літерами ПОЧУВАЙТЕСЬ КРАЩЕ І ОДУЖУЙТЕ безживно плавала під стелею, відкидаючи схожу на медузу тінь. Ден підійшов до сестринського поста, назвався представником персоналу хоспісу, до якого призначено перевозити місіс Рейнолдс, показав своє посвідчення з «Гелен Рівінгтон Хаусу» і відрекомендував Джона Далтона, як сімейного лікаря (натяжка, проте не відверта брехня).

— Перед транспортуванням нам потрібно визначити її стан, — сказав Ден, — і ще двоє членів родини просили бути присутніми. Це онука міс Рейнолдс і онучкин чоловік. Я прошу вибачення за пізній час, але це невідмінна справа. Вони невдовзі будуть тут.

— Я знайома зі Стоунами, — сказала медсестра. — Вони гарні люди. Зокрема Люсі була дуже уважною до своєї бабусі. Кончетта вельми особлива. Я читала її поезію, в неї чудові вірші. Але якщо ви, джентльмени, очікуєте від неї якогось слова, мушу вас розчарувати. Вона вже запала в кому.

«Ми цьому зарадимо», — подумав Ден.

— І ще… — медсестра з сумнівом поглянула на Джона. — Ну, це не моя справа таке казати…

— Продовжуйте, — підбадьорив її Джон. — Я ніколи не зустрічав старшої медсестри, якій не було б чого сказати.

Вона йому посміхнулась, потім знову розвернулася своєю увагою до Дена.

— Я чула чудові речі про хоспіс «Рівінгтон», але вельми сумніваюсь, що Кончетта туди поїде. Навіть якщо вона протримається до понеділка, я не певна, що є якийсь сенс в її перевезенні. Було б гуманніше дозволити їй закінчити свою подорож тут. Якщо я перейшла межу, прошу вибачення.

— Ні, ви не перейшли, — сказав Ден, — і ми візьмемо до уваги вашу думку. Джоне, ти не міг би спустися до фойє і привести сюди Стоунів, коли вони прибудуть? Я можу розпочати без тебе.

— Ти певен…

— Так, — відказав Ден, витримуючи його погляд. — Я певен.

— Вона в палаті номер дев'ять, — сказала старша сестра. — Це одиночка, в кінці коридору. Якщо вам знадоблюсь я, подзвоніть у її дзвоник.

4

На дверях палати № 9 було ім'я Кончетти, але рамка для медичних приписів була порожньою і монітор життєвих процесів угорі не показував нічого. Ден вступив у добре знайомі йому запахи: освіжувача повітря, антисептика і смертельної хвороби. Останній був інтенсивним, і він співав у його голові, як скрипка, що знає тільки одну ноту. На стінах висіли фотографії, на багатьох з них була Абра різного віку. На одній з них купка малюків з роззявленими ротами дивилася, як фокусник витягує з капелюха білого кролика. Ден не сумнівався, що знімок було зроблено в той славетний день народження, в День Ложок.

Оточена цими фотографіями, на ліжку спала схожа на скелет жінка, з роззявленим ротом, з низкою перлин, чотками, що звисали їй з пальців. Те волосся, що ще залишилося в неї, було таким ріденьким, що губилося з вигляду на тлі подушки. Її шкіра, колись оливкового відтінку, тепер була

жовтою. Підняття і спади її вутлих грудей були ледь помітними. Одного погляду вистачило Дену, щоб зрозуміти, що старша сестра дійсно знала рахунок. Якби тут був Аззі, він лежав би в цій кімнаті, пригорнувшись до цієї старої жінки, чекаючи, поки прийде Доктор Сон, щоб самому продовжувати своє нічне патрулювання коридорної порожнечі, втім, є речі, які можуть бачити лише коти.

Ден сів на краєчок ліжка, зауваживши, що єдина крапельниця, під'єднана до жінки, капає їй фізіологічний розчин. Залишалися єдині ліки, які могли допомогти їй зараз, але в шпитальній аптеці таких не малося. Її канюля перекривилася. Він її поправив. Потім він взяв жінку за руку і подивився на її спляче обличчя.

(*«Кончетто»*)

Легенька затримка в її диханні.

(*«Кончетто, повернися»*)

Попід тонкими, посинілими повіками ворухнулись очі. Вона могла дослухатися; вона могла дивитися свої останні сни. Про Італію, можливо. Нахилятися над родинним колодязем, витягувати відро з холодною водою. Нахилятися під гарячим літнім сонцем.

(*«Ти потрібна Абрі, повернися, і мені ти потрібна також»*)

Це було все, що він міг зробити, і він не мав певності, що цього буде достатньо, поки її очі повільно не відкрилися. Вони були порожніми спершу, але набиралися уваги. Ден бачив таке й раніше. Чудо повернення свідомості. Не вперше він дивувався, звідки вона приходить і куди вона відходить з упокоєнням. Смерть не менше чудо за народження.

Рука, яку він тримав, напружилася. Очі залишалися на Денових очах, і Кончетта посміхнулась. То була несмілива усмішка, але вона була.

— *Oh mio caro! Sei tu? Sei tu? Come e possibile? Sei morto? Sono morta anch'io?.. Siamo fantasmi?*

Ден не знав італійської, та й не мусив. Він почув, що вона промовляє ідеально чисто в своїй голові.

— *О дорогий мій, чи це ти? Хіба це можливо? Чи ти мертвий? І я мертва?*

А потім, після паузи:

— *Ми привиди?*

Ден нахилився до неї, поки його щока не притиснулась до її.

Він зашепотів їй просто у вухо.

Перегодом вона зашепотіла йому.

5

Їхня розмова була короткою, але втішною. Кончетта здебільшого говорила італійською. Нарешті вона підняла руку — це забрало багато зусиль, але вона спромоглася — і погладила його по щетинястій щоці. Вона посміхалася.

— Ти готова? — запитав він.

— *Si.* Готова.

— Там нема чого боятися.

— *Si.* Я це знаю. Назви мені ще раз твоє ім'я, *signor*.

— Деніел Торренс.

— *Si.* Ти дарунок від Бога, Деніеле Торренс. *Sei un dono di Dio*. — Ден сподівався, що це правда.

— Даси мені?

— *Si.* Звичайно. Все, що тобі треба *per Abra*.

— А я дам тобі, Четто. Ми поп'ємо з колодязя разом.

Вона заплющила очі.

(*«Я знаю»*)

Ти зараз заснеш, а коли прокинешся…

(*«все буде краще»*)

Енергія була ще потужнішою, ніж тієї ночі, коли відійшов Чарлі Хейз; він відчував її між ними, коли делікатно стиснув її руки в своїх і відчув гладенькі камінці її чоток своїми долонями. Десь вимикалися лампи, одна по одній. З цим все було гаразд. В Італії маленька дівчинка в коричневій сукен-

ці й сандаліях тягнула воду з холодного горла колодязя. Вона була викапана Абра, ця маленька дівчинка. Гавкав собака. «*Il cane. Ginata. Il cane si rotolava sull'erba*». Гавкає й качається в траві. Кумедна Джіната!

Кончетті шістнадцять і вона закохана, чи тридцять, і вона пише вірша за кухонним столом у спекотній квартирці в Квінсі[1], в той час як діти кричать на вулиці внизу; їй шістдесят, і вона стоїть під дощем і дивиться вгору на сотні тисяч спадаючих рисок найчистішого срібла. Вона своя мати і своя праправнучка, і зараз час для її великої переміни, для її великого вояжу. Джіната все качалася в траві, а лампи

(«*поспіши, будь ласка*»)

гасли одна по одній. Прочинялися двері

(«*поспіши, будь ласка, вже час*»)

і поза ними обоє вони почули таємничий, п'янкий аромат дихання ночі. Вгорі сяяли всі зірки, які тільки були й є.

Він поцілував її холодне чоло.

— Все добре, *cara*. Тобі тільки треба поспати. Після сну тобі покращає.

Потім він чекав її фінального зітхання.

Воно прийшло.

6

Він усе ще сидів там, тримаючи її руки в своїх, коли різко відчинилися двері й до палати вбігла Люсі Стоун. Її чоловік і педіатр її дочки увійшли вслід за нею, але тримаючи дистанцію; здавалося, вони бояться, що їх спопелить її страхом, ярістю і бентежним обуренням, які огортали її аурою такої сліпучої інтенсивності, що та була майже видимою.

Вона вхопила Дена за плече, її нігті уп'ялися, як пазурі, йому в плече під сорочкою.

---

[1] Queens — найбільш етнічно різноманітний район міста Нью-Йорк.

— Забирайтеся геть від неї. Ви її не знаєте. Ви маєте відношення до моєї матері не більше, ніж до моє дочки…

— Притиште голос, — промовив Ден, не обертаючись. — Ви в присутності смерті.

Гнів, який підтримував її жорсткість, вмент розчинився, послабивши її суглоби. Люсі опустилася на край ліжка поряд з Деном і дивилася на ту воскову камею, якою стало тепер обличчя її бабусі. Потім вона подивилася на змученого, порослого щетиною чоловіка, який сидів, тримаючи мертві руки, пальці яких так і залишилися перевиті чотками. Незауважені нею сльози великими, чистими краплями почали стікати по її щоках.

— Я не можу зрозуміти й половини того, що вони намагалися мені торочити. Тільки, що Абру було викрадено, але тепер з нею все гаразд — імовірно — і вона в мотелі з якимсь чоловіком на ім'я Біллі, і вони обоє зараз сплять.

— Все правда, — сказав Ден.

— Тоді поділіться зі мною вашими святішими за святий престол енцикліками, будьте такі ласкаві. Я розпочну жалобу по своїй бабусі після того, як побачу Абру. Після того, як зможу обняти її. А зараз я волію знати… я волію… — Вона відсахнулася, дивлячись то на Дена, то на свою мертву бабусю, то знову на Дена. Її чоловік стояв у неї за спиною. Джон біля дверей палати № 9, прихилившись до одвірка. — Ваше прізвище Торренс? Вас звуть Деніел Торренс?

— Так.

Знову те повільне переведення очей від застиглого профілю бабусі на чоловіка, який був присутнім у мить її смерті.

— Хто ви, містере Торренс?

Ден відпустив руки Четти і взявся за руки Люсі.

— Ходімо зі мною. Недалеко. Тільки на той бік кімнати.

Вона підвелася, не протестуючи, так само вдивляючись йому в обличчя. Він повів її до дверей ванної, які стояли

прочиненими. Він увімкнув світло і показав на дзеркало понад раковиною, в якому вони відбивалися обрамлені, немов на фотографії. Побачене таким чином залишало мало сумнівів. Жодних насправді.

Він сказав:

— Мій батько був вашим батьком, Люсі. По батькові я ваш рідний брат.

7

Повідомивши старшу сестру про те, що на її поверсі сталася смерть, вони пішли до маленької позаконфесійної шпитальної каплички. Люсі знала дорогу; хоча й не вельми віруюча, вона провела там багато годин у роздумах і спогадах. Це було втішливе місце для такого роду занять, які просто необхідні, коли той, кого любиш, наближається до свого кінця. О цій годині вони були там самі.

— Спершу перше, — сказав Ден. — Я мушу запитати, чи ви мені вірите. Ми можемо зробити аналіз ДНК, коли на те буде час, але… чи потрібно нам це?

Люсі безтямно похитала головою, не відриваючи очей від його обличчя. Здавалося, вона намагається його запам'ятати назавжди.

— Господи-Ісусе, я ледве можу віддихатися.

— Я подумав, щось у тобі ніби є знайоме, тільки-но вперше тебе побачив, — сказав Дену Дейв. — Тепер я розумію, чому. Я б здогадався раніше, гадаю, якби тоді не… ну, ти розумієш…

— Отак, просто на очах, — промовив Джон. — Дене, а Абра знає?

— Звісно, — усміхнувся Ден, згадавши Абрину теорію відносності.

— Вона дізналася з вашого мозку? — спитала Люсі. — Завдяки отій своїй телепатії?

— Ні, тому що я сам про це нічого не знав. Навіть така талановита особа, як Абра, не може прочитати того, чого нема. Але на більш глибшому рівні ми обоє знали. Чорт, ми навіть промовляли це вголос. Якби хтось спитав, що ми робимо разом, ми домовилися казати, що я її дядько. Ким я й є. Мені мусило б це дійти швидше, аніж це трапилося насправді.

— Це випадок за межами випадковості, — сказав Дейв, хитаючи головою.

— Ні, аж ніяк. Це найдальша у світі річ від випадковості. Люсі, я розумію, що ви збентежена й сердита. Я розповім вам усе, що знаю, але це забере якийсь час. Дякувати Джону і вашому чоловіку, і Абрі — їй найбільше — ми його трохи маємо.

— По дорозі, — сказала Люсі. — Ви зможете розповідати мені по дорозі до Абри.

— Гаразд, — погодився Ден, — по дорозі. Але спершу три години сну.

Вона замотала головою раніше, ніж він закінчив цю фразу.

— Ні, зараз. Я мушу побачити її якомога швидше. Як ви не розумієте? Вона моя донька, її були викрали, і *я мушу побачити її!*

— Її були викрали, але тепер вона в безпеці, — сказав Ден.

— Ви це кажете, звичайно, що ви так кажете, але ж самі не знаєте.

— Так *Абра* каже, — відповів він. — А вона *знає*. Послухайте, місіс Стоун, Люсі, вона зараз спить, і їй потрібно виспатись. «*Мені теж. У мене попереду довга подорож і, я гадаю, подорож ця буде важкою. Дуже важкою*».

Люсі дивилася на нього прискіпливо.

— З вами щось негаразд?

— Просто втомлений.

— Усі ми втомилися, — сказав Джон. — Це був… напружений день. — Він дзявкнув коротким реготом, і тут же

прикрив собі рота долонями, наче хлопчик, що раптом був мовив якесь непристойне слово.

— Я не можу їй навіть зателефонувати, не можу почути її голос, — сказала Люсі. Промовляла вона повільно, наче намагаючись зрозуміти якусь складну інструкцію. — Тому що їм треба переспати наркотик, який той чоловік… той, що, як ви кажете, вона його називає Круком… їй вколов.

— Скоро, — сказав Ден. — Скоро ви з нею побачитеся. Він накрив її руки своєю долонею. Якусь мить здавалося, що Люсі її відштовхне. Натомість вона за неї вхопилася обома руками.

— Я можу розпочати дорогою назад, до квартири вашої бабусі, — сказав Ден. Він підвівся. Для цього знадобилося зусилля. — Поїхали.

8

Йому вистачило часу розповісти їй, як пропащий чоловік поїхав автобусом із Массачусетсу на північ, і як — відразу за кордоном Нью-Гемпширу — він викинув те, що виявилося його останньою пляшкою пійла, до баку, на якому був напис: ЯКЩО ВАМ ВОНО БІЛЬШЕ НЕ ПОТРІБНЕ, ЗАЛИШТЕ ЙОГО ТУТ. Він розповідав їм, як друг його дитинства Тоні заговорив до нього вперше за багато років, коли автобус в'їхав до Фрейжера. *«Ось воно, те місце»,* — сказав тоді Тоні.

Звідтіля він перескочив назад у часі, до тих днів, коли він був не Деном, а Денні (а інколи його звали доком, як ото в *«ехм, як справи, доку?»*), а його невидимий друг Тоні був абсолютною необхідністю. Сяйво було лише одним з тягарів, які допомагав йому нести Тоні, і то не найважчим. Найважчим був батько-алкоголік, нещасна і надзвичайно небезпечна людина, яку і Денні, і його мати дуже любили — можливо, однаковою мірою за його вади і попри них.

— Він мав жахливий норов, і не потрібно було мати телепатичних здібностей, щоби знати, коли той візьме над ним гору. Зазначу, що, коли таке траплялося, він зазвичай був п'яним. Я знаю, що він був налиганий того вечора, коли підловив мене в своєму кабінеті, де я бавився з паперами. Він зламав мені руку.

— Скільки тобі було тоді років? — запитав Дейв. Він разом із дружиною їхав на задньому сидінні.

— Чотири, я гадаю. Може, навіть менше. Коли він виходив на стежину війни, у нього проявилася ота звичка терти собі губи. — Денні показав. — Ви когось знаєте, хто робить так само, коли вона збентежена?

— Абра, — сказала Люсі. — Я думала, це в неї від мене. Вона підвела праву руку собі до рота, потім вхопилася за неї лівою і повернула назад, на коліна. Ден бачив, як точно так робила Абра на тій лавці перед Енністонською публічною бібліотекою того дня, коли він вперше зустрівся з нею особисто. — Я вважала, що й свій норов вона також успадкувала від мене. Я буваю… доволі різкою подеколи.

— Мені згадався батько, коли я вперше побачив, як вона це робить, тре собі губи, — сказав Ден, — але тоді інші речі крутилися на думці, тож я про це просто забув.

Тут йому згадався Ватсон, технік-доглядач «Овердлука», який найперше показав його батькові ненадійний котел того готелю. «*Ви мусіте слідкувати за ним*, — сказав він тоді, — *бо воно повзе*». Але наприкінці Джек Торренс про це забув. Саме тому Ден все ще залишався живим.

— Ви хочете мені сказати, ніби здогадалися про нашу сімейну спорідненість, тільки завдяки отій єдиній маленькій звичці? На диво успішний дедуктивний перескік, особливо зважаючи на те, що це ми з вами схожі лицем, а не ви з Аброю — вона здебільшого успадкувала зовнішність свого батька. — Люсі ненадовго замислилась. — Проте, авжеж, у вас з нею є інша родинна риса… Дейв каже, ви називаєте це *сяйвом*. Саме *через це* ви здогадалися, чи не так?

Ден похитав головою.

— У мене з'явився друг того року, коли загинув мій батько. Його ім'я було Дік Хеллоран, він працював кухарем у готелі «Оверлук». Він також мав сяйво, і він мені розказував, що багато людей також потрошку його мають. Він був правий. Я в своєму житті зустрічав багатьох людей, які сяяли, хтось більше, хтось менше. Біллі Фрімен, наприклад. Тому-то він зараз із Аброю.

Джон завернув «Сабурбеном» до невеличкого паркінгу поза кондомініумом Кончетти, але поки що ніхто з них не виходив з машини. Попри всі її хвилювання за дочку, Люсі була причарована його історичною лекцією. Дену було зайве на неї дивитися, щоб про це знати.

— Якщо це не було сяйво, то що ж тоді інше?

— Коли ми їхали «*Рівою*» до Клауд-Геп, Дейв розказував, що ви на складі в будинку Кончетти знайшли якусь скриньку.

— Так, скриньку моєї матері. Я не мала найменшого уявлення, що Момо зберігає якісь її речі.

— Дейв розповідав нам із Джоном, що вона була дівчиною, яка любила вечірки, полюбляла гульнути тоді, в ті старі дні.

Насправді Дейв розповідав про це Абрі, через телепатичний зв'язок, але це була та інформація, якої, як він відчував, не варто повідомляти його новознайденій напівсестрі, принаймні тепер.

Люсі кинула на Дейва докірливий погляд, яким зазвичай нагороджують того з подружжя, хто виставляє на світ брудне сімейне шмаття, але не промовила нічого.

— Він також сказав, що після університету штату Нью-Йорк в Олбані Алессандра поїхала на вчительську практику до якоїсь підготовчої школи у Вермонті чи Массачусетсі. Мій батько викладав мову й літературу — поки не втратив роботу через те, що вдарив одного учня — якраз у Вермонті. У школі, що називається «Стовінгтонська під-

готовча академія». І, за словами моєї матері, він був іще той *гуляка* в ті дні. Щойно я переконався, що Біллі з Аброю в безпеці, я порівняв деякі дати у себе в голові. Схоже було, вони складаються докупи, але я здогадувався, що, якщо хтось і знає щось напевне, це мусить бути мати Алессандри Андерсон.

— *Невже* вона знала? — спитала Люсі. Вона тепер сиділа нахилена, упершись ліктями в консоль між передніми сидіннями.

— Не все, і ми небагато часу провели разом, але знала вона достатньо. Вона не пам'ятала назви школи, де викладала ваша мати-практикантка, але пам'ятала, що та була у Вермонті. І те, що в неї був короткий роман з одним тамтешнім викладачем, її куратором. Який, як вона сказала, був також публікованим письменником. — Ден зробив паузу. — Мій батько був письменником, публікувався. Світ побачило лише кілька його оповідань, але деякі з них були надруковані у дуже добрих журналах, на кшталт «Атлантик манслі»[1]. Кончетта ніколи не питала в неї імені того чоловіка, і Алессандра сама його ніколи не називала, але якщо в тій скрині є вкладка до її диплома, я впевнений, ви побачите, що її куратора звали Джон Едвард Торренс. — Він позіхнув і подивився собі на годинник. — Це все, що я наразі спроможний зробити. Ходімо нагору. Три години сну для всіх нас, потім їдемо до штату Нью-Йорк. Дороги будуть порожніми, і ми зможемо наздогнати втрачений час.

— Ви присягаєтесь, що вона в безпеці? — спитала Люсі.

Ден кивнув.

— Гаразд. Я почекаю. Але тільки три години. А щодо заснути… — Вона засміялась. У тому сміху не було гумору.

---

[1] «The Atlantic Monthly» (з 2004 р. «The Atlantic») — заснований групою письменників у Бостоні 1857 р. журнал, один із найавторитетніших літературних часописів у США й світі.

9

Коли вони увійшли до квартири Кочетти, Люсі швидко пройшла просто до мікрохвильовки в кухні, виставила таймер і показала на нього Дену. Він кивнув і знов позіхнув.

— О третій тридцять ранку ми звідси вимітаємося.

Вона серйозно подивилася на нього:

— Мені хочеться вирушити без вас, знаєте. Просто зараз.

Він слабенько усміхнувся:

— Гадаю, спершу вам варто послухати решту цієї історії.

Вона похмуро кивнула.

— Це, а також те, що моїй доньці потрібно виспати оту бозна-яку гидоту зі свого організму, єдині причини, які мене тут утримують. А тепер ідіть лягайте, поки не впали просто тут.

Ден із Джоном зайняли гостьову кімнату. Шпалери і меблі в ній ясно підказували, що її тут тримали головним чином для однієї особливої дівчинки, хоча Четта, либонь, час від часу приймала також інших гостей, бо в кімнаті стояло два односпальних ліжка.

Вже коли вони лежали у темряві, Джон промовив:

— Це ж не випадково, що той готель, у якому ти колись жив дитиною, також міститься у Колорадо, авжеж?

— Так.

— Цей Правдивий Вузол зараз у тому ж містечку?

— Саме там.

— І в тім готелі являлися привиди?

«Примарні люди», — подумалось Дену.

— Так.

А тоді Джон сказав дещо таке, що здивувало Дена, тимчасово відкинувши його геть від краєчку сну. Дейв мав рацію: найлегше не помітити тих речей, які лежать в тебе просто під носом.

— Взагалі-то, це логічно, я гадаю… щойно ти погоджуєшся з ідеєю того, що серед нас існують якісь потойбічні істоти,

які живляться нами. Зловредне місце мусить притягувати зловредних створінь. Там вони почуваються цілком вдома. Як ти гадаєш, має цей Вузол інші місця, на кшталт цього, в інших кутках країни? Інші… ну, не знаю, як тут сказати… холодні точки[1].

— Я певен, що має. — Ден прикрив собі рукою очі. Все тіло в нього боліло, в голові стугоніло. — Джонні, я б радо по-хлоп'ячому протеревенив з тобою до ранку, але мені конче треба відключитися.

— Окей, але… — Джон підвівся на лікті, — за теперішніх обставин тобі варто було б поїхати прямо зі шпиталю, як Люсі того й хотіла. Бо їх непокоїть Абра не менше твого. Ти вважаєш, що вона в безпеці, але ти можеш помилятися.

— Не помиляюся.

З надією, що в цьому він правий. Він мусив на це покластися тільки тому, що просто не міг їхати, зараз не міг. Якби тільки в Нью-Йорк, тоді ще можливо. Але ж не тільки туди, тож він мусив поспати. Його тіло благало про сон.

— Що з тобою не так, Дене? У тебе зараз жахливий вигляд.

— Нічого. Просто втомлений.

По тому він відплив, спершу в сон, а потім у якийсь каламутний кошмар, де він біг безкінечними коридорами, в той час як якась Постать переслідувала його, розмахуючи навсібіч дерев'яним молотом, гатячи ним по шпалерах, вибиваючи хмари гіпсового пилу.

«Виходь, ти, малий засранцю! Отримаєш заслужену кару! — волала та Постать. — *Виходь, нікчемне щеня, і прийми свою кару!»*

Потім поряд опинилася Абра. Під сонечком пізнього літа вони сиділи з нею на лавці перед Енністонською публічною бібліотекою. Вона тримала його за руку.

---

[1] «Холодна точка» — індикатор паранормальних явищ у практиці «полювання на привидів», невеличкі місцини, де температура на кілька градусів нижча, ніж у навколишньому просторі, причини чого неможливо пояснити техногенними чи природними чинниками.

«Все добре, дядьку Ден. Все гаразд. Перед тим як померти, твій батько прогнав цю Постать. Тобі не треба…»

Двері бібліотеки розчахнулись і на сонячне світло звідти виступила жінка. Пишні хмари темного волосся клуботалися навкруг її голови, але посаджений набакир циліндр залишався на своєму місці. Тримався на місці, немов якимись чарами.

— О, тільки-но погляньте, — промовила вона. — Це ж сам Ден Торренс, чоловік, котрий вкрав гроші у жінки, з якою переспав, а потім покинув її дитину на побиття до смерті.

Вона усміхнулася Абрі, показавши свій єдиний зуб. Довгий, як багнет, і такий само гострий.

— Що ж він наробить тобі, милочко маленька? Що він зробить з *тобою*?

10

Люсі розбудила його рівно о третій тридцять, але похитала головою, коли він потягнувся розбудити Джона.

— Дайте йому поспати трішки довше. І чоловік мій ще хропе на дивані. — Вона направду посміхнулася. — Знаєте, це мені приводить на згадку Гетсиманський сад. Коли Ісус докоряв Петрові: «Отак не змогли ви й однієї години попильнувати зі мною?» Чи якось так. Але я не маю причин докоряти Девідові, гадаю… він теж це бачив. Ходімо. Я зробила яєчню. У вас вигляд такий, що вам це не завадить. Худий, як тріска. — Вона помовчала, а потім додала: — Братику.

Ден взагалі-то не почувався голодним, але пішов слідом за нею до кухні.

— Він теж бачив що?

— Я перебирала папери Момо, аби лиш руки чимсь зайняти, щоб згаяти час, і почула якесь дзвякання з кухні.

Вона взяла його за руку і підвела до робочого столу між плитою і холодильником. Там стояв ряд старомодних аптекарських слоїків, і один з них, цукерниця, був перекинутий. Розсипаним цукром було написано послання:

Зі мною все ОКЕЙ
мушу ще поспати
Люблю ВАС
☺

Попри свій стан, Ден згадав свою чорну дошку і не втримався від усмішки. Це було так по-Абриному.

— Мабуть, вона прокинулася раптом ненадовго і вирішила це написати, — сказала Люсі.

— Не думаю, — сказав Ден.

Вона поглянула на нього від плити, де викладала на тарілку яєчню.

— *Ви* могли її розбудити. Вона почула вашу тривогу.

— Ви направді в це вірите?

— Так.

— Сідайте. — Вона зробила паузу. — Сідай, *Дене*. Гадаю, мені треба звикати називати тебе так. Сідай і поїж.

Ден не був голодним, але потребував пального. Отже, зробив, як вона наказала.

11

Вона сиділа навпроти нього, сьорбаючи зі склянки сік, налитий, мабуть, з останньої карафи, яку Кончетті Рейнолдс доставили від «Діна & ДеЛуки»[1].

---

[1] «Dean & DeLuca» — заснована 1977 р. шкільним учителем і рекламником мережа бакалійних крамниць та еспресо-барів з харчами і напоями найвищої якості.

— Старший чоловік з алкогольними проблемами і юна фанатка. Таку я собі уявила картину.

— Я теж, — сказав Ден, розмірено, методично ковтаючи яєчню, не відчуваючи її смаку.

— Кави, містере… Дене?

— Будь ласка.

Вона пройшла повз розсипаний цукор до «Банна»[1].

— Він жонатий, але його робота приводить його на численні вчительські вечірки, де багато симпатичних молодих дівчат. Не кажучи вже про енергію лібідо, що розквітає, коли час стає пізнім, а музика гучнішою.

— Схоже на те, — сказав Ден. — Можливо, моя мама спершу теж ходила з ним на ті вечірки, але потім з'явилася дитина, що потребувала догляду, грошей на няньку не було, тож вона мусила сидіти вдома. — Люсі подала йому чашку з кавою. Він почав пити її, перш ніж вона встигла запитати, скільки йому цукру. — Дякую. Як там не було, вона завагітніла. Мабуть, у якомусь мотелі. Напевне, що не на задньому сидінні машини — у нас був «Фольксваген Жук». Навіть пара сексуально навіжених акробатів там не впоралася б.

— Запаморочений трах, — промовив Джон, заходячи до кухні. — Волосся в нього на потилиці стирчало пір'ям після сну. — Так це називають ветерани. А є ще трохи такої яєчні?

— Повно, — відповіла Люсі. — Абра залишила послання на тому столі.

— Справді? — Джон підійшов подивитися. — Це вона?

— Так. Я будь-де впізнаю її почерк.

— Свята срака, це могло б викинути «Верізон»[2] геть із бізнесу.

Вона не посміхнулася.

---

[1] Популярний бренд домашніх кавоварок індустріальної якості, що з 1972 р. випускаються компанією «Bunn-O-Matic».

[2] «Verizon Communications» — заснована 2000 р. найбільша в світі компанія з надання широкосмугового доступу до інтернету.

— Сідайте, їжте, Джоне. У вас на все десять хвилин, потім я розбуджу Сплячу Красуню там, на дивані. — Вона сіла. — Продовжуй, Дене.

— Я не знаю, чи вона думала, що мій батько покине мою маму, чи ні, і сумніваюся, що відповідь на це питання знайдеться в її скрині. Хіба що вона залишила по собі приватний щоденник. Все, що я знаю, засновуючись на тому, що розповів мені Дейв, і що потім розказала Кончетта, вона ще якийсь час крутилася там. Можливо, на щось сподівалася, можливо, просто розважалася, можливо, і те, й інше. Але на той час, коли вона зрозуміла, що вагітна, вона, мабуть, уже заспокоїлась. Наскільки я розумію, ми тоді вже переїхали до Колорадо.

— Як ти гадаєш, твоя мати врешті-решт дізналася про це?

— Не знаю, але вона мусила мати сумніви щодо його вірності, особливо коли він з'являвся додому серед ночі і п'яний як чіп. Я певен, вона розуміла, що п'яниці не обмежуються в своїх дурних розвагах лише ставками на поні й засовуванням п'ятидоларових банкнот у вирізи офіціанток у барі «Твіст-енд-Шавт».

Вона поклала руку йому на плече.

— З тобою все гаразд? У тебе виснажений вигляд.

— Я в порядку. Просто ти не єдина, хто намагається все це переварити.

— Вона загинула в автокатастрофі, — сказала Люсі. Вона відвернулася від Дена, дивлячись на дошку для записів на холодильнику. Посеред неї містилася фотографія Кончетти з Аброю, що виглядала приблизно рочки на чотири, вони, взявшись за руки, йшли полем квітучих стокроток. — Чоловік там з нею був набагато старшим. І п'яним. Вони їхали дуже швидко. Момо не хотіла мені розповідати, але, коли мені виповнилося десь вісімнадцять, і стало цікаво, я так наполягала, що вона повідомила мені деякі деталі. Я запитала в неї, чи була моя мати теж тоді п'яною, але Четта відповіла, що не знає. Вона сказала, що в поліції нема підстав

перевіряти загиблих у смертельних аваріях пасажирів, тільки водія. — Вона зітхнула. — Це не має значення. Облишимо сімейні історії на якийсь інший день. Розкажи мені, що трапилося з моєю дочкою.

Ден почав. У якийсь із моментів, обернувшись, він побачив у дверях Девіда Стоуна, який заправляв собі сорочку в штани і дивився на нього.

12

Ден розпочав з того, як Абра з ним зв'язалася, спершу використавши посередником Тоні. Потім, як Абра увійшла в контакт з Правдивим Вузлом: кошмарне видіння з тим, кого вона називає «хлопчиком-бейсболістом».

— Я пам'ятаю той кошмар, — сказала Люсі. — Я тоді прокинулася від її крику. Таке траплялося й раніше, але тоді це трапилося уперше за останні три-чотири роки.

Девід насупив брови.

— Я такого зовсім не пам'ятаю.

— Ти тоді був у Бостоні на якійсь конференції. — Вона повернулась до Дена. — Дозволь, я скажу, чи правильно я все зрозуміла. Ці люди зовсім не люди, вони… що? Щось на кшталт вампірів?

— У якомусь сенсі так, я гадаю. Вони не сплять у домовинах вдень і не обертаються на кажанів вночі, і я сумніваюся, щоб хрести чи часник їх бодай якось турбували, але вони паразити і безумовно не люди.

— Людські істоти не зникають, коли помирають, — категорично промовив Джон.

— Ви насправді бачили, як це відбувалося?

— Бачили, всі троє.

— Так чи інакше, — сказав Ден, — але Правдивий Вузол не цікавлять звичайні діти, а тільки ті, що мають сяйво.

— Діти, як Абра, — уточнила Люсі.

— Так. Вони катують їх, перед тим як убити — щоб вигнати чистий дух, так каже Абра. Мені перед очима постають лісові самогонщики, які женуть «місячне сяйво».

— Вони хочуть… вдихнути її, — мовила Люсі. Вона все ще намагалася вмістити це в своїй голові. — Тому що вона має сяйво.

— Не просто сяйво, а *величезне* сяйво. Я — ручний ліхтарик. Вона — маячний прожектор. І вона *знає* про них. Вона знає, що вони за такі.

— І більше того, — додав Джон. — Те, що ми зробили з тими людьми у Клауд-Гепі… наскільки це може розуміти та їхня Роза, теж покладається на рахунок Абри, не має значення, хто їх конкретно вбивав.

— А чого іншого вони могли очікувати? — обурено запитала Люсі. — Вони не розуміють, що таке самозахист? Боротьба за *виживання*?

— Що розуміє Роза, — сказав Ден, — це те, що є така мала дівчинка, яка кинула їй виклик.

— Виклик?

— Абра дістала її телепатично. Вона сказала Розі, що приїде по неї.

— Вона *що*?

— Це все той її норов, — тихо промовив Дейв. — Я тисячу разів їй казав, що він заведе її в халепу.

— Вона й зблизька не з'явиться *поруч* тієї жінки і її друзів, убивць дітей, — сказала Люсі.

Ден подумав: «*І так… і ні*».

Він взяв Люсі за руку. Та спершу смикнулась, щоб її вирвати, потім притрималася.

— Та річ, яку тобі треба зрозуміти, насправді є дуже простою, — промовив він. — *Вони ніколи не зупиняться*.

— Але ж…

— Ніяких але, Люсі. За інших обставин Роза могла б відчепитися — вона стара, досвідчена вовчиця, — проте є ще один фактор.

— Який?

— Вони хворі, — сказав Джон. — Абра каже, у них кір. Вони могли підхопити його від того хлопчика, Тревора. Не знаю, як би ви це могли назвати, — божественною відплатою чи іронією долі.

— *Кір?*

— Я розумію, це звучить не вельми серйозно, але, повірте мені, це серйозна річ. Ви знаєте, як у старі часи кір викошував дітей дощенту цілими родинами? Якщо таке відбувається з Правдивим Вузлом, це може їх зі світу згладити.

— Чудово! — вигукнула Люсі. Сердиту усмішку, що з'явилася на її обличчі, Ден дуже добре знав.

— Ні, якщо вони вважають, що Абрин супердух може їх зцілити, — сказав Дейв. — Ось, що ти мусиш зрозуміти, серденько. Це не просто сутичка. Для тієї курви це смертельна війна. — Він завагався, а тоді виклав усю решту. Бо це мусило бути промовленим. — Якщо Роза отримає шанс, вона зжере нашу дочку живцем.

13

Люсі запитала:

— Де вони? Де цей Правдивий Вузол зараз?

— У Колорадо, — сказав Ден. — У кемпінгу, що називається «Пролісок», біля міста Сайдвіндер.

Про те, що цей кемпінг міститься саме там, де він колись мало не загинув від рук власного батька, Ден казати не хотів, бо це призвело б до нових запитань і нових вигуків про випадкові збіги. Єдине, в чому Ден був упевнений, це те, що жодних випадкових збігів не існує.

— У тому Сайдвіндері мусить бути поліцейський відділок, — сказала Люсі. — Ми їм зателефонуємо і спрямуємо їх на це.

— Розказавши їм що? — тон у Джона був ласкавим, не провокуючим на суперечку.

— Ну… що…

— Якщо ти навіть насправді змусиш копів поїхати до того кемпінгу, — сказав Ден, — вони не знайдуть там нічого, окрім гурту середнього й близького до старшого віку американців. Невинні людці з автодомів, того типу, що завше готові всім показувати фотокарточки своїх онуків. Всі їх папери будуть достоту бездоганними, від реєстраційних свідоцтв на собак до актів на земельну ділянку. Поліція не знайде зброї, навіть якщо здобуде собі ордер на обшук — якого не здобуде, бо нема законних підстав, — бо Правдивому Вузлу не потрібна зброя. Їхня зброя отут. — Ден постукав себе по лобі. — Ти виявишся божевільною леді з Нью-Гемпширу, Абра твоєю божевільною дочкою, яка втекла з дому, а ми твоїми божевільними друзями.

Люсі притиснула долоні собі до скронь.

— Я не можу повірити, що це дійсно відбувається.

— Якби ти дослідила архіви, я гадаю, ти знайшла б дані про те, що цей Правдивий Вузол — чи під якою там іще назвою вони можуть бути зареєстровані — є вельми щедрим спонсором того самого колорадського містечка. Ніхто не сере собі в гніздо, його вистилають пір'ячком. Тоді, якщо настануть скрутні часи, ти матимеш чимало друзів.

— Ці покручі живуть на світі дуже довго, — сказав Джон. — Хіба не так? Бо головне, що вони отримують з цього духу, це довголіття.

— Я цілком певен, що це так, — сказав Ден. — І, як годиться добрим американцям, вони весь цей час роблять добрі гроші. Достатні для того, щоб підмазувати колеса значно більші за ті, що обертаються в Сайдвіндері. Колеса на рівні штату. На федеральному рівні.

— І ця Роза… вона ніколи не зупиниться.

— Ніколи. — Ден згадав свій сон про неї. Той її циліндр набакир. Розверстий рот. — Вона усім серцем бажає запопасти твою дочку.

— Жінка, яка живиться тим, що вбиває дітей, не має серця, — оголосив Дейв.

— О ні, серце вона має, — заперечив Джон, — але воно в неї чорне.

Люсі підвелася.

— Досить теревенів. Я хочу *зараз же* їхати до неї. Всі скористайтеся ванною кімнатою, бо щойно ми вирушимо, зупинятись не будемо, поки не приїдемо до того мотелю.

Ден спитав:

— А в Кончетти є комп'ютер? Якщо є, мені треба швиденько проглянути дещо, перш ніж ми вирушимо.

Люсі зітхнула.

— Він у її кабінеті, і пароль, я впевнена, ти зразу вгадаєш. Але якщо затримаєшся довше, ніж на п'ять хвилин, ми вирушимо без тебе.

14

Роза лежала в своєму ліжку пряма, як голобля, і тремтіла від духу й люті.

Вона почула, коли о чверть на третю завівся чийсь двигун. Духоголовий Стів і Баба Росіянка. Коли за двадцять хвилин до четвертої завівся другий двигун, вона це також почула. Горошина і Стручок. Разом із ними Ніжна Террі Пікфорд, поза всякими сумнівами, нервово виглядає у заднє вікно, чи нема там десь Рози. Велика Мо просилася з ними — *благала*, щоб її взяли, — але вони їй відмовили, бо Велика Мо несе в собі цю хворобу.

Роза могла б їх зупинити, але навіщо перейматися. Най самі для себе відкриють, що таке життя в Америці, коли поряд нема Правдивого Вузла, щоб захистив їх у якомусь

кемпінгу чи прикривав спину в дорозі. «*Особливо після того, як я накажу Лакузі Сліму анулювати їхні кредитні картки і випорожнити їхні багаті банківські рахунки*», — подумала вона.

Лакузі далеко до Джиммі Арифметики, але це він проробити здатний, всього лише натиснувши на пару кнопок. І він залишиться тут, щоби це зробити. Лакуза буде триматися. Як і всі добрі… чи *майже* всі добрі. Брудний Філ, Енні Фартушок і Дизель Даґ вже не їхали назад. Вони між собою проголосували і вирішили натомість прямувати на південь. Діз сказав їм, що Розі більше не можна довіряти і, крім того, давно пора було розрубати Вузол.

«*Нехай тобі пощастить, хлопчику дорогенький*», — думала вона, стискаючи й розтискаючи кулаки.

Розпорошення Вузла — *жахлива* ідея, але проріджения стада — справа хороша. Тож нехай собі слабаки тікають, а болящі помирають. Коли те суче дівчисько також буде мертвим і вони заковтнуть її дух (Роза вже не мала ілюзій щодо утримування її в ув'язненні), ті двадцять п'ять осіб, що залишились, стануть сильнішими, ніж будь-коли. Вона журилася за Круком, розуміючи, що більше не буде когось, хто зумів би стати йому повноцінною заміною, але Мітка Чарлі намагатиметься виконувати відповідні обов'язки якомога краще. Та й Арфіст Сем також… Кривий Член… Жирна Фанні й Довгий Пол…

Скнара Ґ — не найяскравіша лампочка, натомість вона вірна і не ставить зайвих запитань.

Крім того, коли ті повтікали, того духу, що ще зберігається в сейфі, вистачить надовше і він зробить їх сильнішими. Їм треба стати сильнішими.

«*Приїзди до мене, мале курвисько,* — думала Роза. — *Побачимо, наскільки ти сильна, коли проти тебе буде дві дюжини. Побачимо, чи сподобається тобі, коли ти виступиш одна проти цілого Вузла. Ми з'їмо твій дух і висмокчемо твою кров. Але спершу ми вип'ємо твої крики*».

Роза вдивлялася в темряву, слухаючи віддалені вже голоси втікачів, тих, безвірних.

Почувся делікатний, несміливий стук у двері. Пару секунд Роза лежала мовчки, розмірковуючи, а потім рвучко спустила ноги з ліжка.

— Заходь.

Вона була голою, але не робила спроб чимсь прикритися, коли досередини, немов крадькома, пробралася Тиха Сарі, безформена постать в одній зі своїх фланелевих нічних сорочок, чубчик мишачого кольору падав їй на брови, звисаючи майже перед очі.

— Мені песяльно, Лосо.

— Я тебе розумію. Мені теж печально.

— Я сумую са Еньї.

А, так, Енді — мугирське ім'я Ендрії Стайнер, чий батько витрахав людяність з неї задовго до того, як її знайшов Правдивий Вузол. Роза згадала, як роздивлялася на неї того дня, в кінотеатрі, і як, пізніше, вона проривалася крізь своє Навернення, відважно надсаджуючи собі кишки, сповнена сили волі. Енді Зміїне Жало залишилась би поряд. Зміїне Жало пройшла б крізь вогонь, якби Роза сказала, що так потрібно Правдивому Вузлу.

Вона простягнула руки. Сарі поспішливо подріботіла до неї і поклала голову Розі на груди.

— Пес неї я хосю помелти.

— Ні, рибонько, я так не думаю. — Роза затянула це крихітне створіння до ліжка і міцно обняла. Там не було нічого, крім дрібного кістяка, що тримався купи дещицею м'яса. — Розкажи мені, чого ти насправді хочеш.

Під сплутаним чубчиком спалахнула пара диких очей:

— *Помспти*.

Роза поцілувала одну щоку, потім іншу, потім тонкі, сухі губи. Трохи відсторонившись, вона сказала:

— Так, і ти її матимеш. Відкрий свого рота, Сарі.

Сарі слухняно виконала прохання. Їхні губи знову злилися. Роза Циліндр, все ще переповнена духом, дихнула в горло Сарі.

15

Стіни Кончеттиного кабінету були заліплені нотатками, фрагментами віршів і листами, на які вже ніколи не буде відповідей. Ден набрав на клавіатурі чотирилітерний пароль, запустив «Фаєрфокс» і погуглив посилання на кемпінг «Пролісок». У них був власний веб-сайт, не сказати, щоб вельми інформативний, напевне тому, що володарі не надто переймалися приваблюванням візітерів; це місце було простим базовим табором. Але там малися фотографії території, і їх Ден вивчав із зачаруванням, яке зазвичай виявляють люди до недавно віднайдених старих сімейних альбомів.

«Оверлук» давно зник, але він упізнав рельєф. Одного разу, якраз перед першим із тих сніговіїв, які заблокували їх там на всю зиму, він, його мати і батько стояли разом на широкому передньому ґанку готелю (який здавався ще ширшим без усіх тих садових крісел-гойдалок і решти плетених меблів, прибраних на склад) і дивилися на довгий, гладенький схил передньої галявини. На її підніжжі, куди часто колись приходили погратися антилопа й олень, тепер стояла довга буколічна будівля з назвою «Оверлук Лодж». Тут, повідомляв підпис, гості можуть обідати, грати в бінго, а ввечері в п’ятницю і суботу танцювати під живу музику. У неділю там же відбувалися церковні служби, які позмінно відправлялися висвяченими чоловічими й жіночими кадрами з Сайдвіндера.

«Поки не повалив сніг, мій батько косив цей моріжок і підстригав топіарій, який там колись ріс. І ще казав, що свого

часу багатьом леді був підстригав їхні топіарії. Я не розумів цього жарту, але мама зазвичай з нього сміялася».

«Ще той жарт», — промовив Ден стиха.

Він побачив ряди сяючих вузлів забезпечення автодомів, сучасні люкс-класу прилади, що подають газ і електрику. Там стояли будівлі з чоловічими і жіночими душовими, достатньо великі, щоб обслужити такі придорожні мега-парковки, як «Маленька Америка» чи «На захід від кордону»[1] в Педро. Там були ігрові майданчики для дрібної малечі. (Ден загадався, чи бачили іноді діти, які там гралися, такі тривожні речі, які якось побачив Денні «Док» Торренс на ігровому маданчику «Оверлука»). Там було поле для софтболу, майданчик для шафлборда[2], пара тенісних кортів і навіть бочче[3].

«А втім, роуку нема — цього нема. Більше нема».

На половині схилу — де колись купчилася конгрегація живоплотних тварин «Оверлука» — тягнувся ряд чистих, білих супутникових тарелів. На гребені пагорба, де колись стояв сам готель, містилася дерев'яна платформа, вгору до якої вела довга низка сходів. Це місце (тепер у володіннні й управлінні штату Колорадо) було підписано як «Дах Світу». Гостей кемпінгу «Пролісок» запрошували безкоштовно відвідати його або прогулятися гірськими стежками поза ним. *«Стежки рекомендовано тільки більш досвідченим пішим туристам,* — попереджав підпис, — *але «Дах Світу» доступний кожному. Панорами звідтіля відкриваються напрочуд живописні!»*

---

1 «Little America» — чотири мотелі для водіїв-далекобійників на заході США з найбільшими в світі автозаправками; «South of the Border» — відпочинкова зона на кордоні штатів Північна і Південна Кароліна, на трасі № 95, з мотелем, парком атракціонів, ресторанами, крамницями тощо, символом якої є фігурка мексиканського «бандідо» Педро.

2 Shuffleboard — гра, в якій по розміченому полю спеціальними лопатками штовхають шайби.

3 Boccе («куля», *італ.*) — різновид надвірного боулінгу.

Ден щодо цього не сумнівався. Звісно, вони живописні, коли дивишся з Обідньої і Бальної зали «Оверлука»… поки безперервний гірський снігопад не позасипав вікна. На захід височіли найвищі піки Скелястих гір, немов стріли, вгризаючись у небеса. На схід відкривався простір, видимий аж до Боулдера. Та, чорти забирай, аж до Денвера й Арвади[1], якщо повітря не було надто забрудненим.

Штат забрав собі це місце, і Дена це не здивувало. Кому б схотілося там будуватися? Земля там була геть зіпсована, і він сумнівався, що треба обов'язково бути телепатом, щоби це відчути. Але Правдиві підібралися якомога ближче, і Ден мав здогад, що їхні мандрівні гості — ті, що нормальні, — рідко поверталися туди з другим візитом або рекомендували цей «Пролісок» своїм друзям. *«Зловредне місце мусить притягувати зловредних створінь»,* — казав Джон. Якщо так, має бути коректним і протилежне: воно мусить відлякувати добрих створінь.

— Дене? — погукав Дейв. — Автобус від'їжджає.

— Мені потрібна ще хвилинка.

Він заплющив очі й підпер сподом долоні собі лоба.

(*«Абро»*)

Його голос враз її розбудив.

Розділ сімнадцятий

Суче дівчисько

1

Навкруг мотелю «Корона» залягала темрява, світанок був іще за годину чи то й більше попереду, коли двері 24-го номера прочинилися й звідти виступила дівчинка. Наплинув

[1] Arvada — засноване 1859 р. місто в штаті Колорадо.

важкий туман, і довколишнього світу майже як не було. На дівчинці були чорні штани і біла майка. Волосся собі вона заплела в кіски, і в їх обрамленні лице її здавалося зовсім юним. Вона глибоко дихала, прохолода і повисла в повітрі волога робили дива з її затяжним болем у голові, але мало що могли зробити її нещасному серцю. Момо померла.

Хоча, якщо дядько Ден правий, не зовсім померла; просто вона зараз уже деінде. Можливо, примарна людина; можливо, ні. У будь-якому разі, це не те, про що вона зараз думатиме, витрачаючи свій час. Пізніше, можливо, вона поміркує про ці речі.

Ден запитав, чи спить Біллі. Так, сказала вона йому, все ще міцно спить. Крізь відчинені двері вона бачила ступні містера Фрімена та його ноги під ковдрою і чула його рівномірне хропіння. Воно звучало, як моторний човен на малому газу.

Ден запитав, чи Роза або хто-небудь намагалися торкнутися її розуму. Ні. Вона про це дізналася б. Пастки її було поставлено. Роза про це мусила здогадатися. Вона не тупа.

Він запитав, чи є в її кімнаті телефон. Так, там був телефон. Дядько Ден сказав, що він хоче, щоб вона зробила. Лячною частиною було те, що саме вона мусила сказати тій жінці в Колорадо. І тим не менше, їй цього хотілося. У глибині душі вона цього хотіла відтоді, як почула передсмертні крики хлопчика-бейсболіста.

(«*ти розумієш що мусиш шпиняти її тим самим словом?*»)

Так, звичайно.

(«*бо ти мусиш роз'ятрити її ти знаєш що це*»)

(«*так я знаю що це означає*»)

Зробити, щоб вона оскаженіла. Збісити її.

Абра стояла, дихаючи туманом. Від дороги, якою вони заїхали сюди, не лишилось нічого, крім рисочки, дерева по той бік зовсім пропали. Як і офіс мотелю. Інколи їй хотілося, щоб і сама *вона* була такою, цілком білою всередині. Проте тільки інколи. У самій глибині свого серця вона ніколи не шкодувала, що є такою, як є.

Коли відчула, що вже готова — готова настільки, наскільки вона могла бути, — Абра повернулася до номера і закрила двері зі свого боку, щоб не потурбувати містера Фрімена, якщо їй доведеться говорити голосно. Вона уважно прочитала інструкцію на телефоні, натисла 9, щоб перейти на зовнішню лінію, потім набрала довідкову службу і запитала номер «Оверлук Лоджа» в кемпінгу «Пролісок» у Сайдвіндері, штат Колорадо.

«*Я можу дати тобі загальний номер,* — сказав їй Ден, — *але там ти почуєш тільки автовідповідач*».

У тому місці, де гості їли свої обіди і грали в свої ігри, телефон дзвонив довго. Ден попередив, що так воно, мабуть, і буде і їй просто треба дочекатися. Там було, врешті-решт, на дві години раніше.

Нарешті чийсь буркотливий голос запитав:

— Алло? Якщо вам потрібен офіс, ви набрали неправильний но…

— Мені не потрібний офіс, — сказала Абра. Вона сподівалася, що в її голосі не чутно прискореного, важкого биття її серця. — Мені потрібна Роза. Роза Циліндр.

Пауза. Потім:

— Хто це?

— Абра Стоун. Вам знайоме моє ім'я, чи не так? Я та дівчина, яку вона шукає. Скажіть їй, що я передзвоню за п'ять хвилин. Якщо вона буде там, ми поговоримо. Якщо ні, перекажіть їй, нехай сама себе виїбе. Більше я їй не дзвонитиму.

Абра повісила слухавку і, нахиливши голову, втопила в човниках долонь своє палаюче обличчя, роблячи довгі, глибокі вдихи.

2

Роза пила каву, сидячи за кермом свого «ЕрфКрузера», з ногами на секретному сейфі, де були заховані балони з духом,

коли в двері постукали. Стук у двері в таку ранню пору міг означати лише якісь нові неприємності.

— Так, — гукнула вона. — Заходьте.

Це був Довгий Пол, у довгому халаті поверх дитинячої, помальованої перегоновими машинками піжами.

— Телефон-автомат у «Лоджі» почав дзвонити. Я спершу не хотів звертати уваги, думав, хтось помилився номером, та ще й каву якраз робив у кухні. Але він усе дзвонив і дзвонив, тож я відповів. Там була та дівчина. Вона хотіла поговорити з тобою. Сказала, що передзвонить за п'ять хвилин.

Тиха Сарі сіла в ліжку, лупаючи очима крізь чубчик, з простирадлом, накинутим на плечі, як шаль.

— Іди, — сказала їй Роза.

Сарі пішла, не промовивши й слова. Крізь широке лобове вікно «ЕрфКрузера» Роза дивилася, як Сарі боса дріботить назад до «Баундера», який вона була ділила зі Зміїним Жалом.

«*Та дівчина*».

Замість того, щоб тікати й ховатися, це суче дівчисько дзвонить по телефону. Оце так цинічне нахабство. Її власна ідея? Якось важко в таке повірити, чи не так?

— Що ти таке робив, що о такій ранній порі приперся до кухні?

— Я не міг заснути.

Вона обернулась до нього. Звичайний високий літній дядько з рідіючим волоссям, у біфокальних окулярах, що зависли на кінчику носа. Якийсь мугир міг би впродовж року зустрічати його щодня на вулиці, не помічаючи, але він був не без деяких здібностей. Пол не мав присипального таланту Зміїного Жала чи локаційного таланту покійного Діда Фліка, але він був порядним переконувачем. Якби йому довелося запропонувати мугирю дати ляпаса по обличчю власній дружині — чи, скажімо, якомусь незнайомцю, — означене обличчя дістало б ляпаса, і то негайно. Кожен з Правдивих мав якісь власні маленькі здібності; так вони й співіснували.

— Покажи-но мені свої руки, Поле.

Він зітхнув і підкотив собі рукави халату й піжами аж до зморшкуватих ліктів. На руках були червоні плямки.

— Коли тебе обсипало?

— Пару перших побачив учора вдень.

— Температура?

— Йо. Трохи.

Вона задивилася в його чесні, довірливі очі й відчула бажання його обняти. Дехто втік, але Довгий Пол залишився. Як і більшість, зрештою. Безперечно, їх достатньо, аби подбати про те суче дівчисько, якщо вона дійсно така дурепа, щоб об'явитися тут власною персоною. Але ж це цілком можливо. Яка дівчина в тринадцять років *не була* дурепою?

— З тобою все буде добре, — промовила вона.

Він знову зітхнув.

— Сподіваюся. Якщо ні, все одно це були збіса добрі гони.

— Не треба таких балачок. З усіма, хто залишились, все буде гаразд. Це моя обіцянка, а я виконую свої обіцянки. А тепер ходімо, послухаємо, що нового бажає нам розказати наша маленька подружка з Нью-Гемпширу.

3

Менш ніж за хвилину після того, як Роза всілася в крісло поряд із великим пластиковим барабаном для розігрування номерів бінго (з вичахаючою чашкою кави поруч себе), таксофон у «Лоджі» вибухнув характерним для двадцятого сторіччя брязкотом, від якого вона аж здригнулася. Вона дозволила йому продзвонити двічі, перш ніж зняти слухавку з її важеля і промовити у найстатечнішій зі своїх тональностей:

— Алло, милочко. Знаєш, ти могла б звернутися до мене просто в розум. Це зекономило б тобі витрати на дальній міжміський дзвінок.

Пропозиція, на яку цьому сучому дівчиську було б вельми нерозумним відгукнутися. Абра Стоун не була єдиною, хто вмів розставляти пастки.

— Я їду по тебе, — сказала дівчина. Цей її голос був таким юним, таким свіжим! Роза подумала про весь той поживний дух, що надійде з цією свіжістю, і відчула, як жадібність здіймається в ній, немов невгамована спрага.

— Ти вже це казала. А ти певна, що насправді хочеш це зробити, милочко?

— Ти будеш на місці, якщо я це зроблю? Чи тільки твої видресирувані пацючки?

Розу пробрало дрожем роздратування. Це зайве, але ж вона ніколи не була вранішньою особистістю.

— Чому б мені не бути, милочко? — вона продовжувала говорити спокійним голосом і трішки поблажливо — голосом матері (чи то як вона собі це уявляла, бо ніколи нею не була), яка розмовляє зі схильною до істерики малою дитиною.

— Бо ти боягузка.

— Цікаво мені знати, на чому засновується це твоє припущення, — сказала Роза. Тон у неї залишався тим самим — поблажливим, злегка здивованим, — але рука її міцніше стиснула слухавку, сильніше притиснувши її до вуха. — Ти ніколи зі мною не бачилася.

— Авжеж, бачилася. У себе в голові, і погнала тебе так, що ти тікала з підібганим хвостом. А ще ти вбиваєш дітей. Тільки боягузи вбивають дітей.

«Не треба тобі виправдовуватися перед дитиною, — наказала вона собі. — *Тим більше, перед мугиркою»*.

Але тут же почула, як сама промовляє:

— Ти нічого про нас не знаєш. Хто ми такі, і що ми мусимо робити заради того, щоб вижити.

— Всього лише плем'я боягузів, ось хто ви такі, — оголосило це суче дівчисько. — Ви думаєте про себе, що ви такі талановиті й такі сильні, але єдине, у чому ви дійсно вдатні,

це жерти і жити довгим життям. Ви — як ті гієни. Ви вбиваєте слабких, а потім втікаєте. Боягузи.

Зневага в її голосі була неначе кислота для Розиного вуха.

— Це неправда!

— А ти провідна боягузка. Ти ж не поїхала по мене, авжеж? Ні, сама ти не поїхала. Ти послала тих, інших, замість себе.

— Ми почнемо нарешті говорити нормально, або…

— Що нормального у ваших вбивствах дітей заради викрадення того, що міститься в їхніх головах? Що в цьому нормального, ти, перелякана стара шльондро? Ти послала своїх дружків зробити твою роботу, а сама заховалася за ними, і, я гадаю, це було з твого боку розумно, бо тепер вони всі уже мертві.

— Ти, дурне мале суче дівчисько, ти не знаєш нічого! — Роза підхопилася на рівні. Стегнами вона вдарилась об стіл, і її кава пролилася, затікаючи під бінго-барабан. Крізь кухонні двері визирнув Довгий Пол, кинув єдиний погляд на її обличчя і знову сховавсь.

— Хто боягузка? Хто тут насправді боягузка? Ти можеш казати такі речі по телефону, але ти ніколи не зможеш сказати цього мені прямо в вічі!

— Скільки там буде твоїх з тобою, коли я приїду? — піддрочила Абра. — Скільки, я питаю, ти, страхопудна курво?

Роза нічого не відповіла. Їй треба взяти себе в руки, вона це розуміла, але почути їй таке від мугирської дівчини з повним ротом школярського брудного жаргону… і знає вона занадто багато. А що *забагато*, те зайве.

— Чи ти хоча б насмілишся зустрітися зі мною сам на сам? — спитало суче дівчисько.

— А ти мене випробуй, — бовкнула Роза.

На іншому боці зависла пауза, а коли суче дівчисько знову заговорило, голос її звучав задумливо.

— Сам на сам? Ні, ти ніколи не наважишся. Такі, як ти, боягузки ніколи не наважуються. Навіть супроти дитини.

Ти обманщиця і брехуха. Ти іноді виглядаєш гарною, але я вже бачила твоє справжнє лице. Ти не що інше, як стара, курями засрана блядь.

— Ти… ти… — але чогось більшого Роза промовити не була в змозі. Її лють сягнула такого велетенського розміру, що їй здалося, вона її зараз саму задавить. Почасти це був шок від того, що її, Розу Циліндр, відчухрала дитина, чиїм власним транспортним засобом залишався велосипед, а головною турботою перед цими, останніми тижнями — коли ж в неї нарешті виростуть цицьки, більші за пухирчики від комариних укусів.

— Хоча, можливо, я подарую тобі шанс, — промовило суче дівчисько. Її самовпевненість і безжурна безрозсудність були просто неймовірними. — Гаразд, якщо ти приймаєш мої умови, я витру тобою підлогу, як ганчіркою. Іншими я не перейматимусь, вони вже й так помирають. — Вона відверто розреготалася. — Вдавилися хлопчиком-бейсболістом, подякуйте йому за це.

— Якщо ти приїдеш, я тебе вб'ю, — сказала Роза. Одна її рука знайшла її горло і зімкнулась на ньому, почавши ритмічно здавлювати. Пізніше там будуть синці. — Якщо ти втечеш, я тебе знайду. А коли знайду, ти верещатимеш ще довгі години до того, як помреш.

— Я не тікатиму, — сказала дівчинка. — І ми ще побачимо, хто з нас верещатиме.

— Скількох *ти* із собою привезеш на підтримку себе? *Милочко?*

— Я буду сама.

— Я тобі не вірю.

— Прочитай у моєму розумі, — сказала дівчина. — Чи ти так само боїшся туди поткнутися?

Роза нічого не відповіла.

— Авжеж, боїшся. Ти добре пам'ятаєш, що трапилося того разу, коли ти на це зважилася. Я дала тобі покуштувати

твоїх власних ліків, і вони тобі не сподобалися, це ж факт? Гієна. Вбивця дітей. *Боягузка*.

— Перестань… називати… мене так.

— Там є місце, на пагорбі, де ви зараз. Оглядовий майданчик. Називається «Дах Світу». Я знайшла про нього в інтернеті. Будь там у понеділок о п'ятій вечора. Сама. Якщо будеш не сама, якщо решта гієн з твоєї тічки, поки ми будемо з тобою розбиратися, не сидітимуть у тій вашій їдальні, я про це знатиму. І тоді я поїду геть.

— Я тебе знайду, — повторила Роза.

— Ти так гадаєш? — Буквально *глузуючи* з неї.

Роза заплющила очі й побачила цю дівчинку. Вона побачила, як та корчиться на землі, рот її забитий жалкими шершнями, а з очей стирчать шпажки.

«*Ніхто не має права говорити зі мною таким чином. Ніколи*».

— Я припускаю, що ти *можеш* мене знайти. Але до того часу скільки живих залишиться з твого смердючого Правдивого Вузла, щоби тебе підтримати? Дюжина? Десяток? Можливо, пара-трійка?

Ця думка вже встигла відвідати Розу. Те, що до такого ж висновку прийшла дитина, якої вона ніколи в живі очі не бачила, чомусь бісило її найбільше.

— Твій Крук знав Шекспіра, — промовило суче дівчисько. — Він цитував мені з нього трохи, незадовго перед тим, як я його вбила. Я теж трішки знаю, бо в нас є Шекспірівський гурток у школі. Ми поки що прочитали тільки одну п'єсу, «Ромео і Джульєтта», але міс Франклін роздала нам довжелезні роздруківки зі знаменитими цитатами з інших його п'єс. Вирази, на кшталт «бути чи не бути» та «це для мене однаково, що грецькою»[1]. Ти знала, що це з Шекспіра? Я ні. Справді ж, цікаво?

---

[1] Цитати з трагедій Вільяма Шекспіра «Гамлет» та «Юлій Цезар».

Роза нічого не відповіла.

— Ти зовсім не думаєш про Шекспіра, — сказало суче дівчисько. — Ти думаєш про те, як сильно тобі хочеться мене вбити. Мені не треба читати твої думки, щоби це знати.

— Якби я була на твоєму місці, я б тікала, — промовила задумливо Роза. — Якомога швидше і якомога далі, куди тільки зможуть тебе донести твої дитячі ніжки. Це врешті-решт тобі не допоможе, але ти прожила б трішечки довше.

Суче дівчисько наче й не чуло.

— Там є ще інша цитата, я її дослівно не пам'ятаю, але там говориться десь так: «Піднесений на власній петарді»[1]. Міс Франклін нам пояснила, що петарди — це були такі бомби на паличках. Я гадаю, щось таке трапилося і з твоїм племенем боягузів. Ви насмокталися не того духу й зависли на петарді, а тепер та бомба вибухає. — Вона зробила паузу. — Ти ще там, Розо? Чи вже втекла?

— Приїзди до мене, милочко, — промовила Роза. Вона відновила в собі незворушність. — Якщо хочеш зустрітися зі мною на оглядовій платформі, саме там я й буду. Насолодимося разом краєвидами, чому б ні? І подивимося, хто сильніший.

Вона повісила слухавку раніше, ніж те суче дівчисько встигло щось іще сказати. Вона дала волю своєму норову, який присягалася стримувати, але за нею залишилося принаймні останнє слово.

А може, й ні, бо те, що їй його кидало те суче дівчисько, знову і знову програвалося в її голові, наче застрягла на дефектній доріжці грамофонна платівка:

Боягузка. Боягузка. Боягузка.

---

[1] Петарда — відомий з XVI ст. вибуховий пристрій, який зазвичай використовувався для руйнування фортечних стін і воріт, до яких його приставляли на дрючках; у сучасній англійській мові вибуховий пакет називається «firecracker» («хлопавка»), тому Абра не знала старовинного, суто спеціального військового терміна «петарда».

4

Абра акуратно повернула телефонну слухавку на її важіль. Вона дивилася на неї; вона навіть погладила її пластикову поверхню, яка залишалася гарячою після її руки і вологою від її поту. А потім, раніше ніж вона усвідомила, що зараз станеться, дівчинка вибухнула гучними, розкотистими риданнями. Вони проривалися крізь неї, судомлячи спазмами живіт і здригаючи все її тіло. Вона кинулась до вбиральні, так само плачучи, упала на коліна перед унітазом і виблювала.

Коли вона звідти вийшла, в дверях, що з'єднували їхні номери, з повислими полами незаправленої сорочки й зі спіральками сивого волосся сторчма на голові, стояв містер Фрімен.

— Що трапилося? Тебе рве від того наркотику, яким він тебе отруїв?

— Це не те.

Він підійшов до вікна, вдивляючись у щільний туман.

— Це *ті*? Вони їдуть по нас?

Тимчасово неспроможна щось мовити, вона лише замотала головою так категорично, що залітали її кіски. Це *вона* поїде по *них*, і саме через це їй було лячно.

І не лише за себе.

5

Роза сиділа заклякло, роблячи довгі, рівномірні вдихи. Знову себе повністю опанувавши, вона погукала Довгого Пола. За пару митей він обережно вистромив голову з двостулкових дверей, що вели до кухні. Вираз на його обличчі зродив привид усмішки на її губах.

— Тут безпечно. Можеш заходити. Я тебе не вкушу.

Він увійшов до зали і побачив розлиту каву.

— Я зараз витру.

— Облиш. Хто в нас найкращий локалізатор із тих, що залишилися?

— Ти, Розо, — без жодної запинки.

Роза не мала наміру ментально торкатися сучого дівчиська, навіть мелькома.

— Крім мене?

— Ну… як Дідо Флік відійшов… і Баррі, — він розважував. — Су має трохи локалізаторських здібностей, а ще Скнара Ґ. Але, я гадаю, у Мітки Чарлі їх трішки більше.

— А він хворий?

— Вчора ще не був.

— Пошли його до мене. Я сама витру каву, поки чекатиму. Тому що — це важливо, Полі, — хто насмітив, той і мусить за собою прибирати.

Коли він пішов, Роза трохи посиділа незрушно, зі зчепленими під підборіддям пальцями. Повернулося ясне мислення, а з ним і здатність планувати. Зрештою, схоже, сьогодні вони не прийматимуть духу. Це почекає до ранку понеділка.

Нарешті вона пішла до камбуза по паперові рушники.

6

— Дене! — цього разу гукав Джон. — Час їхати!

— Вже зараз, — відповів він. — Лише плесну собі трохи холодної води на обличчя.

Він ішов коридором, слухаючи Абру, киваючи злегка головою, немов вона була поряд.

(*«Містер Фрімен хоче знати чому я плакала чому вирвала що я мушу йому сказати»*)

(*«наразі тільки те що коли ми приїдемо туди я хочу позичити його пікап»*)

(*«бо ми поїдемо на захід»*)

(*…ну…*)

Це було складно, але вона зрозуміла. Порозуміння не потребувало слів та й не мусило.

У ванній біля умивальника висів тримач із кількома зубними щітками в пластикових упаковках. Найменша — без упаковки — мала на держаку напис райдужними літерами **АБРА**. На одній стіні висіла маленька табличка з написом: ЖИТТЯ БЕЗ ЛЮБОВІ, ЯК ДЕРЕВО БЕЗ ПЛОДІВ. Кілька секунд він дивився на цей напис, згадуючи, чи є щось відповідне в програмі АА. Єдине, що прийшло йому в голову: «*Якщо ти не можеш любити нікого сьогодні, хоча б намагайся нікого не ображати*». Не зовсім відповідне.

Відкривши холодну воду, він кілька разів жорстко вмив собі обличчя. Потім ухопив рушник і підвів голову. Цього разу портрет без Люсі; тільки він, Ден Торренс, син Джека і Венді, який завжди вважав себе єдиною дитиною.

Його обличчя було вкрите мухами.

ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА
ДАХ СВІТУ

Розділ вісімнадцятий
На Захід

1

Що запам'яталося Денові найкраще з тієї суботи, була не поїздка з Бостона до мотелю «Корона», бо четверо людей у паркетному джипі Джона Далтона майже не розмовляли. Мовчанка не була незручною, ворожою чи дражливою — тихі собі люди, яким є дуже багато про що подумати, але зовсім небагато, чого збіса сказати. Що він запам'ятав найкраще, це те, що трапилося, коли вони прибули на місце свого призначення.

Ден знав, що вона чекає, бо перебував з нею в контакті більшу частину поїздки, балакаючи зручним для них способом — половина словами, половина картинками. Коли вони під'їхали, вона сиділа на задньому бампері старого пікапа Біллі. Побачивши їх, вона підхопилася, замахала руками. Цієї миті вже стоншений хмарний покрив розірвався і її висвітило променем сонця. Це було так, ніби Бог подав їй свою «високу п'ятірку».

Люсі видала схлип, майже скрикнула. Ремінь безпеки на собі та свої двері вона відкрила раніше, аніж Джон встиг зовсім зупинити «Сабурбен». За п'ять секунд Люсі вже тримала в обіймах дочку, цілуючи верхівку її голови — найкра-

ще, що вона могла зробити з Абриним обличчям, зануреним між її грудей. Тепер сонце висвічувало їх разом.

«*Возз'єднання матері й дочки*», — подумав Ден. Породжена цим посмішка вчувалася йому дивною на власнім обличчі. Доволі довгий час уже минув між посмішками.

2

Люсі з Девідом хотіли зразу ж везти Абру до Нью-Гемпширу. Ден не вбачав у цьому проблеми, але тепер, коли вони опинилися всі разом, їм треба було побалакати вшістьох. Жирний парубок з кінським хвостом знову був на своєму місці, сьогодні замість порно він дивився бої в закритій клітці. Він радо подовжив їм оренду № 24; йому було байдуже, ночуватимуть вони там чи ні. Біллі з'їздив у Краунвілл, завдавши собі клопоту купити піцу. Потім вони всілися і Ден з Аброю заговорили по черзі, розповідаючи іншим про те, що відбулося і що ще мусить відбутися. Якщо все йтиме так, як вони сподівалися, тобто.

— Ні, — відразу ж оголосила Люсі. — Це дуже, це аж надто небезпечно. Для обох вас.

Джон продемонстрував похмуру усмішку:

— Найнебезпечнішим було б проігнорувати цих… цих *створінь*. Роза ж сказала, якщо Абра не приїде до неї, вона сама приїде до Абри.

— У неї типу на ній фіксація, — докинув Біллі, вибираючи собі шматок піци з пепероні[1] й грибами. — Повсюдно бува з усякими божевільними. Щоби це знати, достатньо лишень дивитися Доктора Філа.

Люсі зафіксувала на дочці свій докірливий погляд:

— Ти її роз'ятрила. Це вже само по собі небезпечно було робити, але коли вона матиме можливість заспокоїтися…

---

[1] Пепероні — гостра італійська ковбаса, різновид салямі.

Хоча ніхто її не перебивав, Люсі замовкла на півреченні. Мабуть, подумалось Дену, сама почула, як неправдоподібно це прозвучало промовленим уголос.

— Вони не зупиняться, ма, — сказала Абра. — *Вона* не зупиниться.

— Абра перебуватиме в достатній безпеці, — сказав Ден. — Там є таке, щось на кшталт колеса. Я не знаю, яким чином це пояснити краще. Якщо справи підуть на зле… якщо вони підуть в неправильному напрямку, Абра скористається колесом, щоб забратися звідти. Відступити. Вона мені це пообіцяла.

— Так і є, — запевнила Абра. — Я пообіцяла.

Ден вперся в неї жорстким поглядом.

— І ти дотримаєшся своєї обіцянки, чи не так?

— Так, — сказала Абра. Голосом доволі твердим, хоча й з очевидною неохотою. — Дотримаюся.

— Не забуваймо про всіх інших дітей, — сказав Джон. — Нам ніколи не взнати, скільки їх занапастив цей Правдивий Вузол за довгі роки. Сотні, мабуть.

Ден подумав: якщо вони живуть аж так довго, як вважає Абра, рахувати треба на тисячі. Він сказав:

— Або скількох вони ще *занапастять*, навіть якщо залишать у спокої Абру.

— Вони хочуть запопасти мене, бо думають, що я можу зцілити той їхій *кір*, — сказала Абра. — *Дупомозкі*.

— Тримайтеся культурної мови, міс, — промовила Люсі, проте неуважно. Вона взяла останній шматок піци, подивилася на неї й кинула назад до коробки. — Мені байдуже до інших дітей. Мені не байдужа Абра. Я розумію, як жахливо це звучить, але це правда.

— Ти б зовсім інакше почувалася, якби побачила всі ті маленькі фотографії в «Шоппері», — сказала Абра. — Вони не виходять у мене з голови. Вони сняться мені інколи.

— Якби ця жінка мала бодай половину мозку, вона б зрозуміла, що Абра не приїде сама-одна, — сказав Девід. — Як це вона, полетить до Денвера, а там орендує собі автомобіль?

Тринадцятирічна дитина? — І, напівжартома поглянувши на дочку, додав: — *Дупомозкі*.

Ден сказав:

— Після того, що трапилося в Клауд-Гепі, Роза вже знає, що Абра має певних друзів. Чого вона не знає, це того, що принаймні один з них також має сяйво. — Він поглянув на Абру за підтвердженням. Вона кивнула. — Послухайте, Дейве, Люсі. Разом, я гадаю, я і Абра зможемо покласти край цій… — він нашукував правильне слово і знайшов тільки одне, що сюди личило, — цій чумі. Будь-хто з нас сам-один… — Він похитав головою.

— Крім того, — почала Абра, — ви з татом насправді не в змозі мене зупинити. Ви можете замкнути мене в моїй кімнаті, але ви не можете замкнути мою голову.

Люсі подарувала їй Вбивчий Погляд, той, що його матері приберігають спеціально для бунтівних юних дочок. Цей погляд завжди діяв на Абру, навіть коли вона бувала в геть розлюченому стані, але не цього разу. Та відповіла матері своїм, спокійним, поглядом. Сповненим печалі, від якої в Люсі захололо серце.

Дейв взяв Люсі за руку:

— Я гадаю, це мусить бути зроблено.

У кімнаті повисла тиша. Порушила її Абра.

— Якщо ніхто не хоче більше піци, то цей, останній, шматок з'їм я. Я так *зголодніла*.

3

Вони поверталися до цього кілька разів, було пару моментів, коли підвищувалися голоси, але кінець-кінцем все було сказано. Окрім, як виявилося, однієї речі. Коли вони покинули кімнату, Біллі відмовився сідати до Джонового «Сабурбена».

— Я їду, — сказав він Дену.

— Біллі, я тобі вдячний за такий намір, але це негодяща ідея.

— Моя машина — мої правила. Крім того, ти справді віриш, що сам доїдеш до колорадської верховини вдень у понеділок? Не сміши мене. Ти виглядаєш, як гівно на паличці.

Ден сказав:

— За останній час вже кілька людей мені про це казали, але ніхто не висловлювався так елегантно.

Біллі не посміхнувся.

— Я зможу тобі допомогти. Най я старий, але ж не мертвий.

— Візьмемо його, — сказала Абра. — Він правий.

Ден подивився на неї прискіпливо.

(«*ти дещо знаєш Абро*»)

Відповідь була миттєвою

(«*ні я* відчуваю *дещо*»)

Денові цього було достатньо. Він розкрив руки, і Абра міцно його обняла, притиснувшись щокою йому до грудей. Ден міг би її отак тримати ще довго, але нарешті відпустив і зробив крок назад.

(«*даси мені знати дядьку Дене коли вже будеш близько і я прийду*»)

(«*тільки короткі доторки пам'ятаєш*»)

Замість думки словами, вона послала йому картинку: протипожежний детектор диму попискує, як то вони роблять, коли в них треба поміняти батарейки. Вона добре запам'ятала.

Підходячи до машини, Абра сказала своєму батькові:

— Нам треба зупинитися десь дорогою, щоби купити листівку з побажанням одужання. Джулі Кросс зламала собі вчора зап'ясток на футбольному тренуванні.

Він насупив брови:

— Звідки ти знаєш?

— Знаю, — відповіла вона.

Він ласкаво смикнув дочку за одну з її кісок.

— Ти насправді завжди це вміла робити, еге ж? Я не розумію, чому ти просто не сказала нам про це, Абба-Доцю.

Ден, який виріс із сяйвом, міг би відповісти на це запитання.

Інколи батьків треба оберігати.

4

Отже, вони роз'їхались. Паркетний джип вирушив на схід, а вантажний пікап на захід, з Біллі за кермом. Ден спитав:

— Біллі, ти дійсно в повнім порядку, щоб вести машину?

— Після того, як проспав усю минулу ніч? Серце моє, я можу довести її хоч до Каліфорнії.

— Ти знаєш, як нам їхати?

— Я купив дорожній атлас у місті, поки чекав на піцу.

— Отже, ти вирішив ще тоді. Ти знав, що плануємо ми з Аброю.

— Ну… типу того.

— Коли захочеш, щоб я тебе змінив, тільки крикни, — сказав Ден і негайно ж заснув, притулившись головою до пасажирського вікна.

Він провалювався у дедалі глибшу прірву неприємних видінь. Спершу живоплотові тварини в «Оверлуку», які рухалися, коли на них не дивишся. За ними згодом місіс Мессі з Номера 217, яка тут була в посадженому набакир циліндрі. Все ще падаючи, він знову повернувся на битву при Клауд-Гепі. Тільки цього разу, увірвавшись до «Віннебаго», він побачив там Абру на підлозі, з перерізаним горлом, і Роза стояла над нею з відкритою, скрапуючою бритвою. Роза побачила Дена, і нижня частина її обличчя розпливлася в зухвалій усмішці, серед якої блимнув єдиний довгий зуб. *«Я їй казала, що все закінчиться саме таким чином, але вона не слухала,* — промовила Роза. — *Діти так рідко бувають слухняними»*.

Нижче всього цього була вже лише темрява.

Прокинувся він у присмерку, серед якого тільки бігла пунктиром біла смуга. Вони їхали по якійсь міжштатній автотрасі.

— Довго я проспав?

Біллі поглянув собі на годинник.

— Доволі довгенько. Краще почуваєшся?

— Так. — Це було так і не так. Голова в нього була ясною, але шлунок горів, як пекло. Згадавши те, що він побачив

сьогодні вранці у дзеркалі, він цьому не здивувався. — Де ми?

— За стопіісят миль східніше Цинциннаті[1], плюс-мінус. Ти проспав дві заправки. А хропів як!

Ден сів прямо.

— Ми вже аж в *Огайо*? Господи-Ісусе! Котра зараз година?

Біллі поглянув собі на годинник.

— Чверть по шостій. Невелике діло; рух легкий, дощу нема. Здається мені, ще й янгол якийсь їде разом з нами.

— Ну, давай знайдемо якийсь мотель. Тобі треба поспати, а мені хочеться в туалет, буду мочитися, як той біговий кінь.

— Нема дива.

Біллі завернув на наступний з'їзд, перед яким були знаки, що оголошували про пальне, їжу й мотелі. Під'їхавши до «Венді»[2], він пішов купити пару бургерів, поки Ден збігає до туалету. Коли вони знову залізли до пікапа, Ден відкусив раз від свого подвійного, поклав гамбургер назад до пакета і боязко відсьорбнув кавово-молочного коктейлю. Тільки таке його шлунок, схоже, і міг приймати.

Біллі був шокований.

— Чоловіче, тобі тре' поїсти! Що з тобою не так?

— Гадаю, піца на сніданок була зайвою ідеєю. — А оскільки Біллі не зводив з нього погляду: — Коктейль добрий. Мені більше нічого й не треба. Очима на дорогу, Біллі. Ми нічим не зможемо допомогти Абрі, якщо нас лататимуть в якомусь пункті невідкладної хірургії.

Через п'ять хвилин Біллі завів пікап під піддашок «Ферфілд Інна»[3] з блимаючою вивіскою ВІЛЬНІ НОМЕРИ над дверима. Двигун він вимкнув, але з машини не вийшов.

---

1 Від кордону штатів Нью-Йорк і Вермонт до міста Цинциннаті ~1180 км.

2 «Wendy's Old Fashioned Hamburgers» («Старомодні гамбургери Венді») — заснована 1969 р. в Огайо, сьогодні третя за поширенням у світі мережа фастфудів.

3 «Fairfield Inn by Marriott» — заснована 1987 р. мережа комфортабельних дешевих готелів.

— Оскільки я ризикую з тобою своїм життям, я хочу знати, командире, що тебе мучить.

Ден мало не нагадав йому, що зголошуватися на ризик було власною ідеєю Біллі, а не його, але це було б несправедливо. Він пояснив. Біллі слухав у тиші, заповненій тільки його круглими очима.

— Ісусе-стрибучий, — промовив він, коли Ден закінчив.

— Якщо я тільки якось не пропустив цього, — зауважив Ден, — у Новому Заповіті ніде нема про те, як стрибав Ісус. Хоча, гадаю, він міг стрибати, коли був дитиною. Більшість дітей це роблять. Ти будеш нас записувати в готель чи мені цим зайнятися?

Біллі залишився сидіти на своєму місці:

— А Абра знає?

Ден похитав головою.

— Могла б, але не буде. Вона знає, що підглядати негарно, особливо за тим, хто тобі не байдужий. Вона до цього охоча не більше, ніж до підглядання за власними батьками, коли вони займаються коханням.

— Ти про це знаєш відтоді, як ото ще сам був малим?

— Так. Інколи ти щось бачиш — цього не уникнути, — але зразу ж відвертаєшся.

— А чи довго ти протримаєшся, Денні?

— Якийсь час. — Він подумав про тих мух, що ліниво повзали йому по губах, по щоках, по лобі. — Достатньо довго.

— А як щодо потім?

— Я почну перейматися цим потім, по тому. Один день за раз. Давай-но реєструватися. Нам треба буде рано виїхати.

— А від Абри щось чути?

Ден усміхнувся.

— З Аброю все гаразд.

«Поки що принаймні».

5

Але з нею було негаразд, чи то не зовсім гаразд.

Вона сиділа за столом з уже напівпрочитаним «Умільцем» у руці, намагаючись не дивитися у вікно своєї спальні, щоб раптом не побачити там, як на неї дивиться певна особа. Вона розуміла, що щось не те коїться з Деном, і розуміла, що він не хоче, аби вона знала, що з ним, але її все одно спокушало подивитися, попри всі роки, впродовж яких вона навчала себе уникати ПСД: приватних справ дорослих. Дві речі її утримували. Одна — це розуміння того, що, подобається їй це чи ні, вона зараз нічим не може йому зарадити. Друга (ця сильніша) — він може відчути її присутність у своїй голові. Якби так трапилося, він дуже розчарувався б у ній.

«Та й однаково це в нього, мабуть, замкнене на замок, — подумала вона. — *Він дуже сильний»*.

Хоча й не такий сильний, як вона сама… або, якщо сказати про це в термінах сяйва, не такий яскравий. Вона могла б відкрити його ментальні скриньки і роздивитися на те, що ховалося замкненим всередині них, але гадала, що такі її дії можуть становити небезпеку для них обох. Якоїсь конкретної підстави для такої думки не малося, це було просто відчуття — як те, коли вона відчула, що таки добре буде, якщо містер Фрімен поїде разом з Деном, — але вона йому довіряла. Крім того, може, там щось таке, що мусить їм допомогти. Вона дуже на це сподівалася. *«Справжня надія прудко мчить на ластів'ячих крилах»,* — це була також фраза із Шекспіра[1].

«І не дивися також у це вікно. Не смій».

Ні. Абсолютно ні. Ніколи. І тут же вона подивилася, і там була Роза, скалилася на неї з-під того свого дженджуристо посадженого циліндра. Хвилясте море волосся, і бліда порцелянова шкіра, і темні шалені очі, і повні червоні губи маскували той єдиний порчений зуб. Те *ікло*.

---

[1] Цитата з фіналу п'єси В. Шекспіра «Ричард III».

«Ти помреш у криках, суче дівчисько».

Абра заплющила очі, щосили подумала

(*«нема тут нема тут нема тут»*)

і знову їх відкрила. Оскалене обличчя у вікні зникло. Проте не насправді. Десь високо в горах — на даху світу — Роза думала про неї. І чекала.

6

У вартість мотельних номерів входив сніданок. Оскільки на нього дивився товариш по подорожі, Ден змусив себе з'їсти трохи пластівців з йогуртом. Біллі виглядав задоволеним. Поки він їх виписував, Ден пішов до туалету. Щойно опинившись всередині, він упав на коліна і виблював усе, що був з'їв. Непереварені пластівці з йогуртом плавали в червоній піні.

— Все гаразд? — запитав Біллі, коли Ден приєднався до нього в фойє.

— Нормально, — відповів Ден. — Їдьмо.

7

Згідно з дорожнім атласом Біллі, від Цинциннаті до Денвера було приблизно дванадцять сотень миль. Сайдвіндер лежав миль десь за сімдесят п'ять західніше по покрученій серпанками, повній різких перепадів дорозі. Ден того суботнього дня якийсь час намагався вести машину, але швидко втомився і знову поступився кермом Біллі. Він заснув, а коли прокинувся, сонце вже сідало. Вони були вже в Айові — рідному штаті покійного Бреда Тревора.

(*«Абро?»*)

Він боявся, що відстань може утруднити ментальний зв'язок чи то й зовсім його унеможливити, але Абра відповіла

миттю і так само потужно, як завжди; якби вона була радіостанцією, її б трансляційна потужність становила 100 000 ватів. Вона була в своїй кімнаті, наклацувала на комп'ютері якесь зі своїх домашніх завдань. Коли він усвідомив, що на колінах у неї зараз лежить її старенький кролик Гоппі, його це потішило й водночас засмутило. Напруженість того, що вони зараз робили, відсунула Абру в молодший вік, принаймні на емоційному рівні.

По широкому каналу, який відкрився між ними, вона це вловила.

(*«не хвилюйся за мене я в порядку»*)

(*«добре бо тобі ще треба буде подзвонити»*)

(*«так окей* а з тобою *все гаразд»*)

(*«нормально»*)

Вона здогадувалася, як насправді, але більше не питалася, і саме так йому було до вподоби.

(*«а чи ти вже придбав»*)

Вона прислала картинку.

(*«поки ні сьогодні неділя крамниці закриті»*)

Нова картинка, що змусила його посміхнутись. «Волмарт»… тільки замість стандартної вивіски над ним напис: СУПЕРСКЛАД АБРИ.

(*«там нам не продадуть те що нам треба ми знайдемо деінде»*)

(*«окей я гадаю»*)

(*«ти знаєш що їй сказати?»*)

(*«так»*)

(*«вона намагатиметься втягнути тебе в довгу розмову намагатиметься вивідувати не дозволяй їй»*)

(*«я не дозволю»*)

(*«тоді дай мені знати після того щоб я не хвилювався»*)

Звісно, він ще й як хвилюватиметься.

(*«я подам звістку я люблю тебе дядьку Ден»*)

(*«я теж тебе люблю»*)

Він намалював цілунок. Абра відповіла своїм: карикатурно великі червоні губи. Він майже відчув їх у себе на щоці. Після цього вона зникла.

Біллі зацікавлено дивився на нього.

— Ви оце щойно з нею балакали, я вгадав?

— Справді, балакали. Очі на дорогу, Біллі.

— Йо, йо. Ти говориш точно, як моя колишня дружина.

Біллі ввімкнув мигавку повороту, перекинувся на обгінну смугу й почав минати величезний, валкий «Флітвуд Стрімка Стріла»[1]. Ден дивився на цей автодім, загадуючись, хто там у ньому всередині й чи дивляться вони зараз теж крізь свої затемнені вікна.

— Я хочу покрити ще миль сто, перш ніж ми станемо десь на ніч, — сказав Біллі. — Це, я так собі рахую, дасть нам зайву годину, щоб ти міг завтра зробити оту справу, і тоді ми встигнемо на верховину десь якраз на той час, що ви його з Аброю призначили для ковбойської дуелі. Але в дорогу виїхати нам тре' буде ще до світання.

— Нормально. Ти розумієш, як відбуватиметься справа?

— Я кумекаю, як *гадано* їй відбутися. — Біллі кинув на нього погляд. — Ти мрій, щоб ті не скористалися біноклями, якщо вони в них є. Як вважаєш, нам вдасться повернутися звідти живими? Скажи мені правду. Якщо відповідь ні, коли ми станемо на ніч, я замовлю собі найбільший стейк з усіх, які ти тільки міг бачити в своєму житті. Через останній кредитний рахунок компанія «МастерКард» може ганятися за моїми родичами, але вгадай що скажу? *Нема* в мене аніяких родичів. Якщо не рахувати моєї колишньої, але вона, якщо я навіть у вогні горітиму, мене не обісцить, щоб погасити.

— Ми повернемось, — сказав Ден, але прозвучало це мляво. Він почувався занадто хворим, щоби сильно пиндючитися.

---

[1] «Pace Arrow» — бренд, під яким компанія «Fleetwood RV» розпочала 1969 р. випуск своїх перших автодомів класу люкс.

— Йо? Ну, тоді, мабуть, я однаково з'їм той стейк. А ти що будеш?

— Гадаю, я зможу трохи супу. Тільки зовсім ріденького.

Від самої думки про щось густіше за те, крізь що можна прочитати газету — томатний суп-пюре чи грибний з вершками — йому зсудомило шлунок.

— Окей. Чому б тобі знов не заплющити очі.

Ден знав, що не зможе глибоко заснути, не важить, наскільки втомленим чи хворим він почувається — ніяк, поки Абра має справу з тим прадавнім жахом, що має вигляд жінки, — але він примудрився задрімати. Доволі пливко, але достатньо плідно, щоб вирости новим сновидінням, спершу про «Оверлук» (у сьогоднішній версії був той ліфт, який сам собою їздив посеред ночі), потім про його племінницю. Цього разу Абра була задушеною шматком електричного дроту. Вона дивилася на Дена виряченими, докірливими очима. Надто легко було в них прочитати: «*Ти казав, що допоможеш мені. Казав, що мене врятуєш. Де ж ти був?*»

8

Абра все відкладала й відкладала те, що мусила зробити, аж поки не зрозуміла, що мати скоро почне діставати її нагадуваннями про те, що час лягати спати. До школи їй вранці йти не треба, але день все одно мусить бути серйозним. І, можливо, довжелезним буде вечір.

«*Відкладання справ їх тільки погіршує, cara mia*».

Це була приповідка Момо. Абра подивилася на своє вікно, мріючи побачити в ньому свою прабабусю замість Рози. Як би це було хороше.

— Момз, мені так лячно, — промовила вона. Але після двох довгих, розмірених вдихів вона взяла свій «айфон» і набрала «Оверлук Лодж» у кемпінгу «Пролісок», що в штаті

Колорадо. Відповів якийсь чоловік, і, коли Абра сказала, що їй потрібна Роза, той запитав, хто вона.

— Ви знаєте, хто я, — сказала вона. А тоді — з хамською цікавістю, як вона сподівалася: — Ви вже хворієте, містере?

Чоловік на тому кінці (це був Лакуза Слім) на це не відповів, але вона почула, як він щось комусь бурмоче. За мить почулася Роза, знову цілком зібрана, холоднокровна.

— Алло, милочко. Ти де?

— У дорозі, — відповіла Абра.

— Справді? Приємно чути, милочко. Отже, я не мушу очікувати, що номер, з якого ти телефонуєш, матиме код нью-гемпширського регіону, якщо я перевірю через зірочку-шість-дев'ять?

— Звичайно, матиме, — сказала Абра. — Я дзвоню зі свого мобільного. Тобі спершу треба підрости до двадцять першого століття, курво.

— Чого ти хочеш? — голос на тому боці вже погрубшав.

— Перевірити, чи ти пам'ятаєш правила, — сказала Абра. — Я буду там завтра о п'ятій. Я буду в старому червоному пікапі.

— За кермом якого хто?

— Мій дядько Біллі.

— Він один із тих, хто був у тій засідці?

— Він той, хто був зі мною і Круком. Припини ставити запитання. Закрийся і слухай.

— Така брутальність, — промовила Роза.

— Він припаркується на дальнім кінці стоянки, під щитом, де напис: ДІТИ ГОДУЮТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО, КОЛИ ПЕРЕМАГАЮТЬ ПРОФЕСІЙНІ КОМАНДИ З КОЛОРАДО.

— Я бачу, ти заходила на наш веб-сайт. Це приємно. Чи, може, це твій дядько заходив? Він дуже відважний, що зголосився побути твоїм водієм. Він брат твого батька чи матері? Мугирські сім'ї — моє хобі. Я складаю родинні дерева.

«*Вона намагатиметься випитувати*», — попереджав її Ден, і який же він був правий.

— Яка саме частина з фрази «закрийся і слухай» тобі незрозуміла? Ти хочеш, щоб це відбулося, чи ні?

Нема відповіді, тільки вичікувальна мовчанка. *Зловісна* вичікувальна мовчанка.

— З парковки нам буде видно все: сам кемпінг, «Лодж» і «Дах Світу» на вершечку пагорба. Нам із дядьком бажано побачити там, нагорі, тебе, і натомість людей з твого Правдивого Вузла щоб не було видно *ніде*. Поки ми робитимемо нашу справу, вони мусять сидіти у тій вашій громадській будівлі. У великій залі, второпала? Дядько Біллі не може дізнатися, чи сидять усі вони там, де мусять, але я знатиму. Якщо бодай єдиного з них я помічу деінде, ми їдемо геть.

— Твій дядько залишиться сидіти у своєму пікапі?

— Ні. *Це я* сидітиму в пікапі, допоки ми не переконаємося, що все гаразд. Потім він сяде знову в машину, а я піду до тебе. Я не бажаю, щоб він і зблизька наближався до тебе.

— Гаразд, милочко. Все буде, як ти кажеш.

«*Ні, не буде. Ти брешеш*».

Але ж те саме робила й Абра, отже, загалом вони були квит.

— Я маю одне дуже важливе запитання, милочко, — люб'язно промовила Роза.

Абра мало не перепитала, про що, але потім згадала поради свого дядька. Свого *справжнього* дядька. Одне запитання, авжеж. Яке підведе до іншого… ще іншого… і ще іншого.

— Вдався ним, — кинула вона й відімкнулась. У неї почали тремтіти пальці. Потім ноги, лікті, плечі.

— Абро?

Це мама, гукає знизу, від підніжжя сходів. «*Вона все відчуває. Нехай трішечки, але все одно відчуває. Що це — суто материнське чи це сяйво?*»

— Серденько, з тобою все гаразд?

— Нормально, ма! Вже збираюсь лягати до ліжка!

— Десять хвилин, потім ми зайдемо з поцілунками на добраніч. Щоб була вже піжамі.

— Буду.

«Якби вони тільки знали, з ким я щойно розмовляла», — подумала Абра. Але вони не знають. Вони тільки думають, ніби розуміють, що відбувається. Вона тут, у своїй спальні, всі двері й вікна в будинку замкнені, і вони вірять, що таким чином вона перебуває в безпеці. Навіть батько, котрий на власні очі бачив Правдивий Вузол у дії.

Але розуміє Ден. Вона заплющила очі й сягнула по нього.

9

Ден з Біллі стояли під піддашком чергового мотелю. І все ще жодної звістки від Абри. Це було погано.

— Ходімо, командире, — сказав Біллі. — Нумо, заходь уже досередини і…

Аж тут вона з'явилася. Слава Богу.

— Тихо хвилинку, — мовив Ден і почав слухати. За дві хвилини він обернувся до Біллі, який подумав, що ця усмішка на обличчі знову зробила його схожим на Дена Торренса.

— Це вона була?

— Так.

— Ну, і як воно там пройшло?

— Абра сказала, що все пройшло нормально. Ми в ділі.

— Аніяких розпитувань про мене?

— Тільки про те, з якого ти боку родини. Слухай, Біллі, вигадка з дядьком була помилкою. Ти надто старий, щоби бути братом Люсі чи Девіда. Коли ми зупинимося завтра зробити нашу справу, тобі треба купити якісь сонячні окуляри. Великі. І натягнути оцей круглий картуз на голову аж до вух, щоб не показувати своє сиве волосся.

— Може, мені придбати собі «Тільки для чоловіків»[1], поки мене не вигнали з діла.

— Не знущайся з мене, ти, старий пердун.

Біллі задоволено посміхнувся.

— Ходімо реєструватися та щось поїмо. Ти на вид покращав. Схоже, зможеш направду щось з'їсти.

— Суп, — сказав Ден. — Нема сенсу тиснути на мою вдачу.

— Суп. Правильно.

Він з'їв його весь. Повільно. І, нагадуючи собі, що менш ніж за двадцять чотири години це в той чи інший бік, але мусить завершитися, спромігся втримати той суп усередині. Вони вечеряли в кімнаті Біллі, і, коли нарешті поїли, Ден розпластався на килимі. Це бодай трішечки полегшувало біль у його нутрощах.

— Що це? — спитав Біллі. — Якийсь сорт отого лайна з йоги?

— Точно. Я навчився цього з коміксів про Йогі Ведмедя[2]. Повтори мені все знову.

— Я все пам'ятаю, командире, не турбуйся. Ти зараз почав говорити голосом Кейсі Кінгслі.

— Лячно навіть подумати. А тепер повтори мені все знову.

— Абра починає попискувати поблизу Денвера. Якщо в них є хтось, хто вміє слухати, вони знатимуть, що вона їде. І що вона вже поблизу. Ми приїжджаємо в Сайдвіндер раніше — скажімо, не о п'ятій, а о четвертій — і їдемо просто дорогою до того кемпінгу. Нашого пікапа вони не побачать. Якщо не виставлять вартових на шосе, тобто.

— Я не думаю, щоб вони їх виставили. — Денові згадався черговий афоризм АА: «*Нам непідвладні інші люди, місцини й речі*». Як і в більшості золотих алко-самородків, у цьому

---

[1] «Just For Men» — бренд барвників для різних типів сивого волосся (голова, вуса, борода, груди, пах тощо); завдяки рекламній стратегії компанії «Combe», яка виробляє ці засоби, бренд чітко асоціюється зі здоровим, спортивним стилем життя.

[2] Yogi Bear — персонаж започаткованої 1958 р. серії дитячих коміксів, а пізніше також фільмів, рекламних кампаній, відеоігор тощо.

також було сімдесят відсотків правди і тридцять порожнього бла-бла-бла. — У будь-якому разі, ми не можемо все проконтролювати. Давай далі.

— Приблизно за милю далі по дорозі, там є пікнікова галявина. Ти ходив туди пару разів зі своєю мамою, ще до того як вас засипало снігом на всю зиму. — Біллі на секунду замовк. — Тільки ти й вона? І ніколи твій тато?

— Він писав. Працював над п'єсою. Продовжуй.

Біллі продовжив. Ден уважно його вислухав і потім кивнув.

— Гаразд. Ти все пам'ятаєш.

— А я хіба не казав? А тепер я можу поставити запитання?

— Звичайно.

— Завтра вдень ти ще будеш здатен пройти пішки милю?

— Буду.

«Нехай би».

10

Завдяки ранньому старту — четверта ранку, задовго до першого світла, — Ден Торренс і Біллі Фрімен почали бачити затягнутий хмарою обрій вже о дев'ятій. Десь по годині, коли сіро-синя хмара розчинилася, набувши форми гірського хребта, вони зупинилися в колорадському містечку Мартенвілл. Там, на короткій (і здебільшого пустельній) головній вулиці, Ден побачив те, на що сподівався, ба навіть краще: крамницю дитячого одягу під назвою «Дитячі товари». За півкварталу далі, між ломбардом і запилюженого вигляду закладом «Відео Експрес» із приклеєним до вітрини оголошенням «ЗАКРИВАЄМОСЯ. РОЗПРОДАЄМО ГЕТЬ УСЕ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ», стояла аптека «Мартенвілльські ліки & тощо». Ден послав туди Біллі, щоб той купив собі сонячні окуляри, а сам переступив поріг «Дитячих товарів».

Усередині вчувалися безщасні вібрації втрачених надій. Він був єдиним клієнтом. Ось вона, чиясь гарна ідея, що

пішла прахом, либонь, завдяки тим великим коробкам торговельних центрів у Стерлінгу і Форт-Моргані[1]. Навіщо купувати в містечку, коли перед початком навчального року ти можеш проїхатися трішки машиною і знайти дешевші штанці чи сукенки. Ну то й що з того, що їх пошито в Мексиці або Коста-Риці? Втомленого вигляду жінка з утомленого вигляду зачіскою вийшла з підсобки за прилавок і всміхнулася Дену втомленого вигляду посмішкою. Запитала, чи може вона йому чимсь допомогти. Ден сказав, що може. Коли він розповів цій жінці, що йому потрібно, очі в неї зробилися круглими.

— Я розумію, це незвична річ, — сказав Ден, — але зглянь-теся на мене наразі. Я заплачу готівкою.

Він отримав те, що хотів. У маленьких, відлеглих від великих автомагістралей крамничках втрачених надій слово на «Г» може провести далеко.

11

Коли вони наближалися до Денвера, Ден сконтактувався з Аброю. Він заплющив очі й візуалізував їм обом знане колесо. У містечку Енністон те саме зробила Абра. Цього разу було легше. Коли він знову розплющив очі, вони дивилися поза спадисту галявину за будником Стоунів на блискучу під полуденним сонцем річку Сако. Абра розплющила свої на панораму Скелястих гір.

— Вау, дядьку Біллі, вони такі красиві, правда ж?

Біллі поглянув на чоловіка, що сидів з ним поруч. Ден сидів, схрестивши ноги абсолютно невластивим йому манером, погойдуючи ступнею. Колір повернувся йому на щоки, і в очах світилася така яскрава ясність, якої там не спостерігалося всю їхню дорогу на захід.

---

[1] Sterling та Fort Morgan — засновані у XIX столітті міста, через які сьогодні проходить траса I-76 Колорадо — Небраска.

— Авжеж, так, красиві, серденько, — промовив він.

Ден посміхнувся і заплющив очі. Коли він їх розкрив знову, здоровий рум'янець, що його була принесла на його обличчя Абра, поблякнув. «*Мов троянда без води*», — подумав Біллі.

— Щось було?

— Попискування, — відповів Ден. Він усміхнувся знову, але цього разу втомлено. — Як протипожежний детектор, коли в ньому треба поміняти батарейку.

— Ти гадаєш, вони його почули?

— Я дуже сподіваюся на це, — відповів Ден.

12

Роза міряла кроками простір вздовж свого «ЕрфКрузера», коли бігом прибіг Мітка Чарлі. Цього ранку Правдиві прийняли духу, на це пішли всі балони, окрім одного, що залишився в її сейфі, і тепер, додавши до того, що вона впродовж останньої пари днів приймала сама, Роза почувалася занадто наелектризованою, щоб навіть думати про те, аби сидіти.

— Що? — запитала вона. — Розкажи мені щось хороше.

— Я вловив її, як тобі це, хороше? — Сам наелектризований, Чарлі вхопив Розу за руки і закружляв, аж спурхнуло її волосся. — Я її вловив! Всього лиш на кілька секунд, але це була вона!

— Ти бачив її дядька?

— Ні, вона дивилася крізь лобове скло на гори. Сказала, що вони красиві…

— Вони красиві, — погодилась Роза. Усмішка розповзалася на її губах. — Хіба ти з цим не згодний, Чарлі?

— …і він також сказав, що вони красиві. Вони їдуть сюди, Розі! Вони насправді їдуть!

— Вона взнала, що ти там був?

Чарлі її відпустив, насуплений.

— Напевне я сказати не можу… Дідо Флік, той, либонь, міг би…

— Скажи мені просто, як ти вважаєш.

— Мабуть, ні.

— Цього мені наразі достатньо. Піди кудись у тихе місце. Кудись, де ти зможеш зосередитися і ніхто тобі не заважатиме. Сиди й слухай. Якщо — *коли* — ти вловиш її знову, дай мені знати. Я не хочу втрачати її слід, якщо можу цьому зарадити. Якщо тобі потрібно ще духу, тільки скажи. Я трішки приберегла.

— Ні, ні, мені нормально. Я слухатиму. Я прислухатимуся *щосили*!

Мітка Чарлі видав доволі дикий регіт і чкурнув геть. Роза подумала, що він не має уявлення, куди саме побіг, та їй це було байдуже. Аби лише він слухав.

13

Опівдні Ден із Біллі вже були біля підніжжя схожих на праски Флатіронів[1]. Дивлячись, як дедалі ближчають Скелясті гори, Ден думав про всі ті довгі роки своїх блукань, коли він їх уникав. Це, в свою чергу, нагадало йому якийсь нібито вірш, де йдеться про те, як ти можеш втікати роками, а в кінці завжди опиняєшся сам на сам із собою в якомусь готельному номері з голою лампочкою, що звисає на дроті зі стелі, і револьвером, що лежить на столі.

Оскільки час ще мався, вони звернули з прямої автостради і заїхали в Боулдер. Біллі був голодним. Ден ні… але йому було цікаво. Біллі зупинив пікап на стоянці біля закладу з сендвічами, та коли він спитав у Дена, що йому купити, той лише похитав головою.

---

[1] П'ять гір заввишки до 2300 м поблизу міста Боулдера, особливо популярні серед скелелазів і туристів; Flatiron — термін геоморфології: схожі на праски скельні формації з клиноподібними краями крутих схилів.

— Точно? У тебе попереду така робота.

— Я поїм, коли все це закінчиться.

— Ну, тоді…

Біллі зайшов до «Сабвею» купити собі «Баффало Чікен»[1]. Ден сконтактувався з Аброю. Колесо обернулося.

Писк.

Коли Біллі вийшов, Ден кивнув на його загорнутий у папір «футлонг»:

— Потерпи з цим пару хвилин. Оскільки ми вже опинилися в Боулдері, я хочу на дещо подивитися.

Через п'ять хвилин вони була на Арапаго-стрит. За два будинки від маленького кварталу мутних кафе-барів він попросив Біллі зупинитися.

— Можеш поглинати свою курчатину. Я недовго.

Ден виліз із пікапа і став на потрісканому хіднику, дивлячись на облізлий триповерховий будинок з оголошенням в одному з вікон: «ГОДЯЩІ КВАРТ. ГОДНІ СТУДЕНТСЬКІ ЦІНИ». Галявина лисіла. Бур'ян проростав крізь тріщини на хіднику. Він сумнівався, що цей квартал зберігся тут, гадаючи, що Арапаго стала тепер вулицею кондомініумів, заселеною заможними мугирями, котрі п'ють каву зі «Старбакса», перевіряють по десять разів на день свої сторінки у «Фейсбуку» і твіттерять, як ті осатанілі потіпахи. Але квартал все ще тут і має вигляд, наскільки Ден міг судити, точнісінько такий самий, як тоді, того дня.

Біллі приєднався до нього зі своїм сендвічем у руці.

— У нас попереду ще сімдесят п'ять миль, Денно. Краще б нам устигнути перевезти наші сраки через перевал.

— Правильно, — погодився Ден, а тоді знову почав дивитися на будинок, з якого облущувалася зелена фарба. Якось тут був жив один маленький хлопчик; якось він був сидів на цьому самому відтинку бордюру, де зараз стоїть, жуючи свій

---

[1] «Subway» — заснована 1965 р. мережа фастфудів; «Buffalo Chicken» — стандартний сендвіч із курчатиною ціною $5.

курячий «футлонг», Біллі Фрімен. Маленький хлопчик чекав свого тата, коли той повернеться зі співбесіди щодо роботи в готелі «Оверлук». У нього був бальсовий планер, у того маленького хлопчика, але з понівеченим крилом. Хоча нічого страшного. Ось тато приїде додому, він його полагодить стрічкою і клеєм. А потім, можливо, вони запускатимуть його разом. Його тато був моторошною людиною, але як же сильно той маленький хлопчик його любив.

Ден сказав:

— Я жив тут з моїми матір'ю й батьком перед тим, як ми переїхали до готелю «Оверлук». Незавидне місце, авжеж?

— Я бачив і гірші, — знизав плечима Біллі.

Ден також дещо бачив у свої мандрівні роки. Квартиру Діні у Вілмінгтоні, наприклад.

Він показав ліворуч:

— А там, у тому напрямку, була купка барів. Один з них називався «Зламаний барабан». Схоже, модернізація оминула цей район міста, тож він, можливо, і досі там є. Коли ми з батьком було проходили повз нього, він завжди зупинявся і зазирав крізь вітрину, і я відчував, як йому прагнеться зайти досередини. Така була в нього спрага, що й *мене* робила спраглим. Я пив багато років, щоб вгамувати ту спрагу, але зовсім вона ніколи не зникає. Мій тато знав це навіть тоді.

— Але ти любив його, я гадаю.

— Любив, — все ще дивлячись на цей зубожілий, миршавий житловий будинок. Незавидне місце, але Ден не міг не загадуватися, як інакше могло скластися їхнє життя, якби вони залишилися тут. Якби їх не упіймав у свої тенета «Оверлук». — Він бував і добрим, і поганим, і я любив ці обидві його сторони. Господи, допоможи мені, я гадаю, що й зараз його люблю.

— І ти, і більшість дітей, — сказав Біллі, — ви любите своїх рідних і сподіваєтеся на краще. А як ще інакше? Ходімо, Дене. Якщо ми хочемо зробити ту справу, мусімо вже їхати.

Через півгодини, залишивши Боулдер позаду, вони вже дряпалися наверх, у Скелясті гори.

Розділ дев'ятнадцятий

Примарні люди

1

Хоча сонце вже наближалося до заходу, принаймні в Нью-Гемпширі, Абра так само сиділа на задньому ґанку, дивлячись униз, на річку. Неподалік від неї, на ляді компостного баку, сидів Гоппі. З будинку вийшли Люсі з Девідом і теж сіли обабіч дочки. На них дивився з кухні Джон Далтон, з чашкою кави в руці. Його чорний саквояж стояв на столі, але всередині нього не було нічого такого, чим міг би скористатися лікар цього вечора.

— Може, тобі зайти до хати, трохи повечеряти, — промовила Люсі, сама розуміючи, що Абра нікуди не піде — не матиме можливості, мабуть, — поки все це не закінчиться. Але ж завжди чіпляєшся за звичне.

Оскільки тут все було на вигляд нормальним, а небезпека лежала десь за тисячу миль звідси, їй так було легше, аніж її дочці. Хоча до цього обличчя Абри залишалося чистесеньким — таким же бездоганним, як коли вона була ще немовлям — тепер навкруг крил її носа з'явилися цілі гнізда акне, а на підборідді рій огидних вугрів. Просто буяють гормони, врочисто оголошуючи про надходження справжнього дорослішання: так хотілося вірити Люсі, бо це було нормальним. Але ж акне буває також від стресу. А ще ж оця блідість шкіри і темні кола в неї під очима. На вигляд вона зараз хвора не менше за Дена, коли Люсі його бачила востаннє, коли він з такою страдницькою повільністю залазив до пікапа містера Фрімена.

— Не можу я зараз нічого їсти, ма. Нема часу. Та й взагалі воно в мені, мабуть, не втрималося б.

— Скільки ще часу до того, як це мусить трапитися, Аббі? — запитав Девід.

Вона на них зовсім не дивилася. Вона невідривно дивилася вниз, на річку, але Люсі розуміла, що насправді її дочка і туди не дивиться. Вона зараз перебуває дуже далеко, в такому місці, де ніхто з них не здатен їй бодай чимсь допомогти.

— Недовго. Поцілуйте мене, а тоді обоє йдіть досередини.

— Але… — почала було Люсі, а потім побачила, як Дейв кивнув їй. Тільки раз, проте дуже рішуче. Вона зітхнула, взяла за руку Абру (якою ж та була холодною) і міцно поцілувала її в ліву щоку. Дейв свій цілунок залишив на її правій щоці.

Люсі:

— Пам'ятай, що казав Ден. Якщо справи підуть на зле…

— Люди, вам було б краще вже зайти зараз. Коли це почнеться, я візьму Гоппі й посаджу його собі на коліна. Коли ви побачите це, не смійте до мене втручатися. З *жодного* приводу. Ви можете так убити дядька Дена, а можливо, також і Біллі. Я можу перекинутися, наче зомліла, але це буде не непритомність, отже, не рухайте мене, і доктору Джону також не дозволяйте мене рухати. Просто дозвольте мені залишатися такою, допоки все не скінчиться. Гадаю, Ден знає якесь місце, де ми зможемо бути разом.

Девід сказав:

— Я не розумію, яким чином це може спрацювати. Та жінка, Роза, побачить, що жодної маленької дівчинки там нема…

— Ви мусите *зараз же* зайти до хати, — обірвала його Абра.

Вони зробили, як вона сказала. Люсі благально подивилася на Джона; той лише знизав плечима й струснув головою. Усі втрьох вони стали біля кухонного вікна, обнявшись, і дивилися надвір, на маленьку дівчину, котра сиділа на ґанку, обхопивши собі руками коліна. Жодної видимої небезпеки,

все мирно. Але, коли Люсі побачила, як Абра — її маленька доня — потягнулася по Гоппі й посадовила цього старого, м'якого кролика собі на коліна, вона застогнала. Джон стиснув її плече. Девід ще дужче обхопив її за талію, і вона стиснула його руку з панічною силою.

«Прошу, нехай з моєю донею все буде гаразд. Якщо щось мусить трапитися… щось зле… нехай воно трапиться з напівбратом, якого я ніколи не знала. Не з нею».

— Все буде гаразд, — промовив Дейв.

Вона кивнула:

— Обов'язково буде. Обов'язково буде.

Вони дивилися на дівчинку на ґанку. Люсі розуміла: якщо вона погукає зараз Абру, та не відповість. Абри тут нема.

2

Біллі з Деном досягли повороту на колорадську базу Правдивих за двадцять хвилин до четвертої, за Гірським часом, що зручно провадило їх наперед запланованого графіка. Над асфальтівкою, що вела туди, висіла дерев'яна арка в ранчерському стилі з вирізаним на ній написом: ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО КЕМПІНГУ «ПРОЛІСОК»! ПОГОСТЮЙ У НАС, ПАРТНЕРЕ! Напис на узбічному щиті був набагато менш ласкавим: **ЗАКРИТО ДО ПОДАЛЬШОГО ОПОВІЩЕННЯ**.

Біллі проїхав повз цей поворот, не стишуючи швидкості, але очі його працювали.

— Нікого не бачу. Навіть на отих галявинах, хоча, я гадаю, вони могли б заначити когось, скажімо, он у тій будочці при вітальній арці. Господи, Денні, вигляд у тебе просто жахливий.

— На моє щастя, конкурс «Містер Америка» розпочинається тільки в кінці року, — сказав Ден. — Ще миля вгору. Можливо, трохи менше. Там напис: «Мальовничий розворотний майданчик і пікнікова зона».

— А якщо вони поставили когось там?

— Не поставили.

— Звідки в тебе така певність?

— Бо ні Абра, ні її дядько Біллі напевне нічого не знають про те місце, оскільки вони ніколи тут не були. А Правдиві не знають про мене.

— То лиш твоя надія, що не знають.

— Абра каже, що всі вони там, де мусять бути. Вона перевіряла. А тепер помовч хвильку, Біллі. Мені треба подумати.

Це про Хеллорана він хотів подумати. Упродовж кількох років після тієї їхньої зими з привидами в готелі «Оверлук» Денні Торренс і Дік Хеллоран часто розмовляли. Інколи очі-на-очі, частіше розум-до-розуму. Денні любив свою матір, але існували речі, яких вона не могла — не була спроможна — зрозуміти. Про замкнені скриньки, наприклад. Ті, до яких ховаєш небезпечні речі, які іноді притягує твоє сяйво. Не те щоб ідея зі скриньками завжди працювала. Було кілька разів, коли він намагався зробити скриньку для свого пияцтва, але ті зусилля закінчилися жалюгідним провалом (можливо, тому, що він *бажав*, аби вони провалилися). А от з місіс Мессі… чи Горесом Денвером…

Тепер на тій полиці стояла ще й третя скринька, але вона не була такою доброю, як ті, що він збудував у дитинстві. Тому що він більше не був таким сильним? Тому що те, що в ній було заховане, відрізнялося від тих прибульців з іншого світу, які виявилися достатньо нерозумними, щоб його розшукувати? З обох причин? Він цього не знав. Він тільки знав, що вона протікає. Коли він її відкриє, те, що міститься всередині неї, може його вбити. Але…

— Що ти маєш на увазі? — спитав Біллі.

— Га?

Ден роззирнувся. Одну руку він притискав собі до живота. Там у нього тепер дуже сильно боліло.

— Ти оце щойно був сказав: «Нема ніякого вибору». Що ти мав на увазі?

— Не переймайся. — Вони під'їхали до пікнікової зони, і Біллі туди завернув. Попереду лежала галявина з пікніковими лавами й закапелками для барбекю. Денові вона здалася схожою на Клауд-Геп, тільки без річки. — Тільки… якщо справи підуть на зле, стрибай до свого пікапа і жени звідси, як чорт.

— Ти гадаєш, це допоможе?

Ден не відповів. Нутрощі в нього палали, палали.

3

Невдовзі перед четвертою годиною дня того понеділка наприкінці вересня Роза пішла вгору, на «Дах Світу», з Сарі.

Роза була одягнена у щільні джинси, що підкреслювали її довгі, фігуристі ноги. Попри холодне повітря, на Сарі був лише непоказний світло-блакитний домашній халат, поли якого тріпотіли навкруг її повних, охоплених підтримувальними панчохами «Джобст»[1] литок. Роза зупинилася поглянути на табличку, прикручену болтами до гранітного стовпа біля підніжжя тих приблизно трьох дюжин сходинок, що вели вгору, на оглядову платформу. Табличка повідомляла, що це місце історичного готелю «Оверлук», який років тридцять п'ять тому згорів ущент.

— Дуже потужне відчуття тут, Сарі.

Сарі кивнула.

— Ти знаєш, що є такі джерела, де дух виходить просто з землі, авжеж?

— Тап.

— Тут схоже відчуття, — Роза нахилилася, принюхуючись до трави і диких квітів. Під їх ароматами вчувався залізний запах давньої крові. — Сильні емоції… ненависть, страх,

---

[1] «Jobst» — бренд спортивної і медичної білизни, що належить заснованій 2001 р. компанії «BSN medical».

жадоба, хіть. Відлуння вбивства. Не їжа — занадто застаріле, — проте все одно освіжає. П'янкий букет.

Сарі не промовила нічого, вона просто уважно дивилася на Розу.

— А ще *оця* річ, — Роза змахнула рукою на круті дерев'яні сходи, що вели на платформу. — Схоже на ешафот, тобі так не здається? Не вистачає лише западної ляди.

Нічого від Сарі. Вголос, принаймні. Її думка

(«*нема мотузки*»)

була достатньо чутною.

— Це правда, любов моя, але одна з нас там повисне, все одно. Або я, або те мале курвисько, що поткнуло носа до наших справ. Бачиш оте? — Роза махнула в бік маленького зеленого сарайчика приблизно футів за двадцять від них.

Сарі кивнула.

Роза розчепила блискавку в себе на поясній сумочці. Порившись у ній, вона видобула ключ і вручила його своїй супутниці. Сарі пішла до сарайчика, трава чіплялася за її товсті панчохи тілесного кольору. Ключ відімкнув замок на дверях. Коли вона їх відчинила, сонячне світло пізнього дня висвітило простір, не набагато більший за сортир. Усередині містився «Газонний Хлопчик»[1] і пластикове відро з серпом і граблями. Притулені до задньої стінки, стояли лопата й мотика. Більше там не було нічого, і нічого такого, за чим можна було б сховатися.

— Заходь досередини, — сказала Роза. — Побачимо, що ти зможеш зробити. «*А з усім тим духом всередині тебе ти, можливо, зумієш здивувати мене*».

Як і решта членів Правдивого Вузла, Сарі також мала свій маленький талант.

Вона вступила в сарайчик, принюхалася і промовила:

---

[1] «Lawn-Boy» — ручна газонокосарка, різноманітні моделі якої з 1934 р. випускає компанія «Evinrude».

— Полосно.

— Не зважай на пил. Дай-но я побачу, як ти зробиш оте своє. Чи то пак дай мені побачити, що я *не* бачу тебе.

У цьому й полягав талант Сарі. Вона не була спроможною на невидимість (ніхто з них такого не вмів), але вміла створювати певну *притьмареність*, яка вельми пасувала її невиразному обличчю й фігурі. Сарі обернулася до Рози, потім опустила очі на свою тінь. Вона ворухнулася — ледь-ледь, тільки на півкроку — і її тінь злилася з тією, що відкидав держак газонокосарки. Потім вона застигла абсолютно нерухомо і в сарайчику стало пусто.

Роза примружила очі, потім їх широко розкрила, і ось вона, Сарі, стоїть поруч з газонокосаркою, руками сором'язливо обхопивши собі талію, наче та скромна дівчинка, яка сподівається, що котрийсь із хлопців запросить її на танок. Роза подивилася вбік, на гори, а коли знову перевела погляд, у сарайчику знову було пусто — просто така собі невеличка комора, в якій нема де комусь сховатися. Під сильним сонячним світлом там не було навіть тіні. Окрім тієї, що відкидав держак косарки. Тільки…

— Підтягни ближче лікоть, — сказала Роза. — Я його бачу. Тільки трішечки.

Тиха Сарі зробила, як їй було сказано, і на мить насправді зникла, принаймні поки Роза не зосередилася. Коли вона це зробила, Сарі знову виявилася там. Але ж, звісно, вона знає, що там Сарі. Коли прийде час — а залишилося вже недовго — те суче дівчисько не знатиме.

— Добре, Сарі! — гукнула вона теплим голосом (чи то найтеплішим, на який тільки була спроможна). — Мабуть, ти мені не знадобишся. А якщо таки так, підхопиш отой серп. І думай при цьому про Енді. Гаразд?

Від згадки імені Енді губи Сарі вивернулися донизу в гіркій гримасі. Вона подивилася на серп у пластиковому відрі й кивнула.

Роза підійшла до сарайчика і взялася за висячий замок.

— Поки що я тебе замкну тут. Суче дівчисько вичислить тих, хто в «Лоджі», але тебе не вичислить. Я в цьому впевнена. Бо ж ти тиха, хіба не так?

Сарі знову кивнула. Вона тиха, авжеж, завжди такою була.

(*«а як щодо»*)

Роза усміхнулася.

— Замка? Не переймайся цим. Переймайся тільки тим, щоб залишатись нерухомною. Нерухомою й тихою. Ти мене зрозуміла?

— Тап.

— І про серп усе зрозуміла? — Роза не довірила б Сарі жодної вогнепальної зброї, навіть якби Правдиві її мали.

— Севп. Тап.

— Якщо я її подолаю — а такій сповненій духом, як зараз, мені це буде без проблем, — ти залишатимешся на своєму місці, допоки я тебе не випущу. Але якщо ти почуєш, як я кричу… зараз подумаємо… якщо ти почуєш, як я кричу *«не змушуй мене карати тебе»*, це означатиме, що я потребую допомоги. Я потурбуюся, щоб вона в цей момент стояла спиною. Ти знаєш, що мусить відбутися тоді, чи ні?

(*«я вилізу сходами нагору і»*)

Але Роза похитала головою.

— Ні, Сарі. У цьому тобі не буде потреби. Вона не встигне зійти вгору на платформу.

Їй було ненависно втрачати дух ще більше, ніж ненависно було втрачати можливість власноруч убити це суче дівчисько… перед тим покатувавши її, і то довго. Але вона не пуститься на ризик. Ця дівчина *вельми* потужна.

— Що ти мусиш почути, Сарі?

— Не смушуй мене кавати тепе.

— І про що ти думатимеш?

Напівприховані під чубчиком очі спалахнули:

— Пво помвсту.

— Оце правильно. Помста за Енді, убиту дружками цього сучого дівчиська. Але не раніше, аніж коли в мене виникне

в тобі потреба, бо мені хочеться зробити це самій. — Пальці Рози стиснулись в кулаки, нігті глибоко вп'ялися в ті глибокі, з кіркою засохлої крові серпики, що вже малися на її долонях. — Але, якщо ти мені станеш потрібною, ти *з'явишся*. Не барися, нехай не загаїть тебе ніщо. Не зупиняйся, поки не встромиш цього серпа їй у шию, поки не побачиш, як його жало вилізло з її клятого горла.

Очі Сарі сяйнули:

— Тап.

— Добре. — Роза її поцілувала, потім причинила двері й замкнула на замок. Поклавши ключ собі до поясної сумочки і зашморгнувши її на блискавку, вона нахилилася до дверей. — Послухай мене, ніжна моя. Якщо все пройде добре, ти отримаєш перший дух. Я обіцяю. І він буде найкращим з усіх, які ти лишень куштувала.

Роза пішла назад, до оглядової платформи, зробила кілька розмірених, повільних вдихів, а потім вирушила вгору сходами.

4

Ден стояв, упершись руками в один з пікнікових столів, з опущеною головою, заплющивши очі.

— Робити це таким способом — суще божевілля, — сказав Біллі. — Я мушу бути поряд з тобою.

— Ти не можеш. У тебе власна є риба, яку треба посмажити.

— А що, як ти зомлієш півдорогою серед тієї стежки? Та й якщо ні, як ти збираєшся впоратися з усією їхньою зграєю? У тебе вигляд зара' такий, що ти не встоїш навіть проти п'ятирічного дитя.

— Гадаю, дуже скоро я буду почуватися набагато-багато краще. І сильнішим. Катай, Біллі. Ти пам'ятаєш, де запаркуватися?

— Дальній кінець стоянки, біля щита, на якому обіцяють годувати дітей безплатно, коли виграють колорадські команди.

— Правильно. — Ден зауважив надзвичайного розміру сонячні окуляри, які одягнув на себе Біллі. — Добряче натягни кашкета. Аж до самих вух. Омолодись виглядом.

— Я міг би утнути трюк, який зробить мене на вигляд іще молодшим. Якщо я ще вмію його робити, тобто.

Ден цього майже не чув.

— Мені потрібна ще одна річ.

Він випростався і розкинув руки. Біллі його обняв, бажаючи зробити це міцно — чимдужче, — але не наважуючись.

— Абра добре постановила. Я б ніколи не дістався сюди без тебе. А тепер подбай про свою справу.

— А ти про свою подбай, — відповів Біллі. — Я розраховую на тебе, щоб повів «*Ріву*» на Клауд-Геп у День подяки.

— Хотілося б мені, — промовив Ден. — Найкращий іграшковий потяг, якого не мав жоден хлопчик.

Біллі дивився, як він повільно йде, тримаючись руками за живіт, до стовпчика-вказівника на дальнім кінці галявини. На ньому було дві стрілки. Одна показувала на захід, до «Дозору Поні»[1]. Інша — на схід, униз. На цій було написано: ДО КЕМПІНГУ «ПРОЛІСОК».

Ден вирушив по цій стежці. Якийсь час Біллі ще міг бачити його постать крізь жовтіюче листя осик, як він іде повільно й страдницьки, з похиленою головою, щоб бачити, куди ступає. А потім він зник.

— Бережи мого парубка, — промовив Біллі. Він не мав певності, до кого звертається, до Бога чи до Абри, і гадав, що це не має значення; обоє, мабуть, надто заклопотані цього дня, щоб іще перейматися подібними йому особами.

Він повернувся до свого пікапа і дістав з його кузова маленьку дівчинку з великими синіми порцеляновими очима і жорсткими білявими кучерями. Важить майже нічого; вона, мабуть, порожня всередині.

---

[1] Pawnee — індіанський народ, що жив у землянках, займаючись полюванням і землеробством, на територіях сучасних штатів Небраска і Канзас.

— Як ся маєш, Абро? Сподіваюся, тебе не дуже там розтрясло.

На ній була майка «Колорадо Рокіз»[1] і сині шорти. Ступні в неї були босими, а чом би й ні? Ця маленька дівчинка — тобто манекен, придбаний у приреченій крамниці дитячого одягу в Мартенвіллі, — ніколи не зробила й кроку. Але в неї були гнучкі коліна, тож Біллі без проблем зміг всадити її на пасажирське сидіння пікапа. Він застебнув на ній ремінь безпеки, почав було закривати двері, потім помацав її шию. Та теж виявилася гнучкою, хоча тільки трішки. Він відступив назад, щоб подивитися, як воно виглядає. Непогано. Здавалося, ніби вона розглядає щось у себе на колінах. Чи, може, молиться про допомогу в прийдешній битві. Зовсім непогано.

Якщо в них нема біноклів, звісно.

Він заліз до пікапа й чекав, даючи час Денові. Також сподіваючись, що той не зомлів десь дорогою на тій стежці, яка веде до кемпінгу «Пролісок».

Коли до п'ятої залишилося чверть години, Біллі завів пікап і вирушив назад по тій дорозі, якою був приїхав сюди.

5

Ден витримував рівномірний темп, попри зростаючий жар у себе в животі. Відчуття було, ніби там горить пацюк, та ще й такий, що не перестає його гризти, навіть палаючи сам. Якби ця стежка вела вгору, а не вниз, він ніколи б її не подолав.

За десять хвилин до п'ятої він завернув за поворот і зупинився. Недалеко попереду осики широко розступалися перед зеленим, добре доглянутим моріжком, що спускався

---

[1] «Colorado Rockies» — заснована 1993 р. бейсбольна команда Вищої ліги з Денвера.

до пари тенісних кортів. Поза кортами він побачив паркінг з автодомами і довгу брусову будівлю: «Оверлук Лодж». Поза нею рельєф знову здіймався вгору. Там, де колись стояв сам «Оверлук», манячила риштованням проти яскравого неба висока платформа. «Дах Світу». Дивлячись на неї, така сама думка, як у Рози Циліндр,

(«*ешафот*»)

промайнула у Дена в голові. Біля поручнів, що виходили на південь, у бік парковки для денних візитерів, виднівся силует якоїсь самотньої постаті. Жіночої постаті. На голові в неї був посаджений набакир циліндр.

(«*Абро чи ти там*»)

(«*я тут Дене*»)

Спокійна, судячи з інтонації. Спокійна, саме так, як йому й хотілося б.

(«*а чи вони тебе чують*»)

Це принесло якесь ніби трохи лоскотне відчуття: її усмішка. Та сама, сердита.

(«*якщо ні значить вони глухі*»)

Вже непогано.

(«*тобі треба прийти до мене зараз але пам'ятай якщо я скажу тобі йти геть ТИ ПІДЕШ*»)

Вона не відповіла, але, раніше, ніж він встиг їй це повторити, вона вже опинилася там.

6

Стоуни і Джон Далтон безпорадно дивилися, як Абра похилилася набік, голова її лягла на дошки ґанку, а ноги розпласталися внизу, на сходинках. З розслабленої руки випав Гоппі. Вона не була схожою на сплячу й навіть на зомлілу. То була огидно розвалена поза глибокої коми або смерті. Люсі рвонулась вперед. Дейв з Джоном її утримали.

Вона відбивалась від них.

— Пустіть! Я мушу їй допомогти!

— Ти не можеш, — сказав Джон. — Тільки Ден їй зараз може допомогти. Вони мусять допомагати одне одному.

Люсі вирячилася на нього безумними очима.

— Та вона хоча б дихає? Ти можеш це сказати?

— Вона дихає, — промовив Джон, але навіть йому самому його голос здався непевним.

7

Коли до нього приєдналася Абра, біль стишився вперше після Бостона. Це не вельми втішило Дена, бо тепер також страждала Абра. Він бачив це по її обличчю, але також він бачив здивування в її очах, коли вона роззиралася в тому приміщенні, де зараз опинилася. Там було двоярусне ліжко, сучкуваті соснові стіни і килим з візерунком у стилі вестерн: полин із шавлією і кактус. Килим і нижнє ліжко були захаращені дешевими іграшками. На маленькому столику в кутку розсипом валялися книжки і лежала головоломка з великими деталями. У дальнім кутку кімнати цокотів і шипів радіатор.

Абра підійшла до стола і взяла одну з книжок. На її обкладинці собака гнався за якоюсь малою на триколісному велосипеді. Називалася книжка «Забавна читанка з Діком і Джейн».

Ден приєднався до неї з ніяковою посмішкою на обличчі.

— Дівчинка на обкладинці — це Селлі. Дік і Джейн — її брат і сестра. А собаку звуть Джип. Якийсь доволі недовгий час вони були моїми найкращими друзями. Моїми єдиними друзями, я гадаю. Окрім Тоні, звісно.

Вона поклала книжечку назад і обернулася до нього:

— Що *це* за місце, Дене?

— Пам’ять. Тут колись давно стояв один готель, а це була моя кімната. Тепер це місце, де ми можемо перебути разом.

Ти ж знаєш те колесо, що обертається, коли ти входиш у когось іншого?

— Угу, авжеж.

— Це посередині. Ступиця цього колеса.

— Мені хотілося б, щоб ми могли побути тут. Тут відчувається… так безпечно. Окрім *отих*. — Абра кивнула на французькі засклені двері. — Від них відчуття зовсім інше, ніж від всього тут. Вона поглянула на нього ледь не звинувачувально. — Їх же не було тут? Коли ти був дитиною.

— Ні. У моїй кімнаті й вікон зовсім не було, а єдиними дверима були ті, що вели до решти квартири доглядача. Я тут перемінив дещо. Я мусив. А знаєш чому?

Вона вивчала його серйозними очима.

— Тому що тоді було тоді, а тепер це тепер. Тому що минуле минуло, навіть якщо воно й визначає теперішнє.

Він усміхнувся.

— Я сам не міг би сказати краще.

— Тобі й не потрібно було цього казати. Ти це подумав.

Він потягнув її до тих французьких дверей, яких ніколи не існувало. Крізь скло їм було видно моріжок, тенісні корти, «Оверлук Лодж» і «Дах Світу».

— Я її бачу, — видихнула Абра. — Вона там, нагорі, і не дивиться сюди, правда?

— Краще б не дивилася, — сказав Ден. — Сильно болить, серденько?

— Сильно, — відповіла вона. — Але я не переймаюся, бо…

Їй зайве було закінчувати. Він зрозумів, і вона посміхнулася. Це єднання було їх надбанням, і попри той біль, що прийшов на додачу — біль усіх і всіляких сортів — це теж було добре. Це було дуже добре.

— Дене?

— Так, серденько.

— Там є примарні люди, надворі. Я їх не бачу, але відчуваю. А ти?

— Так.

Він відчував їх роками. Бо минуле визначає теперішнє. Він поклав руку їй на плечі, а її рука обхопила його за поперек.

— Що ми робитимемо тепер?

— Чекатимемо Біллі. Сподіваюся, він буде вчасно. А тоді все відбуватиметься дуже швидко.

— Дядьку Ден?

— Що, Абро?

— Що там, усередині тебе? Це не привид. Це ніби… — Він відчув її тремтіння. — Це ніби якийсь *монстр*.

Він не відповів нічого.

Вона випросталася і відступила від нього.

— Глянь! Он там!

Старий пікап «Форд» заїжджав на гостьовий паркінг.

8

Роза стояла, спершись руками на сягаючі її талії поручні оглядової платформи, вдивляючись у пікап, що заїжджав на паркінг. Дух вигострив її зір, але все одно вона шкодувала, що не захопила з собою бінокля. Напевне ж, не один лежить десь у коморі, для гостей, які захочуть поспостерігати пташок, і чому вона не взяла?

«Бо ти мала багато іншого всякого, про що думати. Хвороба ця… пацюки, що тікають з корабля… втрата Крука завдяки цьому сучому дівчиську…»

Так, через все це — так, так, так, — але однаково вона мусила б згадати. На мить Роза загадалася, про що ще вона могла забути, але відкинула ці сумніви геть. Вона все ще залишалася керівною фігурою, переповнена духом і в найкращій формі. Все йде саме так, як заплановано. Скоро ця мала дівчинка підніметься сюди, бо вона сповнена дурної підліткової самовпевненості й гордині за свої здібності.

«Але я тут тримаю вищу позицію, милочко, в усіх сенсах. Якщо я не зможу подбати про тебе самотужки, я підживлюся від решти Правдивих. Вони всі разом у головній залі, бо ти вважала це такою гарною ідеєю. Але є дещо, чого ти не взяла до уваги. Коли ми разом, ми всі пов'язані, ми Правдивий Вузол, і це робить нас гігантським акумулятором, потужність з якого я можу підтягнути собі в разі потреби».

А якщо не вдасться й з усім цим, є ще Тиха Сарі. Вона вже зараз тримає серп у руці. Нехай вона не геній, але вона безжальна, нищівна і — щойно лиш зрозуміла своє завдання — цілком підлегла. І також вона має власні причини хотіти, щоб суче дівчисько лежало мертвим на землі біля підніжжя цієї оглядової платформи.

(*«Чарлі»*)

Мітка Чарлі відразу ж відгукнувся, і, хоча зазвичай він був слабеньким передатчиком, зараз, підсилений всіма іншими в головній залі «Лоджа», він був гучним та виразним і ледь не божевільним від збудження.

(*«я приймаю її стабільно і потужно ми всі тут її приймаємо вона мусить бути дуже близько ти мусиш відчути її»*)

Роза відчувала, навіть попри те, що щосили намагалася тримати закритим свій розум, щоб суче дівчисько не могло туди забратися і наробити їй шкоди.

Увірвалася ціла купа голосів, стрибаючи один поперед іншого. Вони були готові. Навіть ті, що хворі, були готовими допомагати, чим зможуть. Вона їх любила за це.

Роза вдивлялася в біляву дівчинку в пікапі. Та дивилася вниз. Читає щось? Набирається відваги? Молиться Богові Мугирів, імовірно? Це не має значення.

«Іди до мене, суче дівчисько. Ходи-но до тітоньки Розі».

Але вийшла не дівчина, вийшов її дядько. Так, як сучка тоді й сказала. Перевіряє. Він обійшов навкруг передка пікапа, рухаючись повільно, роздивляючись на всі боки. Нахилився до пасажирського вікна, сказав щось дівчині, потім

трохи відійшов від машини. Подивися вперед, на «Лодж», потім обернувся до платформи, що стирчала на тлі неба… і помахав. Цей нахабний мудак їй насправді помахав.

Роза не помахала у відповідь. Якийсь дядько. Чому її батьки послали якогось дядька, замість того щоб привезти їхню сучу дочку самим? Як на те пішло, чому вони взагалі дозволили їй сюди приїхати?

(«*Вона їх переконала, що це єдиний вихід. Пояснила їм, що, якщо не приїде до мене, тоді я сама приїду до неї. Ось яка причина, і це має сенс*»)

Сенс мався, але все одно вона відчувала зростаючу непевність. Вона дозволила сучому дівчиську встановлювати базові правила. Якоюсь мірою Роза піддалася маніпуляціям. Вона дозволила це, бо тут був її домашній простір, а також тому, що вона вжила застережних заходів, але головним чином тому, що була тоді розлючена. Така розлючена.

Вона щосили вдивлялася в чоловіка на парковці. Він знову обходив кругом, дивлячись то туди, то сюди, переконуючись, що вона тут сама. Абсолютно резонно, вона й сама робила б так само, але все одно її гризло інтуїтивне відчуття, що все, що той зараз робить, — це тягне час, але навіщо він це робить, залишалося поза її розумінням.

Роза придивилася ще дужче, тепер зосереджуючись на ході того чоловіка. Вона вирішила, що він не такий молодий, як їй здалося спершу. Він походжав, фактично, як людина далеко немолода. Як ніби в нього далебі не початковий артрит. І чому дівчинка сидить так нерухомо?

Роза відчула першу пульсацію тривоги.

Щось тут не так.

9

— Вона дивиться на містера Фрімена, — сказала Абра. — Нам треба йти.

Він відчинив французькі двері, але вагався. Щось у її голосі.

— Щось не так, Абро?

— Я не знаю, можливо, нічого, але мені це не подобається. Вона дивиться на нього, ну дуже *прискіпливо*. Нам треба зараз же йти.

— Я мушу спершу дещо зробити. Намагайся бути готовою і не дуже лякайся.

Ден заплющив очі й пішов до комори в закапелку свого розуму. Справжні скриньки за всі ці роки покрилися б порохом, але дві, які він тут поставив, коли ще був дитиною, залишалися блискучими, як свіжачки. А чому ні? Їх було зроблено з чистої уяви. Навкруг третьої — тієї, що нова — висіла легенька аура, і він подумав: *«Не дивно, я ж хворий»*.

Не переймайся. Цій стояти тут лише якийсь час. Він відкрив найстарішу з інших двох, готовий до будь-чого… і знайшов… нічого. Чи то майже. У скриньці, де впродовж тридцяти двох років було замкнено місіс Мессі, лежала купка темно-сірого попелу. Натомість в іншій…

Він усвідомив, який був ідіотизм з його боку казати їй, щоб не лякалася.

Абра заверещала.

10

На задньому ґанку будинку в Енністоні Абра почала корчитися. Засмикалися її ноги: ступні відбивали дрібушечки по сходинках; одна рука — безживна, як риба, витягнута на річковий берег і полишена там помирати, — відкинула геть у повітря покривдженого, замурзаного Гоппі.

— *Що з нею коїться?* — закричала Люсі.

Вона кинулась до дверей. Девід стояв застиглий — паралізований виглядом своєї дочки в корчах, — але Джон об-

хопив правою рукою Люсі за талію, а лівою вище грудей. Вона хвицалася:

— Пусти мене! Я мушу бігти до неї!

— Ні! — закричав Джон. — *Ні, Люсі, тобі не можна!*

Вона вже мало не вирвалася, але тут її вхопив і Девід.

Вона обм'якла, подивившись спершу на Джона:

— Якщо вона там помирає, я все зроблю, щоб ти потрапив до в'язниці. — Потім її погляд — очі крижані, ворожі — перевівся на чоловіка: — А тобі я ніколи не пробачу.

— Вона заспокоюється, — промовив Джон.

На ґанку судоми Абри ослабнули, потім припинилися. Але щоки в неї були мокрими і сльози ще сочилися з-під її заплющених повік. У світлі помираючого дня вони виринали крізь її вії, немов коштовні камінчики.

11

У дитячій спальні Денні Торренса — у кімнаті, зробленій лише зі спогадів, — Абра вчепилася в Дена, заховавши обличчя в нього на грудях. Коли вона заговорила, голос її звучав приглушено.

— Той монстр… він уже зник?

— Так, — сказав Ден.

— Присягаєшся ім'ям своєї матері?

— Так.

Вона підняла голову, спершу дивлячись на нього, щоб упевнитися, що він каже правду, а потім наважилася озирнути кімнату.

— Та *усмішка*, — її аж пересмикнуло.

— Так, — промовив Ден. — Гадаю… він зрадів поверненню додому. Абро, з тобою все буде гаразд? Бо ми мусимо зробити це зараз. Якраз час.

— Я в порядку. Але якщо… якщо воно повернеться?

Ден подумав про скриньку. Вона залишилася відкритою, але закрити її знову буде досить легко. Особливо за допомоги Абри.

— Я не думаю, щоб він… *воно*… захотіло мати з нами якісь справи, серденько. Ходімо. Лише пам'ятай: якщо я накажу тобі вертатися до Нью-Гемпширу, ти йдеш звідси *геть*.

І знову вона не відповіла, і не було вже часу про це дискутувати. Час минав. Він зробив крок крізь французькі двері. Вони виводили на початок стежки. Абра йшла поруч нього, але втратила суцільність, яку мала в кімнаті пам'яті, і знову почала мерехтіти.

«*Тут, надворі, вона сама, немов примарна людина*», — подумав Ден. Він збагнув, як сильно, як беззастережно вона себе підводить під ризик. Йому не подобалося думати, наскільки ненадійною може бути зараз її сполученість з власним тілом.

Рухаючись стрімко, але не бігом (це привернуло б увагу Рози, а їм треба було подолати щонайменше сімдесят ярдів, перш ніж задня стіна «Оверлук Лоджа» затулить їх від оглядової платформи), Ден і його партнерка, примарна дівчинка, перетнули галявину і вийшли на брукований кам'яною плиткою хідник між тенісними кортами.

Вони досягли тилу кухні, і нарешті одоробло «Лоджа» сховало їх від платформи. Тут звучав рівномірний гул витяжного вентилятора і допливав сморід гнилого м'яса зі сміттєвих баків. Він взявся за задні двері, вони виявилися незамкненими, але він затримався на мить, перш ніж їх відчинити.

(«*чи всі вони*»)

(«*так всі окрім Рози… вона… мерщій Дене ти мусиш бо*»)

Очі Абри, мерехтливі, немов очі якоїсь дитини в старому чорно-білому фільмі, були розширені тривогою.

— Вона розуміє, що щось іде неправильно.

12

Роза обернула свою увагу до сучого дівчиська, яке все ще сиділо на пасажирському сидінні пікапа, голова її похилена, сама нерухома, як і було. Абра не дивилася на свого дядька — якщо той взагалі *її* дядько — і не робила навіть поруху, щоб вийти з машини. Індикатор тривоги в голові Рози перескочив з Жовтої Небезпеки до Червоної Бойової Готовності.

— Агов! — голос долинув нагору, до неї, крізь розріджене повітря. — Агов, ти, стара торба! Дивися сюди!

Вона перекинулась поглядом до того чоловіка на парковці й дивилася, близька до ошелешення, як він здіймає над головою руки, а потім робить велике хистке колесо. Вона подумала, ось-ось він зараз впаде на сраку, але єдиним, що впало на асфальт, був його кашкет. А тим, що відтак відкрилося, було тонке сиве волосся старого чоловіка за сімдесят. А може, й за вісімдесят.

Роза знову подивилася на дівчину в кабіні пікапа, яка залишалася так само абсолютно нерухомою, з похиленою головою. Вона не виявляла жодного інтересу до вибриків свого дядька. Раптом її осінило, і Роза зрозуміла те, що мусила б побачити відразу, аби трюк не був таким нахабним: це ж манекен.

«Але вона тут! Мітка Чарлі відчуває її, всі вони в «Лоджі» відчувають її, вони всі разом, і вони знають…»

Всі разом у «Лоджі». Всі разом в одному місці. А хіба це була Розина ідея? Ні. Ця ідея прийшла від…

Роза метнулася до сходів.

13

Позосталі члени Правдивого Вузла скупчилися разом біля двох вікон, що виходили на парковку, й дивилися, як Біллі

Фрімен вперше більш як за сорок років крутить колесо (до того ж останній раз, коли він робив цей трюк, Біллі був п'яний). Петті Хінка аж розреготалася.

— Що це заради Бога…

Стоячи спинами, вони не бачили, як з кухні до зали увійшов Ден, не бачили дівчинки, яка, то з'являючись, то щезаючи, мерехтіла поряд з ним. Дену вистачило часу помітити дві купки одягу на підлозі й зрозуміти, що кір Бредлі Тревора вперто продовжує робити свою роботу. Потім він сягнув усередину себе, сягнув глибоко й знайшов третю скриньку — ту, що протікала. І розкрив її навстіж.

(*«Дене що ти робиш»*)

Він нахилився вперед, упершись долонями собі в стегна, в його шлунку пекло, немов там вирував гарячий метал, і видихнув останній «хап» старої поетки, який вона вільно подарувала йому зі своїм останнім передсмертним цілунком. І тоді з його рота вирвався довгий струмінь рожевої імли, котра, вдаряючи в повітря, набувала глибокого червоного кольору. Спершу він не міг сконцентруватися на чомусь іншому, крім благословенного полегшення всередині свого тіла, поки його полишали отруйні рештки Кончетти Рейнолдс.

«Момо!» — скрикнула Абра.

14

На платформі вибалушилися Розині очі. Суче дівчисько зараз у «Лоджі».

«І ще хтось інший разом з нею».

Вона встрибнула в цей, новий, мозок, навіть не думаючи. Обшукуючи. Ігноруючи маркери, що вказували на великий дух, тільки намагаючись зупинити його раніше, ніж він зможе зробити те бозна-що, що він має намір зробити. Ігноруючи жахливу ймовірність того, що вже пізно.

15

Правдиві обернулися на Абрин скрик. Хтось — це був Довгий Пол — промовив:

— Що ще, чорти забирай, це за *таке*?

Червона імла зійшлася в жіночу постать. Крихітну мить — точно, не довше — Ден дивився у вируючі очі Кончетти і побачив, що вони юні. Все ще слабосилий і зосереджений на своєму фантомі, він не мав уявлення про те, що хтось вломився до його мозку.

«*Момо!*» — знову зойкнула Абра. Вона простягала руки.

Та жінка в хмарі, можливо, подивилася на неї. Можливо, навіть посміхнулася. А тоді постать Кончетти Рейнолдс зникла, а імла накотилася на скупчених Правдивих, багацько з них вже чіплялися одне за одного в страху і сум'ятті. Дену ця червона хвиля здалася схожою на кров, що розпливається у воді.

— Це дух, — сказав їм Ден. — Ви, паскудники, жили на ньому; тепер всмокчіть його і помріть від нього.

Він розумів, ще коли складалася концепція цього плану: якщо все не відбудеться швидко, він не доживе, щоб побачити, наскільки добре воно спрацювало, але він ніколи не уявляв, що все трапиться так швидко. Кір, який вже встиг ослабити їх, мабуть, теж тут долучився, бо деякі з них протривали довше за інших. Та навіть якщо так, все було кінчене протягом якихось секунд.

Вони вили в його голові, як помираючі вовки. Ці звуки вжахнули Дена, але це не стосувалося його партнерки.

— *Добре!* — кричала Абра. Вона потрясала кулаками в їх бік. — *Як воно вам смакує? Як вам смакує моя Момо? Добра вона? Їжте досхочу! З'ЇЖТЕ ВСЕ ДО КРИХТИ!*

Вони почали зациклюватися. Крізь червону імлу Ден побачив двох із них, що обнялися, стулившись лобами, і попри все, що вони наробили — попри все, чим вони були — це видовище його зворушило. Він побачив слова «*я кохаю*

тебе» на губах Едді Коротуна; побачив, як Велика Мо починає відповідати; а тоді вони обоє зникли, їхній одяг спланував на підлогу. Так це швидко відбувалося.

Він обернувся до Абри, збираючись їй сказати, що треба їм мерщій з цим кінчати, але тут почала лементувати Роза Циліндр і кілька митей — поки Абра її не заблокувала — ті крики люті й безумного горя перекривали геть усе решту, навіть благословенне полегшення, що принесло йому звільнення від болю. І, як він на те щиро сподівався, звільнення від раку. Щодо цього він не міг мати певності, поки не побачить свого обличчя у дзеркалі.

16

Роза була на верхівці сходів, що вели вниз із платформи, коли вбивча імла вихлюпнулася на Правдивий Вузол, коли рештки Абриної Момо почали робити свою швидку, смертоносну роботу.

Біла пелена страждання заповнила її. Крики прошивали її голову, як шрапнель. Порівняно з цими криками помираючих Правдивих, ті рейдерської команди в Клауд-Гепі в Нью-Гемпширі й Крукові в Нью-Йорку згадувались як лепетання. Роза поточилася назад, неначе від удару дрючком. Вона вдарилася об поручні, відрикошетила і повалилась на дошки. Десь, на далекій відстані, якась жінка — стара, судячи з її тремтячого голосу — схлипувала: *«Ні, ні, ні, ні, ні»*.

«Це я. Це мушу бути я, бо тільки я єдина й залишилася».

Отже, зовсім не мала дівчинка потрапила у пастку самовпевненості, але сама Роза. Вона згадала дещо,

(*підірвана на власній петарді*)

що тоді сказало це суче дівчисько. Це опалило її люттю і страхом. Її старі друзі й вірні компаньйони в мандрах усі мертві. Отруєні. Окрім тих боягузів, що повтікали, Роза Циліндр залишилася останньою з Правдивого Вузла.

Але ж ні, це неправда. Є ще Сарі.

Розпластана на платформі, тремтяча під надвечірнім небом, Роза сягнула до неї

(*«чи ти»*)

Думка, що прийшла у відповідь, була сповнена збентеження і переляку.

(*«так але…Розі…чи вони…чи не можуть вони»*)

(*«не думай про них просто згадай Сарі чи ти пам'ятаєш»*)

(*«не змушуй мене карати тебе»*)

(*«добре Сарі добре»*)

Якщо дівчина не втекла… якщо вона зробила помилку, вирішивши закінчити свою сьогоднішню вбивчу роботу…

Вона так і вирішила, Роза не сумнівалася щодо цього, і вона встигла достатньо побачити в розумі партнера цього сучого дівчиська, щоби знати дві речі: як вони виконали цю бійню і як саме їхня пов'язаність може бути обернутою проти них.

Лють — це сила.

Так само, як і спогади дитинства.

Вона важко зіп'ялася на рівні, посадовила на голову собі циліндр під правильним дженджуристим кутом, навіть не замислюючись про це, і підійшла до поручнів. Той чоловік, з пікапа, дивився вгору, на неї, але вона ледь звернула на нього увагу. Його маленьку підлу роботу було зроблено. Вона зможе розібратися з ним пізніше, а зараз її очі трималися тільки на «Оверлук Лоджі». Дівчина була там, але водночас дуже далеко. Її тілесна присутність у кемпінгу Правдивих була лише трішки більшою за фантом. Той, що був цілісним — справжньою особою, мугирем, — був чоловіком, якого вона ніколи не бачила. Ще й духоголовим. Його голос у її голові прозвучав ясно і холодно.

(*«привіт Розо»*)

Тут є місце, зовсім поруч, де дівчина мусить перестати мерехтіти. Де вона вбереться у своє фізичне тіло. Де її

можна буде вбити. Хай Сарі подбає про цього духоголового чоловіка, але не раніше, ніж цей духоголовий чоловік подбає про суче дівчисько.

(«*привіт Денні привіт маленький хлопчику*»)

Заряджена духом, вона стрибнула в нього і штовхонула його до ступиці колеса, майже не чуючи нестямних переляканих криків Абри, яка обернулася, щоб іти за ним слідом.

А коли Ден опинився там, де Роза бажала, щоб він опинився, на мить надто ошелешений, щоб виставити бодай якийсь захист, вона влила в нього всю свою лютість. Вона влила її в нього, як дух.

Розділ двадцятий

Ступиця колеса. «Дах Світу»

1

Ден Торренс розплющив очі. Сонце било крізь них просто йому в болючу голову, загрожуючи підпалити його мозок. Це було похмілля, усім похміллям похмілля. Голосне хропіння поряд з ним: гидкі, дразливі звуки, які може видавати тільки якась п'яна краля, що відсипається на негожім кінці веселки. Ден повернув голову в той бік і побачив жінку, що простерлася на спині поруч нього. Трохи ніби знайома. Темне волосся розкинулося навкруг голови, немов німб. На жінці була завелика майка «Атланта Брейвз».

«*Це нереальне. Мене нема тут. Я зараз у Колорадо, я на «Даху Світу», і я мушу покласти цьому край*».

Жінка перевернулася, відкрила очі й втупилася в нього.

— Боже, моя голова, — промовила вона. — Принеси мені трохи того коксу, татусику. Він у вітальні.

Він дивився на неї зачудовано, зі зростаючою люттю. Лють, здавалося, надходила нізвідки, але хіба не завжди так бувало? Вона була річчю в собі, загадкою, огорнутою таємницею.

— Кокс? Хто купив коксу?

Вона вишкірилася, показавши рот, у якому містився лише єдиний, пожовклий зуб. І тоді він зрозумів, хто вона така.

— *Ти* й купив, татусику. А тепер піди, сходи по нього. Щойно в мене проясниться в голові, я тобі подарую чудовий перепихон.

Якимсь чином він знову опинився у цій вбогій вілмінгтонській квартирі, голий, поряд з Розою Циліндр.

— Що ти зробила? Як я сюди потрапив?

Вона відкинула назад голову і розреготалася.

— Хіба тобі не подобається це місце? А мусило б; я його оформила, умеблювала з твоєї власної голови. А тепер роби те, що я тобі наказала, придурку. Принеси понюшку, нахер.

— Де Абра? Що ти вже зробила з Аброю?

— Вбила її, — промовила Роза індиферентно. — Вона так переживала за тебе, що розгубила весь свій захист, і я розірвала її від горла до пупа. Мені незмога було висмоктати з неї духу стільки, як я хотіла, але все одно я доволі…

Світ став червоним. Ден зчепив пальці в неї на горлі й почав здавлювати. Одна думка билася у нього в голові: «*Нікчемна сука, тепер ти отримаєш свою кару, нікчемна сука, тепер ти отримаєш свою кару, нікчемна сука, тепер ти отримаєш свою кару*».

2

Цей духоголовий чоловік був сильним, але й зблизька не мав соковитості тієї дівчини. Він стояв, розставивши ноги, нахиливши голову, плечі зсутулені, з піднятими кулаками —

поза кожного чоловіка, що розгубив здоровий глузд серед вбивчої люті. Лють робить чоловіків легкими.

Стало неможливо слідкувати за його думками, бо вони перетворилися на червоне. Та це якраз гаразд, це чудово, дівчина саме там, де й хотілося Розі. У своєму стані заплутаного страху Абра рушила слідом за ним до ступиці колеса. Втім, вона не залишатиметься заплутаною чи настраханою дівчинкою довго; Суче Дівчисько вже стало Задавлюваною Дівчинкою. Скоро вона стане Мертвою Дівчинкою, підірваною на власній петарді.

(*«дядьку Ден ні ні припини це не вона»*)

«Це вона, — думала Роза, навіюючи ще дужче. Її зуб випнувся з рота і пронизав їй нижню губу. Кров потекла по підборіддю і звідти на блузку. Вона відчувала її не більше, ніж відчувала гірський бриз, що повівав крізь хмару її темного волосся. — *Це я. Ти мій татусик, мій барний татусик. Я змусила тебе вивернути гаманець заради купки поганого коксу, а тепер настав вранішній кумар і мені треба прийняти ліки, прийняти мою кару. Саме ж це тобі хотілося зробити, коли ти прокинувся поряд з тією п'яною шльондрою у Вілмінгтоні, це те, що ти й* зробив би, *якби мав справжні яйця, зробив їй, а заодно і тому щеняті, її сину. Твій батько знав, як поводитися з дурними, неслухняними жінками, а ще раніше його батько це знав. Іноді жінка потребує лікування, потребує кари. Вона потребує…»*

Почулося ревіння двигуна, воно наближалося. Це було таким же несуттєвим, як біль у її губі та смак крові в її роті. Дівчина задихалася, хрипіла. А тоді думка, гучна, наче удар грому, вибухнула в її мозку, зранений рик:

(*«МІЙ БАТЬКО НІЧОГО ТАКОГО НЕ ЗНАВ!»*)

Роза все ще намагалася очистити собі мозок від цього крику, коли пікап Біллі Фрімена врізався в основу оглядової платформи, збивши Розу з ніг. Полетів перекидом її циліндр.

3

Це не була та квартира у Вілмінгтоні. Це була його давно зникла спальня в готелі «Оверлук» — ступиця колеса. Це була не Діні, не та жінка, поруч з якою він прокинувся в тій квартирі, і це була не Роза.

Це була Абра. Це в її шию він вчепився так, що в неї вибалушилися очі.

На мить вона знову почала було перемінюватися, коли Роза спробувала хробаком влізти назад у нього, щоб напоювати його своєю люттю і роздмухувати його власну. Та раптом щось трапилось і вона пропала. Але вона повернеться.

Абра кашляла, уважно дивлячись на нього. Він мусив би очікувати шоку, проте для дівчини, яку мало не задушили на смерть, вона здавалася дивовижно зібраною.

(«*ну… ми ж знали що це буде нелегко*»)

— Я не мій батько! — закричав на неї Ден. — *Я не мій батько!*

— Мабуть, це добре, — сказала Абра. І навіть щиро посміхнулася. — Ох у тебе й характер, дядьку Ден. Здогадуюся, ми таки *справжні* родичі.

— Я тебе мало не вбив, — промовив Ден. — Це вже занадто, досить. Час тобі йти звідси. Зараз же повертайся до Нью-Гемпширу.

Вона похитала головою.

— Я повернуся, мушу — на якийсь час, ненадовго, — але зараз я тобі потрібна тут.

— Абро, це наказ.

Вона склала руки і залишилася стояти, де стояла, на кактусовому килимі.

— Ох, Господи. — Він провів руками собі по волоссю. — Ти ще та штучка.

Вона потягнулася до нього, взявши його за руку.

— Ми закінчимо це разом. А тепер ходімо. Давай вибиратися з цієї кімнати. Мені тут, як виявилося, не вельми й подобається.

Вони переплели пальці, і кімната, в якій протягом якогось часу він жив дитиною, розчинилася.

4

Денові вистачало часу відзначити оком, що передок пікапа Біллі зібгався навкруг одного з товстих стовпів, на яких трималася оглядова вежа «Дах Світу», парував розірваний радіатор. Він побачив манекенну версію Абри, що звісилася з пасажирського вікна з однією пластиковою рукою, капризно вивернутою за спину. Він побачив самого Біллі, який намагався відкрити зіжмакані водійські двері. По обличчю старого текла кров.

Щось вхопило його за голову. Сильні руки, вивертають, намагаються скрутити йому в'язи. А тоді там з'явилися руки Абри, відтягуючи Розу геть. Вона подивилася вгору.

— Тобі варто краще навчитися таке робити, ти, боягузлива стара суко.

Роза стояла біля поручнів, дивлячись униз, саджаючи знову собі на голову під правильним кутом той її бридкий циліндр.

— Тобі сподобалися руки твого дядечка на своєму горлі? Які в тебе тепер почуття до нього?

— То була ти, не він.

Роза оскалилась, її закривавлений рот позіхнув.

— Аж ніяк, милочко. Я тільки скористалася тим, що він має всередині себе. Тобі варто знати, ти точно така ж, як він.

«*Вона намагається нас відволікти,* — подумав Ден. — *Але від чого? Від цього?*»

Там стояла якась маленька зелена будівля — можливо, надвірний туалет, можливо, сарайчик.

(*«ти можеш»*)

Йому не треба було закінчувати думки. Абра обернулася до сарайчика і вп'ялася в нього очима. Замок крекнув і впав у траву. Двері розчахнулися навстіж. У сарайчику було пусто, якщо не рахувати кількох знарядь та старої газонокосарки. Дену здалося, ніби він там відчув щось, але це, мабуть, було просто від перенапруження нервів. Подивившись знову вгору, Розу вони там не побачили. Вона відступила від поручнів.

Біллі нарешті зумів відкрити двері свого пікапа. Він виліз, похитнувся, але зумів утриматися на ногах.

— Денні? Ти в порядку? — А тоді: — Невже це Абра? Господи-Ісусе, вона ледь-ледь тут є.

— Слухай, Біллі, ти зможеш дійти до «Лоджа»?

— Гадаю, так. А що з тими людьми там?

— Пощезли. Я гадаю, було дуже добре, якби ти пішов просто *зараз*.

Біллі не сперечався. Він вирушив униз по схилу, перевальцем, наче п'яний. Ден показав на сходи, що вели на оглядову платформу, і запитально звів вгору брови. Абра похитала головою.

(*«це те що вона хоче»*)

і повела Дена навкруг «Даху Світу» туди, звідки вони могли побачити верхівку циліндра Рози. Таким чином сарайчик з реманентом залишився в них за спинами, але Ден тепер, переконавшись, що той порожній, забув про нього й думати.

(*«Дене я мушу повернутися зараз назад тільки на хвилину мені треба освіжити мою»*)

Картинка в його голові: поле повне соняшників, всі відкриваються одночасно. Їй потрібно перевірити свою фізичну сутність, і це добре. Це правильно.

(*«іди»*)

(*«я повернуся відразу як»*)

(*«іди Абро зі мною все буде гаразд»*)

А якщо пощастить, то й усе тут буде закінчено, коли вона повернеться.

5

В Енністоні Джон Далтон і Стоуни побачили, що Абра втягує в себе повітря і розплющує очі.

— Абро! — скрикнула Люсі. — Вже закінчилося?

— Скоро.

— Що це в тебе на шиї? Що то за синці?

— Ма, залишайся там, де стоїш! Я мушу повернутися туди. Я потрібна Дену.

Абра потягнулася по Гоппі, але ще не встигла вхопити свого старого, м'якого кролика, як її очі заплющилися, а тіло завмерло.

6

Дивлячись крадькома крізь поручні, Роза побачили, що Абра зникла. Мале суче дівчисько могло перебувати тут тільки певний час, потім їй треба було повертатися на оздоровчий відпочинок. Її присутність у кемпінгу «Пролісок» не дуже відрізнялася від її присутності того дня в супермаркеті, тільки це її явлення було набагато потужнішим. А чому? Бо їй надає підтримку цей чоловік. *Інтенсифікує* її. От якби він був мертвим, коли дівчина повернеться…

Дивлячись униз на нього, Роза погукала:

— Я б на твоєму місці пішла звідси Денні, поки ще маєш шанс. Не змушуй мене карати тебе.

7

Тиха Сарі була настільки зосереджена на тому, що відбувається на «Даху Світу» — прислухаючись кожною клітиною свого за визначенням інтелектуально обмеженого мозку, на

додаток до слухання вухами, — що не відразу усвідомила, що в цьому сарайчику вона більше не сама. Той запах врешті-решт її насторожив: щось гниюче. Не сміття, не відходи. Вона не наважувалася повернутися, бо двері стояли відчиненими, і той чоловік, там, надворі, міг її помітити. Вона стояла нерухомо, стискаючи в руці серп.

Сарі почула, як Роза каже тому чоловіку, щоб ішов звідси, поки в нього мається шанс, і от тоді-то двері сарайчика похитнулися, почали закриватися, самі собою.

— Не змушуй мене карати тебе! — вигукнула Роза. Це був сигнал їй вилетіти звідси й увігнати серп у шию тому гадському, нахабному дівчиську, але оскільки дівчина зникла, то, значить, серп мусить отримати той чоловік. Але раніше, ніж вона встигла поворухнутися, чиїсь холодні пальці сковзнули, обхопивши зап'ястя руки, в якій вона тримала серп. Обхопили і міцно стиснули.

Вона обернулася — резону утримуватися від цього тепер не малося, оскільки двері причинилися — і побачене нею в тьмяному світлі, що просочувалося крізь тріщини між старими дошками, вирвало крик з її зазвичай тихого горла. У певний момент, коли вона перебувала в зосередженому стані, якийсь труп приєднався до неї в реманентному сарайчику. Його усміхнене, хиже обличчя було сирим білувато-зеленим зіпсованим авокадо. Очі його, на позір, майже звисали з очниць. Його костюм вкривали плями древньої плісняви, проте різнокольорове конфеті, що іскрилося в нього на плечах, було свіжим.

— Чудова вечірка, хіба ні? — промовив він, і в усмішці розсунулися його губи.

Вона закричала знову і ввігнала серп йому в ліву скроню. Криве лезо увійшло глибоко і там застрягло, але ніякої крові не було.

— Подаруй нам поцілунок, дорогенька, — промовив Горес Дервент. З-поміж губ вивалилися білі рештки його язика. — Так багато часу минуло відтоді, як я востаннє був з жінкою.

Коли клоччя сяючих гнилизною губ Гореса Дервента злилися з губами Сарі, його пальці зімкнулись навкруг її горла.

8

Роза побачила, як хитнулись і закрилися двері сарайчика, почула крик і зрозуміла, що тепер вона насправді одна. Скоро, можливо, за кілька секунд, дівчинка повернеться сюди і їх буде двоє проти одної. Вона такого дозволити не могла.

Вона подивилася вниз на чоловіка і зібрала всю свою підживлену духом силу.

(*«души себе роби це зараз же»*)

Руки Дена почали підніматися до його горла, проте занадто повільно. Він опирався їй, і то доволі успішно, що бісило. Вона могла б очікувати битви від того сучого дівчиська, але цей мугир там, унизу, був уже дорослим. Вона мусила б легко, як туман, відмести ті рештки духу, що в нім залишались.

Та все ж таки вона перемагала.

Його руки дійшли до грудей… плечей… нарешті до його горла. Там вони вагалися — вона почула, як він хекає від напруження. Вона посилила навіювання, і руки вчепилися, передавлюючи йому трахею.

(*«так добре ти завадливий байстрюк дави дави … і дави»*)

Щось вдарило її. Не кулак; це вчулося більше схожим на різкий подув щільно стиснутого повітря. Вона роззирнулась навкруги і не побачила нічого, хіба що якесь миттєве майоріння, яке тут же пропало. Менше трьох секунд, але достатньо, щоб зруйнувати її концентрацію, а коли вона обернулася назад до поручнів, вже повернулася дівчина.

Цього разу був уже не подув повітря; тепер з’явилися руки, одночасно маленькі й великі. Вони приклалися до її по-

переку. Вони штовхали. Суче дівчисько і її друг діяли разом — саме те, чого Роза так хотіла уникнути. Глист страху почав розкручуватися в її шлунку. Вона спробувала відступити від поручнів і не змогла. Всіх її сил вистачало тільки на те, щоб твердо стояти, а без допомоги, без підтримки Правдивих вона не думала, що зможе робити це довго. Зовсім недовго.

(*«якби не той подув повітря… це був не він, а її тут ще не було…»*)

Одна з рук залишила поперек Рози і збила циліндр з її голови. Роза завила від такого приниження — ніхто не торкався її капелюха, *ніхто!* — і на мить мобілізувала достатньо сил, щоб, хитаючись, почати відсовуватися від поручнів до центру платформи. Але тут маленькі руки повернулися їй на поперек і почали пхати її знову вперед.

Вона дивилася вниз, на них. У чоловіка очі були заплющені, він зосереджувався так напружено, що жили напнулися в нього на шиї і піт стікав по щоках, наче сльози. Натомість очі дівчини були широко розкриті й нещадні.

Вона уважно дивилася вгору, на Розу. І посміхалася.

Роза відштовхнулась назад щосили, але з тим самим результатом вона могла б штовхатися проти кам'яної стіни. Такої, що безжально посувала її вперед, поки її живіт не притиснувся до поручнів. Вона почула, як вони рипнули.

Їй майнула думка, тільки на коротку мить, спробувати перемовини. Про те, щоб сказати дівчині, що вони могли б працювати разом, започаткувати новий Вузол. Що, замість того, аби померти у 2070 чи в 2080 році, Абра Стоун могла б прожити тисячу років. *Дві* тисячі. Але що могло з цього вийти доброго?

Чи була бодай колись хоч єдина дівчина-підліток, яка б почувалася менше, ніж безсмертною?

Отже, замість перемовин чи прохань пощади, вона зневажливо закричала тим, унизу:

— *Хер вам! Хер вам обом!*

Жахлива посмішка дівчини ще поширшала.

— О ні, — відповіла вона. — Це *ти* хером вдавилася.

Не рип цього разу; пролунав тріск, як рушничний постріл, а далі вже Роза Циліндр падала.

9

Вона вдарилася об землю найперше головою й відразу ж почала зациклюватися. Голова в неї перекосилася набік (*«Як її циліндр»*, — подумав Ден), вона стирчала на переламаній шиї ледь не під безжурним кутом. Ден тримав за руку Абру — за плоть, що й собі з'являлася і зникала, оскільки дівчина також пробувала циклічно між заднім ґанком свого будинку і «Дахом Світу», — і вони дивилися разом.

— Це боляче? — запитала Абра в помираючої жінки. — Сподіваюся, що так. Я сподіваюся, що це дуже боляче.

Губи Рози розтягнулись у зневажливій посмішці. Її людські зуби щезли; все, що залишилося — це те єдине пожовкле ікло. Понад ним плавали її очі, неначе живі камені. Потім вона зникла.

Абра обернулась до Дена. Вона все ще усміхалася, але тепер там не було люті чи зловтіхи.

(*«я боялася за тебе я боялася що вона зможе»*)

(*«вона майже змогла але там був хтось»*)

Він показав туди, де кострубато проти неба стирчали кінці проламаних поручнів. Абра подивилася туди, потім знову на Дена, зачудована. Він зміг лише похитати головою.

Тепер настала її черга показати рукою, тільки не вгору, а вниз.

(*«був колись один фокусник в якого був такий капелюх і ім'я в нього було Містеріо»*)

(*«а ти підвісила ложки до стелі»*)

Вона кивнула, але голови не підводила. Вона все ще роздивлялася циліндр.

(*«тобі треба його позбутися»*)

(*«як»*)

(*«спалити його містер Фрімен каже що він кинув курити але він все ще курить я чула запах в його пікапі є сірники»*)

— Ти *мусиш* це зробити, — сказала вона. — Зробиш? Ти мені обіцяєш?

— Так.

(*«я люблю тебе дядьку Ден»*)

(*«я тебе теж люблю»*)

Вона обняла його. Він обхопив її руками і притягнув до себе. Цієї ж миті її тіло стало дощем. Потім туманом. Потім зникло.

10

На задньому ґанку будинку в місті Енністоні, в штаті Нью-Гемпшир, у сутінках, що мусили скоро заглибитися в ніч, мала дівчинка сіла, підвелася на рівні, а потім поточилася, на межі зомління. Для неї не існувало можливості впасти; її батьки відразу ж опинилися там. Вони разом завели її в дім.

— Я в порядку, — промовила Абра. — Можете мене відпустити.

Вони так і зробили, обережно. Девід Стоун залишився стояти зовсім близько, готовий підхопити дочку за найменшим угином її колін, але Абра стояла в кухні твердо.

— Що з Деном? — запитав Джон.

— Нормально. Містер Фрімен розбив свій пікап — він мусив — і дістав поріз, — вона показала рукою збоку на своєму обличчі, — але, я гадаю, з ним все в порядку.

— А вони? Той Правдивий Вузол?

Абра піднесла долоню собі до рота і дмухнула крізь пальці.

— Пощезли. — А потім: — Що в нас є поїсти? Я страшенно голодна.

11

«Нормально» стосовно стану Дена було трохи перебільшенням. Він підійшов до пікапа й сів там у відкритих дверях з боку водійського сидіння, віддихуючись. І думаючи, як має бути.

«Ми у відпустці, подорожуємо, — вирішив він. — *Я захотів відвідати своє старе пристановище в Боулдері. Потім ми приїхали сюди, щоб подивитися на гори з «Даху Світу», але в кемпінгу нікого не було. Я був у жартівливому настрої й заклався з Біллі, що зможу завести його пікап на пагорб, просто під цей оглядовий майданчик. Я поїхав занадто швидко і втратив контроль. Вдарився в один зі стовпів. Мені дуже жаль. Ідіотське к чорту трюкацтво».*

Йому впаяють збіса пекельний штраф, але тут малося певне підґрунтя: він блискуче пройде тест на алкоголь.

Ден подивився у бардачку і знайшов там бляшанку рідини для запальничок. Самої «Зіппо» не було — вона, мабуть, у Біллі в кишені штанів — але там дійсно лежали дві наполовину вже використаних книжечки сірників. Він пішов до капелюха і поливав його з бляшанки, поки той добре не просяк бензином. Потім він сів навпочіпки, черкнув сірником і вкинув його у жерло перекинутого догори сподом циліндра. Капелюх не протривав довго, але Ден пересунувся на навітряний бік і зачекав, поки від того не залишилось нічого, окрім попелу.

Запах був смердючий.

Підвівши голову, він побачив Біллі, той плентався в його бік, витираючи собі закривавлене обличчя рукавом. Після того як вони вдвох потоптались по попелу, щоби там жодної жаринки не лишилося, яка б могла підпалити траву, Ден розповів Біллі історію, яку вони розповідатимуть представникам поліції штату Колорадо, коли ті приїдуть.

— Мені доведеться заплатити за ремонт цієї штуки, і, можу закластися, коштуватиме це купу грошей. Добре те, що маю деякий ощадок.

Біллі фиркнув:

— Хто тобі виставить рахунок за збитки? Там від тих людей з Правдивого Вузла не лишилось нічого, крім їхнього одягу. Я подивився.

— На жаль, — сказав Ден, — «Дах Світу» належить великому штату Колорадо.

— Гай-гай, — вигукнув Біллі. — Важко визнати це справедливим, коли ти зробив таку велику послугу штату Колорадо та й всьому світу. А де Абра?

— Повернулась додому.

— Добре. То все скінчилося? Насправді скінчилось?

Ден кивнув.

Біллі задивився на попіл від Розиного циліндра.

— Згорів, як той чорт, швидко. Майже як спецефект у якомусь кіні.

— Я собі тільки уявляю, який він був старий. — «*І повний магії,* — не додав він. — *Чорного ґатунку*».

Ден пішов до пікапа і сів за кермо, щоб у люстерку заднього огляду роздивитися на своє обличчя.

— Бачиш щось таке, чого там не мусіть бути? — спитав Біллі. — Так моя матуся, бувало, завше казала, коли підловлювала мене, коли я милувався на власне віддзеркалення.

— Ані дрібки, — відповів Ден. Посмішка почала народжуватись на його обличчі. Притомлена, але справдешня. — Анічогісінько абсолютно.

— Тоді давай вже дзвонити до поліції, відрапортуєм їм про нашу аварію, — сказав Біллі. — Зазвичай я не звертаюсь до поліцаїв, але саме зараз я був би не проти трохи розширити наше товариство. Від цього місця мене дрижаки беруть. — Він кинув на Дена проникливий погляд. — Повнісінько привидів, чи не так? Тому-то вони його собі й вибрали.

Саме так, щодо цього не було сумнівів. Але не обов'язково бути Ебенезером Скруджем, аби розуміти, що, окрім поганих, є й добрі примарні люди. Коли вони вже йшли вниз, до «Оверлук Лоджа», Ден зупинився, щоб оглянутися на «Дах

Світу». Він майже не здивувався, побачивши на платформі якогось чоловіка, що стояв біля проламаних поручнів. Той підняв руку, крізь неї було видно гору Поні, і послав летючий поцілунок жестом, який Ден пам'ятав зі свого дитинства. Він добре його пам'ятав. Це був такий їхній особливий ритуал на завершення дня.

«Пора до ліжка, доку. Спи міцно. Насни собі дракона і вранці мені про нього розкажеш».

Ден зрозумів, що він плакатиме, але не зараз. Зараз було не на часі. Він теж підніс руку до губ і послав поцілунок навзаєм.

Він ще якусь довгу мить дивився на те, що залишилося від його батька. Потім вирушив услід за Біллі вниз, до парковки. Дійшовши туди, він знову подивився назад.

«Дах Світу» був порожнім.

ПОКИ ТИ НЕ СПИШ

СТРАХ — стійко тримайся, раз аболіції хочеш.
Старовинна приказка Анонімних Алкоголіків

Річниця

1

Недільні денні збори АА у Фрейжері були чи не найстарішими у всьому Нью-Гемпширі, їх ще у 1946 році започаткував Товстун Боб Д, який особисто знав засновника Програми Білла Вілсона. Товстун Боб давно лежав у могилі, жертва раку легень — у старі часи більшість оклигуючих алконавтів диміли, як заводські труби, а новачкам по-простому наказувалося тримати свої язики на припоні, а попільниці чистими, — але ці збори все ще відвідувалися так само добре. Сьогодні були СТО — Спеціальні Традиційні Обставини, — бо, коли збори закінчаться, буде піца і листовий пиріг. Таким чином в АА відзначали більшість річниць, а сьогодні один з учасників якраз святкував п'ятнадцятиріччя своєї тверезості. У ранні дні він був відомий як Ден або Ден Т., але поголоски про його роботу в місцевому хоспісі поширювалися (авжеж, недарма журнал АА колись отримав назву «Ґрейпвайн»[1]) і тепер його майже всі називали Доком. Оскільки колись так само його

[1] «The Grapevine» — заснований 1944 міжнародний журнал АА, назва якого перекладається як «Виноградна лоза», але одночасно це ідіоматичний вираз, що означає «чутки, плітки, пересуди».

називали власні батьки, Ден вбачав у цьому якусь іронію… але доброго штибу. Життя — це колесо, його єдиною роботою є обертання, і воно завжди повертається туди, звідки було розпочало.

Справжній доктор, той, що на ім'я Джон, на прохання Дена, сьогодні головував, і збори йшли своїм звичайним курсом. Лунав сміх, коли Ренді М. розповів, як він з голови до ніг обригав копа, який його заарештовував за водіння в нетверезому стані, і ще дужчий, коли Ренді, продовжуючи розповідь, повідомив, що десь через рік він для себе відкрив, що той самий коп також є учасником Програми. Меггі М. ридала, коли розповідала («ділилася» на жаргоні АА), як їй знову відмовили брати участь у спільному догляді за двома її дітьми. Пропонувалися звичні кліше — часу потрібен час; все спрацює, якщо опрацьовуватимеш; не здавайся, допоки не трапиться чуда — і Меггі врешті-решт заспокоїлася до схлипувань. Лунали звичайні окрики «*Вища сила каже, вимкніть оте!*», коли в котрогось парубка задзвонив мобільний. Якась дівчина з тремтячими руками розлила чашку кави; збори без хоча б однієї розлитої чашки кави взагалі рідко траплялися.

За десять хвилин до першої Джон Д. пустив по руках кошик («ми самооплатні через власні пожертви») і попрохав робити оголошення. Тревор К., який відкривав збори, підвівся і попросив, як він це робив завжди, допомогти прибрати в кухні й поставити на місце стільці. Йоланда В. провела «Клуб жетонів», вручивши два білих (двадцять чотири години) і фіолетовий (п'ять місяців — цей жетон мав прізвисько Барні[1]). Як завжди, вона закінчила словами: «Якщо ви не випивали сьогодні, поплескайте собі та своїй Вищій Силі».

Всі так і зробили.

Коли аплодисменти вщухли, Джон сказав:

---

[1] Фіолетовий плюшевий динозавр, персонаж дитячого телесеріалу «Барні і його друзі» («Barney & Friends» 1992—2010).

— Сьогодні ми маємо п'ятнадцятирічний ювілей. Будь ласка, Кейсі К. і Ден Т., вийдіть сюди.

Люди аплодували, поки Ден ішов — повільно, в одному темпі з Кейсі, котрий тепер уже не ходив без ціпка. Джон передав Кейсі медальйон з вибитою на ньому цифрою XV, і Кейсі підняв його в руці, щоб усі могли побачити.

— Я ніколи не думав, що цей хлопець на таке спроможний, — сказав він, — бо він був АА від самого старту. Під чим я маю на увазі Абрама з анекдоту.

На цей древній жарт всі відповіли слухняним сміхом. Ден усміхався, але серце його важко колотилося. Єдиною його думкою зараз було — як пройти через те, що буде наступним, і не зомліти. Останній раз він був так сильно переляканий, коли дивився вгору на Розу Циліндр на платформі «Даху Світу», намагаючись утриматися, щоб не задушити себе своїми ж власним руками.

«Поспішіть, Кейсі. Будь ласка. Поки я не розпрощався зі своєю хоробрістю або зі своїм сніданком».

Кейсі неначе оволодів сяйвом… чи, мабуть, побачив щось у Денових очах. Хоч би що там було, але він завершив:

— Проте він обманув мої очікування і одужав. З кожних семи алкоголіків, що входять у наші двері, шість виходять назад і знову напиваються. Сьомий і є тим дивом, заради якого ми живемо. Одне з таких див стоїть зараз перед вами, великий, як саме життя, і вдвічі за нього більший проноза. Ходи-но сюди, Доку, ти це заслужив.

Він вручив Доку його медальйон. На мить Ден подумав, що той зараз вислизне з його захололих пальців і впаде на підлогу. Але Кейсі раніше встиг зімкнути свої пальці на його руці, а потім замкнув і решту Дена в свої масивні обійми. У вухо він йому прошепотів: «Ще один рік, сучий сину. Вітаю тебе».

Кейсі почалапав по проходу під задню стіну зали, де він сидів по праву старшинства разом з іншими ветеранами. Ден залишився стояти сам перед усіма, стискаючи свій медальйон так сильно, що аж жили йому здулися на зап'ястку.

Зібрання алконавтів пильно дивилося на нього, чекаючи одкровень про те, що довготривала тверезість може подарувати: досвід, силу і надію…

— Пару років тому… — почав він, але мусив прочистити собі горло, закашлявся. — Пару років тому, коли якось ми сиділи за кавою з отим клишоногим джентльменом, котрий щойно отам сів, він мене спитав, чи я проробив п'ятий крок: «Визнати перед Богом, собою та іншими людьми істинну природу власних кривд». Я йому відповів, що проробив з нього більшу частину. Для людей, які не мають притаманної нам проблеми, цього, мабуть, було б достатньо… і це якраз одна з причин, чому ми називаємо їх Земними Людьми.

В аудиторії захихотіли. Ден набрав повітря, кажучи собі, що, якщо він зміг витримати віч-на-віч Розу і її Правдивий Вузол, то витримає й це. От тільки це було іншим. Тут був не Ден Герой; тут був Ден Падло. Він достатньо довго прожив, щоб знати, що в кожному є трохи падла, але це не вельми допоміжне, коли сам мусиш вивалювати сміття.

— Він мені сказав, що є якась кривда, яку я не можу залишити позаду, бо мені дуже соромно про неї говорити. Він сказав, щоб я через це перейшов. Він нагадав мені про дещо, що всі ви чуєте майже на кожних зборах — ми хворі тією ж мірою, як наші таємниці. І ще він сказав, якщо я не розповім про свою, десь далі на своєму шляху я раптом віднайду себе з чаркою в руці. Така була суть, Кейсі?

З дальнього кінця зали Кейсі кивнув, з руками, складеними на головці свого ціпка.

Ден відчув, як запекло йому в кутиках очей, що означало наближення сліз, і подумав: «*Господи, допоможи мені пройти крізь це без скиглення. Будь ласка*».

— Я цього не відкривав. Я повсякчас, роками повторював собі, що це та річ, про яку я ніколи нікому не розповім. Але я думаю, він був тоді правий, а якщо я знову почну пити, я просто помру. Мені цього не хочеться. Тепер я маю багато всього, заради чого варто жити. Тому…

Сльози таки прийшли, ці кляті сльози, але він уже занадто далеко зайшов, щоб тепер задкувати. Він їх змахнув тим кулаком, у якому не був затиснутий медальйон.

— Ви пам'ятаєте, що сказано в «Обіцяннях»[1]? Про те, як ми навчимося ні шкодувати за минулим, ані бажати прибити за ним двері? Вибачте мені, але я вважаю конкретно цей один пункт сущим лайном у програмі, повній правдивих речей. Я вельми перепрошую, але, хай би як мені цього не хотілося, настав час відкрити двері.

Вони чекали. Навіть ті дві леді, що краяли і розкладали на паперові тарілки піцу, стояли тепер у дверях кухні, дивлячись на нього.

— Незадовго перед тим, як мені кинути пити, я прокинувся поруч з жінкою, яку підчепив у якомусь барі. Ми лежали в її квартирі. Квартира була вбогою, бо вона не мала майже нічого. Я можу про це оповідати, бо *сам я* теж не мав майже нічого, і обоє ми з нею опинилися в такому убозтві, либонь, з однакових причин. Ви всі добре знаєте, що то за причини. — Він знизав плечима. — Якщо ти один із нас, пляшка тебе оббирає вщент, от і все. Спершу потроху, потім більше, потім забирає все. Та жінка, її звали Діні. Я не пам'ятаю про неї аж так, щоб чогось багато, але пам'ятаю це. Я одягнувся і пішов собі геть, але спершу я забрав її гроші. Але так обернулося, що вона мала принаймні ще одну річ, якої я не забрав, бо, коли я рився в її гаманці, я озирнувся, і там стояв її син. Маленький хлопчик, усе ще з підгузком. Ми з тією жінкою вночі перед тим були купили трохи коксу, і той все ще лежав на столі. Хлопчик його побачив і потягнувся по нього. Він думав, що то цукерки. — Ден знову витер собі очі. — Я його прибрав і поклав туди, де він його не міг дістати. Ото і все, що я зробив. Цього було недостатньо, але то було все, що я зробив. Потім я поклав її гроші собі до кишені й пішов

---

[1] «Дванадцять обіцянь» — розділ «Великої Книги», в якому деталізуються вигоди, які отримає член АА, який проробив перші дев'ять кроків Програми.

звідти. Я б тепер усе зробив, щоб цього тоді не трапилося. Але я не можу.

Жінки в дверях повернулися до кухні. Дехто в кімнаті дивився собі на годинник. У когось забурчало в животі. Дивлячись на це зібрання дев'яти дюжин алкоголіків, Ден усвідомив вражаючу річ: те, що він зробив, не викликало в них огиду. Їх це навіть не здивувало. Вони чули набагато гірші речі. Дехто з них був *робив* набагато гірші речі.

— Окей, — промовив він. — Це все. Дякую, що вислухали.

Перед тим як початись аплодисментам, один з ветеранів у заднім ряді прокричав традиційне запитання:

— Як тобі це вдається, Доку?

Ден посміхнувся і відповів так само традиційно:

— Один день за раз.

2

Після «Отче наш», піци і шоколадного пирога з великою цифрою XV на ньому Ден провів Кейсі й допоміг йому сісти до його «Тундри»[1]. Вже почав падати сльотавий дощ.

— Весна у Нью-Гемпширі, — промовив кисло Кейсі. — Ну хіба не чудесна?

— Хлюща спадає й гряззю каляє, — промовив Ден декламаторським голосом. — А вітрило, як баран, буцає! Бус ослизає й нас обливає. Чорти б її, співаймо, чорти б її взяли!

Кейсі вирячився на нього.

— Ти оце щойно таке склав?

— Та де там. Це Езра Паунд[2]. Коли ви перестанете врешті ухилятися і зробите собі заміну кульшового суглоба?

Кейсі всміхнувся:

---

[1] «Tundra» — повнорозмірний пікап, який з 1999 р. виробляється компанією «Toyota» на її американських заводах для американського ринку.

[2] Ezra Pound (1885—1972) — поет, критик, перекладач, культуролог, одна з найбільших фігур в англомовній літературі першої половини XX ст.; Ден

— Наступного місяця. Я так собі вирішив, коли ти розкажеш свій найбільший секрет, тоді й я зроблю собі операцію заміни того суглоба. — Він помовчав. — А не таким вже й к чорту великим був той твій секрет, Денно.

— Для мене це теж стало відкриттям. Я гадав, люди тікатимуть від мене з криками. Натомість вони стояли поруч і довкола, їли піцу і балакали про погоду.

— Якби ти розповів їм, що вбив сліпу бабцю, вони б так само їли і піцу, й пиріг. Безплатне є безплатним. — Він відкрив двері машини. — Підсади мене досередини, Денно.

Ден його підсадив.

Кейсі важко посовався, вмощуючись зручніше, потім ввімкнув двигун і «двірники», щоб змахували сльоту.

— Все меншає, коли виходить назовні, — сказав він. — Сподіваюся, ти передаси це далі, своїм молодикам.

— Так, О Мудрий Ви.

Кейсі сумно подивився на нього.

— Іди ти в сраку, душенько.

— Саме так, — відповів Денні. — Гадаю, повернусь-но я туди та допоможу прибирати стільці.

І саме так він і зробив.

Поки ти не спиш

1

Ані повітряних кульок, ані фокусників не було на дні народження Абри в цьому році. Їй виповнилося п’ятнадцять.

Натомість була гуркотлива рок-музика, від якої трусило весь сусідній квартал, з надвірних аудіобоксів, що їх, за компетентної допомоги Біллі Фрімена, встановив Дейв Стоун.

цитує вірш Паунда «Ancient Music» («Древня музика», 1912), який є пародією на англійський канон XIII ст. «Summer Is Icumen In» («Літо настало»).

Дорослі пригощалися пирогом, морозивом і кавою в кухні Стоунів. Діти панували у вітальні на першому поверсі й на задній галявині. І, судячи з їх голосів, «відривалися по повній». Близько п'ятої гості почали розходитися, але Емма Діні, найближча подружка Абри, залишилася на вечерю. Абра, розкішна у червоній спідниці й селянській блузі з відкритими плечима, вирувала чудовим настроєм. Вона захоплено зойкнула над гарним браслетом, подарованим їй Деном і, обнявши дядька, розцілувала його в обидві щоки. Він пах парфумом. От *це* вже було новиною.

Коли Абра пішла проводжати додому Емму й дівчата весело теревенили, віддаляючись по доріжці, на Дена напосілася Люсі. Губи зціплені, нові зморшки з'явилися навкруг її рота, а у волоссі перші доторки сивини. Скидалося на те, що Абра викинула Правдивий Вузол геть собі з голови, залишивши його минулому; але Люсі цього ніколи не зможе, подумав Ден.

— Ти побалакаєш з нею? Про ті тарілки?

— Я хочу піти надвір, подивитися, як сонце сідає за річку. Скажи їй, мабуть, щоб прилучилася до мене, коли вона повернеться від Дінів.

На обличчі в Люсі відбилося полегшення, і Ден подумав, що і в Девіда також. Для них вона завжди залишатиметься загадкою. Чи допомогло б їм, якби він сказав, що для нього вона теж завжди буде загадкою? Напевно, ні.

— Щасти, командире, — промовив Біллі.

На задньому ґанку, де Абра колись лежала в тому стані, що не був непритомністю, до нього приєднався Джон Далтон:

— Я б запропонував тобі моральну підтримку, але, гадаю, ти мусиш зробити це сам.

— А ти вже намагався побалакати з нею?

— Так. На прохання Люсі.

— Без пуття?

Джон знизав плечима:

— Вона відразу закривається, щойно торкнешся цієї теми.

— Я теж таким був, — сказав Ден. — У її віці.

— Але ж ти ніколи не розбивав геть усі тарілки в антикварному кредансі своєї матері, хіба не так?

— У моєї матері ніколи не було креденса, — відповів Ден.

Він пішов униз на край спадистого заднього подвір'я Стоунів і задивився на Сако, яка, красно дякувати призахідному сонцю, перетворилася на осяйну пурпурову змію. Скоро гори поглинуть останні промені сонця і річка обернеться сірою. Там, де колись стояла сітчаста огорожа — для убезпечення від потенційно загрозливих розвідок малих дітей, — тепер ріс ряд декоративних чагарників. Девід прибрав огорожу в жовтні минулого року, сказавши, що Абра і її друзі більше не потребують протекції; всі вони тепер вміли плавати, як риби.

Але, звісно, існували й інші небезпеки.

2

Колір води відцвів до найделікатнішого відтінку рожевого — зів'ялої троянди, — коли до нього приєдналася Абра. Йому не було потреби оглядатися, щоб знати, що вона тут, або те, що вона одягла светр, аби прикрити собі голі плечі. Повітря холоне стрімко весняними вечорами у центральному Нью-Гемпширі, навіть коли останні загрози снігу минулися.

(*«мені страшенно подобається браслет Дене»*)

Вона вже фактично майже перестала додавати «дядько».

(*«я радий»*)

— Вони хочуть, щоби ти поговорив зі мною про ті тарілки, — сказала вона. Слова, промовлені вголос, не мали й сліду тієї теплоти, що допливала разом з її думками, а думки зникли. Після дуже гарного і щирого «дякую», вона закрила внутрішню себе від нього. Вона вже добре це вміла робити тепер, а з кожним днем дедалі краще. — Хіба не так?

— А *сама* ти хочеш про них поговорити?

— Я їй казала вже, що мені шкода. Я казала, що це було ненавмисне. Не думаю, щоб вона мені повірила.

(*«я вірю»*)

— Тому що ти *розумієш*. А вони ні.

Ден не промовив нічого, тільки послав єдину думку:

(*«?»*)

— Вони не вірять мені *ні в чому*! — вибухнула вона. — Це так несправедливо! Я не знала, що тоді буде випивка, на тій ідіотській вечірці у Дженіфер, і я зовсім не пила! А вона мене гризе вже протягом *двох довбаних тижнів!*

(*«???»*)

Нічого. Річка вже стала майже цілковито сірою. Він ризикнув поглянути на Абру і побачив, що вона вивчає свої кросівки — червоні, в тон її спідниці. Тепер і щоки в неї були в тон її спідниці.

— Гаразд, — нарешті мовила вона, і, хоч так само не дивилася на нього, кутики її губ підвернулись вгору в маленькій скупій усмішці. — Тебе ж не обдуриш, куди мені? Я тільки разок ковтнула, просто щоб скуштувати, яке воно на смак. Що воно за таке велике діло. Гадаю, вона унюхала це в моєму віддиху, коли я повернулась додому. А вгадай, що? *Нема* там ніякого великого діла. Смак просто жахливий.

Ден на це не відповів. Якби він їй сказав, що, коли сам скуштував уперше, смак і йому здався жахливим, вона б відмела це, як пусте бла-бла-бла дорослих. Моралізаторством не вбережеш дітей від дорослішання. І не навчиш їх, як його творити.

— Я справді побила ті тарілки ненавмисне, — промовила вона зніченим голосом. — Це сталося випадково, як я їй вже пояснювала. Я тоді просто так *оскаженіла*.

— У тебе воно спадкове.

Що йому пригадалося, це як Абра стояла над Розою Циліндр, коли та зациклювалася. *«Це боляче?* — запитала Абра в помираючого створіння, що виглядало як жінка (тобто, якщо не брати до уваги той один жахливий зуб). — *Сподіваюся, що так. Я сподіваюся, що це дуже боляче»*.

— Ти збираєшся читати мені нотації? — мовила Абра з насмішкуватою зневагою. — Я знаю, *вона* саме цього й хоче.

— Я не читач нотацій, але міг би розповісти тобі одну історію, яку мені розповідала моя мати. Вона про твого прапрадіда з боку Джека Торренса. Ти хочеш її почути?

Абра здвигнула плечима. «*Давай уже, розказуй, та й по всьому*», — означало те здвигання.

— Дон Торренс був не санітаром, як я, але близько до того. Він був медбратом. Він під кінець життя ходив з палицею, бо в автомобільній аварії йому понівечило ногу. І от одного вечора, за столом, він використав ту палицю проти власної дружини. Без причини; просто так почав дубасити. Він перебив їй ніс і розбив до крові голову. Коли вона впала зі свого стільця на підлогу, він підвівся і вже *як слід* почав її обробляти. Судячи з того, що розповідав мій батько моїй мамі, він би забив її на смерть, якби Бретт з Майком — *мої* дядьки — його не відтягнули. Коли приїхав лікар, твій прапрадід стояв на колінах зі своїм власним невеличким медичним комплектом, намагаючись зробити, що міг. Він сказав, що вона впала зі сходів. Прабабця — твоя Момо, якої ти ніколи не знала, Абро, — його підтримала, підтвердивши це. Так само і діти.

— *Чому?* — видихнула пошепки вона.

— Бо вони були налякані. Пізніше, коли Дон давно вже був мертвим, твій дід зламав мені руку. Потім, в «Оверлуку», який стояв на тому місці, де сьогодні стоїть «Дах Світу», твій дід мало не до смерті побив мою матір. Він скористався молотком для роука замість палиці, але в основі традиція та сама.

— Я втямила.

— Через багато років в одному барі у Сейнт-Пітерсбергу[1]…

— Стоп! Я ж уже сказала, що *втямила*!

Вона тремтіла.

— …я до непритомності побив людину більярдним києм тільки тому, що той чоловік розсміявся, коли я кіксонув.

---

[1] St. Petersburg — засноване 1888 р. місто у Флориді.

Після того син Джека й онук Дона в оранжевому комбінезоні тридцять днів збирав сміття вздовж 41-го шосе.

Вона відвернулася, почала плакати.

— Дякую, дядьку Ден. Дякую за те, що зіпсував мені…

Картинка заповнила йому голову, моментально затуливши собою річку: обгорілий, весь у диму, святковий пиріг. За інших обставин такий образ здався б забавним. Не зараз.

Він лагідно взяв її за плечі й розвернув знову до себе.

— Тут нема чого втямлювати. Тут нема прихованих сенсів. Це просто наша сімейна історія. Кажучи словами безсмертного Елвіса Преслі: «Це твоя дитина, ти і колисай її»[1].

— Я не розумію.

— Колись, можливо, ти писатимеш поезію, як Кончетта. Або зіштовхуватимеш когось з високого місця силою власної думки.

— Та я ніколи… але ж *Роза* на це заслужила, — Абра повернулася до нього своїм заплаканим обличчям.

— Тут нема заперечень.

— То чому ж мені все те знову й знову сниться? Чому мені так хочеться, щоб я могла повернути все інакше і того не робити? Вона б *нас* тоді повбивала, то чому мені хочеться забрати тоді зроблене назад?

— То ти вбивство хотіла б забрати назад чи задоволення від убивства?

Абра похнюпилась. Дену хотілося її обняти, але він не став цього робити.

— Ані нотацій, ані моралі. Просто кров озивається до крові. Безумні прагнення проникливих людей[2]. А з тобою це трапилося в час, коли ти цілком прониклива. Для тебе це важко. Я знаю. Це важко для будь-кого, але в більшості підлітків нема твоїх здібностей. Твоєї зброї.

---

[1] Цитата з сентиментальної пісні «It's your baby, you rock it», записаної Елвісом Преслі на його альбомі «Elvis Country (I'm 10 000 Years Old)» (1971).

[2] Алюзія на роздуми героя повісті французького екзистенціаліста Альбера Камю (1913—1960) «Сторонній» (1942).

— Що я мушу робити? Що я можу зробити? Інколи я така сердита… не тільки на *неї*, але й на вчителів… на дітей у школі, які думають, що вони такі круті засранці… на тих, що сміються, якщо в тебе невдачі в спорті, або наділа не той одяг і все таке…

Ден згадав пораду, яку йому колись дав Кейсі Кінгслі.

— Іди на звалище.

— Га? — вирячилася вона на нього.

Він послав їй картинку: Абра, користуючись своїми неймовірними талантами, — вони все ще не сягнули піку, неймовірно, але правда — перекидає холодильники, змушує вибухати старі телевізори, підкидає в повітря пральні машини. Наполохані ворони злітають зграями.

Тепер вона вже не витріщалася на нього, вона хихотіла.

— Це допоможе?

— Краще, ніж бити материні тарілки.

Вона нахилила голову і зміряла його жартівливим поглядом. Вони були знову друзями, і це було добре.

— Але ті тарілки були *о-гид-ни-ми*.

— То спробуєш так робити?

— Так.

І, судячи з її виразу, їй уже кортіло.

— І ще одна річ.

Вона посерйознішала, чекала.

— Ти не мусиш перед кимсь улягатися.

— Це ж добре, хіба не так?

— Так. Просто пам’ятай, яким небезпечним може бути твій гнів. Тримай його…

У нього задзвонив телефон.

— Краще тобі відповісти.

Він звів вгору брови:

— Ти знаєш, хто телефонує?

— Ні, але я гадаю, це важливо.

Він дістав з кишені мобільний і прочитав напис у віконці: РІВІНГТОН ХАУС.

— Алло?

— Денні, це Клодет Альбертсон. Ти можеш приїхати?

Він перебіг подумки той список гостей хоспісу, що зараз мався на його чорній дошці.

— Аманда Рікер? Чи Джеф Келлоґ?

Виявилося, що ніхто з цих двох.

— Якщо ти можеш приїхати, краще зроби це зараз же, — сказала Клодет. — Поки він ще при свідомості. — Вона завагалася. — Він питається про тебе.

— Я приїду. — «*Хоч як нехороше таке казати, але краще б він уже відійшов, коли я приїду*». Ден обірвав зв'язок. — Я мушу йти, серденько.

— Навіть якщо він тобі не друг. Навіть якщо ти його не любиш.

Вираз обличчя в Абри став задумливим.

— Навіть.

— Як його ім'я? Я не вловила.

(«*Фред Карлінг*»)

Він послав цю думку, а потім обхопив її руками, міцно-міцно-міцно. Абра відповіла йому тим самим.

— Я намагатимуся, — сказала вона. — Я намагатимуся щосили.

— Я знаю, ти будеш, — сказав він. — Я це знаю. Слухай, Абро, я так тебе люблю.

Вона відповіла:

— Я рада.

3

Клодет була на медсестринському посту, коли через сорок п'ять хвилин він приїхав у хоспіс. Він поставив запитання, яке ставив до того десятки разів:

— Він іще з нами?

Так, ніби йшлося про поїздку автобусом.

— Ледь-ледь.

— Притомний?

Вона зробила хвилю рукою.

— Туди-сюди.

— Аззі?

— Побув там трохи, але вилетів геть, коли туди увійшов доктор Емерсон. Емерсон уже пішов, він зараз оглядає Аманду Рікер. І щойно він звідти вийшов, Аззі відразу ж зайшов назад.

— Нема транспорту до шпиталю?

— Неможливо. Поки що. Там аварія, зразу за кордоном, у Касл-Року зіштовхнулися чотири машини, на 119-му шосе. Багато поранених. Вже чотири швидких послали туди, а також вертоліт служби «Лайф Флайт». Перевезення до шпиталю для когось із них ще могло б мати сенс. А щодо Фреда… — вона знизала плечима.

— Що трапилося?

— Ти ж знаєш нашого Фреда — гидомирний фанат гидомирної їжі. «Мікі Д»[1] його другий дім. Інколи він дивиться, коли перебігає туди через Кренмор-авеню, інколи ні. Просто вважає, що люди заради нього зупиняться. — Вона наморщила носа й вистромила язик, ставши схожою на малу дитину, якій до рота потрапила якась гидота. Брюссельська капуста, наприклад. — Така *зарозумілість*.

Ден знав звички Фреда і знав його зарозумілість.

Він пішов по свій вечірній чизбургер, — сказала Клодет. — Копи забрали до в'язниці жінку, яка його збила — дівуля була така п'яна, що стояти ледь могла, так я чула. Вони ж принесли Фреда сюди. Лице в нього розбите на яєчню, стегно і груди потрощені, одну ногу йому майже зовсім відірвало. Якби тут не було Емерсона з обходом, Фред відразу помер би. Ми зробили йому все, що вимагає «тріаж»[2], зупинили

---

[1] Сленгова назва «МакДоналдсу».

[2] Triage — система термінової допомоги в медицині катастроф.

кровотечу, але навіть якби він був у суперовому фізичному стані… якого наш дорогий Фредді аж ніяк не мав… — Вона знизала плечима. — Емерсон каже, що *обов'язково* пришлють швидку, коли розберуться з аварією в Касл-Року, але на той час він уже відійде. Доктор Емерсон міг би з цим не погодитися, але я вірю Аззі. Тобі краще вже піти туди, якщо йдеш. Я знаю, що ти з ним ніколи не ладив…

Ден подумав про ті синці, які пальці цього санітара колись залишили на руці бідного старого Чарлі Хейза. «*Жаль чути*, — промовив тоді Карлінг, коли Ден сказав йому, що старий уже відійшов. Такий собі, весь безтурботний Фред, похитується на стільці, поїдаючи «Дрібні монетки». — *Але ж саме для цього вони тут, хіба не так?*»

А тепер Фред лежав у тій самій кімнаті, де помер тоді Чарлі. Життя — це колесо, і воно завжди і знову повертається назад.

4

Двері апартаменту «Алан Шепард» стояли напівпрочиненими, але Ден все одно постукав, із ввічливості. Він ще у коридорі почув хрипке, булькотливо-вискливе дихання Фреда Карлінга, хоча Аззі воно, схоже, не турбувало, кіт лежав, згорнувшись у ногах ліжка. Карлінг лежав на гумовому простирадлі, на ньому не було нічого з одягу, окрім закаляних кров'ю трусів-боксерів і багатьох акрів бинтів, більшість з яких вже були просочені кров'ю.

— Фреде? Це Ден Торренс. Ти мене чуєш?

Розкрилося його одне вціліле око. Дихання збилося. Потім почувся короткий хрип, що міг бути «*так*».

Ден пішов до ванної кімнати, намочив ганчірку теплою водою, викрутив. Це було те, що він робив багато разів. Коли він повернувся до ліжка Карлінга, Аззі зіп'явся на лапи, потягнувся тим елегантним, з вигинанням спини, способом,

що його вміють коти, і зістрибнув на підлогу. Він трішки кульгав. Він був уже дуже старим котом.

Ден сів на краєчок ліжка і лагідно витер ганчіркою ту частину обличчя Фреда Карлінга, яка була порівняно цілою.

— Дуже сильно болить?

Знову той хрип. Ліва рука Карлінга була сплутаним клубком переламаних пальців, тож Ден взяв його за праву руку.

— Тобі не треба говорити, просто розповідай мені.

(*«зараз вже не так сильно»*)

Ден кивнув:

— Добре. Це добре.

(*«але мені страшно»*)

— Там нема чого боятися.

Він побачив Фреда шестирічного, він плаває в Сако зі своїм братом, Фред раз у раз підсмикує на собі ззаду плавки, щоб не спадали, бо вони завеликі, вони з дешевого розпродажу, як фактично й усе інше, що він має. Він побачив його в п'ятнадцять років, як він цілується з якоюсь дівчиною у Бриджтонському драйв-іні й відчуває запах її парфуму, торкаючись її грудей, і мріє, щоб ця ніч ніколи не кінчалася. Він побачив його у двадцять один рік, він їде в Гемптон-Біч[1] разом з «Подорожніми Святими», верхи на «Гарлі FXB» моделі «Стерджис»[2], так гарно, він переповнений пігулками і червоним вином, і день цей, як молот, всі дивляться, як довгий, блискучий, з гуркотом нахер-усіх мчить караван «Святих»; життя вибухове, як феєрверк. І бачить він квартиру, в якій живе Карлінг — жив — зі своїм маленьким песиком, якого звуть Бравні. Нічого особливого цей Бравні, просто дворняжка, але він розумний. Іноді він стрибає цьому санітару на коліна і вони разом дивляться телевізор. Бравні тривожить розум Фреда, бо він чекатиме, коли ж Фред

---

[1] Hampton Beach — засноване 1907 р. курортне селище на березі Атлантичного океану в Нью-Гемпширі.

[2] «Harley-Davidson FXB Sturgis» — мотоцикл низької посадки, цілком чорний, модель 1980 р.

повернеться додому, виведе його трішки погуляти, потім насипле йому повну миску «Вигідної підливки»[1].

— Не тривожся за Бравні, — сказав Ден. — Я знаю одну дівчину, яка буде рада ним опікуватися. Вона моя племінниця, і в неї сьогодні день народження.

Карлінг дивився вгору на нього своїм єдиним зрячим оком. Дихання його стало зовсім деренчливим і гучним; ніби торохтить двигун, забитий брудом.

(*«якщо можеш допоможи мені…прошу доку… якщо можеш допоможи мені»*)

Так. Він міг допомогти. Це було його служіння, те, заради чого його було створено. Тихо було тепер у «Рівінгтон Хаусі», стало вже дуже тихо. Десь неподалік якісь двері вихнули, відкриваючись. Вони підійшли до межі. Фред Карлінг дивився вгору на нього, запитуючи: *«Що?»* Запитуючи: *«Як?»*

— Тобі просто треба трохи поспати.

(*«не кидай мене»*)

— Ні, — сказав Ден. — Я тут. Я буду тут, поки ти не спиш.

Тоді він вхопив обидві руки Фреда Карлінга в свої. І посміхнувся.

— Поки ти не спиш, — промовив він.

1 травня 2011 — 17 липня 2012

---

[1] «Gravy Train» — суха собача їжа, яку можна заливати теплою водою.

Авторські нотатки

Моєю першою книжкою, що вийшла у видавництві «Скрібнер»[1] 1998 року, була «Мішок кісток». Бажаючи задовольнити своїх нових партнерів, я виїхав з тією книжкою у промо-тур. Під час однієї автограф-сесії якийсь парубок мене спитав: «Цікаво, чи нема якихось ідей, що могло потім трапитися з хлопчиком із *«Сяйва»*?»

Це запитання стосовно тієї старої книги я сам собі часто ставив — разом із іншим: що могло б трапитися з нещасним батьком Денні, якби той знайшов Анонімних Алкоголіків, а не намагався впоратися сам, за допомогою того, що люди в АА називають «тверезістю з білими кісточками пальців».

Як було і з *«Під Куполом»*, і з *«11/22/63»*, це була така ідея, що ніколи не полишала моєї уяви. Раз у раз — стоячи в душі, дивлячись телевізор, їдучи довгою автотрасою — я ловив себе на тому, що вираховую вік Денні Торренса і загадуюся, де він зараз міг би бути. Не кажучи вже про його матір, ще одну засадничо добру душу, що залишилася в руйнівній кільватерній смузі після Джека Торренса. Венді й Денні були, говорячи сучасним жаргоном, співзалежними — людьми, пов'язаними путами любові та відповідальності за члена їх сім'ї, алкоголіка. У якийсь момент у 2009 році один з моїх друзів, одужуючий алкоголік, сказав мені ось яку коротку фразу: «Коли хтось один із співзалежних потопає, життя іншого проходить у нього перед очима». Це вразило мене; занадто правдиво воно звучало, щоб бути забавним, і, гадаю, саме в той момент став неуникним *«Доктор Сон»*. Я мусив би розуміти.

Чи брався я за цю книгу з трепетом? Краще самі собі уявіть. *«Сяйво»* — один із тих романів, які люди завжди згадують

---

[1] «Charles Scribner's Sons» — засноване 1846 р. видавництво, відоме тим, що публікувало знакових авторів кожної епохи: Гемінгвей, Томас Вулф, Скотт Фіцджералд, Курт Воннегут, Роберт Хайнлайн тощо.

(разом з «*Долею Сейлема*», «*Кладовищем хатніх тварин*» та «*Воно*»), коли говорять про мої книжки, які їх насправді, до дрижаків, колись нажахали. Плюс зазвичай також згадують фільм Стенлі Кубрика (який, схоже, ще багато хто пам'ятає: з причин, яких мені ніколи до кінця не зрозуміти) як один із найлячніших фільмів бачених ними в житті. Якщо ви бачили той фільм, але не читали самого роману, вам слід собі занотувати, що «Доктор Сон» є продовженням книги, яка, на мою думку, і є Правдивою Історією сім'ї Торренсів.

Мені подобається думати, що я все ще доволі вправний у тому, що роблю, але ніщо не в змозі перевершити пам'яті про добрий ляк, і я насправді маю це на увазі, кажучи *ніщо*, особливо коли той призначався молодим і вразливим. Було принаймні одне блискуче продовження фільму Альфреда Гічкока «Психо» («Психо IV» Міка Гарріса, з Ентоні Перкінсом знову в ролі Нормана Бейтса), але люди, які дивилися цей — або будь-який інший сиквел, — тільки хитали головами, кажучи: «*Ні, ні, зовсім не ті враження*». Вони пам'ятають той перший раз, коли штора відсувається і ніж починає свою роботу[1].

А ще ж люди змінюються. Той чоловік, що писав роман «*Доктор Сон*», дуже відрізняється від того добромисного алкоголіка, який був написав колись «*Сяйво*», хоча обидва залишаються зацікавленими в тому ж самому: розповісти карколомну історію. Я отримував насолоду, знову розшукавши Денні Торренса й спостерігаючи його пригоди. Я сподіваюся, ти теж, Постійний Читачу, ми ж разом розуміємося на цьому.

Перш ніж дозволити тобі піти, дозволь мені подякувати людям, яким треба подякувати, окей?

Нен Ґреєм[2] редагувала книжку. *Класно*. Дякую, Нен.

---

1 «Psycho» (1960) — культовий фільм жахів, класика цього жанру режисера Альфреда Гічкока (1899—1980); «Psycho IV: The Beginning» (1990) — телевізійний фільм, що є одночасно приквелом і сиквелом оригінального фільму.

2 Nan Graham — багатолітня редакторка Кінга і низки інших авторів, від 2012 р. старший віце-президент компанії «Скрібнер».

Чак Верріл, мій агент, продав книжку. Це важливо, але більше того — він також приймав усі мої телефонні дзвінки і годував мене з ложечки заспокійливим сиропом. Це речі неодмінні.

Расс Дорр робив дослідження, але якщо десь знайдуться похибки, звинувачуйте мене за непорозуміння. Він чудовий помічник лікаря і справжній Нордичний Монстр натхнення і доброго гумору.

Кріс Лотт постачав італійську, коли потрібна була італійська. Йо, Крісе.

Рокі Вуд[1] був моїм хлопчиком «піди по» все, що стосувалося «*Сяйва*», забезпечуючи мене іменами і датами, які я або забув, або тупо переплутав. Він також забезпечив мене масивом інформації про кожний рекреаційний транспортний засіб і кемпер, які існують під нашим сонцем (найкрутішим виявився Розин «ЕрфКрузер»). Цей Рок знає мою роботу краще за мене самого. Погляньте на нього в мережі інколи. Він таки смалить.

Мій син Овен прочитав книжку і запропонував цінні зміни. Головною з них була його наполеглива пропозиція, щоб ми побачили, як Ден досягає того, що оклигуючі алкоголіки називають «дном».

Моя дружина також прочитала роман «*Доктор Сон*» і допомогла його покращити. Я кохаю тебе, Табіто.

Дякую також вам, хлопці й дівчата, за те, що читаєте мої речі. Довгих вам днів і приємних ночей.

Дозвольте мені завершити словами застереження: коли ви перебуваєте на шосе і платних автомагістралях Америки, приглядайтеся до тих, хто їдуть у всіх отих «Віннебаго» та «Баундерах».

Вам ніколи не знати, хто може бути всередині них. Або *що*…

Бенгор, Мейн

---

[1] Rocky Wood (1959) — новозеландець, який живе в Австралії, автор п'яти дослідницьких книжок про творчість Стівена Кінга, президент «Асоціації письменників, що пишуть про жахи» («Horror Writers Association»).

ЗМІСТ

Вступні заснування 9

Частина перша
Абра 69

Частина друга
Порожні демони 245

Частина третя
Справи життя і смерті 421

Частина четверта
Дах Світу 554

Поки ти не спиш 617

Авторські нотатки 635

Літературно-художнє видання

КІНГ Стівен
Доктор Сон
Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *К. В. Шаповалова*
Відповідальний за випуск *О. В. Трефілова*
Редактор *Ю. Ю. Гаврилова*
Художній редактор *Н. В. Переходенко*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *Н. Я. Радченко*

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями «Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля"»
61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: *trade@bookclub.ua*
www. trade.bookclub.ua

Київська філія
04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55

Одеська філія
65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: *odessa@bookclub.ua*

ЗАПОРІЖЖЯ

ФОП Савчук Ю. Д.
69057, м. Запоріжжя, вул. Новобудов, 3
Тел:. +38 (050) 347-05-68
e-mail: *vega_center@i.ua*

ДОНЕЦЬК

ТОВ «ВКФ "Універсальний бізнес"»
83096, м. Донецьк, вул. Куйбишева, 131-Г
Тел.: +38 (062) 345-63-08
+38 (062) 348-37-92
+38 (062) 348-37-86
e-mail: *ksd@kredo.net.ua*

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:
тел. +38 (057) 783-88-88
e-mail: support@bookclub.ua
Інтернет-магазин: www.bookclub.ua
«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Кінг С.

К41 Доктор Сон : роман / Стівен Кінг ; пер. з англ. та ком. О. Красюка. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2014. — 640 с.

ISBN 978-966-14-6184-9 (PDF)

Найочікуваніше продовження найстрашнішого бестселера Стівена Кінга «Сяйво»!

Минуло багато років після жахливих подій, які відбулися у зловісному готелі в горах… Денні вже дорослий, але привиди й досі не дають йому спокою. Доля зводить його з дівчинкою Аброю, яка має надзвичайні здібності — її «сяйво» сильніше за всіх. Але на неї полюють чудовиська в людській подобі, яким потрібні життя та дар дитини. І тільки Ден здатний захистити її від потвор, якщо переможе власних демонів.

УДК 821.111(73)
ББК 84.7СПО